श्री

प्रकरणमाला.

छ कर्मग्रन्थ टबार्थ सहित.

चतुर्विध श्री संघने पठन पाठनार्थे

छपावी प्रसिद्ध करनार

शा. रवचंद जयचंदे स्थापन करेली

श्री जैन विद्याशाला

तरफथी झवेरी छोटालाल लल्लुभाई,

दोशीवाडानी पोल—अमदावाद.

चोथी आवृत्ति

अमदावाद:

निर्मल प्रिंटिंग प्रेसमां लल्लुभाइ ईश्वरदास त्रिवेदीए छाप्युं.

संवत १९६४. सने १९०८.

किम्मत एक रुपियो.

पुस्तकनो नंबर.–

लेनारनुं नाम.

प्रस्तावना.

" प्रकरणमाला " ग्रन्थनी त्रण आवृत्तियो खपी जवाथी तेमां सुधारो वधारो करी आ चोथी आवृत्ति बहार पाडवामां आवी छे. गुजराती जाषामां संस्कृत लिपिथी टबार्थ सहित छ कर्मग्रन्थो तथा मिथ्यात्वकुलक, तथा आत्मकुलक तथा समवसरण प्रकरणनो उमेरो थवाथी प्रथमना करतां पुस्तकनुं कद बमणुं थयुं छे. सघलो स्वधर्मावलंबी वर्ग तेनो संपूर्ण लाज्ञ छूटथी लइ शके माटे तेनी किम्मत जुज मात्र एकज रुपियो राखवामां आवी छे; रोयल आठ पेजी चोपन पंचावन फोर्मनुं पुस्तक मात्र जुज किम्मतथी मलशे. सघलां स्त्री, पुरुषोने धर्म संबंधी ज्ञान थाय, वाचननी अजिरुचि वधे अने जैनमतनुं रहस्य तेमना जाणवामां तथा समजवामां आववाथी धर्मनो फेलावो विशेष थाय; ए निर्विवाद छे, ज्ञाननो अजाव होय त्यां सुधी संपूर्ण कर्म निर्जरा थइ शके नहि. कर्म निर्जरा थवाथीज जीवने सिद्ध पद प्राप्त थाय छे. कर्मनुं स्वरूप यथार्थ लाध्युं होय तोज वीतराग प्रणित धमनुं पवित्र रहस्य खरूं समजाय छे. सदरहु ग्रन्थमां शामाएला छविश विषयो धर्मजिज्ञासुने केटला उपयोगी छे ते वांच्याथी सहज अनुजवाशे. सूक्ष्म तथा स्थूल बुद्धिना सर्व मनुष्योने धर्म जिज्ञासा सर्खी छे. संस्कृत किंवा मागधी नहि जाणनार वर्गने स्वजाषामां समजवाने आ विषेष सरल रस्तो छे. बालक, स्त्रीयो तथा थोडुं जणेला पुरुषोने पहेलां टुंको पदार्थ–टबार्थ समजवानी आवश्यकता छे. टुंको अर्थ समजायाथी आगल टीकानो विस्तारवालो अर्थ समजवानी तथा धारण करवानी शक्ति

तेमनामां वधे छे. भविष्यमां बुद्धिने केलवी तेने उत्तरोत्तर उच्च संस्कार थवाथी यथार्थ ज्ञान संपादन थाय छे. सर्वने यथार्थ ज्ञान उत्पन्न थाय ए विद्या शालानो उद्देश छे; ते शिद्ध थवो स घला जैन बन्धुओना हाथमां छे–'शुभं भवतु,'

अमदावाद–फोसीवाडानी पोल.

विषयानुक्रमणिका.

श्री अमदावाद जैन विद्याशालामां वेचातां पुस्तकोनुं

सूचिपत्र.

३-०-०	श्राद्धविधि (श्रावकनी समाचारी)	शास्त्री
१-२-०	सुलसाचरित्र (बांधेली चोपडी)	"
१-०-०	सुलसा चरित्र (छुटापाना)	"
२-०-०	भरतेश्वरवृत्ति	गुजराती
०-८-०	समकित कौमुदी	"
०-२-०	संबोध सत्तरी	"
१-४-०	पर्यूषण महात्म्य बालावबोध	शास्त्री
३-०-०	सझायमाला	"
१-०-०	प्रकरणमाला छ कर्मग्रन्थ साथे	
०-६-०	सिंदुरप्रकरण	"
०-४-०	देवसीराइप्रतिक्रमण	"
२-८-०	ऋषिमंडल पूर्वार्द्ध	"

आ नीचेना पुस्तकोनी किंमत मूल कींमत करतां घटाडेली छे तथा ते हवे पछी घटाडेली कींमत प्रमाणे वेचाशे.

मूल किंमत.	घटाडेली कींमत.		
१—८-०	१—०-०	देवसीराइ प्रतिक्रमण अर्थ विनानी गुजराती.	
१—८-०	१—४-०	पंडित वीरविजयजी कृत पूजा संग्रह	शास्त्री
१—४-०	१—०-०	जयानंद केवलीनो रास	गुजराती
१—८-०	१—४-०	पूजासंग्रह पद्मविजयजीकृत तथा रुपविजयजीकृत	शास्त्री
१—०-०	०-१२-०	स्नात्र पंचाशिका	गुजराती
१—४-०	१—०-०	देववंदनमाला	शास्त्री
०-१२-०	०—८-०	शत्रुंजयतीर्थ महात्म्य सार	गुजराती
२—०-०	१-१०-०	पंचप्रतिक्रमण तथा नवस्मरण अर्थ सहित	शास्त्री
२—८-०		सीलोपदेशमाला.	
०—८-०		प्रकरणमाला छ कर्मग्रंथ मोहोटी संघयणी क्षेत्र समास वीगेरे मूल.	

नीचेनुं पुस्तक विद्याशाला तरफथी छपाय छे.

ऋषिमंडलवृत्ति भाषांतर.

आ पुस्तको शीवाय मुंबइवाला भीमसी माणेके छपावेलां सर्वे पुस्तको तथा तीर्थना नकशा मुंबईनी कींमत प्रमाणे विद्याशालामांथी वेचातां मले छे.

श्री जैनविद्याशाळा.

मुं. डोशीवाडानी पोल—अमदावाद.

॥ श्री प्रकरणमाला ॥

॥ सूत्र अर्थ सहीत ॥

॥ अथ जीवविचार सूत्र अर्थ ॥

त्रण भुवनमां दीवा समान श्री वीरजिनने ।
नमिने कहुं छुं अजाणने जाणवाने अर्थे ॥

भुवणपईवं वीरं । नमिऊण भणामि अबुहबोहत्थं ॥

जीवनुं स्वरूप कांइक । जेम कह्युं छे पूर्वना आचार्योये तेम ॥१॥

जीवसरूवं किंचिवि । जह भणिअं पुव्वसूरिहिं ॥ १ ॥

जीवे ते जीव मुक्तीना ने संसारी ए बे भेद छे । त्रस हालता चालता थावर थीर ए बे भेद संसारीना ॥

जीवा मुत्ता संसा–रिणो य तस थावर य संसारी ॥

थावरना ५ भेद प्रथ्वी १ पाणी २ अग्नी ३ वायरो ४ वनस्पती ५ ।
ए पांच भेद थावरना जाणवा ॥ २ ॥

पुढवि१जल२जलण३वाऊ४।वणस्सई५थावरानेया॥२॥

फटिक मणि रत्न परवालां । हिंगलोक हरताल मणसील पारो ॥

फलिह मणि रयण विद्दुम।हिंगुल हरियाल मण सिल रसिंदा।

सोना आदि धातु खरी । रमची अरणेटो पाषाण पारेवो ते कुणो पाषाण ॥ ३ ॥

कणगाइ धाउ सेढी । वन्नी अरणेहय पलेवा ॥ ३ ॥

अबरख वस्त्र रंगवा योग्य तथा तेजंतुरी खारी माटी ।
एम माटी पथ्थरनी जात्यो अनेक छे ॥

अभ्रय तूरी ऊसं । मट्टी पाहाण जाईउ णेगा ॥
सुरमो कालो रातो आदि सिंधव साजी समुद्र लवणादी । एम प्र
थ्वीकायना भेद ए आदे देइने ॥ ४ ॥
सोवीरंजण लोणाइ । पुढवि भेयाइ ईच्चाई ॥ ४ ॥
भुमी ते कूप आदिनां आकाश ते मेघनां पाणी । उसनां हिमनां
करानां लिलि घासनां धूअरनां ॥
भोमं तरिक्ख मुदगं । उसा हिम करग हरितणू महिया ॥
होय थीज्या घी जेवां वैमान आधार जल आदे देइने ।
भेद अनेक अप्कायना ॥ ५ ॥
हुंति घणोदहि माई । भेया णेगाउ आउस्स ॥ ५ ॥
निर्धूम अंगारानो झालानो भरसाडथनो । उल्कापातनो वज्रनो
कणीयानो वीजली आदेनो ए ॥
इंगाल जाल मुम्मुर । उक्का सणि कणग विज्जु माईया ॥
अग्निकाय जीवना भेद । जाणवा नीपुणपणानी बुद्धीए करीने॥६॥
अगणिजियाणं भेया । नायव्वा निउणबुद्धीए ॥ ६ ॥
उद्भ्रामक वा उंचो वायरो उकली पडे ते वायरो । मंडलवायरो
वंटोलीयो महावात धोडो धोडो वात ते वात गुंज्य वात ॥
उप्रामग उक्कलिआ । मंडलि मह सुद्ध गुंजवायाय ॥
घनवात थीज्या घी समान तनवात ताव्या घी समान ए आदी ।
भेद निश्चे वायुकायना ॥ ७ ॥
घण तणु वाया ईया । भेया खलु वाउकायस्स ॥७॥
हवे वनस्पतीना बे भेद साधारण १ प्रत्येक २ । वनस्पतीना जीव
बे प्रकारे सूत्रे कह्या छे ॥
साहारण१ पत्तेआ२ । वणसईजीवा दुहा सुए भणिया॥

जेमने अनंता जीवने शरीर। एक होय साधारण तेने कहीये॥८॥

जेसि मणंताण तणू। एगा साहारणा तेऊ॥ ८॥

सूरणादी कंद उगता सणगा नवा फालनी कुंपलो पत्र। पंचवरणी फुलण सेवाल बीलाडीना टोप॥

कंदा अंकुर किसलय। पणगा सेवाल भूमिफोडा य॥

आदु कचुरो लीली हलदर गाजर मोथ। बाथलो थेग वा हरीयां मुल पलंकानी भाजी॥ ए॥

अल्लतिय गज्जरमोत्थ वत्थुला थेग पल्लंका॥ ए॥

कुणां फल वली सर्व नथी बंधाणां काष्ट जेहमां तेवां। न देखाय नस जेहनी रक्ता पीलु वा सिणादीकनां पादडां॥

कोमल फलं च सव्वं। गूढ सिराइं सिणाइं पत्ताइं॥

थुहर कुआरनां पाठां गुगली व्रक्ष। गलोवेली ए आदे छेद्यां उगे वृक्ष ते।

थोहरि कुआरि गुग्गलि। गलोइ पमुहा य छिन्नरुहा॥१०

इत्यादीक अनेक वंसकारेलां प्रमुख। होय भेद अनंतकायमा॥

इच्चाइणो अणेगे। हवंति भेया अणंतकायाणं॥

तेमने समस्त जाणवाने अर्थे। लक्षण वा चीन्ह ए सुत्रे कह्यांछे॥११॥

तेसिं परिजाणणत्थं। लक्खणमेयं सुए भणिअं॥११॥

गुप्त नसा सांध्यो गांठयो वा कातली वा पर्व। समभागे पृथ्वी मांहीनां वृक्ष छेद्यां उगे वृक्ष गरुचो आदे॥

गूढ सिर संधि पव्वं। सम भंग महीरुहं च छिन्नरुहं॥

ते सघलां साधारण घणाने भोग योग्य सरीर। तेथी जे उलटां ते वली प्रत्येक एकने भोग योग्य॥ १२॥

साहारणं सरीरं। तव्विवरीयं च पत्तेयं॥ १२॥

एक सरीरमा एकज। जीव जे छे च समुच्चय तेज प्रत्येक वनस्पती॥

एग सरीरे एगो । जीवो जेसिं च तेय पत्तेया ॥

फलनो १ फुलनो २ गलिनो ३ लाकमानो ४ । मूलनो ५ पान मानो ६ बीजनो ७ ए ॥ १३ ॥

फल१फूल२वल्लि३कठा४मुलग५पत्ताणि६बीयाणि७।१३

प्रत्येक व्रक्षने मूकीने । पांचभेदे प्रथ्वी आदे समस्त लोके ॥

पत्तेय तरु मुत्तं । पंचवि पुढवाइणो सयललोए ॥

सुक्ष्म होय नीश्चे तेनुं । अंतरमुहूर्त्त आयु चर्मचक्षुथी अद्दश्यछे॥१४॥

सुहमा हवंति नियमा । अंतमुहुत्ताउ अहिस्सा ॥१४॥

शंख १ दक्षणा व्रतादी कोमा कोमीउ २ पेटमां पमे ते जीव । जलो आपना थाय ते अलसीयां लघु शंखला वा लाल मूके ते ॥

संख१कवड्डय२गंडोल३।जलोय चंदणग अलस लहगाई॥

मेर काष्टना कीमा पेटना करमीया पाणीना पुरा । ए बेरिंडीय चूमेल वा कोड्वाकार आदी ॥ १५ ॥

मेहर किमि पूयरगा । बेइंदिय माइवाहाई ॥ १५ ॥

कानखजुरा मांकण जूआ धूलमां रहे छे ते । कीमीयो उधेही माटिनां शिखर करे ते । मंकोमा ॥

गोमी मंकण जूआ । पिपीलि उद्देहिआय मंकोमा॥

एळो धीमेलो । सवा पांपणमां पमे ते गींगोमा जातीयो ॥ १६ ॥

इल्लिय घयमल्लीउ । सावय गोगीम जाईउ ॥ १६ ॥

गदहीयां वा उर्तीगा घुणादीक वा विष्टाना काला कीमा । छाणना कीमा धानमां पमे ते कीमा ॥

गद्दहय चोरकीमा । गोमयकीमा य धन्नकीमा य ॥

कुंथुआ जुउ वस्त्रादिकनी वा गाय कहेछे गामरी वा लट कातरी । ए तेरिंडी भेद लालवरणी ममोला इंद्र गोप ते आदे ॥ १७ ॥

कुंथु गोवालिय इल्लिया । तेइंदिय इंदगोवाई ॥ १७ ॥

हवे चउरिंद्रीना भेद कहेछे वींछी । ढींकण वा बगाइ भमरा भमरी वरण भेदे तीड ॥

चउरिंदियाय विच्छु । ढिंकण भमरा य भमरिआ तिड्डा ॥

मांखीयो डांस म सा वा मच्छर । कंसारी करोलीया खडमांकडी ॥ १८ ॥

मच्छिय डंसा मसगा । कंसारी कविल डोलाय ॥ १८ ॥

हवे पंचिंद्रीयना भेद चारछे ते । नारकी १ तीर्यंच २ मनुष्य ३ देवता ४ ॥

पंचिंदियाय चउहा । नारय १ तिरीय २ मणुस्स ३ देवाय ॥ ४ ॥

नारकी सातवीधे छे ते । जाणवा रत्नप्रभादिक प्रथ्वीभेदेकरीने ॥ १९ ॥

नेरइया सत्तविहा । नायव्वा पुढविभेएणं ॥ १९ ॥

जलचारी १ थलचारी आकाशचारी ३ । ए त्रण भेदे पंचेंद्री तीर्यंच ॥

जलयर १ थलयर २ खयरा ३ तिविहा पंचिंदिया तिरिक्खा य ॥

हवे जलचर सुसमार पाडा जेवा मत्स काचबो । तंतु मगरमच्छ ए जलचारी जीव ॥ २० ॥

सुसमार मच्छ कच्छप । गाहा मगरा य जलचारी ॥ २० ॥

हवे थलचर चोपद १ पेटे चाले ते सर्प २ । भुजाए चाले ते नोल ३ ते थलचारी त्रीवीधे ॥

चउपय उरपरिसप्पा । भुयपरिसप्पा य थलयरा तिविहा ॥

गाय आदे १ साप आदे २ नोलीआ आदे ३ । जाणवा जेम कह्या तेम संक्षेप थकी ॥ २१ ॥

गो सप्प नउल पमुहा । बोधव्वा ते समासेणं ॥ २१ ॥

हवे आकाशचारी ते रोमजपंखी हंसादिक । चांमडानी पांखोवाला वागोलादि ते बेतो प्रसीद्ध छे नीश्चे ॥

खयरा रोमयपक्खी । चम्मयपक्खी अ पायडा चेव ॥

मनुषलोकनी वा अढीद्वीपनी बाहीर । पांखो संकोची रहे ते तथा
पांखो वीस्तारी रहे ते ॥ २२ ॥

नरलोगाउ बाहिं । समग्गपरकी विअयपरकी ॥ २२ ॥

सघला जलचर थलचर आकाशचर । माटी प्रमुखे उपजे ते १
माताना गर्भे उपजे ते २ बे प्रकारे होय ॥

सवे जल थल खयरा । समुछिमा गप्नया डुहा हुंति ॥

असी मसी कसी १५ कर्मयुक्त प्रथवीना ३० अकर्म प्रथवीना ।
५६ अंतरद्वीपना ए एकसो एक थानकना मनुष्य ॥२३॥

कम्मा कम्मग महीआ । अंतरदीवा मणुस्सा य ॥२३॥

दस भेदना भूवनपती होय असुरकुमारादि।आठ भेदनावाणव्यंतर
होय पिशाचादि ॥

दसहा भुवणाहिवई । अठविहा वाणमंतरा हुंति ॥

ज्योतिषिय पांचभेदना चंद्र सूर्यादि होय। बे भेदना वैमानिक देव
कल्प कल्पातित ॥ २४ ॥

जोइसिया पंचविहा । डुविहा विमाणिया देवा ॥ २४ ॥

हवे सिद्ध भगवान् आठ कर्म रहीत तेमना पन्नर भेद । तीर्थसिद्ध
अतीर्थसिद्धादी भेदे करीने ॥

सिद्धा पन्नरस भेआ । तिह्यातिह्याइ सिद्धभेएणं ॥

ए पूर्वे कह्या ते संक्षेपे करीने । जीवना विकल्प वा भेद समस्तकह्या॥

एए संखेवेणं । जीवविगप्पा समरकाया ॥ २५ ॥

एते पूर्वोक्त जीवोने जे जे द्वार छे तेते कहेछे। शरीर आउखुं तथा
स्थीती सकायमां रहेवानी ॥

एएसिं जीवाणं । सरीर १ माउं२ ठिई सकायंमि॥३॥

प्राण जीवाज्योनी तेनुं प्रमाण।जेने जेम छे तेम हुं (शांतिसूरि) कहीश

पाणाध जोणिपमाणं ॥ जेसिं जं अत्थि तं जाणिमो ॥ १६ ॥

एक अंगुलने असंख्यातमे भागे । शरीर एकेंद्रि सर्व सुक्ष्म तथा बादर जीवोने होय ॥

अंगुलअसंखजागो । सरीरमेगिंदियाण सवेसिं ॥

जोजन एकहजार अधीक । एटलुं वीशेष छे प्रत्येक वनस्पतीनुं ॥२७॥

जोयणसहस्समहियं । नवरं पत्तेयरुक्खाणं ॥ १७ ॥

बार जोजन त्रणज गाउनुं । एक जोजननुं समुच्चय ए अनुक्रमे जाणवुं

बारस जोयण तिन्नि-वगाउआइं जोअणां च अणुकमसो ॥

बेरिंद्री ते शंखादिकनुं तेरिंद्री ते कानखजुरादिकनुं । चौरिंद्री ते भमरादिकनुं देहनुं उंचपणुं ॥ २८ ॥

बेइंदिय तेइंदिय । चउरिंदिय देह उच्चतं ॥ १८ ॥

जवधारणी धनुष पांचसेंनुं प्रमाण । नारकी जीव सातमी प्रथ्वी आदेनुं ॥

घणु सयपंच पमाणा । नेरइया सत्तमाइ पुढवीए ॥

ते थकी अरधां अरधां धनुषनुं । जाणजो जावत् रत्नप्रभा सुधी प्रथम नरके धनुष ७॥ अंगुल ६ ॥ २९ ॥

तत्तो अद्ध धूणा । नेआ रयणप्पहा जाव ॥ १९ ॥

जोजन एकहजारनुं मान । मछनुं उरपरिसर्पनुं ते पण गर्भजनुं होय ॥

जोयण सहस्स माणा । मच्छा उरगा य गप्रया हुंति ॥

धनुष बेथी नव सुधी पक्षी जीवोनुं गर्भजनुं । भुजाये चालनारनुं बे गाउथी नव गाउनुं शरीर गर्भजनुं ॥३०॥

धणुह पहुत्तं पक्खी । भुयचारी गाउय पहुत्तं ॥ ३० ॥

आकाशचारीनुं बे धनुषथी नव धनुषनुं शरीर समुर्छिमनुं । साप उरपरिनुं तथा भुजाचारीनुं बे जोजनथी नव जोजननुं समुर्छिमनुं ॥

खयरा धणुह पहुत्तं । उरगा भुअगा य जोयणपहुत्तं ॥

बे गाउथी नव गाउ शरीर मान । समुर्छिम चोपदने कह्युं छे ॥३१॥

गाउय पहुत्तं मित्ता । समुच्छिमा चउप्पया ज्ञणिया ॥३१॥

छ नीश्चे गाउनुं शरीर । चोपद गर्भजने जाणवुं (देवकुरु आदेना गजादिकनुं) ॥

छच्चेव गाउयाइं चउप्पया गप्रया मुणेयव्वा ॥

गाउ त्रण वली मनुषने शरीर गर्भजने ए पण देवकुरु आदेनानुं । ए उत्कृष्ट शरीरनुं मान कह्युं ॥ ३२ ॥

कोसतिगं च मणुस्सा । उक्कोस सरीर माणेणं ॥३२॥

ज्ञुवनपती व्यंतर ज्योतषी बीजा २ देवलोक सुधी देवनुं । हाथ सात होय देहनुं उंचपणुं ॥

ईसाणं तु सुरांणं । रयणीउ सत्त७ हुंति उच्चत्तं ॥

तीजुं३ चोथुं ४ पांचमुं ५ छठुं ६ । नवग्रैवेक ने अनुत्तर सुधी एके सातमुं७आठमुं ८ एनव१०माथी । क हाथ घटाड्वुं ए सर्व उच्चेद ११बारमा१२सुधी चारेनुं । अंगुले जाणवुं ॥ ३३ ॥

डुग६डुग८डुग४चउरो३।गेविज्ज२गेसु१इक्किकपरिहाणि॥३३॥

हवे आयुद्वार २ वावीस हजार । सात हजार अप्कायनुं त्रण ह प्रथ्वीकायनुं । जार वाउकायनुं ।

वावीसा पुढवीए । सत्तय आउस्स तिन्नि वाउस्स ॥

वर्ष हजार दसनुं वनस्पतीनुं वर्ष गणनुं ते तरुगणानुं ने अग्नीनुं त्रण पद हजारपद सघले जोड्ज्यो । अहोरात्रीनुं ए बादरनुं ॥३४॥

वास सहस्सा दस तरु । गणाण तेऊ तिरत्ताउ ॥३४॥

वर्ष बारनुं आयु । बेरिंद्रीनुं तेरिंद्रीनुं वली ॥

वासाणी बारसाऊ । बेइंदियाणं तेइंदियाणं तु ॥

चौरिंद्रीनुं वली छ महीनानुं ए सर्वनुं उत्कृष्टुं

उगणपचास दिवसनुं ।

अउणा पन्न दिणाइं । चउरिंदिणांतु छ म्मासा ॥३४॥

हवे देवताने नारकीने आयुष्य उत्कृष्टो वा मोटी सागरोपम वा स्थीती । तेत्रीसनी ॥

सुर नेरइयाण ठिई । उक्कोसा सागराण तित्तीसं ॥

चोपद तिर्यंच मनुष ए बे जुगलीआने आश्रीने । त्रणज पल्योपम आयुष्य होय पल्योपमकूवाने दृष्टांते ॥३६॥

चउपय तिरिय मणुस्सा । तिन्निय पलिउवमा हुंति॥३६॥

जलचरजीवउरपरिसर्पभुजपरि सर्पने । उत्कृष्टुं आयुष्य होय पूर्वकोड वर्षनुं पूर्व ते ७०५६००० क्रोड वर्षनुं ॥

जलयर उर भुअगाणं । परमाउ हुंति पुव्वकोडीउ ॥

रोमज तथा चर्मज पक्षीउनुं वली कह्युं छे । असंख्यातमो भाग पल्योपमनो ॥ ३७ ॥

पक्खीणं पुण भणिउ । असंखभागो अ पलियस्स३७

वली समुर्छिम चउद कुळीत स्थानसघला सुक्ष्म साधारण अने । कना मनुष एटलां ॥

सव्वे सुहुमा साहारणा य समुच्छिमा मणुस्सा य ॥

उतकृष्ट तथा जघन्यपणे । अंतरमुहूर्त नोज्ञे जीवे छे ॥ ३८॥

उक्कोस जहन्नेणं । अंतमुहुत्तं चिय जियंति ॥३८॥

एम देहनी अवगाहनानुं प्रमाण। एज रीते संखेपथी समस्त कह्युं॥

उगाहणाउ पमाणं । एवं संखेवउ समक्खायं ॥

जे वली इहां वीशेषपणे कह्या तो ते । वीशेष भगवती सूत्रादीकथी जाणज्यो ॥ ३९ ॥

जे पुण इछ विसेसा । विसेस सुत्ताउ ते नेया ॥३९॥

हवे कायस्थीती ३ द्वार एकें असंख्याती उत्सर्पिणी काल पो
डी सर्वे । तानी कायमां ॥

एगिंदियाय सव्वे । असंख उस्सप्पिणी सकायंमि॥

उपजे तेमज मरे पण एटलुं । अनंत काय वा साधारणतो अनंतो
विशेष के । काल ॥ ४० ॥

उववज्जंति मरंति य । अणंत काया अणंताउ ॥४०॥

संख्यातो काल आप आपणा सात वा आठ भव पंचेंद्री तीर्यंच
आयुथी वीगलेंद्रिने विषे तथा मनुष गर्भज पर्जाप्ता जीव॥

संखिज्जसमा विगला । सत्तठ्ठभवाउ पणिंदितिरिमणुआ

नारकी देवता एबेने तो पोतानी
उपजे पोतानी कायमां । कायमां उपजवुं नीश्चे नथी॥४१॥

उववज्जंति सकाए । नारयदेवा य नो चेव ॥४१॥

हवे प्राणद्वार४दसभेदे जीवो । पांचइंद्रि५ सासोसास१आयु१मन१
ने प्राण होय ते ॥ वचन१काय१एत्रण बलरूप दशप्राण

दसहा जिआण पाणा । इंदिय ऊसास आउ बलरूवा॥

हवे तेहमां एकेंद्रीने वीषे विगलेंद्रीने वीषे ७२ सात३ आठ४
चार प्राण । ॥ ४२ ॥

एगिंदिएसु चउरो विगलेसु छ सत्त अठेव ॥४२॥

असंनी मन विनाना संनी मन नव प्राण दस प्राण अनुक्रमे
सहीत ए बे पंचिंद्रीयने विषे । जाणवा ॥

असन्निसन्नि पंचिंदि–एसु नव दस कमेण बिन्नेआ

ते प्राण साथे जुदापणुं थाय ते जीवोने कहीये मरण प्रत्ये पाम्या४३

तेहिं सह विप्पओगो । जीवाणं भन्नए मरणं ॥४३॥

ए पूर्वे कह्युं ते रीते अपार चार गतीरूप समुद्र महा दुःख

एह्वो । भयंकर ते ॥

एवं अणोरपारे । संसारे सायरंमि भीमंमि ॥

पाम्यो अनंतीवार साथी जीव जे तेणे अण पाम्यो धर्म ते कहेछे । ते थकी ॥ ४४ ॥

पत्तो अणंतखुत्तो । जीवेहिं अपत्तधम्मेहिं ॥४४॥

हवे ८४ लाख योनी द्वार ५ गणतीए उपजवानां ठांम होय तेमज चोरासी लाखनी । जीवोनां ॥

तह चउरासी लक्खा । संखा जोणीण होईजीवाणं ॥

प्रथ्वी ७ पाणी ७ अग्नी ७ वा प्रत्येके १ सात सातज लाखपद यु ७ ए च्यार कायने । जोड्वुं ॥ ४५ ॥

पुढवाइणं चउह्नं । पत्तेअं सत्त सत्तेव ॥ ४५ ॥

दसलाख १० प्रत्येक वनस्पती चउदलाख१४ होय साधारण व कायमां । नस्पतीने ॥

दस पत्तेयतरूणं । चउदस लक्खाहवंति इयरेसु॥

बें० २ तें० २ चौ० २ तेमने प्रत्येके२ बेबे लाख । चारलाख४ पंचेंद्री तीर्यंचने॥४६॥

विगलिंदियाण दोदो । चउरो पांचिंदितिरियाणं ॥ ४६ ॥

चार चार लाख नारकी४ देवताने४ मनुषने तो चउद लाख तथा । १४ लाख होय ॥

चउरो चउरो नारय । सुराणमणुआणचउदसहवंति ॥

ए सर्वेनो सरवालो मेलवीये चोरासी लाख जोनी थाय । जोनी त्यारे । शब्द उपजवानुं ठांम ॥ ७७ ॥

संपिंडिआउ सव्वे । चुलसी लक्खाउ जोणीणं ॥४७॥

हवे सिद्ध भगवानने तो नथी आयु । नथी कर्म । नथी प्रा

नथी देह । ण । नथी योनी ॥

सिद्धाणं नत्थि देहो । न आउ कम्मं न पाण जोणीउ॥

आद छे अंत नथी ए जांगे तेमनी थीती तीर्थंकरना आगममां कहीछे

साइ अणंता तेसिं । ठिई जिणंदागमे जणिया ॥४८॥

कालथी आद्य रहीतपणे जोनी ग्रहण करी बीहांमणी आ

मरणे करी । संसारमां ॥

काले अणाइनिहणे । जोणीगहणंमि जीसणे इत्थ ॥

जम्या वली जमसे घणो काल जीव ! कीया ? जिनवचन अण

कोण । पांमता ॥ ४९ ॥

जमियाजामिहंति चिरं । जीवा जिणवयणमलहंता ४९

ते कारण माटे हवणां पांमी मनुषपणुं तेमां दुर्लज यथार्थ

ने । शुं ? श्रद्धा तत्वने वीषे ॥

ता संपई संपत्ते । मणुअत्ते दुल्लहे य सम्मत्ते ॥

आचाररूप लक्ष्मी सहीत करो हे जव्य जीवो ! उद्यम धर्म

शांतिसूरि उत्तम कहेछे ॥ ने वीषे ॥ ५० ॥

सिरि संतिसूरिसिठे । करेह जो उज्जमं धम्मे ॥५०॥

ए पूर्वे कह्यो ते जीवनो जे अल्पमात्र रुचीवंतने वा मतिवंत

वीच्चार । ने जाणवाने हेते ॥

एसो जीववियारो । संखेवरूईण जाणणाहेऊ ॥

संखेपमात्र वा अल्पमात्र उधर्यो । महागंजीरसुत्ररूप समुद्रथकी५१

संखित्तो उद्धरिउ । रूद्दाउ सुय समुद्दाउ ॥ ५१ ॥

॥ इति श्री जीवविचार सूत्र टबार्थ संपूर्णम् ॥

———(०)———

॥हवे श्रीजिनागमे नवतत्व स्वरूप छे ते संक्षेपमात्र लखीए छीए॥

॥ अथ नवतत्व लिख्यते ॥

अशुभफलदाइ कर्म१ कर्म आवे ते १
प्राणधारी चेतन१ जम अचेतन१। कर्म रोके ते१ प्राचीनकर्म अतीश
शुभफलदाइ कर्म१। यपणे नाश करे ते१ ॥

जीवा१जीवा२पुण्णं३। पावा४सव५संवरोय६निज्जरणा७॥

कर्म बांधे ते १ कर्मथी मुकावे
ते १ तेमज। नवतत्व होय जाणवा ॥ १ ॥

बंधो८ मुक्खो ९य तहा। नवतत्ता हुंति नायव्वा ॥१॥

१जीवना१४ चउद २अजीवना ४पापना ८२व्यासी होय ५आश्र
१४चउद३पुन्यना ४२बेतालीस। वना ४२ बेतालीस ॥

चउदस चउदसबाया-लीसा बासीय हुंति बायाला ॥

६संवरना ५७ सत्तावन ८ बंधना ४ चार ९मोक्षना९नव ए
७ नीर्जरातपना १२ बार। भेद अनुक्रमे नवेना २७६ थया॥२॥

सत्तावन्नं बारस। चउ नव भेआ कमेणेसिं ॥२॥

इहां जिनशासने एक प्रकारे चार प्रकारे पांच प्रकारे छ प्रका
बे प्रकारे त्रण प्रकारे। रे जीव कह्या छे ॥

एगविह दुविह तिविहा। चउविहा पंच छविहा जीवा॥

ज्ञानादि चेतना सहीत ते १ ए त्रण वेदवाला३ चारगतीना४पां
क भेदे त्रस थावरए बे भेदे। च इंद्रीना५ छ कायना६ ॥ ३ ॥

चेअण तस इयरेहिं। वेअ गई करण काएहि ॥३॥

हवे जीवना१४भेद ते एकंद्री संनीयो१ असंनीयो१ पंचेंद्री स
सुक्ष्म १ ने बादर१। हीत बेरेंद्री१ तेइंद्रि१ चोरेंद्री १॥

एगिंदिअ सुहुमिअरा। सन्निअरपणिंदिआय सबितिचउ॥

ए सात७ अपर्याप्ता तथा उपर्याप्ता मलीने । अनुक्रमे चउद जीवनां ठेकाणां वा भेद ॥ ४ ॥

अपज्जत्ता पज्जत्ता । कमेण चउदस जिअ ठाणा ॥४॥

हवे जीवनुं लक्षण कहेछे ज्ञान दर्शन नीश्चे । चारीत्र वली तप तेमज ॥

नाणं१ च दंसणं२ चेव । चरित्तं३ च तवो४ तहा ॥

वीर्यउपयोग ए६ सहीत माटेचेतना । ए जीवनुं लक्षण वा० चेतना५

वीरिअं५उवउगो६ अ एअं जीवस्स लख्कणं ॥ ५ ॥

हवे पर्याप्ती वा शक्ती आहार१ सरीर१ इंद्री१ । पर्याप्ती सासोसास१ भाषा १ मन एवं ६ ॥

आहार१सरीर२इंदिअ३। पज्जत्ती आणपाण४भास५मणो६

चार पांच पांच ६ कोने ते कहेछे । एकंद्रीने चार वीगलेंद्रीने पांच असंनीने पांच संनीने ६ ॥६॥

चउपंच पंच छप्पय । इग विगला सन्निसन्निणं ॥६॥

हवे दस प्राण कीया ते पांच इंद्री ५ त्रण बल ३ मनबल वचनबल कायबल । सासोसास१ आयु१ ए दस प्राण । तेमां चार४ छ६ सात७ आठ८ ॥

पणिंदिअ तिबलुसा । साउदसपाणचउछसगअठ ॥

एकंद्रीने४ बेरंद्रीने६ तेरंद्रीने७ चोरंद्रीने८ । असंनीयाने९ संनीयाने १० नव दस अनुक्रमे ॥ ७ ॥

इग दुति चउरिंदिणं । असन्नि सन्निण नवदस य ॥७॥

ए प्रथम जीवतत्व१ उत्तर भेद १४ थया ।

इति जीवतत्व ॥ १ ॥ ते त्रणना प्रत्येके त्रण त्रण

हवे अजीवतत्वना १४भेद धर्मास्तीका । भेद तेमज एक कालनो

य अधर्मास्तीकाय आकाशास्तीकाय । समयादीक ॥

धम्मा३धम्मा३गासा३। तिअ तिअन्नेआतहेवअद्धाय१॥

ते त्रण कीया खंध ते आखो देश ते छीप्रदे शादी बुद्धीथी कल्पवो ते प्रदेश परमाणु ते एक प्रदेश निर्विन्नाग छुटो निर्विन्नाग न्नेगो रहे ते ॥ ए अजीवना चउद न्नेद ॥४८॥

खंधा देस पएसा ॥ परमाणु अजीव चउदसहा ॥८॥

धर्मास्तीकाय अधर्मास्तीकाय आकासास्तीकाय काल ए पांच पुद्गलास्तीकाय । होय अजीवद्रव्य ।

धम्मा धम्मा पुग्गल । नहकाला पंच हुंतिअजीवा॥

चालताने साऊ देवानो स्वन्ना व धर्मास्तीकायनो । थीर संठांण स्वन्नाव अधर्मास्ती कायनो ॥ ए ॥

चलणसहावो धम्मो । थीरसंठाणो अहम्मो अ॥ए॥

अवकाश आपवानो स्वन्ना व आकासास्तीकायनो । कोने पुद्गल जीव बंनेने हवे पुद्गल चार न्नेदे छे ते कहेछे ॥

अवगाहो आगासं । पुग्गलजीवाण पुग्गला चउहा ॥

खंध१ देश१ प्रदेश ए त्रण तथा । परमाणु सर्वथा नाहानो नोश्वे जा एवा ए चार न्नेद ॥ १० ॥

खंधा देस पएसा । परमाणु १ चेव नायव्वा ॥ १० ॥

हवे कालन्नेद समयआवली बेघमी । रात ने दिवस पन्नर अहोरात्री ते पक्ष बे पक्षे मास बारमासे वर्ष ॥

समया वलि मुहुत्ता । दीहा पक्खाय मास वरीसाय ॥

कह्योछे पल्योपम काल साग रोपम काल । दस दस कोमाकोमी सागरे उत्सर पिणी अवसरपिणी काल ॥ ११ ॥

न्नणीउपलिआसागर । उसप्पिणी सप्पिणी कालो११

हवे पुद्गलनुं लक्षण कहेछे शब्द प्रजा चंद्रकांतादीनी ग्रंयम्ो
अंधकार उद्योत रत्नादिकनो। ताप सूर्यादीकनो ॥

सद्दं धयार ऊज्जोय। पजा गया तवेइया ॥

वर्ण कृष्णादि गंध सुरभिआदि ए पुद्गलनुं नीश्चे लक्षण जाणवुं
रस तीखादि फरस शीतादी। ॥ १२ ॥

वन्न गंध रस फास। पुग्गलाणं तुं लक्कणं ॥ १२ ॥

हवे मुहुर्त्तमान एकक्रोम सम्सठलाख। सित्योतेर हजार ॥

एगाकोमी सतसठी लक्का। सत्तहुत्तरी सहस्साय ॥

एटली आवलीकाले एक मुहू
र्त्तने सोल अधीक १६७७७२१६। र्तकाल ॥ १३ ॥

दोअसया सोल हिआ। आवलिआ एग मुहुत्तंमि।१३।

अथवा बीजी रीते मुहूर्त्तमान त्रण तीहुतर ए समग्र सासो
हजार सातसेंने। सासे ३७७३ ॥

तिन्निसहस्सा सत्तयसयाणि। तेहुत्तरं च ऊस्सासा॥

एम एकमुहूर्त्तकालकह्यो। केणे? समस्त वा सघला केवलज्ञानीयोए१४

एस मुहुत्तो जणीउ। सवेहिं अणंतनाणीहिं ॥१४॥

ए केहेवे करी अजीवतत्व २ भेद १४चउद उत्तर ॥

॥ इति श्री अजीवतत्व ॥ २ ॥

हवे पुन्यतत्वना भेद४२साता१उंच। देवगती १ अनुपुर्वी१ पंचेंद्री जा
गोत्र१ मनुषगती१अनुपुर्वि१ए डुग। ति१ पांच सरीर५ ॥

सा१उच्चगोअ१मणुडुग२सुरडुग२पंचिदिजाइ१पणदेहा ५

पहेलां उदारीक वैक्रीय आहा प्रथम संघयण१ प्रथम
रक ए त्रण सरीरनां ३उपांग। संस्थान१ ॥ १५ ॥

आइ ति तणुणुवंगा३। आइम संघयण१संठाणा१ ।१५

वर्णचोक शुभ४ अगुरुलघु१ पराघात१ सासोसास१ आताप१
हलवुं नही भारे नही ते। उद्योत१ ॥

वन्नचउक्का४गुरुलहु१ । परघा१ऊसास१आय१वुज्जोअं१॥
वृषभ हंस गज जेवी चाल्य१ निर्माण। देवतानुं मनुषनुं१ तीर्यंचनुं१
ते शरिरनो सुघाट१त्रसनो दसको१०। आयु तीर्थंकरनांम१ए४२।१६।

सुभखगइ१निमिण१तस सुर१नर१तिरि१आउ तित्थय
हवे त्रस दसक नाम [दस१० । प्रत्येक १ थीर१ शुभ१ [रं१ ॥१६
त्रस१बादर १ पर्याप्त १ । वली शुभग १ वली ॥

तस बायर पज्जत्तं । पत्तेअ थिरं सुभं च सुभगंच ॥
सुस्वर१ आदेय१जस१कीर्ति एवं। त्रस आदेनो दसको एम होय १७

सुसरा इज्ज जसं । तसाइ दसगं इमं होइ ॥ १७ ॥
एवं पुन्यतत्वना भेद बेतालीस ॥ ३ ॥

॥ इति पुन्यतत्व ॥ ३ ॥

हवे पापतत्वना भेद८२ज्ञानाव नवप्रकृतिएबीजादर्शनावर्णिकर्मनी
णिपांच५अंतरायपांच५एदस। नीचगोत्र१असातावेदनी१मिथ्यात्व१

नाणं तराय दसगं । नव बीए नी असाय मिच्छत्तं ॥
थावरनोदसको१०नरकगती१ कषाय पचीस२५ तिर्यंचगती१ अनु
अनुपूर्वि१ आयु१ ए त्रीक । पुर्वि१ ए दुग ॥ १८ ॥

थावर दस नरयतिगं । कसाय पणवीस तिरियदुगं१८
हवे बीजाकर्मनीएचक्षुए दे। कांन नाक रसनानेफर्सवस्मेकरीने अव
खे ते१ चक्षु वीना देखे ते१। धीदर्शनेदेखेते१केवलदर्शनेदेखेते१वली

चक्खु दिठि अचक्खु । सेसिंदिअ उहि केवलेहिं च ॥
दर्शन ते इहां सामान्य अव। ते चार गुणने रो केते तेज ध्यारभे
बोध। दे आवर्ण ॥ १९ ॥

दंसण मिह सामन्नं । तस्सावरणं तयं चउहा ॥१९॥

पांचन्नेद नीद्र । सुखेजागेते नीद्रा१ । नीद्रानीद्रा ते दुखे जागे ते१॥

सुह पडिबोहा निद्दा । निद्दा निद्दाय दुक्ख पडिबोहा ॥

प्रचला ते उन्नांबेगा उंघे ते१ । प्रचलाप्रचला ते चालता उंघे ते घो डानी पेरे१ ॥ २० ॥

पयला ठि उव विठस्स । पयल पयलाउ चंकमउ ॥२०॥

दिवशे चिंतव्यां कार्यनी करणी थीणंदी नामे नीद्रा तेनुं अर्धचक्री करे उंघमां रात्रे । वासुदेव तथी अर्ध बलदेव समबल

दिणचिंतिअत्थकरणी । थीणद्दी अद्धचक्कि अद्धबला ॥

ए रीते तिर्थंकरदेवे कह्युं छे स्युं ते कहेछे । छडीदार तुल्य दर्शनावर्णी कर्म ते नी नव प्रकृति ॥ २१ ॥

एवं जिणेहिं ज्ञणियं । बितिसमं दंसणावरणं ॥२१॥

हवे थावरनो दसको थावर१

सूक्ष्म१ अपर्याप्त१ । साधारण१ अथिर१ अशुन्न१दुर्न्नग१॥

थावर सुहुम अपज्जं साहारण अथिर असुन्नदुन्नगाणी

दुस्वर१ अनादेय१ अजस१ । ए थावरनो दसको वीवर्यो जेमछे तेम २२

दुसर णाइज्ज जसं । थावर दसगं विवज्जत्थं ॥२२॥

हवे कषाय२५ थीती जीवतां सुधी अनंतानुबंधिनी एक वर्ष अप्रत्याख्यानीनी च्यार मास प्रत्याख्यानीनी । एक पक्ष संजलनी स्युं फल गती नरक१ तिर्यंच २ नर३ देवतानी४ ।

जावजीव वरिस चउमास । पक्खग्ग निरय तिरियनरअमरा

स्युं रोके समकित१ अनुव्रत २ सर्वविरती३ । यथाख्यातचारीत्र४ए च्यार गुणने रोके ॥ २३ ॥

सम्माणु सवविरइ । अहक्खाय चरित्तघायकरा ॥२३॥

संजलनो जलनी१प्रत्याख्यानीनो
रजनी अप्रत्याख्यानीनो प्रथ्वी   रेखा सरीखो चार नेदे क्रोध
नी१ अनंतानुबंधिनो पर्वतनी ।   होय ॥

जल रेणु पूढवी पव्वय । राईसरिसोचनविहो कोहो ॥

तरणानी सली वा नेत्रनी वेल पथ्थरना थांजलानी नपमा तुछय१
नी१ लाकमाना१ हामकाना१। मान चार नेदे ॥ १४ ॥

तिण सळया कठ ठीअ । सेलखंनोवमो माणो ॥१४॥

हवे माया वांक वांसनी गढय बोकमानुं सिंघ१नीवम वांसना मु
त्रषन्न मुत्रधारे पमेली ।   ल समान१ ॥

माया वलेही गोमुत्ति । मिंढ सिंग घण वंसिमूल समा॥

हवे लोन्न रंग हलदर१गामा नगरनाकर्दमना कर्मजना रंग जेवो
नी मली१ तेना ।   ए सोल कषाय ॥ १५ ॥

लोहो हलीह खंजण । कद्दम किमि राग सारिन्नो॥१५॥

हवे जे कर्मनो नदय होय जी हासी१ रति१ अरति१ शोग१नय१
वने ।   डुगंछा१ ॥

जस्सुदया होइ जिए । हास रइ अरईसोग नय कुछा

ते ठ नीमीत्तथी थाय वा अ
थवा स्वन्नावे थाय अन्यथा ते । ते इहां हास्यादीक मोहनीय ॥१६॥

स निमित्त मन्नहा वा । तं इह हासाइ मोहणिअं॥१६॥

अन्निलाष जे कर्मने वसे करीने होय
पुरुषनो स्त्रिनो ते बेनो पण । ते अनुक्रमे ॥

पुरिसित्थी तडुन्नयंपइ । अहिलासो जव्वसा हवइ सोन॥

स्त्रि१ पुरुष१ नपुंसक१ वेद वीषय बकरीनी लींमीनो ताप तरणा
नो नदय जांणवो ।   नो ताप नगरनो दाह ते समान॥१७॥

थी नर नपुं वे उदउ । कुंकुम तण नगर दाह समोर७॥

एकेंद्री१ बेरेंद्री१ तेरेंद्री१ चोरेंद्री१ एजाती चोक । गर्दभ ऊंट जेवी चाल१ उपघात१ होय पापथी ॥ २८ ॥

इग बि ति चउ जाइउ। कुखगइ उवघाय हुंतिपावस्स॥

अमनोज्ञ वर्ण१ गंध१ रस१ फर्स१ ए च्यार । नही पेहेलुं संघयण५ तथा संस्थान५ बाकी दसे होय ॥ २८ ॥

अपसउ वन्नचउ। अपढम संघयण संठाणा ॥२८॥

हवे संघयण कहेछे। संघयण ते सुं । हाडकांनो समुह । ते छ प्रकारे वज्रऋषभनाराच१॥

संघयण मठिनिचउ। तं छद्धा वज्जरिसहनारायं ॥

तेमज ऋषभनाराच२ । नाराच३ अर्धनाराच४ ॥ २९ ॥

तह रिसहनारायं । नारायं अद्धनाराय ॥ २९ ॥

कीलीका५ छेवतु६इहा। रीषभते पाटो कीलीका वा खीलीते वज्रनी॥

कीलिअ छेवठं इह । रिसहो पट्टोअ कीलिआ वज्जं ॥

बे बाजु मांहोमांही बंध ते मर्कट बंध । ते नाराच ए प्रकारे उदारीक सरीरे होय तिरि नरने ॥ ३० ॥

उन्नउ मक्कम बंधो । नारायं इम मुरालंगे ॥३०॥

हवे संस्थान नाम समचोरस१ निग्रोध२ । सादी३ वामण४कुज५ हुंमक६ ॥

समचउरंस१निग्गोह२। साइ३वामण४खुज्ज५हुंमेअ६॥

ए जीवना सरीरने छ भेदे आकार । सर्वथा भला लक्षण सहीत प्रथम जाणवुं ॥

जीवाण छ संठाणा । सव्वछ सुलक्कणं पढमं ॥३१॥

नाभी उपरनो भाग सुलक्षण बीजुं मुख पीठ पेट रदय तेने वर्जीने

ते बीजुं । बाकी ज्ञलां ॥

नाहिजवरि बीअं । तइअं महो पिविजअरजरवङ्गं ॥

माथुं कोट हाथ पग ए अंग । सुलक्षण ते चोथुं वली तेथी॥३२॥

सीर गीव पाणी पाए । सुलखणं तं चउब्रं तु ॥३२॥

वीपरीत वा उलटु ते पांचमुं अंग । सर्वप्रकारे अशोज्ञन होय उवुं॥

विवरीयं पंचमंगं । सव्वज्ञ अलखणं ज्ञवे ठंठं ॥

ए रीते सरीरना आकारनी विधी कही । श्री जिनेंद्र प्रधान वीतराग प्रज्ञुये ॥ ३३ ॥

संठाण विहा ज्ञणिआ । जिणंदवरवीयरागेहिं ॥३३॥

ए कहेवें करी पापतत्व ४ ज्ञेद ८२ कह्या ॥

॥ इति पापतत्व ॥ ४ ॥

———(०)———

हवे आश्रव ज्ञेद ४२ इंडी५ जोग३ पांच च्यार पांच त्रण अनुकषाय४ अव्रत५ । क्रमे ज्ञेद ॥

इंदिअ कसाय अव्वय । जोगा पंच चउ पंच तिन्नि कमा॥

पापकीरीया२५पचीस। एम समस्त कही अनुक्रमे करीने॥३४॥

किरियाउ पणवीसं । इमाउ ताउ अणुकमसो ॥३४॥

हवे कीरीयानां नांम कायाए अकार्य करे ते कायकी१ खड्ग आदे शस्त्रथी ते अहिगर्णकी१ । परउपर द्वेष करे ते१ पाउसीआ की स्वपरने परीताप उपजावे ते परितापकी कीरीया१ ॥ [या

काइआ१अहिगरणिआ२पाउसिआ३पारितावणा४किरि

जीवहींसा करे ते प्राणातिपातकी१ आरंज्ञकी ते घर घरांणा कृषि आदे करेते१ । धनधान्यादी परिग्रह अधिक इछे वा मेलवे ते परिग्रहकी१ घरनीर्वाहथी कपटकरी ठगे ते मायावत्तीयकी१॥३५।

पाणाइवाया५रंभिअ६। परिग्गहिया७मायवत्तीय८।३५

मिथ्यात्वदर्शन प्रत्ययकी कांइ व्रत नीयम न धरे ते अपच्चखाण
ते खोटाने खरू खराने की१ कांइ वस्तु माठा कामरागथी जुए
खोटु माने जिनवचनथी ते दृष्टीरागकी१फर्ष प्रत्ययकी ते कांइ व
बीपरीत ते१। स्तु माठा कामरागे फर्से ते॥

मिच्छादंसण वत्ती९। अपच्चक्खाणीय१०दिट्ठी११पुट्ठीय१२

परवखाणेराजी थाय ते सामंतोपनिअ
मांहुंचींतवे मनमां स्वपरने की १ यंत्रादीके करि आपे करे ते नेस
दुःखदाइ ते पाडुचियकी१ त्थिकी१ पोताने हाथे दुष्ट कृत्य करे ते
आप रिद्धी अश्वादि देखी। स्वहत्थीकी ॥ ३६ ॥

पाडुच्चिय१३सामंतो। वणीअ१४नेसत्थि१५साहत्थी१६।३६

मंगावे कांइ पर पासे ते आणव शुन्यचीत्ते लेवा मुकवादि करे तेअ
णीकी१वीदारवुं वा जागवुं फल णाभोगकी१आलोक परलोक धर्म
आदे ते वीदारणकी १। वीरुद्धकरे ते अणवकंखप्रत्ययकी१

आणवणि१७वियारणीया१८। अणभोगा१९अणवकंख

त्रिकणे मनोज्ञथी रा [पच्चइआ२०॥
पोताना कार्य उपरांत घटादि क। गे रचीने करेते पीज्जकी१द्वेषे को
रावे वा माठा योगे लागे ते अना इने माठे भावे खीजवुंतदोषकी१
पयोगकी१ घणा मली करे ते वा हवे गुणठाणे १३ मे केवलीने सु
करावाथी सर्व कर्म बंधाय ते स ध रीते चालतां पण काययोगथी
मुदाणकी१। लागे ते इरियावहीकी१ ॥१७॥

अन्नापयोग२१समुदाणाय२२। पिज्ज२३दोस२४रियावहि

ए प्रकारे पाप आवे ते आश्रवतत्व ॥ ५ ॥ उ०४२[आ२५॥३७॥

इति आश्रवतत्व ॥ ५ ॥

हवे संवर भेद ५७ समिति५ मुनीनो धर्म१०भावना१२चारीत्र५ गुप्ती३ परीसह२२। तेना भेद ॥

समई गुत्ति परीसहा । जइधम्मो भावणा चरित्ताणि ॥

पांच भेदे करी सत्तावन सर्वना

पांच त्रण बावीस दस बार । थया समिती आदेना ॥ ३० ॥

पण त्ती दुवीस दस बार । पंच भेएहिं सगवन्ना ॥३०॥

हवे सुमति पांच चालवानी१बोलवा मलमुत्र परठवणनी१ सुमति नी१ गवेषणानी१ लेवामुकवानी१ । ते तेने वीषे भली मती ॥

इरिआ१भासे२सणा३दाणे४। उच्चारे ५ सामईसुअ ॥

मन गोपववुं१ वचन गोपववुं१ काया गोपववी१ तीमज ए त्र माठा कांमथी । ण गुप्ती ॥ ३९ ॥

मणगुत्ती१ वयगुत्ती २ । कायगुत्ती३ तहेवय ॥ ३९ ॥

हवे परीसह२२भुख सहे१तरस भांस सहे१ वस्त्र जुने जुर्ने सहे१अ सहे१ सीत सहे१ उष्ण सहे१ । सातासहे१ स्त्रीनेरागेलेवायनही १

खुहा१पिवासा२सि३उण्हं४। दंसा५चेला६रइ७त्थि८ ॥

चालवाथी१समवीषम जग्याये दुर्वाक्य सहे१ मारपरीसहे१ मा वेसवाथीसज्यापरीसह सहे१ । गवानो परीसह ॥ ४० ॥

चरिआ९निसी हिया१० अक्कोस११वह१३ जायणा१४

अणपामे१ रोगआ[सिआ११। देह वस्त्र मेले१ बहु माने (॥४०॥

वे१ भाभ प्रमुख फर्स सहे१। लेवाय नही१ सर्व प्रकारे सहे ॥

अलाभ१५रोग१६तणफासा१७मल्ल१८सक्कार१९परिसहा

विद्याबुद्धी१अज्ञान१ उपसर्गे ए प्रकारे बावीस भेदे भीवीध्ये धर्मे अभग१ श्रद्धावंत । चले नही सर्व सहे ॥ ४१ ॥

पन्ना२०अन्नाण२१सम्मत्तं२२। इअ बावीस परिसहा ॥४१॥

हवे जतीधर्म दशभेदे ते क्ष मा१ सरलता१ नम्रता१ । नीर्लोभता१इच्छारोध१आश्रव त्यागपणुं१ जाणवुं ॥

खंति१अज्जव२मद्दव३ । मुत्ती४तव५संजमेअ६बोधव्वे॥

सत्यवादी१ पवीत्र वा निरतिचार१ परीग्रह ममता रहीत१ वली । ब्रह्मचर्य१ ए दस भेदेजतीनो धर्म जाणवो ॥ ४२ ॥

सच्चं७सोयं८आकिंच-णं९च। बंभं१०च जईधम्मो॥४२॥

हवे भावना बार प्रथम संसारी संबंध अनीत्य छे१ कोइ कोइ ने शरण नथी१ । च्यारगती योनी८४लाषतेनांदुखचिंतवन१ जीव एकलो आव्यो एकलो जासे१ कोइ कोइनुं संबंधी नथी१॥

पढम मणिच्च१मसरणं २ । संसारो३एगयाइ४अन्नत्तं ॥५॥

शरीर अशुचीमय छे१ कर्म आवे ते आश्रव कर्म रोके ते संवर१। तेमज प्राचीन कर्म खपावे ते१ नवमी ॥ ४३ ॥

असुइत्तं६आसव७सं-वरोअ८। तह निज्जरा९नवमी।४३।

छ द्रव्ये पुरीत लोक स्वरूप चिंतन१ समकीत भावना१। दुर्लभ धर्म साधक अरिहंत कथीत ए भावना१ ॥

लोगसहावो१०बोही११ । दुल्लहा धम्मस्ससाहगाअरिहा

ए आदी भावनाउ प्रत्येके चिंतन करी । भाववी जीवे यथार्थ उद्यम करीने ॥ ४४ ॥

एयाउ भावणाउ । भावेअव्वा पयत्तेणं ॥४४॥

हवे चारीत्र पांच समभावे सर्व सावद्य, त्यागरूप सामायकचारीत्र१इहांप्रथम छेदोपस्थापन होय बीजुंचारीत्रतेवडी दिक्षादेवारूप१

सामाइअत्थ पढमं १ । छेउवठावणं भवे बीअं ॥१॥

परीहारवीशुधी तप विशेष चारीत्र नवजणे होय२। सुक्ष्म संपराय तेम दसमे गुणठाणे२ वली ॥ ७५ ॥

परिहारविसुद्धीयं३। सुहुमं तह संपरायं च४ ॥४५॥

तेवार पछी यथाख्यात चारीत्र १। वीख्यात छे सर्व जीवलोक मध्ये

तत्तो अहखायं५। खायं सव्वंमी जीवलोगंमि ॥

जे आदरी पाली जला हीतका पोहोचे अजर अमर स्थानक जे रक। मोक्षस्थानके ॥ ४६ ॥

जं चरिऊण सुविहिआ। वच्चंति अयरामरंठाणं ॥४६॥

ए रीते संवरतत्व कहुं ॥ ६ ॥ भेद ५७

इति संवरतत्व ॥ ६ ॥

———(०)———

हवे नीर्जरा भेद१ शनही असन वा अभीग्रहे वा१ ४ निमादिसंभोर आहार१ उणोदरी एक कवलादीनि१ व्रतिसंखेप१ रसवीगेनुं तजवुं१

अणसण१ मुणोइरिया२। वित्तिसंखेवणं३ रसच्चाउ४॥

लोचादीके करीने१ अंगोपांग सं कोचवे करी१। ए छ बाह्यतपना भेद होय लोक प्रसीद्ध ते बाह्य ॥४७॥

कायकिलेसो५ संलीणाया६। बझो तवो होई ॥४७॥

पाप लागुं ते गुरु पासे कही प्रायछि तले१ गुणी वरुरानो वीनय करे१। आचार्यादीकनी सेवादिक१ तेम ज पांचभेदे भणवादी सज्झाय १

पायछित्तं१ विणउ २। वेयावच्चं३ तहेव सज्झाउ४ ॥

पदस्थादी चार भेदे धर्म शुक्लध्या न करे१ काउसग्ग पण करे१। ए छ भेदे अभ्यंतर तप होय अं तरंग मोक्ष हेतु माटे ॥ ४८ ॥

झाणं५ उस्सग्गो वि अ६। अभ्भिंतरउ तवो होइ ॥४८॥

जे दुषण लागे ते दंभ रहीत गुरु आगे केहेवुं॥१॥ पडिकम करि गुरु आगे मिथ्या दुकृत देवो ण करवुं वा पाप दुषण न ल ॥२॥ अकल्प अन्न पाणीनो त्याग

उभय ते आलोयण पडिकमण एबे

गावुं ॥ ३ ॥ करवो॥४॥ काउसग्ग करवो काय व्यापार त्याग लक्षण ॥ ५ ॥

आलोयण१पडिक्कमणो२। उभय ३विवेग४ मुसग्गो ५॥

गुरुदत्त वीगयत्यागथी जाव छमासी तप पराचीते जे गछबाहीर लीनुं करवुं ॥६॥कांइक व्रत पर्जायनुं यथा गबाहीर यावत् योग कालयोग छेदवुं॥७॥ सर्वथा व्रत पर्जायनुं छे क्षेत्र बाहीर सिद्धसेनदिवादवुं ॥८॥सर्व व्रत पर्यायनुं छेदवुं ने व करनी परे ते निश्चे ॥१०॥ली यथायोग तपनुं देवुं ॥ ९ ॥ ॥ ४९ ॥

तव६छेय७मूल८अणवठ्ठयाय९। पारंचिय चेव१० ॥४९॥

सेवनादी भक्ति१ रदयप्रेम१। उपजाववुं वा बोलवुं१ अवर्णवादनुं गुणस्तुतीनुं ॥ गोपववुं१ ॥

भत्ती१बहुमाणो२वन्न। जणणं भासण३मवन्न वायस्स४॥

तेत्रीस आसातना वा अवज्ञा वीनय ए पांच भेदे संक्षेपमात्र नो परीहार वा त्याग१। ए प्रकारे कह्यो ॥ ५० ॥

आसायणपरिहाणो५। विणउ संखेवउ एसो ॥५०॥

आचार्यनी पंचाचार पाले ते१ छठ अठमादी तपसी१ नवदिक्षी उपाध्याय सुत्र भणावनारनी१ ते शीष्य१रोगी१साधु तेमनी१।

आयरिय१उवज्झाय२। तव३स्सिसेहे४गिलाण५साहुसु६

समानधर्मी१चतुर्वीधसंघ१एक साधुनो। एम वैयावच्च होय दस परीवार१ घणा मुनीनो परीवार१तेमनी। प्रकारे ॥ ५१ ॥

समणुन्न७संघ८कुल९गण१०। वेयावच्चं हवई दसहा५१

ध्यान जे एकाग्रता चारभेदे नीश्चे। आर्त्त१रूद्र२तेमज धर्मध्यान३वली

झाणं चउव्विहं खलु। अत्तं१रूद्दं२तहेव धम्मं च ३ ॥

शुक्लध्यान४ वली ते चार चार भेदे नीश्चे जाणवा एटले चा

पण प्रत्येके प्रत्येके । रेना १६ ज्ञेद छे ॥ ५२ ॥

सुर्कं४ पुण पत्तेयं । चउविहं चेव नायव्वं ॥५२॥

बार ज्ञेदे तप ते नीर्जरातत्व । हवे बंधतत्वना ज्ञेद४बंधते कर्म

एप्रकारेनीर्जरातत्व॥७॥ज्ञेद१२ नुं बांधवुं चार ज्ञेदे ते कहेछे ॥

बारसविहं तवो नि–ज्जराय। बंधोय चउविगप्पो य ॥

प्रकृतीबंध१थीतीबंध१अनुज्ञागबंध१।प्रदेशबंध१एज्ञेदेकरीजाणवा५१

पयइ१ ठीइ२अणुज्ञाग३। पएस४ज्ञेएहिं नायव्वा ॥५३॥

प्रकृती ते स्वज्ञाव कह्यो जे थीती ते कालमान अथवा

म सुंठ तीखी लींब कटुक । काल हरण समयादि ज्ञेदे॥

पयई सहाव वुत्ता । ठिइ कालोवहारणं ॥

अनुभाग ते रसबंध जाणवो प्रदेश ते कर्मनां दलीयानो संच

एक छि गुणादि । य वा मेलववुं ॥ ५४ ॥

अणुज्ञागो रसो नेउ । पएसो दलसंचउ ॥ ५४ ॥

हवे प्रकृति मुल८ उत्तर १५८ इहां वेदनी१मोहनी१आयु१नाम१

ज्ञानावर्णि१ दर्शनावर्णि१ । गोत्र१कर्म ॥

इह नाण१दंसणा२वरणा। वेअ३मोहा४ऊ५नाम६गोयाणि

आयु४ नाम१०३ गोत्र२अंतरा

अंतरायकर्म१ए मुल आठ वली यकर्मनी५ एवं उत्तर ज्ञेदे आ

उत्तर ज्ञा० ५ द०वे० २ मो० २८ छेनी १५८ ॥ ५५ ॥

विग्घं८च पण नव दुअ अठवीसं। चउ तिसयदु२पण ज्ञेय॥

हवे मुलकर्मनीस्थीती ज्ञाना वेदनीकर्म१ नीश्चे वली अंतराय

वर्णि१ दर्शनावर्णिकर्म१ । कर्म१ ॥

नाणे१ दंसणा२ वरणे। वेयणीए ३ चेव अंतराएअ ४॥

ए चारे घातीकर्मनी त्रीस सागरोपमनी थीती उत्कृष्टी छे

कोमा कोम । ॥ ५६ ॥

तीसं कोमाकोमी । अयराणं ठिइ ऊक्कोसा ॥५६॥

सितेर कोमा कोम सागरो मोहनी कर्मनी छे वीस कोमाकोमनी पनी थीती । नाम, गोत्रनी छे ॥

सित्तरी कोमा कोमी। मोहणीए१वीस नाम१गोएसु२ ॥

तेत्रीस सागरोपमनी थीती । आयुकर्मनी छे ए रीते स्थीतीबंध ऊत्कृष्टो कह्यो ॥ ५७ ॥

तित्तीस अयराइं। आउ४ ठिई बंधमुकोसा ॥५७॥

हवे बार मुहूर्त्त वा चोवीस घमीनो ऊघन्य वा थोमो । वेदनीकर्मनो । आठ मुहूर्तनो नाम कर्म गोत्र कर्मनो ॥

बारस मुहुत्त जहन्ना । वेअणिए अठ नाम गोएसु ॥

बीजा पांच कर्मनो ऊघन्य स्थिती बंध अंतर मुहूर्तनो छे । ए रीते घाती अघातीनी बंध स्थितीनुं प्रमाण कह्युं ॥ ५८ ॥

सेसा णंतमुहुत्तं । एयं बंधठिई माणं ॥ ५८ ॥

इति बंधतत्व ॥ ८ ॥ ऊत्तर ज्ञेद ४

इति बंधतत्व ॥ ८ ॥

हवे मोक्षतत्व नव ज्ञेदे कहेछे छता पदनी परूपणा१ । जीवद्रव्यनुं प्रमाण१ वली क्षेत्रनुं मान१ फरसना१ ॥

संतं पय परूवणाया१। दव्व पमाणं२च खित्त३ फुसणा४य४॥

कालमान१ सिद्धनो अंतर१ रहे वानो ज्ञाग१ । ज्ञावमान१थोमा घणानुं मान १ नीश्चे एवं नव ॥ ५९ ॥

कालोय५अंतरं६ज्ञागो७। ज्ञावे८अप्पाबहुएचेव ॥५९॥

छतापणे छे नीर्मल मोक्षपद वर्ततुं छे आकास फुलवत् नथो अ

ते जगतमां ॥ छतुं

संतं सुद्ध पयत्ता । विग्रंतं खकुसुमंव न असंतं ॥

मोक्ष इति पद तेहतणी । परूपणा गति मार्गणादीके करीने कही छे ॥ ६० ॥

मुस्कत्ति पयं तस्सउ । परूवणा मग्गणाईहिं ॥ ६० ॥

गति च्यार४ इंद्री पांच५ काय छ६ । जोग त्रण३ वेद त्रण३ कषाय च्यार४ ज्ञान आठ८ ॥

गइ१ इंदिअ२ काए३ । जोए४ वेए५ कसाय६ नाणेसु७ ॥

संजम सात७ दर्शन चार४ लेस्या छ६ । भव्य बे१ सम्यक्त छ६ संनि बे२ आहारि बे२ ए मार्गणा कही ६१

संजम८ दंसण९ लेसा १० । भव११ सम्मे१२ सन्नि१३ आहारे

हवे केटली मार्गणाए सिद्धि । मनुष्य गति१ पंचेंद्री जाति१ त्रसकाय१ । भव्यत्व१ संनि१ यथाख्यात चारीत्र१ ॥

नरगइ१ पणिंदि२ तस३ । भव४ सन्नि५ अहस्काय ६ ॥

क्षायक सम्यक्त मोक्ष पामे१ अणहारी मार्गणा१ । केवलदर्शन१ केवलज्ञान१ ए दशे मोक्ष पामे। नहि बाकी मार्गणाए मोक्षद्वार१ ॥ ६२ ॥

खइयसम्मत्ते७ मुस्कोणाहार८ केवलदंसण९ नाणे१० नसेसेसु

हवे द्रव्यप्रमाणमां सिद्ध भगवान् तेमना । जीवद्रव्य होय अनंत संख्याये द्वार२ ॥

दव्वपमाणे सिद्धाणं । जीवदव्वाणि हुंति णंताणि ॥

चउदराजलोकना असंख्यातमा । भाग एकमां एक सिद्ध छे वा सर्व सिद्ध छे द्वार३ ॥ ६३ ॥

लोगस्स असंखिज्जे । भागे एक्कोय सव्वेसिं ॥ ६३ ॥

सिद्धनी स्पर्शना अधीकीछे द्वार४ एक सिद्ध आश्री सादिअनंत छे स
हवे कालद्वार कहेछे । वे आश्री अनादिअनंत छे द्वार५॥

फुसणा अहिया कालो । इग सिद्ध पडुच्च साइअणंतो॥

तीहांथी पडवाना अन्नावथी। सीद्धोने अंतर नथी द्वार६ ॥६४॥

पडिवाया ज्ञावाउ । सिद्धाणं अंतरं नत्थि ॥ ६४ ॥

सर्व संसारी जीवोने अनंतमे । ज्ञागे सिद्ध छे द्वार७ ते सिद्ध तेम
ने दर्शन ज्ञान ॥

सव्वजीयाणमणंते । ज्ञागे ते तेसिं दंसणं नाणं ॥

क्षायकज्ञावे छे परिणामीकज्ञावे वली होय जीवत्वपणुं॥द्वार८॥
हवे सिद्धना १५ ज्ञेद ॥ ६५ ॥

खइएज्ञावेपरिणा–मिएय पुण होइ जीवत्तं ॥ ६५ ॥

जिनसिद्ध अरिहा१ सामान्य के घरवासे सिद्धाते १ तापसादीक
वली१तीर्थ थाप्या पछी सिद्धा ते१ लिंगे ते१ जिनलिंगे१ स्त्री१ नर
तीर्थ थाप्या विना सिद्धा ते१ । पुरुष१ कृतनपुंसक१ ॥

जिण१अजिण२तित्था३ गिहि५अन्न६सलिंग७थी८नर९
[तित्थ४ । प्रतीबोधे सिद्धाते१ [नपुंसा१०॥

बाऊ प्रत्यय देखीने सिद्धा ते१ एक समे एक सिद्धा ते१ एक स
पोतानी मेले सिद्धा ते१ । मये अनेक सिद्धा ते१ ॥ ६६ ॥

पत्तेय११सयंबुद्धा१२। बुद्धबोहि१३क१४णिक्काय१५॥ ६६ ॥

हवे अल्पा बहुत्व द्वार ९ स्त्रि सिद्ध पुरुष सिद्ध अनुक्रमे संख्या
थोडा नपुंसक सिद्धथया। त गुणा द्वार ९ ॥

थोवा नपुंससिद्धा । थी नर सिद्धा कमेण संखगुणा॥

एम मोक्षतत्व नवद्वारे ए कह्युंते। एम नवतत्व लेषमात्र कह्यां॥६७॥

इय मुक्खतत्तमेयं । नवतत्ता लेसउ ज्ञणिआ ॥ ६७ ॥

जीवादी नवपदार्थप्रत्ये । जे जीवजाणेतेहने होयसम्यक्तदर्शन गुण

जीवाइ नव पयत्थे । जो जाणइ तस्स होइ सम्मत्तं॥

अथवा उपयोगपणे सद्द नवतत्व प्रत्ये अजाणताने पण हे तो तेहने होय। सम्यक्त ॥ ६७ ॥

भावेण सद्दहंतो। अयाणमाणोवि सम्मत्तं ॥६७॥

सघला श्री जिनेश्वरनां कहेलां । जे वचन ते नही वीपरीत होय ॥

सव्वाइं जिणेसर भा-सिआइं वयणाइं न अन्नहा हुंति॥

एहवी बुद्धि जे जीवना मनमां। सम्यक्त निश्चल ते जीवने जाणवुं६९

इअबुद्धि जस्स मणे । सम्मत्तं निच्चलं तस्स ॥ ६९ ॥

हवे सम्यक्तनो महिमा कहेछे फरस्युंहोय जे जीवे सम्यक्त प्रत्ये॥ अंतरमुहूर्त्त काल मात्र पण ।

अंतोमुहुत्तं मित्तंपि । फासियं हुज्ज जेहिं सम्मत्तं ॥

ते जीवने अर्द्ध पुद्गल मांहि फरवुं होय नीश्चे संसारमां पण काल प्रमाण । उपरांत नही ७० ॥

तेसिं अवड्ढ पुग्गल । परियट्टो चेव संसारो ॥७०॥

हवे पुद्गल परावर्त्त ८ प्रकारे कहे भावथी१ च्यारे भेद बे प्रकारे छे द्रव्यथी१ खेत्रथी१ कालथी१। बादर ४ सुक्ष्म ४ ए ८ ॥

दव्वे१ खित्ते२ काले३ । भावे४चउहदुह बायरोसुहुमो४॥

होय अनंती उत्सर्पिणी अव सर्पिणी। परीमांण पुद्गल परावर्त्त एकनो कालमान ॥ ७१ ॥

होइ अणंतुस्सप्पिणि । परिमाणोपुग्गलपरट्टो ॥ ७१ ॥

उदारीकादीकसातेनी वर्गणा। एकजीवमुके फरसीनेसर्वप्रमाणुप्रत्ये

उरलाइ सत्तगेणं । एग जिअ मुअइ फुसिअ सव्वअणु॥

जेटले काले ते थुल द्रव्य पुद्गल द्रव्यथी सुक्ष्म सात वर्गणा

परावर्त्त काल थाय । अनुक्रमे फरसे. ॥ ७१ ॥

जितिअकालिसथुल्लो । हवे सुहुमो सग न्नयरा ॥ ७१ ॥

लोकाकाशना सर्व प्रदेश उत्स समय अणुन्नाग बंधनां सर्वस्थापिणीना सर्व । नक ॥

लोग पएसो सप्पिणि । समया अणुन्नागबंध ठाणाय ॥

जेम तेम अने अनुक्रमे मरणे करीने । फरस्या ते क्षेत्रादी थूल अने सुक्ष्म पुद्गलपरावर्तन थाय ॥ ७३ ॥

जह तह कम मरणेणं । पुठा खिताइ थूलि यरा ॥७३॥

उत्सर्पिणी अनंति मली एक पुद्गल परावर्त्तनकाल जाणवो॥

उसप्पिणी अणंता । पुग्गलपरिहिउ मुणेयव्वो ॥

तेवां अनंता पुद्गलपरावर्त्त गतका ले कह्या तेवो अनंतोकाल गयो । तेथी आवतो काल अनंत गुणो पुद्गल परावर्त्त काल छे ॥७४॥

तेणंता तीअद्धा । अणागयद्धा अणंतगुणा॥७४॥

हवे छ द्रव्य दश द्वारे कहेछे परीणामी१ जीव१ मुर्त्ती१ । सप्रदेशी१ एक१ क्षेत्र१ सक्रीयपणुं१ ।

परिणामि१जीव२मुत्तं३ । सपएसा४एग५खित्त६किरिआय

नीत्य१ कारण१ कर्त्ता१ । सर्वगत् इति वीच्यार अमीलपणे अप्रवेषपणे रह्याछे ॥ ७५ ॥

णिच्चं८कारण९कत्ता१०। सव्वग दमिदिरहि अपवेसे७५

ए प्रकारे मोक्षतत्व नवमुं९ उत्तर न्नेद९ ॥ ए प्रकारे नवतत्व प्रकरण समाप्त थयुं उत्तर न्नेद सर्व २७६ ॥

इति मोक्षतत्व ॥९॥ इति नवतत्त्व समाप्तं ॥ १ ॥

हवे चोवीस पदे करी दंडकप्रकरण वा विचार षटत्रींसीका प्रारंभ॥

॥ अथ चउवीस दंडक ॥

नमस्कार करीने ऋषभादिक तेमने कह्यो जे सिद्धांत तेनो विचा
चोवीस तीर्थंकर प्रत्ये । र तेनो लेषमात्र तेनुं देखाडवुं ते॥

नमिउं चउवीस जिणे। तस्सुत्तवियारलेसदेसणउ ॥

२४दंडक पदे करीने तेज नीश्चे। स्तवीस सुणजो हे भव्य जीवो१

दंडगपएहिं ते च्चिअ । थोसामि सुणेह भोभवा ॥१॥

हवे दंडकसंख्या कहेछे सात नर प्रथवीकायादी पांचनां५बेरंद्री
कनुं१असुर देवादीक दसनां १०। आदी त्रणनां३नीश्चे वा समुचे॥

नेरइआ असुराई । पुढवाई बेंदियादउ चेव ॥

गर्भज तीर्यंच पंचेंद्री १ मनुष १ व्यंतर देव सोल१ ज्योतिषिदेवपां
ए बेनां । च१वैमानीकदेव बे१एत्रणनां॥२॥

गभय तिरिय मणुस्सा। वितर जोइसिय वेमाणी ॥२॥

संखेपमात्र सरलपणे आ प्र अथ द्वारसंग्रह सरीर५सरीरमाप३
करण कहीसुं । हाडबंधनी रचना ते संघयण६॥

संखित्तयरीउ इमा सरीर१मोगाहणा य२संघयणा३

संज्ञास्थान ते ४।१० आक्रती६ लेस्या६इंद्री५ बे भेदे समुद्घा
कषाय४। त७ ॥३॥

सन्ना४संठाण५कसा य३।लेस७इंदिय८दुणसमुग्घाया१०।३

द्रष्टी३दर्शन४ज्ञान५एज्ञान अ। जोग१५ उपयोग१२ एकसमे
धीकारे अज्ञान पण३प्रह्यांछे। उपजवुं१एकसमे मरवुं१थीतीतेआयु३

दिठ्ठि११दंसण१२नाणे।जोगु१४वउगो१५उववाय१६चवण१७

पर्जाती ते शक्तीछ के। संज्ञा३ गती ते भवांतरे गमन१[ठिई१८।
टली दीशीनो आहार ले१। आगती भवांतरथी आववुं१वेद३।

पज्जत्ति किमाहारे । सन्नि गई आगई वेये ॥ ४ ॥

ए द्वार चोवीसनी गाथा बे दंडक दंडक प्रत्ये द्वार २४ केहेवां॥

द्वार संग्रह गाथा ॥ १ ॥

द्वार१ चार शरीर गर्भज तीर्यंच मनुषने पांच बाकी२१ दंडके वाउकायने होय । त्रण सरीर द्वार १ ॥

चउगब्भतिरिय वाऊसु। मणुआणं पंच सेस ति सरीरा ।द्वार१

द्वार २ थावर चारने जघन्य उत्कृष्ट ए बे अवगाहना । आंगुलने असंख्यातमे भाग होय सरीरनी ॥ ५ ॥

थावर चउगे दुहउ । अंगुल असंख भाग तणू॥५॥

बाकी वीस दंडके जघन्य वा सर्वथी लघु सरीर । स्वभावीक अंगुलनो असंख्यातमो अंस वा भाग ।

सव्वेसिंपि जहन्ना । साहाविय अंगुलस्स असंखं सो ॥

हवे उत्कृष्टथी तो पांचसे ध नुष सरीर होवे । नारकीने हवे सात हाथनुं देवतानां तेर दंडके ॥ ६ ॥

उक्कोस पणसय धणू । नेरइया सत्तहत्थ सुरा ॥ ६ ॥

गर्भज तीर्यंचने एक हजार जो जननुं मछादिकनुं । वनस्पतीने जाजेरुं जोजन एक हजारनुं होय ॥

गब्भ तिरिसहस्स जोअण वणस्सई अहिय जोअणसहस्सं

मनुषने तेरंद्री कानखजुरादि क ए बेने त्रण गाउनुं । बेरंद्रीने सरीर जोजन बारनुं शंखादिकनुं ॥७॥

नर तेइंदि ति गाऊ । बेंदिअ जोयण बार ॥ ७ ॥

जोजनएकनुं चोरंद्रीने सरीर भमरादिकनुं ।देहउंचत्वपणे सुत्रेकह्युंछे

जोयण मेगं चउरिंदि । देहमुच्चत्तणेण सुए भणियं ॥

वैक्रियदेहनुं वली उत्तरवैकी अंगुलनो संख्यातमो भाग

य आश्री । प्रारंजतां ॥ ७ ॥

वेजव्विय देहं पुण । अंगुल संखं सयारंजे ॥ ७ ॥

देवताने मनुषने अधीक ला ख जोजन वैक्रीय । तिर्यंचने नवसें जोजन वैक्रीय देह मान ।

देव नर अहिअ लखं । तिरियाणं नवजोयण सयाइं॥

बमणुं वली नारकीनुं स्वदेहथी । कह्युंछे वैक्रीय सरीरनुं मान उत्कृष्टुं९

डुगुणं तु नारयाणं । जणियं वेजव्विय सरिरं ॥ ए ॥

वैक्रीयनी थीती अंतरमुहूर्त नारकीने रहे । मुहूर्त चार तीर्यंच मनुषने वीषे रहे ॥

अंतमुहुत्तं निरये । मुहुत्त चत्तारी तीरीयमणुएसु ॥

देवताने वीषे दीन पन्नर वा अर्धमास रहे । उत्कृष्ट उत्तरवैक्रीय रहेवानो काल मान ॥१० ॥ द्वार २

देवेसु अद्धमासो । उक्कोस वेजव्वणा कालो॥१०॥

द्वार३ थावर५देवता१३ नारकी१ ए उगणिस दंडक । संघयण वीना छे वीगलेंडीने छेवटुं संघयण एक छे ॥

थावर सुर नेरइआ । असंघयणाय विगल छेवट्ठा ॥

संघयण छये गन्नजे । मनुषने तीर्यंचने वीशे जाणवां ॥११॥द्वार३

संघयणा छगं गप्नय । नर तिरिएसु मुणेअव्वं ॥ ११ ॥

द्वार४सर्व चोवीसे दंडके चार वा दस संज्ञा छे । द्वार ४ द्वार ५ देवता १३ ने सर्वे ने समचोरस संस्थान छे ॥

सव्वेसिं चज दह वा सणा। द्वार४। सव्वेसुरा य चउरंसा ॥

मनुषने१ तिर्यंचने१ छये संस्थान छे । हुंडक संस्थान विगलेंडीने३नारकीने१ छे ॥ १२ ॥

नर तिरिय छ संठाणा । हुंमा विगलिंदि नेरईआ ॥१२॥

नांना प्रकारे१ धज ते पता परपोटो१वनस्पति वायु अग्नीअ
का१ सुइउनो समूह१। प्कायने ॥

नाणाविह धय सुई। बुब्बुय वण वाउ तेउ अपकाया॥

पृथ्वीकायने अर्द्धमसूर आकारे संस्थान कह्युंछे१३॥द्वार५
तथा चंद्रमाने ।

पुढवि मसूरचंदा – कारा संठाणउ जणिआ ॥ १३ ॥

द्वार६सर्व चोवीसे दंडके चा द्वार ७ लेस्या छये गर्भज
रे कषाय छे । द्वार ६ तिर्यंच१ मनुषने१ वीषे छे॥

सव्वेविचउकसाया।द्वार ६। लेस छगं गप्रतिरियमणुएसु॥

पेहेलीश नारकी१ वीगलेंद्रीने३ वैमानीकने१छेहेली३ए
तेउकाय१ वाउकाय१ । सात दंडके त्रण लेस्या ॥ १४ ॥

नारय तेऊ वाऊ। विगला वेमाणिय तिलेसा॥१४॥

ज्योतषीने एक तेजोलेस्याज छे। बाकी दंडक सर्व चउदेने होय
चार लेस्या ॥ द्वार ७

जोइसिय तेउ लेसा७। सेसासव्वेवि हुंति चऊ लेसा॥द्वार

द्वार८ सर्व दंडके इंद्रीद्वारतो द्वार९ मनुषने वीषे साते
सुगम छे। द्वार८ समुद्घात छे ते कहेछे ॥ १५ ॥

इंदियदारं सुगमं॥द्वार ८। मणुआणं सत्त समुग्घाया१५

वेदना१ कषाय१ मरण१ समु वैक्रीय१ तेजस१ आहारक१ स
द्घात । मुदघात ॥

वेयण१कसाय२मरणो३। वेउव्वियधतेयएय५आहारे ६॥

केवली१ समुद्घात । सात ए समुद्घात होय संनीने॥१६॥

केवलियउ समुग्घाए। सत्त इमे हुंति सन्नीणं॥१६॥

एकेंद्रीने सामान्य केवली तेजस१ आहारक १ ए त्रण समुद्

समुदघात१ । घात वीना चार छे ॥

एगिंदियाण केवलि । तेया हारग विणाउ चत्तारि ॥

ते पुर्वोक्त त्रण तथा वैक्रीय ए वीगलेंडीने तथा असंनीने तेज नी

चार वर्जीने त्रण समुदघातछे। श्रे ने संनीने पुर्वे कह्याछे ॥१७॥

ते वेउव्विय वज्जा । विगला सन्नीण ते चेव ॥१७॥

पांच छे गर्भज तिर्यंच देवताने वी नारकी वायुने वीषे चार छे त्र

षे केवली१आहारक१एवे वर्जिने । ण बाकी दंडके छे ॥ द्वार ए

पण गप्र तिरि सुरेसु । नारय वाउसु चउर तिय सेसे॥

द्वार१० विगलेंडीने बे दृष्टीछे एक मिथ्यादृष्टी छे बाकी [द्वार ए

थावरने । दंडके त्रण दृष्टी छे ॥१८॥ द्वार १०

विगले दु दीठी थावर । मिछ्त्ती सेस तिय दिठी॥१८॥

द्वार११ थावर पांच५बेरंडी१तेरं चोरंडी१ने वीषे ते बे च[द्वार१०

डी१एसातने वीषे अचक्षुदर्शनछे। क्षु अचक्षु आगमे कह्युं छे ॥

थावर बि तिसु अचक्खु। चउरिंदिंसू तदुगं सूए त्तणियं॥

मनुषने१ चक्षु अचक्षु अवधी बाकी पंनर दंडकने वीषे प्रत्येके त्र

केवल ए च्यार दर्शन छे । ण त्रण कह्यां छे ॥१९॥ द्वार११

मणुआ चऊ दंसणिणो। सेसेसु तिगं तिगं त्तणिअं१९॥

द्वार१२ अज्ञान ज्ञान प्रत्ये। देवता१३मां तिर्यंच१मां नारकी(द्वार११

के त्रण त्रण । १मां होय थावर५पांचमां अज्ञान बे छे॥

अंनाण नाण तिअं। सुर तिरि निरए थिरे अन्नाण दुगं॥

ज्ञान अज्ञान बे बे विगलेंद्री मनुषमां पाच ज्ञान त्रण अज्ञान

त्रण३मां छे । छे ॥२०॥ द्वार १२

नाणान्नाण दु विगले । मणुए पणनाण तिअंनाणा॥२०॥

द्वार१३ अगीआर जोग देव तिर्यंच१ने वीषे तेर छे प (द्वार१२

ता॥१ने नारकी१ने छे । न्नर योग मनुष१ने वीषे छे ॥

इक्कारस सुर निरए । तिरिएसु तेर पन्नर मणुएसु ॥

विगलेंडी३ने चार छे पांच वा जोग त्रण शेष थावर४ने होय

युकाय१मां छे । ॥२१॥ द्वार १३

विगले चउ पण वाए । जोग तिअं थावरे होई ॥२१॥

हवे जोगनां नाम सत्य१असत्य१ मृषा ए चार मनने ४व (द्वार१३

मीश्र ते सत्यमृषा१असत्या१। चनने वैक्रिय१ आहारक१ ॥

सच्चे अर मीस असच्च। मोस मण वय वेउवि आहारे॥

उदारीक१ए त्रण मीश्र३सहीत ए कह्या ते जोग १५ उपदिश्या

कार्मण१एसात जोग कायना । समयमां वा आगममां ॥२२॥

उरलं मीसा कम्मण । इय जोगा देसिआ समए ॥२२॥

द्वार१४ हवे उपयोग १२ त्रण चार दर्शन ए बार जीवनां लक्ष

अज्ञान ज्ञान पांच । ण उपयोग नाम ॥

ति अन्नाण नाण पण । चउ दंसण बार जिअ लक्खणु

ए बार जे उपयोग । कह्या त्रण लोक दर्शी पर(वउगा॥

मात्मा तेमने ॥ २३ ॥

इअ बारस उवउगा । जणिआ तिलुक्कदंसीहिं ॥२३॥

हवे ते दंडके कहेछे उपयो बार होय नव उपयोग नारकी१ ति

ग मनुष१ने वीषे । र्यंच१ देवता१३मां ॥

उवउगा मणुएसु । बारस नव निरय तिरिय देवेसु॥

वीगलेंडी बेमां२ पांच अने छ उप चोरंडी१मां थावर ५पांचमां त्रण

योग छे । उपयोग ॥२४॥ द्वार १४

विगल दुगे पण छक्कं। चउरिंदिसु थावरे तिअगं ॥२४॥

द्वार१५संख्याता असंख्या गर्भज तिर्यंच१मां वीगलेंडी(द्वार१५

ता जीव एक समयमां । ३ मांनारकी१मां देवता१३ मां उपजे।

संखमसंखा समए । गप्रय तिरि विगल नारय सुराय ॥

मनुष१मां तो नीश्चे संख्याता वनस्पती१मां अनंता बाकी थावर४

ज एक समयमां उपजे । मां असंख्याता ॥ २५ ॥

मणुआ नियमा संखा । वण णंताथावर असंखा ॥२५॥

असन्नि मनुष आश्री तो द्वार१६ जेम उत्पती द्वारे संख्या कही

असंख्याता द्वार १५ । तेम चवन द्वार पण ॥ द्वार १६

असन्नि नर असंखा॥ जह उववाउतहेव चवणेवि॥द्वार१६

(द्वार१७ हजार उतकृष्ट प्रथ्वीकायादी४

द्वार१७बावीस सात त्रण दस वर्षो चारनुं ॥ २६ ॥

बावीस सग ति दस वास । सहस्स उक्कि पुढवाइ॥२६॥

त्रण दीवस अग्नी१नुं हवे त्रण नर१नुं तिर्यंच१नुं वली देवता

पल्योपम आयु । नारकीनुं सागर तेत्रीसनुं ॥

ति दिणग्गि ति पल्लाऊ। नर तिरि सुर निरय सागर

विंतर१नुं पल्योपमनुं ज्यो [तित्तीसा॥

तीषी१नुं वर्ष लाख अधीक पल्योपमनुं॥२७॥

वंतर पल्लं जोइस । वरिस लरकाहिअं पलिअं ॥२७॥

हवे असुरकुमार१ने अधिक देसेउणा बे पल्योपम नवनीका

सागरोपम एकनुं । यमां१ ॥

असुराण अहिय अयरं। देसूण दु पल्लयं नवनिकाए॥

बारवर्ष उगणपचास दीवसनुं। छमासनुं उतकृष्ट विगलेंद्री३ने आयु॥

बारसवासुण पण दिणा। छम्मास उक्कि विगलाऊ॥२८॥

हवे जघन्य प्रथ्वीकाय आ अंतरमुहूर्त्त जघन्य आउषानी

दे दस१० पदोने । स्थिती छ ॥

पुढवाई दस पयाणं। अंतमुहुत्तं जहन्न आउ ठिई ॥
दसहजार वर्षनी स्थितिवाला । जवनपती१०नारकी१वींतर१छे १ए
दस सहस वरिस ठिईआ। जवणाहिव निरय वंतरयाा१ए
वैमानीक देवताने१ ज्योतीषी पल्योपम एक ने तेनो आठमोजा
देवताने१ ग आयु होय अनुक्रमे ॥ द्वार१७
वेमाणिअ जोइसिआ। पल्ल तय ठंस आउआ हुंति ॥
द्वार१०देवता१३मनुष१ तिर्यं छए पर्जाप्ती होय वली पां[द्वार१७
च१ नारकी१ ए सोलने वीषे। चा१थावरमां चार पर्जाप्तीछे॥३०॥
सूर नर तिरि निरएसु । छ पज्जत्ती थावरे चउगं ॥३०॥
विगलेंडी३ने पांच पर्जाप्ती द्वार१ए छए दीसानो आहार होय
छे। द्वार १७ सर्व संमके पण ॥
विगले पंच पज्जत्तीद्वार१७।छ दिसि आहार होई सवेसिं॥
पांच सुक्ष्म थावर पदे द्वार२० अथ संज्ञा त्रण कहीस ॥३११॥
जजना जाणवी॥ द्वार१ए
पणगाइपए जयणा॥द्वार१ए॥अह सनि तियं जाणिस्सामि
चारे नीकायना देवता१३ने नारकी१ने वीषे दीर्घकालकी वा
वीषे तीर्यंच१ने वीषे। त्रीकालकी संज्ञा छे ॥
चउविहसुरतिरिएसु। निरएसु य दीहकालगी सणा ॥
विगलेंडी३ने हेतुपदेसकी संज्ञाये करी रहीत थावर५ सर्व वा
वा वर्त्तमानकालनी छे। पांचे छे ॥ ३२ ॥
विगले हेउवएसा। सन्नारहिआ थिरा सवे॥ ३१ ॥
मनुषने दीर्घकालनी वा त्रीकाल दृष्टीवादोपदेसिकी सम्यक्त स
नी संज्ञा छे। होते कोइने पण ॥ द्वार २०
मणुआण दीहकालिअ। दिठिवाउवएसिआकेवि॥द्वार

ब्बार२१पर्जाप्ता पंचेंद्री तिर्यंचने मनुष निश्चे।चार ज्ञेदे देवतामांजाय
पज्ज पणातिरिमणुय च्चिय। चउ विह देवेसु गच्छंति॥३३॥
संख्याता आयुवाला पर्याप्ता पंचेंद्री। तिर्यंच मनुषमांतेमजपर्जाप्ता
संखाउ पज्जत्त पणिंदि- तिरिय नरेसु तहेव पज्जत्ते॥
प्रथ्वीकाय अप्काय प्रत्ये क वनस्पतीकाय। ए पांच दंडकमां नीश्चे देवतानुं आववुं छे॥ ३४॥
भू दग पत्तेयवणे। एएसु च्चिय सुरागमणं॥ ३४॥
पर्याप्ता संख्याता आयुनागर्भज। तिर्यंचमनुष एबे नरकसातेमांजाय
पज्जत संख गप्भय- तिरीय नरा नरय सत्तगे जंति॥
नारकीमांथी नीकल्या ए ज बे दंडकने वीषे उपजे। नथी बाकी बावीस दंडकमां उपजवुं॥ ३५॥
निर उवट्टा एएसु। उप्पज्जति न सेसेसु॥ ३५॥
प्रथ्वीकाय अप्काय वनस्पतीकाय। तेमां नारकी वर्जीने जीव॥
पुढवी आउ वणस्सइ। मझे नारय विवज्जिआ जीवा॥
सर्व त्रेवीस दंडकना आवी उपजे। पोत पोतानां कर्मना प्रमांणना प्रभावे॥ ३६॥
सव्वे उववज्जंति। निअनिय कम्माणु माणेणं॥३६॥
प्रथ्वीकायादी थावर५वीगल३ प्रथ्वीकाय अप्काय वनस्पतीकाय
तिरी१ नर१ ए दस पदमां। ए जाय॥
पुढवाई दस पएसु। पूढवी आउ वणस्सई जंति॥
प्रथवीकायादी दसपद थकी नीकल्या। तेउकाय वाउकायमां उत्पात वा उपजे॥ ३७॥
पुढवाइ दसपएहिय। तेउ वाउसु उववाउ॥ ३७॥
तेउकाय वाउकायमांथी प्रथ्वीकाय प्रमुखमां होय पद नवमां

जवुं । मनुष वर्जो ॥
तेऊ वाऊ गमणं । पुढवी पमुहंमी होइ पय नवगे॥
प्रथ्वीकायादी स्थानक दस ते वीगलेंडी थाय वीगलेंडीमांथी नि
मांथी निकल्या। कली ते दसमां जाय ॥ ३७ ॥
पुढवाई ठाण दसगा। विगलाइं तिअ तहिं जंति॥३८॥
जवुंआववुं गर्भज जे। तिर्यंचने चोवीसे दंडके जीवस्थानकनेविषे॥
गमणा गमणं गप्रय–तिरिआणं सयल जीव ठाणेसु ॥
समस्त चोवीसे दंडके जाय तेउकाय वाउकाय ए बेमांथी मनुष
मनुष हवे मनुष थाय बावी। न थाय ॥ ३९ ॥ द्वार ॥ २१ ॥
स दंडकमांथी निकल्या।
सवत्त जंति मणुआ। तेऊ वाऊसु नो जंति॥३९॥द्वार २१
द्वार२२अंतरद्वीपनां जुगलीयां। तेमने गमनहोय अगीयार दंडके॥
अंतरदीवा जुअला। तेसिं गईउ हवंति इक्कारा ॥
दस भुवनपतीमां एक व्यंत आगती मनुष तिर्यंच मध्येथी छे
रमां ए अगीयारमां। ॥ ४० ॥
दह भवणा इक्क वणे। आगइउ मणुअ तिरिएसु॥४०॥
हवे असंनी तीर्यंचनी गती ते बावीस दंडकमां छे ज्योतिषि वैमा
जवुं। नीक ए बे वीना।
असन्नि तिरिए गईउ। बावीसा जोइस विमाण विणा॥
आगती थावरपांचमां तथा वीगलेंडी पंचेंद्रितीर्यंचमनुषएदसमांछे।
आगइउ थावर पंच५। विगल३पंचिंदितिरिय१नरा १।४१।
समुर्छीम मनुष। दस स्थानके जाय पांच थावर वीगलेंद्रीत्रण॥
समुछिम मणुआणं। दह गईउ पंच५थावरा विगला३॥
पंचेंद्रीतीर्यंच मनुष ए दस दं आगती तेउकाय वाउकायवीना

ककमां ।　　　　आवमांथी ॥ ४१ ॥ द्वार २१

पंचिंदियतिरिय१नरा१ । आगइउ तेउवाउ विणा॥४१॥

द्वार२२ वेद त्रण तिर्यंच१　स्त्रीपुरुष ए बे वेद चारे (द्वार२२

मनुष१मां होय ।　　　　भेदे देवता११मध्ये होय ॥

वेआतिअ तिरिनरेसु । इत्थी पुरिसो य चउविह सुरेसु॥

पांचपथावर त्रणे३वीगलेंडी　नपुंसकवेद होय एकज ॥ ४३ ॥

नारकी१मां ।　　　　द्वार २३

थिर विगलनारएसु । नपुंस वेउ हवई एगो॥४३॥द्वार २३

द्वार२४ अल्पाबहुत पर्जाप्त　तेथी वैमानीक तेथी भुवनपती

मनुष तेथी बादर अग्निकाय ।　तेथी नारकी तेथी व्यंतर ॥

पज्जमणु बायरग्गी । वेमाणिअ भवण निरय वितरिआ

तेथी ज्योतिषि तेथी चौरंद्री ते। तेथी बेरंडी तेथी तेरंडी तेथीप्रथ्वी

थी पंचेंडीतीर्यंच ।　　　　काय तेथी अप्काय ॥ ४४ ॥

जोइस चउ पणतिरिआ । बेइंदि तेइंदि भू आऊ ॥४४

तेथी वायुकाय तेथी वनस्प　अधीका अधीका अनुक्रमे ए होय ॥

तीकाय नीश्चे ।

वाऊ वणस्सइ चिय । अहिआ अहिआ कमेणिमेहुंति॥

सर्वपण ए भाव ।　हे जिनेश्वर में अनंतीवार पाम्या छे॥४५॥

सव्वेवि इमे भावा ।　जिणा मए णंतसो पत्ता ॥४५॥

हे जिन आ भवमां तुमारी　नरकादी दंडकपद भ्रमण थकी नीवृ

त्तीकरण शुद्ध भक्तीवंतने । त मन हेवो ॥

संपइ तुम्ह भत्तस्स । दंडगपयभमणभग्गहियस्स ॥

ते दंड त्रण मन वचन कायदंड सीघ्रकाले मुजनेआपो मोक्षपद

एथी बीरम्ये सुखे पामे हेवुं ते । ॥ ४६ ॥

दंम तिय विरय सुलहं । लहुं मम दिंतु मुरकपयं ॥४६॥

ज्ञान आचार लक्ष्मीयुक्त जिनहंस आचार्यने । राज्ये चारीत्र लक्ष्मीवान्धवलचंद्रना शीष्य ॥

सिरिजिणहंसमुणिसर- रज्जे सिरिधवलचंदसीसेण ॥

गजसारमुनी तेणे पदबंधे रची वा लखी । ए ते श्री वीरप्रभुने विनती आत्म हेते ॥ ४७ ॥

गजसारेण लिहिआ । एसा विन्नत्ति अप्पहिआ ॥४७॥

ए प्रकारे श्री विचार छत्रीसीका वा चोवीस दंडक समाप्तः॥१॥

इतिश्री चउविस दंडक समाप्ता ॥ ३ ॥

नमस्कार करीने जिनेश्वर सर्वज्ञ प्रत्ये । जगत् पुज्य जगत्गुरु श्री महावीरस्वामी प्रत्ये ॥

नमिय जिणं सव्वन्नुं । जगपूज्ज जगगुरू माहावीरं ॥

आ जंबुद्वीपमां जे शास्वता पदार्थ छे ते । कहु छुं सुत्रथकी पोताने परने हेतुये ॥ १ ॥

जंबूद्दीवपयत्थे । वुछं सुत्ता सपरहेउं ॥ १ ॥

खांडूआं१ जोजन१ क्षेत्रवा वर्ष। पर्वत१ कूट१ वा शीखरतीर्थ१ श्रेणयो१ वीजयो१ द्रह१ नदीयो१ ए दस पदे वा द्वारे । समुदाये थाय संघयणी नामे प्रकरण ॥ २ ॥

खंडा१ जोयण२ वासा३ । पव्वय४ कूडा५ य तित्थ६ सेढी७ विजय८ द्दह९ सलिलाउ१०। पिंडेसिं होइ संघयणी॥२॥

द्वार१ने छ१९०सो१०० खांडवा एटले१९०संख्याये छे खांडवां। भरतक्षेत्रना५२६जोजन६कला प्रमाणे भागाकार करीयेएकलाखने

नउअ सयं खंडाणं । भरह पमाणेण भाइए लखे ॥

अथवा एकसोने नेउये गुणो ५२६–६ । १८०गुणो । — भरतक्षेत्रना प्रमाण साथेतो होय एकलाख ॥ ३ ॥

अहवा नउअसय गुणं । भरहपमाणं हवई लस्कं॥३॥

अथ एक खांडुवानुं१भरतक्षे त्र ५२६ जोजन ६कला । — बे२ खांडुआनो हीमवंत पर्वत ने हेमवंत क्षेत्र चारनुंध ॥

अह विग खंडे भरहे । दो हिमवंते अ हेमवई चउरो॥

आठ८खांडूआं महाहीम वंत पर्वतनां । — सोल१६खांडवानुं हरीवर्ष क्षेत्र ॥४॥

अठ महाहिमवंते । सोलस खंडाइ हरिवासे ॥ ४ ॥

बत्रीस३२ खांडुवां वली नै षध पर्वतनां । — ए मेलवतां त्रेंसठ६३ थयां बीजे पासे पण त्रेंसठ६३ थाय ॥

बत्तिसं पुण निसढे । मिलिया तेसठि बीयपासेवि ॥

चोसठ६४खांडूवां महा विदेह क्षेत्रनां । — ए त्रण रासि भेलवीये तो एकसो नेउ १८० थाय ॥५॥ द्वार १

चउसठिउ विदेहे । ति रासि पिंडेइ नउअसयं॥५॥द्वार१

द्वार२जोजन एकनुं परीमा ण एहवां । — समचोरस इहां खांडूवां करवां ते करवानी रीती ॥

जोयण परिमाणाइं । समचउरंसाइ ईउ खंडाइं॥

लाखजोजननी परीधीना आंकने । — ते लाखना चोथे भागे गुणाकार कर्ये होय ते गणीतपद थाय॥६॥

लस्कस्सय परिहीए तप्पाय गुणाणयं हुंतेव ॥६॥

जंबूनुं वीष्कंभ एकलाखनुं तेने तद्गुणा तेआंकनुंवर्गमुलकाढीये तो करी तेने दसगुणा करे आंक आवे । गोलक्षेत्रनी परीधी होय॥

विस्कंभ वग्ग दहगुणा । करणी वट्टस्स परिरउ होइ ॥

पछे ते जंबूद्वीपनुं वीखंज्ञ ला परीधीना आंकने तो तेनुं गणीत
खवुं छे माटे चोथेज्ञागे गणवुं। पद वा क्षेत्रफल होय ॥ ७ ॥

विस्कंज्ञ पाय गुणिउ। परिरउ तस्स गणियपयं ॥७ ॥

परीधीनो आंक कहेछे त्रण हजार बसेंने सतावीस अधीक ॥
लाख सोल।

परिही तिलक्क सोलस। सहस्स दोयसय सत्तवीसहिया॥

कोस वा गाउ त्रण ने अठा धनुष एकसोने तथा तेरआंगल अ
वीस। ६ आंगलने अधीक ३१६२२७यो०
३गा० १२८ध० १३ ॥आं०अ०॥८॥

कोस तिगं अठावीसं धणु सय तेरंगुल द्धहियं ॥८ ॥

हवे क्षेत्रफलनो आंक क नेउकोम ने छपंनलाख सोने हजारे
हेछे सातसें७००कोम ने। गुणे लाख थाय ॥

सत्तेवयकोमिसया। नऊआ छप्पन्न सय सहस्साइं ॥

चोरांणुं९४ वली हजार। मोढसो१५०वली समग्र साधीक ॥९॥

चऊणउयं च सहस्सा। सयंदिवढं च साहियं ॥९॥

एक१गाउ पन्नरसें१५००। धनुष तेमज धनुष पन्नर१५सहीत ॥

गाउअमेग पन्नरस। धणुसया तह घणूणि पन्नरस्स ॥

साठ वली आंगुल जंबूद्वीपनुं गणीतपद जाणजो ॥१०॥
७९०५६९४१५० । १गा० १५१५ध० ६०आं०। द्वार २

सठिं च अंगुलाइं। जंबुद्दीवस्स गणियपयं॥१०॥द्वार २

द्वार३हवे जंबूद्वीपमांज्ञरत द्वार४हवे पर्वतसंख्या वैताढ्य चार४
आये सात क्षेत्र छे द्वार ३। वाटलाने चोत्रीस३४ लांबा ॥

ज्ञरहाई सत्तवासाद्वार३। वियढ चउ४चउतीस३४वट्टियरे॥

सोल१६ तो वंखारा पर्वत छे। बे चीत्र१वीचीत्र१बे जमग१समग१

सोलस१६वक्खार गिरि। दो चित्त१विचित्त१दोजमगा२।११

बसें२०० कंचनगोरी। चार४गजदंता पर्वत तेम सुमेरूपर्वत १॥

दोसय२००कणय गिरीणं। चउ४गयदंताय तह सुमेरूय१

७६ क्षेत्रमर्यादा धारकपर्व एकेउंणा सीतर बसेंने थाय २६९ए

त ते सर्व जेगा गणतां। ॥ १२ ॥ द्वार ४

छ वासहरा पिंडे। एगुण सत्तरि सयाउन्नि ॥१२॥ द्वार४

द्वार५ हवे सीखरसंख्या सो चार चार सीखर होय प्रत्येके ॥

ल वखारा पर्वतने वीषे।

सोलस वक्खारेसु। चउ चउ कुडाय हुंति पत्तेयं॥

सोमनस गंधमादन ए बे सात सात कुट छे ने आठ आठ रूपी

गजदंता उपर। महाहिमवंत ए बे उपर ॥ १३ ॥

सोमणस गंधमायण। सत्त छय रूप्पि महाहिमवे॥१३॥

चोत्रीस वैताढ्य पर्वतनेवीषे। विद्युत्प्रभगजदंत नैषधनीलवंतनेवीषे

चउतीस वियड्ढेसु। विद्युप्पह निसढ निलवंतेसु ॥

तेमज मालवंतगजदंतो मेरू नव नव कुट प्रत्येके प्रत्येके छे

पर्वत एटला उपर। ॥ १४ ॥

तह मालवंत सुरगिरि। नव नव कुडाइं पत्तेयं ॥१४॥

हिमवंतगीरी सिखरीपर्वतने एम एकसठ पर्वतने वीषे जे कुट छे

वीषे प्रत्येके अगीयार कुट। तेने ॥

हिम सिहरिसु इक्कारस। इय इगसट्ठी गिरिसु कुडाणं॥

एकठा मेलवतांसर्वसंख्या थाय। चारसेंनेसडसठ ४६७कुटथाय १५

एगत्ते सव्वधणं। सयचउरो सत्तसट्ठीय ॥ १५ ॥

चार सात आठ नव। अगीयार११कुटे करीने गुणवा पुर्वे प

र्वत६१ कह्या ते जेम संख्या अनुक्रमे॥

चउ४सत्त७अठ८नवगेण९। गारस कुमेहिं गुणहजह संखं॥
एकसठ पर्वतनो मेल सोल। बे ए एकसठ पर्वतना कुट सत्तसठ
बे बे उगणच्यालीस। सहीत चारसें छे ॥ १६ ॥
सोलस१६३९ उ२गुण उवेय२सगसठसयचउरो ॥ १६॥
चोत्रीस वीजयने [यालं३९। रुषजकुट चोत्रीस३४ छे आठ८
वीषे जे कुट छे ते कहे छे॥ मेरुउपर आठ८ जंबु वृक्षे छे ॥
चउतीसं विजएसु। उसुकुम्मा अठ मेरू जंबुम्मि॥
आठ८कुट देवकुरूने वी हरीकुट हरीसकुट ए सहीत साठ जूमी
षे छे॥ कुट छे॥ १७ द्वार ५
अठय देवकुराइं। हरीकुम्म हरिस्सहे सठी॥१७॥द्वार५
द्वार ६ हवे तीर्थ कहेछे माग तीर्थ बत्रीस वीजयमां ऐरव्रतमां
ध वरदाम प्रजास ए नामे। जरतमां ॥
मागह वरदाम पजासं। तित्त विजएसु३२ऐरवय१जरहे१
एकनामे चोत्रीस छे तेहने त्रण बे अधीक एकसो १०२तीर्थ जां
गुण करता। णवा ॥१८॥ द्वार ६
चउतीसा तिहिंगुणिया। उरुत्तर सयंतु तित्ताणं॥१८॥
द्वार ७ श्रेणयो कहेछे वीद्याधरनी श्रेणयो एकेकनी बे बे [द्वार ६
अजीयोगोक देवनी ते पण। वैताढ्य वेताढय प्रते छे ॥
विज्जाहर अजिउगीय। सेढीउ उन्नि उन्नि वेअहे ॥
ए चारगुणा चोत्रीसने करतां। छत्रीस३६ सो१०० सेढीउ ते१३६
थई ॥१९॥ द्वार ७
इय चउगुण चउतीसा। उत्तीस सयंतु सेढीणो१९॥द्वार७
द्वार८विजयो कहेछे चक्रवर्त्ती वीजय१श्आदीपदे जरत ऐरव्रत इहां
जे क्षेत्रने वीषे झीती राज करे ते होय ए चोत्रीस॥ द्वार ८

चक्की जेयवाइं । विजयाइं इत्र हुंति चउतीसा ॥ द्वार ८

द्वार ए हवे इहसंख्या मोटो कुरुक्षेत्रने विषे दस द्रह ए बे मली
टा इह छ छे पद्मादि ।   सोल द्रह छे ॥ १० ॥ द्वार ए

मह दह छ प्पउमाई । कुरूसुदसगंति सोलसगं ॥१०॥

द्वार१० हवे नदीयो संख्या रक्तवती१ ए चार नदीयो [द्वार ए
गंगा१ सिंधु१ रक्ता१ ।   प्रत्येके प्रत्येके ॥

गंगा सिंधु रत्ता ।   रत्तवई चउ नइउ पत्तेयं ॥

चउद हजारने परीवारे छे   ते समग्र मलेछे वा जायछे समुद्र
५६००० ।   मांही ॥ ११ ॥

चउदसहिं सहस्सेहिं ।   समगं वच्चंति जलहिमिं ॥११॥

एमज अभ्यंतर नदीयो   चार वली प्रत्येके अठावीस हजार स
हीमवंतादिकनी ।   हित एटले ११२००० ॥

एवं अप्रंतरिया ।   चउरो पुण अठविस सहस्सेहिं ॥

वली पण हरिवर्ष क्षेत्र र   हजारे जाय चारे नदीयो २२४०००
म्यक क्षेत्रनी उप्पन्न ॥   ॥ १२ ॥

पुणरवि छप्पन्नेहिं । सहस्सेहिं जंति चउ सलिला॥१२॥

देवकुरू उत्तरकुरू क्षेत्रमांहि   हजार नदीयो तेमज विजय
छ नदीयोनो परिवार चोरासी।   सोलने विषे ॥

कुरूमज्झे चउरासी । सहस्सा तहय विजय सोलसेसु॥

बत्रीस नदीयोने ।   चउदहजार प्रत्येके नदीयोनो परिवार१३

बत्तीसाण नईणं ।   चउदस सहस्साइं पत्तेयं ॥ १३॥

ते चउद हजारथी गुणवो एटले चार   आम्त्रीस नदीयो विजय
लाख अम्तालीस हजार नदीयो ।   मांहेली ॥

चउदससहस्सगुणिया । अम्तीस नइउविजय मज्झिल्ला

ए आमत्रीस नदीयो ५३२००० थी सितोदामां मले छे। तेमज सीता नदीमां एमज ५३२००० मीले ॥ २४ ॥

सीउयाए निवमंति । तहय सीयाइ एमेव ॥२४॥

सीता सीतोदा ए बे नदीयो पण प्रत्येके । बत्रीस हजार पांचलाख सहीत॥

सीया सीउया विय । बत्तीस सहस्स पंचलक्खेहिं

ए सर्व मली चउद लाख ने। छप्पन्न हजार मेलवतां थाय १४५६००० ॥ २५ ॥

सव्वे चउदस लक्खा । छप्पन्न सहस्स मेलविया ॥ २५॥

छ जोजन सहित एक गाउ एटले सवा छ जोजन ६। । गंगानो सिंधुनो विस्तार मुलमां छे ॥

छ जोयण स कोसे । गंगा सिंधूण विछरो मूले ॥

तेथी दस गुणो विस्तार छेहडे छे ६२॥ जोजन । एम बे बे गुणो बिजी नदीयोनो विस्तार ॥ २६ ॥ द्वार १०

दसगुणिउ पयंते० । इय दु दु गुणणेण सेसाणं॥२६॥

जोजन एकसो उंचपणे। सोनामय सीखरी लघु हिमवंत ए बे॥

जोयण सय मुच्चिठा । कणयमया सिहरि चुल्लहिमवंता॥

रूपीपर्वत महा हिमवंत पर्वत ए बे। बसें जोजन उंचा रूपी रूपानो महा हिमवंत सोनानो ॥ २७ ॥

रूप्पि महा हिमवंता । दुसु उच्चा रूप्प कणय मया ॥२७

चारसें जोजनना। उंचपणे नैषध नीलवंत ए बे ॥

चत्तारि जोयण सए० । उच्चिठो निसढ नीलवंतोय ॥

नैषध तपाव्या सुवर्णमय छे। लीलारत्नवर्णो नीलवंत पर्वतछे ।२८।

निसढो तवणिज्जमउ । वेरुलिउ नीलवंतोय ॥ २८॥

सर्वे पण शास्वता पर्वत । कालक्षेत्र वा अढीद्वीपमाना मेरू विना
सव्वेवि पव्वयरा । समयखीत्तंमि मंदर विहुणा ॥
प्रथ्वीतलमां ऊंडा । ऊंचपणाना चोथा जागमय छे ।२९।
धरणीतले मुवगाढा । उस्सेय चउत्थ जायंमि ॥२९॥
प्रथम खांन्डवादीक गाथाये । दस द्वारे करी जंबुद्विपनी ॥
खंमाइ गाहाहिं । दसहिं दारेहिं जंबूद्दिविस्स ॥
संग्रहणी समाप्त थइ । आ संग्रहणीनी श्रिवाक्यनी महत्रिका
प्रतिबोधीत श्री हरी भद्रसूरिजीये रचना करी ॥
संघयणी सम्मत्ता । रइया हरिभद्दसूरिहिं ॥ ३० ॥
ए प्रकारे श्री संग्रहणी नामे प्रकरण संपूर्ण ॥ ४ ॥

॥ इतिश्री संघयणी समाप्त ॥ ४ ॥

वांदीने वांदवा योग्य । सर्व अरिहंत प्रत्ये चैत्यवंदन आदे
भला विचार प्रते ॥
वंदित्तु वंदणिज्जे । सव्वे चिइ वंदणाइं सुवियारं ॥
घणी वृत्ती घणी भाष्य घणी चुरणी । सिद्धांतसुत्रने अनुसारे कहीस१
बहु वित्ती भास चुन्नी । सुआणु सारेण वुछामि॥१॥
अथ द्वार दस त्रीकनुं१ अभीगम बेदीस्या रहेवानुं१ त्रण अवग्रह
वा पेसवानी विधी पांचनुं१ । नुं१ त्रण प्रकारे वांदवानुं१ ॥
दह तिग१अहिगमपणगं५। दुदिसि२तिहुग्गह३तिहाउ४
पंचांग नमवानुं१ ममस्कारनुं१। अक्षर१ सोलसेंने सुड [वंदणया
तालीसनुं १६४७ वर्ण१ ॥ २ ॥
पणिवाय६नमुक्कारा७ । वन्ना सोलसय सीयाला८ ॥२॥

एकसो एकासी वली पद सतांणु संपदा वा वीसांमानुं१ पांच ध
नुं १८१ पद १ । ंम्नुं१ ॥

इगसीइ सयंतु पयाए । सगनउइ१०संपयाउ पणदंमा११

बार अधिकारनुं१ च्यार वांदवा सरण करवा जोग्यनुं चार निक्षे
जोग्यनुं१ । पे जिननुं ॥३॥

बार अहिगार१२चउवंद सरणिज्जा१४चउहिंजिणा १५

च्यार थोयोनुं१ [णिज्जा१३। बार हेतु वा कारणनुं१ सोल[॥१॥
नीमीत आठनुं१ । आगारनुं१ ।

चउरोथुइ१६निमित्तठ१७बार हेऊय१८सोलआगारा१९॥

उगणीस दोष काउसग्गना तेनुं१ । काउसग्गना प्रमाणनुं१स्तवननुं
वली१ चैत्यवंदन सातनुं१ ॥४॥

गुण वीस दोस उसग्ग२०। माण२१थुत्तंच२२सगवेला२३

दस आसातना वा अवज्ञा तजवानुं१ सघला चैत्यवंदनादीक स्थानके

दस आसायण चाउ२४। सव्वे चिइ वंदणाइं ठाणाइं ॥

ए चोवीसद्वारे करीने । बेहजारने होय चुउत्तर५ उत्तर द्वार गाथा४

चउवीस दुवारेहिं । दुसहस्सा हुंति चउ सयरा ॥ ५ ॥

द्वार१ त्रण निसीही१ त्रण प्रदक्षिणा१ । त्रण निश्चे प्रणाम१ ॥

तिन्नि निसीहि१तिन्निउ–पयाहिणा२।तिन्निचेवय पणामा३

त्रिवीध्य पूजा१ तेमज । अवस्था त्रण प्रकारे भावनी निश्चे१॥६॥

तिविहा पूआय४ तहा । अवउ तिअ भावणंचेव५॥६

त्रणदिसि जोवानीविरती वानीम१। पगभूमी पमार्जनवलीत्रणवार१

तिदिसि निरक्कण विरई६। पयभूमि पमज्जणंचतिक्खुत्तो७

वरण वा अक्षरादि आलंबन त्रीवीध वली प्रणिध्यान१ एम त्री

त्रण१ मुद्रा त्रीक१ वली।   क दस॥७॥ एहना उत्तर द्वार १०
वन्नाइ तियं८मुद्दा–तियंचए। तिविहंच पणिहाणं१०॥७॥
प्रथम त्रीक१ घरनो१ देहरानो१ व्यापार वा ते समंदी काम तज
इव्य जिनपूजानो जे१।   वुं ते नीसीही त्रिक॥
घरजिणहर जिणपूआ। वावार चाउ निसीहि तिगं॥
कीहां ते थानक देहराने मुल त्रीजी चैत्यवंदन भावपुजा करवाने
द्वार गर्भ घर ते गभारे।   अवसरे॥ ८॥
अग्गदारे मझे।   तइया चिइ वंदणा समए॥८॥
त्रीजुं त्रीक बे हाथ मस्तके लगा खमासमण देता पांचे अंग नमे
वे ते अर्ध अंग नमावे ते।   ते त्रण प्रणाम॥
अंजलिबद्धो अद्धो–णऊय   पंचंगउ य तिपणामा॥
सघले अथवा त्रणवार। मस्तकादी नमाम्वे प्रणामत्रीक बीजुं३ए।
सवछ वा तिवारं। सिराइ नमणे पणाम तिअं॥ ९॥
हवे पुजा त्रीक३ अंगनी आगल जल चंदन फुलहारादी अक्षतादी
मुकवानी भावनी ए भेदे।   स्तवनादी पुजा त्रीक॥
अंग ग्ग भाव भेया।   पुप्फाहार थुइहिं पूय तिगं॥
ते पंच प्रकारी अष्ट। प्रकारी सर्व प्रकारी अथवा पुजात्रीक३।१०।
पंचो वयारा अठो।   वयार सवो वयारा वा॥ १०॥
अवस्था त्रीक४ भाववी अवस्थात्रीकते। पींडस्थ पदस्थ रूपरहीतस्थ
भाविज्ज अवछ तिअं।   पिंडछ पयछ रूव रहियत्तं॥
ते केइ छद्मस्थ केवलीत्व   सिद्धपणानी नीश्चे अवस्था त्रीकनो
पणानी।   अर्थ ते॥ ११॥
छउमछ केवलीत्तं   सिद्धत्तं चेव तस्स छो॥ ११॥
नवण करवाने स्थानके केवलज्ञानन। अष्ट प्रातीहार सहीत स्थानके

थाय तीहांमुधी छद्मस्थ अवस्था। केवली अवस्था ॥

न्हवणच्चगेहिं छउमत्थ-वत्थ पमिहारगेहिं केवलिअं ॥

पद्मासन वाकाउसगेरहाथानके। जिननीभावबी सिद्धअवस्थात्रीकध

पलिअंकुस्स गेहिय। जिणस्स भाविज्ज सिद्धत्तं ॥१२॥

दिसित्रीक५ ऊर्ध वा ऊंचुं अ त्रण दीसाभणी जोवुं तजवुं डांम्बुं धो वा नीचुं त्रीजुं वा वांकुंए। अथवा ॥

उड्ढा हो तिरिआणं। तिदिसाण निरक्कणं चइज्जहवा॥

पाछल जमणुं मांबुं ए त्रण दी सी जोवुं तजे। एक श्री जिनेश्वरनां मुख सनमुख थापे दृष्टी बे द्वार ५ ॥ १३ ॥

पच्छिम दाहिण वामण। जिणमुह न्नत्थ दिठिजूउ ॥१३॥

वरणत्रीक६ जे सूत्र बोले बीजुं जे सुत्र अर्थमां चीत राखे तीजुं तेना अक्षरमां चीत राखे। आलंबन वली पमीमानुं ॥६॥

वन्नतिअ वन्नत्था। लंबण मालंबणं तु पमिमाइ॥

हवे मुद्रात्रीक७ जोग जिन मुक्ताशुक्ती। ए मुद्रा भेदे करी मुद्रात्रीक ते केम ॥ १४ ॥

जोग जिण मुत्तासुत्ती। मुद्दा भेएण मुद्दतियं ॥ १४ ॥

माहोमांही एक एकने अंतरे आंगलीयो राखे। कमलना मोमानी परे बे हाथे करीने ॥

अन्नुन्नंतरी अंगुली। कोसागारेहिं दोहिं हत्थेहिं॥

पेट उपरे बे हाथनी कोणीउ थापीने। तेहने प्रथम जोगमुद्रा एहवुं कहीये ॥ १५ ॥

पिट्टोवरि कुप्पर सं-ठिएहिं तह जोगमुद्दत्ति १५॥

हवे जिनमुद्रा कहेछे चार आंगल। आगल पग पोहोला तेथी कांइ उछो पाछलनी पांनीयो ॥

चत्तारि अंगुलाइं । पुरज ऊणाइं जब पच्छिमज॥
पग राखी ते रीते काउसग्ग करे ते । ए ते वली होय जिनमुद्रा१६॥
पायाणं उस्सग्गो । एसा पुण होइ जिणमुद्दा ॥१६॥
हवे मुक्ता सुक्ती मुद्रा ते कहेछे जीहां बरोबर बे पण गर्भित कर्या
मुक्ता सुक्ती मुद्रा ते । हाथ ॥
मुत्तासुत्ती मुद्दा । जब समा दोवि गब्भिया हत्था॥
ते वली ल्लाल स्थलने विषे । अस्माम्हे कोइ आचार्य न लगाम्हवा कहे छे ॥ १७ ॥
ते पुण निलाम्हदेसे । लग्गा अन्ने अलग्गत्ति ॥१७॥
हवे जोगमुद्रा पांच अंग नमाववां ते खमासमण । शक्रस्तव वा नमुत्थुणं आद्ये स्तुतीये होय जोगमुद्रा ॥
पंचंगो पणिवाउ थयपाढो होइ जोगमुद्दाए ॥
वंदण ते अरिहंतचेइआणं आद्ये ते जिनमुद्राए । प्रणीध्यान त्रीक मुक्ता सुक्ती मुद्राये कहे ॥ १८ ॥
वंदण जिणमुद्दाए । पणिहाण मुत्तासुत्तीए॥१८॥
हवे प्रणीध्यान त्रीक जावंती ये चैत्यवंदन । जावंतकेवीसाहु ए मुनी वंदण ज यवीयराय प्रार्थना सरूप अथवा॥
पणिहाणतिगं चेइय । मुणि वंदण पत्थणासरूवं वा ॥
मन वचन काय ए जोग त्रण एकाग्र ते । बाकी त्रीकोनो अर्थ तो प्रगट छे इती ॥ १९ ॥
मण वय काएगत्तं । सेस तिअत्थो अ पयडुत्ति॥१९॥
हवे अभीगम धार१सचीत व स्तुनुं तजवुं वा मुकवुं१ । अचित वस्तुनुं अणतजवुं१ मन एकाग्र करवुं १ ॥
सचित्तदव्वमुज्झण १ । मचित्त मणुज्झणं २ मणेगत्तं ३ ॥

एक साम्ही वा वस्त्र अखंमनुं उत्तरासण करवुं १ । बेहाथ जोमी मस्तक नमाववुं जिन दिठेथी १ ॥ २० ॥

इगसाम्ि उत्तरासंग४। अंजली सिरसि जिणदिठे५।२०।

एम पंच विध अन्नोगम वा सनमुख जवुं । अथवा मुके राजा होयतो राजनां चिन्ह ते ।

इअ पंचविहाभिगमो । अहवा मुचंति रायचिन्हाइं ॥

खम्ग१ छत्र१ पगनापगरखां१ आदि। मुगट१ चांमर१ एपांचेमुकेद्वार २

खग्गं छत्तं वाणह । मजमं चमरेअ पंचमए ॥ २१ ॥

हवे दिसि द्वार ३ वांदे जिनेश्वरने जमणी दिसि रहीने पुरुष ने माबी दिसि रहिने स्त्री ॥

वंदंति जिणे दाहिण । दिसिठिआ पुरिसवामदिसिनारि

हवे अवग्रह द्वार४ नवहाथ जघन्य साठ हाथ । उत्कृष्ट नव उपर साठ मांहि मध्यम अवग्रह सेष ॥ २२ ॥

नवकर जहन्न सठि क–र जिठुं मझुग्गहो सेसो ॥२२॥

हवे नमस्कार द्वार५एक नवकार वा नमवे जघन्य। चैत्यवंदन मध्यम अरीहंत चेइआणं चार थोय जुगल ॥

नमुक्कारेण जहन्ना । चिइवंदण मज्य दंम थुइ जुयला ॥

पांचवार नमुथ्थुणारुप मंमके स्तवन जयवीयराये करी उत्कृष्टुं थुइ आठे करी चैत्य वंदन ॥ २३ ॥

पण दंम थुइ चउक्कग्ग । थय पणिहाणेहिं उक्कोसा॥२३

अन्य वा बीजा आचार्य एम कहे छे एकज नमुथ्थुणे करिने जघन्य चैत्यवंदन ॥

अन्ने बिंति इगेणं । सक्कथ्थएणं जहन्न वंदणाया ॥

ते बे त्रण नमुथ्थुणे करी म उत्कृष्टुं चैत्यवंदन चार अथवा

थ चैत्यवंदन । पांच नमुथ्थुणे करी ॥ २४ ॥

त दुग तिगेण मञ्चा । उक्कोसा चउहिं पंचहिं वा ॥२४॥

हवे पंचांग प्रणाम द्वार६ पांच अंग नमाववां ते । बे ढींचण हाथ बे उत्तम अंग मस्तक एक ॥

पंचंगो पणिवाउ । दो जाणु करडुगुत्तमंगं च ॥

हवे नमस्कार द्वार७ उत्तला मोहोटा अर्थेउ जेहना नवकार । एक बे त्रण जावत एकसो आठ ॥ २५ ॥

सु महल्ल नमुक्कारा । इग दुग तिग जाव अठसयं॥२५

हवे अक्षर १६४७ नुं द्वार ८ अडसठ६८ अठ्ठावीस२८ । नव नेउ सो ए एकसो नवाणुं१९९ वली बसेने सताणुं२९७ ।

अडसहि१अठवीसा२ । नव नउअसयं३ च दुसय सग न

बसेने उगणत्रीस२२९ बसेने साठ२६० । बसेने सोल२१६एकसोने अठ्ठाणुं१९८एकसोने बावन१५२।२६।

दो गुणतीस५दु सट्ठा६। दुसोल७अड नउय सय८दुवन्न

ए अक्षरनां सुत्रांनां नाम नवकार खमासमण । इरियावही नमु (सयं९॥२६। त्थुणं आदी पांच दंडकमां ॥

इअ नवकार१खमासमण२। इरिय३सक्कत्थयाइ४दंडेसु॥

अरिहंतचेइयाणंमां लोगसआवीमां नहि बिजीवार गणवा। एम अनुक्रमे अक्षर सोलसे सुडतालीस ॥ २७ ॥

पणिहाणेसुअ अदुरुत्त । वन्नासोलसय सीयाला॥२७॥

हवे पद १८१ नुं द्वार९नवबत्रीस३२तेतरीस३३ । तेंतालीस४३अठावीस२८सोल१६ वीस२० अनुक्रमे पद कोना ॥

नव१बत्तीस२तीत्तीसा३ । ।तिचत्त४अडवीस५सोल६वी

नवकार इरियावही नमुथ्थुणं आ एकसोने एकासी (स७पया॥

दिने विषे। सर्व पद आय पद द्वारए॥२८॥

मंगल इरिया सक्क–त्थयाईसु इगसीइसयं तु पया ॥२८॥

हवे संपदाए९नुं द्वार१० आठ८ सोल१६ संपदा वीस२० संपदा॥

आठ८नव९आठ८अठावीस२८। संपदा शब्दे वीसमानां स्थानक ॥

अठ१ठ२नव३ठय४अठवीस५। सोलसय६वीस७वीसामा

अनुक्रमे नवकार इरियावही। नमुत्थुणं आदिनेविषेसतांणुसंपदा२९

कमसो मंगल इरिया। सक्कत्थयाईसु सगनऊई ॥२९॥

नवकारनाअक्षर अमसठ पद नव। नवकारनेविषेआठ संपदातेमां॥

वन्न ठ सट्ठि नव पय। नवकारे अठ संपया तत्थ॥

सात संपदा तो पद तुल्य छे। सत्तर अक्षरनी आठमी संपदा छेला

बे पदनी ॥ ३० ॥

सग संपय पय तुल्ला। सतरक्खर अठमी दुपया॥३०॥

हवे खमासमणना अक्षरो अठावीस तेमज इरियावहीमां॥

पणिवाय अक्खराइं अठावीसं तहाय इरिआए॥

एकसोनवांणुं अक्षर छे। बत्रीस तो पद छे संपदा आठ छे॥३१॥

नव नउय मक्खर सयं। दुतीस पय संपया अठ॥३१॥

संपदामां पद बे२पदनी बे२पदनी अगीयार११पदनी छ पदनी ए

एक१ पदनी चार४ पदनी एक१ प इरियावहिनी संपदानां पद॥

दनी पांच५पदनी।

दुग१दुग२इग३चउ४इग५ इगार७छग८इरिय संपयाइ

संपदा आदी पदइच्छामि२ इ (पणइ। जेमेजीवा१ एगिंदिआ१ (पया॥

रिया१गमणागमणे१ पाणक्कमणे१। अभिहया१ तस्सउत्तरी१ ॥

इच्छा१इरि२गम३पाणा४। जेमे५एगें दि६अभि७तस्स८

संपदानांनाम अंगीकार संपदा१ सामान्यहेतु१ विशेषहेतु१(॥३२॥

नीमीत संपदा१ । संग्रहहेतु१ पाचमी ॥

अप्पुवगमो१ निमित्तं१। उहे३अर४हेऊ संगहे५पंच ॥

जीवसंपदा१ वीराधना संपदा१ प। ए त्रेव त्रण पाछलनी संपदा
ऽिक्कमण संपदा१ । चुलिका जांणवी ॥ ११ ॥

जीवह विराहणा७पऽिक्कमणा८। त्रेअकतित्रि चुलाए३३।

नमुत्थुणंनी संपदा प्रते पद बे२पदनी त्रण३नीचार४नीपांच५नी
पांच५नी पांच५नी बे२नी चार४नी ।

ड १ ति २ चउ ३ पण४ पण ५ पण ६ ड७ चउ८ ।

त्रण३पदनी नमुत्थुणंनी संपदामां पदसंख्या ॥

तिपय ए सक्कछ संपयाइ पया ॥

संपदाना आदीपद नमुत्थुणं१आईग अन्नयपदयाणं५ धम्मदयाणं६अ
राणं२पुरिसुत्तमाणं३लोगुत्तमाणं४ प्पऽिहयध जिणाणं८ सव्वनुणं ए

नमु आईग पुरिसो लोग । अन्नय धम्मप्प जिण सव्वं

संपदानांनाम स्तोतव्य संपदा विशेष हेतु१ उपयोग (॥३४॥
सामान्य हेतु संपदा । हेतु४ तदहेतु उपयोग संपदा ५॥

थोअव्व संपया उह । इयर हेऊ वउग तद्धेऊ ॥

विशेष हेतु उपयोग६स्वरू हेतु संपदा नीज समतुल्य८फलदाय
प७ । क मोक्षसंपदाए ॥ ३५ ॥

सविसेसु वउग सरूव । हेऊ निय सम फलयमुक्खे॥३५॥

नमुत्थुणंमां अक्षरादि संख्या नवएसंपदा ने पद तेतरीस३३ ने
बसेंने सतांणु२ए७अक्षर ने । नमुत्थुणंमां ॥

दोसग नऊआ वन्ना । नव संपय पय तित्तीस सक्कछए॥

चैत्यस्तव अरिहंतचेइआ तेंतालीस पद ने अक्षर बसेंने नगणत्री
णंमां आठ संपदा ने । स ने ॥ ३६ ॥

चेइअ थयठ संपय। ति चत्तपय वन्न डुसय गुणतीसा३६

संपदामां पद बे२पद ७६पदसात७पद ७६पदचैत्यस्तवनी संपदामां नव९पद त्रण३पद ७६पद चार४पद। पद प्रथम कहेछे।

डु१७२सग३नव४ति अ५ ७प्पय८चिअ संपयापया पढमा

अरिहंतचेइयाणं(७६चक७। अन्नथऊससिएणं४सहुमेहिंअंग५एवमा वंदणवत्तियाए२सद्धाए३। ६ एहिंश जाव अरिहंताणं७ तावकायं ८

अरिहं वंदण सद्धा। अन्न सुहुम एव जा ताव ॥३७॥

संपदानांनाम अंगीकारसंपदा१ निमित संपदा२। हेतु संपदा३ एकवचनांत आगार संपदा४बहुवचनांत आगार संपदा ५॥

अप्पुवगमो निमित्तं। हेऊ इग बहुवयंत आगारा॥

अग्नी स्पर्शनादीक बाह्यकारणागार संपदा६। काउस्सग मर्यादानी संपदा७ सरुप संपदा८ ए आठ संपदा ॥१८॥

आगंतुग आगारा। उस्सग्गा विहि सरूवठ ॥३८॥

लोगस्स आदीने विषे संपदा तो। जेटला पद ते समान अठावीस सोल वीस अनुक्रमे।

नामथयाइसु संपया। पय समअमवीससोल वीसकमा

एकवारना त्रण्या अक्षर ग बसेंनेसोल एकसो अठाणुं अक्षरलोगणतां अनुक्रमे बसें साठ। स्स पुक्खरवरदी सिद्धाणंबुद्धाणंनां १९

अडुरुत्त वन्न डुसठ। डुसय सोल छ नउअ सयं॥३९॥

बे जावंती जयवियरायना अक्षर एकसो बावन। अनुक्रमे सर्वना गुरु अक्षर सात७ त्र ण३ चोवीस२४ तेत्रीस३३।

पणिहाणडुवन्नसयं। कमेणसग१ति२चउवीस३तित्तीसा४

उगणत्रीस२९अठावीस२८। चोत्रीस३४ एकत्रीस३१ बार१२ ए सर्व आंक गुरु अक्षरना ॥ ४० ॥

गुणतीस५अडवीसा६।चउतीसि७गतीस८बार९गुरुवन्ना

हवे पांच दंमकनुं द्वार११ अरिहंतचैयाणं२लोगस्स३ पुस्करवदी४
पांच पाठ नमुत्थुणं१। सिद्धाणंबुद्धाणं५इहांपांच दंमकने विषे१२

पणदंमा सक्कथय। चेइय नाम सुय सिद्धथय इत्थ॥

अधिकार छे ते बे२एक१ बे२ बे२ ए अधिकार बार नमुत्थुणादिक
पांच५। मां अनुक्रमे॥ ४१॥

दो१इग१दो३दो४पंचय५। अहिगारा बारस कमेण४१

नमुत्थुणं१ जेअअइआ२ अरि सवलोए११ पुस्करवरदि६ तमति
हंतचैयाणं३ लोगस्स४। मीर७ सिद्धाणं८ जोदेवाणए॥

नमु जेइय अरिहं लोग। सव पुस्क तम सिद्ध जोदेवा॥

उज्जिंत सेलसिहरे१० च वच्चगराणं१२ ए बारे अधीकारनां आ
त्तारिअठ११ वेआ। दी पद छे॥ ४२॥

उज्जिं चत्ता वेया। वच्चग अहिगार पढमपया॥४२॥

अधिकार अर्थ प्रथम अधि त्नावजिन प्रते बीजे अधिकारे द्रव्य
कारे वांडु छुं। जिन प्रते।

पढमहिगारे १ वंदे। त्नावजिणे बीय एउ दव जिणे॥

एक चैत्यनी थापना जिन प्रते त्री चोथा अधिकारमां नामजिन
जे अधिकारे वांदे। प्रते॥ ४३॥

इगचेइय ठवण जिणे—तइअ चउछंमि नामजिणे॥४३॥

पांचमे अधिकारे त्रण त्नुवनना। हवे छठे अधिकारे श्रीमंघ
थापनाजिन वली। रादी विहरमानजिन॥

तिहुअण ठवणजिणे पुण। पंचमए विहरमाण जिण छठे॥

सातमेअधिकारे श्रुतज्ञान प्रते। आठमेअधिकारे सर्वसिद्ध स्तुति४४

सत्तमए सुअनाणं। अठमए सव सिद्ध थुई॥४४॥

हवे नवमे अधिकारे तिर्था ध्रिप श्री विरजिन स्तुती   नवमे दसमे श्री गिरनार वा रेवताचल स्तुती ॥

तिथ्थाहिव वीर थुइ   नवमे दसमेअ उज्जयंत थुइ ॥

अष्टापदजिनी स्तुति अगिआरमे ।   सम्यगृद्रष्टी देवनुं स्मरण छेले वा बारमे अधिकारे ॥ ४५ ॥

अठ्ठावयाइ इगदिसि । सुदिठ्ठिसुर समरणा चरिमे॥४५॥

ए बार अधिकारमां नव अधिकार इहां चैत्यवंदननी व्रती ललित ।   विस्तरानामे श्री हरिभद्रसुरिकृत आदेना अनुसारथी ॥

नव अहिगाराइह ललिअ। विथ्थरा वित्तिमाई अणुसारा

त्रणअधिकार श्रुतनो परंपराथी॥ तेत्रणकीयावीजो दसमोइगीयारमो

तिन्नि सुअ परंपरया । बीउ दसमो इगार समो ॥४६॥

आवस्यकनी चुर्णिने विषे ।   जे कह्युं छे सेष अधिकार पूर्वाचार्यनि जेम इग ॥

आवस्सय चुन्नीए ।   जं भणिअं सेसया जहिछाए ॥

ते कारण माटे उर्जिंतादिक पण। अधिकार श्रुतमय निश्चे जाणवा

तेणं उर्जिंताइवि ।   अहिगारा सुअमया चेव ॥४७॥

बिजो अधिकार श्रुतस्तवादि ।   अर्थे करी वरण्यो तेज आवसक चुर्णिमां निश्चे ।

बीउ सुअछयाई ।   अछउ वन्निउ तहिं चेव ॥

ते माटे नमुछुणंने अंते कह्यो छे ।   द्रव्य अरिहंत वांदवाने अवसरे प्रगटार्थ जाणवो ॥ ४८ ॥

सक्कछयं ते पढिउ ।   दव्वारिहवसरपयम्छो ॥४८ ॥

असठ पुरुषे आचरू नहि पापसहित पापरहित ।   बिजा गीतारथे अणवारीत एटला माटे मध्यस्थपणानी ॥

असढाइ न्नाणवज्जं । गीयत्त अवारियंति मज्जठा ॥

आचरणा पण निश्चे आज्ञा जा णवी इति । एहवा सास्त्रनां वचनथी न्नला नर सहु माने छे ॥ ४९ ॥

आयरणा विहु आणांति । वयणाउ सु बहु मन्नांति॥४ए॥

हवे चार वांदवा योगनुं द्वार१३ चार वांदवा योग जिनेश्वर१ मुनिराज २ । सुत्र सिद्धांत३ सिद्धन्नगवान्४इहां समरवायोगनुंद्वार१४सासनाधीष्ट देवतादी समरवा वा संन्नारवा

चउ वंदणिज्ज जिणमुणि ।सुय सिद्धा इह सुराइ सरणिज्जा

हवे चार जिननुं द्वार१५चार जिन नाम १ थापना २ । द्रव्य३ न्नावजिन४ ए चारे न्नेदे करिने ॥ ५० ॥

चनहजिणा नाम ठवण- दव्वन्नावजिणन्नेएणं ॥५०॥

नामजिन ते श्री रुषन्नादी जिननां नाम । थापनाजिन ते वली श्री रूषन्नादी जिननी प्रतिमाउ ॥

नामजिणाजिणनामा । ठवणाजिणा पुण जिणंदपडिमाउ

द्रव्यजिन ते जिननामबंधथी जिव ते द्रव्यजिन । न्नावजिनतो समोसरणमां बीराजी देसना दीये तेवारे ॥ ५१ ॥

दव्वजिणा जिणजीवा । न्नावजिणा समवसरणछा ॥५१॥

चार थोयोनुं द्वार १६आदस्था । बीजी सर्वतीर्थंकरनी स्तुति तीजी जे जिनरूषन्नादीनी प्रथमथुइ । श्रुतज्ञाननी स्तुती ॥

अहिगय जिण पढमथुई । बीया सव्वाण तइय नाणस्स॥

वैयावच करता सासन रक्षक देव देवीयोनी । उपयोग अर्थे चोथी थुई ॥५२॥

वेयावच्च गराणउ । उवउगछं चउछ थुई ॥ ५२ ॥

आठ निमित्तनुं द्वार १७ पाप वंदणवत्तिआ आदे छ निमित्त

खपावाने अर्थे इरियावहीया१। वं१ पु१ स१ स१ बो१ नि१ ।

पावखवणत्थ इरिया । वंदणवत्तियाइ छ निमित्ता ॥

जिनप्रवचन अधिष्ठायक देव काउस्सग्ग१ एम निमित्त आठ चै

समरवा अर्थे । त्यवंदन विषे ॥ ५३ ॥

पवयणसुरसरणत्थं । उस्सग्गो इय निमित्तठ ॥ ५३ ॥

बार हेतुनुं द्वार१०चारहेतु तस्स प्रमुख सद्धाए इत्यादिक पांच५

उ०१पायच्छित्त१वीसोही१विसल्लि१। हेतु ॥

चउ तस्सउत्तरी करण– पमुह सद्धाइआय पण हेऊ ॥

वेयावच्चगराणं इत्यादिक। त्रण३ एम हेतु ए समग्र बार हेतुथया५४॥

वेयावच्चगरत्ताइ । तिन्निइअ हेऊ बारसगं ॥५४॥

सोल आगारनुं द्वार११अन्नत्था आगार एवमाइएहिं इत्यादी चा

री बार१२आगार काउसगना। र ४ ते ॥

अन्नथयाइ बारस । आगारा एवमाइया चउरो ॥

दिवादि अग्नीभयथी थापना वचे सर्पादीक भयथी पुंजी आघो

पंचंद्रीनी आडे चोरादिकभयथी। खसेतो काउसग न भागे५५॥

अगणि पणिंदि छिंदण । बोहिखोभाइ डक्को अ॥५५॥

हवे काउसगना दोषनुं द्वार२० मालदोष१ उधी१ नीलदोष१

घोटक१ वेलडी१ थंभदोष१ । भीलडी१ खलीणदोष १ ॥

घोडग१लय२खंभाइ३। मालु४द्दी५नियल६सबरि७ खलि

वधुदोष१ लांबु पेरणु पेरे ते१ भांपणआंगलो हलावे ते१ (ण८॥

स्तनदोष१ संजतीदोष१ । कागडापरे आडुअवलु जुवे ते १

कोठनीपरे दीलसंकोच१ ॥ ५६ ॥

वहु९लंबुतर१०थण११संज भमुहंगुलि१३वायस१४ कवि

माथुं धुणावे ते१ मुकदो (ई१२। प्रेक्षदोष१ ए उगणी (द्वे१५॥५६॥

ष१मदीरा परे बम्बम करे ते१ । स दोष तजे काउस्सगे ॥

सिरिकंप१६मूअ१७वारू। पेहत्ति१९चइज्जदोस उस्सग्गो

तेमांथी१०मो[गि१८ । न होय दोष साध्वीजीने ए त्रण सही ११मो १२ ए त्रण । त नवमो चार नहि श्रावीकाने ॥५७॥

लंबुत्तर थण संजई। न दोस समणीण सवहु सड्ढीणं५७

काउस्सगमां सासोसासनी संख्या द्वार२१ इरियावही ना काउस्सगनुं प्रमाण । पचीस सासोसासनुं बाकी काउसगे आठ सासोसास ॥

इरि उस्सग्ग पमाणं । पणवीसुस्सास अठ सेसेसु॥

हवे स्तवन द्वार२२गंभीर शब्दे मधुर मीठे शब्दे । मोहोटे अर्थे युक्त होय स्तवना जिनगुणनुं वरणव ॥ ५८ ॥

गंभीर महुर सद्दं । महत्थजुत्तं हवई थुत्तं ॥५८॥

सात चैत्यवंदन द्वार२३ प्रतीक्रम णराइ१ ने देहरे१ जमतो वा पच्च खाण पारतां१ । पाछले दीवसे१प्रतीक्रमण देवसी मां१संथारे सूतां१पाछली राते१॥

पडिक्कमणे१चेइय२जिमण३। चरिम४पडिक्कमण५सूयण६

चैत्यवंदन ए साते मुनीराजने। साते वेला एक दी (पडिबोहे७ वस रात्री मलीने करवां ॥५९॥

चिइ वंदण इअ जइणो । सत्तउ वेला अहोरत्ते ॥५९॥

बेवार प्रतीक्रमण कारक ग्रह स्तने पण निश्चे । साते वेला एक पडीकमणे पांच वेला तेथी बाकीनाने ॥

पडिक्कमउ गिहिणो विहु । सगवेला पंचवेल इयरस्स॥

पूजादीकमां त्रणे संध्या वि षये प्रभात मध्यान सांझे । होय त्रण वेला जघन्यपणे चैत्य वंदन ॥ ६० ॥

पूयासु तिसंध्यासु य । होइ तिवेला जहन्नेणं ॥ ६० ॥

दस आसातनानुं द्वार ३४ पांन खासमां आदे १ स्त्री विलास१ सोपारी आदे १ पांणी पीतां१ सुइ रहेवुं १ थुकवुं १ ॥ ज्ञोजन करवे १ ।

तंबोल१पाण२ज्ञोयण३। वाणह४मेहुण५सुवन्न६निठवणं ७

मुतर वा लघुनीति १ विष्टा वा वडीनीति १ जुवटुं १ । ए दसे आसातना तजे जिनेश्वर देवघरनी हद्यमां ॥ ६१ ॥

मुत्तुच्चारं९जूयं१० । वज्जे जिणनाह जगइए ॥६१॥

हवे देव वांदवानी वीधी इरि यावही चैत्यवंदन नमुथ्थुणं । अरिहंत चेयाणं थोय १ लोगस्स सवलोय थोय २ पुख्खरवरदी ॥

इरिनमुक्कार नमुथ्थुण । रिहंत थुइ लोग सव्व थुइपुख्ख॥

थोय ३ सिद्धाणं बुद्धाणं वेया नमुथ्थुणं जावंति स्तोत्र वा स्तवन वञ्च थोय ४ । जयवीयराय ॥ ६२ ॥

थुइ सिद्धा वेया थुइ नमुथ्थ जावंति थय जयवी ॥६२॥

सर्व उपाधी घरमोथ्रि वीसुध पणे । ए रीते जे उत्तम प्राणी श्री जिनदेव प्रते वांदे सदा ॥

सव्वो वाहि विसुद्धं । एवं जो वंदए सया देवे ॥

ते देवताना इंद्रनावंदने पूजवा योग्य थाय वा प्रकरण करता श्री देवेंद्रसूरिजीये आपनुं नाम सूचव्युं । ए रीते श्री परमात्माने वांदसे ते प्राणी परमपद जे मोक्षपद पामसे थोडा कालमां ॥ ६३ ॥

देविंदविंदमहियं । परमपयं पावई लहुसो ॥६३॥

॥ इति चैत्यवंदन नामे ज्ञाष्य प्रकरण समाप्तं ॥

॥ इति चैत्यवंदन ज्ञाष्य संपूर्ण ॥

हवे बीजी गुरु वंदन विधि ज्ञाष्य लखिये बीए ॥

॥ अथ गुरुवंदन ज्ञाष्य लिख्यते ॥

गुरु वंदन मोहोटुं त्रण प्रकारे । ते फेटावंदन१ थोज्ञवंदन१ द्वादसाव्रत वंदन १

गुरुवंदण मह तिविहं । ते फिट्टा १ छोज्ञ २ बारसावत्तं ३॥

मस्तक नमाम्वादीके करी प्रथम वंदन । वली खमासमण बे देइ वांदे ते बीजुं वंदन ॥ १ ॥

सिर नमणाइसु पढमं । पुन्न खमासमण डुग बीयं॥१॥

जेम दूत राजा प्रते प्रथम । नमीने कार्यप्रते कहिने पछी राजाए॥

जह दूउ रायाणं । नमिउं कज्जं निवेइउ पन्ना ॥

रजा आप्ये पण वांदीने । स्वस्थानके जाय एमज इहां खमासमण बीजुं ॥ २ ॥

विसज्जीउवि वंदिय गच्छइ एमेव इन्न डुगं ॥ २ ॥

सम्यक्त आचारनुं मूल ते । विनय, ते गुणवंतनी सेवना ज्ञक्ती॥

आयारस्सउ मूलं । विणउ सो गुणवउत्र पम्विात्ति॥

ते सेवा ज्ञक्ति वीधीये करी वंदवा थकी होय । तेनी विधि इम द्वादसाव्रते करी ॥ ३ ॥

साय विही वंदणाउ । विहि इमो बारसावत्ते ॥३॥

त्रीजुं तो गुरु वचन कहे तव वंदे बे वार । ते त्रणमां इहां प्रथम फेटावंदन तो समस्त संघने विषे ॥

तईअंतु वंदण डुगे । तत्र मिहो आइमं सयलसंघे ॥

बीजुं थोज्ञवंदन तो मुनीदर्शन ज्ञपगरणवंतने होय । आचार्यादी पदस्थने वली त्रीजुं वंदन होय ॥ ४ ॥

बीयंतु दंसणीणय । पयठियाणं च तइयं तु ॥४॥

वंदनकर्म१ चितीकर्म१ कृतिकर्म१। पूजाकर्म१ वली विनयकर्म१ एपांचे

वंदण१ चिई२ किईकम्मं३। पूयाकम्मं४ च विणयकम्मं५ च

करवुं वंदनकर्म कोने केने करवुं पण। केइ वखते केटलीवार वंद
न कर्म करवुं ॥ ५ ॥

कायव्वं कस्सवि के–णवावि काहेव कइखुत्तो ॥५॥

केटलीवार मस्तक नमाववुं। केटला प्रकारनां आवस्यक करी
विसेष शुद्ध थवुं ॥

कइउणयं कइसिरं। कइविहि आवस्सएहिं परिसुद्धं॥

केटला दोष विसेष मुकीने। वांदणा देवां ते सा कारणमाटे देवांवा६

कई दोस विप्पमुक्कं। किइकम्मं कीस कीरई वा ॥६॥

वांदणाना पांच५ नाम पांच५ वांदवा अयोग पांच५ वांदवा योग पां
उदाहरण। च५ चार पासे वांदणा न देवराववां॥

पणनाम१ पणाहरणा२। अजुग्ग पण३ जुग्ग पण४ चउ

चार४ पासे वांदणा देवराववां चार४ ठामेनहि नी [अदाया ५॥

पांच५ ठामे वांदणानो निषेध। षेध आठ८ कारण जाणवां॥७॥

चउ दाय पण निसेहा। चउ अणिसेह ठकारणया॥७॥

वांदणामां आवस्यक२५ मुहपती सरीरनी पडीलेहण प्रत्येके पची
नी स २५ दोषण बत्रीस३२॥

आवस्सय१०मुहणंतय११। तणुपेह पणीस१२ दोस ब

छ६ गुण थाय गुरूनी थापना१ बसेंने छवीस२२६ [त्तीसा१३॥

बे २ अवग्रह। अक्षर तेमां ज्यारे अक्षर पचीस ८

छगुण१४ गुरुठवण१५ दु छवीस क्खर१७ गुरु पणवी

वांदणानां सूत्रपद अ [ग्गह१६। छ६ गुरुनां वचन आ [सा ।८।

ठावन५८ छ६ थानक वांदणा। सातना तेतरीस३३ टालवी ॥

पय अम्भवन्न१८छगणा १ए। छगुरु वयणा२०आसायण तित्तीसं २१ ॥

बे१ विधीए बावीस द्वारे करिने । चारसेंने बाणु ठेकाणां थयांए

डुविही डुवीस२२दारेहिं । चउसया बाणुई ठाणा ॥ए॥

वांदणा पांच नाम द्वार १ कृतिकर्म१ वीनयकर्म१पूजाकर्म१ । वंदनकर्म१ चितीकर्म१ ।

वंदणयं१चिइकम्मं२।किइकम्मं३विणयकम्मं४पूयकम्मं ५

ए गुरुने वांदवानां पांच नाम ते वली । द्रव्य ते उपचारे जावते अंतरंगथी ते बेनां उदाहरणनुं द्वार २ ॥१०॥

गुरुवंदण पणनामा । दव्वे जावे डुहाहरणा ॥१० ॥

एकतो सीतलाचार्यनो१लघु शिष्यनो१वीरासालवीनो१ । कृष्णसेवक बेनो१पालक कृष्णपुत्र संव कृष्णपुत्र ए बेनो ॥

सीयलय खुड्डुए वीर । कन्ह सेवग डु पालए संबे ॥

पांचे ए दृष्टांत । कृतिकर्ममां द्रव्य जावने विषे ॥ ११ ॥

पंचे ए दिठंता । किइकम्मे दव्वजावेहिं ॥ ११ ॥

वांदवा अवंदनीकनुं द्वार३ पार्श्वस्थ १ अवसनो १ । कुलीलीयो१संसतो१ यथाछंदो१ ॥

पासज्ञो१ उसन्नो२ । कुसील३संसत्तउ४अहाछंदो ५॥

ए पांचना प्रत्येके जेद बे २बे२ त्रण ३ बे २ अनेक प्रकारे । ए अवंदनीक श्री जिनेश्वरना मतने विषये ॥ १२ ॥

डुग१डुग१तिग१डु१णेग अवंदणिज्जा जिणमयंमि१२ ।

पांचवांदवा योगनुंद्वार४[विद्वा१ गछनि सारकारक१संजमे थोर क पांच आचारवंत१ उपाध्याय१ । रे ते१तेमज गुणरत्ने अधीक१ ॥

आयरिय१ उवज्ञाए २ । पवत्ति३थेरे४तहेव रायणिए५॥

तेमने वांदणां देवां कर्म र हित थवा अर्थे । करवा ए पांच उत्तम गणवंत प्रते ॥ १३ ॥

किइकम्मं निज्जरठा । कायव्व मिमेसि पंचएहं ॥१३॥

चार पासे वांदणा न देवरावे द्वार५माता१पीता१वमोन्नाइ१ । पर्याये मोटा १ तेमज समस्त रत्नाधिक पासे ॥

माय१पिय१जिठ्ठाया३। उमाविध्तहेव सव्वरायणिए ५

वांदणा कर्म न देवराववां । चार वांदवा योगनुं द्वार६चार मुनी आदे आदीपदथी साधुसाधवी श्राव क श्राविकाए चार वांदे वली । १४।

किइकम्मं नकारिज्जा। चउसमणाइ कुणंति पुणो॥१४॥

वांदणां देतां पांच नीसेधनुं द्वार७ध नीद्रादिकहुते नहि कोइवार मेंकथादिके व्याग्रहुतेपराङमुखहुते। वांदीस कहे हुते ॥

वक्खित्त१ पराहुत्ते२ । पमत्ते३ माकयाइ वंदिज्जा ॥

आहार करते हुते निहार करते हुते । एटलुं करता गुरुप्रते नहि वांदणा देवां कारे वांदवानुं द्वार८ ॥ १५।

आहारं४ नीहारं५ । कुणमाणे काउ कामेय ॥ १५॥

प्रसन होय रुडे आसने बेठा होय। क्रोधादिके रहित बेठा होय

पसंते१ आसण्णे उेय२ । उवसंते उवा ए ३ ॥

गुरुनी आंणा मागीने बुधीमान पंन्डीत । तेवारे वांदणां कर्म प्रजुंजे वा वांदे ॥ १६ ॥

अणुन्नवित्तु४ मेहावी५ । किइकम्मं पउंजइ ॥१६॥

वांदणा देवानां आठकारणनुं द्वार काउसग करते१ पोतानोअपराध एपडिकमणे१सजाय प्रठवण१ । खमावते१परुणा मुनीआवे १

पडिक्कमणे१ सज्झाए२। काउसग्गा३वराह४पाउणए ५ ॥

देवसीराइ अतीचार आलो प्रयांत अणसण वा संथारो करते १ यण लेतां१पचखांणकरते१। ए वांदणानां आठ कारण । १७ ।

आलोयण६ संवरणे७। उत्तमठ्ठे८ वंदणयं ॥ १७ ॥

पचीस आवस्यकनुं द्वार १० आवत बार१२चार४वार मस्तक बे वार नमवुं२मस्तके हाथ नमाडवुं त्रण ३ गुत्ती ॥ जनमतां राखे तेम वस्त्रादी उपगरण यथायोग राखे१।

दोवणय२महाजायं१। आवत्ता बार१२ चउ सिर४तिगु

अवग्रहमां बे२वार पेसवुं ए क १ वार नीकलवुं। ए पचीस आवस्यक वा अव (तं३ स्य करवा वांदणा करता ॥ १८ ॥

दुपवेसिग्रग निस्कमणं१। पणवीसा वस्सय किइकम्मे१८

वांदणाकर्म पण करतो हुतो। न होय वांदणां कर्मनी जेरावानो जोगी।

किइकम्मं पि कुणंतो। न होइ किइकम्मनिज्जराजोगी॥

पूर्वोक्त पचीसमांथी हरेक कोइ आवस्यकनुं। साधु आदे ठांम विराधे तो नीर्जरा जणी न थाय ॥ १९ ॥

पणवीसा मन्नयरं। साहुठाणं विराहंतु ॥ १९ ॥

मुहपती पडीलेहण पचीसनुं द्वार। ठह पडीलेहणमुहपती उंची ११नजरे मुहपती जोवी ते एक१। करी पखोडा त्रणत्रणनेआंतरे।

दिठ पडिलेह एगा१। ठ उड्ढ पक्खोड तिग तिगं तरिया॥

अखोडा प्रमार्जवुं प्रथम ज मणे हाथे ऊालो डाबे हाथे। एम नव नव ए समग्र मली मुहप तीनी पडीलेषणा पचीस ॥ २० ॥

अक्खोड पमज्जणया। नव नव मुहपत्ती पणवीसा॥२०॥

प्रदक्षिणाये करी त्रण त्रण। कीहां ते कहे छे। डाबी३ जमणो ३ भुजाये मस्तके त्रण३मुखेत्रण३हीयाने विषे ३ ॥

पायाहणोणातिअ३ति वामे अर बाहु सीस मुह हियए॥
बे खन्ने ऊंचो निचो (अ३। चार४७पमीलेहण बे पगे ए देहनी
एक एक पिठे। पचीस २१॥
अंसु छाहो पिठे। चउछप्पय देह पणवीसा॥२१॥
आवस्यक पमीलेहणमां जे करे उद्यमे करी पूर्वे कह्याथी नहि
म जेम। हिण नहि अधिक॥
आवस्सएसु जह जह। कुणइ पयत्तंअ हीण मइरित्तं॥
त्रिविध मन वचन कायाये तेम तेम तेहने कर्मनी नीर्जरा
उपयोग सहित। सकाम थाय॥ २२॥
तिविह करणो वउत्तो। तह२से निज्जरा होइ॥२२॥
बत्रीस दोषनुं द्वार१३ आदर वांदणां देतो नासे१समग्रने ऊगा
रहीतवांदे ते१जात्यादी मदे१। वांदे१ तीमनी परे ठेकमा देते१॥
दोस अणाढिअ१थड्डिय२। पविद्ध३ परिपिंमियंच४टोलग
रजोहरण वांको राखे१काचबा एकने वांदतो बीजाने वां (य५॥
नी परे रीगतो वांदे ते १। दे१मनमां खेदातो वांदे ते१॥२३
अंकुस६कछन्न रिंगिय७। मछुवत्तं८मणपउडं९॥२३॥
बे हाथे पग बांधी वांदे ते१ मुने तजे वा आपे ते बुधीये वांदे१॥
वेइय बद्ध १० नयंतं ११।
नयथी वांदे१ गरवे वांदे१ मित्र जाणी वांदे१मुने वस्त्रादि कांइ
देसे एम जाणि वांदे१ चोरनी परे वांदे१॥
नय१२गारव १३ मित्त १४ कारणा १५ तिएहं १६॥
आहारादी करतो वांदे १ क्रोधे वांदे१ तर्जना करतो वांदे १।
पमिणीय१७ रुठ १८ तज्जिय १९।
कपटे वांदे ते१अपमान करतो वांदे१विकथा करतोवांदे१निश्चय२४

सढ २० हिलीय २१ विपलिउ २२ चियरं ॥ २४ ॥

लाजथी अंधारे दीठे न दीठे वांदे१ मस्तकने एक देसे वांदे१ ।

दिठ मदिठं २३ सिंगं २४ ।

राजवेठ तुल्य वांदे१ बांध्या वीना नही छुटीये एम जाणि वांदे१

मस्तके हाथ न लगाडतो लगाडतो१ ॥

कर २५ तंमोअण २६ अलिधणालिधं २७ ॥

अक्षरमात्रा उंणे कहे१ वांदी उतावलुं बोले१ ।

ऊणं २८ उत्तर चूलीय २९ ।

मुंगानी परे वांदे१ उंचे स्वरे वांदे१ रजोहरण ज्ञमाडतोवांदे१॥२५॥

मूअं ३० ढढ्ढर ३१ चूडलियंच ३२ ॥ २५ ॥

ए बत्रीस दोष टाली वीशेष वंदनकर्म जे प्रयुंजे वा करे ज्ञला
पणे शुध थइने । गुरु प्रते ॥

बत्तीस दोस परिसुद्धं । किइकम्मं जो पउंजइ गुरूणं॥

ते प्राणी पामे मोक्षनां सुख थोडा कालमां वीमानीकपणुं अथवा
प्रते । पामे ॥ २६ ॥

सो पावइ निव्वाणं । अचिरेण विमाण वासं वा ॥२६॥

छ गुणनुं द्वार१४ इहां छ वली उपचार मानादीकनो ज्ञंग१ गुरुनी
गुण वीनय१ । पूजा होय३ ॥

इह छच्च गुणा विणउ१। वयार माणाय ज्ञंग२गुरुपूया३॥

तीर्थंकरनी आज्ञानो आराध श्रुत जे जिनवचन धर्मनी आराध
क होय४ । ना५ ज्ञली कीरीया पामे६ ॥२७॥

तित्थयरायण आणा४ । सुअ धम्मा राहणा५ किरिया६

गुरु थापना द्वार१५ गुरु जे थापीये अथवा गुरुने गामे(॥२७॥
गुणे करी जुक्त वली गुरु । थापनाचार्यादीक ॥

गुरु गुणजुत्तं तु गुरु ठाविजा अहव तत्त अरकाइ ॥
अथवा ज्ञानादी जे ज्ञान दर्शन थापे साक्षात् गुरुने अन्नावे॥२७॥
चारीत्र ए त्रणनां उपगरण।
अहवा नाणाइ तियं। ठविज सरकं गुरुअन्नावे॥२८॥
चंदनग कवमा अथवा। काष्टरुंमादी पुस्तक गुरुमूर्त्ति चीत्रकर्मते॥
अरके वरामए वा। कठे पुत्तेय चित्तकम्मेय॥
थापना बे नेदे सदून्नाव ते वली गुरु थापना बे नेदे थोमा काल
मूर्त्ति आदे असदून्नाव ते नी पुस्तकादि१ जावजीवनी मूर्त्तिआ
थापना पुस्तकादि। दे२ ॥ २७ ॥
सप्राव मसप्रावं। गुरु ठवणा इत्तरा वकहा॥२७॥
साक्षात् गुरुने वीरहे गुरुनी थापना। जाणे जे गुरुजबेठा आदेसदीयेछे
गुरुविरहंमि ठवणा। गुरुवएसो व दंसणत्तंच ॥
जिनेश्वरने वीरहे। सेवना हे प्रन्नु तमे संसार दुखथी मुकाणा मु-
जिनेश्वरनीमूर्त्तिनी। जने मुकावानुं सुधनीमीत थया ते सफला।३०
जिणविरहंमि जिणबिंब। सेवणा मंतण सहलं ॥३० ॥
अवग्रह द्वार१६चार दिसाए साढा त्रण हाथ१ तेर हाथ२ नरे
गुरुनो अवग्रह वांदणामां। नर नरे नारी ॥
चउदिसि गुरुग्गहो इह। अहुठ१तेरस कर२सपरपरके॥
गुरुनी आज्ञा माग्या वीना पो न कल्पे ते गुरुनी समीप जग्याय
ते सदैव वा नीत प्रते। पेसवाने ॥ ३१ ॥
अणणुन्नायस्स सया। न कप्पए तत्त पविसेउ॥ ३१॥
उठाण अक्षरनुं द्वार१७ पांच५ चार४ ए ठ ठामे पद अनुक्रमे
त्रण३ बार१२ बे२ त्रण३। उगणत्रीस जाणवां ॥
पण१तिग२बारस३ दुग४ चउरो६ठ ठाण पयइ गुणती

उगणत्रीस२एत्रीजां आ(तिग ५। सर्व मली पद अठावन(सं॥
वसकोने वीषे । थयां ॥ ३१ ॥

गुणतीस सेस अवस्स–याइ सव पय अडवन्ना ॥३२॥

वांदनारनुं छ वचननुं द्वार१०इछामि नोसीहीयादीमां१२ समुचय
आदीमां५ अणुजाणह आदीमां३ । जत्तामां२ जवणिजंचन्ने०१॥

इछाय१अणुणवणा२ । अवाबाहं३च जत४जवणाय५॥

अपराधनुं खमाववुं पण खामे वांदणां देनारनां ए छ ठाम जाण
मी खमासमणो आदीमां४ । वां ॥ ३१ ॥

अवराह खामणा वियछ। वंदण दायस्स छठाणा ॥३३॥

गुरु वचन छनुं द्वार१एछंदे तहती ए त्रीजुं३ तुं पण व्रते छे ए
ण१ अणुजाणामीश । चोथुं४ एवं गुरु वचन५ ॥

छंदेण१अणुजाणामि२। तहत्ति३तुब्भंपि वट्टए४एवं५ ॥

हुं पण खांमु छुं तुज प्रते६ । वचन जांणवा वांदवा योग आ
चार्यादीकनां ॥ ३४ ॥

अहमवि खामेमि तुमं६। वयणाइ वंदण रिहस्स॥३४॥

आसातना तेतरीसनुं द्वार ९० ए त्रण३ जातां उभा रहेतां३ बेस
आगल वे पासे पाछल नजीक। तां३ छंडीले प्रथम पाणी ले ते१॥

पुरउ पक्खा सन्ने। गंता३ चिट्ठण६निसीयणायमणे १०॥

गमणागमण पहेला आलोवे१बोलाव्यो सांभलतां न बोले१

आलोयण ११ पडिसुणणे १२ ।

गुरु पेलां बोले ते१ गुरु छते बिजा पासे आलोवे ते१ ॥ ३५ ॥

पुव्वालवणे अ १३ आलोए १४ ॥ ३५ ॥

तेमज आहारादी बीजाने देखाडे१ बीजाने नीमंत्रे पछी गुरुने१ ॥

तह उवदंस १५ निमंतण १६ ।

बीजाने आपे१ मीठे पोते खाय१ तेमज गुरु बोलावे वार लगावी बो
खद्धाय १७ यणे १८ तहा अ पमिसूणणे ॥ (ले१॥
गुरुने कठीण वचन बोले१ संथारे बेठे उतर आपे१ ।
खद्धत्तिय २० तत्थगए २१ ।
शुं कहोछो?१ तमे करो१ गुरुने हुंकारो करे१ मातुं मन छे जेनुं१॥१६
किं २२ तुम २३ तज्जाय २४ नोसुमणे २५ ॥ ३६ ॥
तमने नथी सांभरतुं?१ गुरुकथा वचे पोते कथा करे१ ।
नो सरसि २६ कहं छित्ता २७ ।
सभानो भंग करे१ गुरु कह्या पछी पोते कहे ॥
परिसंभित्ता २८ अणुठियाइ कहे २९ ॥
गुरुने संथारे पग लगाडे१ ।
संथारपाय घट्टण ३० ।
गुरुने आसने बेसे१ ऊंचे आसने बेसे१ तुल्य आसने बेसे१॥३७॥
चिठु ३१ च ३२ समासणेआवि ३३ ॥३७॥
राइप्रतीक्रमण वीधी इरियावहि चैत्यवंदन मुहपती पमिलेहवी
कुसुमीण डुसुमीणनो काउसग। बे वांदणां राइअ आलोवुं ॥
इरिया कुसुमिणुस्सग्गे। चिअवंदण पुत्ति वंदणा लोअं॥
बे वांदणां राइअ खामवुं बे वांदणां
वंदण खामण वंदण ।
पचखांण चार खमासमणां भगवन् आदी बे खमासमण सझाय॥३८॥
संवर चउछोभ दु सझाउ॥३८॥
देवसी प्रतीक्रमण वीधी इरियावही चैत्यवंदन ।
इरिया चिइवंदण ।
मुहपती पमिलेहवी बे वांदणा पच खाण बे वांदणा देवसीअ आलोवुं ॥
वंदण चरिम वंदणा लोयं ॥
बे वांदणा देवसीय खामुं चा
देवसीअ प्रायश्चित चार लोगस्सनो

र ज्ञगवन् आदी। काउसग बे खमासमण सऊाय ३९

वंदण खामण चउछोञ । दिवसुसग्गो ङ सञ्चाउ ॥३९॥

ए रीते वांदणानी वीधी प्रते। जे प्रयुंजता चरणसीतरी करण सीतरी संजुक्त जो ॥

एयं किइकम्म विहं । जंजुत्ता चरण करण माउत्ता॥

साधु खपावे कर्म जे ज्ञा नावरणादी प्रते। अनेक वा घणा ज्ञवनां संचेलां वा मेलवेलां अंत नही एवां ॥ ४० ॥

साहु खवंति कम्मं । अणेगज्ञवसंचियमणंतं ॥४०॥

प्रकरण करता कहेछे अल्पमती वंत जोग जीवोने बोधना अर्थे। कह्युं होय वीपरीतपणे जे कांइ में॥

अप्पमइ ज्ञव बोहञ । ज्ञासियं विवरियंच जमह मए॥

ते सोधजो गीतार्थ होय ते केहवा। नथी जेहने अज्ञीमान हठवाद मत्सर रहीते ॥ ४१ ॥

तं सोहंतु गीयञ्चा । अणज्ञिनिवेसि अमञ्चरिणो॥४१॥

एम ज्ञला गुरुने वांदवानी विधिज्ञाष्य समाप्तं ॥

॥ इतिश्री गुरुवंदन विधि ज्ञाष्य संपूर्ण ॥

हवे पच्चखाण वीधी ज्ञाख्य लिख्यते।

॥ अथ प्रत्याख्यान ज्ञाष्य ॥

दस प्रत्याख्यान द्वार१ चारवीधो आहार द्वार१ बावीस आगार द्वार१। द्वार१ एकवारना कह्या ॥

दस पच्चक्खाण१चउविहे२। आहार३ङवीसिगार४अङरुता

दस वीकृती द्वार१ विस नीवीगय द्वार१। बे ज्ञांगा द्वार१ छज्ञेद सुधी द्वार१ पच्चक्खाण फलद्वार१ ॥ १ ॥

दस विगई५तीसविगई—गयर्६ ढुहञंगा७ठ सुद्धि८फलं ९।१।

प्रथम द्वार कारणे आगलथी तप करे ते१ आवते काले करे१

अणागय१ मइक्कंतं २।

एकनी अंत्य बीजानी आद्य१ धारे दीन अवस्य करे१आगार रहीत१॥

कोडिसहिअं३ निअंटि४ अणागार ५॥

आगार सहीत१ चारे आ। वस्तुनुं प्रमाण करीकरे ते१संकेत मुठसी द्वार आदे पच्चखाण१। आदे१ कालमान पोरसी आदे१ ॥१॥

सागार६निरवसेसं७। परमाण८कर्म्म सकेए९अद्धा१०॥२॥

काल पच्चखाण दस भेदे नोकर बे पोर वा पुरीमढ१एकासणानुं१ए सहीयं बेधर्म्मो१एक पोहोरनुं१। कलठाणानुं पग न हलावे ते१ ॥

नवकारसहिय१पोरसी२। पुरिमढ्ढ३गासणे४गठाणेय ५॥

आंबीलनुं१ उपवास वा अ भक्तार्थ१। दीवसचरीमनुं१मुठसही आदे अ भीग्रह१ वीगइनुं१ ॥ ३ ॥

आयंबिल६अभत्तठे७। चरिम८अभिग्गहे९णविगई१०।३

पच्चखाण करण वीधी उग्गएसूरे नमोक्कारसहिअं पच्चखाइ१। पोरसहीअं पच्चखाइ उग्गए सूरे चउविहंपिहारं१ ॥

उग्गएसूरे नमो १। पोरसि पच्चक्ख उग्गएसूरे २ ॥

सूरे उग्गे पुरिमढ्ढं पच्चखाइ चउविहंपिहारं१। सूर उग्गे अभत्तठं पच्चखाइ ए रीते१ ॥ ४ ॥

सुरे उग्गे पुरिमं ३। अभत्तठं पच्चक्खा इत्ति ४॥४॥

पच्चखाण करावतां कहे गुरु कहे सोस वा पच्चखाण करनार वली। करावनार पच्चखाइ कहे इति एम करनार पच्चखामि कहे गुरु वोसीरे कहे सीस वोसरामि ॥

भणइ गुरु सीसो पुण। पच्चक्खामित्ति एव वोसिरइ॥

उपयोग इहां करनारनो प्रमाण जाणवो। नथी प्रमाण करावनारना अक्षर जूलथी ॥ ५ ॥

उपउगिच्च पमाणं। न पमाणं वंजण छलणा ॥५॥

काल पच्चखाणमां प्रथम स्थानके नवकारसहि आदे तेर प्रकार। बीजे स्थानके त्रण वीगय आदि प्रकार त्रीजे स्थाने त्रण प्रकार एकासणादी ॥

पढमे ठाणे तेरस। बीए तिन्नित्त तिगाइ तइयंमि ॥

पाणस्स लेवेणवादि चोथा स्थानकने वीषे। देसावगासादी पांचमा स्थानकमां ॥ ६ ॥

पाणस्स चउछंमि। देसावगासाइ पंचमए ॥६॥

हवे प्रथम स्थानकमां जेद१३नमुक्कार पुरीमढ१अवढ१अंगुष्टसि आसहियं१ पोरसहियं१ साढपोरसहियं१ दी आठ ७ ए तेर जेद ॥

नमु१ पोरसि२ सड्ढा३ पुरि–म४ वड्ढ५अंगुठ माइ अम

बीजे जेद३नीवीनुं१वीगीयनुं१आं बेसणुं१एकासणुं१ ए [तेर ॥

बेलनुं१ ए त्रण त्रीजामां जेद३। कलगणुं १ए त्रण ॥ ७ ॥

निवि१विगयं२बिल३ दु१एगासणे२एगठाणाई ३ । ७ ।

उपवास वीधी [तिथ्रप्रतिथ्र। तेर बोल पूर्वोक्त बीजे पाणहार प्रथम स्थानकमां चोथ आदि। नमुक्कारसहियं त्रीजे पाणस ॥

पढमंमि चउछाई१। तेरस बीयंमि२तिईय पाणस्स ३ ॥

देसावगासीयं चोथे स्थानके। चरीमे ते दिवसचरिमादी दुविहार तिवीहार चउवीहार जेम संजवे तेम जाणवुं ॥ ७ ॥

देसावगासं तुरिए। चरिमे जह संजवं नेयं ॥ ७ ४

तेमज मध्य पच्चखाणमांतो नही वार वार सूरे उग्गए इत्यादीक निवि विगइ आंबिल वीषये। वोसीरे ए मध्य पच्चखाणे ॥

तह मय पच्चक्खाणेसु । नपि हु सुरुग्गयाइ वोसिरइ॥
करवानी वीधी ते माटे न कही॥ जेम आवसीआए ए पाठ बीजा
वांदणामां न कहेवो ॥ ए ॥
करण विहीउ न जणइ । जहा वसियाइ बिय छंदे॥ए॥
तेम तीवीहार एकासणादी प कहीये पाणस्सना छ आगार
च्चखाणमां सचीत त्यागीने । लेवेणवादी ॥
तह तिविह पच्चक्खाणे । जन्नंति अ पाणगछआगारा॥
डुवीहार पच्चखाण वीषये भोजी श्रावकने वीषं तेमज फासु
अचीत आहार । पाणी वावरनारने ते छ आगार॥१०॥
डुविहाहारे अचित्त । भोइणी तहय फासु जले ॥१०॥
एटला माटे जोग्य छे उपवास नीवी प्रमुखने वीषे तथा सचीत्त प
आंबील कारक फासु जल पीये । रीहारी ने फासु नीश्चे जल वली
इत्तु च्चिअ खवणा बिल। निव्वियाइसु फामुयं चिअ जलं तु
श्रावक पण पाणी पीये तेमज । पच्चखाण करे तीवीध आहार ११
सड्ढवि पीअंति तहा । पच्चक्खंतिअ तिविहाहारं ॥११॥
चउवीध आहारनुं वली नमु राते नीश्चे मुनिने बाकी पच्चखाणे
क्कारसहीनुं । तीवीहार चउवीहार होय ।
चउहाहारं तु नमो । रत्तंपिमुणीण सेस तिह चउहा ॥
राते पोरसि पुरीमढ एकासणा श्रावकने डुवीहार तीवीहार चउ
दीक पच्चखाणमां । वीहार ए त्रणे भेदे होय ॥१२॥
निसि पोरसिपुरिमे गा–सणाइ। सढ्ढाण डुति चउहा १२
चार आहारनुं द्वार २ भुख उ आहारने वीषे लवणादि अथवा ल
पसमाववाने समरथ होय एका वणादि आवे दीये अथवा स्वाद प्र
की आहार । ते आपे ॥

खुहे पसमखमेगागी। आहारिव एइ देइ वा सायं॥

जुख्यो हुतो अथवा खेपवे वा जे कादव सरीखो ते सर्व आहार नांखे कोठाने वीषे वा पेटमां। कहीये ॥ १३ ॥

खुहिज व खिवइ कुठे। जं पंकुवमं तमाहारो ॥१३॥

असनने वीषे मग आदे कठोल स। मांडा रोटली प्रमुख सुरणादि वं कुर बाजरादी सातवो वा चुण। जमीनकंद ॥

असणे मुग्गो अणा स–तु मंड पय खज्ज रब्ब कंदाइ॥

हवे पाणिने वीषे कांजी वा आ कपासीआ वा काकडीनुं धोयण उण पाणी जवकेर धोयण जल। जल मदीराजल आदी शब्दथी बीजां जल पण जाणवां ॥१४॥

पाणे कंजिय जव कय–र कक्कडो दग सुराइ जलं॥१४॥

हवे खादीमने वीषे सेक्यां धान हवे स्वादीमने वीषेध सुंठ जीरु फल केलां आदि। अजमादी ॥

खाइम भत्तो स फला–इ साइमे सुंठी जीर अजमाइ॥

मध गोल तंबोल पांन सो हवे अणाहार वीषे मात्रुं लींबडा पारी लवंग एलची आदे। प्रमुख ॥ १५ ॥

महु गुल तंबोलाइ। अणाहारे मोअ निंबाई ॥१५॥

हवे पच्चखाणनां आगारनुं द्वार बे२ आ। सात७पुरीमढमांएकसणामां गार नोकारसहिमां छ६ पोरसिमां। आठ ८ आगार ॥

दो नवकार१८ पोरसिए। सग पुरिमड्ढे७एगासणे अठ८॥

सात७आगार एकलठांणामां आठ८पांच५आगार चोथ उपवासा आंबीलमां आगार। दिकमां छ६आगार पाणसमां ॥१६॥

सत्ते गठाणे५अंबिल। अठ६पण चउत्थ५छ पाणे८।१६।

चार आगार दीवसचरीममां चार पांच आगार वस्त्रादि लेवा छठे

आगारमुठसहीआदीअन्नीग्रहमां॥ तेमां नवअथवा आठ नीवीमां
चउ चरिमे चउ भिग्गहि । पण पावरणे नवठ निव्विए॥
आगार जे उखित्त वीवेगेणंने । मुकीने एकली द्रव्य वीगयनो
नीयम करे तो आठ ॥ १७ ॥
आगारु खित्त विवेग । मुत्तु दवविगइ नियमिठ ॥१७॥
नमुकारसीमां आ० अन्नछ पोरसी साढपोरसीमां अन्नछणाभो
णा भोगेणं१ सहसागारेणं२ गेणं१सहसागारेणं१ पछनकालेणं१
ए बे नमुकारसीमां । दिसा मोहेणं१ साहुवयणेणं१ सव्वस
माहीवत्तियागारेणं १ ॥
अन्न सह डु नमुक्कारे। अन्न सह पछ दिसय साहु सव्व॥
पोरसीना ७ आगार साढपो। पुरीमढमां सात आगार ७ सहीतमह
रसीना पण एज । तरागारेण१वध्योअवढमांपणएज १७
पोरसि ७ सढ्ढपोरसि । पुरिमड्ढे सत्त स महत्तरा ॥१८॥
एकासणा बेसणाना अन्नछ आउटण पसारेणं१गुरु अभ्युठाणेणं१
णा१ सहसा१ सागारि आ पारिठावणीयागारेणं १ महत्तरागारे
गारेणं १ । णं १ सव्वसमाहि वत्तियागारेणं१ ॥
अन्न१सहस्सा२गारिय३। आउंटण४गुरुअ५पारि६मह७
एकासणे बियासणे आठ। सात आगार एकलठाणे [सव्व८ ॥
आउंटणपसारेणं वीना ॥ १ए ॥
एग बिआसणि अठ्ठ। सगइगठाणे आउंटण विणा१९
वीगी नीवीने वीषे अन्नछ०१ सहस्सा०१ लेवालेवेणं१ गीहछं१।
अन्न १ सह २ लेवा ३ गिह ४ ।
उखित्त विवेगेणं१पडुच मखिएणं१पारि०१ महत्त०१सव्वसमाही०१।
उखित्त ५ पडुच्च ६ पारि ७ मह ८ सव्व ए ॥

वीगीने वीषये नीवीने वीषये पमुच्चमखिएणं वीना आंबीलमां
ए नव आगार । आठ आगार ॥ २० ॥

विगइ निविगइ नव । पमुच्चविणु अंबिले अठ ॥२०॥

उपवासमां अन्नत्थणा०१ सह ए पांच उपवासमां छ आगार पा
स्सा०१पारिठावणियागारेणं१ णसमां पाणस लेवेणवादीक ॥
महत्त०१ सवस०१ ।

अन्न१सह२पारि३मह४सव५ । पंचखवणे छ पाणलेवाई॥

चार आगार दिवस चरीममां अभीग्रहमां अन्नत्थणा० सहस्सा०
अंगुठसहि आदी । महत्तरा० सवसमाहि० ।

चउ चारिमं गुठाई। भिगाहिअन्न१सह२मह३सव४॥२१॥

दुध वीगय मद्य वीगय मदीरा ए चार ढीली वीगय वली चार क
वीगय तेल वीगय । उण ने ढीली ते कहेछे ॥

दुद्ध१महु२मज्ज३तिल्लं४। चउरो दव विगइ चउर पिंमदवा

घी वीगय । गुरु वीगय । दही । मांखण वीगय । पकवान वीगय
वीगय । मांस वीगय । ए बे कठण वीगय ॥ २२ ॥

घय१गुल२दहियं३पिसियं४। मक्खण५पक्कन्न६दो पिंमा२२

पोरसि पच्चखाण साढपोर बेसणानुं पच्चखाण नीवीनुं पच्च
सि पच्चखाण तुल्य अवढ खाण एकासणा तुल्य पोरसी
पच्चखाण पुरिमढ तुल्य । आदी तुल्य आगार

पोरसि सड्ढ अवढं । दुभत्त निव्विगइ पोरिसाइ समा ॥

अंगुठसहि पच्चखाण मुठसही सचीत द्रव्य नीमादी पच्चखाण
पच्चखाण गंठसही पच्चखाण । अभीग्रह पच्चखाण ॥ २३ ॥

अंगुठ मुठि गंठि । सचित्त दवाइ भिग्गहियं ॥२३ ॥

आगारना अर्थ वीसर्याथी मु सहसात् अजाणे पोतानी मेले मु

खमां घाले ते अनाभोग । खमां पाणी प्रमुख प्रवेस थाय ते॥

विस्सरण मणा भोगो१ । सहसागारो सयं मुहपवेसो २॥

गुप्त जे दीवस मेघ वादलादीक । दीगमुढ दीसीनी भ्रांतीथी

थी अपुरे पुरोकाल जाणी पारेतो। पोरसीपारे ते दिसिमोहा॥२४॥

पछन्नकाल मेहाइ३ । दिसिविवज्जासु दिसिमोहो४॥२४॥

साधुनुं वचन पोरसी भणा पोरसी थइ । जाणि पारे ते सरीर

व्यानुं सांभली इम जाणे रूडुं स्वस्त होय ते सर्व समाधि तेथी

जे । विपरीत असमाधिमां पारे ते ॥

साहु वयण उघाडा । पोरसि तणु सुन्नया समाहित्ति६॥

संघादी गाढ कारणे पच्चखाण ग्रहस्थ वांदवादीके आवे साधुआहा

पारे तो न भागे ते महत्तरागारेणं। र अन्यत्र करवा उठे ते सागारी२५

संघाइकज्ज महत्तर७ । गीयछ वंदाइ सागारी ८॥२५॥

हाथ पगादीनुं खेंचवुं पसा गुरु वडेरा प्राहुणा मुनि आवे

रवुं अंग सरीरनुं । उभा थातां आगार ॥

आउंटण मंगाणंए। गुरु पाहुण साहु गुरु अप्पुठाणं१०

परठववा योग आहार वधेलो मुनि जो वस्त्र लेवा उठे तो चोल

व्रध वचने वावरे तो आगार। पटागार पच्चखाण न भांगे॥२६॥

पारिठावणविहिगहिए११।जइण पावरणि कडिपट्टो१२॥२६

न लेवाने आहारे खरडेली लुहोने लेवालेव आगार देनारने हाथे

कडछी डोइ आदीके आपे तो । वीगय शाकमांडादि फरसे दे ते

खरडिय लुहियडोवाइ । लेव१३ संसठ१४डुच्च मंडाई ॥

उपाडी लेइ पींड वीगयादि वीगये आंगली प्रमुख चोपडी

उपरथी लेइने आपे ते कल्पे । तेथी आहार दे ते लगारेक ॥

उक्खित्तपिंड विगइण१५। मक्खियं अंगुलीहिंमणा१६॥२७

हवे पाणसना आगार अर्थ ले वीजुं२ अलेपकृत आछण प्रमुख
पकृत नसामणादी पाणीथी१। नीतरयाथी आवुं नष्ण पाणी३॥
लेवाडं आयामाइ२७। इअर१७सोवीरमन्न१९ नसिण
तंदुलादी धोयण मोलाएलुं पीवानुं धोयणादी५वीजुं [जलं ॥
दाणो नातादी सहीत ४। दाणादी वरजीत गलेलुं ६॥ २७॥
धोयण२०बहुलससित्थं२१। उस्सेइमं२२असित्थविणा२२
वीगयनेद अधीकार पांच चार ए नए नक्ष्यवीगय ७ [॥२७॥
चार चार बे बे प्रकारे। धादी नत्तरनेदे वीगय एकवीस॥
पण१चन२चन३चन४७५७६ न नक्ख ७आइ विगइ इग
त्रण बे त्रण चार नेदे अनक्ष्य[वीहु। चारनां मधु आदे [वीसं॥
वीगय। वीगय नेद नत्तर बार॥२९॥
ति१७२ति३चन४विह चन महु माई विगई बार २९॥
नक्ष्यवीगय नाम (अनक्खा। गोल पकवान ए नए नक्ष्यवीग
७ुध घृत दही तेल। य जाणवी॥
खीर१घय२दहिय३तिल्लं४। गुल५पक्कन्नं६नक्ख विगईन
७ुध दही घी वीगय नेद गायनुं नेंसनुं। पांच नेदे ७ुध हवे चार
नंटडीनुं बालीनुं गाडरीनुं। प्रकारे॥
गो१महिसी२नट्टि३अय४ पण ७ध अह चनरो॥३०॥
घृत तथा दही (एलगाण५। तेलना चार नेद। तिलनुं सरसव
नंटी वीना सेसनुं। नुं अलसीनुं लाटनुं॥
घय दहिया नट्टि विणा। तिल्ल१सरिसव२अयासि लट्टति
गोलना बे नेद ढीलो गोल पकवानना बे नेद तेलनुं [ल्लचन॥
कठीण गोल ए बे घृतनुं तलेलुं॥३१॥
दव गुड पिंड गुडा हो। पक्कन्नं तिल्ल घय तलिअं॥३१॥

हवे नीवीआतां१०तेमां दुधनां आटो घाली रांध्युं ते४खटाइ घा
पांच द्राखादीकथी रांध्युं ते१घ ली रांधे५ वा वलो ए दुध वीगय
णा चोखाथी रांध्युं ते२ थोमा रहीत ॥
चोखाथी राध्युं ते ३ ॥
पयसाम्मी१खीर२पेया३। वलेहि४दुद्धहि५दुद्धविगई गया
द्राख सहीत बहु थोमा चोखा तेज चोखानो आटो खटास सही
सहीत । त ए पांचे रांध्यु दुध ॥ १२ ॥
दख्क बहु अप्प तंदुल । तच्चुन्नंबिलसहिअदुद्दे ॥३२॥
हवेघृतनां नीवीआतां पांच दाझेलुं१ दहीनी तरमां आटो नांखीकरे
निप्पंजण१ विसंदण २ । (ते२
उषदी पकव्ये उपरनी तरी३धीनुं कीटुं४पाकुं घृत आंबलादीकथी५
पक्कोसहि तरिअ३ किहि ४ मक्कघयं ५ ॥
हवे दहीनां पांच ज्ञातसहीत दही ते १ सीखरण २ ।
दहिए करंब १ सिहरणि २ ।
लुणसहीत मथ्युं दही३ वस्त्रे गलेलुं४घोलमां वमां घाले ते५॥१३॥
सलवण दहि ३ घोल ४ घोलवमा ५ ॥३३॥
हवे तेलनां पांच गोलादीकथी कुटया तल१ दाझेलुं तलयापकी वध्युं
तिलकुट्टी १ निप्पंजण २ । (ते२॥
लाख प्रमुखथी पाक्युं तेल३ उषधी पाकया उपरनी तरी४तेलनी
पक्कतिल्ल ३ पक्कोसहि तरिअ४तिल्लमल्ली५॥ (मली॥५॥
हवे गोलनां पांच । साकर१ गोलनुं पाणी२ गुलपायो ३
सक्कर १ गुलवाणय २ पाय३ ।
खांम ४ । अमधो उकल्यो सेलमीनो रस५ ए पांच गोलनां१४॥
खंम ४ अद्धकढिअ इख्कुरसो ५ ॥ ३४ ॥

एक तावनी पुराय एवनो पुम्लो। पुम्लो पुरीज प्रमुख त्रण घाण तळ्या पछी बाजो तलाय ते १ । पछी चोथा घाणादीकनुं २ ॥

पूरिश्र तव पूश्रा बीश्र१। पूश्र तन्नेह तुरिश्र घाणाई२॥

गुळघाणी३ जल लापसी वा वीगय स पांचमुं नीवीयातुं पोतुं हीत ञाजने पांणीथी पाक्योआहार४॥ देइ करेलो पुम्लो५। ३५

गुलहाणी३जललप्पसि–अ४। पंचमो पूत्तिकयपुज५। ३५

ढुध दही ञात उपर चार आंगु ढीलो गोल घृत तेल एक ल सुधी नीवीआतुं ते पछी नही। आंगुल ञात उपर सुधी ॥

ढुद्ध दही चउरंगुल। दवगुल घय तिल्ल एग ञत्तु वरिं॥

कठण गोल मांखण ए बे। लीलां पीलुं सणनां बीज जेवणो खंभ वीगयमांथी । नीवीने पच्चखाणे कल्पे ते उपर नही३६

पिंमगुल मरकणाणं । अद्दा मलयं च संसठं ॥ ३६ ॥

चोखादी ड्व्यथी हणाणी जे रहीत थाय वली ते माटे ते हणा वीगय ते वीगयथी । णी वीगय ते ड्व्य कहीये ॥

दव्व हया विगई विगइ। गयं पुणो तेण तं हयं दवं॥

उपरीत घृतादीक उष्ण ब ते तेज। उत्कष्ट द्रव्य कहेछे इम बीजा आचार्य ॥ ३७ ॥

उद्धरिए तत्तं मिय । उक्किठ दव्व इमं चन्ने ॥ ३७ ॥

तीलसांकली वरसोलादीक । तथा रायण आंबादी ड्राख प्रमुख पांणी आदे ॥

तिलसंकुली वरसोलाई । रायणंबाइ दरकवाणाई ॥

फोलिया प्रमुखनां तेल एरं। सरस उत्तम द्रव्य कहीये तथा लेप नी टोपरादीकनां । कृत ॥ ३८ ॥

मोलिय तिल्लाईय । सरसुत्तम दव्व लेवकमा ॥३८ ॥

ए रीते वीगयगत ते रहीत नीवी । उत्तम जे द्रव्य ते नीवीगयमां यातां करंबादी समृद्ध द्रव्य ।

विगई गया संसट्ठा । उत्तम दव्वाय निव्विगइयंमि ॥

कारण आवे कल्पे पण कारण वीना । कल्पे नही खावुं जे कह्युंछे नीसीथ नाखे ॥ ३८ ॥

कारण जायं मुत्तं । कप्पंति न भुत्तुं जं वुत्तं ॥३८॥

वीकृतीथी माठी गतीनां दुःख पामे माटे भय पामे । वीगय सहीत जेवारे भोजन करे जे साधु तो ॥

विगइं विगई भीउ । विगइ गयं जोउ भुंजुए साहु ॥

वीगय छे ते वीकृतीकरण स्वभाववंत छे ते । वीगयथी माठी गतीपणाने बले करी पमाम्हे ॥ ४० ॥

विगई विगयसहावा । विगइं विगई बला नेई ॥ ४० ॥

हवे अभक्ष्य वीगयना भेद मध कुत्तीनुं१ मांखीनुं२ भमरीनुं ३ । मध त्रण भेदे छे हवे काष्टनी १ पीठानी २ मदीरा बे भेदे ॥

कुत्तीय१मच्छिय२भामर३। महु तिहा कठ१पिठ२मज्जदुहा

हवे जलचर १ थलचर २ आकाशच र३नुं मांस त्रण भेदे । घृतनी परे मांखण चार भेदे अभक्ष ॥ ४१ ॥

जल१थल२खग३मंस तिहा। घयव्व मक्खण चउ अभक्खा

हवे पच्चखांणना भांगा४९मन१वचन२काय३ मनवचन४ (॥४१॥

मण १ वयण २ काय ३ मणवय ४ ।

मनकाय५वचनकाय६मनवचनकाय७त्रीकयोगी ए सात सात जे॥

मण तणु ५ वयतणु ६ तिजोगिसगिसत्त ७ ॥

करण करावण अनुमोदने द्वीक त्रीक संज्योग सहीत । अतीत अनागत व्रतमानकाले एकसो सम्मतालीस ॥

कर१कार२णुमई३ ३ तिजुअ । तिकाल सियाल ज्ञंग स

ए जे ज्ञांगा कह्या जे का लेनार धणिए पोते मन व(॥यं४२॥

ल पोरसि आदेमां । चन कायाये करी पालवा ॥

एयं च उत्त काले । सयं च मणवयतणूहिं पालणियं ॥

करनार जाण जाण कराव तेना ज्ञांगा चार थाय जाण जाण१

नार पासे पच्चख्काण करे१ । जाणअजाण२अजाणजाण३ अजाण

अजाण४ते मांप्रथमत्रणनी आज्ञाछे४१

जाणग जाणग पासत्ति-ज्ञंग चउगे तिसु अणुन्ना॥४३॥

पच्चखाण पारतां बोल फरस्युं १ पाल्युं१ सोध्युं १ ।

फासिअ१ पालिअ२ सोहिअ३ ।

तर्युं१ कीर्त्युं१ आराध्युं१ ए ठ ज्ञेदे सुध जाणवुं ॥

तिरीअ४ कीट्टिअ५ आराहिअ६ छ सुद्धं ॥

पच्चखाण फरस्युं ते । वीधी सहीत जेटला कालनुं लीधुं ते

काल थये पारे ते१ ॥ ४४ ॥

पच्चख्काणं फासिअ । विहिणो चिअ काल जंपत्तं॥४४॥

पालीअं ते वारंवार करयुं पच्च सोधीत ते गुरुने आपीने रह्युं

खाण संज्ञारे ते२ । ते पोते वावरे वा जमे ३ ॥

पालिअपुण पुण सरिअं। सोहिअ गुरुदत्तसेस ज्ञोअणाउ

तरीत ते करया काल सुधी अ कीर्तीत ते ज्ञोजन करता अवसरे

थवा अधीक काले पारे ते ४ । पच्चख्काण संज्ञारे ते ५ ॥४५ ॥

तिरीअ समहियकाले । किट्टिअ ज्ञोअण समयसरणा

एणे प्रकारे आचर्युं । वा आदर्युं अथवा ठ ज्ञेदे सुधी (॥४५॥

आराध्युं वली ते६ ॥ जेम लीधुं तेम सद्दहणा १ ॥

इयपडिअरिअं आरा-हिअं तु अहवा छसुद्धिसद्दहणा१

करवुं तेम ज्ञाने जाणे१ गुरुनो । कष्टे पण नागे नही ते१संकादि
विनय करवो१ गुरु नाखे तेम दोष रहीत ते नावसुधी१इति ॥
पाठ नणे मननां १ ।

जाणण१ विणयण३ नासण४ अणुपालण५ नावशुद्धति ६

पच्चखाणनुं जे फल। आलोके परलोके थाय बे नेदे वली(॥४६॥

पच्चक्खाणस्स फलं । इह परलोए अ होइ डुविहं तु ॥

आलोके फल धमीलकुमारा दांमनकादिकने परलोके फल थयुं
दिकने थयुं । ते कथा वसुदेव हिंमे बे ॥ ४४ ॥

इहलोए धम्मिलाइ । दामन्नगमाइ परलोए ॥ ४७ ॥

पच्चखाण एणीपरे सेवीने । नावे करी जेम श्री जिनेश्वरे दे
खाम्युं तेम ।

पच्चक्खाणमिणं से-विऊण नावेण जिणवरु दिठं ॥

पाम्या अनंता जीव । सास्वत सुख बाधा जे पीमा तेणे
रहीत एवुं ॥ ४० ॥

पत्ता अणंत जीवा । सासयसुक्खं अणाबाहं ॥४०॥

ए रीते श्री पच्चक्खाण नामे त्रीजी नाष्य समाप्त.

॥ इति श्रीपच्चक्खाणनाष्यं समाप्तं ॥

हवे इंद्रियशतक टवार्थ कहे बे ॥

॥ अथ इंद्रियशतक प्रारन्यते ॥

तेज नीश्चे सूरो तेज नीश्चे । पंमित वा तत्त्वनो जाण तेहनेज
हुं प्रसंसु छुं नीत्य वा सदा ।

सुच्चिय सूरो सोचेव । पंमिउ तं पसंसिमो निच्चं ॥

इंद्रिरूपीया चोरोए सदा वा। नथी लुटयुं जे मनुष्यनुं चारीत्ररूप

नीरंतर । धन ते ॥ १ ॥

इंदियचोरेहिं सया । न लुट्टिअं जस्स चरणधणं ॥ १ ॥

इंद्रिरूपीया चंचल घोडा । दुर्गति पंथे दोडी रह्या छे नीत्य वा अहर्नीस ॥

इंदियचवलतुरंगे । दुग्गइ मग्गाणु धाविरे निच्चं ॥

तेहने जावि वा बिचारी ज वनुं वा संसारनुं सरूप । रोके वीतरागनां वचनरूप रासडी ये करीने ॥ २ ॥

जाविअजवसरूवो । रुंजई जिणवयणरसीहिं ॥२॥

इंद्रिरूप धुतारा वा ठगने मो होटा । तलना फोतरा मात्र पण देइस नही वीस्तरवा ।

इंदियधुत्ताणमहो । तिलतुसमित्तंपि देसु मा पसरं ॥

ने जो पसरवा दीधा तो नोत्रे । जीहां एक क्षण ते पण वर्ष कोड स मान दुःख थसे ॥ ३ ॥

जई दिन्नो तो नीज । जत्थ खणो वरिसकोडिसमो ॥३॥

नही जीती इंद्रियो जेणे ते हनुं चारीत्र । काष्ट वा लाकडानी परे घुणवा काष्ट ना कीडाये करयुं असार तेहवुं छे ।

अजि इंदिएहिं चरणं । कठंव घुणेहिं कीरई असारं ॥

ते कारण माटे हे धर्मआर्थि । जीतवी इंद्रियो उद्यमे करीने ॥४॥ साहासीकथी धीरपणे ।

तो धम्मत्थीहि दढं । जइअव्वं इंदिय जयंम्मि ॥ ४ ॥

जेम मूरखपणे कोडीने अर्थे । कोड रत्न हारे वा ठगाय कोई नर॥

जह कागिणीइ हेउं । कोडिं रयणाण हारए कोई ॥

तेम अल्प सुख भ्रांतीथी विष यमां रक्त थया । जीव गमावे छे मोक्षनां सुख प्रते ॥ ५ ॥

तह तुच्छविसयगिद्धा । जीवा हारंति सिद्धिसुहं ॥ ५ ॥
तीलमात्र प्रमाणे विषयनां । ते जोगव्याथी दुःख वली मेरुपर्वत
सुखने । ना शिखरथी पण मोहोटां थती ॥
तिल्लमित्तं विसयसुहं । दुहं च गिरि राय सिंग तुंगयरं॥
ते जोगवतां कोडयो जवे प मोट हवे जेम जाणे तेम करजे
ण नही खुटे । ॥ ६ ॥
जवकोमिहि न निठई । जं जाणसु तं करिज्जासु ॥६ ॥
जोग जोगवतां मीठा पण कर्म कींपाकनां फल तुल्य खातां
ठदय आवे कमवा । मीठां ए ॥
जुजंता महुरा विवाग विरसा किंपागतुल्ला इमे ।
खसनुं खणवुं सदाय दुःख उपजाव आपे नीजमतीये मानेला
णहार छे । सुखवालाने ॥ ७ ॥
कछुअ कंडुअ अणंव दुस्कजणया दाविंति बुद्धिसुहे७॥
मध्यान्हे रणमां मृग पाणीनी । सततं वा हमेस खोटा अजीप्राय
भ्रांतीथी आतुर थयो थको । संधीपद
मध्यन्हे मयातिन्नअब्व सययं मिच्छाजिसंधिप्पया ।
जोगव्या थका आपे माठी जो । गहन दुःखे पार पामीये एहवा
नीमां जन्म । जोग मोहोटा वैरी ॥ ८ ॥
जुत्ता दिंति कुजम्मजोणिगहणं जोगा महावैरिणो॥८॥
समरथ थइये अग्नि वारवाने । पाणीये करीने बलतो पण निश्चे
सक्का अग्गी निवारेउं । वारिणा जल्लिउवि हु ॥
सर्व समुद्रनां पाणीये करी । कामरूप अग्नि दुःखे नीवारी स
ने पण । कीये ॥ ए ॥
सब्बोदहि जलेणावि । कामग्गी दुन्निवारउ ॥ए॥

विषनीपरे मुखे प्रथम मी ग अति। पण परीणामे अतिसये दारुण एह वा वीषय ॥

विसमिव मुहंमि महुरा। परिणाम निकाम दारूणा विसया

हे जीव अनंतोकाल तें जोगव्या। आजपण मुकवा नथी सुं जुक्त१०

काल मणांतं जुत्ता। अज्झवि मुतुं न किं जुत्ता १०॥

वीषयरस रूप मदीराये उन्मत थयो थको। जुक्त अजुक्त प्रते नथी जाणतो रे जीव ॥

विसयरसासवमत्तो। जुत्ताजुत्तं न याणई जीवो॥

झुरीसदिनपणे करी पछी। पामे नरकनां दुःख मोहोटां जयंकरा ११

युरइ कलुणं पच्छा। पत्तो नरयं महाघोरं ॥ ११ ॥

जेम लिंबना वृक्षे उपन्यो जे। कीमो ते लिंबनो रस कटुके पण माने मीठो।

जह निंबडुमुप्पन्नो। कीडो कडुअंपि मन्नए महुरं ॥

तेम मोक्षनां सुखथी उपरांठां वा उलटा। संसारना जन्म जरा रोगादिक दुःखने सुख कहेछे ॥ १२ ॥

तह सिद्धिसुहपरुक्खा। संसारदुहं सुहं बिंति ॥ १२ ॥

रे जीव! अथीर चंचल वा चपल। क्षणमात्र सुखकारकएहवां पापने

अथिराण चंचलाण य। खणमित्त सुहंकराण पावाणं॥

दुःखकारी गतीउनां कार ण प्रत्येथी। वीरम्य वा पाछो उसर एहवा जोगो थी ॥ १३ ५

दुग्गइ निबंधणाणं। विरमसु एआण जोगाणं ॥१३ ॥

पांम्या वा जोगव्या आंख कां न योगवीषय ते काम काया मुख नासिकायोग ते जोग। वैमानिक देवताने वीषे जुवनपती आदी देवने विषे तेमज मनुष्यने विषे ॥

पत्ताय काम नोगा । सुरेसु असुरेसु तहय मणुएसु ॥

तोहे पण न थइ जीव तुं जने त्रप्ती वा संतोष । जेम अग्नि सघलां लाकडां नांखवाथी तेम ॥ १४ ॥

न य जीव तुय तित्ती । जलणस्सव कठनियरेणा॥१४॥

जेम किंपाकवृक्षनां फल दर्शना दिके मनोहर । मधुर रसे करी जला वरणे करी खातां वा नोगवतां थकां ॥

जहाय किंपाग फलामणोरमा।रसेणवन्नेणय नुजमाणा

ते फल खुटाडे जीवत प्रतें पेट मां पचतां थकां । एहवी उपमा काम गुणनी छे उदय आवे थके ॥ १५ ॥

तेखुड्डुएजीविअ पचमाणा। ए नवमाकामगुणा विवागे१५

सर्व गीत ते केवल वीलाप छे । सर्व नाटक जीवने डुःखदाइ छे॥

सबं विलवियं गीअं । सबं नदं विडंबणा ॥

समस्त आनूषण वा घराणां नाररूप छे । सघलां काम छे ते असातादायक छे ॥ १६ ॥

सबे आनरणा नारा । सबे कामा डुहावहा ॥ १६ ॥

देवताना स्वामी मनुष्यना स्वामीत्वपणुं । राज आदे उत्तम पुद्गलीक नोगो पण ॥

देविंद चक्कवहि–त्तणाइं रज्जाइं उत्तमा नोगा ॥

पाम्यो जीव ते पण घणी वार वा अनंतिवार । तो पण नही हुं त्रप्ती पाम्यो तेथी ॥ १७ ॥

पत्तो अणंतखुत्तो । न य हं तात्तिं गउ तेहि ॥ १७ ॥

आ चारगति संसार चक्र नमणे । समस्त पुद्गल में घणीवार ॥

संसार चक्कवाले । सबेविअ पुग्गला मए बहुसो ॥

आहारया सरीरादिकपणे प्रणमा तोहे पण न पाम्यो ते नो

ब्या ।　　　　　　　　　　गब्याथी त्रप्ती हुं ॥ १८ ॥

आहारिआय परिणा–मिआय नय तेसु तित्तो हं ॥१८॥

लेवापणुं होय जोग विषय। पण अजोगी जीव न लेपाय सर्व कर्मे॥

उवलेवो होइ जोगेसु । 　　अजोगी नो विलिप्पई ॥

जे जोगी नर ते फरे संसारना। जे अजोगी नर ते मुकाय सर्व

दुःखमां　　　　　　　　　　प्रकारनां कर्मथी ॥ १९ ॥

जोगी जमइ संसारे । 　अजोगी विप्पमुच्चई ॥१९ ॥

लीलो तथा सुको ए बे आपस एहवा गोला माटीमयना ॥

मां अथडाया ।

अल्लो सुक्को य दो छुढा । 　　गोलया मट्टिआमया ॥

ते बे नांख्या वा पटक्या जीं। तेहमां जे लीलो हतो तेतो तीहां

त उपर ।　　　　　　　　चोटी रह्यो ॥ २० ॥

दोवि आवाडिआ कुड्डे। जो अल्लो सो तत्थ लग्गई२०

ए रीते चोटे वा वलगे माठी 　एहवा जे नर कामनी लालसा

मती वा बुद्धीना धणी ।　　　वा इच्छावाला ॥

एवं लग्गंति दुम्मेहा । 　　जे नरा कामलालसा ॥

ने जे विरतीवंतो ते काम जोगमां नलागे। जेम सुका गोलानीपरे२१

विरत्ताउ न लग्गंति । 　जहा सुक्केअ गोलए ॥ २१ ॥

घास तथा काष्टथी अग्नि न 　　लवणसमुद्र हजारो नदियोथी

त्रप्ती पामे ।　　　　　　　　न त्रप्ती पामे ॥

तणकठेहि च अग्गी । 　लवणसमुद्दो नईसहस्सेहिं ॥

तेम न आ जीवने सकीये । त्रप्ती करवाने काम जोगथी ॥२२॥

न इमो जीवो सक्का । तिप्पेउं काम जोगेहिं ॥ २२ ॥

भोगवीने पण भोगनां सु   देवतानां मनुष्य भूमीचर तथा
ख प्रते ।   विद्याधरमां वली प्रमादे करी॥

भुत्तुणवि भोगसुहं । सुरनरखयरेसु पुण पमाएणं ॥

पीमाय नरकने वीषे महा   उकलतुं महा उष्ण त्रांबु पीतां
बीहामणां ।   थकां ॥ २३ ॥

पिज्जइ निरएसु भेरव । कलकलतउ तंबपाणाइं॥१३॥

कोण तेहवो छे के लोभे   कोनुं न रमणीये भोलव्युं हृदय ते
करी न हणायो   हवो ॥

कोलोभेण न निहउ। कस्स न रमणीहिं भोलिअंहिअयं

कोने मरणे नथी ग्रहण कर्यो । कोण लीन नथयो वीषय थकी १४

को मच्चुणा न गहिउ। को गिद्धोनेव विसएहिं ॥१४॥

हवे विषयनां सुख केवां छे अल्पका   अति कामथी दुःख थ
ल सुख बहुकाल दुःख ।   कामनाथी सुख ॥

खणमित्त सुक्खा बहुकालदुक्खा । पगामदुक्खाअनिकाम

संसारमां सुखथी मुकाववुं तेहथी खाण अनरथनी छे [सुक्खा॥

वीपरीत थया ।   ए काम भोग

संसारसुक्खस्सविपक्खभूआ। खाणी अणत्थणउकामभो

समस्त ग्रहने उपजावणहा मोहोटो ग्रह सघला दु [गा॥२५॥

र एहवो ।   खणने प्रगट करणहार एहवो ॥

सव्व गहाणं पभवो । महागहो सव्वदोस पायही ॥

कामरूपीउ ग्रह दुरात्मा वा   जेणे करी व्याप्त थयुं छे समस्त
णो ।   जगत् ॥ २६ ॥

कामग्गहो दुरप्पा । जेणभिभूअं जगसव्वं ॥ १६ ॥

जेम खसवालो खसप्रते। खणतोथको दुःखने पण माने छे सुखप्रते॥

जह कच्छुल्लो कच्छुं । कंडुअमाणो दुहं मुणइ सुक्खं ॥

मोहे मुंझाया आतुर थका जे मनुष्य । तेम काम जे दुःख तेहने सुख करी कहे छे ॥ २७ ॥

मोहछरा मणुस्सा । तह कामदुहं सुहं बिंति ॥२७॥

साल समान ए काम छे वोष समान पण ए काम छे । काम तेज सर्प जे उग्र विषवं त तेहवी उपमाये छे ॥

सल्लं कामा विसं कामा । कामा आसीविसोवमा ॥

ते कामनी प्रार्थना करतां थकां । अणजोगवे पण अति कामवंछाथी थाय दुर्गती ॥ २८ ॥

कामे पछे माणा । अकामा जंति दुग्गई ॥२८॥

वोषयनि वांछा जोतो वा अपेक्षा राखतो जे जीव ते । पमे संसाररूप समुद्र घोर वा बीहामणामां ॥

विसए अवइक्कंता । पमंति संसारसायरे घोरे ॥

ने जे जीव विषय थकी नीरपेक्ष वा अणवंछक ते । तरे वा पार पामे संसाररूप कंतार थकी ॥ २९ ॥

विसएसु निराविक्का । तरंति संसारकंतारे ॥२९॥

छलाया वा छगाया वीषयनी अपेक्षावंत । ने जेणे वीषयनी अपेक्षा न करी ते गया अविघ्नपणे ॥

छलिआ अवइक्कंता । निरावइखा गया अविग्घेणं ॥

ते कारण माटे प्रवचन वा सीद्धांतनो एज सारके । कामथी नीरापक्षपणे थवुं कामवांछा न करवी ॥ ३० ॥

तम्मा पवयण सारे । निरावइक्केण होअवं ॥३०॥

वीषयनी अपेक्षा राखेतो जीव पमे संसार समुद्रमां । वीषयनी अपेक्षा न राखेतो तरे दुस्तर जव उघ समुद्र ॥

विसयाविक्को निवमइ । नराविक्को तरइ दुत्तरजवोहं ॥

जेम देवीना द्वीपमां गएला ए जाइ बेनुं द्रष्टांत वीचारवुं॥३१॥
जिनरक्षीत तथा जिनपाल।

देवीदीवसमागय–जाउअजुअलेण दिठंतो ॥ ३१ ॥

जे अति आकरां दुःख। जे वली सुख उत्तम वा श्रेष्ठ त्रणलोकमां

जं अइ तिरकं दुरकं। जंच सुहं उत्तमं तिलोअंमि॥

ते जाणजे हे भव्य वीषयनी। वृद्धी ते दुःख हेतु ने खय ते सुख
हेतु सर्व ॥ ३२ ॥

तं जाणसु विसयाणं। वुह्लिरकयहेउअं सवं ॥ ३२ ॥

इंद्रियोना वीषयमां जे आसक्त वा लीन छे ते। पमे छे संसाररूप समुद्रमां जीव वा प्राणी॥

इंदिअविसयपसत्ता। पमंति संसारसायरे जीवा ॥

जेम पंखीनी छेदाइ पांखो ने हेठो पमे। तेम मनुष पण भला शील आचार गुणरूप पांख रहीत ॥ ३३ ॥

परिकव छिन्नपरका। सुसीलगुणपेहुणाविहूणा ॥३३॥

न जाणे जेम चाटतो थको। मोढोटुं हाडकुं जेम सुनक वा कुतरो

न लहइजहा लिहंतो। मुहल्लिअं अछिअं जहासुणउ॥

पोताना सोसे तालुआनी रसी प्रते। वीशेष चाटतो थको माने छे सुख प्रते ॥ ३४ ॥

सोसइ तालुअरसिअं। विलिहंतो मन्नए सुरकं ॥ ३४ ॥

स्त्रीनी कायानो सेवनार वा भोगवनार। न पामे कांइ पण सुख तेम पुरुष तो पण ॥

महिलाणकायसेवी। न लहइ किंचिवि सुहं तहा पुरिसो॥

ते माने छे रांक वा बापमो। आपणी कायाने परिश्रम वा खेद करी सुख प्रते ॥ ३५ ॥

सो मन्नए वराऊ । सयकायपरिस्समं सुर्खं ॥ ३५ ॥

अतिसय सम्यग् प्रकारे जोतां थकां । कीडांइ केलीमां वा क्रीडामां नथी जेम सार ॥

सुठुवि मग्गिज्जंतो । कत्थवि कयलीइ नत्थि जह सारो॥

ईंद्रीना वीषयमां तेम । नथी सुख जलुं पण वा अतिस यपणे जोजे तुं ॥ ३६ ॥

इंदियविसएसु तहा । नत्थि सुहं सुठवि गविठं ॥ ३६ ॥

स्त्रीना शृंगाररूपीया त रंग वा कल्लोल । वीलासरूप वेला वा वेदेवानी ताण जोबनरूप जले ॥

सिंगारतरंगाए । विलासवेलाइ जुव्वणजलाए ॥

कीया कीया जगमां पुरुष जे एहवी । नारीरूप नदीमां न डुबे एटले काकोक्तीये डुबेज ॥ ३७ ॥

के के जयंमि पुरिसा । नारिनईए न बुड्डंति ॥ ३७ ॥

शोकरूपतो नदी डुरीत वा पापरूप गुफा ॥ कपटनी कुंडी वा जाजम एहवी स्त्री कलेसनी करणहारी ।

सोअ सरी डुरिअदरी । कवडकुडी महिलिआ किलेस [करी॥

वैररूप अग्नि प्रगट करवा ने अरणीना काष्ट समान। डुःखनी खाण सुखनी प्रती पक्षी वा नपरांठो ॥ ३८ ॥

वइर विरोयण अरणी । डुक्खखणी सुखपडिवक्का ३८॥

अजाएयुं मननुं जे पराक्रम वा सामर्थ्य । साथे साचो कुण जे नत्तम ना सी पार पामे ॥

अमुणीअ मण परिकम्मो । सम्मं कोनाम नासिउंतरइ॥

कंदर्प वा मन्मथनां बाणनुं प्रसर तेहनो समोह एहवी । इष्टी क्षोजे मृगाक्षी वा मृगलो चनानां ॥ ३ए ॥

वम्मह सर पसरो हे । दिट्ठि छोहे मयच्छीणं ॥ ३८ ॥

परीहरवा तज ते कारण माटे तेहनो। द्रष्टी जेम द्रष्टीवीष सर्प तेम॥
सर्पणी समान ।

परिहरसु तउ तासिं । दिट्ठिं दिट्ठी विसस्सवअहिस्सजं

हे आत्मा ताहरा चारीत्र गुणरूप

रमणीवा स्त्रीतेहनांनयणबांण। जे प्राण तेहने नास पमाडसे ४०

रमणिनयणबाणा । चरित्तपाणे विणासंति ॥४०॥

सिद्धांतरूप जे समुद्र तेहनो पार विशेषे इंद्रिने जीतेलो पण
गामी होय तो पण। सूरो होय तो पण ॥

सिद्धंत जलहि पारं–गउवि विजइंदिउवि सूरोवि ॥

मन थीर होय तो पण एहवा जुवती वा स्त्रीरूपिणी पीसाचणी
नर पण छलाय । क्षुद्र वा माठीथी ॥ ४१ ॥

दढचित्तोवि छलिजइ । जुवइपिसाईहि खुद्दाहिं ॥ ४१ ॥

मीण मांखण वीह्वे वा जेम ते मीण मांखण जाय अग्नि
ढीलां थाय । ना समीपमां ॥

मयण नवणीयविलउ। जह जायइ जलण संनिहाणंमि॥

तेम स्त्रीनां समीप जवाथी। ढीलुं थाय मन मुनिनुं पण तो
वीजानुं शुं कहेवुं ॥ ४२ ॥

तह रमणिसंनिहाणे । विद्दवइ मणो मुणीणंपि ॥ ४२ ॥

नीची गती छे जेहनी पाणी सही जोवा योग्य मंथरगतिये
त छे । सहीत एहवी ॥

नीअंगमाहिं सुपउहराहिं । उप्पिच्छ मंथर गईहिं ॥

स्त्री अने नीम्नगा वा नदि परवत मोहोटा पण भेदे वा भांगी
तेहनी परे । नांखे ॥ ४३ ॥

महिलाहिं निम्मगाहिव । गिरिवरगुरुआवि भिज्जंति ४३

वीषयरूप जल छे जेहमां वीलास वा भोग हावभाव रूप
मुझावुं ते रूपकलण । जलचर तेणे आकीरण भरेलुं ॥

विसय जलं मोहकलं । विलासविल्लोअ जलयराइन्नं ॥

मद वा अहंकाररूप मगरएहवा । तरीया समुद्रप्रते धीर पुरुषो ४४

मय मयरं उत्तिन्न । तारुन्न महन्न बंधीरा ॥ ४४ ॥

यद्यपी वा जो पण घरवास वली तपे करी दुरबल थयुं छे अंग
नो सर्व तज्यो छे संग जेणे। तथापी संसारमां पडे ॥

जइवि परिचत्त संगो । तव तणुअंगो तहावि परिवडइ॥

स्याथी स्त्रीना संसर्ग वा कोनीपरे पडे जेम उपकोशाने भुव
मेलाप परीचयथी । ने सिंहगुफावासी साधुनी परे ॥४५॥

महिला संसग्गीए । कोसा भवणूसियमुणिव्वा ॥ ४५ ॥

समस्तग्रंथी मुक्योछे जेणे। सीतलभुत थयोछे जे प्रसांतमनछेजेहनुं

सव्वगंथविमुक्को । सीईभुउ पसंतचित्तो अ ॥

एहवो जे पामे मुक्तीनां सुख ए न पामे चक्रवृतीपणुं पामे
हवा नीर्लोभीपणाना गुणने । थके पण ॥ ४६ ॥

जं पावइ मुत्तिसुहं । न चक्कवट्टीवि तं लहइ ॥ ४६ ॥

श्लेष्म वा बलखामां पडेली जेम न उधरी सके मांखी पण
जे आपणा सरीरने पण मुकावाने ॥

खेलंमि पडिअमप्पं । जह न तरइ मच्छिआविमोएउं ॥

तेम वीषयरूप श्लेष्ममां न मुकावी सके आपणा आत्माने
पड्या जे मांखी जेवा । कामे अंध नर ॥ ४७ ॥

तह विसयखेलपडिअं । न तरइअप्पंपि कामंधो॥४७॥

जे लहे वा पामे वीतराग जे सुख ते तेज जाणे नोथे न जाणे

केवली।　　　　　　ते सुख बीजो कोइ ॥

जं लहइ वीअराउ। सुक्कंतंमुणाईसुच्चिअ न अन्नो ॥

जेम न प्रताशुकर वा ङुंमसुर। जाणे देवलोकनां सुख प्रते॥४७॥

नहि गत्ता सूअरउ। जाणइ सुरलोइअं सुक्कं ॥ ४७॥

जे आजपण जीवने। वीषयने वीषे डुखना आश्रमने वीषे प्रतीबंध

जं अज्जवि जीवाणं। विसएसु डुहासू वेसू पमिबंधो ॥

ते न जाणे गुरुआइने पण। अकंपनीक वा नही उलंघवा यो
　　　　　　　　　　ग्य छे मोहोटो मोह ॥ ४ए ॥

तं नज्जइ गुरुआणावि। अलंघणीज्जो महामोहो॥४९॥

जे कामे करी आंधला　　　रमे वीषयने वीषे ते जीव संका

जीव छे।　　　　　　　　रहीतपणे ॥

जे कामंधा जीवा। रमंति विसएसु ते विगयसंका ॥

जे वली जिनवचने राता वा　ते जीव बीहीकण थइ तेहथी

लीन छे।　　　　　　　　वीरमे वा पाछा हठे छे ॥५०॥

जे पुण जिणवयणरया। ते भीरू तेसु विरमंति ॥५०॥

असुची मूत्र विष्टाना प्रवाहरूप। वमनपीत्त नसो मेफानुं फोफसं॥

असुइ मुत्त मल पवाहरूवयं। वंत पित्त वस मज्ज फोफसं

मेदा मांस घणा हाम्नो करं चांबम्नीये करी ते सर्व प्रछादीत वा

म्नीउ।　　　　　　　ढांकेलुं एहवुं स्त्रीनुं अंग ॥ ५१ ॥

मेअ मंस बहुहम्न करंम्नयं। चम्ममि तं पछाइयं जुवइ अं

मांसे मूत्रे वोष्टाए करी मीश्री नाकनो मेल श्लेष्म [गयं॥५१॥

त वली।　　　　　　　आदे असुची झरतुं ॥

मंसं इमं मुत्तपुरीसमीसं। सिंघाण खेलाइअ निद्धरंतं॥

एहवुं ए अनीत्य क्रमीयानुं घर ए। पासला समान नरने कीया

नरने जे बुद्धीहीन तेहने ५२

एअं आणिचं किमित्राण वासं। पासं नराणं मइ बाहिरा

पासले करीने पांजरे करीने । बंधायछे चोपद तथा पंखी॥ (णं५२

पासेण पंजरेण य । बधंति चउपयाय पक्खीइ ॥

एम स्त्रीरूप पांजराए करीने। बंधाया पुरुष कलेसने पामे वा सदे५३

इअ जुवईपंजरेण । बद्धा पुरिसा किलिस्संति ॥ ५३ ॥

अहो लोको मोहरूपीजे मोहो जे कारण माटे हमारा जेहवा

टा मल्ल छे। पण नीश्चे ॥

अहो मोहो महामल्लो । जेणं अम्मारिसावि हु ॥

जाणता बुझता पण अनी तोहे पण वीरमता नथी एक क्षण

त्य संसारीक संबंध । वा दश पल कालमात्र नीश्चे ॥ ५४॥

जाणंतावि आणिच्चत्तं । विरमंति न खणंपि हु ॥ ५४ ॥

जुवती वा स्त्री संघाथे संसर्ग जाणे संसर्ग करेछे समस्त दुःखनी

वा मेलाप करतो थको । साथे ॥

जुवईहिं सह कुणंतो । संसग्गिं कुणइ सयलदुक्खेहिं॥

नथी उंदरनेसंसर्ग वा मेलाप करवो। थाय सुख संघाथेबीलाडानी५५

नहिमूसगाण संगो । होइ सुहो सह बिलामेहिं ॥५५॥

वासुदेव महादेव ब्रह्मा। चंद्र सूर्य स्वामी कार्त्तकादिक पण जे देव॥

हरिहरचउराणण-चंदसूरखंदाइणोवि जे देवा ॥

स्त्रीनुं दास वा चाकरपणुं। करे ते माटे धीक्कार धीक्कार वीषयनी

त्रस्नाने ॥ ५६ ॥

नारीण किंकरत्तं । कुणंति धिद्धी विसयतिण्हा ॥ ५६॥

सीत वा ताढय उस्न वा ताप स्त्रीने वीषये आसक्त थया थका

ते सहन करेछे मूर्ख नर अवीवेकवंत ।

सियंच नर्णंच सहंतिमूढा। इन्नीसु सत्ता अविवेअवंता॥
जे इलाची नामे सेठपुत्रनी जीवीत वली नास पामे रावण
परे तजीने स्वजाती प्रते। प्रतीवासुदेववत् ॥ ५७ ॥
इलाइपुत्तंव्व चयंति जाई। जीअं च नासंति अ रावणुव
बोलो न सके जीवनां। घणां वा नलां उक्कर एहवा (॥५७॥
पापकारी चरीत्र प्रते।
वुत्तूणवि जीवाणं। सुडुक्कराइंति पावचरियाइं॥
एक नीले समस्या करीपूछयुं हे प्रनु। ते वचन सांनलीवैरागेचारीत्र
जे ते तेहनो उत्तर दिधो ते सातेज। लीधुं ते मुनिने नमो ॥५८॥
नयवं जासा सासा। पव्वाए सोइ णमो ते ॥ ५८ ॥
जलना बींडुवत् चपल एहवुं अथीर वा चपल एहवी लक्ष्मी
जोवीतव्य अल्पकाल रहे। वीनासी सरीर छे।
जललवतरलं जीअं। अथिरा लन्नीवि नंगुरो देहो॥
ते तुछ वा थोमा सुख नमे कारण वा हेतु छे उःख लखो
वा तुछ कामनोग सेवेछे ते। गमेना ॥ ५९ ॥
तुछाय काम नोगा। निबंधणं उक्खलक्काणं ॥५९॥
हाथो जेम पंकील वा कीचमवा देखतो थको थल वा कीनारानी
ला जलमां खुंची रहेलो ते। नूमी पण न आवी सके कीनारे॥
नागो जहा पंकजलावसन्नो। डुन्नुं थलं नान्निसमेइ तीरं॥
एम जीव कामगुणमां ग्रध्र वा नला धर्म मारगे नथी रक्त
लीन थया ते। वा लीन थता हवा ॥ ६० ॥
एवं जीआ कामगुणेसु गिद्धा। सुधम्ममग्गे न रया हवंती
जेम वीष्टाना पुंज वा क्रमी वा कीमो सुख प्र [॥६०॥
ढगलामां खुच्यो जे। ते माने सदाकाल।

जह विठपुंजखुत्तो । किमी सुहं मन्नए सयाकालं ॥
तेम वीषयरूप असुचीमां जीव ते पण जाणे सुख मुर्ख ॥६१॥
रक्त वा लीन जे ।
तह विसया सुइ रत्तो । जीवोवि मुणइ सुहं मूढो ॥६१॥
जेम समुद्र जले करी न पुराय वा दोहीलो पुराय
तेम नीश्चे दुःखे करी पुराय आ जीव ।
मथरहरोव जलेहिं । तहवि हु दुप्पूरउ इमे आया ॥
वीषयरूप आंमीस वा मांस भवो भव थाये नही त्रपती ॥६२॥
मां ग्रध थयो थको ।
विसयामिसंमि गिद्धो । भवे भवे वच्चइ न तत्तिं ॥६२॥
वीषयने वीषये आर्तवंत जे जीव ते ।
उत्कटरूप आदेमां वीवीध वा नाना प्रकारमां ॥
विसयविसट्टा जीवा । उप्रभ्रूवाइएसु विविहेसु ॥
भवसत्त सहश्र दुर्लभं । नथी जाणता गया पण आपणा जन्म६३
भवसयसहस्स दुलहं। न मुणंति गयंपिनिअजम्मं॥६३॥
चेष्टा करे वा रहे वीषयथी परवस थएला
मुकी लाजने पण केटलाएक संका रहीत ॥
चिठंति विसयविवसा । मुत्तु लज्जंपि केवि गयसंका ॥
नथी गणता केटलाएक मरण प्रते ।
विषयरूप अंकूश साध्या जीव वा प्राणी ॥ ६४ ॥
न गणंति केवि मरणं । विसयंकुससल्लिपा जीवा ६४॥
विषयरूप विष थकी जीव । श्री वीतराग कथीत धर्म प्रते हारीने खेदनी वात के नरके ॥
विसयविसेणं जीवा । जिणधम्मं हारिउण हानरयं ॥

जायछे जेम चीत्रमुनिये घणु वार्यो ब्राइ ब्रह्मदत्त चक्रवर्त्तीनृप ६५

वज्रंति जहा चित्तय । निवारिउ बंभदत्तनिवो ॥ ६५ ॥

धीक्कार धीक्कार हो तेहवा जे जिनेश्वरनां वचनरूप अमृत पण
नरोने । मुकीने ॥

छीद्धी ताणनराणं । जे जिणवयणा मयंपि मुत्तूणं ॥

चारगतीमां भ्रमणरूप वीटं पीएछे वीषयरुप मदिरा आकरी
बणानुं कारण ॥ ६६ ॥

चउगइ विम्भंबण करं । पियंति विसयासवं घोरं ॥ ६६॥

मरणांत कष्ट आवे थके पण मान वा अहंकार धारी जे पुरुष
दीन वचन । न बोले ॥

मरणेवि दीणवयणं । माणधरा जे नरा न जंपंति ॥

ते नर पण नीश्चे करे वा बो स्याथी स्त्रीना स्नेहरूप ग्रह थकी
ले ललीत वा दीनवचन । घेहेला नर ते ॥ ६७ ॥

तेवि हु कुणंति लल्लिं । बालाणं नेहगहगहिल्ला ॥६७॥

शक्र वा इंद्र पण नही सा माहात्म्य वा महीमा आम्भंबर
मर्थ थाय । वीस्तर्यो जेहनो ॥

सक्कोवि नेव संकइ । माहप्पमम्फुफरंजणजेसिं ॥

तेहवा पण नरने नारी वा स्त्रीये । कराव्युं आपणुं दासपणुं ॥६८॥

तेवि नरा नारीहिं । कराविआ निययदासत्तं ॥६८॥

जादवनो पुत्र मोहोटा आ नेमनाथ प्रभुनो भाइ वली व्रतधा
त्मानो धणी । री वली ते भवमां मोक्षगामी ॥

जउनंदणो महप्पा । जिणभाया वयधरो चरमदेहा ॥

एहवो रहनेमी गफामां रहे राजिमती संघाथे वा हपर वीषयबु
लो तेणे राजमती साधवीने। द्धि करी ॥ ६९ ॥

रहनेमी रायमई । रायमई कासिहि विसया ॥ ६९ ॥

मदनरूप पवने करीने जो पण ते मेरुपरवत जेहवा अचल हवा ! पुरुष चल्या ॥

मयण पवणेण जइ ता—रिसाविसुरसेलनिच्चला चलीया

तो पाका पांदडा जेवा प्राणीजननी। बीजा जीवोनी शी वातकहेवी७०

ता पक्कपत्त सत्ताणं । इअर सत्ताण कावत्ता ॥ ७० ॥

जीते सुखे करीने नीश्चे। सिंह हाथी सर्प आदे मोहोटा ॥

जिप्पंति सुहेणं चिअ । हरिकरि सप्पाइणो महाकूरा॥

पण एक नीश्चे दुःखे जी एक कंदर्प ते केहवो छे करनार छे तवा योग छे । मोक्षसुखथी वीपरीत ॥ ७१ ॥

इक्कुच्चिय दुज्जेउ । कामो कयसिवसुहविरामो ॥ ७१ ॥

वीखमी वा वांकी छे विषयनी अनादीकालनी जवजावना तरस । जीवने ॥

विसमा विसयपिवासा । अणाइ जवजावणाइ जीवाणं॥

अति दुर्जय छ इंद्रियो । तेमज चपल एहवुं चीत्त मन ॥ ७२॥

अइ दुज्जेआणि इंदि—आणि तह चंचलं चित्तं ॥७२॥

माठो मल उपजे अरती उपजे रोग थाय दाघज्वरादिक घणां असुख वा नही सुख उपजे । प्रकारनां दुःख थाय ॥

कलमलअरइअसुक्खा । वाही दाहाइ विविहदुक्खाइं ॥

जावत् मरण पण नीश्चे था संपजे वा थाय कोने जे प्राणीने य वीजोगं आदे । कामे तपाव्या छे तेहने ॥ ७३ ॥

मरणंपि हु विरहाइसु । संपज्जइ कामतविआणं ॥ ७३॥

पांच इंद्रिना विषय प्रसंगने अर्थे ।

पंचिंदिय विसय पसंगरेसि ।

मन वचन काया ए त्रण नही संवरीस्यतो ॥
मण वयण काय नविसंवरेसि ॥
ते वाहे छे कातो वा ठरी गलानी जग्याये ।
तं वाहिसि कत्तिअ गलपएसि ।
जो आठ कर्म नही नीजरे वा नही घटाडे तो ॥ ७४ ॥
जं अठकम्म नवि निज्झरेसि ॥ ७४ ॥
स्युं हे जीव तुं अंध छे ? स्युं अथवा तें धंतुरो खाधेल छे
किं तुमंधोसि किंवासि धत्तूरिउ ।
अथवा स्युं संनीपाते करी वेंटाएलो छे ? ॥
अहव किं संनिवाएण आउरिउ ॥
तुं अमृत समान धर्म जेते विषनीपरे अवगणे छे ।
अमयसम धम्म जं विसव अवमन्नसे ।
वीषयरूप वीष वीषम वा आकरुं ते अमृतपरे बहु माने छे ॥७५॥
विषय विस विसम अमियंव बहु मन्नसे ॥ ७५ ॥
तेहज तहारुं ज्ञान वीज्ञान गुणनो आडंबर ।
तुज्झि तुह नाण विन्नाण गुणडंबरो ॥
अग्निनी झालाने वीषे पडतो जेह जीव नीरन्तर ॥
जलणजालासु निवडंतु जीयनिप्परो ॥
प्रकृती वीपरीत कामने वीषे जे राचे छे ।
पयइ वामेसुं कामेसुं जं रज्झसे ।
जेणे करी वली वली पण नरकनां दुःखनीअग्निनी झालमां पचीस
जेंहि पुण पुणवि नरयानले पच्चसे ॥७६॥ [॥७६॥
बालीने बावनाचंदन राखने अर्थे ।
दहइ गोसीस सिरिखंड बारकए ॥

बोकडो लेवाने अर्थे ऐरावण हाथी वेचे ।

छगलग गहणठमेरावणं विक्कए ॥

इछीत दाइ कल्पव्रक्ष तोडीने एरंडो ते वावे ।

कल्पतरु तोडि एरंड सो वावए ।

जुज वा थोडा वीषयने अर्थे मनुषपणुं हारे छे ॥ ७७ ॥

जुजि विसएहिं मणुअत्तणं हारए ॥ ७७ ॥

असास्वतुं जीवीतव्य जाणी । मोक्षमारग जाणता थका ॥

अधुवं जीवअं मच्चा । सिद्धिमग्गं विआणिआ॥

नीवरतज्यो वा पाछा उसरज्यो जोगथी । आयु थोडुंआपणुं ॥७८॥

विणिअट्टिज्ज जोगेसु । आउं परमि अप्पणो ॥७८ ॥

मोक्षमार्गमां रह्याछे तोहे पण । जेम दुर्जय छे जीवने पांच वीषय॥

सिवमग्ग संठिआणवि। जह दुज्जेआ जिआणपण विसया॥

ते बीजुं कांइ पण जगतमां । दुर्जय नथी समस्त एटले सर्व जगतमां वीषय समान ॥ ७९ ॥

तह अन्नं किंपि जए । दुज्जेअं नत्थि सयलेवि ॥७९॥

सवीटक उत्कटरूप जेह । दीठाथी मोह पामे जेह मन स्त्रीनुं॥

सविडं उब्भड रूवा । दिठा मोहेइ जा मणं इत्थी ॥

हे आत्महीत चिंतवनार नर । अती दूर परीहरे वा अती वेगलो रहेजे ॥ ८० ॥

आयहिअं चिंतंता । दूरयरेणं परिहरंति ॥ ८० ॥

सत्य श्रुत पण शील । विज्ञान तथा तप पण वैराग्य ए॥

सच्चं सुअंपि सीलं । विन्नाणं तह तवंपि वेरग्गं ॥

जाय क्षणमां सर्व । वीषयरूप वीषे करीने साधुनुं पण ॥८१॥

वच्चइ खणेण सव्वं । विषयविसेण जईणंपि ॥८१॥

अरे जीव! मती विरुद्धपीत। आंख मेंची उघाम्हे एटलाकाल स बंधी सुखलालसाए केम हे मूर्ख॥

रेजीव मइ विगप्पिय। निमेस सुह लालसो कहं मुढ॥

सास्वतां सुख एह समान बीजुं सुख नथी ते। हारीश चंद्रमाना सहोदर जेहवो नीरमल जस ॥ ८२ ॥

सासयसुहमसमतमं। हारिसि ससिसोअरं च जसं ८२॥

बल्यो विषयरूप अग्नि जीहां चारीत्रनुं सार बाले सघलुं पण तेहथी। वा तथा

पज्जलिउ विषयअग्गी। चरित्तसारंम्हिज्ज कसिणंपि॥

समकितने पण वीरावे वा उांगे खंम्हे। अनंत संसार वधारदापणुंकरे

सम्मत्तंपि विराहिअ। अणंत संसारअं कुज्जा॥८३॥

बीहांमणा उव कंतार वा वीषम वा आकरी जीवने वीषयनी वनने वीषे। त्रस्ना॥

जीसण उवकंतारे। विसमा जीवाण विषयतिण्हउ॥

जे त्रस्नाये नम्या चउद। पूरवी सरीखा ते पण रूले वा रझले नीश्चे नीगोदमां॥८४॥

जीए नम्यिा चउदस। पुव्वीविरुलंति हु निगोए॥८४॥

खेदे वीषम अती खेदे अती वीषय जीवने जेहथी प्रतीबंध थइने वीषम एहवा॥

हा विसमा हा विसमा। विसयाजीवाण जेहिं पम्बिद्धा॥

जायछे उवरूप समुद्रमां ते समुद्र केहवो छे। अनंतां दुःख पामे एटले दुःखनो पार नही॥ ८५॥

हिंम्हंति उवसमुद्दे। अणंतदुरकाइं पावंता॥८५॥

हे जीव! नही आदरीस इंद्र वीषय जीवने वीजलीना तेज

जाल समान चपल एहवा । समान ॥

माइंदजाल चवला । विसया जीवाण विज्जुते असमा ॥

क्षीण वा अल्पकालमां दिठेला ते कारण माटे ते वीषयथी स्यो

थोम्हा कालमां नास पामे छे । नोथ्ये प्रतीबंध करे छे ॥ ७६ ॥

खणदिठा खणनठा । ता तेसं को हु पम्हिबंधो ॥७६॥

शत्रु वीष पीसाच । वैताल हुतभुग वा अग्नि पण बलेलो ॥

सत्तू विसं पिसाउ । वेआलो हुअवहो व पज्जलिउ ॥

ते शत्रु आदे न करी सके ते जे कोपलो । करे राग आदे देहने विषे ७७

तं न कुणइ जं कुविआ । कुणंतिरागाइणो देहे ॥७७॥

जे जीव रागादिकने वस वस थया ते जीव समस्त दुःख ला

थया तो । खने समीपे ने ॥

जो रागाईण वसे । वसंमि सो सयल दुक्खलक्खाणं ॥

जे जीवने वस रागादि थया ।तेह जीवने वस थाय सघलां सुख७८

जस्स वसे रागाई । तस्स वसे सयल सुक्खाइं ॥ ७८ ॥

नीःकेवल दुःख निर्मित वा पम्यो संसाररूप समुद्रमां जीव ॥

नीपजावीने ।

केवल दुह निम्मविए । पम्हिउ संसारसायरे जीवो ॥

जे अनुभवे वा भोगवे कले ते दुःखनुं कर्म आश्रवज हेतु

स । वा कारण सर्व जाणवुं॥७९॥

जं अणुहवइकिलेसं । तं आस्सव हेउअं सव्वं ॥८०॥

अहो आ संसारमांही वीधी स्त्रीरूपे करीने मांम्हो छे जाल वा

ये वा कर्मे वा वीधात्राये फंद ॥

ही संसारे विहिणा । महिलारूवेण मंम्हीअं जालं ॥

बंधाय छे जीहां वा जेह मनुष्य तीर्यंच वैमानीक देव भुवन

मां मूर्ख । वासी देव ॥ ८० ॥

वद्यंति जन्न मुढा । मणुआ तिरिआसुराअसुरा॥८०॥

वीषम विषयरूप सर्प । जेणे मस्यो वा करड्यो एहवा जीव न्नवरूप वनमां ॥

विसमा विषयन्नुअंगा । जेहिं मसिया जिआ न्नववणंमि

क्लेश पामे ङुःखरूप अग्निये करी । चोरासीलाख जीवाजोनीने विषे ॥ ८१ ॥

कीसंति ङुहग्गीहिं । चुलसीई जोणिलक्खेसु ॥ ८१ ॥

संसार मारग वा पंथ तेरूप ग्रीस्म वा उस्नरुतु । तेहमां वीषयरूप माठे पवने लु क्या जे जीव तेथी ॥

संसार चार गिम्हे । विसय कु वाएण लुक्किआ जीवा

हीतकारी कार्य तथा अहीत कारी कार्य नही जाणता । अनुन्नवे वा न्नोगवे अनंता ङुःख प्रते ॥ ८२ ॥

हिय महिअं अ मुणंता । अणुहवंतिअणंतङुक्खाइं८२

हा हा इती खेदे के ङुःखे अंते पामवा योग्य एहवा ङुष्ट । विषयरूप घोमा वीपरीत वा उलटा सोक्षीत लोकमां ॥

हा हा ङुरंत ङुठा । विसय तुरंगा कुसिक्खिआ लोए॥

न्नयंकर न्नवरूप अटवीमां । पाफे वा नाखे जीवो जे मूढ वा न्नोला लोकने ॥ ८३ ॥

न्नीसणन्नवाफविए । पाफंति जिआण मुद्धाणं ॥ ८३ ॥

विषयरूप पीवासा वा तरसा ये तपाव्या ते । रक्त वा लीन थया स्त्रीने वीषये कर्दमवाला सरोवरमां ॥

विषय पिवासा तत्ता । रत्ता नारीसु पंकिल्ल सरंमि ॥

ङुःखीया दीन खीन थइने । रूले वा रझले एहवा जीव संसार

रूप वनमां ॥ ९४ ॥

दुहिया दीणा खीणा । रूलंति जीवा नववणं मि॥९४॥

गुणकारी छे अतीहिं वा घणुं । धृति वा संतोसरूप रजु वा दोरडे बांधे ते हे जीव ।

गुणकारिआइंधणिअं। धिइ रज्जु निअंतिआइं तुह जीवा

आपणी इंद्रियो प्रते। जेम बलवंत नोजंत्रा वा बांधेला घोडानी परे

नियआइं इंदिआइं । वज्झि निअत्ता तुरंगुव ॥ ९५ ॥

मनजोग वचनजोग कायजोग नले प्रकारे बांध्या थका पण गुण प्रते । करता थशे ॥

मण वयण काय जोगा । सुनिअत्तावि गुणकरा हुंति ॥

ते जो नही बांध्या होय तो फरी नांगे वा खंडे । मदोन्मत्त हाथीनीपरे शीलवन प्रते ॥ ९६ ॥

अनिअत्ता पुण नजंति । मत्त करिणुव सीलवणं ॥९६॥

जेम जेम दोष वीरमीस वा तजीस ने । जेम जेम वीसयथी थइस वैराग्य वंत ॥

जह जह दोसा विरमइ । जह जह विसएहिं होइ वेरग्गं॥

तेम तेम नीश्चे जाणजे । ढुकडुं थाय तेहने मोक्षपद ॥९७॥

तह तहवि नायवं । आसन्नं सेअ परमपयं ॥ ९७ ॥

दुःकर तेणे करीने। जेणे करीने समर्थे करी ज्योवन वर्तते थके॥

दुक्कर मेएहिं कयं । जेहिं समत्थेहिं जुव्वणत्थेहिं ॥

नाग्युं वा नसाड्युं इंद्रिन रूपीयुं सैन्य जेणे । धृती वा संतोसरूप प्राकार वा कोटे वलगे थके ॥ ९८ ॥

नग्गं इंदिअसिन्नं । धिइपायारं विलग्गेहि ॥ ९८ ॥

ते पुरुषने धन्य तथा ते ने दास छु हुं ते संजमधर जीवो

पुरुषने नमो । नो ॥
ते धन्ना ताण नमो । दासोहं ताण संजमधराणं ॥
अर्धी आंखे वा वक्र दृष्टीये जे पुरुषनां नथी हृदयमां खटकती
जोनारी एहवी जे स्त्री । ॥ ९९ ॥
अद्धच्छि पिच्छरीउ । जाण न हिअए खमुक्कंति ॥९९॥
किं वा स्युं घणुं केहेवे जो हे जीव तुं सास्वतां सुख रोग रही
वा जदी इछे छे । त प्रते ॥
किं बहुणा जइ वंछसि । जीव तुमं सासयं सुहं अरुअं॥
तो पी पूर्वे कह्या जे आ वी ने संवेग वा संसार दुःखनी खाण
षय तेथी वीमुख थइ । छे ते रूप रसायण नीत्य ॥१००॥
ता पि अमु विसयविमुहो । संवेग रसायणं निच्चं॥१००॥
एम समाप्त थयुं इंद्रियशतक टबार्थ जाणवुं ॥

॥ इति इंद्रियशतक संपूर्णम् ॥

हवे वैराग्य नामा शतक टबार्थ कहेछे ते जाणवो ॥

अथ वैराग्यशतक सूत्रशब्दार्थ प्रारंभ ॥

चारगतिमां संचरवुं ते हे जीव ! नथी सातासुख केवल व्या
रूप संसार असारमां । धी देहसबंधि वेदना मन समंधि पी
ड़ा प्रचूर वा घणी छे ॥
संसारंमि असारे । नत्थि सुहं वाहिवेयणापउरे ॥
एम जाणतो थको पण केम नथी करतो श्री जिनेश्वेर उपदे
आ जीव । शो धर्म ॥ १ ॥
जाणंतो इह जीवो । न कुणइ जिणदेसिअं धम्मं ॥१॥
आज दिवसे आवते दिवसे आव मूढनर चिंतवे छे धन्यादिकनी

ते वर्षे आवता वर्षने आवते वर्षे। प्राप्ति ॥

अज्जं कल्लं परं परारि। पुरिसा चिंतंति अत्थसंपत्तिं ॥

पण हाथमां आवेलुं झरतुं जे जल तेम। गलतुं जे आपणुं आयु ते नथी जोता ॥ १ ॥

अंजलिगयंव तोयं। गलंतमाउ न पिच्छंति॥ १ ॥ ॥

हे आत्मा जे धर्मकार्य आव ते दिवसे करवुं धारे छे। ते धर्मकार्य आज निश्चे कर शीघ्र पणे ॥

जं कल्ले कायव्वं। तं अज्जं चिअ करेह तुरमाणा ॥

स्या माटे जे घणां विघ्न नीश्चे एक मुहूर्त्त वा बे घडीमां। न सांजनो वा पाछलना दिवसे करवानो वीलंब करीस ॥ २ ॥

बहुविग्घो हु मुहुत्तो। मा अवरणं पडिक्खेह ॥ २ ॥

धीक्कार वा विषाद के संसार ना वीनासी सद्भावनां। चरीत्र तेहमां स्नेहरागे लीन थया पण ॥

ही संसारसहावं। चरिअं नेहाणुरायरत्तावि ॥

जे पूर्वे बे प्रहरमां दिठा जे संसार पदार्थ। ते पाछलना बे प्रहरमां नथी देखाता ॥ ३ ॥

जे पुव्वह्ने दिठा। ते अवरह्ने न दिसंति ॥ ३ ॥

हे जीव ते माटे न प्रमाद नीद्रामां सुईस अप्रमादरूप जाग। नासवान वस्तुनो कोस्यो वीसवास राखवो ॥

मा सुअह जगिअव्वे। पलाइअव्वंमि कीस वीसमेह ॥

हे आत्मा त्रण जणा पुठे लाग्या छे ॥ एकतो रोग बीजो जरा वा वयहाणी त्रीजुं मृत्यु ॥ ४ ॥

तिन्नि जणा अणुलग्गा। रोगोअ जराय मच्चूअ॥ ४ ॥

दिवस रात्री ए बे रूपतो घ आयुषरूप पाणी जीवनुं ग्रहण क

ड़ीनी माला छे। रेछे ॥
दिवस निसा घडिमालं। आऊसलिलं जीआण घित्तूणं
चंद सूर्य ए बे धोरी वृषभ छे। काल रूपीयो हांकनार छे ते अर
हट प्रते भमाडे छे ॥
चंदाइच्चबइल्ला। काल रहट्टं भमाडंति ॥ ६ ॥
तेहवी नथी जगतमां कला ते उषध तेहवुं नथी कांइ पण वी
हवुं नथी जगतमां। ज्ञान ॥
सा नत्थि कला तं नत्थि। उसहं तं नत्थि किं पि विन्नाणं॥
जेहने करी राखीये आ खाती थको कालरूपीआ वीष
काया वा देह। धरे ॥ ७ ॥
जेण धरिज्जइ काया। खज्जंती कालसप्पेणं ॥ ७ ॥
दीर्घ वा लांबी सेषनागरूप महीधर वा परवतरूप केसरा दस
तो कमलनी नाल्य। दिस्यारूप मोहोटां पत्र।
दीहर फणिंद नाले। महिअर केसर दिसामह दलिले॥
छते पश्चातापे पीयेछे काल लोकना गणरूप कमलनी सुगंधी वा
रूपीउ भमरो। मकरंद प्रथवीरूप पद्म वा कमलनी ८
उ पिअइ काल भमरो। जण मयरंदं पुहवी पउमे॥८॥
सरीरनी छायाने मसले करी समस्त जीवोनां छीद्र जोवेछे वा
काल व्रतनां लक्षण। खोलेछे॥
छायामिसेणं कालो। सयलजिआणं छलं गवेसंतो॥
पास वा समीपपणुं केमे तस्मात् कारणात् हे जीव धर्मे
पण नथी मुकतो। उद्यम कर ॥ ए ॥
पासं कहवि न मुंचइ। ता धम्मे उज्जमं कुणह ॥ए॥
कालमां अनादी कालथी रह्यो। जीव वीवीध प्रकारना कर्मना वसथी

कालंमि अणाइए। जीवाणं विविहकम्मवसगाणं ॥
तेहवुं नथी संवीधान वा भेद। संसारमां भमतां जेह न संभवे॥१०॥
तं नत्थि संविहाणं । संसार जं न संभवइ ॥१०॥
बंधव वा भाइ सजन सुहृद वा मीत्र। पिता माता पुत्र भार्या वा स्त्री
बंधवा सुहिणो सव्वे । पिय माया पुत्त भारिया ॥
पित्रवन वा मसाणे पोचाडे। देइने पाणीनी अंजलो एम स्वार्थी छे११
पेअवणाउ निअत्तंति । दाऊणं सलिलंजलिं ॥११॥
वीछडे सुत वा पुत्र वीछडे। भाइ वीछडे भला संचोत अर्थ वा धन॥
विहडंति सुआ विहडंति। बंधवा विहडइ सुसंचिउ अत्थो
एक कोइ दिवस न वीछडे। धर्म अरे जीव श्री जिनेश्वरे कह्यो ते।१२।
इक्को कहवि न विहडइ। धम्मोरे जीव जिणभणिउ॥१२॥
आठकर्मना पासथी बंधायो । जीव संसाररूप बंधीखानामां रहे॥
अडकम्म पास बद्धो । जीवो संसारचारए ठाइ ॥
ने तेज आठकर्मरूप पासलो आत्मा शिव वा मोक्षरूप घरमां
मुक्याथी । रहे ॥ १३ ॥
अडकम्म पास मुक्को । आया सिव मंदिरे ठाइ ॥१३॥
वैभव धन्यादिक सज्जन मा तथा वीषयनां सुख तेहनुं सेववुं म
ता पितादिकनो समागम। नोक्ष ॥
विहवो सज्जण संगो । विसय सुहाइं विलास ललिआइं॥
कमलनीनां पत्रना अग्रे हाल जेम पाणीना बींदु न ठरे तेम
ते । चंचल छे सर्व ॥ १४ ॥
नलिणीदलग्गघोलिर–जललवपरिचंचलं सव्वं ॥ १४ ॥
ते कीहां कायानुं बल ते कीहां। योवनपणुं तथा सरीरनो मनो
हरता कीहां ॥

तं कड बलं तं कड। जुवणं अंगचंगिमा कड ॥

ए सर्व अनीत्य जो वा प्रीछ। देखतां नष्ट थाय स्युं ते वस्तुये करी।१५।

सव मणिचं पिछह, दिठं नठं कयं तेण ॥ १५ ॥

घणा वा बहु कर्मरूप पास संसाररूप नगर तेहमां चारगतीरू

ले बंधायो। प मारगमां नाना प्रकारनी ॥

घण कम्म पास बद्धो। जव नयर चउप्पहेसु विविहाउ॥

पामे वीटंबनाउ ते माटे हे जीव कोण छे इहां ताहरे शरण

पुछीए छीए जे। ते ॥ २६ ॥

पावइ विम्ंबणाउ। जीवो को इउ सरणं से ॥१६॥

हे जीव घोर वा जयंकर माठो मल तथा करदम असुची डुगं

माताना उदरमां। छनीक एहवामां ॥

घोरंमि गप्रवासे। कलमल जंबाल असुइ बीजछे ॥

वस्यो पूर्वे अनंतीवार। जीव आपकृत कर्मना प्रजावथी॥१७॥

वसीउ अणंतखुत्तो। जीवो कम्माणुजावेण ॥१७॥

चोरासी नीश्चे लोकने वीषेये। जीवोनेउपजवाना स्थानकप्रमुखलाख

चउलसीई किर लोए। जोणीणं पमुह सयसहस्साइं॥

ते चोरासीलाख योनीमांनी अनंतीवार उपन्यो हवे केम सम

अकेकी योनीमां जीव। रतो नथी ॥ १८ ॥

इक्कक्कमिश्र जीवो। अणंतखुत्तो समुप्पन्नो ॥१८॥

माता वा जनेता पिता वा संसारमां रहे थके पुरीत एहवो जी

जनक बंधु वा सहोदर। वलोक ॥

माया पिय बंधूहिं। संसारछेहिं पूरिउ लोग्गो ॥

घणी ज्योनी समस्त निवास। नथी ते जीव प्रते रक्षण अर्थे कोइ

वा वसावी। शरण वली ॥ १९ ॥

बहु जोणि निवासीहिं। नय ते ताणं च सरणं च॥१८॥

जीव जे ते व्याधी वा रोगे व्याप्त थयो थको। मछनीपरे पाणी रहीत थलमां आकुल व्याकुल थाय॥

जीवो वाहिविलुत्तो। सफरो इव निजले तम्फम्फइ॥

सर्व सजन संबंधी पण जन जुवे। कोण समर्थ वेदना दुर करवा अर्थात् कोइ नही॥ २०॥

सयलोवि जणो पिछइ। को सको वेअणा विगमे॥२०॥

न जाणीस हे जीव तुं। पुत्र स्त्री आदे परीवार मुजने सुखनां हेतुछे॥

मा जाणसु जीव तुमं। पुत्तं कलत्ताइं मझ सुहहेऊ॥

तो स्युं छे नीश्चे तुजने बंधन छे एहवा ते। कीहां संसारमां फरतां थकां॥ २१॥

निउण बंधण मेअ। संसारे संसरंताणं॥ २१॥

माता होय ते भवांतरे थाय स्त्रीपणे। वली स्त्री होय ते माता थाय पिता होय ते पुत्र थाय॥

जणणी जायइ जाया। जाया माया पिआय पुत्तोअ॥

अनवस्तीत वा अनीम संसारमां। स्याथी कर्मनां वसथी संसारी सर्व जीवने॥ २२॥

अणवछा संसारे। कम्मवसा सवजीवाणं॥२२॥

नथी तेहवी जाती नथी तेहवी योनी। नथी तेहवुं क्षेत्र लोकमां नथी तेहवुं कुल जे॥

न सा जाई न सा जोणी। न तं ठाणं न तं कुलं॥

नथी जन्म्या नथी मुवा जीहां। सर्व जीव आश्री अनंतीवार ते सर्व परंपराये पाम्या॥ २३॥

न जाया न मुआ जछ। सवे जीवा अणंतसो॥२३॥

तेहवुं कांइ पण नथी स्था नक । चउद राजालोकने वीषे वालना अ ग्र भाग बेहेमा मात्र पण ॥

तं किंपि नत्थि ठाणं । लोए वालग्गकोडि मित्तंपि ॥

जीवां नथी जीव घणीवार । सुख दुःखनी परंपरा पाम्या॥२४॥

जत्थ न जीवा बहुसो । सुह दुक्ख परंपरं पत्ता ॥२४॥

समस्त ऋद्धि । पाम्या वली समस्त पण स्वजनादिक संबंध पाम्या ॥

सव्वाउ रिद्धीउ । पत्ता सव्वेवि सयणसंबंधा ॥

संसार थकी ते कारण माटे वीरम्य राग तज । ते थकी जो जाणता आत्माने॥२५॥

संसारे तो विरमसु । तत्तो जइ मुणसि अप्पाणं॥२५॥

एक जे जीव बांधे बे कर्म प्रते । एक जीव मार बंधण मरण व्यसन वा कष्टादि प्रते ॥

एगो बंधइ कम्मं । एगो वहबंधमरणवसणाइ ॥

समस्त सहे एम संसारमां जीव भमे बे । एक वली नीश्चे केम ठग्यो वा वंच्यो ॥ २६ ॥

विसहइ भवंमि भमडइ। एगुच्चिअ कम्मवेलविउ ॥२६॥

हे आत्मा ! बीजो कोइ नथी करतो तुजने अहीत वा माठुं । हीत पण आपणो आत्मा करे न नीश्चे बीजो कोइ करे ॥

अन्नो न कुणइअहिअं। हिअंपि अप्पा करेइन हु अन्नो

तो हवे आपणु करेलुं सुख स्याता वा दुःख अस्याता । भोगवे बे तवारे स्या माटे दिनमुख थाय बे ॥ २७ ॥

अप्पकयं सुहदुक्खं । भुंजसि ता कीस दीणमुहो॥२७॥

घणा खेती आदि आरंभ जे धन ते धन भोगवे बे हे जीव सज

करी वृद्धी पमाड्युं । नादिकना समोह ॥

बहु आरंभ विढत्तं । वित्तं विलसंति जीव सयण गणा

पण ते उपावतां थयुं जे पाप कर्म । तेतो अनुभवीस वा भोगवीस फरी तुंज नीश्चे ॥ २८ ॥

तज्जणिय पावकम्मं । अणुहवसि पुणो तुमं चेव ॥२८॥

जेम दुःखीआं छे तेम वली सुख्यां छे । जेम तुं चींतवेछे आपणां बालकने देखीने ॥

अहदुक्खिआइंतहभु-क्खिआइं जह चिंतियाइं डिंभाइं

तेम हे आत्मा थोडुं पण नथी आपणुं हीत । वीचारतो तो हवे हे जीव तुंजने सुं केहवुं ॥ २९ ॥

तह थोवंपि न अप्पा । विचिंतिउ जीवकिं भणिमो२९

अल्पकालमां नासवान एहवुं जे सरीर छे । ने जीवतो तेथी बीजो छे सास्वता स्वरूपवंत छे ।

खण भंगुरं सरीरं । जीवो अन्नोअ सासयसरूवो॥

पण अनादि कर्मसंततीना संबंधवंत छे । ते माटे हे जीव वीसेषे संबंध इहां स्यो तारे तहथी छे ॥ ३० ॥

कम्मवसा संबंधो । निब्बंधो इत्थ को तुज्झ ॥३०॥

कीहांथी आव्यां कीहां जासे संबंधी जन । तुंपण कीहांथी आव्यो छे कीहां जाइस ॥

कह आयं कह चलिअं । तुमंपि कह आगउ कहं गमिही॥

मांहोमांही पण नथी जाणतोतो। हे जीव कुटंब कीहांथीताहारुं३१

अन्नुन्नंपि न याणह । जीव कुडुंबं कउ तुज्झ ॥३१॥

अल्पकालमां वीनश्वर एहवुं सरीर । मनुषनो भव वादलांनां पडल सरीखो छे॥

खण भंगुरे सरीरे । मणुअभवे अब्भपमलसारिछे ॥
तेहमां सारतो एटलोजमात्रछे। जे करीश सोभनकारी धर्मतेज३१
सारं इत्तिअ मित्तं । जं कीरइ सोहणो धम्मो॥३२॥
जन्मनां दुःख जरा वा वय हाणी वा व्रध्धपणानुं दुःख । रोग जे कास स्वासादिकनां दुःख मरण प्राणत्याग लक्षणनां दुःख॥
जम्म दुक्खं जरा दुक्खं । रोगाणी मरणाणि य ॥
अहो इति आश्चर्य के दुःखनो समूह नीश्चे संसारमां । जीहां कष्ट वा क्लेस पामेछे जंतु वा प्राणी ॥ ३३ ॥
अहो दुक्खो हु संसारे । जन्न कीसंति जंतुणो॥३३॥
जीहां सुधी न इंद्रिनां ब लहाणी थयां होय । जीहां सुधी नहि जरा वा वृध्धपणा रूप राक्षणी घणुं व्यापी ।
जाव न इंदिअहाणी । जाव न जररक्खसी परिफुरइ॥
जीहां सुधी नथी थयो रोग नो प्रचार । जीहां सुधी नथी मृत्यु समस्त प्रकार नक्षस्युं ॥ ३४ ॥
जाव न रोगविआरा । जाव न मच्चू समुल्लिअइ॥३४॥
जेम घर बलवा मांडे थके ते अवसरे । कुवो खोदी पाणी काढी न सके कोइ ॥
जह गेहंमि पलित्ते । कूवं खणीउं न सक्कए कोइ ॥
तेम जीवने प्राप्तथयेमरणपछी। धर्म केम करीसके हे जीव वीचार३५
तह संपत्ते मरणे । धमो कह कीरए जीव ॥ ३५ ॥
रूप छे ते असाश्वतुं छे ए जे । वीजलीना चमकारानी परे चपल जगमां जीवीत छे ॥
रूवमसासय मेअं । विज्जुलया चंचलं जए जीअं ॥
संध्यानां वादलांदिकना रं अल्पकाल रमणीक वली योवन छे

म समान । ॥ ३६ ॥

संझाणरागसरिसं । खणरमणीअं च तारुन्नं ॥३६॥

हाथीना काननी परे चपल लक्ष्मी त्रीदश वा देवताना चाप एहवी । वा इंद्रधनुष सरखी ॥

गयकन्नचंचलाउ । लच्छीउ तिअसचावसारिच्छं ॥

वीषयनां सुख जीवने एह माटे प्रतीबोध पाम रे बापडा वां छे । जीव न मुझ ॥ ३७ ॥

विसय सुहं जीवाणं । बुझसु रेजीव मा मुझ ॥३७॥

जेम संध्याकाले पक्षीगणनो। संगम वा मेलाप तथा जेम मारगे रस्तागीरनो मेलाप ॥

जह संझाए सउणा-णसंगमो जह पहेअ पहीआणं॥

तेम स्वजनादिकनो संजो तेमज अल्पकालमां नाशवान छे हे ग वीनश्वर छे । जीव ॥ ३८ ॥

सयणाणं संजोगो । तहेव खणभंगुरो जीव ॥३८॥

रात्री वीरामते पाछली राते उठी घर बलते थके केम हुं सुइ भ्रावतुं । रहुं छुं ॥

निसा विरामेपरिभावयामि । गेहेपलित्ते किमहंसुआमि

तेम बलेछे देहरूप आपणुं घर ते जे हुं धर्म कर्या विना दिव केम उवेखुं छुं । स गमावुं छुं ॥ ३९ ॥

मझंतमप्पाण मुविरकयामि । जं धम्मरहिउ दिअहे गमा

हे आत्मा जे जे जायछे रात्री नही ते पाछीआवे [मि ॥३९॥

पद एक देशथी दिवस । एटले आयु गयुं नही आवे ॥

जाजा वच्चइ रयणी । न सा पडिनिअत्तई ।

अधर्म करतां थकां एल्ये वा फोगट धर्म वीना जा

य रात्रीयो तथा दिवश ॥४०॥

अहम्मं कुणमाणस्स । अहला जंति राईउ ॥४० ॥

जेहनेछे मृत्यु वा मरणसाथे मीत्राइ। जेहनेजेमछे नासवानी जग्या

जस्सत्थि मच्चुणा सख्कं ॥ जस्सवत्थि पलायणं ॥

जे जीव एम जाणे छे जे माहारे मरवुं नथी। ते नीश्चे वांछ सुखनी इछाये राच्यो ॥ ४१ ॥

जो जाणइ न मरिस्सामि । सो हु कंखे सुएसिया॥४१॥

मन वचन कायाना योग ने मायछे क्लेस करतां। जायछे नीश्चे रात्रीयो तथा दिवस पण ॥

दंमकलिअं करित्ता । वच्चंति हु राइउ अ दिवसा य ॥

आउखुं वीलय वा नास थायछे ते। गएलुं नही फरी नीवर्ते वा पाछुं वले ॥ ४२ ॥

आउसं विछंता । गयाय न पुणो निअत्तंति ॥४२॥

जेम सिंहनीपरे मृगने ग्रहण करे छे। तेम मरणरूप सिंह मृगरूप नरने नीश्चे ले छे छेलेकाले ।

जहेव सीहोव मिउं गहाइ। मच्चू नरं नेइ हु अंतकाले

नथी ते जीवनां दुख माताषि ता त्राइ वा कोइ। काल ते दुःखमां तेना अंशनो त्रागी थाय वा दुःख ले तेम नथी ४३

नतस्समायाव पियाव त्राया। कालंमि तं मंसहरात्रवंति

जीवीतव्य जलना बिंदु समान जाणजे ने। धनधानादि संपत्ती ते पाणीना कल्लोल समान छे ॥४३॥

।जअं जलबिंदु समं । संपत्तिउ तरंग लोलाउ ॥

सुप्न समानतो वली प्रेम वा स्नेह छे। ते माटे हे आत्मा हवे जेम जाणे तेम कर त्रलुं ॥ ४४ ॥

सुमिणयसमं च पिम्मं । जं जाणसु तं करिज्जासु ॥४४॥

संध्याकालनो जे रंग तथा जल ना प्रपोटानी उपमाये । आ जीवीतव्य जलना बींदुनी परे चंचल छे ॥

संझराग जलबुब्बु उवमे । जीविएअ जलबिंदु चंचले॥

ज्योवन ते पण नदीना पुर समान छे ते माटे । हे पापी जीव केम नथी बोध पामतो ॥

जुव्वणे नइवेगसन्निभे । पावजीवकीमिअं नबुज्झसे ॥४५॥

अन्यत्र जासे पुत्र अन्यत्र जासे स्त्री । चाकरादिक परीजन पण अन्यत्र जासे ॥

अन्नउ सूआ अन्न-उ गेहिणी परिअणोवि अन्नउ॥

जेम भूतने बल बाकुला दिधां जाय तेम कुटंब पण । देखतांज हणे वा मारे कृतांत वा काल ॥ ४६ ॥

भूअ बलिव्व कुडुंबं । पक्खित्तं हय कयंतेणं ॥ ४६ ॥

जीवे भवोभवे मुक्यां जे । देह वा सरीर जेटलां संसारे भमतां॥

जीवेण भवभव मि-ल्हिआइ देहाइं जाइ संसारे ॥

ते सरीरनी । न थाय सागरोपमे । करी गणत्री वा संख्या अनंतपण४७

ताणं न सागरेहिं । कीरइ संखा अणंतेहिं ॥ ४७ ॥

नयन वा आंख्योनां आंसुनुं पाणी पण तेहनुं । प्रमाण समुद्रोनां पाणीथी पण अतीघणुं थाय ॥

नयणोदयंपि तासिं । सागर सलिलाउ बहुयरं होइ ॥

गळ्युं वा झरयुं भवोभवे रोती थकी । माताउ अनेरी अनेरी वा अन्य अन्यनुं ॥ ४८ ॥

गलियं रुयमाणीणं । माऊणं अन्नमन्नाणं ॥४८॥

जे नरकनेवीषयेनारकीछे ते। दुःखपांमेछे अतीआकरां रौद्रअंतरहीत
जं नरए नेरइआ। दुहाइं पावंति घोरणंताइ॥
ते दुःख थकी अनंतगणु। नीगोदमांही दुःख होय ॥ ४९ ॥
तत्तो अणंतगुणीअं। निगोअमझे दुहं होइ ॥४९॥
ते पण नीगोदमांही वा मध्ये। वस्यो वा रह्यो अरे जीव नाना प्रकारनां कर्मने वसथी ॥
तंमिवि निगोअ मझे। वसिउ रे जीव विविहकम्मवसा
घणां सहन करतो आकरां दुःख प्रते। अनंतां पुद्गल परावरतन कर्यां जावत् अनंतो काल ॥ ५० ॥
विसहंतो तिरकदुहं। अणंत पुग्गल परावत्ते ॥ ५० ॥
इ आत्म नीकल्यो कीमहीके करी तीहां थकी। पाम्यो मनुषपणुं अरे जीव ॥
नीहरिअ कहवि तत्तो। पत्तो मणुअत्तणं परिजीव॥
तीहां पण जिनेश्वरे शुद्ध धर्म कह्यो ते। पाम्यो चिंतामणि रत्न सरीखो ॥ ५१ ॥
तह्यवि जिणवरधम्मो। पत्तो चिंतामणिसरिछो ॥ ५१ ॥
पाम्यो पण ते धर्मअरे जीवहवे। करेछे प्रमाद तेहमां तुं नीश्चेवली॥
पत्तेवि तंमि रे जीअ। कुणसि पमायं तयं तुमं चेव ॥
जे प्रमादथी भवरूप आंधला कूवामां। फरीने पण पड्यो थको दुःख पामीस ॥ ५२ ॥
जेणं भवंधकूवे। पुणोवि पडिउ दुहं लहसि ॥५२॥
समीप पाम्यो श्री जिनधर्म। ते धर्म न समाचर्यो प्रमाद दोसना वसथी ॥
उवलहो जिणधम्मो। नय अणुविन्नो पमायदोसुणं ॥

हा इति खेदनी वात हे जीव शुं घणुं आगल पण सोचीस॥५३॥
आपे आपणो वैरी।

हा जीव अप्पवेरिअ। सुबहुं परउ विसूरहिसि ॥५३॥

सोच वा पश्चाताप करसे ते। पछी उठ थके मरण वा मरण आ
रांक बापड़ा। वे थके ॥

सोयंति ते वराया। पछा समुवछिअंमि मरणंमि ॥

पाप तथा प्रमादना वसथी। न संच्यो वा न मेलव्यो जे जीवे
जिनधर्म ॥ ५४ ॥

पावपमायवसेणं। न संचिउ जंहिं जिणधम्मो ॥५४॥

धीक्कार धीक्कार धीक्कार सं देवता मरण पामीने जे तिर्यंच था
सारना असारपणाने। य ॥

धी धी धी संसारे। देवो मरिऊण जं तिरि होइ ॥

वली मरीने राजाना राजा। पचे नरकनां दुःखरूप अग्निनी झा
चक्रवर्ती आदे। लमां ॥ ५५ ॥

मरिऊण रायराया। परिपच्चइ नरयजालाए ॥ ५५ ॥

जाय अनाथ जीव। जेम वृक्षनुं फुल पवनथी कीहांइ जा
य तेम कर्मरूप पवने हणायो थको ॥

जाइ अणाहो जीवो। दुमस्स पुप्फंव कम्मवायहउ ॥

धन धान आभुषण आदे भला स्वजन कुटंब मूकीने पण जीव
सर्व लक्ष्मी। जाय ॥ ५६ ॥

धनधन्नाहरणाइं। वरसयण कुडंब मिल्हेवि ॥५६॥

हे जीव वस्यो परवतने विषे त। गुफाने विषे तथा वस्यो समुद्रमां
था वस्यो। ही।

वसिअं गिरीसु वसिअं। दरीसु वसिअं समुद्दमच्यंमि॥

वक्षना अग्रने वीषे वस्यो । संसारमां फरतां वा भ्रमण करतां ५७

रुक्खग्गेसु अ वसिअं । संसारे संसरंताणं ॥ ५७ ॥

हे जीव तें केहवा केहवा भव । कीडो थयो पतंगीयो थयो मनुष
कस्या देवता थयो नारकी थयो । वेष थयो ॥

देवो नेरइअत्तिअ । कीड पयंगुत्ति माणसो वेसो ॥

भला रूपवंत थयो वीरूप स्याता सुखनो भोगी थयो अस्याता
वंत थयो । दुःखनो भोगी थयो ॥ ५८ ॥

रूवस्सी अ विरूवो । सुहभागी दुक्खभागी अ ॥५८॥

राजा थयो द्रुमक वा भीखा वली एज जीव चंडाल थयो एज
री थयो । वेदनो जाण ब्राह्मण थयो ॥

राउत्तिअ दुमगुत्तिअ । एस सपागुत्ति एस वेअविऊ ॥

स्वामी थयो दास थयो पु खल वा दुर्जन थयो नीर्धन थयो धन
जनीक थयो । वंत थयो इत्यादिक प्रर्याय पाम्यो ५९

सामी दासो पुज्जो । खलुत्ति अधणो धणवइत्ति॥५९॥

नवी वा नथी वरततो कोइ नो। आपणां कर्म ज्ञानावर्णि आदे जेह
यम वा नीश्चे । वांरच्यां बांध्यां ते सरखी करीचेष्टा

नविअत्थि कोइनियमो। सकम्मविणिविठसरिसकयचिठो

अन्य अन्य वा जुदां जुदां नट वा नाटकीयानी परे पराव
रूप तथा वेष करीने । र्त्त करे जीव ॥ ६० ॥

अनुन्नरूववेसो । नडुव्व परित्तए जीवो ॥ ६० ॥

नरकने वीषे दश प्रकारे ए वेदनानी उपमा नही अस्याता
क्षेत्रवेदनादिक घणीज ॥

नरएसु वेयणाउ । अणोवमाउ असाय बहुलाउ ॥

रे बापडा जीव तें पामी वा भोगवी । अनंतीवार घणां प्रकारनी६१

रे जीव तएपत्ता । अणंतखुत्तो बहुविहाउ ॥६१॥

देवतापणे मनुषपणे । परना अजीयोगपणे प्राप्त थइने

देवत्ते मणुअत्ते । पराजिउगत्तणं उवगएणं ॥

आकरां बीहामणां दुःख घ णा प्रकारनां । अनंतीवार समस्त अनुजव्यां वा जोगव्यां ॥ ६२ ॥

जीसणं दुहं बहुविहं अणंतखुत्तो स मणजूअं ॥६२॥

तिर्यंचगतीने विषे पाम्यो । बीहामणी घणी मोटी वेदना अनेक प्रकारनी ॥

तिरिअगइ अणुपत्तो। जीम महावेअणा अणेगविहा॥

जन्म मरणरूपीआ रहट कूवे । अनंतीवार जम्यो वा फर्यो॥६३॥

जम्मण मरण रहट्टे । अणंतखुत्तो परिप्भमिउ ॥६३॥

जेटलां केटलांक दुःख । सरीरसंबंधी मनसंबंधी वा संसारमां॥

जावंति केइ दुरका । सारीरा माणसा व संसारे ॥

पाम्योतें अनंतीवार कीहां। जीव संसाररूप कंतार वा अटवीमां६४

पत्तो अणंतखुत्तो । जीवो संसारकंतारे ॥ ६४ ॥

तरसा अनंतीवार। संसारमां तेवा प्रकारनी हे जीव तुजने होती हवी

तण्हा अणंतखुत्तो । संसारे तारिसी तुमं आसी ॥

जे तरस जपसमावाने अर्थे समस्त । समुद्रोनां पाणीथी पण न थाय वा न सके ॥ ६५ ॥

जं पसमेउं सबो- दहीणमुदयं न तीरिज्जा ॥ ६५ ॥

होय वा वरते बे अनंतीवार । संसारे जमतां तेवी क्षुधा वा जुख पण तेहवा प्रकारनी ॥

आसी अणंतखुत्तो । संसारे ते बुहावि तारिसीया ॥

जे जपसमावाने समस्त पुफ्लना समूहे करी पण न सकीये

वा सघला । वा न सके ॥ ६६ ॥
जं पसमेउं सव्वो । पुग्गल कालवि न तरिज्जा ॥ ६६॥
करीने अनंता । जन्म मरण परावर्त्तन सदाय ॥
काऊण अणंताइं । जम्मण मरण परिअहण सयाइं॥
दुःखेकरीने मनुष्यपणुं । जदी वा जेवारे पामे जथा इछायेजीव६७
दुक्खेण माणुसत्तं । जइ लहइ जहि छिअंजीवो ॥६७॥
ते तेम दुःखे पामवा योग पाम्यो । वीजलीनीपरे चपल छे वली मनुष्य पणुं ॥
तं तह दुल्लह लंजं । विज्जुलया चंचल च माणुअत्तं ॥
धर्ममां जो वा जे सीदाय । ते का पुरूष वा कायरपुरूष नहि ते सुपुरूष ॥ ६८ ॥
धम्मंमि जोवि सीअइ । सो काउरिसो न सुपुरिसो ६८
मनुष्यजव वा जन्मरूप कीनारो पामे थके । जिनेश्वरनो धर्म न करयो जेणे जीवे ॥
माणुस्स जंम्मेतम्मिलद्धएणं। जिणंदधम्मो न कत्तअ जेणं
टुटेली पणछनुं जेम धनुष धनुष धरने । हाथ घसवा जेवुं अवस्य थाय तेणे ॥ ६९ ॥
तुट्टेगुणे जह धणु कएणं । हत्थामल्ले वाय अवस्स तेणं६९
अरे जीव सांजल चपल स्वजाव । मूक समस्त स्वजन सरीरादिक बाऊ पदार्थजाव ॥
रेजीव निसुणी चंचल सहाव । मिल्हेविणु सयलविबझ
मूक नवजेदे धनादिक परीग्रह विविध समोह । [जाव ॥
नव जेअ परिग्गह विवह जाल ।
संसारीक जे अर्थ ते सहु छे इंद्रजाल तंत्रप्रयोगी ॥ ७० ॥

संसार अत्थि सहु इंदिआल ॥ ३० ॥

पिता पुत्र मीत्र घर स्त्री ए सर्व थयां छे जे कुटंब ।

पिय पुत्त मित्त घर घरणि जाय ।

ते आ लोक संबंधी सर्व आपणां सुखने अर्थे छे स्वभावे ॥

इहलोइअ सव्व निय सुह सुहाव ॥

पण नथी कोइ तुजने सरण वा रक्षक हे मूर्ख ।

नवि अत्थि कोइ तुह सरणि मुक्ख ।

एकलो सहीश तिर्यंच तथा नारकीनां दुःख प्रते ॥ ३१ ॥

इक्कल्लु सहसि तिरि नयर दुक्ख ॥ ३१ ॥

डाभनी अणी उपर जेम उसना पाणीनो बींदुओ अल्पकाल रहे आलंब्यो थको ॥

कुसग्गे जह उस बिंदुए । थोवं चिट्ठइ लंब माणए ॥

एम मनुष्यनुं जीवीतव्य वा आयुष थोडुं रहे । ते माटे समयमात्र प्रभु कहे जे हे गौतम न करीस प्रमाद ॥ ३२ ॥

एवं मणुआण जीविअं । समयं गोअम मा पमायए ३२

समस्त पण बुझो समझो कीम नथी बुझता वा समजता । बुझवुं नीश्चे पण वली दुर्लभछे

संबुज्झह किं न बुझह । संबोही खलु पि च दुल्लहा ॥

नही नीश्चे पाछा आवे रात दिवस। नही सुलभ वली जीवीतव्यपणुं ३३

नो हु वणमंतिराईउ । नो सुलहं पुणरावि जीवीअं ३३

छोकरां तथा वृध वा वछेरा जो वा देख । तथा गर्भमां रहेला पण चवे वा मरे मनुष्य ॥

डहरा वुड्ढाअ पासह । गब्भत्थावि चयंति माणवा ॥

सींचाणो पक्षी जेम बटेरु एम आवखु क्षय थये तुटी जाय

पक्षीने ग्रहण करे ।　　　　　　॥ ७४॥

सेणो जह वट्टियं हरे । एवं आजखयंमि तुहइ ॥ ७४॥

अल भुवनमां संसारी प्राणी म　देखीने रोके वा यंत्रे जे नर न

रता ।　　　　　　　　आपणा आत्माने ॥

तिहुअणजणं मरंतं । दठ्ठुण निअंति जे न अप्पाणं॥

तथा पापो न वीरमे प्रमा　धीक्कार धीक्कार धीठाइपणावाला ते

दथी तो ।　　　　　　जीवोने ॥ ७५ ॥

विरमंति न पावाउ । धि द्दी धिठत्तणं ताणं ॥ ७५ ॥

नही नही बोलो वा कहो　　जे जीव बंधाया छे नीवड वा

घणुं।　　　　　　　　चीकणां कर्मे ॥

मामा जंपह बहुअं । जे बद्धा चिक्कणेहिं कम्मेहिं ॥

सर्वे ते जीवने थाय सुं। हीतकारी उपदेश पण घणा दोष उणीछे

सव्वेवि तेसि जायइ । हिउवएसो महादोसो ॥ ७६॥

करीस ममता धन स्वजन ।　वैभव प्रमुखने विषे अनंता दुः

खने विषे तो ॥

कुणसि ममत्तं धणसयण-विहवपमुहेसुणंत दुक्खेसु ॥

मोअल वा ढीलो करीस आदर वली। अनंत सुख मोक्ष विषे॥७७॥

सिढिलेसि आयरं पुण । अणंतसुक्खंमि मुक्खंमि॥७७॥

संसार दुःखनो हेतु वा　दुःखनुं फल छे दुःखे सहवा योग्य छे

कारण छे तथा ।　　　दुःख स्वरूप छे ॥

संसारो दुहहेऊ । दुक्खफलो दुस्सहदुक्खरूवो अ ॥

नथी तजता तथापी जीव　अति वा नीवड बंधाया छे स्नेहरा

स्याथी।　　　　　　गरूप बेडीये करी ॥ ७८ ॥

न चयंति तंपि जीवा । अइबद्धा नेहनिअलेहिं ॥७८॥

आपणां कर्मरूप पवननो चला जीव संसाररूप अटवीमां घोर
व्यो। आकरी मांही ॥
निअ कम्म पवण चलिउ। जीवो संसारकाणणे घोरे॥
सी सी वीटंबनाउ वा दुःख न पामे दुःखे सहवा योग्य दुःख
न समवायो। प्रते अर्थात् पामे ॥ ७ए ॥
का का विडंबणाउ। न पावए दुसहदुक्खाउ ॥७ए॥
सीतकालमां ताढा वायरानी॥ लेहेरखो हजारोथी जेदातुं घणुंसरीर॥
सिसिरंमि सीअलानिल–लहरिसहस्सेहिं जिन्न घण
तिर्यंचपणामां रणने विषे अनंतीवार नीधन वा मरण [देहो ॥
एम सीत दुःखे। पाम्यो ॥ ८० ॥
तिरिअ त्तणंमि रन्ने। अणंतसो निहुणमणुपत्तो ॥८०॥
ग्रीष्म वा उष्ण वा उन्हालाना आ रणने वीषे जूख्यो तरस्यो
तप वा तापथी तप्यो वा पीडायो घणीवार ॥
गिम्हाय वसंतत्तो। रन्ने छुहिउ पिवासिउ बहुसो ॥
पाम्यो तिर्यंचना जवने वीषे। मरणनां दुःख घणुं सोचतोथको८१
संपत्तो तिरिअजवे। मरणदुहं बहुवि सूरंतो ॥ ८१ ॥
वर्षारुतुने वीषे रणमां पर्वतनां नीझरणानां पाणीये बांधीतो
रह्यो थको। पीडातो तणातो ॥
वासासु रन्नमझे। गिरि निझरणोदगेहिं बझंतो ॥
सीतना पवनथी हीम बाह्यो मरण पाम्यो उ तिर्यंचपणे घ
थको। णीवार ॥ ८२ ॥
सीआनिलडझविउ। मउसि तिरिअत्तणेबहुसो ॥८२॥
एम तिर्यंचना जवने वीषे। क्लेस पामतो दुःख लाखो गमेथी॥
एवं तिरिअजवेसु। कीसंतो दुक्खसयसहस्सेहिं ॥

वस्यो अनंतीवार । जीव बीहामणां ज्ञवरूप अरण्यने वीषे॥८३॥
वसिउ अणंतखुत्तो । जीवो ज्ञीसणज्ञवान्ने ॥ ८३ ॥
माठां आठ ज्ञानावर्णादिक पवननी प्रेरणाथी ज्ञयंकर ज्ञव अर
कर्मरूप प्रलयकालना । एयमां ॥
डुठ्ठकम्मपलया–निलेपरिउ ज्ञीसणंमि ज्ञवारन्ने ॥
हेंरुयो वा चाल्यो गयो नरक अनंतीवार हे जीव आत्मा एहवां
ने वीषे पण । डुःख तुं पाम्यो छे ॥ ८४ ॥
हिंमंतो नरएसुवि । अणंतसो जीव पत्तोसि ॥ ८४ ॥
रत्नप्रज्ञादिक सात नरक वज्र अग्निनो दाह तथा सीत वा
प्रथ्वीने वीषे । टाढ वेदना मांही ॥
सत्तसु नरयमहीसु । वज्जानलदाहं सीअविअणासु ॥
वश्यो वा रह्यो हे जीव अनंतीवार। विलाप करतो दिनस्वरेकरीने८५
वसिउ अणंतखुत्तो । विलवंतो करुणसद्दाहि ॥ ८५ ॥
पिता माता स्वजन रहीत । डुःख अंत आवे एहवी व्याधीये
करी पीमायो घणीवार ॥
पियमायसयणरहिउ । डुरंतवाहीहिं पीमीउ बहुसो ॥
मनुष्यना ज्ञवमां सार रही वीलाप कर्या शुं नथी ते सांज्ञरतुं
तपणे । हे जीव तुजने ॥ ८६ ॥
मणुअज्ञवे निस्सारो। विलिविउ किं न तं सरसि॥८६॥
पवननीपरे गगन वा आ अणदेखायो वा अणउलखायो फरे
काशने मारगे । ज्ञवरूप वनमां जीव ॥
पवणुव्व गयणमग्गे । अलक्खिउ ज्ञमइ ज्ञववणे जीवो॥
ठामेठामे तजीने वा छांमीने। धनना तथा स्वजनना समूहप्रते ८७
ठाणठाणंमि समु–ज्झिऊण धण सयण संघाए ॥८७॥

वेंधातो थको सदा नीरं जन्म जरा मरणरूप तीखा वा अणी
तर। यालां ज्ञाला थकी ॥
विधिज्जंतोअ सयं। जम्मजरामरणतिस्ककुंतेहिं ॥
दुःख नोगवतो अती आकरां। संसारे नमतां थकां जीव॥८८॥
दुह मणुहवंति घोरं। संसारे संसरंत जीआ ॥ ८८॥
तोहे पण क्षणमात्र पण को अज्ञानरूप सर्पे मशा जीव तेथी ॥
इ दिवसे नीभे।
तह विखणंपि कयाविहु। अन्नाण नुअंगमंकिआजीवा
संसाररूप बंधीखाना थकी। नथी उन्नगता मूर्ख मननाजीव ८ए
संसार चारगाउ। नयउ विज्जंति मूढमणा ॥ ८ए ॥
क्रीमा करेछे केटली वेला। सरीर वा देहरूप वाव्य जीहां छे
तेहमांथी समय समय प्रते ॥
कीलसि किअंत वेलं। सरीर वावीइ जत्त पइसमयं॥
कालरूप अरहटनी घमी सोसे छे वा खुटामे छे जीवीतव्यरूप
नुए करी। पाणीने ॥ ए० ॥
कालरहट्ट घमीहिं। सोसिज्जइ जीविअंनोहं ॥ए०॥
अरे जीव प्रतीबोध पाम न मुजाइश। नपरमाद करीश अरे पापी
रे जीव बुझि मा मुद्य। मा पमाय करेसि रे पाव ॥
केम परलोक गुरु वा मोहो नाजन वा वासण थाईश अजाण
टां दुःखनुं। ॥ ए१ ॥
किं परलोए गुरु दुक्ख नायणं होहिसि अयाण ए१
बुजः वा समझ रे जीव तुं। मा मुझाइश जिनमत पण जाणीने
बुद्यसु रे जीव तुमं। मा मुद्यसु जिणमयंपि नाऊणं ॥
जे कारण माटे फरीने ए जे सामग्री वा जोगवाइ दुर्लन छे जी

जिनधर्म पामवानी ।   वने ॥ ८२ ॥
जम्हा पुणरवि एसा । सामग्गी दुल्लहा जीव॥ ८२ ॥
दुर्लन्न पामवो छे वली श्री जिन   हे जीव तुं प्रमादनो आदर करे
धर्म ।   छे सुखनी इछाये करी ॥
दुल्लहो पुण जिणधम्मो । तुमं पमायायरो सुहे सीय ॥
पण ते प्रमादथी तो दुःख सहेवा   तेवारे ताहरुं शुं थशे तेतो
योग्य वली नरकनां दुःख पामीश । न जाणुं हुं ॥८३ ॥
दुसहं च नरयदुक्खं । कह होहिसि तं न याणामो८३
अथीर जे सरीर न थीर धर्म न नीर्मल धर्म परवश देह स्वा
मलसहीत सरीर ।   धीन धर्म ॥
अथिरेण थिरो समलेण। निम्मलो परवसेण साहीणो॥
एहवा सरीरे करी जीवारे धर्म तो शुं नही समाप्त वा परीपूर्ण
न्नही पामे वा पमाके ।   थाय ॥ ८४ ॥
देहेण जइ विढप्पइ । धम्मो तो किं न पज्जत्तं ॥८४॥
जेम चिंतामणीरत्न पामवुं सुलन्न न होय कोनेओमा वैन्नववालाने
जह चिंतामणिरयणं । सुलहं न हु होइ तुच्छ विहवाण॥
गुणरूप वैन्नवे करी वर्जीत वा   जीवने तेम धर्म चिंतामणि रत्न
रहीतने ।   पण जाणवुं ॥ ८५ ॥
गुण विहववज्जीआणं। जीआणं तह धम्म रयणंपि८५
जेम दृष्टीमो संजोग । न होय जन्मथी अंध होय जे जीव तेहने
जह दिट्ठी संजोगो ।   न होइ जच्चंधयाण जीवाणं ॥
तेम श्री जिनमतनो संजोग वा न होय मिथ्यात्वे करी अंध जे
समागम ।   जीव तेहने ॥ ८६ ॥
तह जिणमयसंजोगो । न होइ मिच्छंधजीवाणं ॥८६॥

प्रत्यक्ष अनंता ज्ञानादिक गुण छे । श्री जिनधर्मने वीषे नथी दोषतो लेशमात्र पण ॥

पच्चक्खमणंतगुणा । जिणंदधम्मे न दोस लेसोवि ॥

तोहे पण नीश्चे अज्ञाने करी आंधला । धर्मे न रमे कोइ काले पण तेहमां जीव ॥ ९७ ॥

तहवि हु अन्नाणंधा । नरमंति कयावितंमिजीआ॥९७॥

जुओ मिथ्यात्वमां अनंता दोष अज्ञान हठ आदे । प्रत्यक्षपणे देखाय छे नथी गुणनो लेश पण ॥

मिच्छे अणंतदोसा । पयमा दीसंति नविअ गुणलेसो ॥

तोहे पण तेज नीश्चे जीव । कष्टनी वातके मोहे करी अंध थया थका सेवे छे ॥ ९८ ॥

तहवि अ तं चेव जीया । हा मोहंधा निसेवंति॥९८॥

ते माटे धीक्कार धीक्कार हो ते नर वा पुरुष प्रते । तेम धीक् धीक् तेहना विज्ञानने तथा गुणने तथा डाह्यापणाने ॥

धि द्धी ताण नराणं । विन्नाणे तह गुणेसु कुसलत्ते ॥

शुद्ध सत्य एहवा धर्मरूप रत्ननी । भली परीक्षा जे जीव नथी जाणता ॥ ९९ ॥

सुद्ध सच्च धम्मरयणे । सु परिक्खं जे न याणंति॥९९॥

श्री जिनधर्म तेज जीवोने । अपूर्व भाव कल्पवृक्ष छे ॥

जिणधम्मोअ जीवाणं । अप्पुव्वो कप्पपायवो ॥

स्वर्ग वा देवलोक अपवर्ग वा मोक्षसुखनां । फलनो दायक वा दानेस्वरी ए छे ॥ १०० ॥

सग्गा पवग्ग सुक्खा–णं फलाणं दायगो इमो ॥१००॥

धर्म छे ते बंधव समान तथा धर्म छे ते उत्कृष्टो गुरु छे ॥

भला मीत्र समान ।

धम्मो बंधू सुमित्तो अ । धम्मो अ परमो गुरू ॥

जे जीव मोक्षमारगे प्रवर्त्या तेहने । धर्म छे ते उत्कृष्टो वा उत्तम रथ वाहन समान छे ।

मुस्क मग्गे पयट्टाणं । धम्मो परम संदणो ॥ १०१ ॥

चारगति भ्रमण अनंत दुःखः रूप अग्निए । बलतो भवरूप अटवीनो अग्नि महा भयंकर छे ॥

चउगइणंतदुहानल–पलितभवकाणणे महाभीमे ॥

माटे सेव भले प्रकारे हे जीव तुं । श्री जिनवचन अमृत रसना कुंभ समान प्रते ॥ १०२ ॥

सेविसु रेजीव तुमं । जिणवयणं अमियकुंभसमं॥१०२

वीषम भवरूप मारवाड देशमां । अनंत दुःख उनालारूप तापे तपाव्या तेहने ॥

विसमे भवमरुदेसे । अणंत गिम्हंमि तावसंतत्ते ॥

श्री जिनधर्मरूप कल्पवृक्ष छे ते प्रते । आश्रय कर वा समर तुं हे जीव ते धर्म शिवसुखदायक छे ॥१०३॥

जिणधम्म कप्परुक्खं । सरसु तुमं जीव सिवसुहयं१०३

शुं घणुं कहीये पूर्वे कह्युंज घणुं छे तेमज धर्मने विषे । यत्न वा उद्यम कर जेम भवरूप समुद्र भयंकर ॥

किं बहुणा तह धम्मे । जइअव्वं जह भवोदहिं घोरं ॥

शीघ्रपणे पार पामीने अनंत। सुख पामे जीव सास्वतुं स्थानकइति

लहु तरियमणंत सुहं । लहइ जीउ सासयं ठाणं १०४

ए रीते वैरागशतक टबार्थ पुरो थयो ॥

॥ इति वैरागशतकं समाप्तम् ॥

॥ अथ अन्नव्यकुलक लिख्यते ॥

जेम अन्नव्य जीवोये । नथी फरशा नीश्चे वा ए आदि न्नाव॥

जह अन्नविय जीवेहिं । न फासिया एव माइया न्नावा॥

इंद्रपणुं अनुत्तर सुर ते पांच वीमानना देवपणुं न पामे । त्रेसठ सलाका नरनी पदवी नव नारदपणुं न पामे वली ॥ १ ॥

इंदत्तमनुत्तरसुर । सिलायनर नारयत्तं च ॥ १ ॥

केवली न्नगवंत तथा गणधर जीने हाथे । दीक्षा न पामे तीर्थंकर वरसीदान दे ते न पामे ॥

केवलिगणहरहत्थे । पव्वज्जा तित्थवत्थरं दाणं ॥

शासनना वा प्रवचनना अधीष्ठायक एवा देवी देव न थाय । नव लोकांतीक देवपणुं न पामे देवस्वामी न थाय ॥ २ ॥

पवयण सुरी सुरत्तं । लोगंतिय देवसामित्तं ॥ २ ॥

तेत्रीस गुरुस्थानकीया देवपद न पामे । पंनर जातीना परमाधामी न थाय जुगलीक मनुष न थाय ॥

तायत्ती ससुरत्तं । परमाहम्मिय जुयलमणुयत्तं ॥

संन्नीनश्रोत लब्धी तथा । पूर्वधरनी लब्धी न पामे आहारक लब्धी पुलाकलब्धीपणुं न पामे॥३

संन्निन्नसोय तह । पुव्वधरा हारय पुलायत्तं ॥ ३ ॥

मतिज्ञान श्रुतज्ञानादिकनी लब्धी न पामे । सुपात्रे दान न्नावे न दे समाधी पणे मरण न थाय ॥

मइनाणाइसुलद्धी । सुपत्तदाणं समाहिमरणत्तं ॥

विद्याचारण जंघाचारण ए बे लब्धी मधुसरपालब्धी न पामे । खीराश्रवलब्धी न पामे अक्षीणमाणसीलब्धी न पामे॥४॥

चारण डुग महुसिप्पय । खीरासव खीणठाणत्तं ॥ ४॥

तीर्थंकर तीर्थंकरनी प्रतीमा। सरीरना जोगादी कारणमां पण नावे वली

तिछयर तिछपडिमा। तणु परिज्ञोगाइ कारणेवि पुणो॥

प्रथ्वीकायादिपणाना जाव पाम्ये पण। अज्ञव्य जीव जे ते न पाम्यो वा जोगमां नाव्यो॥ ५॥

पुढवाइय जावंमि वि। अजवजीवेहिं नो पत्तं॥४॥

चक्रवर्तीनां चजदरत्नमां पण नावे। पामे नही वली वीमानना स्वामीपणाने॥

चजदस रयणत्तंपि। पत्तं न पुणो विमाणसामित्तं॥

समकीत सम्यकज्ञान चारीत्र न पामे। तपादि गुणना बाऊ अभ्यंतर जाव व्रते न पामे जाव बे न पामे ६

सम्मत्त नाण संयम। तवाइ जावा न जावडुगे॥ ६॥

गुणी गुणनो जाव सहीत जक्ति न पामे॥ जिनआणाए समान धर्मीनी तथा संघनी सेवाजक्ति साऊ

अणुजवजुत्ता जत्ती। जीणाण साहम्मियाण वछल्लं॥

न साधि सके अज्ञव्यनो जीव। संसार डुःखनी खांण ठे एहवो जाव न थाय शुक्लपक्ष न थाय७

नय साहेइ अजवो। संविग्गत्तं न सुप्पखं॥ ७॥

तीर्थंकरना पिता माता स्त्री न थाय॥ तीर्थंकरना जक्ष जक्षणी तथा जुगप्रधान न थाय॥

जिणजणय जणणि जाया। जिणजख्का जख्कणी जुगपहा॥

आचार्यपदादि दसनो वीनय न करे आ०१ उ०१ सा०१ संघ ४। परमार्थ उत्कृष्टगुणअर्थी[णा॥ कपणुं न पामे॥ ८॥

थिविर१ कुल१ गण१ ए दसनो।

आयरियपयाइ दसगं । परमह गुणाढ मप्पत्तं ॥८॥

अनुबंधहिंसा हेतुहिंसा स्वरूपहिंसा । तेज अहिंसा त्रण श्री तीर्थंकरे कही ते ।

अणुबंध हेउ सरूवा । तत्र अहिंसा तिहा जिणुदिठा ॥

द्रव्यथकी भावथकी । ए बे प्रकारे पण ते अभव्य जीव न पामे ए

दव्वेणय भावेणय । दुहावि तेसिं न संपत्ता ॥९॥

॥ इति अभव्यकुलकं समाप्तम् ॥

॥ अथ श्री पुण्यकुलक ५५ बोल ॥

संपूर्ण पांच इंद्रि अखंडीत पणुं १ । मनुष्यपणुं २ वली धर्मयोग कुल ३ आर्यदेश १५॥ मां उपजवापणुं ४

संपूर्णइंदियत्तं । माणुसतं च आयारिय खितं ॥

मातापक्ष संपूर्ण ५ पितापक्ष संपूर्ण ६ जिनेश्वर भाखीत धर्म ७ । ए सर्व पामे घणा पुन्यना शुभ उदये करीने हवे प्रभूतपुन्यनुं स्वरूप कहेछे अगणोतेर कोडाकोड सागरोपमनी झाझेरी थीती क्षय थाय देशेउणी एक कोडाकोडनी थीती रहेथी प्रभूतपुन्यनो उदय होय ॥ १ ॥

जाइकुलजिणधम्मो । लप्रंति पभूयपुन्नेहिं ॥ १ ॥

श्री जिनेश्वर १८ दोष रहीत देवना पदकमलनी सेवाभक्ति ८। शुधपालक परूपक गुरूना चरणनी सेवाभक्तिनुं करवुं निश्चे ९॥

जिण चलणकमल सेवा । सुगुरुपायपद्युवासणं चेव ॥

वाचनादी पांचभेद सझायनुं कर ए पामवुं प्रभूतपुन्ये करी

वुं१० माठामतनुं वादे जीतवुं ११ जीवने ॥ २ ॥
मोहोटाइपणुं पामवुं १२ ॥

सद्याय वाय वम्मंतं । लप्भंति पन्नूयपन्नेहिं ॥ २ ॥

सुखे विना प्रयासे बोधीनुं संगम पामवो१४ कषायनुं तजवुं१५
पामवुं१३ जला गुरुनो । सर्व जीवनी दयानुं करवुं ॥ १६ ॥

सुद्धो बुद्धो सुगुरुहिं । संगमो ऊवसमं दयालुत्तं ॥

बन्धानुं दाक्षण्य ते लज्यानुं करवुं१७ । ए पामीये घणा पुन्यने
एकेंडीआदे जीवनी करुणा १० पसाये करी ॥ ३ ॥

दाखिन्नं करणांजो । लप्भंति पन्नूयपन्नेहिं ॥ ३ ॥

यथार्थ वस्तुधर्मनुं सद्दहवुं प्रतीत ग्रह्यां जे जलां व्रत तेनुं यथार्थ
वुं ते समकीतगुणे अचलपणुं१९ । पालवुं२०कपट रहीत थवुं॥२१

समत्तं निच्चलंतं । वयाण परिपालणं अमायत्तं ॥

धर्मशास्त्रनुं जणवुं२२ जणेलुं गणवुं२३ एटलां पामीये घणा
गुरुवादिकनो वीनय करवो२४ । पुन्ये करीने ॥ ४ ॥

पढणं गुणाणं विणऊ । लप्भंति पन्नूयपन्नेहिं ॥ ४ ॥

ऊत्सर्ग मार्ग जे झघन्य । नीश्रे ते आलंबनरहीत मार्ग२७व्यवहार
ऊवानां तजवां उत्कृष्ट। ते आलंबन सहीत तेहमां नीपुण२० जी
सुत्रे कह्यां तेम २५ अ। नकल्प२ए थीवीरकल्प३० जिनमार्गनो
पवाद ते ऊत्सर्गथी ऊ। जाण३१ शिवदर्शननो जाण३२ नीश्रेमा
र्छुं पालवुं२६ । र्गनो जाण ३३ व्यवहारमार्गनोजाण ३४

उसग्गे ऊववाय । निच्छह विवहारंमि निऊणत्तं ॥

मनसुद्धी३५ वचनसुद्धी ३६ एटलां वानां पामे घणा पुन्ये
कायसुद्धीनुं धरवुं ७ । करीने ॥ ५ ॥

मणवयणकायसुद्धी । लप्भंति पन्नूयपुन्नेहिं ॥ ५ ॥

अवीकारपणुं करवुं तरुणपणामां । श्री जिनआणाये रक्तपणुं ३ए
अप्रमत्ता मेघकुमारनीपरे ३ ० । परने नपगारनुं करवुं ॥४०॥

अविियारं तारुन्नं । जिणाणं राउ परोवियारत्तं ॥

अमोल चीत छे जेहनुं धर्मध्यानने विषे ४१ । ए पामवुं घणा पुन्ये करी जीवने ॥ ६ ॥

निक्कंपयाय प्राणे । लप्भंति पज्यूपपुन्नेहिं ॥ ६ ॥

परनी नींद्या करणनो परीहार वा त्याग४२ आपणी प्रसंसा न करवी४३ आपणा गुण न वखाणवा ४४ ॥

परनिंदापरिहारो । अप्पसंसा अत्तणो गुणाणं च ॥

चारे गतिमां जीवने डुख छे४५ते ज डुखथी नीकलवुं इछे ते ४६ । ए पामवुं उग्र पुन्ये करी जीव ॥ ७ ॥

संवेगो निवेगो । लप्भंति पज्यूपपुन्नेहिं ॥ ७ ॥

अतिचारे रहीत सुध्द शील वा आचारनुं पालवुं ४७ । दान देवानो उल्लास वांछा रही त४८हीताहीतनुं समीपपणुं४ए॥

निम्मलसीलाप्पासो । दाणुल्हासो विवेगसंवासो ॥

चारगतिनां डुखथी त्रय पामे वा ते डुखने त्रय पमाडे५० । ए पामवुं प्रभूत पुन्ये करी जीवने ॥ ८ ॥

चउगई डुह संत्तासो । लप्भंति पज्यूपपुन्नेहिं ॥ ८ ॥

माठा कर्मनुं नींदवुं नीजसाखे ग्रहा वा प्रसीध्द करवुं गुरुसाखे माठाकृत्यनुं५१ ने त्रलाकृत्यनुं। अनुमोदवुं५२ गुरु पासे माठा कृतनुं प्राछीत लेवुं ५३ बार त्रेदे तपनुं करवुं ५४ ॥

डुक्कम्म गरिहा सुक्कम्मा–णु मोयणं पायच्छित्त तव चरणं ॥

स्वपरने त्रलुं इछक ध्याननुं ध्यावुं५५ वा परमेष्ठी नमस्कारादि ध्यानकरवुं । ए पामवुं वीशेष पुन्ययोग जीवने ॥ ए ॥

सुह याण नमुक्कारो । लप्भंति पन्नूयपुन्नेहिं ॥९॥

ए प्रथमे कह्या बोल तेहरूप गु सामग्रीने पामीने जणे ते बोल णमणि नरकाने तेमारूप । आदर कस्या ॥

इय गुणमणिभंडारा । सामग्गी पावीउण जेहकउ ॥

ते जीव समस्त प्रकारे तोडी पामे तेज जीव शास्वतां सुखप्रते ने मोहना पास बंधने । कर्म रहीत ने सिद्धि सुख ॥१०॥

विछुनमोहपासा । लहंति ते सासयं सुखं ॥ १० ॥

ए प्रकारे पुन्यनो समुदाय बोल समाप्त ॥

॥ इति पुन्यकुलकं समाप्तम् ॥

॥ अथ पुन्यपापकुलक लिख्यते ॥

छत्रीस हजार दीवस । वरस एकसोना थाय आयु परीमाणपुरुषना

छत्तीस दिन सहसा । वाससए होइ आउ पुरिमाणं ॥

तेहमांथी नहुं आय छे सम इम जाणीने शुद्ध धर्ममां उद्यम य समय प्रते । करो ॥ १ ॥

झिप्रंतं पईसमयं । पिछुत्त धम्मम्मि उज्जमवं ॥१॥

हवे पोषह फल जवारे जे तप नीयम गुण कराने गमाय एक जीव पोषधवृत सहीत । दीवस ॥

जइ पोसहसहीउ । तवनियमगुणेहिं गमइ एगदिणं॥

तो ते जीव बांधे देवग एटला संख्याये पल्योपमनी स्थिती तिनुं आउखुं । ॥ २ ॥

ता बंधइ देवाउ इतिअ मित्ताइं पलियाइं ॥२॥

सत्तावीस क्रोड सहीकमां सित्योतेर क्रोड सित्योतेर लाख सि

एटले २७०० क्रोम । त्योतेर हजार ॥

सगवीसंकोमी सया । सतहत्तरी कोमिलक्क सहसाय॥

सातसोने सित्योतेर एटलां नवभागमांना सातभाग एकपल्योप पल्योपम । मना २७ ७७ ७७ ७७ ७७७ भा० ७ एक पोसहथी ॥ ३ ॥

सत्तसया सतहुत्तरि । नवभागा सत्त पलियस्स ॥३॥

हवे एक पोहोरे फल अठा सी हजार । वरस एकसोना बे लाखने एटला पोहोर २८८००० ॥

अठासीई सहस्सा । वाससए डुन्नि लक्क पहराणं॥

तेहमांनो एकज जेवारे पोहोर । धर्मे करी जुक्त जे जीव तेने एटलो लाभ थाय ॥ ४ ॥

एगोविअ जइ पहरो । धम्मजुत्त ता इमो लाहो॥४॥

त्रणसें सम्तालोस क्रोम३४७ने। बावीस लाखने बावीसहजारने॥

तिसय सगं चत्त कोमि । लक्काबावीस सहस बावीसा॥

बसें ने बावीस ने उपर बे देवतानुं आयु बांधे एक पोहोरना घर भाग एटला पल्योपमनुं । मनुं३४७ २२ २२ २२२ भा० २ ॥५॥

डुसय डुवीस डुभागा । सुराउ बंधोय इगपहरे ॥ ५ ॥

हवे सामायक फल दसलाखने एसीहजार एटलां । मुहूर्त्त वा बे घमीउनी गणती थाय एकसो वर्षनी ॥

दसलक्कअसीय सहसा । मुहुत्त संखाय होइ वास सए ॥

तेमां जेवारे सामायक सहीत धर्ममां बेघमी रहे वा एक पण मुहूर्त्त तेह जीवने एटलो लाभ थाय ॥ ६ ॥

जइ सामाइअसहिउ । एगोविअता इमो लाहो ॥६॥

बाणुक्रोम पल्योपम ने उगणसाठ लाख ने पचीस हजार ने ॥

बाणवय कोमीउ । लस्का गुणसठि सहस पणवीसं ॥
नवसेंने पचीसे सहीत ने । एक पल्योपमना आठन्नागमांना सा
तन्नाग देवगतीनुं आयु बांधे ॥ ७ ॥
ए२ ५ए २५ ए२५ ७/८ न्ना०

नवसय पणवीस जूआ । सतिहा अम्न्नाग पलिअस्स७
हवे घम्मीफल एकसो वर्षनी एकवीसलाखने तेमज साठहजार॥
घम्मीउ कहेछे ।

वाससए घम्मिआणं । लखिगवीसं सहस्स तह सठी ॥
तेहमांनी जो एक पण घम्मी घ जेवारे तेवारे ते जीवने एटलो
र्मसाधन सहीत । लान्न थाय ॥ ए ॥

एगाविअ धम्म जआ । जइ ता लाहो इमो होइ ॥८॥
छेतालीस क्रोम ने उगणत्रीस लाख । छासठ हजार नवसेंने ।

छायाल कोमी गुणतीस–लस्क छासठी सहस्ससयनवगं
त्रेसठ एटला पल्योपममां पल्योपमनुं देवतानुं आयु बांधे
कांइक उणां । एकघम्मीना धर्मनुं ॥ ए ॥

तेसठी किंचूणा । सुराउ बंधाई इगघम्मिए ॥ए॥
साठने प्रमाणे एक दिवस रातनी । घम्मीउ जे जाय पुरुषनी ॥

सठी अहोरत्तेणं । घम्मीआउ जस्स जंति पुरिसस्स ॥
व्रत नीम तेणे करी पण ते दिवस नीफलो ते जीवना जीवी
रहीत आवखुं । तमांथी ॥ १० ॥

निअमेणावि रहीआउ । सो दिअहउ निष्फलोतस्स१०
हवे सासोसासनुं फल एकसो कोम सातने लाख अमतालीसने॥
वर्षना उसास चारसे कोमने ।

चत्तारीअ कोमिसया । कोमीउ सतलस्क अमयाला ॥

चालीस वली हजार ४०७ ४८ ४० ००० । वर्ष एकसोना थाय सासोसास ते इमांथी ॥ ११ ॥

चालीसं च सहस्सा । वाससय हुंती ऊसासा ॥ ११ ॥

एक पण सासोसास । नही रहीत होय पुन्ये पाप करीने ने ॥

इक्को विश्र ऊसासो । नय रहिउ होई पुएयपावेहिं ॥

जीवारे पुन्ये करी सहीत होय । एक पण सासोसास तो एटलो लाभ थाय ॥ १२ ॥

जइ पुणेणं सहिउ । एगोविश्र ता इमो लाहो ॥१२॥

लाख बे हजारं पीस्तालीसने । चारसंने आठ नीश्चे पल्योपम॥
२४५ ४०८

लक्क डुग सहस पण चत्तं । चउसया अठ चेव पलियाई

कांइक उणा चारभाग एटलुं । देवतानुं आउखुं बांधे एक सासोसासनां धर्म करवाथी ॥ १३ ॥

किंचूणा चउभागा । सुराउ बंधो इगुसासे ॥ १३ ॥

हवे नवकारफल उगणीसलाखने उपर। तेसठहजारबसेंने सत्तसठ

एगुणवीसं लक्का । तेसठी सहस्स डुसय सत्तठी ॥

एटला पल्योपमनुं देव आयु । बांधे जीव एक नवकार गणे वाठ सासोसास धर्म सेवे तो ॥ १४ ॥

पलियाइं देवाउं । बंधइ नवकार उस्सगो ॥१४॥

हवे लोगस्स फल लाख एकसठ पां त्रीस हजार । बसेंने दस पल्योपमदेवतानुं आयु ॥

लक्खिगसठी पणती–स सहसडुसय दस पलिश्र देवाउं

बांधे कांइक अधीकुं जीव । हवे ए रीते धर्म सेवे तो देवगतीनुं आउखुं बांधे पचीस सासोसास वा

एक लोगस्सने काउसग्गे ॥ १५॥

बंधइ अहिअं जीवो । पणवीसुसास उस्सगो ॥ १५॥

हवे जो एज प्रमाणे पापकर्म होय तेज रीते नरकगतीनांआयु करवामां तत्पर जे जीव । नो बंध पण करे ॥

एवं पावइ परायाणं । हवेउ निरयाउ अस्स बंधोवि ॥

इम जाणीने लक्ष्मीवान श्री जिनेश्व धर्ममां उद्यम करवो इ न रे कह्या । व्य वा जोगजीवो॥

इअ नाउसिरि जिण कि-त्तिअंमि धम्मंमि उयमंकुणह

ए रीते पुन्य तथा पाप कुलक समाप्तं ॥ [॥१६॥

इति श्री पुन्यपापकुलकं समाप्तं ॥

॥ अथ गौतमकुलक लिख्यते ॥

लोभीयापुरुष लक्ष्मी मेलववाने तत्पर होय । मूढ पुरुष कामभोगने विषे तत्पर होय ॥

लुद्धानरा अत्थपरा हवंति । मूढा नरा कामपरा हवंति ॥

पंडित पुरुष क्षमा ते जे क्रोध जीतवाने तत्पर होय । मिश्रपुरुष पूर्वोक्त त्रणेवानां पण आचरे ते ॥ १ ॥

बुद्धानरा खंतिपरा हवंति । मिस्सा नरा तिंनिवि आयरंति१

तेज पंडित जे नर निवरत्या वि रोधथी । तेज साधु जे नर आगम आधारे आदरे चाले ॥

ते पंडिया जे विरया विरोह। ते साहुणो जे समयंचरंति॥

तेज शक्तिवंत जे नर नही तजे धर्म प्रते । तेज बंधव मित्र जे नर कष्ट वा व्यसनमां पडे आपणा थाय॥२

ते सत्तिणो जे न चयंति धम्मं । ते बंधवा जे वसणेहवंति१

क्रोधे करी अन्नीन्नूत आकुल ते नर न सुख पामे । अन्नीमानी नर शोकना परा न्नवने पामे ॥

कोहान्निन्नूआ न सुहं लहंति। माणंसीणो सोयपराहवंति

कपटिनर थाय परना दास वा चाकर । जे नर लोन्नीया मोहोटीइच्छावंत ते रति जे स्याता न पामे वा नर्के नपजे२

मायाविणो हुंति परस्सपेसा । लुद्धामहिच्छानरयंन्नविंति२

क्रोध समान कोइ विष नथी अमृत जीवदया नपरांत नथी । अन्नीमान नपरांत कोइ वैरीनथी हीतकारी अप्रमादि जेवो नथी॥

कोहो विसंकिं अमयंअहिंसा। माणोअरीकिं हियमप्प

माया समान कोइ न्नय नथी शरण सत्य समान नथी । लोन्नसमान कोई दुख[माउ]॥ नथी सुख संतोष समाननथी४

माया न्नयंकिंसरणंतु सच्चं। लोहो दुहो किंसुहमाहतुठी४

बुद्धि अति सेवे विनयवंत प्राणीने। क्रोधी कुशीलीआने सेवे अकीर्ति

बुद्धिअचंमं न्नयए वीणीयं। कुद्धं कुशीलंन्नयए अकित्ति

न्नग्नचितवंतने सेवे अलक्ष्मी वा नीरधनपणुं । सत्येस्थितने समस्तपणे सेवे लक्ष्मी ॥ ५ ॥

संन्निन्नचितं न्नयए अलछी । सच्चेठीयं संन्नयएसिरियं५

तजे वा ठांम्हे मित्र सजन पण नर जे करया गुणने हणे तेने । तजे ठांम्हे पाप जें दुःकर्म मुनि जितेंद्री प्रते ॥

चयंति मित्ताणी नरं कयधं। चयंति पावाइ मुणिं जयंतं॥

तजे ठांम्हे सुका सरोवर प्रते हंस ते । तजे ठांम्हे बुद्धि कोपीत रोसाल मनुष्य प्रते ॥ ६ ॥

चयंति सुकाणिसराणि हंसा । चएइ बुद्धीकुविंयंमणुस्सं ६

जेहने हैए धारणा नही तेहने धरम गइ वातनुं वा अर्थनुं केहेवुं वचनादी कहेवुं ते विलाप ते फोगट ते वीलाप ॥

असंपहारे कहिए विलावो। अईयअत्ते कहिए विलावो॥

विषिन्नचितवंतने हितवचननुं केहेवुं ते विलाप । घणा मागा सिष्य तेहने हित वचन केहेवुं ते विलाप ॥७॥

विख्कितचित्ते कहिएविलावो। बहु कुसीसेकहिएविलावो७

दुष्ट राजा प्रजाने दंडवामां तत्पर होय । वीद्याधर नर मंत्र साधनमां तत्पर होय ॥

दुष्ठा हीवा दंडपरा हवंति । विज्जाहरा मंतपरा हवंति॥

मूर्ख नर ते कोपमांज तत्पर होय । जलामुनीश्वर तत्त्वग्रहणमां तत्पर होय ॥ ८ ॥

मुख्का नरा कोवपरा हवंति । सुसाहुणो तत्तपरा हवंति८

सोन्ना होय उत्कृष्टा तपवंतने क्षमा थकी । थिर योग तेज उपसमवंतनी शोन्ना ॥

सोहा जवे उग्गतवस्स खंती। समाहिजोगो पसमस्ससोहा।

ज्ञानगुण जलुं ध्यान ए बे ते चारित्रवंतनी शोन्ना । सिष्यनी शोन्ना जे विनय गुणमां प्रवरती ॥ ए ॥

नाणं सुझाणं चरणस्ससोहा । सीसस्स सोहा विणएपवित्ति॥ए॥

आन्नरण विना शोन्ने शीलव्रत नो धरणहार । परिग्रह रहित ते शोन्ने दीक्षाधारी जे साधु ॥

अन्नूसणोसोहइ बंनयारी। अकिंचिणो सोहइ दिख्कधारी

बुद्धिए करी सहित होय ते शोन्ना पामे राजानो परधान । लाजे करी सहित पुरुष्य ते शोन्ना पामे एक स्त्रीथी ॥ १० ॥

बुद्धिजुउ सोहइ रायमंती । लज्जाजुउ सोहइ एगपत्ति१०

आत्मा पोतानो वैरी समान हो आत्मा जस पामे सीलवंत जे
य जेना जोग गाम नही ते। मनुष्य ते॥

अप्पाअरीहोइअणवठीयस्स।अप्पाजसोसीलमउनरस्स

आत्माज दुरात्मा ज्ञानादिगुणे आत्माज आत्माने वस राखे तो
नथी अवस्थित जेनो ते। तेज सरण करवा योग॥ ११॥

अप्पादुरप्पा अणवठियस्स।अप्पाजीअप्पा सरणं गईय

नथी धर्मकारज समान बीजुं नथी प्राणनी हिंसा समान मोटुं
कार्य॥ अकार्य॥

न धम्मकज्जं परमत्थी कज्जं। न पाणिहिंसा परमं अकज्जं॥

नथी स्नेहराग समान उतकष्टुं नथी समकितना लाभ समान
बंधन। उतकृष्टो लाभ॥ १२॥

न पेमरागा परमत्थि बंधो। न बोहिलाभा परमत्थिलाभो१२

न सेववी वा न भोगववी प्रम न सेववा वा न आदरवा पुरुष
दा वा स्त्री परनी। जे अजाण वा मूढने॥

नसेवियव्वा पमया परक्का। न सेवियव्वा पुरिसा अविद्या॥

न सेववा अधम अभिमानी न सेववा चाडीकरणहार मनुष्यने
हीणा नरने। ॥ १३॥

न सेवियव्वा अहमा निहिणा। न सेवियव्वा पिसुणा मणुस्सा

जे धर्मी नर तेहने निश्चे सेववा जे पंडित नर तेहने निश्चे पू
आदरवा। छवुं॥

जे धम्मिया ते खलुसेवियव्वा। जे पंडिया ते खलु पूछियव्वा

जे साधु वा भला नर तेहने जे निर्लोभी ममता रहीत नर ते
समस्त रीते वांदवा। हने आहारादि दान देवुं॥ १४॥

जेसाहुणोतेअभिवंदियव्वाजे निम्ममा ते पडिलाभियव्वा॥

पुत्र तथा शिष्य ए बेने तुल्य विचारवा विनय माटे। रुषीश्वर तथा देवता ए बेने तुल्य विचारवा

पुत्ताय सीसाय समंविभत्ता। रिसीय देवा य समं विभत्ता

अज्ञानी नर तथा पशु जनावर ए बेने तुल्य विचारवा। मृतक तथा नीर्धन ए बेने तुल्य विचारवा ॥ १५ ॥

मुक्खा तिरिक्खाय समं विभत्ता। मुआदरिद्दाय समं विभत्ता

समस्त कला थकी धर्म आराधवानी कला जीते। समस्त कथा थकी धर्म कथा जीते ॥

सव्वाकला धम्मकला जिणाइं। सव्वा कहाधम्मकहा जिणाइं

समस्त बलथकी धर्मनुं बल जीते। समस्त जे संसारीक सुखथी धर्म सुख जीते ॥ १६ ॥

सव्वं बलं धम्मबलं जिणाइं। सव्वं सुहं धम्मसुहं जिणाइं

जूवटुं रम्यामां जे आसक्त छे तेहने लक्ष्मीनो नास थाय। मांसभक्षणमां जे आसक्त छे तेहने दयाबुधीनो नास थाय ॥

जूए पसत्तस्स धणस्स नासो। मंसं पसत्तस्स दयाइनासो

मदीरा पीवामां जे आसक्त छे तेहनो जस नास थाय ॥ वेस्याभोगमां जे आसक्त छे तेहना कुलनो नास थाय ॥१७॥

मज्जंपसत्तस्स जसस्स नासो। वेसा पसत्तस्स कुलस्स नासो

जीवनी हिंसामां जे आसक्त छे तेहनो भलो धर्म नाश थाय। चोरी करवामां जे आसक्त छे तेहना शरीरनो नाश थाय॥

हिंसा पसत्तस्स सुधम्मनासो। चोरीपसत्तस्स सरीरनासो॥

तेमज परनारीथी जे आसक्त छे तेहने। सर्व पूर्वोक्त भला गुणनो नाश थाय वली अधमगती पामे १८

तहा परत्थीसु पसत्तयस्स। सव्वस्स नासो अहमा गईय१८

दान देवुं निर्धनपणामां ने वली । तथा इच्छा वा अभिलाषनो रोध
ठकुराइ पामे क्षमा गुण ते । क भलो होय जेहने ते ॥

दाणं दरीदस्स पहुस्स खंती। इच्छा निरोहोइ सुहोइयस्स

जुवानीमां जे इंद्रियोने वश राखे ते । चारे ए जे प्रथम कह्या ते नर भला दुःकरकारी जाणवा १९

तारुन्नए इंदिय निग्गहो य । चत्तारि एयाणि सुदुक्कराणी

अशास्वतुं जीवीत कह्युं छे सं सारी जीवलोकने विषे । ते माटे हे भला प्राणीयो! धर्म आदरो, श्रुतचारित्ररूप धर्म उत्तम साधु जिनेश्वरनो कह्यो ॥

असासयं जीवियमाहु लोए। धम्मंचरे साहुजिणोवइठं॥

ते धर्म जीवने रखोपानो करणहार । धर्म समस्त सेवीआदरीपाली छे, शरण छे, उंचगती देणहार छे । अव्याबाध सुख पामे ॥२०॥

धमो य ताणं सरणं गई य । धम्मं निसेवितुसुहं लहंति

ए रीते धर्मोपदेश लक्ष्मीवंत गौतमकुलक समाप्तम् ॥

॥ इति श्री गौतमकुलकं संपूर्णम् ॥

पूज्यश्री देवेंद्रसूरिजीकृत दान शील तप भावकुलक पदार्थ बालोपकार अर्थे लीख्यो छे तेमां प्रथम दान कुलक ॥

॥ अथ दानकुलकं लिख्यते ॥

तजीने राजनुं सार वा रहस्य सप्तांग लक्ष्मी आदे । उपाम्यो छे संजमरूप एक अद्धितीय मोटो भार ते जेणे ॥

परिहरिय रज्जसारो । उप्पाडियसंजमिक्कगुरुभारो ॥

आपणा खन्नाथी देवदुष्य व स्त्र दीधुं ब्राह्मण प्रते एवा । संजमयोगे विचरता जयवंता वर्तो वीरनामे चोवीसमा तीर्थंकर ॥१॥

खंधाउ देवदूसं । वियरंतो जयउ वीरजिणो ॥ १ ॥

धर्मदान१ अर्थदान२ काम दान३ ए भेद।	त्रिविध दान जगतमां विख्यात वा प्रसिद्ध छे ॥

धम्मत्थकामभेया। तिविहं दाणं जयंमि विक्खायं ॥

तोहे पण जिनेश्वरने ने तेमना शासनने आश्रीत जे मुनियो। तेमने आहारादिक धार्मीक दान ते प्रसंसे छे वा वखाण छे ॥२॥

तहवि य जिणंदमुणिणो। धम्मियदाणं पसंसंति ॥२॥

ते दान कहेवुं छे, सोभाग्य पणानुं कारणहार छे।	दान ते रोगरहितपणानुं कारण उत्कृष्टुं छे ॥

दाणं सोहग्गकरं। दाणं आरुग्गकारणं परमं ॥

ते दान उत्तम भोगनुं निधानछे। ते दान स्थानकछे गुणनासमूहनुं३

दाणं भोगनिहाणं। दाणं ठाणं गुणगणाणं ॥ ३ ॥

दानथकी पसरे वा विस्तरे कीर्ति	दान देवे करी थाय मल रहित शरिरनी शोभा ॥

दाणेण फुरइ कित्ती। दाणेण य होइ निम्मला कंती॥

दानेकरी आवर्ज्युं छे वश कर्युं छे हृदय ते थकी। वैरी पण निश्चे दायकने घेर पाणी वहे, दासपणुं करे ॥ ४ ॥

दाणावज्जिय हियउ। वयरी वि हु पाणियं वहइ ॥४॥

धनासार्थवाहने भवे श्री रुषभदेवजीनो जीव।	जे घीनुं दान कर्युं भला श्रीधर्म घोषसूरी प्रमुख साधून ॥

धणसत्थवाहजम्मे। जं घयदाणं कयं सुसाहुणं ॥

ते महा पुण्यना कारण थकी श्री रुषभदेव जिन।	त्रणलोकना पितामह वा दादा थया ॥ ५ ॥

तक्कारणमुसभजिणो। तेलुक्कपियामहो जाउ ॥ ५ ॥

कृपाये करीदीधुं अभयदा पाछलना भवमां तेथी ग्रह्युं पुण्यरूप

न पारेवा प्रते । किरियाणुं ॥

करुणाइ दिन्न दाणं । जम्मंतर गहिय पुन्न किरियाणं॥

तेथी तीर्थंकरपद तथा चक्रव पाम्या शांतिनाथ सोलमा तीर्थं
र्तीपद ए बे रिद्धि एक नवमां । कर पण ॥ ६ ॥

तित्थयर चक्क रिद्धिं । संपत्तो संतिनाहोवि ॥ ६ ॥

पांचसे साधु मुनिप्रते आहारा दानेकरी नपार्ज्यो नत्तम पुण्यनो
दि नोजन ते रूप । प्रागनार एहवो ॥

पंचसय साहु नोअण । दाणावज्जिय सुपुन्नपप्नारो ॥

आश्चर्यकारी जे चरित्र तेणे नरतचक्रवर्ती श्री रुषनदेवनो पु
नस्त्यो एहवो । त्र नरतक्षेत्रनो स्वामी थयो॥७॥

अन्नरिय चरिय नरिज । नरहो नरहाहिवो जाज ॥७॥

मूल लिधा विना पण गीलाण वा रोगी मुनिने आचरवा यो
दिधी । ग्य वस्तु तेथी ॥

मुल्लं विणावि दाजं । गिलाण पमिअरण जोगवत्थूणि ॥

सिद्धि पाम्यो रत्नकंबल देण वावनाचंदन देणहार सेठीयो पण
हार । तेज नवमां ॥ ८ ॥

सिद्धोअ रयणकंबल । चंदणविणिजवि तंमि नवे॥८॥

देइने खीरनुं दान । तपे करी सोषव्युं सरीर जे जेणे एहवा
साधुने धन्यकारी ॥

दाऊण खीर दाणं । तवेण सुसिअंग साहुणो धणिअं

लोकमां नपार्ज्यो चमत्कार जे समस्तपणे थयो गोनद्रश्रेष्ठीपुत्र
णे एहवो । शालीनद्र पण नोगनुं नाजन९

जण जणिय चमक्कारो । संजाज सालिनद्दोवि ॥९॥

पूर्वजन्मांतरना सुपात्र नल्लास पाम्युं अपूर्व शुनध्यान तेना

दान थकी । प्रभावे ॥

जम्मंतर दाणाउ । उल्लसिया पुव्व कुसल थाणाउ ॥

कयवन्नो सेठ कृतपुण्यनो धणी॥ भोगोनुं भाजन वास्थानक थयो१०

कयवन्नो कयपुन्नो । भोगाणं भायणं जाउ ॥ १० ॥

घृतपुष्प साधु तथा वस्त्र मोटा मुनि दोषना लेशथी समस्त
पुष्प साधु ए बे । प्रकारे रहित ॥

घयपूस वत्थपूसा । महरिसिणो दोस लेस परिहीणा ॥

आपणी तप लब्धीए करी घृतनुं तथा वस्त्रनुं पुरवापणुं करीने
समस्त साधुमंमलीने वा वा साधुनी भक्ती करीने उत्तमगति
समुहने । पाम्या ॥ ११ ॥

लद्धीइं सयल गच्छो । वग्गहगा सुग्गइं पत्ता ॥ ११ ॥

जीवंतस्वामी श्री महावीरनी वीरस्वामीना शासनमां वीचरीने
प्रतिमाने । भक्तीये करी ॥

जीवंतसामि पमिमाइं । सासणं वियरिऊण भत्तीए ॥

चारित्र लेइने सिद्धिपद पाम्यो । उदायननामे छेल्लो राजर्षि १२

पव्वईऊण सिद्धो । उदाइणो चरम रायरिसी ॥१२॥

जिनघर वा जिनप्रासादे करी देइने अनुकंपा दान तथा भक्ती
शोभावी भूमीमंमलने । दान

जिणहरमंमियवसुहा । दाउं अणुकंपभत्तिदाणाइं ॥

तीर्थप्रभावक पुरुषोमां रेखा॥ समस्तप्रकारेपाम्यो॥ संप्रतीनामेराजा
समानपणुं । श्री आर्यसुहस्ती सूरि वचने ॥१३॥

तित्थपभावगरेहिं । संपत्तो संपइराया ॥ १३ ॥

देइने श्रद्धा सुद्धवमे करीने । शुद्धमान अमदना बाकला मोटा
मुनीश्वरने ॥

दाणं सद्धा सुद्धे । सुद्धे कुम्मासए महामुणिणो॥
श्री मुलदेव नामे कुमर । राज्यनी लक्ष्मी प्रते पाम्यो मोटी१४
सिरि मूलदेव कुमरो । रज्जसिरिं पाविउ गुरुइं ॥ १४ ॥
अतिघणुं दान तेणे करी मुखर ए रच्यां सेंकमोनी संख्याए का
वा जे कविजन वा पंमित तेणे । व्य तथी विस्तर्युं ॥
अइदाण मुहर कविअण। विरइअ सय संख कव्व वित्त
विक्रमादित्य राजानुं चरित्र आजपण लोकमां समस्त [रिअं
ते । पणे विस्तरे डे ॥ १५ ॥
विक्कमनरिंद चरिअं । अज्जवि लोए परिप्फुरइ ॥१५ ॥
त्रणलोक वा समस्त जीवलो तेज नवमां सिद्धिगामी डेलाज सा
कना बंधव वा नाई एहवा । मान्य केवलीमां इंद्र ते तीर्थंकरे ॥
तियलोअ बंधवेहिं । तप्रव चरिमेहिं जिणवरिंदेहिं ॥
कृतकृत्य तेमणे पण दीधुं एवुं । वर्षप्रमाण मोहोटुं दान ॥१६॥
कय किच्चेहिवि दिन्नं । संवच्छरिअं महादाणं ॥१६॥
लक्ष्मीवंत श्रीश्रेयांसकुमार मोक्षपदनो स्वामी केम न थाय
रुषनदेवनो पौत्र । अर्थात् थायज ॥
सिरिसेयंसकुमारो । निस्सेयस सामिउ कह न होई ॥
आ चोवीसीमां प्रथम फासु प्रगट कीधो जेणे आ नरतक्षेत्रने
क दाननो प्रवाह । विषे ॥ १७ ॥
फासूअदाणपवाहो । पयासिउ जेण नरहंमि ॥ १७ ॥
केम ते न वखाणीए अर्थात् चंदनबाला कुमरी श्री महावीरने
वखाणीएज । दान देवे करीने ॥
कह सा न पसंसिज्जइ । चंदणबाला जिणंददाणेणं ॥
ते महावीर डमासिक तप ठार्यो वा संतोष्यो जेणे श्री महा

तप्या तेमने देइने । वीर जिनेश्वरने ॥ १८ ॥

छम्मासिय तवताविउ । निव्वविउ जेहिं वीरजिणो ॥१८॥

दिक्षा लीधा पछी प्रथम आदे पारणां । कर्यां हतां करेछे तेमज करशे त्रणे काले ॥

पढमाइं पारणाइं । अकरिंसु करंति तह करिस्संति ॥

श्री अरिहंत ज्ञानादिगुणे सहित एहवा पूजनीको । जे गृहस्थने घेर, तेहने निश्चे सिद्धि त्र णभवमां तथा आगे ॥ १९ ॥

अरिहंता भगवंतो । जस्स घरे तेसिं धुव सिद्धि ॥१९॥

१श्री जिनप्रासादक्षेत्र २श्री जिनबिंब वा प्रतिमाक्षेत्र ३जिनपुस्तकक्षेत्र । ४चतुर्विधसंघसाधु ५साधवी ६श्रा वक ७श्रावीकारूपजे सातक्षेत्रमां

जिणभवणबिंबपुत्थय–संघसरूवेसु सत्तखित्तेसु ॥

भलुं न्यायविधि योगे वाव्युं जे द्रव्य ते थाय । मोक्षरूप फलभणी आश्चर्यकारी अनं तगणुं ॥ २० ॥

ववित्रंधणांपि जायइ । सिवफलय महो अणंतगुणं २०॥

ए प्रकारे दान विषे २० गाथानो समूह समाप्तम् ॥

हवे संबंधे आव्युं ब्रह्मचर्य कुलक ते लखीए छीए ॥

॥ अथ शीलकुलक लिख्यते ॥

सोभाग्य गुणनुं मोहोटुं ए वुं निधान एहवाने । चरणे प्रणाम करुं श्री नेमिनाथ बा वीसमा जिनपतिने ॥

सोहग्ग महा निहिणो। पाए पणमामि नेमिजिणवइणो॥

बालपणामां भुजाबले करी ने । जनार्दन जे कृष्ण वासुदेवप्रते जेणे सहजमां जीत्यो ॥ १ ॥

बालेण वुअबलेण । जणाहणो जेण निज्झिणिउ ॥१॥

जीवोने शीलगुण छे तेज उत्तम वा पवित्र धन छे । शील छे तेज जीवोने मंगलीक उत्कृष्टुं छे ॥

सीलं उत्तम वित्तं । सीलं जीवाण मंगलं परमं ॥

सील छे ते दौर्जाग्यनुं हरणहार छ । शील छे ते सुखनुं पीहर घरछे वा सुख समस्तनुं स्थानक छे ॥ २ ॥

सीलं दोहग्गहरं । सीलं सुरकाण कुलजवणं ॥१ ॥

शील ते धर्मनुं निधान छे । शील ते पापनुं खंमणहार कह्युं श्री तीर्थंकर गणधरे ॥

सीलं धम्म निहाणं । सीलं पावाण खंमण जणियं ॥

शील ते प्राणीयोने जगने विषे जयनुं करणहार छे । अकृत्रीम अलंकार वा घरणुं श्रेष्ट छे ॥ ३ ॥

सीलं जंतुण जए । अकित्तिमं मंमणं पवरं ॥३॥

नरकरूप नगरना बारणाने रुंधवाने । कमामना जोमाना जाइ सरखुं छे ने ॥

नरय दुवार निरुंजण । कवाम संपुम सहोअर छायं ॥

देवलोकरूप उज्वल घर तिहां । चमवाने सारी निसरणी समान शील छे ॥ ४ ॥

सुरलोअधवलमंदिर । आरुहण पवरनिस्सेणिं ॥ ४ ॥

श्री उग्रसेन राजानी पुत्री । राजिमती पामी शीलवंती सतीमां हि रेखा समान ॥

सिरि उग्गसेणधूआ । रायमई लहउ सीलवइ रेहिं ॥

गिरी गुफा विवरमां रह्यो एवो श्री नेमनाथना जाइ रहनेमीप्रते, जेणीये । आप्यो, संजम शील मार्गमांए॥

गिरि विवर गउ जीए । रहनेमी ठाविउ मग्गे ॥ ५ ॥

प्रज्वलितो पण निश्चे अग्निनो समूह ते । शीलना महिमाए करी पाणीनो प्रवाह थयो ॥

पज्जलिउवि हु जलणो । सीलपन्नावेण पाणियं हवइ ॥

ते जयवंती वर्तो जगमां सीता श्री रामचंद्रनी स्त्री । जेहनी प्रगट वा प्रसिद्ध छे जशनी पताका वा ध्वजा ॥ ६ ॥

सा जयउ जए सीआ । जीसे पयमा जसपमाया ॥६॥

चालणी वडे काढयुं पाणी तेणे करी चंपानगरीमां । जेणे उघाड्यां दरवाजानां बारणां त्रण ॥

चालणिजलेण चंपाए । जीइ उग्घाडियं दुवारतियं ॥

ते केहनां न हरे चित्त अर्थात् हरे । ते चरित्र वा अवदात सती सुभद्रानुं ॥ ७ ॥

कस्स न हरेइ चित्तं । तीय चरियं सुमद्दाए ॥ ७ ॥

समृद्धी प्रते पामो नर्मदा सुंदरी । ते भलुं घणो काल जेणीए पाळ्युं शुद्ध शील ॥

नंदउ नमया सुंदरि । सा सुचिरं जीइं पालियं सीलं ॥

गहिलापणुं पण करीने । सहन करी विटंबना घणाघणा प्रकारनी ८

गहिलत्तणंपि काउं । सहिआय विडंबणा विविहा ॥८॥

कल्याण होजो कलावती सतीने । बीहामणा रणमां राजाए तजी वा छांडी ॥

भदं कलावईए । भीसणरन्नंमि रायचत्ताए ॥

जे ते सतीना शीलगुणेकरीने । छेदेलां अंग हस्तादी फरी नवांथयां

जं सा सीलगुणेणं । छिनंग पुणन्नवा जाया ॥ ए ॥

सीलवतीना सील प्रते । समर्थ सुधर्माइंद्र पण वर्णववाने नहो॥

सीलवइए सीलं । सक्कइ सक्कोवि वज्जिउं नेव ॥

राजाना मोकल्या प्रधान वा मेहेता । चारेने पण शील राखवा प्रकर्षे ठ ग्या जेणे ॥१०॥

रायनिउत्ता सचिवा । चउरोवि पवंचिआ जीए ॥१०॥

ज्ञान अतिशय लक्ष्मी सहित महावीर परमेश्वरे । जलो धर्मलाज्ञ जेहने मोकलाव्यो

सिरि वद्धमाण पहुणा । सुधम्मलाज्जुत्ति जीइ पठविउ॥

ते जयवंती जगमांहे वर्तो सु लसा श्रावीका । शरदरुतुना चंद्रमानीपरे निर्मल शीलगुणे ॥ ११ ॥

सा जयउ जए सुलसा । सारयससिविमलसीलगुणा ११॥

कृष्ण महादेव ब्रह्मा इंद्र ए हवाना जे । मद वा अहंकारने ज्ञागनार एहवो कंदर्प तेहना बलनो अहंकार ॥

हरिहरबंज्जपुरंदर–मयज्जंजणपंचबाणबलदप्पो ॥

अप्रयासे जेणे मरद्यो वा दली नाख्यो । ते श्री थुलीज्जद्रजी आपो कल्याण प्रते ॥ १२ ॥

लीलाइ जेण दलिउ । स थूलज्जद्दो दिसउ ज्जद्दं ॥१२॥

मनोहर योवनना समूहे वर्तते । प्रार्थना करते थके पण स्त्रीरूप पाणीपुरे करी ॥

मणहरतारुन्नज्जरे । पत्थिज्जंतोवि तरुणि नियरेणं ॥

मेरूपर्वत परे अचल छे मन जेहनुं एवा । ते श्री वयरस्वामी मोटा रुषि जयवंता वर्तो ॥ १३ ॥

सुरगिरिनिच्चलचित्तो । सो वयरमहारिसी जयउ ॥१३॥

स्तवना करवाने तेहनी न सकीये । श्रावक जे सुदर्शनना शीलगुणना समूह प्रते ॥

थुणियं तस्स न सक्का । सढ्ढस्स सुदंसणस्स गुणनिवहो॥
जे विषम संकटमां निश्चे । पमे थके पण अखंम शीलरूप
धन राख्युं ॥ १४ ॥
जो विसमसंकमेसुवि । पमिउवि अखंमसीलधणो॥१४॥
सुंदरीजी रुषनदेवनी पुत्री सु मणोरमा सुदर्शनशेठनी स्त्री। अंज
नंदा वैरस्वामीनी माता चेल । ना हनुमाननी माता। मृगावती चं
णा श्रेणीकनी स्त्री । दनबालानी चेली ॥
सुंदरि सुनंद चिल्लणा । मणोरमा अंजणा मिगावइअ॥
ए जिनशासनमां प्रसिद्ध वा मोटी सतीउ हे नव्यो ! तमने
विख्यात एवी नली । सुख प्रते द्यो ॥ १५ ॥
जिणसासणसुपसिद्धा । महासइउ सुहं दिंतु ॥१५ ॥
अचंकारी नट्टानुं चरित्र सांनलीने कोनुं न धुणे निश्चे मस्तक
वा कथा प्रते । अर्थात् धुणेज ॥
अच्चंकारिअचरिअं। सुणिऊणं को न धुणाई किरसीसं॥
जेणे अखंमपणे शील पाल्युं। नीलनो पति जे पल्लीपति तेणे करी
कष्टनी कोम पण धैर्य न मूक्युं ॥१६
जा अखंमिअ सीला । निल्लवइ कयत्तिआविदढं१६॥
आपणो मित्र आपणो ना आपणो जनक जे बाप आपणा बा
इ सगो । पनो बाप अथवा पण ॥
निय मित्तं नियनाया। निय जणउ निय पियामहो वा वि
आपणो पुत्र पण एटलामां जे न वाहालो होय लोकोने शील
शीलरहितकुशीलीयो होय ते। विना माटे ॥ १७ ॥
नियपुत्तोवि कुसीलो । न वल्लहो होइ लोआणं ॥१७॥
सघलाए पण व्रत प्रते । नागे थके अस्ति वा हे कोइ पण

आलोयणादि उपाय ॥

सव्वेसिंपि वयाणं । जग्गाणं अत्थि कोइ पडिआरो ॥

पण पाका घडा प्रते कांना न होय शील फेर भागे कोइ उपा
न चोटे तेम । य ॥ १८ ॥

पक्कघडस्सव कन्ना । न होइ सीलं पुणो जग्गं ॥ १८॥

वैताल पिसाच भूत राक्षस केसरीसिंह,चितला,हस्ती,सर्पएसर्वना

वेआलभूअरक्खस–केसरिचित्तयगइंदसप्पाणं ॥

लीलाये करी भागे अहंकार पालतो जे होय निर्मल शील प्रते
वा मद प्रते । ते धणी ॥ १९ ॥

लीलाइं दलइ दप्पं । पालंतो निम्मलं सीलं ॥१९ ॥

जे कोइ पूर्वे कर्मथी मुका गतकाले सिद्धा वर्तमानकाले सिद्ध छे
णा वा कर्मने मूकीने । आगामीकाले सिद्धसे तेमज ॥

जे केइ कम्ममुक्का । सिद्धा सिज्झंति सिज्झिहिंति तहा॥

ते सर्व प्राणीने एहज बल। विस्तीर्ण आ जन्मपरिपालीतशीलनुं
ज माहात्म्य ॥ २० ॥

सव्वेसिं तेसिं बलं । विसालसीलस्स माहप्पं ॥ २०॥

॥ ए रीते शीलकुलक संपूर्ण थयुं ॥

॥ इति शीलकुलकं समाप्तम् ॥

हवे संबंधे आव्युं तप कुलक ते लखीए छीए ॥

॥ अथ तपकुलकं लिख्यते ॥

ते जयवंता वर्तो आ अवसर्पिणीनी जेमना खन्धा उपर सोभे छे
आदे थया श्री आदिनाथ जिनेश्व मस्तकना केस जटारूप मु
र ते माटे जुगादिजिन । गट ॥

सो जयउ जुगाइजिणो । जस्संसे सोहए जमामउमो ॥

तेमणे तपध्यानरूप अग्निये बा करमरूपीआं लाकमां तेथी थयो त्यां एवां । धूमाम्ा तेनी पंक्ती तुल्य ॥ १ ॥

तवझाणग्गिपलिविय–कम्मिंधण धूम पंत्तिव ॥ १ ॥

संवछरी वा वरसीतप करी । काउसग्गमां जे एक स्थानके रह्यो पूज्यपदयुक्त ज्ञगवंत ॥

संवछरियतवेणं । काउसग्गंमि जो ठिउ ज्ञयवं ॥

पूरण करी आदरी आपणी प्रतिज्ञा ते जेणे ते । दुर करो पाप वा माठां कर्मप्रते श्री बाहुबलजी श्रीरुषज्ञदेवजीना पुत्र२

पूरियनियपइन्नो । हरउ दुरिआइं बाहुबली ॥ २ ॥

अथिर चलप्रते पण थिर अच ल करे वांकां कार्य ते पण । रुजु सरलप्रते करे दुःखे पामवायोग्य कार्यने पण तेम सुखे पामवायोग्यकरे

अथिरंपि थिरं वंकं–पि उजुअं दुल्लहंपि तह सुलहं ॥

दुःखे साधवा योग होय ते काम सुखे साधवा योग । तपना महिमाये करी प्राप्त थाय समस्त कार्य ॥ ३ ॥

दुस्सझंपि सुसझं । तवेण संपज्जए कज्जं ॥ ३ ॥

छठ छठ एटले बे बे उपवासना तप करतो थको श्री महावीरस्वामीनो प्रथम गणधर ज्ञगवंत ॥

छठं छठेण तवं । कुणमाणो पढम गणहरो ज्ञयवं ॥

अक्षीणमहाणसी महालब्धी आदे घणी लब्धीउवंत । गणधरपद लक्ष्मीसहित इंद्रभूती गौतमस्वामी जयवंता वर्तो ॥४॥

अक्खीणमहाणसीउ । सिरि गोअमसामिउ जयउ ॥४॥

सोळ्ने वा छाजे चोथो चक्रव र्त्ति सनतकुमार नामे । तपनां बले करी खेलोसही आदे लब्धीउ पाम्यो ॥

उज्जइ सणंकुमारो । तवबलखेलाइलाद्धिसंपन्नो ॥
आपणुं जे थुंक तेणे करी खरडी सोना सरखी दीप्ती प्रकासतो
आंगुली तथा । हूवो ॥ ५ ॥
निठुअ खवलिअ अंगुलि । सुवन्न कंति पयासंतो ॥५॥
गाय, ब्राह्मण, पेटनुं बालक, ब्राह्मणी ए चारने मारीने मोहोटुं
गर्भवती- पापकर्म ॥
गो बंभ गप्न गप्निणि । बंभणि घायाइ गुरुअ पावाइं॥
करीने पण सोनानीपरेज। तप तपवेकरीशुद्ध थयो एवो दृढप्रहारीह
काऊणवि कणयंपिव । तवेण सुद्धो दढपहारी ॥ ६ ॥
पाछलने जन्मे आकरो तप। तप्यो वा करयो तेथी जे नंदीषेण
नामे मोटोटा रुषि ते ॥
पुव्वभवे तिव्व तवो । तविउ जं नंदिसेण महरिसिणा ॥
वसुदेवजी श्रीकृष्णनो पि थयो विद्याधरी हजारो गमेनो ॥७॥
ता ते कारणथी प्रीतम ।
वसुदेवो तेण पिउ। जाउ खयरी सहस्साणं ॥ ७ ॥
देवता जे ते पण चाकर करे केनुं उत्तम कुल ते पितानुं जाती
वा दासपणुं । ते मातानी तेथी रहितनुं पण ॥
देवावि किंकरत्तं । कुणंति कुलजाइविरहिआणंपि ॥
तपस्यारूप जे मंत्र तेहना हरिकेसीचंडालकुले जन्म्या महामु
महीमाथकी । नि थया तेमनुं ॥ ८ ॥
तवमंतपभावेणं । हरिकेसबलस्स वरिसिस्स ॥ ८ ॥
वस्त्रसहीकडो गमे एकवस्त्रेकरी। एकज घडायेकरी घडाहजारोगमे
पडसयमेगपडेणं । एगेण घडेण घडसहस्साइं ॥
जे निश्चे करे मुनिउ ते। तपरूपी कल्पवृक्षनुं तेमने निश्चे

फल जाणवुं ॥ ए ॥

जं किर कुणंति मुणिणो । तवकप्पतरुस्सतंख्कू फलंए

नीआणे करी रहित कर्यो तप जे तेने तप करनारनी सुं प्रसं
विधिये एहवो ॥ सा प्रते हूं ॥

अनिआणस्स विहीए। तवस्स तवियस्स किं पसंसामो॥

करूं जेणे तपे करी समस्त निकाचीत पण वा निश्चे कर्मने
नास कर्या । ॥ १० ॥

किज्जइ जेण विणासो । निकाइयाणंपि कम्माणं॥१०॥

अती दुःखे कराय एवा तप जगत्गुरु श्री नेमिनाथ प्रते कृष्णे
नो कारक । पूछ्याथी ते प्रभुए ते प्रस्तावे ॥

अइदुक्करतवकारी । जगगुरुणा कन्हपुछिएण तया ॥

कह्यो ते मोहोटा आत्मानो समरुं चित्तमां श्री नेमिनाथजीनो
धणी । शीष्य ढंढणकुमार मुनि प्रते॥११॥

वाहरिज स महप्पा । समरिज्जउ ढंढणकुमारो ॥ ११ ॥

प्रतिदिवसे सातजण प्रते वध करीने वा मारीने लीधी श्री
तेमां ७ पुरुष एक नारी । वीरजिन पासे दीक्षा ॥

पइदिवसं सत्तजणे । वहिऊणं गहियवीरजिणदिख्का ॥

दुक्कर अभिग्रहमां निरतो वा अर्जुनमाली मुनि सिद्धीपद पाम्यो
समस्त रक्त एहवो । ॥ १२ ॥

दुग्गाभिग्गहनिरउ । अजुणउ मालिउ सिद्धो ॥ १२॥

नंदीसरनामे आठमो द्वीप तथा मेरुपर्वतना शिखरने विषे एक
तथा रुचकनामे तेरमो द्वी फाले करी ॥
प तेने विषे निश्चे ।

नंदीसररुअगेसुवि । सुरगिरिसिहरेसु एगफालाए ॥

जंघाचारण विद्याचारण जाय तपना प्रन्नावे करीने श्री जिनपमि
मुनिउ लब्धीवंत। मा वंदनार्थे ए अधीकार न्नगवतीसूत्रे
२०मा सतकना९मा उद्देसामां बे ॥१३॥

जंघाचारण मुणिणो । गन्नंति तवप्पन्नावेण ॥ १३ ॥

मगधदेशनो राजा जे श्रेणीक वरणव्युं वा वखाण्युं स्वमुखे श्री
तेना आगल जेहनुं । महावीरस्वामीये तपनुं रूप ॥

सेणियपुरउ जेसिं । पसंसिअं सामिणा तवोरूवं ॥

ते श्री धनाजी सालिन्नद्रना ब ते बेहु पण पांचमे अनुत्तरे
नेवी तथा धनाकाकंदी मुनिनुं। पोहोच्या ॥१४ ॥

ते धन्ना धन्नमुणि । डुन्नवि पंचुत्तरे पत्ता ॥१४ ॥

सांन्नलीने तप सुंदरीनांमे पुत्री जे तेनो आंबिलतप निरंतर
श्री रुषन्नदेवनी। वा आंतरा रहित ॥

सुणिऊण तव सुंदरि । कुंमरीए अंबिलाणि अणवरयं॥

साठ वर्षपद हजारपदसहित कहो केहनुं न कंपे वा न धुजे
एटले साठहजार वर्ष सुधी। हैयुं धुजेज ॥ १५ ॥

सट्ठिवास सहस्सा । न्नण कस्स न कंपए हिययं ॥१५॥

जे कीधो आंबीलनो तप बार वर्ष सुधी शिवकुमार तेणेन्नवे
जंबूने पाछलन्नवे । मुनिपणे ॥

जं विहिअमंबिलतवं । बारस वरिसाइं सिवकुमारेण ॥

ते देखी श्री जंबुस्वामी विस्मय पाम्यो हैयामां कुणीक
ना रूप प्रते । नामे राजा ॥ १६ ॥

तं दट्ठु जंबुरूवं । विम्हइउ कोणिउ राया ॥१६॥

जिनकल्पीमुनि परिहारविसुधी प्रतिमा अंगीकारवंत साधु॥
तपवंत साधु । यथा लंदी तपवंत साधुनुं ॥

जिणकप्पिय परिहारिअ । पमिमा पमिवन्न लंदयाईणं॥

सांभलीने तपनुं सरूप वा कथानक । कोण बीजो धारण करे तप करवा नो गर्व ॥ १७ ॥

सोऊण तवसरूवं । को अन्नो वहउ तवगव्वं ॥ १७ ॥

मासखमण पासखमण एटले महीनाना उपवास पन्नरदिन ना उपवास करनारो । बलन्नद्र मुनि कृष्णवासुदेवनो न्नाइ रूपवंत पण निश्चे वीरम्यो ॥

मासद्धमासखवउ । बलन्नद्दो रूववंपि हु विरत्तो॥

ते जयवंतो वरतो रणमां वसणहारो । प्रतिबोध करतो स्वापद जे वनचर सिंह मृगादि हजारोने ॥ १८ ॥

सो जयउ रन्नवासी । पमिबोहिअसावयसहस्सो ॥१८॥

थरहरी वा कंपीप्रथ्वी,जलहल्या । समुद्र हाल्या समस्त कुलगिरी हीमवंतादि ॥ वा हालकल्लोल थया ।

थरहरिअ धरं ऊलहलिय–सायरं चलियसयलकुलसेलं

जे करतो हूउ जयवंतो वर संघनुं कष्ट निवारणअर्थे कर्युं लाख तोश्रीविष्णुकुमार मुनीश्वर। जोजननुंरूप ते तपनुंफल जाणवुं१९

जमकासि जयं विण्हु । संघकए तं तवस्स फलं ॥१९॥

शुं घणुं वा बहूधा केहेवाथी वा न्नणवाथी । जे कोइने पण किहांइ कांइ सुख प्रते ॥

किं बहुणा न्नणिएणं । जं कस्सवि कहवि कत्तविसुहाइं

दिसेछे न्नुवन वा लोकते । मध्ये । तिहां तप तेज कारण निश्चे एटले समस्त सुखनुं मुख्य हेतु तप तेज छे ।२०।

दीसंति न्नवणमद्ये । तत्त तवो कारणं चेव ॥२०॥

॥ इति तपसमुदाय संपूर्णम्

॥ इति तपकुलकं समाप्तम् ॥

हवे ते तपमां ज्ञाव मले तो निर्जराहेतु तप थाय, माटे लगतुंज

॥ ज्ञावकुलक लखीए डीए ॥

॥ अथ ज्ञावकुलकं लिख्यते ॥

कमठनामे अज्ञान तपकरी अ । बोहामणुं प्रलयकाल वा कढ्पांत
सुरदेव थयो तेथी कमठ असुर कालना सरखुं मेघनुं पाणी तेमां
देव तेणे पूरवेरे रच्युं । बोलवा माटे ॥

कमठासुरेण रइयं–मि ज्ञीसणे पलयतुल्लजलबोले ॥

तोहे पण ठकाय जीवनुं हित । परणयो एहवो जयवंतो वर्तो श्री
चिंतवता ज्ञावथी केवलज्ञा । पार्श्वजिन त्रेवीसमो तीर्थंकर॥१॥
नादि गुणलक्ष्मी ।

ज्ञावेण केवललच्छिं । विवाहिउ जयउ पासजिणो॥१॥

चुना वीनानुं तंबोल सोज्ञा पास विना वा खटाइ वीना वस्त्रा
न पामे रंग न आपे । दिके न थाय जेम रंग ॥

निचुन्नो तंबोलो । पासेण विणा न होइ जह रंगो ॥

तेम दान शील तप ज्ञावना ए निफल जाणवा अंतःकरण
चारे पण । शुद्धज्ञाव विना इति तत्त्वं २

तह दाणसीलतवज्ञा–वणाउ । अहलाउ ज्ञावविणा॥२॥

मणि, रत्न, मंत्र, उषधी वा यंत्र, तंत्र तथा देवतानी उपासना
जडीबुट्टी । पण निश्चे ॥

मणि मंत उसहीणं । जंतयतंताण देवयाणंपि ॥

एटलांवानां ज्ञाव विना नही निश्चे कोइने देखाय वा आपे
सिद्धपणाने । लोकमां ॥ ३ ॥

ज्ञावेण विणा सिद्धी । न हु कस्सइ दीसई लोए ३

जली ज्ञावनाने वसे करीने । प्रसन्नचंदराजरुषी वेघमी मात्रेकरी

सुहन्नावणावसेणं । पसन्नचंदो मुहुत्तमित्तेण ॥

खपावीने कर्म जे घनघाती रूप गांठ प्रते । पाम्यो केवलज्ञान ते न्नावे करीने, माटे न्नाव तेज मुख्य छे॥४॥

खविऊण कम्मगंठिं । संपत्तो केवलं नाणं ॥ ४ ॥

शुश्रूषंती वा सेवना करती चरणे वा पगे । आपणी गुरुणी चंदनबालाने निंद्या करती पोतानां डुषण प्रते ॥

सुस्सूसंती पाए । गुरुणीणं गरहिऊण नियदोसे ॥

उपन्युं वा थयुं सर्वोपरी ज्ञान केवलज्ञान इत्यर्थः । एहवी मृगावती साध्वी जयवंती वर्तो शुद्धन्नावे करीने ॥ ५ ॥

उप्पन्नदिव्वनाणा । मिगावई जयउ सुहन्नावा ॥ ५ ॥

न्नगवंत वा पूज्य इलाचीपुत्र मुनि। मोहोटा वांस उपर जे समस्त नटणीमोहे चम्यो ॥

न्नयवं इलाइपुत्तो । गुरुए वंसंमि जो समारूढो ॥

तिहां रहे देखीने मुनिराज कोइ ग्रहस्थना घरमां गौचरिए गएला । तेथी आव्यो शुद्धन्नाव तेथी केवल ज्ञानी थयो ॥ ६ ॥

दठूण मुणिवरिंदे । सुहन्नावा केवली जाउ ॥ ६ ॥

कपिलनामे ब्राह्मण ते मुनि । अशोकवनिका नामे वाफीमांही आपणां मनथी जे ॥

कविलोअबंन्नण मुणी । असोगवणिआइमव्ययारंमि॥

जहा लाहो तहा लोहो, लाहालोहा। पवढ्ढइ॥ दोमासा कणय कज्जं,कोम्मी॥ ए न नीठइ॥१॥ ए गाथानो अर्थ । ध्यातो थको थयो जातोस्म रणत्रंतअनुक्रमे केवली थयो ॥ ७ ॥

लाहालोहत्तिपयं । ऊायंतो जायजाइसरो ॥७ ॥

तपसी मासखमणादिक सा वासीउदन वा करंबादिक न्नक्त वा

धुने निमंत्रणा पूर्वक । आहार जे तेणे शुद्धभावथी ॥
खवगनिमंतणपुव्वं । वासियभत्तेण सुद्धभावेण ॥
खातो थको केवलज्ञान प्रते । पाम्यो श्री कूरगडूनामा मुनि॥८॥
भुंजंतो वरनाणं । संपत्तो कूरगडूउ ॥ ८ ॥
पाछलना भवमां आचार्यपद ज्ञाननी आशातना वा अवज्ञा ते
छते पण कीधी । ना प्रभावे दुर्मेध वा मूर्ख ॥
पुव्वभवसूरिविरइय–नाणा सायण पभाव दुम्मेहो ॥
आपणुं नाम ध्यातो थको । मासतुष मुनि केवलज्ञानी थयो ए॥
नियनामं झायंतो । मासतुसो केवलीजाउ ॥ ए ॥
हाथी उपर चढी आवती रुद्धी देखीने कोनी श्री रुषभदेव
हवी ते । स्वामीना अतिशयादिकनी ॥
हत्थिंमि समारूढा । रिद्धिं दठूण उसभसामिस्स ॥
तेज वखते शुध ध्यान ध्या मरुदेवी स्वामीनी श्री आदिनाथनो
ती थकी । माता सिद्धी पामी ॥
तक्खण सुहझाणेणं । मरुदेवी सामिणी सिद्धा ॥१०॥
प्रतिजागरण वा वैयाव जंघानुं बल हीण थएलुं एहवा श्री अ
च करती थकी । न्नीकापुत्र आचार्य उपरे भक्तिवंतने ॥
पडिजागरमाणीए । जंघाबलखीणमन्निआपुत्तं ॥
संप्राप्त वा पामी केवल नमो नमो श्री पुष्पचूला नामे केव
ज्ञान प्रते एवी । ली साध्वी प्रते ॥ ११ ॥
संपत्त केवलाए । नमो नमो पुप्फचूलाए ॥ ११ ॥
कोडीनदिन्न सेवालादि पन्नर गौतमस्वामीये दिधी दिक्षा प्रते
सें तापस अष्टापदे रहेलाने ।
पनरसय तावसाणं । गोअमनामेण दिन्न दिक्खाणं ॥

तेमने नपन्युं केवलज्ञान शाथी ते कहेछे । शुद्धन्नावे करी तेथी नमुछुं ते केवली न्नगवंतोने ॥ १२ ॥

नप्पन्न केवलाणं । सुहन्नावाणं नमो ताणं ॥ १२ ॥

जीव जे तेने सरीर जे देह ते थकी । न्नेद जे जुदापणुं जाणीने समाधीपणाने पाम्या एवाने ॥

जीवस्स सरीराउ । न्नेश्रं नाउं समाहिपत्ताणं ।

घाणीमां पीलतां प्राणांत कष्ट मां उपजाव्युं केवलज्ञान एवा। खंधकसूरिना शिष्य तेमने नमस्कार हो ॥ १३ ॥

नप्पाम्मियनाणाणं । खंदगसीसाण तेसि नमो ॥१३॥

श्री वर्द्धमान प्रन्नुना चरण कमल प्रते। पूजवानी वांछा सहित आवती हूई नगोम्मना फूले करी ॥

सिरि वद्धमाणपाए । पूइअर्च्ची सिंडुवारकुसुमेहिं॥

नत्तमन्नावे करीने देवलोके । डुर्गतानामे स्त्री सुखने पामी ॥१४

न्नावेणं सुरलोए । डुग्गइनारी सुहं पत्ता ॥१४॥

न्नावे सहित न्नुवनस्वामी श्री महावीरने । वांदवाने म्मको पण बाव्य थी नीकली चाल्यो ॥

न्नावेण न्नुवणनाहं । वंदेउ डुद्दरोवि संचलिउ ॥

जतां श्रेणीकना घोम्माने पगे मरण पामीने वचमां । पोतानेज नामे उलखायो तेवो डुरनामे देव थयो सौधर्मे ॥१५॥

मरिऊण अंतराले । नियनामंको सुरो जाउ ॥१५॥

एक न्नाइए साधुव्रत लीधुं बीजे न्नाइए राज लीधुं एक नदरना । पाणीना पुरे करी न्नरेली एह वो नदीए ॥

विरयाविरयसहोअर। नदगस्स न्नरेण न्नरिअसरिआए॥

पोताना स्वामीये तथा मुनिये तिवारे दीधो नदीए मारग

कहे हूते श्रावीकाने ॥ ६ ॥ ते ञावना वशथी ॥ १६ ॥

ञणिआइ साविआए । दिन्नो मग्गुत्ति ञाववसा॥१६॥

श्री चंद्ररुद्रनामे आचार्य गुरूये । मारथोयका पण दंडनाप्रहारेकरी

सिरिचंद्ररुद्दगुरुणा । ताडिज्जंतोवि दंडघाएहिं ॥

तेज अवसरे तेमनो नवदी क्षित साधु शीष्य । शुद्ध लेशाये ते केवलज्ञानी थयो ॥ १७ ॥

तक्कालं तस्सीसो । सुहलेसो केवली जाउ ॥ १७ ॥

जे नहि निश्चे ञण्यो वा कह्यो कर्मनो बंध । जीवने वधे वा हएये पण समिती गुप्तीवंतने ॥

जं नहु ञणिउ बंधो । जीवस्स वहेवि समिइगुत्ताणं ॥

ते ञाव तीहां प्रमाण छे । पण नथी प्रमाण ञाव वीना एकलो कायव्यापार ॥ १८ ॥

ञावो तह्रपमाणं । न पमाणं कायवावारो ॥ १८ ॥

ञाव तेज निश्चे परमार्थ वा उत्कृष्टो अर्थ छे । ञाव तेज आत्मधर्मनो साधक वा सखाइउ कह्यो छे ॥

भाव च्चिअ परमह्रो । भावो धम्मस्स साहउ भणिउ ॥

समकितनुं पण बीजञूत । एकलो ञावज निश्चे कहेछे जगत्गुरु तीर्थंकर गणधरादि ॥ १९ ॥

सम्मत्तस्सवि बीअं । भाव च्चिअ बिंति जगगुरुणो १९

ते माटे शुं घणुं कहेवे करी एक तत्वनी वात सांञलो हे महा सत्व प्राणीगण ॥

किं बहुणा भणिएणं । तत्तं निसुणेह भो महा सत्ता ॥

मोक्षसुखनां बीजरूप वा ञूत। जीवोने सुखनोधरणहारो ञावजछे२०

मुख्कसुहबीयञूउ । जीवाण सुहावहो ञावो ॥ २० ॥

ए रीते दान शील तप भावना जे करे शक्ती भक्तिये तत्पर प्रते । हुतो नर पुरुष ते ॥

इयदाण सील तव भा-वणाउजो कुणइ सत्ति भत्ति परो

देवताना इंद्रना समूह तेणे पूज्य अचीरात् वा थोडाकालमां ते एहवो वा ए चार कुलक करताए पामे मोक्षनां सुख प्रते ॥२१॥ आपणुंनाम सूचव्युं देवेंद्रसूरिएहवुं।

देविंदविंदमाहिअं । अइरा सो लहइ सिद्धिसुहं २१

ए प्रकारे भाव कुलक टबार्थ संपूर्णम् ॥

॥ इति भावकुलकं समाप्तम् ॥

हवे उपदेशरूप रत्ननो भंडार ते समान कुलक लखीये छीए ॥

॥ अथ उपदेशरत्न कोश ॥

उपदेशरूप रत्ननो भंडार छे । नाश पमाड्यां छे समस्त लोकना दारीद्र जेणे ॥

उवएसरयणकोसं । नासिअनीसेसलोगदोगच्चं ॥

उपदेशरूप रत्ननी माला छे कहुंछु वांदी नमीने वर्त्तमान शासना श्रेणी छे जेहमां एहवुं । नपति श्री वीरजिन प्रते ॥ १ ॥

उवएसरयणमालं । वुच्छं नमिऊणं वीरजिणं ॥ १ ॥

जीवदयाने विषे रमण करीए चालीए सदा । इंद्रीउना समूह जे श्रोत्रादिने दमवी वश राखवी सदाय पण ॥

जीवदयाइं रमिज्जइ । इंदियवग्गो दमिज्जइ सयावि ॥

सत्य मीठुं वचन बोलवो लीये अवसर उचीत । धर्मनुं सार वा तत्व एणीपरे नीश्चे ॥ २ ॥

सच्चं चेव चविज्जइ धम्मस्स रहस्स मिणमेव ॥२॥

ब्रह्मचर्य वा शुद्ध आचार न नीश्चे जागीए। न संवास वसीजे माठा आचारी साथे ॥

सीलं न हु खंडिज्जइ। न संवसिज्जइ समं कुसीलेहिं ॥

जला गुरुनुं हीतवचन न उल्लंघीये। श्री जिनेश्वरना मुनिधर्मनो एज उत्कृष्टो अर्थ ॥ ३ ॥

गुरुवयणं न खलिज्जइ। जइनज्जइधम्मपरमत्थो ॥ ३ ॥

चपल वा अजतनाये न चालीये पंथ जोइ चालवुं। कुलधर्म मर्यादा उपरांत न उद्भट वेष धरीये ॥

चवलं न चंकमिज्जइ। विरइज्जइ नेव उब्भडो वेसो ॥

वांको दृष्टीये न जोईये समदृष्टीथी जोवुं। रीसाणा पण बोले शुं चाडीआ नर तेवा पुरुषने ॥ ४ ॥

वंकं न पलोइज्जइ। रुठावि जणंति किं पिसुणा ॥४॥

वश करीये आपणी जीभ वा रसना इंद्रीने। विणा विचार्युं नहीज करीये कोइ कार्य प्रते ॥

निअमिज्जइ नीअजीह। अविआरिअ नेव किज्जएकज्जं

न आपणो भलो जे कुलाचार तेने लोपीए ॥ तो ते नर प्रते माठो कोपेलो शुं करे पांचमो आरो वा कलिकाल ॥५ ॥

नकुलक्कमोअ लुप्पइ। कुविउकिं कुणइकलिकालो ॥५॥

कोइने मर्मवचन न बोलीजे दुखदेतु। कोइने पण कुडु कलंक न दीजीए कोइ काले।

मम्मं न उल्लविज्जइ। कस्सवि आलं न दिज्जइ कया ॥

कोइने पण न आक्रोस दुरवचन बोलीये। ए संत स्वजननो मारग एम दुर्लभ जाणवो ॥ ६ ॥

कोवि न उक्कोसिज्जइ। सज्जणमग्गो इमो दुग्गो ॥६॥

सर्वने वा सर्व प्रकारे उप न विसारवो परजने उपगार कस्यो ते
गार करवो । प्रते ॥

सव्वस्स उवयरिज्जइ । न पम्हसिज्जइ परस्स उवयारो ॥

दुखीत दीनप्रते यथाशक्ति उपदेश हीतवचन एज जाण मा
आधार दीजीये । ह्या पुरुषोनो ॥७॥

विहलं अवलंबिज्जइ । उवएसो एस विउसाणं ॥ ७ ॥

कोइनी पण न प्रार्थना की कोइये कांइ पण प्रार्थना करी होय
जीये। तो न भंग करीये ॥

कोवि न अप्पत्थिज्जइ । किज्जइकस्सवि न पत्थणाभंगो॥

दीन दयामणुं वचन न बो जीवीये ज्यांहां सुधी आ जीवलो
लीये । कमां तीहां सुधी ॥ ८ ॥

दीणं नय जंपिज्जइ । जीविज्जइ जाव जिअलोए ॥८ ॥

आपणी न करीये प्रसंसा गु निंदीजे दुर्जनने पण निश्चे न कोइ
णवर्णन । काले पण ॥

अप्पा न पसंसिज्जइ । निंदिज्जइ दुज्जणोवि न कयावि॥

घणुं घणुं न हसीये, दुखनुं मूल पामीये मोटाइपणुं तेम चा
हासमाहनी छे । लतां ॥ ए ॥

बहु बहुसो न हसिज्जइ । लब्भइ गुरुअत्तणं तेण ॥ए ॥

वैरीनो न विश्वास वा भरुंसो कोइकाले पण ठगीये नही विस
करीये । वास राखे तेने ॥

रिउणो न वीससिज्जइ । कयावि वंचिजए न वीसत्थो ॥

नकरचागुणना लोपकअइये। ए प्रकारे न्यायमार्गनी रचना जाणवी

न कयग्घेहिं हविज्जइ । एसो नायस्स नीसंदो ॥ १० ॥

राजी थइये भला गुण वा बांधीये राग नही साचा स्नेह

तथा गुणीने देखीने । रहीत नर साथे ॥

रचिज्जइ सुगुणेसु । बज्झइ राउ न नेहवप्पेसु ॥

करीये पात्रनी परीक्षा । दक्ष माह्याने एज कसवटी छीम परीक्षा पाषाण तुल्य छे ॥ ११॥

किज्जइ पत्तपरिरका । दरकाण इमो अ कसवट्टो ॥११॥

न अकार्यने आदरीये वा अं। आपणो आत्मा पामीजे नही निंद गीकरीये । नीक वचनमां ॥

नाकज्ज मायरिज्जइ । अप्पा पाम्जिए न वयणिज्जे ॥

न साहासीक प्रते तजीये वा। तथा राखीये ते गुणे जगत्मांहाथ ओम्मीये कष्ट आवे तोपण। ॥ १२ ॥

न य साहसं चइज्जइ । उप्पिज्जइ तण जगहत्थो ॥१२ ॥

कष्ट आवे पण न मुकाईये । न मुकीजे आदर्या मारगनुं मा न नाम मरणांते पण ॥

वसणेवि न मुचिज्जइ । मुच्चइ माणो न नाम मरणेवि ॥

लक्ष्मीनो क्षय वा नाश थाय। व्रत तरवारनी धार समान होय पण दान दीजे योग्य । निश्चे धीर पुरुषने ॥ १३ ॥

विहवक्खएवि दिज्जइ । वयमसिधारं खु धीराणं ॥ १३ ॥

घणो स्नेह न धरीये वा रीसावुं नही स्नेही उपर पण नी वहीये कोइथी । रंतर ॥

अइनेहो न वहिज्जइ । रूसिज्जइ नय पिएवि पयदिहं ॥

वधारीजे नही कलह वा व जलांजली आपीये दुःखने एम दुः ढवाम कोइथी । खमार्ग तजीये ॥ १४ ॥

वड्ढारिज्जइ न कली । जलंजली दिज्जइ दुहाणं ॥१४॥

न माठा साथे वसीये मा। बालकथी पण ग्रहण करीये आपणा

ठे संघ न कीजे । हीतनुं वचन ॥

न कुसंगेणा वसिज्जइ । बालस्सवि घिप्पए हिअं वयणां॥

अन्याय मार्गथी नीव्रती जे। न थाय माठुं बोलवुं कोइने आप

वा पाछा उसरीजे । णुं ए रिते ॥ १५ ॥

अनयाउ निवट्टिज्जइ । न होइ वयणिज्जया एवं ॥ १५॥

वैभव लक्ष्मीए नीश्चे न अ । न खेद करीए निर्धनपणामां पण॥

हंकार वा माचवुं करीये ।

विहवेवि न मचिज्जइ । न विसीइज्जइ असंपयाएवि ॥

प्रवर्ती जे शत्रुमीत्रे, सुख दुखे । न होय सारेमाठे योगे तो आपण

समभावे-राग द्वेष रहीतपणे। ने संताप ॥ १६ ॥

वट्टिज्जइ समभावे ॥ न होइ रणारणाइ संतावो ॥ १६ ॥

वरणवीजे सेवकना गुण । पाछल न कहीए । दीकराना गुण न

तेहने समक्ष- प्रतक्ष, पाछल कहीए ॥

वन्निज्जइ भिच्चगुणो । न परुक्खं नय सुअस्स पच्चक्खं ॥

स्त्री नारीनातो न प्रतक्ष न न नाश पामे जेणे करी आपणुं

पाछल गुण कहीए । मोहोटापणुं ॥ १७ ॥

महिलाउ नोभयाविहु । न नस्सए जेण माहप्पं ॥१७॥

बोलीए हीतकारी वचन । करीए वीनय, देइए दान ॥

जंपिज्जइ पिअवयणां । किज्जइ विणउअ दिज्जए दाणां ॥

कोइमां गुण जाणीए तो ते। ए अमूल मंत्र सर्वने वश वा

गुण ग्रहण करीए । आयत करवानो छे ॥ १८ ॥

परगुणगहणं किज्जइ । अमूलमंतं वसीकरणां ॥ १८ ॥

प्रस्ताव वा उचीत अ समान दीजे दुर्जन नीस्नेही नरने

वसर आवे बोलवुं । पण घणामां ॥

पच्चावे जंपिज्जइ । सम्माणिज्जइ खलोवि बहुमज्झे ॥

न तजीए नीजनुं परनुं विशे । समस्त अर्थ तेम चाले तेना
षपणुं । सिद्ध थाय ॥ १ए ॥

नज्जइ सपरविसेसो । सयलज्जा तस्स सिज्झंति ॥ १ए॥

मंत्र तंत्र विद्या न जोइस। जइस नही परना घरमां एकलो बी
जादिक वीना ॥

मंतंताण न पासे । गम्मइ नइ परग्गहे अबीएहिं ॥

आपणी आदरी प्रतीज्ञा ज्ञलुं कुलीणपणुं तेहने होय ए
वा व्रत पालीए । रीते ॥ २० ॥

पम्विन्नं पालिज्जइ । सुकुलीणत्तं हवइ एवं ॥ ५० ॥

मीत्रने घेर जमीए मीत्र। पूछीए मनमां विचार जपजे ते
ने जमाम्हीए । पूछे तेहने कहीए आप ॥

ज्ञुंजइ ज्ञुंजाविज्जइ । पुच्छिज्ज मणोगयं कहिज्ज सयं ॥

सार वस्तु मीत्रने दीजे, मीत्र। जो वांछीए जीवारे निश्चल स्नेह
आपे ते लीजीए जोग वस्तु । मीत्रथी तो ॥ २१ ॥

दिज्जइ लिज्जइ उचिअं । इच्छिज्जइ जइ थिरं पिम्मं॥५१॥

कोइने पण न अपमान दी। न गर्व करीए दानादिक बते गुणे
जीए । पोताने ॥

कोवि न अवमन्निज्जइ । नयगाविज्जइ गुणेहिं निअएहिं॥

न विस्मय वा अचरीज चीतमां। घणां रत्ने करी जे माटे ए
लावीए जगमां कांइ अचरीजनथी॥ पृथ्वी ज्ञरी छे ॥ २२ ॥

नय विम्हउवाहज्जइ । बहुरयणा जेणिमा पुहवी ॥५५॥

आरंज्ञ वा प्रथम कार्य हल। करीए काम मोहोटुं पण पछीथी॥
वो वा थोमो कीजे ।

आरंभिज्जइ लहुअं । किज्जइ कज्जमहंतमवि पच्छा ॥

म आपणुं उत्कृष्टपणुं ते कीजीए । पामीए मोहोटाइपणुं जेणे करीने ॥ १३ ॥

नय उक्करिसो किज्जइ । लप्भइ गुरुअत्तणं जेण ॥२३॥

ध्याइए श्री परमात्मा वीतराग देव प्रते । आपणा समान गणीए बीजा जीवोने ॥

झाइज्जइ परमप्पा । अप्पसमाणो गणिज्जइ परो ॥

करीएनही राग द्वेष कोइने केवारे । छेदीजे एम चालतां संसारनां दुःख प्रते ॥ २४ ॥

किज्जइ न राग दोसो । छिन्निज्जइ तेण संसारो ॥२४॥

ए रीते जला उपदेशरूप रत्ननी माला । जे प्राणी ए रीते थापे जली आपणे हृदये वा कंठे ॥

उवएसरयणमालं । जो एवं ठवइ सुठु निअकंठे ॥

ते प्राणीने नीरूपद्रव जे मोक्षनां सुखनी लक्ष्मी । वक्षस्थले आवी रमे पोतानी इच्छाए ॥ २५ ॥

सो नर सिवसुहलच्छी–वच्छयले रमइ सच्छाइं ॥ २५ ॥

ए रीते थयो उपदेशरत्ननो जंमार संपूर्णम् ॥

॥ इति उपदेशरत्नकोसः समाप्तम् ॥

॥ अथ शास्वता जिननामादि संख्या स्तवनं ॥

प्रथम शास्वताजिन चार नामे छे। श्रीचंद्रानन३ श्री वारिषेण४ स्ता । ते कहेछे, ज्ञान अतिशय लक्ष्मी । वंत रुषजानन१ श्रीवर्द्धमान२ । मान्य केवलीरूप तारागणमां चंद्रमा समान ते प्रते ॥

सिरि उसह१वद्धमाणं२ । चंदाणण३वारिसेण४जिणचंदं

नमीने शास्वता जिन जवन वा। संख्या वा गणतिनुं समस्त व
प्रासादनी । रणाय करुंछुं हुं ॥ १ ॥

नमिउं सासय जिण जव-ण संख परिकित्तणं काहं १

जोतषीदेव व्यंतरदेवने वि। सातक्रोम बहोंतेरलाख जुवनपतिदेवता
वे असंख्यात जिनजुवन छे। ने लो जिनघरछे ७७२०००००देहरां ॥

जोइवणेसु असंखा । सग कोमि बिसयरिलरकजवणेसु

चोरासीलाख सत्ताणुं । हजार त्रेवीस उर्ध्वलोके जिनप्रासा
द छे ८४९७०२३ देहरां ॥ २ ॥

चुलसी लरका सगनवइ । सहस्स तवीसुवरिलोए ॥२॥

हवे चारबारणानां देहरांगणा। चार चार जिनजुवन कुंमलद्वीप
वेछे,बावनप्रासाद नंदीश्वरआ। रूचकद्वीपनां एटले बे द्वीपनां म
उमा द्वीपनां । ली आठ जिनघर छे ॥

बावन्ना५२नंदीसर-वरंमि चउ४चउ४ कुंमले रूअगे ॥

ए त्रण स्थानकनां मली साठ। त्रण द्वारनां बाकी रह्यां ते सर्व जि
जिन जुवन चार द्वारनां छे। नजुवन ॥ ३ ॥

इअ सठी चउबारा । तिदुवारा सेस जिणजवणा॥३॥

प्रत्येक द्वारे एटले बारणा । मुखमंमप रंगमंमप तेवार पछी ॥
बारणाने वीषे ।

पत्तेअं बारेसु । मुहमंमव रंगमंमवे तत्तो ॥

मणिमय पीठ वा चोतरो। थुज ते उपर चारे दिसिने विषे चार
तेह मणिपीठना उपर । पमिमा वा जिनबिंब ॥ ४ ॥

मणिमयपीढं तदुवरि । थुजे चउदिसिसु चउ पमिमा४

तेवार पुंठे मणिपीठनुं थु। तेवार पुंठे अशोकवृक्ष तेवारपछी धर्म

गल वा जोफलुं । ध्वज तेवार पछी पुष्करणी वाव्यछे॥

तत्तो मणिपीढ जुगे । असोग धम्मद्धयाउअ पुक्करणी॥

जुवन जुवन प्रते प्रतिमा मू । मध्ये एकसो आठ १०८ छे प्रति ल गजारा— दिसीए सतावीस ॥ ५ ॥

पइजवणं पडिमाणं । मध्ये अठुत्तर सयं च ॥५॥

हवे ते शास्वती प्रतिमा के । पांचसें धनुषनी छे लघु वा नाहा वडी छे, तेहनुं मान कहेछे. नो सात हाथनी छे ॥ प्रतिमा वली मोहोटी ।

पडिमा पुण गुरुआउ । पण धणुसय लहुअ सत्तहत्थाउ

ते कीहां छे ? मणिमय पीठीका । सिंहासन उपर बेठी एहवी उपर देवछंदामां । छे ॥ ६ ॥

मणिपीढे देवछं—दयंमि सीहासणनिसन्ना ॥ ६ ॥

ते जिनप्रतिमाने पुंठे एक । प्रतिमा छे जिनेश्वरना सहामी बे प्रति छत्रधर । मा चामर धारक छे ।

जिणपिठे छत्तधरा१। पडिमा जिणजिमुह दुन्नि२चमरधरा

नागदेव, भूतदेव, जक्षदेवनी । कुंभधारी आज्ञाधारी जिनेश्वरनां स प्रतिमा । न्मुख बे बे प्रतिमा छे एम एकएक जिन प्रतिमा प्रते अगीआर अगीआर प्रतिमा छत्रधर आदेनी छे ॥७ ॥

नागा१भूआ१जक्खा१। कुंभधरा१ जिणमुहा दोदो ॥७॥

हवे ते जिनप्रतिमानां अंगो । पगनी, हाथनी, वालनी भूमी । पांगादिकनी वर्णसोभाकेहेछे । जीभ, तालवुं एटलां राते वर्णे छे॥ श्री वछ, माभि चुंचुक,

सिरिवछ माभि चुचुअ।पय कर केस महिजीह तालुरुणा।

अंक रत्न समान नख तथा आं। अंते छेहडे राते वर्णे छे तेमज
ख जाणवी। नासीका ॥ ८ ॥

अंकमया नह अच्छी। अंतो रत्ता तहा नासा ॥ ८ ॥

आंखनी कीकी तथा। आंखनी दल जे पांपण तथा जमुह जेजांघ
रोमराइ वा रोमश्रेणी। ए तथा सर्वकेश एटला श्याम रत्नमय छे॥

ताराइ रोमराइ। अच्छिदला जमुहि केस रिठमया॥

स्फटिकमय एटले उज्वलवर्णमय। मस्तक छे परवालाना वर्णस
दंत जाणवा हवे वज्रमय। मान होठ छे ॥

फलिह मय दसण वयरम-य सीस विहुममया उठा ए

सोनावर्णमय ढींचण तथा। शरीरयष्टी, नासिका, कान, ज्ञाल वा
जंघा छे। कपाल, साथल ते सर्वे सोनावर्णी छे॥

कणगमय जाणु जंघा। तणुजठी नास सवण ज्ञालोरू॥

ते प्रतिमा पल्यंकासने वा। एणे प्रकारे ते शास्वती चार नामनी
पद्मासने बेठी छे। प्रतिमानुं वर्ण थयुं ॥ १० ॥

पलीयंकनिसन्नाणं। इअ पम्मिाणं जवे वन्नो ॥ १०॥

ज्ञुवनपतीदेव व्यंतरदेव क। पांच सज्जा छे तेहनां नाम केहेछे
ल्प जे अच्युत सुधी देव जो। उत्पात सज्जा१ अज्जिषेक सज्जा२
तिषीदेव तेहमां। तेमज अलंकार सज्जा ॥ ३ ॥

ज्ञवणवण कप्पजोइस। उववाय१ज्जिसेअ२तहअलंकारा३

व्यवसाय सज्जा४सुधर्मसज्जा५। मुखमंडप आदे छए करीसहीतछे११

ववसाय४सुहम्मसज्जा५। मुहमंम्व माइ छक्कजुआ॥११॥

हवे एक एक जिनज्ञुवने जिन। तेवार पछी एकेके बारणे पांचपांच
बींब संख्या केहेछे त्रणद्वारनां। सज्जा छे ए सज्जा थुज्जना ६० जिन
जे ज्ञुवन ते प्रतेके त्रण चोमु। बींब छे ते सहीत॥

खनी १२ जिनप्रतिमा छे।

तिहुवारा पत्तेअं तो पुण सत्त थूज सहि बिंबेहिं ॥

ते चैत्य मूलनी १००। प्रतिमा साथे। ज़ुवन ज़ुवम प्रते जिनबिंब वा जिनप्रतिमा १०० एकसो एंसी छे ए ज्ञाव

१२ ॥ ६० ॥ १०० ॥ १२ ॥

चेइअ बिंबेहि समं। पइज्ञवणं बिंब असीइ सयं॥१२॥

हवे ते जिनघर वा जिनज़ुवननुं। बोहोतेर अनुक्रमे दीर्घ वा लांबप प्रमाण वा माप कहेछे एकसो। ए १०० जोजन पोहोलपणे ५० जोजन पचासजोजन वली। जोजन ऊंचपणे ७२ जोजन ॥

जोयण सयं च पन्ना। बिसयरि दीहत्तं पिहुल ऊच्चत्तं ॥

वैमानीकनां नंदीस्वरद्वीपनां। कुंम्लद्वीपनां रुचकद्वीपनां एटला जिनज़ुवननुं प्रमाण ॥ ११ ॥

वेमाणिअनंदीसर७२। कुंम्ल४रुअगे४ज्ञवण माणं१३

हवे त्रीस ज़ुवन छे हिमवंतादिक त्रीस कुलगिरि वा वर्षधरपर्वत ऊपर दश ज़ुवन छे देवकुरु ऊत्तरकुरु क्षेत्रने विषे।

तीस३० कुंम्लगिरि दस१० कुरु।

पांच मेरुपर्वतना वनोमां८० एंसी प्रासाद छे वीस प्रासादगजदंताप मेरु वणि असी६०० वीस२० गयदंते ॥ र्वत ऊपर छे ॥

वस्कारा पर्वते एंसी प्रा। चार चार प्रासाद इखुकार पर्वते तथा साद छे। मानुष्योत्तर पर्वते छे ॥ १४ ॥

वस्कारेसु असी६०० चउ४चउ४इसुआर मणुअनगे१४

ए आदे असुरकुमारमांहि रह्या जे प्रासाद तेनुं।

एआइं असुर ज्ञवण छिआइं।

पूर्वे जे प्रमाण प्रासाद लांबा पोहोला ऊंचानुं छे तेथी अनुक्रमे अ

प्रमान एटले दीर्घ ५० प्रथुल २५ उंचपणे ३६ जोजन जाणवां॥
पुवुत्त माण अद्धाई॥
तेहथी अर्द्धप्रमाण नागकुमारादिक तेथी व्यंतरमां भुवनछे ते अ
नवनोकायने विषे प्रासादनुं प्रमाण प्रमाणछे लांबा१२ पोहोलां
छे.लां०२५ पो०१२ उं०१८ जोजनछे। ६ उंचां ए जोजन ॥१५॥
दल मित्तो नागाई नवसु। वणेसुं इउ अद्धं॥१५॥
दिग्गज पर्वतने विषे ४० चालीस प्रासाद छे।
दिग्गय गिरिसु चत्ता ४०।
इहे एसी जिनप्रासादछे कंचनगिरीनेविषे एकहजार जिनप्रासादछे
दहे असी८० कंचणेसु इगसहसो १०००॥
सितेर प्रासाद मोहोटी न एकसोने सितेर प्रासाद लांबा वैताढये
दीयोने विषे छे। छे॥ १६॥
सत्तरि७० महानईसु। सतरि सयं१७०दीह वेअड्ढे॥१६॥
कुंरूने विषे त्रणसें एंसि जिनप्रासाद छे।
कुंरूसु तिसय असीआ३८०।
वीसप्रासाद जमग पर्वतनेविषेछे पांच प्रासाद मेरूनीचुलीकाउपरछे
वीसं२० जमगेसु पंच५ चूलासु॥
अगीआरसें सितेर प्रासाद। जंबू प्रमुख दस वृक्षने विषे छे १७
इक्कारस सय सत्तरि११७८। जंबूपमुहे दसतरूसु॥१७॥
वृत वैताढ्य पर्वत उपर वीस २०५५ प्रासाद एक कोस लांबा छे
प्रासाद छे एम दीग्गजादिक अर्द्धकोस पोहोला छे एटले२००० ध
दस स्थानकना मली। नुष लांबा१०००धनुष पोहोला ने॥
वट्टवेअड्ढे वीसा २०। कोस तयद्धं च दीहविछारा॥
चउदसेने चालीस धनुष। अधिक उंचपणे छे सघला॥ १८॥

चउदस धणुसय चालीस । अहिअ उच्चत्तणेसव्वे ॥१८॥

आठमे द्वीपे विदिसीए सोलप्रासाद ।

अट्ठ दीवि विदिसि सोलस ।

सौधर्मइंद्र, ईसानइंद्र ए बेनी १६ देवीनी सोल नगरीउने विषे

सोहम्मीसाणग्गदेविनयरीसु ॥ १६ ॥

एम बत्रीसें उगणसाठ । सर्व सहीत प्रासाद त्रीर्णलोकमां-१९

एवं बत्तीससया–गुणसठिजुआ तिरिअलोए ॥ १९ ॥

एम पूर्वे कह्यां ते त्रण लोक जे आठक्रोडछसत्तावन्नलाख ५७ ॥
उर्द्ध अधो तीर्छे ए त्रण लोकमां।

एवं तिहुअणमज्झे । अट्ठ कोडी सत्तवन्न लक्खाइं ॥

बसेंने ब्यासी २८२ एटले ८५७००२८२ । ते शास्वतां जिनभुवन प्रते वांदुछुं ॥ २० ॥

दोअसया बासीया । सासय जिणभवण वंदामि ॥२०॥

हवे त्रणलोकमां जिन प्रतिमा छे तेरसेंक्रोडएटले१३०८९६०००००० ते प्रत्येके कहेछे.साठलाख,नव्या जिनबिंब भुवनपतिमां छे ॥ सीक्रोड ने

सट्ठी लक्खा गुणनवइ–कोडि तेरकोडि सयबिंबभवणेसु

त्रणसें वीस एकाणुं हजारएद एकाणुंने जोडज्यो ने त्रणलाख एटले ३९१३२०एटला जिनबिंब तीर्छे लोके छे ॥२१ ॥

तिअसय वीसा इगनवइ। सहस्स लक्खा तिगंतिरिअं॥२१

हवे वैमानीकमां जिनबिंब उपर बावनक्रोड चोराणुं लाख ने कहेछे एकसोक्रोड नोश्चे !

एगं कोडि सय खलु । बावन्ना कोडि चउणवइ लक्खा॥

चुंमालीसहजार सातसेंने । साठ वैमानीक वा ऊर्द्धलोकमां जिन बिंब छे एटले १५२९४४४७६० ॥२२

चउ चत्त सहस सगसय । सठा वेमाणि बिंबाणि॥२२॥

हवे त्रण भुवननां बिंबनी संख्या बेहेंतालीसक्रोड ने अठावनला समुदाये कहेछे पन्नरसें क्रोड ने । ख ने ॥

पनरस कोडि सयाइं । दुचत्त कोडि अडवन्न लख्खाइं॥

छत्रीस हजार ने एंसी । त्रण भुवनमां जिनबिंबने हुं प्रणमुंछुं एटले कुल १५४२५८३६०८० ॥२३॥

छत्तीससहस असीआ। तिहुअण बिंबाणि पणमामि॥२३

चक्रवर्तीपदवीरूप लक्ष्मीवंत भ जे अनेरां इहां एटले अढीद्वी रतराजा आदे राजाउ तेमने । पमां नीपजाव्यां ॥

सिरिभरहनिवइपमुहेहिं । जाइं अन्नाइं इत्त विहिआइं॥

श्री देवेंद्रमुनीश्वरे स्तव्यां छे आपो भव्यजीवने सिद्धिसुख प्रते एवा त्रीजग जिनबिंब ते । ॥ २४ ॥

देविंद मुणिंद थुआइं । दिंतु भवीयाण सिद्धिसुहं॥२४॥

उत्सेद अंगुलना मापे करी । अधोलोके ऊर्द्धलोके सात हाथ ॥

उस्सेह मंगुलेणं । अह उड्ढमसेस सत्त रयणीउ ॥

तीर्छलोके पांचसे धनुष एहवी । शास्वती प्रतिमा प्रणमुंछुं २५

तिरिलोए पण धणुसय । सासय पडिमा पणिवयामि॥२५

॥ इति शास्वता श्री जिनभुवन तथा जिनबिंब स्तवन समाप्तम्

आ प्रकरणमां संज्ञामात्र देहेरां प्रतिमानी संख्या छे त वीस्तारे यंत्रथी जाणजो, भली बुद्धिथी वंदना करज्यो ॥

॥ अथ त्रीलोक चैत्य बिंब संख्या ॥

॥ अधोलोकमां जिनभुवन बिंब संख्या ॥

ठामसंख्या.	ठामनां नाम.	भुवनसंख्या.	जिनबिंबसंख्या.
१	असुरकुमारमां ॥	६४लाख	११५२००००००
२	नागकुमारमां ॥	८४लाख	१५१२००००००
३	सुवन्नकुमारमां ॥	७२लाख	१२९६००००००
४	विद्युत्कुमारमां ॥	७६लाख	१३६८००००००
५	अग्निकुमारमां ॥	७६लाख	१३६८००००००
६	द्वीपकुमारमां ॥	७६लाख	१३६८००००००
७	उदधिकुमारमां ॥	७६लाख	१३६८००००००
८	दिग्कुमारमां ॥	७६लाख	१३६८००००००
९	वायुकुमारमां ॥	९६लाख	१७२८००००००
१०	स्तनीतकुमारमां ॥	७६लाख	१३६८००००००
प्रत्येक	चैत्ये प्रतिमा १८० छे.	कुल. ७७२०००००	कुल. १३८९६००००००

॥ ऊर्ध्वलोकमां जिनभुवन बिंबसंख्या ॥

ठामसंख्या.	ठामनां नाम.	भुवनसंख्या.	जिनबिंबसंख्या.
१	सौधर्मदेवलोके ॥	३२लाख	५७६००००००
२	ईशानदेवलोके ॥	२८लाख	५०४००००००
३	सनत्कुमारमां ॥	१२लाख	२१६००००००
४	माहेंद्रदेवलोके ॥	८लाख	१४४००००००
५	ब्रह्मदेवलोके ॥	४लाख	७२००००००
६	लांतकदेवलोके	५००००	९००००००

७	महाशुक्रदेवलोके ॥	४००००	७२०००००
८	सहस्रारदेवलोके ॥	६०००	१०८००००
९	आनतदेवलोके	२००	३६०००
१०	प्राणतदेवलोके	२००	३६०००
११	आरणदेवलोके	१५०	२७०००
१२	अच्युतदेवलोके	१५०	२७०००
३	प्रथमत्रीके ॥	१११	१३३२०
३	बीजेत्रीके ॥	१०७	१२८४०
३	त्रीजेत्रीके	१००	१२०००
५	अनुत्तरपांचे ॥	५	६००
		कुल. ८४९७०२३	कुल. १५२९४४४७५०

प्रथमदेवलोकथी १२ मा सुधी प्रत्येक चैत्ये १८० प्रतिमा छे॥ पाच सज्ञानी ६० प्रतिमा। त्रण बारणाना चोमुखनी १२प्रतिमा मध्य चैत्यनी १०८प्रतिमा। सर्व मली १८० जाणवी ॥ ग्रैवेके अनुत्तरे १२० छे कल्पातीत छे, माटे सज्ञा नथी ॥

॥ तीर्च्छालोकमां चैत्यबिंबसंख्या ॥

ठामसंख्या.	ठामनां नाम.	जिनचैत्य संख्या.	जिनबिंबसंख्या.
१	व्यंतर असंख्यनग्र ॥	असंख्यभुवन	असंख्यबिंब
२	जोतषीचरथरमां ॥	असंख्यभुवन	असंख्यबिंब
३	नंदीश्वरद्वीपमां प्र.१२४॥	५२	६४४८
४	कुंमलद्वीपमां ॥	४	४९६
५	रुचकद्वीपमां ॥	४	४९६
६	कुंमलगीरीमां प्र. १२०॥	३०	३६००

७	देव उत्तरकुरुमां ॥	१०	१२००
८	मेरुवनने विषे ॥	८०	९६००
९	गजदंता पर्वते ॥	२०	२४००
१०	वखार गिरिये ॥	८०	९६००
११	इस्कुकार गिरिये ॥	४	४८०
१२	मानुषोत्तर गिरिये ॥	४	४८०
१३	दिग्गजे ॥	४०	४८००
१४	द्रहे ॥	८०	९६००
१५	कंचनगिरिये ॥	१०००	१२००००
१६	महानदीयोये ॥	७०	८४००
१७	दीर्घ वैताढ्य गिरिये ॥	१७०	२०४००
१८	कुंडे ॥	३८०	४५६००
१९	यमकगिरिये ॥	२०	२४००
२०	मेरुपर्वतनी चूलीकाये ॥	५	६००
२१	जंबुप्रमुखवृक्षे ॥	११७०	१४०४००
२२	वृतवैताढ्यगिरिये ॥	२०	२४००
२३	नग्रीयो वीजयादिके ॥	१६	१९२०
		कुल ३२५९	कुल ३९१३२०

एहमां ६० प्रासाद तिहां प्रत्येके १२४ पडिमा बाकी ३१९९ प्रासाद त्रीडुवारा तीहां प्रतेके १२० पडीमा ॥

॥ त्रीजगसंख्या ॥

अधोलोके ॥	७७२०००००	१३८९६००००००
उर्द्धलोके ॥	८४९७०२३	१५२९४४४७६०
तिर्छेलोके ॥	३२५९	३९१३२०

॥ एम त्रणलोकमा ॥

शास्वता प्रासाद ॥	शास्वता जिनबिंब ॥
८५७००२८२	१५४२५८३६०८०

॥ तेहने माहरी त्रीकालवंदना होज्यो ॥

॥ इति शास्वतां जिनभुवन तथा जिनबिंब संख्यायंत्र समाप्तः॥

॥ अथ शत्रुंजय लघुकल्प ॥

श्री अइमुत्ता वा अतिमुक्त केवली भगवंते । कह्युं छे श्री शत्रुंजयतीर्थनुं महात्म्य ॥

अइमुत्तय केवलिणा । कहिअं सेत्तुंजतित्थमाहप्पं ॥

श्री नारदनामे रुषी आगल। ते सांभलो भाव धरीने हे भव्यजीवो१

नारयरिसिस्स पुरउ । तं निसुणह भावउ भविआ॥१॥

ते शत्रुंजयतीर्थ उपर श्री रुषभदेव नो प्रथमगणधर पुंडरीकनामे । सिद्ध थयो मुनि पांचक्रोडने परिवारे ॥

सेत्तुंजे पुंडरीउ । सिद्धो मुणि कोडीपंच संजुत्तो ॥

चैत्रमासनी पुनमने दिवसे। ते कारणमाटेतेहने कहेछेपुंडरिकगिरि

चित्तस्स पुण्णिमाए । सोभन्नइ तेण पुंडरिउ ॥ २ ॥

नमि विनमि बे भाइ विद्याधरना राजा। ते सिद्ध थया बे क्रोड मुनि सहीत ॥

नमि विनमि रायाणो । सिद्धा कोडिहिं दोहीं साहुणं॥

तेमज द्राविड वालीखिल्ल बे भाइ मुनि । निवृत्या वा सिद्ध थया दसक्रोड साधु साथे ॥ ३ ॥

तह दविडवालीखिल्ला । निव्वुआ दसय कोडिउ ॥३॥

प्रद्युम्नकुमार, साबकुमार साडाआठक्रोड कृष्णपुत्र कुमर

प्रमुख । सहीत सिध्या

पज्जुन्नसंबसमुहा । अहु हाउ कुमार कोडिउ ॥

तेमज पांडव पण पांच वीस सिद्धिपद पाम्या नारदरुषि एकाणुं लाखथी ॥ ४ ॥
क्रोड साथे सिद्धि वर्या ।

तह पंडवावि पंचय । सिद्धि गया नारयरिसिय ॥४॥

थावच्चाकुमर एकहजारथी, शुकमुनि एक हजारथी, पांचसेथी सेलगमुनि,एप्रमुख । मुनियो पण सिद्धथया तेम रामचंद्रमुनि ॥

थावच्चा सुय सेलगाय । मुणिणोवि तह राममुणि ॥

भरतजीए बे दशरथ राजाना पुत्र । त्रण क्रोड साधु सहित सिद्धि वर्या तेमने हुं वांदु शत्रुंजय उपर ॥५॥

भरहो दसरहपुत्तो । सिद्धा वंदामि सेत्तुजे ॥ ५ ॥

ए आदे बीजा पण घणा मुनिराज मोहने क्षय करीने । रुषभादिकना मोहोटा वंशमांहे उपन्या ॥

अन्नेवि खवियमोहा । उसभाइविसालवंससंभुआ ।

जे सिद्धपदपाम्या शत्रुंजयउपर । ते मुनि असंख्याताप्रते हुंनमुंछुंइ

जेसिद्धा सेत्तुजे । तं नमह मुणि असंखिज्जा ॥ ६ ॥

पचास जोजन प्रमाण । होतो हवो श्री शत्रुंजय वीस्तारेमूले॥

पंनास जोयणाइं । आसी सेत्तुंज विच्छडो मूले ॥

दस जोजनप्रमाणे शीखरतलेछे । उच्चत्वपणे आठ जोजननो छे ७

दसजोयण सिहरतले । उच्चत्तं जोयणा अठ ॥ ७ ॥

जे पामीये फल अन्यतीर्थे । आकरा तपे तथा उत्कृष्ट शीलव्रते॥

जं लहइ अन्नतित्थे । उग्गेण तवेण बंभचेरेण ॥

ते फल पामीये उद्यमे करीने ततकाल । श्री विमलगिरिमां वसतां वा रेहेतां थकां ॥ ८ ॥

तं लहइ पयत्तेणं । सेत्तुंजगिरिम्मि निवसंते ॥ ८ ॥

जे क्रोमजणने जमाम्हे पुंन्य। कांमीतवांछीत जोजने जमाम्हे जेनर

जं कोडिए पुन्नं । कामिय आहार जोइआ जेउ ॥

जे लहे वा पामे तीहां ते सर्व पुन्य । एक उपवास करतां थकां फल पा मे शत्रुंजे ॥ ए ॥

जं लहइं तत्र पुन्नं । एगो वासेण सेत्तुंजे ॥ ए ॥

जे कोइपण नाममात्र तीर्थ। स्वर्गलोके पाताललोके मनुष्यलोके॥

जं किंची नामतीत्थं । सग्गे पायाले माणुसे लोए ॥

ते सर्व तीर्थ नीश्चे दिठां । एक पुंमरीक तीर्थ वांदे थके ॥१२॥

तं सव्व मेव दिठं । पुंमरिए वंदिए संते ॥ १० ॥

प्रतिलाजतां वा जक्ती करतां थकां चतुर्विध संघनी विमलाचल । शत्रुंजय सनमुख चालतां दिठे अण दिठे ते शत्रुंजय पर्वत नीश्चे, फल था य ते कहेछे ॥

पडिलाजंते संघं । दिठमदिठेय साहू सेत्तुंजे ॥

क्रोमगणुं फल अणदिठे थ्या ने होय वली । दिठे थके तो अनंतगणुंफल थाय ॥ ११ ॥

कोडिगुणंच अदिठे । दिठेअ अणंतये होई ॥ ११ ॥

केवल ज्ञाननी उत्पत्ति थइ जीहां । नीर्वाण वा मोक्षप्राप्ति छे जोहां मु नियोने ॥

केवलनाणुप्पत्ती । निव्वाणं आसि जत्त साहूणं ॥

ते श्रीपुंमरीकतीर्थ वांदेथके। ते सर्ववांद्यांपूर्वोक्त सर्वमुनि तीहां१२

पुंडरिए वंदित्ता । सव्वे ते वंदिया तत्त ॥ १२ ॥

अष्टापदतीर्थे रुषजदेव मोक्षके पावापुरी वीर मोक्षगांम चंपानग

त्र तथा समेतशिखरतीर्थ २० री वासुपूज्य सिद्धक्षेत्र गिरनारती

जिन सिद्धक्षेत्र । र्थ नेमनाथजीनुं मोक्षगाम ॥

अट्ठावयं समेए । पावा चंपाइ उज्जंत नगे य ॥

ए तीर्थ वांदे पुन्यफल थाय ॥ सोगणुं फल तेथी पण पुन्डरीकतीर्थ जेटे ॥ १२ ॥

वंदित्ता पुन्नफलं । सयगुणं तंपि पुन्डरीए ॥ १२ ॥

पूजा कीधे थके जे पून्य थाय ते । एकगणुं तेहथी एकसोगणुं पुन्य प्रतिमा जरावे पूजे थाय वली ॥

पूआ करणे पुन्नं । एगगुणं सयगुणं च पडिमाए ॥

तेथी श्री जिनजुवन करावे हजारगणुं पुन्य । तेथी अनंतगणुं पुन्यफल शत्रुंजय तीर्थ पालण करवे होय १४

जिणजवणेण सहस्सं । णंतगुणं पालणे होइ ॥ १४ ॥

प्रजुनी प्रतिमा अथवा देहरासर । श्री शत्रुंजयगिरीतीर्थ मस्तके वा उपर करे करावे ते ॥

पडिमं चेइहरं वा । सित्तुंजगिरीस्स मत्थए कुणइ ॥

जोगवीने जरतक्षेत्रनुं राज्य एटले चक्रवर्तिपद जोगवी । वसे स्वर्गलोके तथा मोक्षे ॥१५॥

जुत्तूण जरहवासं । वसइ सग्गेण निरुवसग्गे ॥१५॥

नोकारसहिनो पच्चखांण पोरसहिनो पच्चखांण । पुरीमढनो पच्चखाण एकासणनो पच्चखांण वली आंबलनो पच्चखाण॥

नवकार१पोरिसीए २ । पुरिमड्ढे३गासणंच४आयामं५॥

एटलां पच्चखांण करे ने श्री पुंन्डरीकतीर्थ वली संजारे । फलनो वंछक करे उपवास तप हवे ए छनुं प्रत्येके फल कहेछे ॥ १६ ॥

पुंडरीयंच सरंतो । फलंकंखी कुणइ अजत्तछंद ॥१६॥

न०छछ ते बे उपवासनुं? पो०अठम आ० अर्धमास ते पन्नर उ

ते त्रण उपवासनुं२पु. दशम ते चा पवासनुं५ ०० मासखमण
२ उपवासनुं३ ए० डुवालस ते पांच ते एक मासना उपवासनुं६
उपवासनुं ४।

छठ१छम२दसम३डुवालसाणं४। मास ६मास५खवणाणं६
त्रीकरण ते मन वचन काया जे शेत्रुंजानुं ध्यान स्मरण करे
शुद्ध जे आराधे ते पामे फल। ते ॥ १७ ॥

तिगरणसुद्धो लहइ । सित्तुंजं संभरंतोअ ॥ १७ ॥

छठने पच्चखांणे प्रक्षेप गाथा चोवीहार करीने नीश्वे सातयात्रा।
जणाय छे ।

छठेणं भत्तेणं । अपाणेणं तु सतजत्ताइं ॥

जे भव्य प्राणी एक मने ते भव्यजीव त्रीजे भवे मोक्ष
करे शत्रुंजय तीर्थे । सुख लहे ॥ १८ ॥

जो कुणइ सेत्तुंजे । तइय भवे लहइ सो मुखं ॥१८॥

आज पण देखायछे लोकमां । भोजन तजीने पुंडरीक पर्वते
अणसण करे ॥

अज्जवि दिसइ लोए । भत्तं चईउण पूंडरीय नगे ॥

स्वर्गे सुखे करीने जाय । शीलव्रत वा आचार वर्जित होय तोपण

सग्गे सुहेण वच्चइ । सील विहूणोवि होऊणं ॥ १ए॥

छत्र दाने धजा दाने पताका चामर वींझे कलश चढावे थाल
वा झलरी चढावे दाने करी ॥

छत्तं झय पडागं । चामर भिंगार थालदाणेण ॥

विद्याधरनीपदवी पामे। तेमज चक्रवर्तिनीपदवी पामे रथदानेकरी

विज्जाहरो अ हवइ । तह चक्की होइ रहदाणा ॥२०॥

दशलाख१ वीसलाख२ त्रीस लाख३ चालीसलाख४। पचासलाख५एटलां फुलनी माला चमावे वा आपे फल कहेछे ॥

दस वीस तीस चत्ता । लक्खपन्नासा पुप्फदाम दाणेण ॥

पामे चोथ जे उपवासनुं१ छठ्ठनुं२ अठ्ठमनुं३ । दशमनुं४ डुवालसनुं५ एटलां तप करयानुं फल अनुक्रमे पामे॥२१॥

लहइ चउत्थ छठ्ठ छम । दसम डुवालस फलाइं ॥२१॥

जेतीर्थे कृष्णागरुआदि उत्तमधुप देते तेने पन्नरउपवासनुं फल थाय। एक मासक्षमण तपनुं फलकपूर जे बरासधूप देवे करी होय॥

धूवे पक्खुववासो । मासक्कमणं कपूरधूवंमि ॥

केटलांएक मास खमणतपनुं फल । मुनिने आहारादिकशुद्ध पमिलाज्ञतो वा वेतोथको पामे लहे॥२२॥

कित्तिय मासक्कमणं । साहूपडिलाभिए लहइ ॥ २२॥

न थाय तेटलुंज सोनानुं दान भूमीनुं दान । आभूषणदान देवेकरी बीजा तीर्थने विषे ॥

नवित्तं सुवन्न भूमी । भुसणदाणेण अन्नतित्थेसु ॥

जेटलुं पामे पुन्यफल प्रते । पूजा न्हवण करवेकरी शेत्रुंजय तीर्थे तीर्थपतिने तेटलुं ॥२३॥

जं पावइ पुन्नफलं । पुआन्हवणेण सित्तुंजे ॥ २३ ॥

अटवीनो भय१ चोरनो भय२ सिंहादिकनो भय३ । समुद्रनो भय४ दारिद्रपणानो भय५ रोगनो भय६ वैरीनो भय७ रुद्रअग्नि आदिकनो भय ८ ॥

कंतार१चोर२ सावय३ । समुद्द४दारिद्द५रोग६रिउ७रुद्दा८

ए आठभयथी मुकाय वा भय मूके अविघ्नपणे । ए जे प्राणी शेत्रुंजय तीर्थनुं ध्यानधरे मनमां तेह प्राणी ॥ २४ ॥

मुच्चंति अविग्घेणं । जे सेतुंजं धरंति मणे ॥ २४ ॥

सारा वली नामे पयंनाने वीषे। गाथाउ छे ते पूर्वधरे कहीछे ते
सारावली पयन्नग । गाहाउ सुअहरेण जणीआउ ॥
जे जणशे तथा गणशे तथा ते प्राणी पामशे शत्रुंजयनीजात्रा
जे सांभलशे । करयानुं फल ॥ २५ ॥
जो पढइगुणइ निसुणइ। सो लहइ सित्तुंज जत्तफलं॥२५॥
॥ इतिश्री शत्रुंजयलघुकल्पटबार्थ संपूर्ण ॥
॥ इति शत्रुंजयलघुकल्प समाप्त ॥

॥ अथ उपगारीश्रीरत्नागरसूरिजी कृत ॥
॥ श्रीरत्नाकरपचीसी ॥

मोक्षरूप लक्ष्मीवंत कल्याणने क्रीडा करवानुं घर ।
श्रेयः श्रियां मंगलकेलिसद्म ।
नरना इंद्र ते चक्रवर्ती आदे देवना इंद्रते चमरादिक तेमणे नम्या
छे चरणकमल जेहना हेवा ॥
नरेंद्र देवेंद्र नतांघ्रीपद्म ॥
हे सर्वजाण हे सर्व जे चोत्रीस अतीशय ते उत्कृष्टेकरी प्रधान।
सर्वज्ञ सर्वातिशयप्रधान ।
हे स्वामी घणोकाल जयवंता वर्तो हे ज्ञानकलानीधान ते केव
लज्ञान लीपनादी ७२ कला तेहनो भंडार ॥ १ ॥
चिरंजय ज्ञानकलानिधान ॥ १ ॥
हे जगत्रयआधार उर्ध्व अधो त्रीर्छा ते त्रणलोकवासी जीवोने
आधार हे कृपावतार एटले दयावंत ।
जगत्रयाधारकृपावतार ।
दुःखे वारवायोग संसार जन्म जरा मरणरूप रोग वा विकार ते

वारवा हे वीतराग नाव वैद्य ॥

दुर्वारसंसारविकारवैद्य ॥

हे वीतराग रागद्वेष रहितनीजगुण लक्ष्मीवंत तमारा विषे वा तम

श्रीवीतराग त्वयि मुग्धनावा- [आगे नोलेनावे।

हे वोशेषजाण; हेप्रनो;वा ठाकोरविनति करुंछुं कींचित् वा लगार२

विज्ञ प्रनो विज्ञपयामि किंचित् ॥ २ ॥

बालकनी लीला वा क्रीमाए सहित एवो बालक जे ते शुं न।

किं बाललीलाकलितो न बालः।

मातापिताने आगे बोले? बोलेज विकल्परहितपणे एटले जेमतेम

पित्रोःपुरो जल्पति निर्विकल्पः ॥ [बोले॥

ते प्रकारे वा तेमज साचे साचुं कहीश हे नाथ वा ठाकोर।

तथा यथार्थं कथयामि नाथ।

निजवा पोतानो आशय वा अनिप्राय पश्चाताप करतोथकोहेनाथ

निजाशयं सानुशयस्तवाग्रे ॥३॥ [तमारा आगल॥३॥

हवे रत्नाकरसूरि आपणुं दुःकृत कहेछे सुपात्रे दान दीधुनहीतथा

दत्तं न दानं परिशीलितं च। (पाल्युं नही

नही उत्तम वा मनोज्ञ शील तथा में तप बाह्य अन्यंतर बारनेदेन

न शालि शीलं न तपोनितप्तं ॥ (तप्यो ॥

शुन वा प्रशस्त वा नलो नाव पण न नाव्यो आ मनुष्यनवने विषे

शुनो न नावोप्यनवन्नवेऽस्मिन्।

हे प्रनु हुं नम्यो अहो वा खेदे फोगटज संसार चक्रमां ॥ ४ ॥

विनो नया न्नांतमहो मुधैव ॥४॥

क्रोधरूप अग्निए करी हुं बल्यो वली मुजने मस्यो।

दग्धोऽग्निना क्रोधमयेन दष्टो।

डुष्ट वा ज्ञयंकर लोज्ञ नामा मोहोटा सर्पे ॥

डुष्टेन लोज्ञाख्यमहोरगेण ॥

वली मुजने गळ्यो अज्ञिमानरूप अजगरे वली मायारूपिणी।

ग्रस्तोऽज्ञिमानाजगरेण माया

जालमां हुं बंधायोछुं एहवो केम करी तमने ज्ञजुं एटले कषाय सहितपणे ज्ञजेलुं काम नाव्युं ॥ ५ ॥

जालेन बद्धोऽस्मि कथं ज्ञजे त्वां ॥ ५ ॥

वली कहेछे न कर्युं में परलोके सुखदायक कार्य वलीइहनोअर्थ

कृतं मयामुत्र हितं न चेह। (आवते पदे केहेछे।

हे लोकेश लोक! जे छकायजीव तेहना रक्षकमाटे लोकेश आ लोके वा वर्तमानजन्मे पण मुजने सुख न थयुं माटे

लोकेऽपि लोकेश सुखं न मेऽभूत् ॥

मुज सरीखानो जन्म वा ज्ञव केवलज।

अस्मादृशां केवलमेव जन्म।

हे जिनेश थयो ज्ञव पूरवा वा योनी पूरवाने ॥ ६ ॥

जिनेश जज्ञे ज्ञवपूरणाय ॥ ६ ॥

वली केहेछेके हे मनोज्ञवृत्त! हुं एम मानुछुं वा जाणुछुं जेकारणमाटे

मन्ये मनो यन्न मनोज्ञवृत्त। (चित्तज ते न

तमारा मुखरूप चंद्र अमृतरूप कीरण पामे थके ॥

त्वदास्यपीयूषमयूखलाज्ञात् ॥

ग्रहण करतुं एवुं माहानंद रसने माटे कठोर छे।

ऱ्हतं महानंदरसं कठोर–

हे देव माहरा तरीखा मनुषनुं मन पथ्थरथी पण ॥७॥

मस्मादृशां देव तदस्मतोऽपि ॥ ७ ॥

तमाराथकी घणुं दुःखेपामवायोग्य ते आ वेगे हुंपाम्यो शुं ते केहेछे

त्वत: सुदुःप्राप्यमिदं मयाप्तं ।

रत्नत्रय जे ज्ञानदर्शन चारीत्रएत्रण रत्न घणां भवभ्रमणकरतेथके

रत्नत्रयं भूरि भव भ्रमेण ॥

तेरत्नत्रय प्रमादरूप निद्रानावशथकी येले वा फोगट गमाव्यांएटले

प्रमाद निद्रावशतो गतं तत् । (जन्म प्रमादे गमाव्यो ।

माटे माहारीजञ्जल तो हवे कोनाआगल हे नायक हुं पोकार करुंछ

कस्याग्रतो नायक पूत्करोमि ॥ ८

वैराग्यरंग लोकने ठगवाने अर्थे थयो ।

वैराग्यरंगो परवंचनाय ।

धर्मनो उपदेश कह्यो जे तेतो लोकने राजी करवाने काजे थयो ॥

धर्मोपदेशो जनरंजनाय ॥

वली विद्याभणयो ते वादकरवाअर्थे मुजनेथइएटले आत्महेते नथइ

वादाय विद्याध्ययनं च मेऽभूत् ।

हे ईश वा हेस्वामी माहारुंकृत्य हास्यकारक केटलुंकहुंएटलेमेंघणुं

कियद्ब्रुवे हास्यकरं स्वमीश ॥९॥ (अयुक्त कर्युं ॥९॥

परनाअपवाद वा अछतादोषादि बोलवेकरी मुखदुःषण सहित कर्युं

परापवादेन मुखं सदोषं ।

नेत्रजेआंख्यो परनारीनां रूप आदे माठी बुद्धीथी जोवेकरी सदोष

नेत्रं परस्त्रीजनवीक्षणेन ॥

चीत वा मनपरने अपाय जेकष्टथवानुं चिंतववेकरी सदोष कर्युं।

चैतःपरापायविचिंतनेन ।

हे प्रभु एहवां कर्म कर्यां माटे माहारी आगल शी गती थशे १०

कृतं भविष्यामि कथं विभोहं ॥ १० ॥

वीम्बंच्यु वीगोव्युं जे कंदर्परूपि खाउकरूनी वेदनानी ।

विम्बंवितं यत्स्मरघस्मरार्ति-

दशाना वशथी शब्दादिक वीषयमां अंधपणे थयो

एटले वीषयवशथी विवेकहीण थयो तेथी माहारुं ॥

दशावशात्स्वं विषयांधत्वेन ॥

प्रकाश्युं प्रगटकर्युं कह्युं ते तमाराआगल वा समीप चरीत्र लज्या

प्रकाशितं तद्भवतो ह्रियैव । (ये करीनेज ।

हे सर्वज्ञ सघलुं आपणी मेले नीश्चे जाणोछो एटले

मारुं चरीत्र केटलुं कहुं आप सर्व जाणने ॥११॥

सर्वज्ञ सर्वं स्वयमेव वेत्सि ॥ ११ ॥

वली में आम कर्युं ते कहेछे अनादर कर्यो अन्यमंत्र जे मारणमोह

न उचाटनादिथी परम इष्टपदवंते उलखाव्यो जे परमेष्टीमंत्रतेहनो।

ध्वस्तोऽन्यमंत्रैः परमेष्टिमंत्रः ।

कुशास्त्र जे कामक्रोधादिक दीपावकनां वाक्य ते भणयो सांभल्यां

ने सिद्धांत न भणयो अर्थात् यथार्थ न आदर्यां आगम वचन ॥

कुशास्त्रवाक्यैर्निहितागमोक्तिः ॥

करवाने फोगट पापकर्म कुदेव जे रागद्वेष सहीत तेमना संघथी

कर्तुं वृथा कर्म कुदेवसंगात् ।

वांछा करी हे नाथ ए माहारी मतिनो वीभ्रम उदय थयो ॥१२॥

अवांछि हि नाथ मतिभ्रमो मे ॥ १२ ॥

नेत्र मारगे आवेला एहवा तमोने मूकीने ।

विमुच्य दृक् लक्ष्य गतं भवंतं ।

ध्याया वा चिंतव्या में मूढबुद्धीये अंतःकरणने वीषे ॥

ध्याता मया मूढधिया हृदंतः ॥

कटाक्ष जे नेत्रवीकार वक्ष्योज स्तन गंभीरनाभी ।

कटाक्षवक्षोजगभीरनाभी–

कमर वा केडेमनो भाग एहसंबंधी इत्यादीक स्त्रीयोनांअवयवनां वी
लास मनोहर वा सुंदरदेखी चींतव्यांएटले तेमांरागी थयो पणआप

कटीतटीयः सुदृशां विलासाः ॥१३॥ (ने न ध्याया॥१३॥

लोल वा चंचल ईक्षण वा नेत्र छे जेहनां एहवी स्त्री तेह
नुं मुख जोवे करीने वा चपल नेत्रपणे मुख जोवे करीने ।

लोलेक्षणावक्त्रनिरीक्षणेन ।

जे मनने वीषे रागनो लव एटले मोहना अंशनो रंग बेठो वा

यो मानसो रागलवो विलग्नः ॥ (लाग्योछे ते ॥

न गयो शुध वा पवित्र सिद्धांतरूप समुद्रने वीषे ।

न शुद्धसिद्धांतपयोधिमध्ये ।

हे संसारतारक धोयुं मन तोपण ते रंग न गयो तेहनुंशुं कारण ए
टले सिद्धांत वांचे भणे पण मोहराग न गयो ते शा माटे॥१४॥

धौतोप्यगात्तारक कारणं किं ॥ १४ ॥

श्रीरत्नाकरसूरि कहेछे शरीरनथीमनोहर तथानथी वीनय औदार्या

अंगं न चंगं न गणो गुणानां । [दिक गुणनो समूह।

नथी नीर्मल वा भली कलानो वीलास कोइ पण ॥

न निर्मलः कोपि कलाविलासः ॥

प्रधान वा भली कांती तथा प्रभुता नथी कोइ पण ।

स्फुरत्प्रभा न प्रभुता च कापि ।

तोहेपण अभीमान वा गर्वेकरीनेकदर्थना पाम्यो हुं एटले ते गुण वी

तथाप्यहंकारकदर्थितोऽहं ॥१५॥ [ना पण गर्व कस्रो ।१५।

आयु गलेछे वा जायछे शीघ्र पण पापबुद्धी नथी जती ।

आयुर्गलत्याशु न पापबुद्धिः ।

गइ वय बाल आदे पण वीषयनी वांछा गइ नही ॥

गतं वयो नो विषयाभिलाषः ॥

वली प्रयत्न वा उद्यम करयो उषध करी देह पुष्टहेते

पण आत्माने धर्मने वीषे पुष्ट करवा यत्न करयो नही ।

यत्नश्च भैषज्यविधौ न धर्मे ।

हे स्वामी मोहोटा मोहे वीटंब्यो वा पीड्यो मुजने ॥ १६ ॥

स्वामिन्महामोहविडंबना मे ॥ १६ ॥

नथी आत्मा वा जीव नथी तथा पुन्य वा सुकृत

नथी तथा भव वा अवतार नथी पाप वा दुरीत ।

नात्मा न पुण्यं न भवो न पापं ।

हुं जे तेणे नास्तिकादिक दुराचारीनी माठी वाणी वा कटुकवाणी

मया विटानां कटुगीरपीयं ॥ [पीधी॥

धारण करी कानने वीषे केवलज्ञानरूप भास्कर वा सुर्य तमे ।

आधारि कर्णे त्वयि केवलार्के ।

हे देव अति प्रगटपणे वर्त्तते छते पण धीक्कार हो मुजने

एटले आप ज्ञानी छते माठाना वचनमां राच्यो ॥ १७ ॥

परिस्फुटे सत्यपि देव धिग्मा ॥ १७ ॥

वली हुं केहवोछुं ते कहेछे अरीहंतदेव न पूज्या वली पात्रपूजा ते न देवपूजा न च पात्रपूजा । [सुसाधुने दान न दीधुं । न पाल्यो श्रावकनो धर्म वली भला मुनिनो धर्म न पाल्यो ॥

न श्राद्ध धर्मश्च न साधुधर्मः ॥

पामे थके पण आ मनुष जन्म सघलो ने ।

लब्ध्वापि मानुष्यमिदं समस्तं ।

करयुं में केम जेम रणमां वीलाप वा रुदन करेतेम मारो भववृथा

कृतं मयारण्य विलापतुल्यं ॥१८॥ [कस्यो ॥१८॥

करी में असत्य वा खोटाने वीषे पण कामधेनुनी इछा ।

चक्रे मयासत्स्वपि कामधेनुः ।

वली कल्पद्रुम वा कल्पवृक्षनी इछा करी चिंतामणि रत्ननी इछा करी एटले वीनाशी वस्तुनी वंछा करी पीडा पामुं छुं ॥

कल्पद्रुचिंतामणिषु स्पृहार्तिः ॥

तेवी रीते न जिनेश्वरना बताव्या धर्मने वीषे लीन थयो केहवो ए धर्म प्रगटपणे सुखनो देनार निश्चे ।

न जैनधर्मे स्फुटशर्मदेऽपि ।

हे जिनेश्वरमाहारो जुवो मूढ वा मूर्खभाव वा उपयोगअर्थात्हुंमूढ

जिनेश मे पश्य विमूढभावं ॥१९॥ (शीरोमणि॥१९॥

वली हुं केहवो मूढछुं ते केहेछे भला शब्दादिक भोगनी लीला चिंतवी पण रोगरूपी लोहखीलो दूर करवो विचास्यो नही ।

सद्भोगलीला न च रोगकीला ।

धननो आगम जे आववापणुं चिंतव्युं यतः ॥गाथा॥ अज्जं कल्लं परं परारि । पुरिसा चिंतंति अछ संपत्तिं ॥ अंजलिगयंव तोयं। गलतमाऊन पिछंति ॥१॥ वैराग्यसतके ॥ पण समय समयभवी

ची मरण आयुधन खुटेछे ते वीषे वीचार कर्यो नही वली ॥

धनागमो नो निधनागमश्च ॥

दारा वा स्त्री चीत्तमां चिंतवी पण ते संयोगथी नरकरूप

काराग्रह वा बंधीखानुं पांमीस ते मनमां न ।

दारा न कारा नरकस्य चित्ते ।

चिंतव्युं नीरंतर अघम हेवो हुं तणे ॥ २० ॥

विचिंति नित्यं मयकाधमेन ॥ २० ॥

रह्योनही ज्ञली व्रतीये वा रुरुे आचारेएटले उत्तमसाधुव्रत्तीहृदयमां

स्थितं न साधो हृदी साधुवृत्तात् । (न रही वृतथी पण ।

परने उपगार करवे करी न पेदाश कर्यो वा न अर्ज्यो यश वली॥

परोपकारान्न यशोऽर्जितं च ॥

नथी करयुं करवायोग्य कार्य तोर्थ जे जिनघरादिकनुं उद्धरवादिक।

कृतं न तीर्थोद्धरणादि कृत्यं ।

में वृथा वा फोगट हार्यो वा गमाव्यो नीश्चेज जन्म वा ज्ञव२१॥

मया मुधा हारितमेव जन्म ॥ २१ ॥

वैराग्य वा संसारज्ञोगादीकथी वीरक्तज्ञाव तेहमां रंगगुरुनांकह्यांउ

वैराग्यरंगो न गुरूदितेषु । पदेशवचनथी न कर्यो

वली दुष्ट जीवोनां माठां वचननेवीषे उपशम वा शांतिनआणी अ

न दुर्जनानां वचनेषु शांतिः ॥ (र्थात् क्रोधादीक कर्या ॥

हे देव न थयो मुजने अध्यात्मलेश जे सम्यक्ज्ञणवुंज्ञणाववुंधर्मानु

नाध्यात्मलेशो मम कोऽपि देव । (ष्टान कारणादिके कोइ

माहारा आत्माने केमकरी तारुं ज्ञवसमुद्रनादुःखथी एटले तेदुःख

थीतरवुं तोपुर्वोक्त सुकृतोथी थाय तेतो नसेव्यां माटे न तरायज२२

तार्यः कथंकारमयं भवाब्धिः ॥ २२ ॥

गयाभवमां सुकृतमें न करयुं संका शाथीजाएयुं भतरतथावीथसुख

पूर्वे भवेऽकारि मया न पुण्यं । (ना अभावथी

आवता भवमां पण नही करीश ॥

आगामिजन्मन्यपि नो करिष्ये ॥

जेकारणमाटे हुं एहवा प्रकारनो ते कारणमाटे माहारे नष्ट थया शुं

यदीदृशोऽहं मम तेन नष्टा । (ते आवता पदमां केहेछे।

हे त्रोभोवनगाकोर भूत वा गयोकाल भविष्य वा आवतोकाल वर्त्त

मानकाल ए त्रणे जन्म पुन्य सुकृत न करवाथी माटे केम तरीश

भूतोद्भवद्भाविभव त्रयीशः ॥ २३ ॥ (इति ॥२३॥

शुं अथवा मुधा वा फोगट हुं घणा प्रकारे हे देव ।

किं वा मुधाहं बहुधा सुधाभुक ।

हे पूज्यतमाराआगल स्वकीय वा आत्मीयं वा माहारुं चरीत्रएटले

पूज्य त्वदग्रे चरितं स्वकीयं ॥ (तमारा आगल मारुंचरीत्र

कहुंवुं जे कारणमाटे हे त्रण लोकनां स्वरूप तेहना ।

जल्पामि यस्मात् त्रिजगत्स्वरूप ।

नीरूपक वा त्रीभुवन लक्षण कथक छो माटे तमारा वोषये आ

छेकाणे ए माहारुं चरीत्र मारे केहेवुं कोणमात्र छे ॥ २४ ॥

निरूपकस्त्वं कियदेतदत्र ॥ २४ ॥

हवे स्तुती करता समाप्ती मंगल केहेछे हे दीनोद्धार धुरंधर

दीनदयामणा जीवोने उद्धार करवामां आगेवान तमारा वीना

कोइ नथी ने माहारा विना कृपानुं बीजुं ।

दीनोद्धारधुरंधरस्त्वदपरो नास्ते मदन्यः कृपा–

पात्र नथी आलोकमां हे जिनेश्वर तथापि वा तोहे पण ते

लक्ष्मीने हुं जाचतो वा मागतो नथी ॥
पात्रं नात्र जने जिनेश्वर तथाप्येतां न याचे श्रीयं ॥
शुं हे अरिहंत एक एज आश्चर्यकारी जलुं बोधी वा समकीत
रत्न केवल मोक्षहेतु अर्थात् मोक्षसुखनुं मुख हेतु।
किंत्वर्हन्निदमेव केवलमहो सद्बोधि रत्नं शिवः ।
हे मोक्षलक्ष्मीना समुद्र हे मंगलीकना एकधाम मंगलीककारक
प्रार्थना करूछुं इहां स्तोत्र करतायें आपणुं नाम रत्नाकरसूरिपण
जणाव्युं ॥ २५ ॥
श्रीरत्नाकरमंगलैकनिलयश्रेयस्करं प्रार्थये ॥ २५ ॥
॥ इति रत्नाकरपचीसी समाप्त ॥

॥ अथ मिथ्यात्वकुलकं लिख्यते ॥

१लौकिक मिथ्यात्व; २ लोकोत्तर ते बे भेदना देवगत मिथ्यात्व;
मिथ्यात्व अने गुरुगत मिथ्यात्व एवा प्र
त्येकना बे आन्तर्य भेद छे
लोइअ; लोउत्तरियं । देवगयं; गुरुगयं च उभयंपि॥
लौकिकमिथ्यात्वना देवगतमिथ्यात्व,। आ प्रकारे अनुक्रमे सूत्रथी
अने गुरुगतमि०लोकोत्तरमिथ्यात्वना। जाणी लेवा ॥
देवगतमिथ्यात्व अने गुरुगत मि० ।
पत्तेयं नायव्वं । जह कमं सुत्तउ एवं ॥ १ ॥
प्रथम लौकिक, देवगत कहेछे कृष्ण।मंदीर वा देहराने विषेगमण
महादेव ब्रह्मादिक तेना। तथा पुजा नमनादिक ॥
हरिहर बंभाईणं । गमणं भुवणेसु पूअ नमणाई॥
तजजे हे सम्यक्त दृष्टि वा तज तेमनुं बोल्युं ते पण वर्जजे

वुं सम्यक्त दृष्टि जे तेने । नीश्चे१ ॥ १ ॥
वज्जिज्जे समदिट्ठी । तदुत्तमेअंपि निठयंत्तं ॥ १ ॥
मंगलिकअर्थेनाम ग्रहण करवुं। विनायक जे गणेशनुंकामप्रारंभ्ने२
मंगल नाम गहणं । विणाय गाईण कज्ज पारंभ्ने ॥
शसि वा चन्द्रमा रोहीणी तेनां गणेश बेसारवा विवाहमांध
गीत गावां३ ।
ससि रोहिणी गेआई । विणायग ववणं च विवाहे ॥३॥
छठी पूजनध मांह्य स्थापवीद । बीजनो चन्द्र देखी दोरो वा
दशी नांखवी७ ॥
छठी पुअण माऊणाठविणं । बीयाइं चंद दसियं च ॥
दुर्गादि देवीनी पूजा । तोतला देवीनी पूजा८ ग्रह महिमा पू
जा शान्ति करावे वलीए ॥
दुग्गाईणो वाइया । तोतलया गहाय महिमं च ॥४॥
चैत्र मासनी आठम१० मद्दा मा सूर्य रथ नीकलवे१२ सूर्य ग्र
सनी नवमी ११ । हणादिक१३ ॥
चित्तठमि माहनवमी । रविरहनिरकमणं सुरगहणाई ॥
होलीने प्रदिक्षणानुं देवुं । पूर्वजने पींड मुकवा१४ थावर वा
शनिश्चरनी पूजा१५ ॥
होलीय पयाहिणं । पिंड पाडण थावरे पूआ ॥ ५ ॥
द्रो आठम१६ संक्रान्ति१७ रेवंत पूजा तथा मार्ग वा पंथ वा
रस्ताना देवनी पूजा१८
दूबू ठंमि संकति । पूजा रेवंत पंथ देवाण ॥
शिव रात्रि१९ वछ वारसी२०। क्षेत्रे साथे रतु आदे पुजणुं२१ ॥
सिवरत्ति वच्छ बारसी । खित्ते सीआइ अच्चणयं ॥६॥

देवकी सातमी२२ नाग। पांचम२३ सरावलां माइनां२४॥
देवय सत्तमि नागगण। पंचमी मल्लगाइ माऊण॥
रवीवार सोमवारने विषे तप २५। कुदृष्टि एटले मिथ्यादृष्टि गोत्र सूरनी पूजा २६॥
रवि ससिवारेसु तवो। कुदिठि गुत्ताइं सुरपूआ॥ ७॥
नोरतां एटले आसो शुदि तथा चैत्र शुदि १थी नवरात्रिने विषे बुधाष्टमि एटले अग्नीहोम २८ ...पूजनादि २७।
नवरत्ताइसुतत् पूअ माई। बुहाअठमिग्गि होमं च॥
सोनीणी, सूपीणी, रंगीणी पूजा २९ घतनुं दान कांबलनां दान माघ मासे ब्राह्मणने ३०
सुन्निणिरूपिणिरंगिणि। पूआधय कंबलो माहे॥८॥
काजल त्रीजे हींचवुं तीलनुं। दाननुं दान देवुं ३१ मुआने जलांजली देवी ३२
कज्जल तईआ तिल। दऊदाणं मय जलंजली दाणं॥
श्रावण चंदण छठ ३३। गायना पूछादिकनुं छेदवुं कर छेदवुं ३४
सावण चंदण छठिं। गो पूछाइसु करस्सछेउ॥ ९॥
सूर्यनी छठ३५ वली गौरी व्रत ३६। सोक्य प्रतिमा पितरप्रतिमा
अक्कछठी गौरी व्रत च। सवति पियर पडिमाउ॥
उत्तराणने दिन दानादि ३८ मंगलगत् सरावलां गोवर ना बानुतने शरावलां ३९। णनुं पुतलुं त्रीजे ४०॥
उत्तरयण नूआण। मल्लग गोमय तइया॥१०॥
देवशयनी एकादशी अषाढ शु. ११ कार्तिक शुदी ११ देव आंबली एकादसी कृष्ण पांडवनी वली॥

इती एकादशी ।

देवस्स सुआण उठावणं । आमलीकण पंझवाणं च ॥

इगीयारसी तपादिक ४१ । परतीर्थे जावुं कण करिवुं ४२ ॥

इक्कारसी तवाई । परतित्र गमण खण करणं ॥ ११ ॥

श्राद्ध करे मासिसो करे व मासिकादिक करे-४३ । पर्वदान पाणी पावुं ४४ ॥

सद्ध मासिअ छम्मासियाई । पव्वदाण कन्नहलति ॥

तीर्थ अथविलोविज्ञ४६ घमा लहाणुं देवुं पण मिथ्यात्वीने घर. ४८ पाणी दान ४७ ।

हव जल घमदाण। लोहणायदाणं विय मिच्छादिठीणं १२

कुमारिकादि जमाम्रवी४९। धर्मञणी वावरी चैत्रमासनी जजाणी

कौमारि आइ जत्तं । धम्मत्तं वव्वरीव चित्तंमि ॥

असंजमोनी आंणाइ । अक्षय त्रतिया एटले वैशाक शुदी ३ जे अक्ता पालवो. ५१ ॥

असंजयणो आणा । अखयतईआ अकत्तणायं ॥१३॥

सांझनो विवाह करवो जेठ मासनी । अमांवास्याए साधवानुं दान अमावास्याए जमाइने ५६ विशेषथी ॥

संझविवाहो जिठिणि । अमावासाए विसेसत्र ॥

ज्ञोजनादिक ५५ कुआ आदि षो दाववुं धमार्थे५६ । गोचर मुकवुं ५७ पितरने हं तकारे ५८ गा. १४ ।

नूजं कुवाइ खणाण । गोअरस हिंमण पियर हंताई १४

कागमा बीलामां इत्यादिने पिंम मूकवा ५९ । वृक्षरोपण ६० पवित्राइ माटे लींपवुं ६१ ॥

वायसबिम्माल माइपिंमो । तरूरोवण पवित्तपत्र ॥

ताला चरनी कथा सांभलवी६२ । गोधन पूजा६३ ईन्द्रजालनुं देखवुं ६४ ॥

तालायर कहसवणं ॥ गोधणमह इंदजालं च ॥१५॥

धर्म मानी देवता बालवो६५ ना टक धर्मभणी जोवुं ६६ वली । पायक युद्ध धर्म भणी जोवुं ६७

धम्मग्गिदय नट पिच्छण च । पायकजुध्ध दरसणयं ॥

एवं अमुना प्रकारेण लौकिक गुरुने निश्चे ॥ नमनादिक तापसादिकने ६८ गा. १६ ॥

एवं लोअगुरूणवि । नमणाइअ तावसाईणं॥ १६ ॥

मूल नक्षत्रमां असलेष्या नक्षत्रमां जन्म्यां जे । बालको तेनां मूल विधान करवां ब्राह्मणादिकने घर तेडवा हवनादिक करावतुं ॥ ६९ ॥

मूले सोसा जाए । बालेभवणंमि बंभगोहवणं ॥

तेनी कथानुं सांभलवुं ७० तेने दान देवुं ७१ । ग्रह गमन ७२ भोजनादिक करावतुं ७३ ॥

तक्कह सवणं दाणं । गिहिगमणे भोयणोइय ॥ १७ ॥

एम लोकिकमिथ्यात्व एटले उपर जे बोल कह्या ते धर्म जाणी करे तो मिथ्यात्व कहीए । ते बे भेदे देव संबंधी गुरु संबंधी निश्चे परिहरवुं ॥

एवं लोइय मिच्छं । देवगयं गुरूगयंतु परिहरियं॥

लोकोत्तर पण वर्जवुं ते कहेछे । परदर्शनीए ग्रहण कर्या जे जिनबिंब गाथा १८ ॥

लोउत्तरे विवज्जइ । परतित्थि संगहियबिंबे ॥१८॥

ज्यां जिन मंदीर वा देरासरमां रात्रिए पेसवुं अबला ते स्त्री

पण त्यां । महात्माने ।

जह जिणमंदिरंमिवि । निप्पवेसो अबलसमणाणं ॥

तेहनुं वसवुं, नंदीनुं करावबुं, बलिनुं देवुं ॥ नाहण करावे, नाटक करावे, प्रतिष्ठानुं करावबुं ॥

वासोअनंदि बलिदाण । नाहणनट्ट पयट्टाय ॥ १९ ॥

तंबोलादिकनुं आस्वादवुं वा खावुं ते आशातनाउ । पाणीनी क्रीडा, हींचोलादिक क्रीडा ॥

तंबोलाई आसायणाउ । जलकेलि देवयंदोलं ॥

लोकिक देवग्रहने विषे । वर्त्तवुं असमंजसपणे एम एटले अविनय करवुं ॥

लोइय देवगिहेसुव । वट्टइ असमंजसं एवं ॥२०॥

तेमां पण सम्यक्तद्दष्टि आशातना । न करे सादरपणे सम्यक्त राखवा तत्पर ॥

तस्सवि सम्मदिठी । न सायरं सम्मरक्कण पराणं ॥

उसुत्र जे सुशास्त्र विपरितपणा । कल्पे नहि सर्वथापणे जवाने ॥ ने वर्जनारने ।

उस्सुत्त वज्जगाणं । कप्पइ सवसाणनोगमणं ॥२१॥

जे लोकोत्तर लिंगा एटले जिन मुनिना वेष रूप लिंगना धारण हार जे । लिंगी हीणाचारी वेष पेहरी सचीत फुल तंबोल ॥

जो लोगोत्तम लिंगा । लिंगिअ देहावि पुप्फ तंबोलं ॥

तथा आधा कर्मी सर्व । काचां पाणी फल नीश्चे सचित ए सर्वना भोगी ॥

आहाकम्मं सव्वं । जलं फलं चेव सच्चितं ॥२२॥

भोगवे स्त्री प्रसंग । व्यापार करे ग्रन्थ संग्रह करे विभुषा वा शरीर शोभा करे ॥

भुंजंति त्ती पसंगं । ववहारं गंथसंगहं भूसं ॥

एकाकीत्वपणे जावुं । स्वछंदे एटले आप इछाए चाले चेष्टा करे वा चेष्टा वचन करे ॥

एवागित्तज गमणं । सछंद चेठिय वयण ॥ २३ ॥

चैतने मेरु वसवुं । वस्तीने विषे पण नित्यरेहवुं एटले देव मंदीरनी हदमां नित्य रहे तो आशातना ॥

चेइयं मढाइ वासं । वसहीसु वि निच्चमेव संठाणं ॥

गीत नही चारित्रियाने । पूजाववुं पण सोनाने फूले करीने ॥

गेयं नेअं चरणाणं । अच्चावण मवि कणयकुसुमेहिं२४

त्रिविधे त्रिविधे एटले मन वचन कायाए करवुं, करावबुं, अनुमोदवुं मिथ्यात्व प्रत्ये । जे वर्ज्युं दुरे ॥

तिविहंतिविहेणमिच्छत्तं । जेहिंत्ति वजियं दुरं ॥

निश्चे श्रावक जे तेणे ते मित्यात्वने जाणी वा अजाणी माठा कृत्य करे ते अनेरा नाम श्रावक निश्चे गाथा २५ ॥

निच्छयउ ते सढा । अन्नेउण नामउचेव ॥ २५ ॥

एम जिनवरना वचनना अनुमत अनुसारे । एम जे पाले जे सम्यक्त एटले यथार्थ प्रतिते ॥

जिणवय मयाणु सारं । एयं पालंति जेउ संमत्तं ॥

ते प्राणी शिघ्र वा तरत थोडा पामे निश्चे वा अचल जे मोक्ष

कालमां विघ्न जे अंतराय वा कल्याण सुख प्रत्ये ॥
रहितपणे ।

ते सिध्धं निविघ्धं । पावंति धुवं सिवं सुहयं ॥२६॥

ए रीते मिथ्यात्वकुलक टबार्थ पुरो थयो.

॥ इति मिथ्यात्वकुलकंसमाप्तं ॥

॥ अथ आत्मकुलकं लिख्यते ॥

धर्मनी प्रभा वा कांति तेणे करी जिनेश्वर प्रत्ये प्रणमीने वली
रमणिक वा मनोहर एहवा जे । जिनेश्वर केहवा छे? इंद्रादिक
ने नमवा योग्यछे जे तेमने ॥

धम्म प्पह रमजि णं । पणामितु जिण महिंद नमणिजं

आत्माने अवबोध वा ज्ञाननी कहीश, ते कहेवुं छे? संसारभ्र
प्राप्तिनुं करनार एवुं कुलक । मणनां जे दुःख तेने नाश कर
नारुं छे ॥ १ ॥

अप्पा वबोह कुलयं । वुछं भवदुक्ख कय पलयं ॥१॥

आत्मानो अवगम जे बोध ज आपेज आपने गुणे करी शुं घ
णुं कहे छे ॥

अत्ता वगमो तजाई । सयमेव गुणेहिं किं बहु भणसि॥

जेम सूर्यनो उदय जाणिये । प्रभाजे कान्ति देखी करी ते विना
सोगमेसमकरी कहिए न जणाय॥

सूर दउ लक्खिजई । पहाइनउ सवह निवहेण ॥ २ ॥

दमवुं ते पंच इन्द्रिनुं शमते संवेग ते मोक्षसुखनो अभिला
उपशम जे कषायनुं, सत्तते श ष, विवेक ते भेदज्ञान, तिव्र नि
मताने मध्यस्थपणुं मैत्री ते वेंद ते संसार दुःखनो आक्रो
परने हितनुं चिंतववुं । भय ॥

दम सम सत्तम मित्ति । संवेए विवेय तिव्वनिव्वेया ॥

ए गुप्त लक्षण जे आत्मा । अवबोधरूप बीजना अंकुर जाणवा ॥

एए पगूढ अप्पा । वबोह बीयस्स अंकुरा ॥३॥

जे जीव जाणेछे आत्माने पुद्गल थकी भिन्नपणे । ते जीव अल्प जे संसारना सुखनो भोग संयोगनो न होय अभिलाषी ॥

जो जाणइ अप्पाणं । अप्पाणं सो सुहाणं नहु कामी

जेम पामीने कल्पवृक्ष जे मन इच्छित आपे । बाकी वृक्षोने शुं प्रार्थे, वांछे एटले कल्पवृक्ष समान आत्मबोध आगल पुद्गल बीजा वृक्ष समान छे ॥

पत्तंमि कप्परूक्खे । रूक्खे किं पच्छणा असणे ॥ ४॥

जे पोताना आत्मज्ञानने विषे कुशल छे । ते नरकादिक दुःखने कोइ भवान्तरे न पाम्या ॥

निअविन्नाणे निरया । निरयाइ दुहं लहंति न कयावि

जे मनुष्य आत्मबोध मार्गे लाग्यो होय । ते मनुष्य संसार भ्रमण कुवामां केम पडे ॥

जोहोइ मग्ग लग्गो । कह सो निवडेइ कूवंमि ॥५॥

हवे जेणे आत्मा नथी जाण्यो तेने कहेछेः-ते जीवने मोक्ष वा अणिमादिक आठ प्रकारनी सिद्धि वेगली छे । ते प्राणीने आतुरतानुं कारण धनादिक संपदा परनी देखीने ॥

तेसिं दुरेसिद्धी । रिद्धी रणरणय कारणं तेसिं ॥

ते जीवने आशा पुरी थाय नहिं । जे जीवे पोतानो आत्मा नथी जाण्यो तेने ॥

तेसिं मपुन्ना आसा । जेसिं अप्पा न विन्नाउ ॥ ६ ॥

त्यां सुधी संसाररूप समुद्र दुः त्यां सुधी जीताय नहि एवो वा

खे तरी शके । जोरावर मोटो मोहरूप राजा ॥

ता डुत्तारो नवजलहो । ता डुज्जेव महाबल मोहो ॥

त्यां सुधी अति विषम वा ज्यांसुधी आपणा आत्मानो अवबोध आकरो लोञ्च । वा आत्मप्रकाश ज्ञान थयुं नथी ॥

ता अइ विसमो लोहो । जाजाउ नो निउबोहो ॥७॥

हवे कंदर्प (कामदेव) जेने विटं हाय? हाय? जेम कोइ अना बणा करीने कहेढे;-कंदर्प देवता थनी पेठे बाधित वा पीड्ति॥ जे वैमानिक, असुर जे नुवन पति आदेना नाथ जे इन्द्र ।

जेण सुरअसुर नाहा । हाहा अणाहुव्व बाहिआसोवि॥

अध्यात्म ध्यान आत्म प्रकाश पड्ये पतंगियानी पेरे ते काम ॥ रूप अग्निने विषे ।

अज्झप्पझाणं जलणो । इए पयंगुत्तणं कामो॥ ८ ॥

जे मन बांध्युं पण न रहे । वार्या ढतां पण सघली चारे दि शाउमां प्रसरे ॥

जं बद्धंपिनचिठई । वारिज्जंतं विसदइ असेसा ॥

अध्यात्म ध्याननें बले ते चंचल चित्त जे मन ते पोतानी मेले चित्त पण निश्चे । स्थिर थाय ॥

झाण बलेणं तंपिहु । सयमेव विलिज्जइ चित्तं ॥९॥

बाह्य व्याधि ताव कोढ इत्या नाना प्रकारनी व्याधि न दे ते दिक; अतरंग व्याधि क्रोध, लो जीवने दुःख प्रत्ये ॥ नादिक नेदे करी ।

बाहि रंतरंग नेया । विविहवाही नदिंति तस्सडुहं ॥

नला गुरुना मुखवचनना शुन्न ध्यान आत्म स्वरूप ते रूपरसा

उपदेश थकी जे जीव। यन जे परम उषध पाम्युं छे तेने ॥

गुरुवयणाउजेणं । सुहझाण रसायणं पत्तं ॥१०॥

जे जीव पोताना आत्मानुं स्वरूप चिंतववा सावधान वा तत्पर छे । ते जीवने कोइ पीमा करी शके नही; अथवा कोइ पूर्व कर्म उदयथी पीमा पामे ॥

जिअमप्प चिंतणपरं । न कोई पीमेई अहवा पीडेई

तोपण ते आत्मज्ञानी जीवने दुःख नथी, केमके ते मागं कर्म ज्ञोगवी । रण वा कर्म रूप देणा थकी मुकावुं माने छे ॥

ता तस्स नत्थि दुरकं । रिण मुरकं मन्नमाणस्स ॥ ११ ॥

दुःख जे जन्म जरा मरण रोग शोकादिकनी खाण तो निश्चे राग द्वेष बेज छे । ते रागद्वेषथी चित्तने विषे चला चल जे अस्थिरपणुं इष्टानिष्टमां होय ॥

दुरकाणखाणीखलु रागदोसो। तेउंतिचित्तंमि चलाचलंमि

अध्यात्मस्वरूप समजवाथी वा तेना योगथी ते चंचल चित्तपणानो त्याग करिए एटले चित्त स्थिर थाय। ते परदृष्टान्त कहेछेः–जेम चपल अने मदोन्मत्त हाथी बांधवाने थांन्नले बांधवाथी ठेकाणे रहेछे तेम मन पण आत्मध्यान रूप थांन्नले बांधवाथी स्थिर रहे छे ॥

अझप्पजोगेण चएइ चित्तं । चलेत्तमालाणिअ कुंजरुव्वं१२

ए आत्मा सन्नावे वर्ततो मित्र थाय, रागद्वेषे करी आत्मा अमित्र वा शत्रु थाय अने नरका माटे एज आत्मा स्वर्गनां सुखनो देनारथाय अने एज आत्मा नरकादि दुःखनो देनार थाय॥

विक दुःख दे ।

एसोमित्तममित्तं । एसो सग्गो तहेव नरउअ ॥

एज आत्मा राजपदने देनार तथा रांक पण थाय । एटलां केम अथवा क्यारे थाय के जो ए आत्मा समो चाले तो जला नो देनार अथवा ए आत्मा रूठ्यो मागां फलनो देनार थाय ।

एसो राया रंको । अप्पातुठो अतुठो वा ॥१३॥

देवतानी किंवा नर मान वनीरिद्धि वा संपति पाम्यो। आ जीवे विषय जे पांच इंन्द्रिजन्य शब्दादिक पांच त्रवीस पण सदैव नवमां नमतां अतृप्तपणे सेव्या ॥

लद्धासुरनर रिद्धी । विसया वि सयानिसेविआ गोण ॥

वलि संतोष विना जीवे । शुं इन्द्रि विषय सेवे कोइ नवे कोइ काले ए जीवने निवृत्ति एटले संतोष थयो? अर्थात् न थयो॥

पुण संतोसेणविणा । किं कत्थवि निव्वुइ जाया ॥१४॥

हे जीव ! तें पोतेज नीपे निपजाव्यां वा कीधां । शरीर, धनमाल, स्त्री कुटुंब; तथा माता पितादिकना नेह करीने तुं कर्मे आवराणो ॥

जीवसयंचिअ निम्मिय । तणु धणु रमणी कुटंब नेहेणं

ते उपर दृष्टान्त कहे छेः—जेम मेघे करीने दिवसनो स्वामी सूर्य। पोताना तेजे करीने सहित छे तो पण (ढंकाय छे) ॥

मेहेणवि दिणनाहो । छाइज्जसि तेअवंतोवि ॥ १५ ॥

ज्वर, दाघ, कुष्टादिक रोग तथा कर्म रोग, व्याल, सर्पादिक तथा लोभ, अ हे आत्मा। अवगुणना करनार ए जे तारा वैरी ॥

ग्नि इत्यादि शरीरना व्याधि; तेने स्वा
धिन वशवर्तिउ तेणे ।

जं वाहिवाल वेसानराण । तुहवेरीआण साहीणं ॥

शरीरने विष ममत्व एटले मारूं ते करतो थको हे जीव ? शुं
एवुं जे ज्ञान । लइश; किंवा शुं पामीश
अर्थात् कांइ नहि ॥

देहतउ ममत्तं । जिअकुणमाणोवि किं लहसि ॥१६॥

सारां प्रधान जोजन, रसोइ इ शृंगार आजरणादिके (शरीरने)
त्यादि तथा गंगोदकादि सारां शोजाव्युं; चंदनादिक विलेपन क
जले स्नान कर्युं । र्युं, साचवीने सारुं पुष्ट कर्युं ॥

वरजत्त पाणन्हाणाय । सिंगार विलेवणेहिं पुठोवि ॥

ते निज एटले आपणे प्रजु वा शुकन जे कुतरु; तेना सरखुं
स्वामी जे जीव तेने विंढवे ए पण ए शरीर नहि ॥
टले जीव रहित थवे करी

निअ पहुणो विहन्मंतो । सुणहेणवि न सरिसोदेहो १७

हे जीव! तने सीत तापादिक अनेक कष्ट जे धन धान्यादिक उपजा
घणांक हुवां घणीवार ते जोगवीने । व्युं वा पेदा कर्युं ॥

कठाइ कडुअ बहुआ । जं धण मावज्जिअं तएजीव

ते तनेज कष्ट दइने। ते धन धान्यादिक, अंत्ये पुन्याइ परवार्ये बीजे
ग्रहण कर्युं एटले स्वजनादिक राजा प्रमुखे ॥

कठं तुज्झ दाणं । तं अंते गहिअमन्नेहिं ॥ १८॥

जेम, जेम अज्ञानपणाने धन जे सोनुं रूपुं धान्य—कोठारादिक
वश थइने॥ जे परिग्रह; तेने विषे जे ममता वा
मारुं, मारुं जे घणुं करे छे ॥

जहजह अन्नाण वसा । धणधन्न परिग्गहं बहुं कुणसि ॥

तेम, तेम हे जीव ! तुं हलवो एम नवे नवे संसाररूप समुद्र छे तो पण कर्म नारे नारे थइ मां (डुबीश) तेनुं दृष्टान्त कहे ने डुबीश। छेः-जेम अतिशे नार नरवाथी नावडी डुबे तेम ॥

तहतह लहु निमज्जसि । नवेनवे नारिश्र तरिव ॥१ए॥

जेश्रो शमणामांपण दीठी होयतो। देह धारण करनार प्राणीउंना देहनुं सर्वस्य-वीर्य हरी ले ।

जा सुविणे विहु दिठी । हरेइ देहिण दिह सव्वस्सं ॥

ते स्त्रीमारी वा मरगीसरखीजाण।। तुंतेने गंमय डुर्बलछतांपण बलवडे करीने ते आदरीशनहि

सानारी मारी इव । चयसु तुह डुबलत्तेणं ॥ २० ॥

तुं चित्तनी वा मननी शुद्धि अ स्त्रीना आवनाव देखी तेने विषे निलषे छे-वांछे छे अने । तुं राचे छे; हा ! ! ! ए तारुं आश्चर्यपणुं-मुढपणुं ।

अहिलससि चित्तशुद्धि । रज्जसि महिलासु अहह मुढत्तं

जेम गलीनेविषे मेंलुंथतुं वस्त्र। ते वस्त्रनी धोलाइ केटलोकालठरशे

नीलीमिलीए वत्थंमि । धवलिमा किं चिरंठाई ॥ २१ ॥

हवे कुटुंब उपर स्नेह करवो सारो नहि; ते कहे छेः-मोह थी आ संसाररूप बंधीखाना मां डुरित डुःखे बंधाय छे । हे जीव ! आ बंधीखानामां ते णे खेपव्यो वा घाल्यो छे? स्नेहरूप बेडी वा अठील वा नीगडे करीने ॥

मोहेण नव डुरिए । बंधि खित्तोसि नेह निगडेहिं ॥

ते उपर रखवाल मुक्या छे ते ए बधा पहोरेदार, चोकियाट वा

कहेछेः—बंधव शब्दवमे माता, पितास्वजनादिकनेमशे मूक्याछे। रखवाल, ते उपर शो? राग ध रे छे ॥

बंधव मिसेण मुक्का । पहरीआ तेसु कोराउ ॥ ११ ॥

हवे आत्मिक कुटुंब देखाडे छेः धर्म जे वितरागे परूप्यो ते बा परूप, करुणा जे दया ते। माता रूप, विवेक नामे जे त त्वार्थनुं चिंतववुं ते भाई ॥

धम्मो जणउ करूणा । माया भायाविवग नामेण ॥

क्षमा जे क्रोधनो त्याग, ते रूप प्रिया वा स्त्री ते साथे संपूर्ण रम्य । गुण जे ज्ञान दर्शन चारित्रा दिक रूप कुटुंब; ए कुटुंब सा थे प्रीति कर ॥

खंति पिआ सुपुन्ना । गुणो कुटंब इमं कुणसु ॥२३॥

हे जीव! अति पाली जे ज्ञानावर्णी आदिक ८ वा १५८ प्रकृति रूप । स्त्री वा अबला तेणे लो कोदर नगरमांही बांधी पोताने वश करीने सं सारमां भमाड्यो ॥

अइ पालियाइं पगइ । जं भामीउसि बंधेउ ॥

हे जीव! छते पुरुषाकारे एटले छते बले अबलाए हराड्यो । अबलाथी तुं हारे छे शुं लजवातो नथी ॥

संतेवि पुरिसकारे । न लज्जसे जीव तेणंपी ॥२४॥

तुं पोतानी मेलेज कर्म करे छे। ते कर्म वडेज तुं वाह्य छे छ गाय छे, लुंटाय छे ॥

सयमेव कुणसि कम्मं । तेणाय वाहिज्जसि तुमंचेव ॥

हे जीव! तुं पोतेज पोतानो वैरी छे। बीजाने वा अन्यने दोष शा माटे दे छे?

रे जीव अप्प वेरिआ अन्नस्सय देसि किं दोसं ॥२५॥

हे आत्मा! तेवुं अण विमास्युं तेवुं दुर्ध्यान चिंतवे छे तेथी क वगर विचार्युं काम करे छे व रीने व्यसन वा कष्ट मरणादिक ली तेवुं सावद्य वचन बोलेछे। दुःख समुद्रमां पडे छे ॥

तं कुणसि तं च जंपसि। तं चिंतसि जेण वसणोहे ॥

ए पोताना घरनुं रहस्य वा बीजाने कहीश नहि (तारोज गुह्य तेने आलोच-खोल्य। दोष छे) ॥

एयं स गिहरहस्सं। न सक्किमो कहिउ मन्नस्स ॥२६॥

श्रोत्र, चक्षु, नासिका, रसना, । ते मन रूप युवराजाने मली स्पर्श ते पांच इन्द्रियरूपी तत्पर ने घणुं पाप करे छे ॥ चोर छे।

पंचिंदिअ परा चोरा। मण जुवरन्नो मिलित्तु पावस्स ॥

ते सर्वे आप आपणा स्वार्थ जे तेउ तारुं मूल धन जे ज्ञान द शब्दादिक; ते भोगववा रक्त वा र्शनादिक सहज धन ते प्रत्ये तत्पर छे। आवरे छे वा लुंटे छे ॥

निअनिअअच्छ निरत्ता। मूलठिअं तुज्झ लुपंति ॥२७॥

हे आत्मा? तेउ तारुं राज्य धर्मनां चार अंग भेद पमा खोवराव्ये छे ते कहे छेः—तेम मळे. ते चार अंग कहे छेः—मनु णे हणयो वा मार्यो तारो वि ष्य जन्म, श्रुति, श्रद्धा, अने सं वेक रूप मैत्री स्वर प्रत्ये। यम वीर्य; ए रूप धर्म अंगने वि षयायी कर्यां ॥

हणिउ विवेकग मंती। भिन्नं चउरंग धम्म चक्कंपि ॥

ज्ञानादिक गुण रूप धन लुटयुं। तने पण बांधीने कुगति रूप कुवामां नाख्यो ॥

मुठं नाणाइ धणं। तुमंपि बूढो कु गइ कूवे ॥२८॥

आटलो काल गयो त्यां प्रमादरूप नींद्रा गली गइ; प्रमादे करी सुधी तने । ज्ञानरूप चेतन शुन्य थयुं वा अवरायुं॥

इत्तिअ कालं हुंतो । पमाइ निद्दाइ गली घे अन्ना॥

जो इवणां तुं जाग्यो छे । गुरुनां वचनथी, तो शुं ते बेइनाछ नथी जाणतो ? तने वीसरी गइ॥

जइ जग्गिउसि संपइ । गुरूवयणा ता नवेएसि ॥२९॥

हे आत्मा ! तुं लोक प्रमाण छे । वली तुं अनंत ज्ञानमय छे, वली अनंत वीर्यमय छे ॥

लोग पमाणोसि तुमं । नाणमउणंत विरिउसितुमं॥

पोतानी अंतरगत राज स्थिति चिंतव्य । धर्मध्यान रूप सिंहासन उपर बेसीने ॥

निय रज्जठिअं चिंतसु । धम्मझ्झाणा सणासीणा ॥३०॥

कोप मनरूप युवराजा । तेनो कोण आशरो के तारुं राज भ्रष्ट करी शके ।

कोवमणो जुवराया । कोवा रायाइ रज्जपफंसो॥

ए आत्मा ! जो इमणां तुं जाग्यो छे । परमेश्वर प्रदेश शुद्ध आत्मस्वरूप चेतनामां निश्चल थइ ॥

जइ जग्गिउसि संपइ । परमेसर पइस चे अन्न ॥३१॥

हे आत्मा ! तुं ज्ञानवान छतां पण जड वा मूर्खनी पेठे आचरे छे । हे आत्मा ! तुं प्रभु वा ठाकुर थको ज्यां चोरनी पेठे थयो छ

नाणमउ वि जडोविव । पुडव चोरूवजत्तजाउसि ॥

तेतुं संसाररूपी कुग्रामने विषे शा माटे । वसेछे तारे पोताने आधिन शिव वा मोक्षरूप नगरछे ते

जवडुग्गामे किं तउ । वससि साहिणा सिवनयरे॥३२॥

हवे त्रण गाथाउं वमे संसाररूप मोटा अपाय जे मरणादिकरूप गिरी देखामे ने–ज्यां कषाय रूपी चोर वसे ने । श्वापदव्याघ्र चीतला प्रमुख घोर भयंकर सदा वसे ने ॥

जह कसाय चोरा । महवाया सावया सया घोरा ॥

तथा रोगरूपी दुष्ट सर्प फरे ने । तथा आशारूपी ज्यां नदी ने; जेमां आपदारूपी घणा तरंग थयां करेने॥

रोगा दुठ नुअंगा । आसा सरीआ घणा तरंगा ॥३३॥

तथा काष्ट सहित चिंता रूपी अटवीमार्ग ज्यां ने। तथा अज्ञानरुप घणुं अंधारु ने ज्यां स्त्री रूपी मोटी गुफा देखीए नीए ॥

चिंता मवी स कठा । बहुलतमा सुंदरी दरीदिठा ॥

ज्यां खाणीरुपे चार गति जाणवी। ते पर्वतने शीखर आठ मद नेद रुप ने ॥

खाणी गइअ नेआ । सिहराइं अठ मय नेआ॥३४॥

रचनीचर वा राक्षस ते मिथ्यात रुप राक्षस वसे ने। मन दुकृतथी उपन्यो जे मम त ते रुपिणी ज्यां शिळा ने॥

रयणिअरोमिन्नत्तं । मण दुक्कम्न सिलाजु ममत्तं ॥

तेहने नेद्य वा वीदार, हे आत्मा ! भव वा संसाररुप पर्वत प्रत्ये । ध्यान शुक्लध्यानरुप जे वज्र तेणे ए पर्वतनेद, सहज ने दाशे पूर्वोक्त सर्व नेदाशे ॥

तंन्निदसु नवसेलं । झाणासणिणा जिअ सहेलं ॥३५॥

जे शास्त्रने विषे आत्मज्ञान ने; ते नणवे सांनले आत्म स्वरुप उलखाय ॥ ते श्रुत ज्ञानपण जाणवुं सिद्ध सुखनुं देनार ते ने ॥

जह ति आय नाणं । नाणंपि वियाणं सिद्ध सुहयं तं

ते आत्मज्ञान विना जे शेष ज्ञ ते अज्ञान, मात्र जिविका जे थे
णबादिक सर्व, बहु छतां पण अ ट जराइ तेने माटे थयुं; एम तुं
हितनुं करनार छे ॥ जाण ॥

सेसं बहुंपी अहियं । जाणसु आजिविआ मित्तं ३६

जेम, जेम अतिशे बहु तेम तेम, गर्वे करीने चित्त-मन
जण्यो । पुरायुं ।

सुबहुं अहिअं जह जह । तहतह गव्वेण पूरिअं चित्तं॥

हैआने विषे आत्मज्ञान जेम रसायनादिक थकी छगेला व्याधि
रहितने । वाला ते जीवने जाणवो ॥

हिअ अप्प बोह रहीअस्स। छसहाउ छछिउ वाही३७

आपणा आत्माने अण प्रति केटलाक परने बोध दे छे ते पण
बोधतां । मूर्ख जाणवा ॥

अप्पाण म बोहंता। परं विबोहंती केई तेवि जड्डा ॥

हे आत्मा! तुं कहे के पोतानो शत्रुकारते दानशालानुं तो शुं
परिवारतो जुख्यो रहे छे; तोः– काम ? ॥

जण परियणंमि छूहिए। सत्तु गारे किं कज्जं ॥३८॥

का पुरुष–नपुसक परम्रा ते कालनुं स्वरूप जाणे छे, आकरा थ
णीने बोध करे छे। इने ज्योतिषादिक जणेछे श्रुतसिद्धान्त॥

बोहंति परं कीवा। मुणंति कालं खरा पढंति सुअं ॥

हमेशां नीश्चे स्थानक पण आत्माने आत्मज्ञान थया
मूके छे। सिवाय सिद्धि थती नथी ॥

ठाण मुअंति सयावि हु। विणा य बोहं पुणन सिद्धि३९

अपर वा बोजानी निंदा न कोइकाले पोताना गुणनी प्रशंसा
करवी। एटले वखाण करवां नहीं ॥

अवरो न नंदिअवा । पसंसि अवो कयावि नहु अप्पा

सर्व उपर शमता जाव करवो ।
आत्मबोध समज्यानुं रहस्य एज जाणवुं ।

समजावो कायवो । बोहस्स रहस्स मिणमेव ॥४०॥

परनी साख्य जजीने एटले बीजा ने देखाडवानो धर्म मूकीने ।
नीश्चे पोतामा आत्माने रीजव्य ॥

पर सक्खित्तं जजसु । रंजसु अप्पाण मप्पणा चेव ॥

आलपंपाल कुकथा छांडीदे । जो आत्मज्ञान जाणवा इछे तो॥

बज्जसु विकहाए । जइ इछसि अप्प विन्नाणं ॥४१॥

ते शास्त्र जणय, गणय. ते संबंधी पुस्तको वांच ।
तेनुं ध्यान कर, तेना उपदेश दे अने तेवां तप जपादि आचर वा कस्य॥

तं जणसु गणसु वायसु । जायसु उवइसिसु आयरेसु॥

हे जीव ! एक क्षणमात्र पण जणवाथी वांचवाथी ।
आत्मारूपी आराम किंवा बाग मां रमजे; वांच्ये–जणये:–

जिअ खणमित्तंपि विअखण। आयारामे रमसि जेणं४२

एम सर्व शास्त्रनुं तत्त्व सुविहित गुरुनुं उपदेशेलुं वा कहेलुं परम रहस्य जाणीने।
उत्कृष्ठ तेने विषे प्रयत्न वा उद्यम कस्य॥

इअजाणिहुण तत्तं । गुरू वइठं परं कुण पयत्तं॥

तेथी केवल ज्ञानरुप आठ कर्म रुप शत्रुने जीतीने मुगट होय लक्ष्मीने पामीने। एटले मोक्ष पामीश आ गाथाए करीने कर्त्तानुं नाम जयशेखर सूरि एवुंपण सूचव्युं॥

लहिऊण केवल सिरिं । जेणं जयसेहरो होसि ॥४३॥

॥ इति श्रीजयशेखरसुरिविरचितआत्मकुलकं समाप्तं ॥

॥ अथ समवसरणप्रकरण लिख्यते ॥

हुं स्तवन करीश; केवल ज्ञान सहित, अवस्था वा अवस्थिति छे जेनी; (तेमने) प्रधान विद्या जे ज्ञान लक्ष्मी, आनंद वा सहज सुख, सर्व संवररुप, कीर्ति ते लोकमां गुण श्लाधा; अर्थ ते पुरुषार्थ ॥

थुणिमो केवलि वत्थं । वरविज्जाणंद धम्मकित्तिछं ॥

देव-जे भुवनपति आदि देव; तेना जे इन्द्र, तेमने नम्याछे वा वांद्या छे पद ते आगम ना अर्थ प्रत्ये । एवा तीर्थंकर देवकृत् समवसरण मां ज्ञान अतिशय युक्त रह्या ते मने ॥

देविंद नय पयत्थं । तित्थयरं समवसरणत्थं ॥ १ ॥

प्रगट थया छे, सघला जीवाजीव पदार्थना सामान्यपणे भाव वा। केवल ज्ञान भाव तीर्थंकर भगवंतने जे क्षेत्रे थाय ॥

पयडिअ समत्थ भावो । केवलि भावो जिणाणजत्थभवे

शोधे-तृण कचरादिक माठी वस्तु दुर करे; सर्व दिशाओथी एम । एक योजन प्रमाण समस्त पृथ्वी शुद्ध करे वायुकुमारदेव

सोहंति सवत्त तहिं । महि मा जोयण मनिल कुमाराय

वृष्टि करे यथायोग्य सुर्भी-सुगंधी जल, वा पाणी प्रत्ये; तथा मेघकुमार देव। ऋतु देवता एटले छ ऋतुनी अधिष्टातृ देवता; पंचवर्ण सुगंधी फुलना समुह प्रत्ये॥

वरसंति मेह कुमरा । सुरहि जलं रिउ सुरा कुसुमपसरं

वीरचे वा नीपजावे वाणव्यं तर मणि जे, चन्द्रकान्तादिक सुवर्ण । रत्न जे इन्द्रनीलादिक तेणे करीने चीतर्युं छे पृथ्वीतल वा पृथ्वीनो पीठबंध वा भुमीतल; त्यार पछी

विरयंति वणामणि कणग । रयण चित्तं महीअलं तौ

हवे ते पीठबंध उपर समवसरणनी रचना कहे छेः—आभ्यंतर जे मांही; मध्य जे वचमां अने बहार एम । त्रण वप्र वा कोट वा गढ रचे ते गढने कांगरा छे ते कहे छेः—मणिरत्नना कांगरा रत्न गढे छे, रत्नना कांगरा सुवर्ण गढे छे. कनकना कांगरा रूपाने गढे छे. ते गढ शाना छे ते कहे छेः—

अभिंतर मझबहिं । तिवप्पमणिरयणकणयकवीसीसा॥

आभ्यंतरनो गढ रत्ननो छे, मध्यनो गढ सोनानो छे. अने बहारनो गढ रूपानो छे। हवे ते गढ कीया देवताए कर्या छे ते कहे छेः—वैमानिक देव रत्ननो गढ करे, जोतषी देव सोनानो गढ करे भवनपति देव रूपानो गढ करे

रयण जुण रूप्पमया । वेमाणिअ जोइ भवण कया ४

हवे ते समवसरण बे संस्थाने करे एक वृत, बीजुं चोरस, तेमां वृत समवसरणनुं प्रमाण कहे छेः—वृत्त समवसरण बत्रीश आंगुलने । तेत्रीश धनुष्य पहोलपण एटले ३३ धनुष्य अने ३२ आंगुल विस्तार एटले भींत्यो जाडी छे ने ५०० धनुष्य उंचपणे; त्रणे गढनी भिंतो होय ॥

वट्टंमि इत्तीसं गुल । तीतिस धणु पिहुल पणसय धणुच्च॥

हवे ते कोटने अन्तर कहे छेः- छसें धनुष्य अने एक कोसनुं आंतरो छे, एटले २४०० धनुष्य थयुं, रूपाना गढ, सोनाना गढ वच्ये अंतर छे. तेमां ५० धनुष्य समभाग, १२५० ध ते गढने रत्नमय चार द्वार; एटले पोलो वा दरवाजा छे. ते बाह्य गढना बहार दशहजार सोपान वा पगथियां छे, ते पूर्वोक्त एक योजनमा प्रमाण उपरान्त जाणवां. तथा प्रभुजीना सिंहा

नुष्य पगथियां छे. ए तेरसें एक पासे; तेम तेरसें बीजी पासे छे. बे मली २६०० थाय तेम सोना तथा रत्नना गढ वच्चे २६०० धनुष्य तथा २६०० रत्न गढनो मध्य भाग ए त्रणे अंक मली, ७८०० धनुष्य थयां, तेमां २०० बसोनी भित्यो मेलवतां ८००० धनुष्य वा चार कोश किंवा एक योजन थाय।

सनना पण दश हजार पगथियां छे तथा सिंहासनना हेठलना मध्य भागथी रुपाना गढना बाह्य प्रदेश सुधी पूर्व पश्चिम बे बे कोश छे. रुपाना गढनी परधि ३ योजन १३३३ धनुष्य १ हाथ ८ आंगुल थाय. विखंभ १ योजन छे. यतः वीषम वग दश गुण १० गणीत रीते इति वृतसमवसरणस्थापनामानगाथा ५

छ धणु सय इगकोसं । तराय रयणमय चउदारा ॥५॥

हवे बीजा समोसरणनुं चोरस संस्थान छे, तेनुं प्रमाण कहेछे कोटनी भित्योनुं प्रमाणएकसो धनुष्य ।

पेहेला रुपाना कोटनी भित्यछे. दोढ कोष वा ३००० धनुष्य आंतरो छे ॥

चउरंसे इग धणुसय । पिहु वप्पा सद्ध कोसं अंतरिआ

एक कोशनो अंतर छे, ते पण बे पासे थइने बाकी प्रमाण पूर्वनी पेठे शेष एटले प्रथम गढ अने बीजा गढने १५०० धनुष एक बाजु अंतर तेम बीजी तरफ १५०० धनुषमली ३००० थया. बीजा तथा त्रीजा गढने पण बे तरफ मली २००० धनुष्य अंतर छे. २६०० धनुष्य मध्य गढनुं पडतर छे. सोना त

प्रथम रुपाना गढने अने बीजा सोनाना गढने; बेउ पासे. हवे

बीजा सोनाना घम्मने तथा रत्न था रत्नना घम्मनी भिंतो सहित
ना घम्मने । ८००० धनुष्य छे ॥

पढम बिआबिअतइआ । कोसंतर पुव्वमिवसेसं ॥ ६॥

हवे ते घम्म पर चढवानां पहोलां तथा ऊंचा छे. ते गंतुं जे च
सोपान–पगथियां कहे छेः ढिने जइए; पृथ्वीथी त्यारे प्रथम वप्र
पगथियां १०००० छे. ते ए कोट आवे ॥
क हाथ ।

सोवाण सहसदसकर । पिहु च्च गंतुं भुवो पढम वप्पो॥

त्यारपछी पचाश धनुष्य तेटलुं जवा पछी पांच हजार पग
परतर छे । थियां छे ॥

तो पन्ना धणु पयरो । तओअ सोवाण पण सहसा ॥७॥

त्यारपछि बीजो घम्म; आगल पम्मतर छे. त्यारपछी पगथियां पां
पचास धनुष्य । च हजार छे त्यारपछि ॥

तो बिअ वप्पो पनधणु । पयर सोवाण सहस पणतत्तो॥

त्रीजा कोटमांही छसें । धनुष्य, एक कोष एटले छवीसे धनुष्य
पीठ वा समभुमी–चोतरो छे ॥

तईओ वप्पो छसय । धणु इगकोसेहिं तोपीढं ॥ ८ ॥

चार द्वार छे, त्रण पगथियां मध्य भागे मणिरत्ननुं पीठ होय;
छे, जेने एवुं मणिपीठ ते । ते पीठ वर्तमानजिनेश्वरना शरीर
प्रमाणे ऊंचुं ॥

चउदार ति सोवाणं । मझेमणिपीठयं जिणतणुच्चं ॥

ते पीठ अढि गाउ भुमि तलथी ऊं
चो छे. हवे एनी गणितनी चरचा
कहे छेः–पूर्वे भूमिथी ते त्रीजा घ

न सुधीनां २०००० पावडियां कह्यां; ते एक, एक हाथ पहोलां तथा ऊंचां छे. तो ते वीशे हजारनुं ऊंचपणुं ५००० धनुष्य थयुं. तेह २॥ गाऊ थयुं. तेनी कर भुमिकानी दोरी प्रभुना सिंहासन भुमीना मूलथी ते बहार पगथियांना प्रान्त सुधीमां ८२ धनुष्य १ हाथ १० अंगुल थाय. तथा भगवंतना सिंहासनथी बहार धन्ना कांगरानी दोरी दइएतो ६४०३ धनुष्य ११ आंगुल थाय. ए गणित लिलावति रीते सिद्ध थाय. गाथा ए॥

तथा बेहजार धनुष्य ते पीठ लांबो पहोलो छे।

दो धणुसय पिहु दीहं। सढ दु कोसेहिं धरणीपढा।ए

सम अधिक एक योजन पहोलो अशोक वृक्ष सघन शीतल छाया ए रमणिक होय, आशंका करी कहेछेः—धन्नी ऊंत्यो ऊंचो तो बाहार धन्सुधी केम पहोंचे पण समवायंगे कह्युं छे केः—"चहुविसाए तिछयराणं चउवीसं चउविसं चेइय रूक्का होछा" इत्यादिक ए चैत वृक्ष सहित अशोक वृक्ष युक्त संभवे छे. चैत्य वृक्ष ते केवल ज्ञान ज्यां ऊपन्युं ते

हवे तेसमवसरणमां अशोक वृक्ष छेः तेनो विचार कहेछेः वर्त्तमानजिनेश्वरनाशरीरथी बारघणो ऊंचो छे।

जिणतणुबारगुणुच्चो । समहिअजोअणपिहूअसोगतरू

त्यां एटले अशोक वृक्षने मुले त्यां चार सिंहासन छे तेपण पाद
देव छंदो होय । पीठ वा बाजठ तेणेकरी सहितछे

तयहोइ देव छंदो । चउ सीहासण स पयपीढा ॥१०॥

ते चारे सिंहासन उपर प्रतिरूप वा प्रभु जेवा दक्षिणादि दिशे
त्रण, त्रण, छत्र छे । प्रतिबिंब त्रणय होय तेम आठ चामर
धरा होय ॥

तउवरिचउछत्ततया । पडिरूव तिगं तहअअठ चमरधरा

आगल सोनानां कमल । स्थित वा रह्यांछे तथा स्फाटिक रत्ननां
चार धर्मचक्र छे ॥

पुरउ कणाय कुसेसय ठिअ फालिह धम्म चक्क चहु॥११

ध्वजा, छत्र, मकरध्वज, पंचाली जे पुतलिउ, फुलनी माला, वे
अष्ट मंगलिक । दिका तथा भला कलश एटलां वानां ॥

ऊयछत्त मयरमंगल । पंचाली दाम वेइ वर कलसे ॥

प्रतिद्वारे मणिनां त्रिकधुप घटि ते कृष्णा गुरू आदेनी धुप
तोरण छे । घटी करे वाण व्यंतरना देवता गाथा ॥

पइदारं मणि तोरण । तिय धुवघडी कुणंति वणा॥१२॥

एक हजार जोजननो चारध्वज तेनां नाम धर्मध्वज, मान
दंड छे जेनो एवा । ध्वज, गज ध्वज, अने सिंहध्वज,
ए चारे दिशाए ॥

जोयण सहस्स दंडा । चउऊया धम्म माण गय सींहा॥

घंटीका पताकीकादिके सहित मान वर्तमान जिन हस्ते
शोभित ए सर्वनुं । लेवुं ॥

कुकुभाइ जुआसवं । माणमिणं निय निय करेण॥१३॥

हवे समोसरणमां आवी प्रनु शी रीते । प्रदक्षिणा दइ पूर्व दि करे तेकहेछेः-प्रवेशकरीनेपूर्व दिशेप्रनुजी। शाने सिंहासने बेसे ॥

पविसिअ पुव्वाइ पहु । पयाहिणं पुव्वआसणनिविठो ॥

पादपीठ जे बाजठने वीषे स्थाप्या छे पग वा चरण जेणे । प्रणाम करी तीर्थने कहे धर्मदेशना प्रत्ये ॥

पयपीढ ठविअ पाउ । पणमिअतित्थं कहइ धम्मं॥१४॥

हवे ते देशना सांनलनार बार परखदा ते कहे छेः-मुनिनो परखदा वैमानिकनी देवी साधवी । सहित नुवनपति, जोतषी, वाणव्यंतर, ए देवनी देवियोनी त्रण्य सन्ना तथा एज देवनी त्रण्य सन्ना ॥

मुणि वेमाणिणि समणि । सनवणजोइ पणदेविदेवतियं

रहे अग्नि कोण आदे विदिशिए अनुक्रमे१ अग्निकुणे साधु, वैमानिकदेवि, साधवी; त्रण नैरुत्य कोणे नुवनपति, जोतषी, वाणव्यंतर देवनी देवि. त्रण वाव्य कोणे. नुवनपति देव, जोतषी देव, वाणव्यंतर देव. त्रण इशान कोणे वैमानिक देव, मनुष्यनर, मनुष्य नारी ॥ कल्प जे वैमानिकना देव, मनुष्य नर, मनुष्य नारी, ए त्रण ।

कप्प सुर नर त्थि तिअं । ठंतिगो इ विदिसासु ॥१५॥

ज्यारे नीकायनी देविननी चार पर्षदा तथा साधवीनी पर्षदा; ए पांच सन्ना ननी रही देशना सांनले । निविष्टा वा बेसीने मनुष्य नर मनुष्य नारी, देवता चारे, मुनि ए साते पर्षदा॥

चउ देवि समणिउप्नठिआ। निविठा नरित्थिसुर समणा॥

ए पांच भेदे तथा सात भेदे श्री जिननी देशना प्रथम वप्र वा
पर्षदा सांभले । घम्र जे रत्न घम्र ते मांही ॥

इअ पण सगपरिस सुणंति । देसणं पणाम वप्पंतो१६

ए आवश्यक वृत्तिमां हवे चूर्णिकारने अभिप्राये वलि कहेछेः-
कह्युं छे । मुनिसर बेठा सांभले ॥

इअ आवस्सय वीति वुत्तं । चुन्निय पुण मुणि निविठा॥

वैमानिक देवि तथा साधवी उभी रहे शेष जे बाकी नव परष
ए बे सभा । दा अनीअत स्थित रहे वा बेसे ॥

वेमाणिय समणी दो । उद्ध सेसा ठिआउ नव ॥१७॥

आ प्रकरण कारे देशमात्र कही
जे परषदानी व्याख्या; ते आ
वश्यकनी निर्युक्ति टीकाथी कां
इक कही, कांइक कहे छेः—श्री
जिनेश्वर पूर्वाभि मुखे बेसे, ते
प्रभूना पाद मूलमां अग्निकोण
दिशे मुख्य गणधर पासे बेसे.
बीजा केवली आवे ते श्री जिन
प्रत्ये तीर्थ प्रत्ये वंदना करी ते
गणधरने मार्गे बेसे मनपर्यव
ज्ञानी पण केवलीनी पाछल बे
से. तथा वैमानिकनी देवि पण
प्रभुने वांदि साधुनी पाछल रहे. देवछंदो होय एटल-इशान को
तथा साधवी पण वैमानिकनी णे देवछंदो छे. त्यां मुल प्रथम
देविनी पाछल रहे. साधु, वैमा घम्रथी उत्तरने द्वारे नीसरीने
निकनी देवि, साधवी ए त्रण पू प्रभु ते देव छंदोमां आवी

वेंद्वारे पेसी अग्निकोणे रहे
वनपतिनी, जोतषीनी, वाण
व्यंतरनोदेवि ए त्रणइक्षिणद्वारे
पेसी अनुक्रमे नैऋत्यकोणे रहे.
भुवनपति, जोतषी, वाणव्यंतर
देव त्रणये पश्चिमे पेसी वायु
कोणे बेसे. इन्द्रसहित वैमा
निक देव, मनुष्य नर, मनुष्य
नारी, त्रण उत्तरे पेसी इशान
कोणे रहे. देवता अने नरनो
अल्प महर्द्धिकनो विचारजाण
वो. हवे बीजा घरनी मांहीति
र्यंच जे वाघ, सिंहादिक रहे.
इशाने ।

भु। बेसे. त्यार पछी बीजी पो
रसीए प्रथम गणधर वा अ
पर गणधर धर्मदेशनादीए. अ
हिंयां शिष्ये प्रश्न कर्यो के बी
जी पोरसीए प्रभुजी देशना के
म न दे? तेनो उत्तर-गाथा-
"खेअ विणोउ सीसगुण दीव
णा पच्चउ उभयविसोसा यरीअ
कमोविअ गणहर कहवे गुणाहुं
ति" माटे गणधर राजाना आ
णा सिंहासन उपर अथवा प्र
भुना पाद पीठे बेसी धर्म कहे.
त्रीजा घरमां यान जे वाहन,
सुखपाल, पालखिउ प्रमुख रहे॥

बीअंतो तिरि ईसाणि । देवछंदोअ जाण तइयंतो ॥

तेम वली चोरस समोसरणने
अधिकारे बे, बे वाव्यो होय।

कोणने विषे तथा वृतसमवसर
णे एक, एक वाव्य होय ॥

तह चउरंसे दुदु वावि । कोणउ वट्टि इक्किका ॥१८॥

हवे त्रण घरना दरवाजा बार
ना पोलिआनो वर्णव कहे छेः-
पीले वर्णे एटले सोनावर्णे, श्वेत
वर्णे, राते वर्णे, अने श्याम वर्णे ।

वैमानिक देव, वाणव्यंतर
देव जोतषीदेव, भवनपति
देव; ए चारेना पोलिआपूर्वा
दि दिशिना रत्नने घरे छे॥

पीअ सिअ रत्त सामा। सुरवण जोइ भवणारयणवप्पे

हवे तमना हाथमां शुंछे ते कहेछेः-
प्रथमना हाथमां धनुष्य छे, बी

हवे ते चारप्रतिहारनां अनुक्रमे
नाम कहेछे-प्रथम सोम नामे,

आना हाथमां दंम छे, बीजाना बीजो यम नामे, त्रीजो वरुण हाथमां पाश छे, अने चोथाना नामे. चोथो धनद नामे. ए प्र हाथमां गदा छे। कारे चार यक्ष. गाथा. ॥१ए॥

घणु दंम पास गय हत्था। सोम जमवरूण धणजक्खा १ए

हवे बीजे सोनाने घमे प्रतिहारि ए चारनी श्वेतवर्ण, रातोवर्ण, छे ते कहे छेः-जया नामे, वि। पीत वर्ण, नील वा कृष्णवर्ण जया नामे, अजिता नामे अप नी आज्ञा कान्ति छे ॥ राजिता नामे।

जय विजया जिअ अपराजिअत्ति। सिय अरूणपीयनी

एम बीजे घमे देविनुं हवे ते प्रतिहारीना हाथमां आयुध[ल्लाज्ञा जुगल ते पूर्व अकेक जे शस्त्र छे ते कहेछेः–अजय, अंकुश, नामे बे बे देविन छे। पाश, मगर हाथमां छे अनुक्रमे ॥

बीए देवीजुअला। अजयं कुस पास मगर करा॥२०,।

हवे त्रिजा रूपाना घम बहार जे खम्गी नामे, कपालि नामे देवता छे, ते अनुक्रमे कहे छेः– जटा मुकुटधारी नामे ॥ प्रथम तुंबुरू नामे!

तइअ बहि सुरा तुंबरू खट्टंगि कपालि जम मजमधारी॥

पूर्वादि चारे दिशाए द्वार। तुंबुरू प्रमुख देवता प्रतिहार वा छमि पाल छे। दार वा पोलिआ छे ॥

पुव्वाइ दारपाला। तुंबरू देवोअ पमिहारो ॥ २१ ॥

हवे सामान्य वा साधारण ए विधि जे रचना ए प्रकारे होय ते समोसरणने विषे। एवी आवीने जो महर्धीकदेव करेतो

सामन्न समोसरणे। एस विही एइ जइ महड्डि सुरो ॥

सर्व पूर्वोक्त विधिए ते महर्धीक देव करे ने असुरजे अल्परीद्धिनो एकलो पण निश्चे। घणी जे देव तेतो ते रीते करे वा न करे॥

सव्व मिणं एगोवि हु । सकुणइ जयणेय रसुरेसु ॥२१॥

हवे समोसरण क्यां करे ते कहेछेः- ज्यां वा जे स्थानके महर्द्धिक पूर्वे जे क्षेत्रमां न थयुं होय त्यां क देव, तथा सुधर्मादिक तथा । इन्द्र आवे

पुव्व मजायंजत्थ । जत्थेइ सुरो महद्धि मघवाई ॥

त्यां समोसरण निश्चे होय । सततं वा निरन्तर वलि प्रातिहार्यादिक होय ॥

तत्थ सरणं नियमा । सययं पुण पाडि हेराइं ॥२३॥

दुस्थितार्थ समस्त । जन वा प्राणी तेणे प्रार्थित जे अर्थना सार्थ अर्थित । भला ते देवाने समर्थ ॥

दुत्थिअ समत्थ अत्थिअ । जण पत्थिअ अत्थ सुसमत्थो ॥

आहिंयां एटले आ समोसरणने श्री तीर्थंकर भगवंत करो सुपद द्वारे स्तव्यो लघु जे शीघ्र वा स्थ ते भला स्थानकने विषे अव जलदी जन प्रत्ये । स्थित इति गाथा २४ ॥

इत्थं थुअ लहुजणं । तीत्थयरो कुणउ सुपयत्थं ॥२४॥

ए रीते समवसरण प्रकण समाप्त थयुं.

॥ इतिश्री समवसरणप्रकरणं समाप्तं ॥

॥ अथ कर्मग्रंथ पहेलो ॥

ज्ञान अतिशय प्रातिहारज लक्ष्मी सहित । कर्मफल संक्षेपे कहुंछुं महावीर रागादि जीत प्रत्ये वांदीने ।

सिरि वीर जिणं वंदीय । कम्मविवागं समासउ वुच्छं ॥

कीजीए जीव हेतु ४ मिथ्यात१ जेणे तेने कही जे कर्म ॥१॥ अव्रत २ कषाय३ जोगे४,करीने ।

कीरइ जीएण हेउहिं । जेण तउ जन्नए कम्मं ॥१॥

प्रकृति वा १स्वन्नाव। ते चार न्नेदे मोदकने दृष्टांते १प्रकृती वात
थिति वा कालमान, पित्त कफ वा हरे २थिति दशदिन प्रमुख
रस वा चिकणता प्र।३रस एकठाणीओ छ। ठाणीआदिक४प्रदेश
देश वा दलमान चा। मेंदानो घांणी प्रमुखनो तेमज कर्मनी प्र०
रेनेवंधशब्दजोम्जो। थि० र० प्र० जाणवा ॥

१पयइ२ठिइ३रस४पएसा । तं चउहा मोयगस्स दिठंता॥

प्रथम मूल प्रकृती आठ उत्तर। प्रकृती एकसो अठावन न्नेदे ॥१॥

मूल पगइ ठ उत्तर । पगइ अरु वन्न सय न्नेअं ॥२॥

हवे कर्मनां नाम१ज्ञानावरणी वेदनी कर्म३ मोहनी कर्म४ आउ
कर्म २ दर्शनावरणी कर्म। । खा कर्म५ नामकर्म६ गोत्रकर्म७॥

इहनाण१दंसणावरण२। वेअ३मोहा४उ५नाम६गोयाणि७

अंतराय कर्म ८ पुनः उत्तर। चार ४ एकसो त्रण १०३ बे२ पांच
प्रकृती पांच५ नव ए बे २।५ ए आठ कर्मनी उत्तर प्रकृती अ
अठावीश २८। नुक्रमे १५८ छइ ॥

विग्धंच पण नवदु अठवीसचउतिसय दु पणविहं॥३॥

प्रथम ज्ञानावर्णी कर्मनां न्नेद कहे छे।ए पांच ज्ञान, जेणे वस्तु
ज्ञान गुणरोके ते ज्ञानावर्णी. प्रथम। स्वरुप जाणीये ते ज्ञान.
ज्ञान५ कहे छे. १ मति ज्ञान, २ श्रुत। तेमां प्रथम मति ज्ञानना
ज्ञान३अवधिज्ञान४मन पर्यव ज्ञान ५ न्नेद २८ कहे छे ॥
केवल ज्ञान ।

मइ सुयउही मण केवलाणि नाणाणि तत्थ मइनाणं ॥

जे इंद्रियने इंद्रीना विषय मल्यां थका मन आंख विना इं
जे अव्यक्त उपयोग समयात्मक ते व्यं द्री चार ते व्यंजना
जनावग्रह ४ न्नेदे । वग्रह ॥ ४ ॥

वंजण वग्गह चउहा । मणनयणविणिंदीय चउक्का ॥४॥

अर्थावग्रह किंचित् ज्ञान तेना भेद६ इहा। इंद्री ५ स्पर्शन, रस
वग्रह ते विचारणा तेना भेद ६ अपाय ते। न, घ्राण, चक्षु, श्रोत्र
निश्चे तेना भेद६ धारणा अविस्मरण तना। मन ६ भेद–सर्व
भेद ६। मली २८ ॥

	अर्था.६	इहा.६	अपाय.६	धारणा६	व्यंजनावग्रह४
स्पर्शन	१	१	१	१	१
रसन	१	१	१	१	१
घ्राण	१	१	१	१	१
चक्षु	१	१	१	१	०
श्रोत्र	१	१	१	१	१
मन	१	१	१	१	०

अत्थुग्गह इहावायधारणा करणमाणसेहिंछहा ॥

ए अठावीश भेद मति ज्ञानना। हवे श्रुत ज्ञानना भेद कहे छे. चउद १४ विस २० भेद वा श्रुतना ॥

इअ अठवीस भेयं । चउदसहा वीसहा च सुअं॥५॥

हवे श्रुतना भेद १४ सांभले ते श्रुत

१ अक्षर श्रुत–अकारादिक अक्षरोथी अवबोध,

२ अनाक्षर श्रुत–अक्षर विना चेष्टादिके,

३ संनिश्रुत-मन सहितने जे श्रुत ते

४ असंनि श्रुत–मन रहितने जे श्रुत ते,

७ सादि श्रुत-गणधरे रच्या ते,

८ अनादि श्रुत-सर्वज्ञ द्रव्य शाश्वत छे निश्चे,

५ सम्यक्त्व श्रुत—सम्यक्त्व स हितने जे श्रुत ते,

६ मिथ्यात्व श्रुत-विपर्यास स हितने जे श्रुत ते,

ए सपर्य वसीत श्रुत-भरतैराव ते श्रुत विछेद छे ते,

१० अपर्य वसीत श्रुत महाविदे हे अर्थसूत्र अविछेद छे ते ॥

अखरसन्नी१सम्मं३ । साइअं४खलु सपज्जं५वसीअंच॥

११ गमिक श्रुत-सरखा पाठनये करीने,

१२ अगमिक श्रुत-सरखा पाठ न होइ सामान्य पाठ ते,

१३ अंग प्रविष्ट श्रुत-द्वादशांगी सिद्धांत मूल तेमां जे पाठ होय ते,

१४ अनंग प्रविष्ट श्रुत-आवश्य कादिक ते,

मूल भेद सात ए. सातना प्रति पक्षी ए बन्ने मली चौद १४ भेद थाय ॥

गमिअं६अंगपविठं७ । सत्तवि एएस पडिवरका ॥६ ॥

हवे श्रुतना २० भेद देखाडे छे,

१ पर्याय-छ द्रव्यमां एकनां पर्याय जाणे ते,

२ पर्याय समास छए द्रव्यना पर्याय जाणे ते,

३ अक्षर त्रण भेद-संज्ञा,लब्धि, व्यंजन तेमांथी एक जाणे ते

४ अक्षर समास-सर्व अक्षर भेद जाणे ते,

५ पद-अधिकार विशेष ते एक

ए पडिवत्ति-बासठ मार्गणा ए योगादिक एक जाणे ते,

१० पडिवत्ति समास-बासठ मार्गणाए योगादि सर्व जाणेते

पद जाणे ते.

६ पद समास-अनेक पद जाणे ते

७ संघात-एक मार्गणा जाणे ते

८ संघात समास-सर्व मार्गणा जाणे ते,

११ अनुयोग-उपक्रम निक्षेप अनुगम नय ए चारमां एक जाणे ते.

१२ अनुयोग समास-चारे अनुयोग जाणे ते

पज्जय१अक्खर२पय३संघाया४पडिवत्ति५तहय अणुओगो

१३ पाहुड-पूर्वने विषे पाहुडा अधिकार विशेष ते एक जाणे तेवा-

१४ पाहुड समास-घणा पाहुडा जाणे ते.

१५ पाहुड पाहुड-ते पण पूर्वमां अधिकार छे. ते देश जाणे ते.

१६ पाहुड पाहुड समास-ते अधिकार सर्व जाणे ते.

चुरणीमते पाठान्तर १३ पाहुड पाहुडने १४ पाहुड पाहुड समास १५ पाहुड१६ पाहुड समास.

१७ वस्तु-पूर्वमां वस्तु अधिकार छ ते एक जाणे ते.

१८ वस्तुसमास-सर्व वस्तुजाणे ते

१९ पूर्व-एक पूर्व जाणे ते.

२० पूर्व समास-सर्व पूर्व जाणे ते

श्रुत पद सघले जोडजो-मूल दश भेदने समास पद जोडजो एटले उभयमली २०) थशे.

पाहुड७पाहुड८पाहुड । वत्थू९पुव्वाय१०ससमासा११ ॥७॥

हवे अवधिज्ञानना छ भेद कहेछे.

१ अनुगामी-जे क्षेत्र अवधि ज्ञान थयुं त्यांथी ज्यां जाय त्यां साथे चाले फानसदीपकवत्.

२ अ अनुगामी-ते अनानुगामी

५ पडिवाइ-जे उपना पछी जाय ते.

साथे न चाले स्थिर दीपकवत्
३ वर्द्धमान-उपनाथी वृद्धि पामे ते
४ हीयमान उपना पछी हानी पामे ते.

६ अपडिवाइ-जे उपना पछी न जाय ते-मुल त्रण भेद-इतर त्रण भेद-बन्ने मली छ भेद होय.

अणुगामि१वड्ढमाणय२। पडिवाइ३इअर३विहा छहाउही

हवे मन पर्यव ज्ञानना भेद २ ते मन वर्गणायुष्मद् भेदे करी जाणे ते-मुनिवेखे होय.

१ ऋजुमति-अढीद्वीपमां तिर्छा लोकना संज्ञी पंचेंद्रि जीवना मन पर्याय अढी अंगुल उछुं सामान्ये देखे ते.

२ विपुलमति-संपूर्ण अढीद्वीप १९०० जोजन तिर्छा लोक, उर्ध्व, अधोगत संज्ञीना मन चिंतन विशेषथी जाणे ते. तद्भवसिद्धिवरे, मनगतवात अवधी ज्ञानी जाणे पण युष्मत् मननी वात मन पर्यव ज्ञानी जाणे.

केवल ज्ञान-असहाइ नीरावर्ण सर्व जाणे एक भेद.

रिऊमइ१विउलमइ२मण। नाणं केवल१मिगविहाणं ८

ए पांच ज्ञानने जे आवरे ढांके ते ज्ञानावर्णी। पाटावत् ज्ञानरूप चक्षु तं तेने आवरणं ॥

एसिं जं आवरणं। पडुव्व चक्खुस्स तं तया वरणं ॥

हवे दर्शनावर्णी कर्मना ९ भेद कहे छे. छडीदार समान

दर्शनावर्णी चार ४ तथा पांच५ निद्रा दर्शनावर्णी कर्म

दंसण चउ पण निद्दा । वित्तिसमं दंसणावरणं ॥ ए ॥

१ आंखथी सामान्य उप शेष इंद्रियतथा मन१ अवधि दर्शन ३
योगे देखे ते चक्षुदर्शन । ४ केवल दर्शन. सत्ता ग्राहक सामान्यो
२ अचक्षुदर्शन-बाकी चा । पयोगदर्शन ॥
र इंद्रिय देखे ते.

चक्खू दिठि१अचक्खू२। सेसिं दिअ उहि३केवलेहिं४ चा॥

ते चारे दर्शनने आवरे ते चार
न्नेदे चक्षु दर्शनावर्ण १, अचक्षु
दर्शनावर्ण२, अवधीदर्शनावर्ण
दर्शन इहां सामान्य प्रकारे ते । ३, केवल दर्शनावर्ण ४,॥१०॥

दंसणमिह सामन्नं । तस्सा वरणं तयं चउहा ॥१०॥

हवे पांच न्नेद निद्राना कहेडे. २ निद्रानिद्रा-दुःखे महता क
सुखे जागे ते-निद्रा १ । ष्टे जागे ते ॥

सुह पमिबोहा निद्दा१। निद्दानिद्दाय२डुक्क पडि बोहा ॥

३ प्रचला-बेगं नन्नां । ४ प्रचलाप्रचला—चालतां उंघे घोमा
उंघे ते नी परे ते ॥

पयला३ठिउ वविठस्स । पयलपयला उ४चंकमउ ॥११॥

५ दिनने चिंतव्यो काम ते थिणंदिनुं बल चक्रवर्तिथी अर्द्धु वा
रात्रे उंघमां करे । सुदेवतेथी अर्द्धु बलदेवनुं बल तेटलुंहोय

दिण चिंती अन्नकरणी । थीणर्द्धी५अद्धचक्किअद्धबला ॥

वेदनी कर्मनुं स्वरूप ते चाटता मीठाश लागे ते साता
मधुमदथी खरडी ख जीन्न कपाय ते असातावेदनी ते वेदनी
ड्गनी धारा । साता असाता ॥

महुलित्त खग्ग धारा-लिहणं च दुहाउ वेअणीअं॥१२॥
सातावेदनी प्राये देव साता असाता तिरीमां छे नरक गतिमां
मनुष्य गतिमां, उद प्रबल असाता छे साता तो तीर्थंकरना
य अधिक। जन्मादिके ॥
उसन्नं सुरमणुए। सायमसायं च तिरीअ निरएसु ॥
हवे मोहनीकर्मनुं स्वरूप कहेछे ते मोहनीकर्मना बे भेद-दर्शन
मदिरापानथीमुझाय तेममोहनी मोहनी अने चारित्र मोहनी॥
ना उदये जीव मुझाय।
मज्जं व मोहणीअं। दुविहं दंसणचरणमोहा ॥ १३ ॥
ते दर्शन मोहनीना त्रण भेद छे १ सम्यक्त्वमोहनी२ मीश्रमो
सम्यक्त्व गुणने मुझवे छे। हनी, ३तेमज मिथ्यातमोहनी
दंसणमोहं तिविहं। सम्मं१मीसं२तहेवमिच्छत्तं ३ ॥
इहां ते त्रणने दृष्टांते करी देखाडे छे.
१ शुद्ध पुज्य दल वेदे. ३अविशुद्ध दल वेदे ते होय अनुक्रमे
२ अर्द्धविशुद्ध दलवेदे.
सुद्धं अद्धविसुद्धं। अविसुद्धं तं हवइ कमसो ॥१४॥
अथ नव तत्व. ५ आश्रव-कर्मनुं आववुं. ६ संवर
१ जीव-चेतना लक्षण २ अ कर्म आवतां रोके,७ बंध-जीव प्र
जीव-अचेतना लक्षण ३ पु देशे कर्म एकता ८मोक्ष-सर्व कर्म
न्य शुभ कर्मलक्षण.४ पाप- क्षय थयेथी-९ निर्जरा-जे कर्म उद
अशुभ कर्म लक्षण। य आव्युं ते खपावे ते ॥
जिअ१अजिय२पुन्न३पावा४ासव५संवर६बंध७मुक्ख८निज्ज
जे ए नव तत्त्व शुद्ध निश्चे थ्य सम्यक्त्व कह्युं तेना [रणा॥९॥
वहारे सदहे तेहने क्षायकादिक बहु भेद छे १५

जेणं सद्दहइ तयं । सम्मं खइ गाइ बहुभेअं ॥१५॥

मिश्र दृष्टिने न राग तथा द्वेष। जिन धर्मे अंतर्मुहूर्त जेम अनन्यपरे

मीसा न राग दोसो । जिणधम्मे अंतमुहु जहाअन्ने ॥

नालीयर द्वीपना मनुष्यने मिथ्यात्व ते सत्य जिन धर्मथी विप
राग द्वेष न थाय ते रीते। रित कुश्रद्धा अज्ञानवत् ॥ १६ ॥

नालीअरदीवमणुणो । मिच्छंजिणधम्मविवरीअं ॥१६॥

हवे चारित्र मोहनिना २५ भेद

सोल१६कषाय नवणनो कषाय । बे प्रकारे चारित्र मोहनिय कर्म

सोलस१६कसायनवणनो-कसाय दुविहं चरित्तमोहणीअं

हवे सोल१६ कषायनुं स्वरूप कहे छे

अनंतानुबंधी ४ अप्रत्याख्यानी४ । प्रत्याख्यान४संजलणीय४।१७

अण४अप्पच्चक्खाणा४। पच्चक्खाणाय४संजलणा४ ॥१७॥

संजलणनी एक पक्ष-पंदर दिन, हवे
चार चोकडीए वर्ततां जे गतीनां क

ते कषायनी स्थिति कहे छे. मे थाहे छे ते कहे छे.

१ अनंतानुबंधी जाव जीव १ अनंतानुबंधी नरकगती
२ अप्रत्याख्यानी एक वर्ष २ अप्रत्याख्यानी तिर्यंच गती.
३ प्रत्याख्यानी चार मास ३ प्रत्याख्यानी मनुष्य गती.
४ संजलन देव गती.

जाजीव१वरिस२चउमास३।पक्खगा४निरय१तिरिय२नर३
[अमरा४॥

ते कषाय जीवना शा गुण रोके ते कहे छे.

१ अनंतानुबंधी समकित गुण रोके
२ अप्रत्याख्यानी श्रावक गुण रोके ४ संजलननी यथाख्यात
३ प्रत्याख्यानी सर्व विरती साधुगुण रोके। चारित्र गुण रोके१८

सम्मा१णु२सव्वविरइ३।अहक्खाय४चरित्तघायकरा॥१८॥

तेमां चार प्रकारना क्रोधनुं स्वरूप कहे छे.

१ संजलन क्रोध जलनी रेखा तुरत मटे.

२ प्रत्याख्यानी क्रोध रजनी रेखा कांइक विलंब.

३ अप्रत्याख्यानी क्रोध पृथ्वीनी रेखा.

४ अनंतानुबंधी क्रोध पत्थरनी रेखा। रेखा समान चार प्रकारे क्रोध जाणवो

जल१रेणु२पुढवि३पव्वय४। राइ सरिसो चउव्विहो कोहो॥

हवे चार प्रकारनां मान कषायनुं स्वरूप कहे छे;

१ संजलन मान नेतरनी वेल समान तरत नमे.

२ प्रत्याख्यान मान काष्ट थंभ कष्टे नमे

३ अप्रत्याख्यान मान हाड घणा कष्टे नमे।

४ अनंतानुबंधी मान पत्थर थंभ समान ते न नमे१९

तिणिसलया कठ्ठट्ठिअ। सेलत्थंभो वमो माणो ॥१९॥

हवे चार प्रकारे माया कषाय कहे छे.

१ संजलनी माया वांसनी छाल्य जेम वाले तेम वले।

२ प्रत्याख्यानी माया गाय के बलदनां मूत्रनां जेवी वांकी कारणे सरल थाय।

३ अप्रत्याख्यानी माया घेटाना सिंग जेवी कठण वांकी छे.

४ अनंतानुबंधी माया वांसना निबिड मूल समान वांकास न छोडे॥

मायावलेहि गोमुत्ति। मिढसिंग घणवंसमुलसमा॥

हवे चार प्रकारे लोभ कषाय कहे छे.

१ संजलन लोभ हलदरना रंग जेवो.

३ अप्रत्याख्यान लोभन गरना कादव समान रंग

२ प्रत्याख्यान लोन्न गाम्रानी तथा दी ४ अनंतानुबंधी लोन्न क
वानी मली समान छे. कष्टे जाय। रमजना रंग समान ॥

लोहो हलिद्दखंजण । कद्दम किमिराग सारिछो ॥२०॥

हवे नवनोकषाय मोहनी कहेछे. हास१ रति२ अरति३ शोक४
जे कर्मना उदये होय जीवने। न्नय ५ डुगंछा ६

जस्सु दया होइजिए। हास१रइ२अरई३सोग४न्नय५कुछा६

ए छ मोहनी ते कारणथी तथा ते ईहा हास्यादिक मोहनि
अन्यथा ते स्वन्नावथी थाय। कहीये ॥

सानिमित्त मन्नहा वा । तं इह हासाइ मोहणिअं ॥२१॥

हवे वेदमोहनी कहेछे. पुरुष सेववानो अन्नि। अन्निलाष जे क
लाष ते नारी वेद नारी सेववानो अन्निलाषते। र्मना वशथी जे
नर वेद ! नरनारी बे सेववानी वांछा ते नपुं। हने होय ते ॥
सक वेद।

पुरिसि त्थि तडुन्नयं पइ। अहिलासो जव्वसाहवइसोउ

त्रण वेदना विषयनो ताप कहे छे
१ स्त्रीनो बकरीनी लींमीना ताप समान.
२ पुरुषनो तरणाना ताप समान
३ नपुंसकनो नगरदाह समान.

स्त्री १ नर २नपुंसक वेदउदय जाणवो.

थी१नर२नपुं३वेउदउ। फुंकुमतणनगरदाहसमो ॥२२॥

हवे आयु कर्मना ४ न्नेद कहे छे. आयु कर्म हेरूच सरखु छे
१ देवतानुं आयु, २मनुष्यनुंआयु नाम कर्म चितारा समानछे
३ तिर्यंचनुं आयु४ नरकनुं आयु।

सुर नर तिरि निरयाऊ। हडिसरिसं नामकम्म चित्तसमं॥

हवे नाम कर्मना१०३भेद कहेछे. त्रणे अधिक एकसो१०३ तथा
बेंतालिस४२त्राणुं९३भेद कहेछे। सम्सठ ६७ ए चार भेदे छे.

बायाल४२ तिनवइ९३विहं । तिउत्तरसयं च सत्तठी २३

हवे प्रथम ४२ भेद;
गति१ जाति२ शरीर३ अंगोपांग४ । बंधन ५ संघातन६ संघयण ७

गइ१जाइ२तणु३उवंगा४बंधण५संघायणाणि६संघयणा ७

संस्थान८वर्ण९गंध१०रस११। फरस१२ अनुपूर्वि१३विहायोगति१४

संठाण वन्न गंध रस फास अणुपुव्वि विहगगइ १४

पिंम प्रकृति ते चौद, एक भेदमां घणां भेद मले ते पिंम कहीए । हवे प्रत्येक प्रकति कहे छे. पराघात नाम १ श्वासोश्वास नाम आताप नाम ३ उद्योत नाम ४

पिंमपयमित्तिचउदस । परघा१उसास२आय३वुज्जोयं४॥

अगुरु लघु नाम ५ तिर्थंकर नाम६ निर्माण नाम ७ उपघात ८ ए आठ प्रत्येक प्रकृती ते एकमां बीजो भेद मलेल नहिते

अगुरुलहु तित्थ निमिणो-वघायमिय अठ पत्तेय ॥२५॥

हवे त्रसनो दसको कहे छे. प्रत्येक नाम४ थिर नाम ५ शुभ नाम६ चवली सुभग नाम७ चवली॥
त्रसनाम१बादर नाम २पर्याप्त नाम३ ।

तस१बायर२पज्जत्तं३। पत्तेअ४थिरं५सुभं६ च सुभगं७च ॥

बोलमिठो प्रिय होय ते सुस्वर नाम८, आदेय नाम९जसनाम१० । ए त्रसनो दसको; हवेथावरनो दसको आ रीते ते कहे छे ॥

सुसरा८इज्ज९जसं१०। तसदसगं थावरदसं तु इमं ॥२६॥

थावर नाम १ सुक्ष्म नाम २ साधारण नाम ४ अथिर नाम५

अपर्याप्त नाम ३ । अशुभ नाम ६ दुर्भग नाम७॥

थावर१सुहम२अपज्जं३ । साहारण४मथिर५मसुभ६दुभ

दुस्वर नाम८ अनादेय९ ए थावर नाम तेनो इतर जे [गाथा७॥

नाम अजस नाम । त्रस दशको बन्ने मली वीश थया. पिंड

१४ प्रत्येक आठ त्रस दश १० थावरदश

एकत्र मीले बेतालीस४२ भेद थया ॥

दुसर अणाइ ज्जाजस-मिय नामे सेयरा वीसं ॥ २७॥

अथिरनो छक कहे छे. अथिर १

हवे प्रकृतिउनांनाम संज्ञाकहेछे अशुभ २ दुर्भग ३ दुःस्वर ४

त्रसनो चोक तेनां नाम-त्रस१ अनादेय ५ अजस ६ सूक्ष्मनो

बादर २ पर्याप्त ३ प्रत्येक४थि त्रिक कहेछे. सूक्ष्म १ अपर्याप्त

रनो छक-तेनांनाम-थिर,सुभ१ २ साधारण ३ थावरनो चोक

सुभग ३ सुस्वर ४ आदेय ५ कहे छे थावर १ सूक्ष्म २ अप

जस ६ । र्याप्त ३ साधारण ४ ॥

तस चउ थिर छक्कं अथिर छक्कं सुहुमतिगथावर चउक्कं

सुभगत्रिक कहे छे. सुभग१ सुस्वर२। जे प्रकृतिथी गणे ते आ

आदेय ३ आदि शब्दथी दुर्भगत्रिक। दे संख्या प्रमाणादि प्र

कहे छे. दुर्भग १ दुस्वर, अनादेय । कृति गणजो ॥

सुभगतिगाइ विभासा । तदाइ संखाहिं पयमीहिं ॥२८॥

हवे ९३ प्रकृतिनो मेल कहेछे. गतिआदि चार४ पांच ५ त्रण३

चौद बोल अनुक्रमे गणवा. ते बोल पांच ५ पांच५ छ ६

प्रसंगे फरी लखीए छीए । छ ६ ॥

गति–	जाति–	अनुक्रमे
४ गति १	५ संघातन ६	५ रस ११

५ जाति	२	६ संघयण	७	८ फर्स	१२		
५ तनु	३	६ संस्थान	८	४ अनुपूर्वि	१३		
३ उपांग	४	५ वर्ण	९	२ विहगगति	१४		
५ बंधन	५	२ गंध	१०	ए पांसठ भेद वे पदे कह्या ते			

गई आईण उकमसो । चउ पणपणतिपण पंच छ छक्कं

पांच५ बे२ पांच५आठ८चार४बे२ । ए उत्तर भेद पांसठ६५थया.

पणदुगपणठ चउडुग । इय उत्तरभेय पणसठी ॥२९॥

ए ६५ मध्ये२८ युक्त करीए त्या
रे ९३ प्रकृतो थाय—६५ पिंड
प्रकृती १४ ना उत्तर भेद ८ प्र
त्येक प्रकृती २८ त्रसदशक १० अथवा बंधण प्रथमे पांच ५ ग
थावर दशक १० मली एवं सर्व थया छे तीहां१५ गणीये तो१०३
संख्या ९३ थइ. एकसो त्रण भेद पण थाय ॥

अम्वीस जुआ तिन वइ। संते वा पनरबंधणे तिसयं१०३

ए वीस भेद-शरीरनाज उत्तर
भेद छे ने वरणादि २० भेद पूर्वे
त्राणु प्रकृतीमां गण्या छे. ते सा
मान्यथी चार ४ भेद वर्ण १ गं
ध २ रस ३ फर्स ४ बाकी १६—
ने २० बंधनने संघातन मली३६
बंधन १५ संघातन ५ अहीं ।

बंधण संघाय गहो । तणूसु सामन्न वन्न चउ ॥३०॥

नहि समकित मोहनी मीश्रमोहनी,
एसम्मसठ बंधमां उदयमांहे। ते अबंध छे एकसो वीशनो बंध

इय सत्त ठी बंधो दएय नयसम्म मीसया बंधे ॥

एकसोवीस बंधमां-५ ज्ञानावर्णि
९ दर्शनावर्णि २ वेदनी २६मोह
नी ४ आयु कर्मनी ६७ नाम क
र्मनी २ गोत्र कर्मनी ५ अंतराय
कर्मनी १२०। उदयमां १२२ बे
भेलतां १२० ॥ तेज २ मो
बंधमां१२०उदयमा१२२सत्ता। हनी सम १ मीश्र सत्तामां तो
मां १५८। १५८ समग्र बे ॥

वंधुदए सत्ताए। वीस डुवीस ठवन्न सयं ॥३१॥

हवे १४ प्रथमे पिंम प्रकृति क। २ जातिना भेद ५-ते एकेंद्रि १
ही बे. तेना उत्तर भेद ६५वि। बे इंडि
वरीए ठीए. गति भेद ४ ते न। २ तेरंडी ३ चौरंद्री ४ पंचेंडी ५
रक १ तिर्यंच २ मनुष्य३ अने ए पांच जाति जाणवी ॥
देवगति ४।

निरय१तिरि२नर३सुर४गई। १इगबिय२तिय३चउ४पणिंदि
३ शरीरना भेद ५ ते १ उदा ४ तेजस ५ कार्मण ए (जाईउ॥
रिक २ वैक्रीय३ आहारक। शरीरना पांच भेद बे पदे कह्या॥

उराल१विउवा२हार३-तेय४ कम्मण पण सरीरा ॥३२॥

४ उपांग त्रण शरीरना ते बांह्यो २। पेट १ ए आठ अंग उपांग ते
साथल २ पुंठ १ मस्तक १ गति१। आंगुली प्रमुख ॥

बाहुरु२पिठि१सिर१उर१-उअरं१ग उवंग अंगुलीपमुहा
शेष नख केशादिक अंगो ते अंगोपांग प्रथम शरीर त्रणनेविषे
पांग। उपांग बे

सेसा अंगोवंगा। पढमतणुतिगस्सु वंगाणि ॥३३

उदारिकादिक पुद्गलोनो । संबंध पूर्वे बांध्या शरीरपणे प्रणमाया न बांध्या तेने एकमेक करवुं ते बंधन

उरलाइ पुग्गलाणं । निबद्ध बज्झंतयाण संबंधं ॥

जे करे लाखथी सांधेला पदारथ जेम बंधाणा रहे तेम पुद्गलनुं बंधावुं । ते उदारिकादिक शरीरनामे बंधन पांच५ जाणवां १उदारिक बंधन, २ वैक्रिय बंधन, ३ आहारक बंधन ४ तेजस बंधन ५ कार्मण बंधन ॥

जंकुणइ जउ समंतं । बंधण मुरलाइ तणुनामा॥३४॥

जे संग्रह वा समुह उदारिकादिक पुद्गल भेला करे । पुद्गल जेम दंतालीथी कर्षणी त्रणया ना समूह भेगा करे तेम पुद्गलभेला करे ते संघातन ॥

जं संघायइ उरलाई पूग्गले तणगणं च दंताली ॥

ते संघातन बंधनपरे १ उदारीक संघातन २ वैक्रीय संघातन,३ आहारक संघातन,४ तेजस संघातन, ५ कार्मण संघातन । एमज शरीर नामे नीचे भेदे

तं संघायं बंधण-मिव तणु नामेण पंचविहं ॥ ३५ ॥

हवे १५ बंधन कहेछे १ उदारिके उदारिक बंधन, २ उदारिके तेजस बंधन, ३ उदारिके कार्मण बंधन, ४ उदारिके तेजस कार्मण बंधन, ५ वैक्रीये वैक्रीय बंधन, ६ वैक्रीये तेजसबंधन, ७ वैक्रीये कार्मण बंधन, ८ वैक्रीय तेजस कार्मण बंधन, ९ आहारके आहारक बंधन, १० आहारके तेजस बंधन, ११ आहारके कार्मण बंधन, १२ आहारके तेजस कार्मण बंधन, १३ तेजसे तेजसबंधन, १४ कार्मणे कारमणबंधन,१५ तेजसे कार्मणबंधन ॥

उराल वेउवाहारयाण । सगतेय कम्मजुत्ताणं ॥

नवबंधणाणि इयर । डु सहियाणं तिन्नि तेसिं च ॥३६॥

संघयण ते हाडनो ते संघयणना ठ प्रकार छे. १ वज्ररिषन्ननारा
समुदाय । च–खीली पाटो मूकत बंधन ॥

संघयणमठिनिचउ । तं ठद्धा वज्जरिसह नारायं ॥

तेमज २ रिषन्ननाराच–पाटो ३ नाराच–बे बाजु मूकत बंधन
मूकत बंधन । ४ अर्घनाराच–एक बाजु बंधन

तह रिसह नारायं ३ । नारायं३ अद्धनारायं ४ ॥३७॥

५ किलिका खीली ६ छेवटुं इहां । रिषन्न ते पाटो वज्र ते खीली

किलिअ५छेवठं६इह । रिसहो पट्टोय कीलीया वज्जं ॥

नाराचते बे बाजु मुकट । ते नाराच कह्युं छे. ए औदारिक शरीरे
बंधन । होयतिरिनरने होय देवनारकीने नहि॥

उनउ मक्कडबंधो । नारायं इम मुरालंगे ॥ ३८॥

हवे संस्थान जे आकृतीठ ते कहे छे.

१ समचोरस–सर्व अवयव शोन्नित ३ सादि–ते नान्नीनीनिचेनो
संपूर्ण न्नागे मलता २ न्यग्रोध–ते न्नाग सुंदर सोन्ननिक४ कुब्ज
जेम वडनुं झाड उपर सुंदर नीचे ५ वामन ६ हुंडक ॥
अशुन्नाकार ।

समचउरंस१ निग्गोह२ । साइ३खुज्जाइ४वामणं५हुंडं६॥

ए संस्थान कह्यां-हवे वर्ण५ कृष्ण१ नील२। रातो३पिलो४धोलो५

संठाणा वन्नकिन्ह नील लोहीअ हलिद सिआ॥३९॥

हवे गंध२ सुरन्नि१, डुरन्नि १तिखो, कडुवो, ३ कसायलो, ४
२, हवे रस पांच । अंबीला ते खाटो,५ मधुरो ते मीठो

सुरहि डुरहि१रसा पण । तित्तकडू२कसाय३ अंबिला४

हवे फरसल, ना नाम१ भारे२ ५ टाढो,६ उनो, ७ (महुरा५
हलवो,३ सुंआलो,४ बरसट । चीकणो,८ लुखो ए आठ ४० ॥

फासा गुरु१ लहुमिउ३खर४सि५उण्ह६सिणिद्ध७रुक्ख८

ए वीसमां अशुभना ९ शुभना११ ४ तिखो, ५ कडुवो, ६ भारे,
हवे अशुभना भेद कहे छे ७ बरसट, ८ लुखो ॥
१ निलो, २ कालो, ३ दुर्गंध ।

नील१कसिणं२दुगंधं । तित्तं४कडुअं५गुरुं ६खरं ७रुक्खं

हवे बाकी ११ रह्या ते शुभ सूत्रे कह्या छे. इहां प्रसंगेथी लखुं छुं. १ रातो, २ पिलो, ३ धोलो, ४ सुरभी, ५ कसायलो, ६ आंबील, ७ मीठ, ८ हलवो, ९सुआलो, १० उष्ण, ११ चीकणो ए अगीयार शुभ ४१ ॥

वली सीतल ए नव अशुभ जाणवा ।

सीअं च असुहनवगं । इक्कारसगं सुभं सेसं ॥४१॥

गतिदुग १ गति २ अनुपूर्वी बे मध्ये गतिदुग देवदुग १ गति २ अनुपूर्वि, मनुष्यदुग १ गति २ अनुपूर्वि तिर्यंचदुग १ गति२ अनुपूर्वि, नरकदुग १ गति २अनुपूर्वि, गतित्रिक१ गति २ अनुपूर्वि३ आयु, देवत्रीक १ गति अनुपूर्वि३ आयु, मनुष्यत्रिक १ गति२ अनुपूर्वि३ आयु, तिर्यंच त्रिक१ गति २ अनुपूर्वि ३ आयु,

गति चोक नाम१ देवगति, २मनुष्यगति ३ तिर्यंच गति, ४नरक गति अनुपूर्वि चोक नाम-१ देवानुपूर्वि, २ मनुष्यानुपूर्वि, ३ तिर्यंचानुपूर्वि,४ नरकानुपू

र्वी, चार गतिनी परेआनुपूर्वी नरकत्रिक १ गति अनुपूर्वी ३ जाणवी। आयु, ए पोताना आयुष सहित

चउह गइव्वणुपुव्वी। गइपुव्विडुगंतिगं नियाउजुअं॥

अनुपूर्वि वक्रगतिये जता जीवने उदे होय। विहग गति चालवानी चाल्य शुभ वृषभादिकनी परे अशुभ उंटादिक नी परे॥ ४२ ६

पूव्वीउदउ वक्के। सुहअसुहवसु ढाविहगगई॥ ४२॥

पराघात नाम कर्मना उदयथी जीवने। पर बलिउ होय तो पण पराघात उदय वालाने देखी निर्बल थाय, बोली पण न शके, दुर्जेय होय॥

परघा उदया पाणी। परेसिबलिणंपि होइ दुद्धरिसो॥

श्वासोश्वास लब्धि सहित। होय सुखे लेवानी शक्ति ते उसास नाम कर्मना उदयथी ४३॥

ऊससण लद्धिजुत्तो। हवइ ऊसास नाम वसा॥४३॥

आताप नाम रविविमानना पुद्गल जीवनां अंगो। ताप युक्त ते आतापनाम कर्मना उदयथो होय पण अग्निने आताप न कहीए।

रविबिंबेउ जीयंगं। तावजुअं आयवाउनउजलणे४४॥

जे माटे अग्निमां तो उष्ण फर्स छे। ने राता वर्णनो उदय छे पण आताप नामनो उदय नहि॥

जमुसिण फासस्सताहिं। लोहिअ वन्नस्सउदउत्ति॥४४॥

नहि उश्न पण प्रकाशवंत रूप। जीवनां सरीर उद्योत करे ते उद्योत नाम।

अणुसिणपयासरूवं। जिअंगमुज्जोअ एहु जोआ॥

जे वारे यति अने देवता उत्तर वैक्रीय करे ते वारे ने । चंद्र सूर्य, ग्रह, नक्षत्र, तारा खजवादिक, मणि, मोति, हीरा माणेकने उद्योत नाम कर्म॥४५R

जइ देवुत्तरविक्किअ । जोइस खज्जोअ माइव ॥ ४५ ॥

शरीर ज्ञारे नहि, हलवुं नहि । मध्य शरीर सुखे धारण थाय जे जीवने ते अगुरु लघु नामनो उदय ॥

अंगंनगुरु न लहुअं । जायइ जीवस्स अगुरुलहुउदया

तिर्थंकर नामना उदयथी जीव त्रिज्ञुवनमां । पुज्यपणुं पामे ते उदय केवलज्ञानपणुं पाम्या पछी तिर्थंकरने होय ॥

तित्थेण तिहुअणस्सवि पूज्जो से उदउ केवलिणो ४६॥

अंग उपांग जेम शोज्ञे तेम निपजवुं ते । निर्माण नाम कर्म करे सुत्रधार जेम सुंदर आकारे पुतली घडे तेम ॥

अंगोवंगनियमणं । निम्माणं कुणइ सुत्तहारसमं ॥

उपघात नाम उदयथी जीवनुं शरीर हणाय-विणसे । ते पोतानां शरीरनां अवयवमाहिं आंगली, पडजीज्ञी, गलकंठो प्रमुख वधारे होय ते ॥ ४७ ॥

उवघाया उवहम्मइ सतणुवयव लंबीगाईहिं ॥ ४७ ॥

त्रसनाम–बेरंद्री, तेरंद्री, चौरंद्री, पंचेंद्री तेने त्रसकहीए.हालेचाले माटे त्रस नाम कर्मनाउदयथी। बादरनाम कर्मना उदयथी चर्म चक्षुदर्शमान मोटा शरीरवंत थाय ५

बि तिचउ पणिंदिअ तसा । बायरउ बायराजिआथुला॥

पोतपोतानी गति संबंधी पर्याप्ती पुरी करे ते पर्याप्ती जुक्त । ते पर्याप्ती बे ज्ञेदे, १ लब्धी नीज पर्याप्ती पुरी पामशे ते २ करण–पोतानी पर्याप्ती पुरी पाम्यो ते ॥

नियं नियं पज्जत्तिजुआ । पज्जत्ता लद्धिकरणेहिं ॥४८॥

एक शरीरमां एक जीव ते प्रत्येक नाम कर्म । थिरनाम ते जेना उदयथी दांत हाड विगेरे थिर रहे ते

पत्तेअ तणू पत्ते । उदएणं दंत अट्ठि माई थिरं॥

नाभि उपर सर्वांग मस्तकादि सुंदर ते शुभनाम उदये । सुभग नाम उदये सर्व लोकने वल्लभ लागे ते ॥ ४९ ॥

नाभुवरिसिराइ सुहं । सुभगाउ सव्वजणइठो ॥४९॥

सुस्वर थकी मिठो सुखकारी लागे शब्द । आदेय नामकर्मना उदये तेनो बोल सर्व लोक माने ॥

सुसरा महुरसुहझुणी । आइज्जा सव्व लोय गिझ वउ॥

जस नामकर्मथी जसकीर्त्ति थाय ए त्रसनो दशको ॥

जसउ जसकित्तीउ ॥

हवे थावरनो दशको कहे छे, ते त्रसकायथी विपरीत जाणवो. तेनी सूत्रमां सूचना करी छे, पण प्रसंगे लखुंछुं. १ थावर पृथ्वी, पाणी, अग्नि, वायु, वनस्पति थीर रहे ते. २ सुक्ष्म-चरम चक्षुए न देखाय ते. ३ अपर्याप्त—पर्याप्ती पुरी न पामे ते. ४ साधारण-एक शरीरे अनंता जीव ते ५ अथीर. दांत हाडथीर नहि ते. ६ अशुभ-नाभि उपर अमनोज्ञ माठो, ७ दुर्भाग्य सर्वजन अनीष्ट. ८ दुस्वर-वचन बोले धुनी अमनोज्ञ माठी. ९ अनादेय तेनो बोल सर्व अमान्य होय. १० अजस-जसकीर्ति न पामे.

थावर दसगं विवज्जत्थं ॥ ५० ॥

हवे गोत्र कर्मना बे भेद-१ उंच गोत्र २ नीच गोत्र । गोत्र ते कुंभार जेम सारो घडो तथा मदिरानो माठो घडो ए बेहु निपजावे ॥

गोअं दुहुच्च नीयं । कुलाल इव सुघम्म नंजलाईअं ॥

हवे अंतरायकर्मना पाच नेद कहेछे १ दानांतराय, २ लान्नांतराय । ३ नोगांतराय, ४ उपन्नोगांतराय वीर्यांतराय ।

विग्धं दाणे१लान्ने२। नोगु३वन्नोगेसु४विरिए५अ५ ॥५१॥

लक्ष्मीपतिना नंमारी जेम नंमारी समान ए अंतराय कर्म । उलटो रूठ्यो होय तो राजाए देवराव्या दानने रोके ॥

सिरिहरिअसमं एअं । जह पमिकुलेण तेण रायाई ॥

न करे दानादिक इहां । एम अंतरायकर्मना उदयथी दानादिक पांचे लब्धि न पामे जीव पण ॥५२॥

न कुणइ दाणाईअं । एवं विग्घेण जीवोवि ॥ ५२ ॥

हवे ए आठ कर्म शाथी बंधाय ते कहेछे ! प्रथम ज्ञानावर्णि दर्शनावर्णि बांधे ते१ जिनमतथी विपरितपणे चाले२ सिद्धांत मार्गनो लोप करे । ३ ज्ञानादिकनो उपघात नाश करे, ४ नणता प्रत्ये द्वेश करे, ५ नणताने अंतराय करे ॥

पमीणीअ त्तण निन्हव । उवघाय पउस अंतराएण ॥

६ गुरुनी, ज्ञाननी, जिन प्रतिमानी अति आशातना करे ॥ एम करतां ज्ञान दर्शन गुणने ढांके जीव एटले कारणे आवर्ण पेदा करे ॥

अच्चा सायणयाए । आवरणदुगं जिउ जयई॥५३॥

हवे वेदनी कर्म बांधवानां कारण; तेमां शातावेदनी कर्म केम बांधे? गुरु नक्ति करे २ क्षमा धरे,३जीव रक्षा करे । ४ व्रत पाले, ५ जोगनी चपलता जय करे, ६ क्रोधादि जय करे, ७ रुडु दान करे ॥

गुरुनत्ति१खंति२करुणा३ । वय४जोग५कसाय६विजय

८ दृढ धर्मी होयए धर्म उपर ए रीते शातावे [दाणजुउ७॥

थीर प्रणामो पेदास करे। दनी बांधे तेथी उलट करे अशाता वेदनी बांधे ते केम ॥ ५४॥

दढ धम्मई अज्जइ। साय मसायं विवज्जयउ५४

उन्मारग देखाडे, मारगनो। नाश करे देव द्रव्य हरण करीने॥

उम्मग्ग देसणा मग्ग—नासणा देवदव्व हरणेहिं॥

जे जीव दर्शन मोहनीकर्म बांधे ते जिन, तीर्थंकर साधु, जिन प्रतिमा देरासर, चतुर्विध संघ एटलानो प्रत्यनीक थाय ते दर्शन मोहनीकर्म बांधे

दंसणमोहं जिणमुणि। चेइअ संघाइ पडिणीउ ॥५५॥

बे प्रकारे चारित्र मोहनी बांधे। क्रोधादिकषाय, हास्यादिनोकषाय पांचइंद्रिना विषयवश मन ते मोहनीकर्म बांधे॥

दुविहंपि चरणमोहं। कसायहासाइ विसय विवसमणो॥

हवे बांधे नरकनुं आयु मह्मोटा। आरंभ खेती, घर बाग, आदि परिग्रह नवबिध ते उपर रक्त जीव वधादि चिंतन ध्यान॥ ५६॥

बंधइ नरयाउ महा। रंभ परिग्गह रउ रुद्दो॥ ५६॥

तिर्यंच आयु बंधकारक मूर्ख होय, मायादि शल्य सहीत होय हृदयनो गुढ होय। ते तेमज मनुषनुं आयु बांधे॥

तिरिआउ गूढहियउ। सढो ससल्लो तहा मणुस्साउं॥

प्रकृति ते स्वभावे पातला कषाय होय। दान देवानी रुचि बुद्धि होय मध्यम गुण होय॥ ५७॥

पयईइ तणुकसाउ। दाणरुइ मज्झिम गुणोय ॥५७॥

अविरती गुण ठाणाथी सातमा गुण। अज्ञान तप अकाम निर्जे

गणा सुधी जीव देवायु बांधे । राए मेलवे ॥

अविरय माइ सुराउं । बालतवो कामनिज्जरो जयइ ॥

सरलचित्त गर्व रहित । ते शुभनाम बांधे, तेथी अन्यथा ते उलटो चाले ते अशुभनाम ॥ ५८ ॥

सरलो अगारविल्लो । सुहनामं अन्नहा असुहं ॥५८॥

गुणनो खपी मदे रहित । भणवा भणाववानी रुचि नित्य ॥

गुणपेही मय रहिउ । अप्रयण प्रावणा रुई निच्चं॥

विशेषे करे तीर्थंकर गुरु प्रमुखनी भक्ति करे तो । उंच गोत्र बांधे नीच गोत्र तेथी विपरीत ते बांधे ॥

पकुणइ जिणाइ भत्तो । उच्चं नीअं इअर हाउ॥५९॥

जे जीव जिन पूजानो अंतराय करे । जीवहिंसामां जे तत्पर होय जे वारे ते उपार्जे अंतराय कर्म बांधे ॥

जिणपूआ विग्घकरो । हिंसाइ परायणो जयइ विग्घं॥

ए रीते कर्मनो जे विपाक ते । लख्यो उपगारी श्रीदेवेंद्रसूरिजीए

इयकम्माविवागोयं । लिहिउ देविंदसूरिहिं ॥६०॥

॥ ए प्रथम कर्मविपाकनाम समाप्तः ॥

॥ इति कम्म विवागं पढमं ॥

॥ कर्मनी मूल प्रकृति ८ ॥

१ ज्ञानावर्णीय कर्म	२ दर्शनावर्णीय कर्म
३ वेदनीय कर्म	४ मोहनीय कर्म
५ आयुः कर्म	६ नाम कर्म
७ गोत्र कर्म	८ अंतराय कर्म

॥ ज्ञानावरणीयकर्मनी प्रकृति ५ ॥

१ मतिज्ञानावर्णिय	२ श्रुतज्ञानावर्णिय
३ अवधि ज्ञानावर्णिय	४ मनःपर्यवज्ञानावर्णिय
५ केवलज्ञानावर्णिय	

॥ दर्शनावर्णीयकर्मनी प्रकृति ए ॥

१ चक्षु दर्शनावर्णीय	२ अचक्षु दर्शनावर्णीय
३ अवधि दर्शनावर्णीय	४ केवल दर्शनावर्णीय
५ निद्रा	६ निद्रा
७ प्रचला	८ प्रचला प्रचला
ए थीणद्धी	

॥ वेदनीयकर्मनी प्रकृति २ ॥

१ शातावेदनीय　　२ अशातावेदनीय

॥ मोहनीयकर्मनी प्रकृति २८ ॥

१ सम्यक्त मोहनीय	२ मिश्र मोहनीय
३ मिथ्यात्व मोहनीय	४ अनंतानुबंधियो क्रोध
५ अप्रत्याख्यानीयो क्रोध	६ प्रत्याख्यानी वरणक्रोध
७ संज्वलनक्रोध	८ अनंतानुबंधि मान
ए अप्रत्याख्यानि मान	१० प्रत्याख्यानावरणमान
११ संज्वलनमान	१२ अनंतानुबंधिनी माया
१३ अप्रत्याख्यानीमाया	१४ प्रत्याख्यानीवरणीमाया
१५ संजलनी माया	१६ अनंतानुबंधीयो लोभ
१७ अप्रत्याख्यानीयोलोभ	१८ प्रत्याख्यानीवरणलोभ
१ए संज्वलनलोभ	२० हास्य
२१ रति	२२ अरति

२३ शोक	२४ भय
२५ जुगुप्सा	२६ पुरुषवेद
२७ स्त्री वेद	२८ नपुंसकवेद

॥ आयुःकर्मनी प्रकृती४ ॥

१ देवायुः	२ मनुष्यायुः
३ तिर्यंचायुः	४ नर्कायुः

॥ नामकर्मनी प्रकृति १०३॥

१ नरकगतिनाम कर्म	२ तिर्यंचगति नाम कर्म
३ मनुष्य गतिनाम कर्म	४ देवगति नाम कर्म
५ एकेंद्रिय जाति नाम कर्म	६ बे इंद्रिय जाति नाम कर्म
७ तेंद्रिय जाति नाम कर्म	८ चतुरिंद्रिय जाति नाम कर्म
९ पंचेंद्रिय जाति नाम कर्म	१० औदारिक शरीर नाम कर्म
११ वैक्रिय शरीर नाम कर्म	१२ आहारक शरीर नाम कर्म
१३ तेजस शरीर नाम कर्म	१४ कार्मण शरीर नाम कर्म
१५ औदारीकोपांग नाम कर्म	१६ वैक्रियोपांग नाम कर्म
१७ आहारकोपांग नाम कर्म	१८ औदारिक औदारिक बंधन नाम कर्म
१९ औदारिक तेजस बंधन नाम कर्म	२० औदारिक कार्मणबंधन नाम कर्म
२१ औदारिक तेजस कार्मण बंधन नाम कर्म	२२ वैक्रियवैक्रिय बंधननाम कर्म
२३ वैक्रिय तेजस बंधननामकर्म	२४ वैक्रियकार्मणबंधन नामकर्म
२५ वैक्रिय तेजस कार्मण बंधन नाम कर्म	२६ आहारक आहारक बंधन नाम कर्म
२७ आहारक तेजस बंधन नाम कर्म	२८ आहारक कार्मण बंधन नाम कर्म

२ए आहारक तेजस कार्मण बंधन नाम कर्म	३० तेजस तेजस बंधन नाम कर्म
३१ तेजस कार्मण बंधननाम कर्म	३२ कार्मण कार्मणबंधननामकर्म
३३ औदारिक संघातननाम कर्म	३४ वैक्रिय संघातन नाम कर्म
३५ आहारक संधातन नाम कर्म	३६ तेजस संघातन नाम कर्म
३७ कार्मण संघातन नाम कर्म	३८ वज्रऋषभ नाराच संघयण नाम कर्म
३ए रूषभनाराच संघयण नाम कर्म	४० नाराच संघयण नाम कर्म
४१ अर्द्धनाराच संघयण नामकर्म	४२ किलीका संहन नाम कर्म
४३ छेवठा संहन नाम कर्म	४४ समचतुरंस संस्थाननामकर्म
४५ न्यग्रोध संस्थान नाम कर्म	४६ सादिम संस्थान नाम कर्म
४७ वामन संस्थान नाम कर्म	४८ कुब्ज संस्थान नाम कर्म
४ए हुंम संस्थान नाम कर्म	५० कृष्णवर्ण नाम कर्म
५१ नीलवर्ण नाम कर्म	५२ लोहितवर्ण नाम कर्म
५३ हरिद्रवर्ण नाम कर्म	५४ श्वेतवर्ण नाम कर्म
५५ सुरभिगंध नाम कर्म	५६ दुर्गंध नाम कर्म
५७ तिक्तरस नाम कर्म	५८ कटुकरस नाम कर्म
५ए कषायरस नाम कर्म	६० आम्लरस नाम कर्म
६१ मधुररस नाम कर्म	६२ कर्कशस्पर्श नाम कर्म
६३ मृदुस्पर्श नाम कर्म	६४ गुरुस्पर्श नाम कर्म
६५ लघुस्पर्श नाम कर्म	६६ शीतस्पर्श नाम कर्म
६७ उष्णस्पर्श नाम कर्म	६८ स्निग्धस्पर्श नाम कर्म
६ए रुक्षस्पर्श नाम कर्म	७० नरकानुपूर्वी नाम कर्म
७१ तिर्यगानुपूर्वी नाम कर्म	७२ मनुष्यानुपूर्वी नाम कर्म
७३ देवानुपूर्वी नाम कर्म	७४ शुभविहायोगति नाम कर्म
७५ अशुभविहायोगति नामकर्म	७६ पराघात नाम कर्म

७७ उस्वास नाम कर्म
७८ आतप नाम कर्म
७९ उद्योत नाम कर्म
८० अगुरु लघु नाम कर्म
८१ तीर्थंकर नाम कर्म
८२ निर्माण नाम कर्म
८३ उपघात नाम कर्म
८४ त्रस नाम कर्म
८५ बादर नाम कर्म
८६ पर्याप्त नाम कर्म
८७ प्रत्येक नाम कर्म
८८ थीर नाम कर्म
८९ शुभ नाम कर्म
९० सुभग नाम कर्म
९१ सुस्वर नाम कर्म
९२ आदेय नाम कर्म
९३ यशः कीर्ति नाम कर्म
९४ थावर नाम कर्म
९५ सूक्ष्म नाम कर्म
९६ अपर्याप्त नाम कर्म
९७ साधारण नाम कर्म
९८ अथीर नाम कर्म
९९ अशुभ नाम कर्म
१०० दुर्भग नाम कर्म
१०१ दुस्वर नाम कर्म
१०२ अनादेय नाम कर्म
१०३ अयशो अकीर्ति नाम कर्म

गौत्रकर्मनी प्रकृति २.

१ उच्चैर्गोत्र कर्म
२ नीचैर्गोत्र कर्म

अंतरायकर्मनी प्रकृति ५

१ दानांतराय कर्म
२ लाभांतराय कर्म
३ भोगांतराय कर्म
४ उपभोगांतराय कर्म
५ वीर्यांतराय कर्म

कर्मणा	ज्ञान	दर्शन	वेदनी	मोहनी	आयु	नाम	गोत्र	अंतराय	एक्य
	१	२	३	४	५	६	७	८	
बांधे प्रकृति	५	९	२	२६	४	६७	२	५	१२०
उदये प्रकृति	५	९	२	२८	४	६७	२	५	१२२
उदीरणा	५	९	२	२८	४	६७	२	५	१२२
सत्तायां	५	९	२	२८	४	१०३ ९३	२	५	१५८ १४८

॥ अथ कर्मग्रंथ २ प्रारंभ ॥

तेमज स्तवुंछुं वीर जिणंदने । जेम गुणठाणाने विषे समस्त कर्म प्रत्ये ॥

तह थुणिमो वीरजिणं। जह गुणठाणेसु सयलकम्माइं॥

बंधपणे उदयपणे उदिरणा पणे । सत्तापणे पाम्या जेणे न खपाव्या ते वांदिने ॥ १ ॥

बंधुदयोदीरणाया । सत्ता पत्ताणि खवियाणि ॥ १ ॥

हवे गुणठाणानुं नाम स्वरूप कहे छे । ४ अविरती गुणठाणुं, ५ देस विरती गुणठाणुं ॥

१ मिथ्यात्वगुणठाणुं, २ सास्वादन गुणठाणुं ३ मिश्रगुणठाणुं । ६ प्रमत्त गुणठाणुं, ७ अप्रमत्त गुणठाणुं ॥

मिछे१सासण२मीसे३। अविरय४देसे५पमत्त६अपमत्ते७॥

८ निवृत्ति बादर गुणठाणुं, ९ अनिवृत्ति बादर गुणठाणुं. १० सूक्ष्मसंपराय गुणठाणुं । ११ उपशांत मोहगुणठाणुं, १२ क्षिणमोह गुणठाणुं, १३ सयोगी गुणठाणुं, १४ अयोगी गुणठाणुं ॥

निअट्टिअनिअट्टिसुहुमु-वसमखीणसयोगिअजोगिगुणा२

हवे ते चौद गुणठाणे कर्म बंध कहे छे. समस्त नवां कर्म ग्रहण करे बांधे ते बंध।

ते बंद उघे तीहां एकसो वीसनो तेना नाम संख्या ५ ज्ञानावर्णी, ९ दर्शनावर्णी २ वेदनी, २६ मोहनी, ४आउखा कर्म, ६७ नाम कर्म, २ गोत्र कर्म, ५ अंतराय कर्म ॥

अभिनवकम्मग्गहणं। बंघो उहेण तत्त वीस२०सयं१००

ते एकसो विसमां प्रत्येक गुणठाणे बंध कहे छेः—मिथ्या ते कहे छे बंध ११७ तिर्थंकर नाम आहारक दुगविना।

ए त्रण वर्जिने मिथ्या ते ११७बांधे

तित्थयरा हारग दुग। वज्जं मिच्छंमि सतर सयं ॥३॥

२ हवे सास्वादन गुणठाणे१०१ नो बंध ३ नर्कत्रिकगति, अनुपूर्वि १ आयु, ४ जातिचोक-एकेंद्रि, बेन्द्रि, तेन्द्रि, चोरन्द्रि; चोक, हुंडक संस्थान, आताप, स्थावरचोक, स्थावर, सूक्ष्म, छेवठु संघयण, नपुंसकवेद, मिअपर्याप्त, साधारण; ए स्थावर थ्यात मोहनी ॥

नरय तिगजाइ थावर। चउ हुंडा यवछेवठं नपुं मिच्छं॥

ए सोल प्रकृति बीजे हवे त्रिजे मिश्र गुणठाणे ७४बांधे तिर्यंच गुणठाणे न बांधे मा। गति. अनूपूर्वि, आयु ३ थीणधी, प्रचला टे १०१ बांधे। प्रचला, नीद्रानीद्रा, दुर्भग,दुसर,अनादेय३

सोलंतो इग हीअ सयं। सासणि तिरिथीण दुहगतिगं४

४ अनंतानुबंधी क्रो० १ मा०२ मा० ३ लो०४ चोक, नीचगोत्र, मध्यसंस्थान-निग्रोध, सादि, वामन, कुब्ज ४ मध्यसंघयण-रिखभ, नाराच

उद्योत, असुभवि हायो गति १ स्त्री

नाराच, अर्द्धनाराच, किलकाए। वेद ए रीते ॥

अणमज्झा गिइ संघयण। चउ नि ऊज्ञोअ कुखगइत्थित्ति

ए पचीसनो अंत करे मिश्र गुणठाणे १। एकसो एकमांथी २५ काढि त्यारे ७६ तेमां मनुष्य आयु, तथा देव आयु न बांधे त्यारे ७४ बाधे ॥

पणवीसंतो मीसे। चउ सयरि दुआउअ अबंधा॥५॥

हवे ४ समकित गुणठाणे प्रकृति ७७ बांधे ते तिर्थंकर नाम, देवतानो आयु, मनुष्य आयु, ए त्रण अने ७४ त्रीजा वाली ए प्रकारे ७७ प्रकृति चोथे बांधे। हवे पांच देश विरति गुणठाणे प्रकृति ६७ बांधे ते-१ वजररी षभ नाराच संघयण २ नरनुं त्रिक गति१ आयु२ अनुपूर्वी ३ अप्रत्याख्यानी क्रो१मा२मा३लो४

सम्मेसगसयरि जिणाउबंधि।वयरनरतिअ३ बिअकसाया४

२ उदारिकनुं दुग शरिर१ उपांग २ ए दशनो अन्त करे देस व्रतिए। देसविरतिए ६७ बांधे हवे छठे गुणठाणे प्रकृति६३ बांधे ते कहेछे४त्रिजा कषायना चोकनो अंत करे क्रो १मा२ मा ३ लो ४ ॥

उरलदुगंतो देसे। सतठी तिअ कसायंतो ॥ ६ ॥

बाकी ६३ प्रमत्त गुणठाणे बांधे हवे सातमा अप्रमत्त गुणठाणे प्रकृति बांधे ते ९ सोग १ अरति २। २ अस्थिरनु दुग अथिर १ असुभ २ १ अजस १ असाता ॥

तेवठि पमत्ते सोगअरइ। अथिरदुग२अजस१अस्सायं१

ए ६ प्रकृति तजिए अथवा सात न बांधे। देवतानु आयु न बांधे तो सात काढवी ॥

वुच्छिज्जछच्च सत्तव। नेइ सुराउं जया निठं ॥७॥

माटे अप्रमत्ते ५९ बांधे । देवतानुं आयु बांधतो जीव ज्यारे सात
मे आवे तो ॥

गुणसट्ठि अप्पमत्ते । सुराउ बंधंतु जइ इहागच्छे ॥

बीजी रीते अठावन बांधे । ए सात छ काढतां ५६-५७ थाय छे तेमा आहारगदुग सरीर उपांग बांधे. माटे ५८, ५९ बांधे ।

अन्नह अठावन्ना । जं आहारगदुगं बंधे ॥८॥

हवे आठमा गुणठाणाना सात भागे तेमां पहेले भागे एकज ५८ नो बंध होय । बाकी भाग छ, त्यां बन्ध विचार २ नीद्रा १ प्रचला२ ए बेनो अन्त करे. बाकी ५६ बांधे पांच भागमां छठा भाग सुधी ॥

अमवन्न अपुव्वाइंमि । निद्ददुगंतो छपन्न पण भागे॥

हवे छठा भागने अंत्ये ३० प्रकृति न बांधे तेनां नाम; २ देवगति १ अनुपूर्वि १पंचेंन्द्रि१ सुभखगति । ए त्रसनवः त्रस१ बादर १ पर्याप्त १ प्रतेक१ थिर१ सुभ१सुभग १ सुस्वर १ आदेय१ ४ उदारिक विना सरीर चार वै१आ ते१काध २उपांगः वैक्रीय उपांग आहारक उपांग ॥

सुरदुग पणिंदि सुखगइ । तसनव उरलविणु तणुवंगा ए

१ समचोरस संस्थान१ निर्माण१ जिन नाम ४ वर्णचोकः वर्ण १ गंध२ रस ३ फर्स ४ ॥ ४ अगुरु लघुचोकः अगुरुलघु उपघात १ पराघात उसास ए त्रीस प्रकृतिनो छठा भागने अन्ते अंत करे ॥

समचउर निमिण जिण वन्न । अगुरुलहु चउ छलंसि

ते त्रीसनो अंत करतां छेले हवे नवमे अनिवृत्ति बादर [तीसंतो

१सातमे भागे छविसनो बन्ध होय। गुणठाणे बंध कहेछेः--हास१ रति१ दुगंछा १ भय १ ए चार भेद करे॥

चरमे छवीस बंधो। हास रई कुछभयभेउ ॥ १० ॥

ते प्रथम भागे ते चार न बांधे त्यारे २२ बांधे ते अनिवृत्ति बादर गुणठाणाना भाग पांच छे। हवे बाकी भाग चारे बावीस मांह्यथी एक एकही ण करे ते कहे छेः–

अनिअट्टि भाग पणगे। इगेग हीणो दुवीस विहबंधो

बीजे भागे पुरुष वेद न बांधे माटे एकवीस, त्रीजे भागे संजलणना क्रोध विना २० बांधे. चोथे भागे संजलणना मान विना १९ बांधे पांचमे भागे संजलणनी माया विना १८ बांधे। अनुक्रमे भाग, भाग प्रत्ये एक एक छेद करता दसमे गुणठाणे संजलणना लोभ विना सत्तर बांधे

पुम संजलण चउण्हं। कमेणछेउ सतर सुहुमे ॥११॥

हवे ११, १२, १३, गुणठाणे जे प्रकृति बांधे ते कहे छेः–४ दर्शनावरणि १ उंच गोत्र १ १ जसनाम५ अंतरायज्ञानावर्णी मेलवतां दस साथे छ जुगत ५ ज्ञानावर्णी। करीए तो सोलन बांधे

चउदंसणु च१ जस१ नाण विग्धदसगंति सोलस छेउ॥

ते वारे त्रणे गुणठाणे१ साता वेदनीनो बंध छे। ते साता वेदनी तेरमाने अंते अबंध पछे बंधनो अभावथयो–अनंतो काल सिद्धमां ॥

तिसु साय बंध छेउ। सजोगि बंधंतु णंतोय॥१२॥

॥ इति कर्म बन्ध गुणठाणे समाप्तः ॥

माटे अप्रमत्ते ५९ बांधे । देवतानुं आयु बांधतो जीव ज्यारे सातमे आवे तो ॥

गुणसट्ठि अप्पमत्ते । सुराउ बंधंतु जइ इहागछे ॥

बीजी रीते अठावन बांधे ।

ए सात छ काढतां ५६-५७ थाय छे तेमा आहारगदुग सरीर उपांग बांधे. माटे५८, ५९ बांधे ।

अन्नह अठावन्ना । जं आहारगदुगं बंधे ॥८॥

हवे आठमा गुणठाणाना सात भागे तेमां पहेले भागे एकज ५८ नो बंध होय ।

बाकी भाग छ, त्यां बन्ध विचार २ नीद्रा १ प्रचला२ ए बेनो अन्त करे. बाकी ५६ बांधे पांच भागमां छठा भाग सुधी ॥

अडवन्न अपुव्वाइंमि । निद्ददुगंतो छपन्न पण भागे॥

हवे छठा भागने अंत्ये ३० प्रकृति न बांधे तेनां नाम; २ देवगति १ अनुपूर्वि १पंचेन्द्रि१ सुभखगति ।

ए त्रसनवः त्रस१ बादर १ पर्याप्त १ प्रतेक१ थिर१ सुभ१सुभग १ सुस्वर १ आदेय१ ४ उदारिक विना सरीर चार वै१आ ते१का४ २उपांगः वैक्रीय उपांग आहारक उपांग ॥

सुरदुग पणिंदि सुखगइ । तसनव उरलविणु तणुवंगा९

१ समचोरस संस्थान१ निर्माण१ जिन नाम ४ वर्णचोकः वर्ण १ गंध२ रस ३ फर्स ४ ॥

४ अगुरु लघुचोकः अगुरुलघु उपघात १ पराघात उसास ए त्रीस प्रकृतिनो छठा भागने अन्ते अंत करे ॥

समचउर निमिण जिण वन्न । अगुरूलहु चउ छलंसि

ते त्रीसनो अंत करतां छेले हवे नवमें अनिवृत्ति बादर [तीसंतो

१सातमे नागे छविसनो बन्ध होय।

गुणठाणे बंध कहेछेः--हास१ रति डुगंछा १ नय १ ए चार नेद करे॥

चरमे छवीस बंधो। हास रई कुछनयनेउ ॥ १० ॥

ते प्रथम नागे ते चार न बांधे त्यारे २२ बांधे ते अनिवृत्ति बादर गुणठाणाना नाग पांच छे।

हवे बाकी नाग चारे बावीस मांहेथी एक एकही ण करे ते कहे छेः—

अनिअट्टि नाग पणगे। इगेग हीणो डुवीस विहबंधो

बीजे नागे पुरुष वेद न बांधे माटे एकवीस, त्रीजे नागे संजलणना क्रोध विना २० बांधे. चोथे नागे संजलणना मान विना १ए बांधे पांचमे नागे संजलणनी माया विना १८ बांधे।

अनुक्रमे नाग, नाग प्रत्ये एक एक छेद करता दसमे गुणठाणे संजलणना लोन विना सत्तर बांधे

पुम संजलण चउएहं। कमेणछेउ सतर सुहुमे ॥११॥

हवे ११, १२, १३, गुणठाणे जे प्रकृति बांधे ते कहे छेः—४ दर्शनावरणि १ उंच गोत्र १ १ जसनाम५ ज्ञानावर्णी।

५ अंतरायज्ञानावर्णी मेलवतां दस साथे छ जुम्त करीए तो सोलन बांधे

चउदंसण उच१ जस१ नाण विग्घदसगंति सोलस छेउ॥

ते वारे त्रणे गुणठाणे१ साता वेदनीनो बंध छे।

ते साता वेदनी तेरमाने अंते अबंध पछे बंधनो अन्नावथयो—अनंतो काल सिद्धमां॥

तिसु साय बंध छेउ। सजोगि बंधंतु णंतोय॥१२॥

॥ इति कर्म बन्ध गुणठाणे समाप्तः ॥

हवे १४ गुणठाणे कर्म प्रकृति उदय कहे छेः--

उदीरणा जे कर्म उदय आयु न थी तेने उदयमां लावी खपावे ते उदीरणा अहियां उदय उदीरणामां सामान्ये १२२ होय. ५ ज्ञा. ए द. २ वे. २८ मो, ४ आ. ६७ नाम. २ गोत्र ५ अंतराय

उदय ते कर्म विपाकनुं वेदवुं । ए एकसो बावीस ॥

उदउ विवाग वेयणं । उदीरण मपत्ति इह डुवीससयं॥

ते पांच प्रकृति केइ ते कहे छेः- १ समकित मोहनी १ मिश्र मोहनी १ तीर्थंकर नाम २ आहारक डुग ए पांच उदय नहि माटे

मिथ्यात गुणठाणे ११७ नो उदय ११७ उदे छे ॥

सतर सयं मिछेमीस । सम्म आहारजिण णुदया॥१३॥

हवे सास्वादन गुणठाणे १११ नो उदय ए मिथ्याते हती ते सा सूक्ष्म त्रिक सूक्ष्म१ साधारण १ अप स्वादने उदय नहि माटे र्याप्त १आताप मिथ्यात्व मोहनी । १११ सास्वादने ॥

सुहुम तिगा यव मिछं । मिछंतं सासणे इगार सयं ॥

ए नर्कानु पूर्वि सहित हवे मिश्र गुणठाणे उदय कहे छेः--४अनं छ प्रकृति जतां १११ तानुबंधी चोक क्रो१ मा२ मा३ लोध १ रहो । थावर १ एकेंद्रि १ बेरेंदि १ तेरेंदी १ चोरेंदी ए नवनो अंत करे ॥

नरयाणु१पुव्वि णुदया। अणा४थावर१इगविगल अंतो१४

मिश्र गुणठाणे एकसो उदय छे ते कहे छे:--१११नो सास्वादन गुणठाणे उदय छे तेमांथी एपूर्वे कही ते काढवी ३ मनुष्य १ त्रियँच२ देवानु पूर्वि ३ ॥ ए बार प्रकृति काढता एए रही त्यां मिश्र मोहनी उदय होय माटे ते भेळतां१०० प्रकृति उदयमां छे ॥

मीसे सय मणुपुव्वी । णुदया मीसोदएण मीसंतो ॥

हवे चोथे गुणठाणे उदय कहे छे:- एकसो चार प्रकृतिनो उदय १०४ मिश्र मोहनी उदय नहि; तारे९९ रही. तेमां पांच प्रकृति, १ समकित मोहनी । ४,अनुपूर्वि, देव१नर२तीरी३ नरक४ ए पांच प्रक्षेप करे त्यारे १०४ उदय होय हवे पांचमे गुणठाणे प्रकृति ८७ उदय ते कहे छे:--४ प्रत्याख्यानि चोक ॥

चउसय मजए सम्मा । णु पुव्विखेवा बिअ कसाया १८

१ मनुष्यनी अनुपूर्वि १ त्रियंचनी अनुपूर्वि८ वैक्रिय अष्टक १ वैक्रीय शरीर २ वैक्रीय अंगोपांग ३देवगति ४देवानुपूर्वि ५ देवनुं आयु ६ नरक गति ७ नरकानु पूर्वि ८ नरकायु । १ दुर्भग १अनादेय १अजस ए सत्तरनो छेद करे ॥

मणु तिरिणु पुव्वि विउवठ । दुहगअणाइज्जदुगसतरछेउ

देस विरति गुणठाणे ८७ उदय होय. हवे छठे गुणठाणे प्रकृति उदयहोय ते कहेछे:-१तिरिगति। तिरि आयु १ निच गोत्र १ उद्योत नाम ४ प्रत्याख्यानि चोकमी क्रोध१ मा२माया३लोभ४

सगसीइ देसितिरिगइ। आउ१नि१उज्जोअ१तिकसाया १७

ए आठ प्रकृति छेद करवे ७९ थाय ने ए प्रमत्त छठे ८१ कही

८१ प्रमत्त गुणठाणे होय। त्यां आहारक डुग प्रक्षेप करतां सरीर उपांग ८१ थाय ॥

अठछेउ इग सी पमत्ति। आहार जुअल पक्खे वा॥

हवे सातमे अप्रमत्त गुणठाणे ७६ नो उदय ते कहे छे:--३ थीणंद्री त्रिक निद्रानिद्रा१ प्रचला प्रचला२ थिणंदि३ २ आहारक डुग१ सरीर १ अंगोपांग। ए पांच काढतां ७६ अप्रमत्त उदय होय ॥

थीणं तिगाऽहारग डुगं३। छेउ छस्सयरि अपमत्ते॥१७॥

हवे आठमे अपूर्व गुणठाणे उदये ७२ त्रण ए चार प्रकृ १समकित मोहनी छेलां १ अर्धनाराच१ किलिका १ छेवठु ए संघयण। ति छेद करतां ७२ उदे आठमे ॥

सम्मत्तं तिम संघयण। तिअग छेउ बि सत्तरि अपुव्वे॥

नवमे अनिवृत्ति गुणठाणे ६६ उदे १ हास १ रति १ अरति १ भय १ शोक १ डुगंछा ए छनो अंत करतां। ए छ काढतां छासठ नवमें उदये हवे दसमे सूक्ष्मसंपराय गुणठाणे उदयकहेछे:-३ वेदत्रणयस्त्री१ पुरुष२नपुंसक३

हासाइ छक्क अंतो। छासठि अनिअट्टि वेअतिगं॥१८॥

त्रण संजलन क्रोध १ मान१ मायाः१ ए छ छेद करतां। साठनो उदय दसमे. हवे ११मे गुणठाणे, संजलन लोभनो अंतकरतां

संजलण तिगं छ छेउ। सठि सुहुमंमि तुरिअ लोभंतो॥

उपशान्त गुणठाणे ५९ नो उदय। हवे बारमे क्षिण मोह गुणठाणे उदय कहे छे; ते गुणठाणाना बे भाग छे पहेले भागे रिखभ नाराच १ नाराच ए बे काढता ॥

उवसंत गुणे गुणसहि । रिसहनाराय दुगअंतो ॥१ए॥

सत्तावन क्षीण मोह गुण। हवे क्षीण मोहना बीजे नागे उदय
ठाणाने प्रथम नागे उदय॥ ते कहे ठेः-निद्रा प्रचला ए बेनो ठेद
करे ठेले नागे ५५ नो उदय ॥

सगवन्न खीण दुचरिमि । निद दुगंतोय चरिमि पणवन्ना

हवे सजोगी केवली तेरमे गुणठाणे चार ए चौद प्रकृतिनो ठेद
उदय कहे ठेः-५ ज्ञानावर्णी ५ अंत । करे त्यारे सयोगी गुणठा
राय ४ दर्शनावर्णीठे । णे१३मे४२प्रकृतिनोउदय होय

नाणंतरायदंसण४। चउठेउ सयोगि बायाला ॥२०॥

बारमाने अंते ५५ नो उदय ह
तो तेमांथी तेरमे चौद ठेद क
री त्यारे ४१ उदय रहे ने उपर
तेरमे ४२ कह्यी माटे तीर्थंकर
नाम नेली जे हवे प्रकृति ठेदे
ते कहे ठेः-१ उदारिक शरीर २
उदारिक उपांग ३ अथीर नाम
४ असुन्न ।

५ सुन्न विहायो गति ३ असुन्न
विहायो गति ७प्रत्येक८ थोर९
सुन्नग १५संस्थान ठ स.१नि.२
सा. ३ वा. ४ कु. ५ हुं. ६ ॥

तिनुदया उरला थिर । खगइ दुगपरित्ततिगठसंठाणा॥

१६ अगुरु लघु १७ उपघात १८ परा
घात १९ श्वासो श्वास २३ वर्णचोक
१ वर्ण २ गंध ३ रस ४ फर्स२४निर्माण।

२५ तेजस२६ कार्मण
२७ आदि संघयण ॥

अगुरुलहु वन्न चउ निमिण । तेअ कम्माइ संघयणं२१

२८ दुस्वर २९ सुस्वर ३० साता ।

अथवा असाता ए त्रेमांथी एक ए
त्रीश प्रकृति ठेद करे ॥

दूसर सूसर साया । साए गयरंच तीस वुह्रेउ ॥

त्यारे बार प्रकृतिनो १४ मे अजोगी। २ आदेय ३ जस ४ साता
गुणठाणे उदय होय. हवे चोदमाने । असातामांनी रही होय ते॥
अंते खपावे ते कहे छेः-१सुभग ।

बारस अजोगि सुभगा । इज्जजस न्नयर वेयणीअं ११॥

त्रसनुं त्रिक ७ त्रस१ बादर२ १० मनुष्यनी गति ११ जिननाम
पर्याप्त३ ८पंचेंन्द्रि ए मनुष्य १२ उंचगोत्र ए बार प्रकृति छे
आयु । ले समये छेद करी सिद्ध ॥

तस तिग पणिंदि मणुआउ गइ जिणुच्चंति चरमसमयंता

॥ इति उदय समाप्तः ॥

॥ हवे उदीरणा कहे छेः-

उदयनी पेठे उदिरणा उघे १२२
छे मिथ्यात ११७ सास्वादने१११
मिश्रे १०० अविरतिए १०४ दे
स विरतिए ८७ प्रमत्ते ८१ ए
छ गुणठाणे तुल्य छे पण विशे हवे अप्रमत्तादिक सात गुणठा
ष छे ते कहे छेः- णाने विषे जे ॥

उदउ वुदीरणा पर । म पमत्ताई सग गुणेसु ॥ २३ ॥

फेर छे ते कहे छे-ए प्रकृति त्रण उणी साता १ असाता२ आहा
कीजे साता १ असाता२ मनुष्यनुं आ रक शरीर ३ आहारक४
यु३ ए त्रण । अंगोपांगअिणंधि त्रिक७॥

एसा पयडि तिगूणा । वेअणी आहारजुअल थीणतिगं

मनुष्यनुं आयु १ ए आठ आदि शब्दथी बाकीना गुणठाणे छ
प्रकृति छठा गुणठाणाने दिरणा कहे छे-आठमे ६९ नवमे ६३

अंते काढतां ७३ सातमे रहे । दसमे ५७ अगियारमे ५६ बारमे५४ तेरमे ३९ अजोगिए उदिरणा रहित जगवंत होय ॥

मणु१ आउ पमत्तंता । अजोगि अणुदीरगो जयवं १४

॥ इति उदिरणा समाप्ता ॥

हवे कर्म प्रकृतिनी सत्ता कहे छेः—

सत्ता ते बांध्या कर्मनी थीती नापाके। बंधादि करणें करी लाधु छे त्यां सुधी जीवसुं लाग्या रहे ते सत्ता।आत्मलाभकर्मोंपणुंजेणेएवी

सत्ता कम्माण ठिई । बंधाई लद्ध अत्त लाभाणं ॥

हवे गुणठाणे चढवानी बे श्रेणियो छे-उपशम, क्षपक, तेमां प्रथम उपशम श्रेणीनी सत्ता कहे छेः—जे जीव उपशम समकित, उपशम चारित्र वंत छे तेने सत्ताए १४८ छे सर्व प्रकृति १५८ उघे प्रथमे कही छे.ते मांथी १५बंधनमांथी१०काढतां १४८ (मिथ्या ते) सत्ता । जाव उपशान्त मोह गुणठाणे बीजे सास्वादने१४७त्रीजे,मिश्रे १४७ १ जिन नामनी सत्ता न होय माटे १४७ नो सत्ता ४

सते अडयाल सयं । जाउवसमु वि जिणु बियतइए१५

आठमे, नवमे, दसमे, अगियारमे कहे छेः— अनंतानुबंधी क्रोध१ मान२ माया३ लोभ ४ तिर्यंच आयु ५ नरकायु ६ ए छ खपावे तेने १४२ नी सत्ता होय ॥

अपुव्वाइ चउके । अण तिरि निरयाउविणु बियालसयं

समकित गुणठाणे सात प्रकृति

खपावी होय तो१४१ सत्त होय
ते शी रीते, अनंतानुबंधी क्रो.१
मा.२माया.३ लोभ ४ समकीत
मोहनी५मिथ्यात मोहनी६मिश्र मोहनी७ ए सात खपावी होय तो चोथे, पांचमे, छठे, सातमे। अथवा।

ए एकसो एकतालिसनी सत्ता होय उपशमश्रेणि आश्री

सम्माइ चउसु सत्तग खयंमि इग चत्तसय महवा ११६

हवे क्षपक श्रेणिए ते चारे गुणठाणाने विषे कहे छेः—

एकसो पीसतालिशनी सत्ता ते शी रीते ? नर्कायु १ तीर्यंच आयु २ देव आयु ३ ए त्रण विना ॥

खवगंतु पप्प चउसुवि । पणयालं निरयतिरिसुराउविणा

अने क्षपके सप्तक विना १३८ नी सत्ता होय. अनंतानुबंधी क्रो. १ मा.२ मा. ३ लो. ४ मोहनि त्रण विना।

यावत् नवमाने पेहेले भागे. ए नवमा गुणठाणना नव भाग छे ॥

सत्तग विणु अडतीसं जा अनियट्टी पढम भागे॥११॥

ए चार बोल छे, छ गणतां उपरनी आठ तथा ए पदमा छे ते

हवे नवमाने बीजे भागे सत्ता कहेछेः—स्थावर१ सूक्ष्म२ तिर्यंच गति ३ तिर्यंचनी अनुपूर्वि ४ नर्कगति ५ नर्कनी अनुपूर्वि ६ आतप ७ उद्योत ८।

निद्रानिद्रा ९ प्रचलाप्रचला १० थीणद्धि ११ एकेन्द्रि जाति १२ बेइन्द्रि जाति१३ तेन्द्रिजाति १४ चोरेन्द्रिजाति१५साधारणनाम१६

थावर२तिरि२निरया२यव२। दुगथीणतिगेगविगलसाहारं॥

बीजे भागे होय. हवे नवमाने त्रिजे भागे सत्ता कहे छेः—अप्र

त्याख्यान प्रत्याख्यान क्रो. १ मान. २
मा. ३ लो. ४ ए आठनो अंन्त करे.
ए सोलखपावे त्यारे १२२नी सत्ता. ११४ नो सत्ता रहे ॥

सोलखउ उ वीससयं । बियंसिबियधतिअधकसायंतो॥७०॥

चोथे नागे ११३ नी सत्ता . छे
पांचमे नागे ११२ नी सत्ता छे.
हवे छठे नागे १०६ नी सत्ता छे.
सातमे नागे १०५ नी सत्ता छे.
आठमे नागे १०४ नी सत्ता छे
हवे त्रीजा नागथी मांडी कहे। नवमे नागे १०३ सत्ता छे; अ
छेः-त्रिजे नागे ११४नी सत्तानु। नुक्रमे ॥

तइआइसु चउदस तेर बार उपणचउतिहिअसयकमसो

नपुंसकवेद जतां चोथे नागे हवे संजलन क्रोध जते आठमे
११३ स्त्री वेद जतां पांचमे ना नागे १०४ संजलन मान जते
गे ११२, हास्य छक जतां छठे नवमे नागे १०३ संजलन मा
नागे १०६; पुरुषवेद जतां सा या जते १०२ हवे दशमे गुणठा
तमे नागे ॥ १०५ । णे सत्ता कहे छेः--

नपु इत्थिहासछगपुस तुरीअ कोहमयमायखउ ॥७१॥

दशमे सूक्ष्म संपराय गुणठाणे १०२ नी। बारमाने पेहले नागे
सत्ता हती ते क्षपक श्रेणिए चढतां १२ । १०१ नी सत्ता छे.नि
मे गुणठाणे संजलनो लोभ तजे । द्रा १ प्रचला १ खपावे॥

सुहुंमि दुसय लोभंतो । खीण दुचरिमेगसयदुनिदखउ॥

बारमाने बीजे नामे ९९ नी दर्शनावर्णी चार; ज्ञानावर्णी पां
सत्ता छे । च; अंतराय पांच ॥

नव नवइ चरम समये। चउदंसणधनाणएविग्धंतो॥३०॥

पेहेले जागे तो ८५ नी सत्ताछे. हवे बीजा जागनी सत्ता कहेछे ७२ प्रकृति खपावे तेनां नाम;

ए चौद खपावे ते तेरमेसजोगी केवलि गुणठाणे ८५नी सत्ता रही, हवेअजोगी गुणठाणे सत्ता कहे छेः-

देवगति, १ देवानुपूर्वि, २ शुज विहायो गति,३ असुज विहायो गति, ४ सुरजि गंध, ५ डुरजि गंध, ६ ॥

पणसीइसयोगि अयोगि। डुचरिमे देव१खगइ१गंध१डुगं॥

फरस आठ, वरण पांच, रस, ५ सरीर, ५ ।

बंधन पांच उदारिकादिक संघातन, ५ उदारिकादिक निरमाण नाम कर्म १ ॥

फासठ वन्न रस तणु । बंधण संघाय पण निमिणं॥३१॥

संघयण छ; अथीर छ अथीर १ अशुज। २ डुर्जग ३ डुःस्वर ४ अनादेय ५ अजस ६ संस्थान ६ ।

अगुरु लघु १ उपघात २ पराघात ३ उसास४ ५ अपर्याप्त ॥

संघयण६अथिर६संठाण६छक्क। अगुरुलहु चउ अपज्जतं

साता वा असातामांथी एक।

प्रत्येक १ थीर २ सुज ३ उदारिक उपांग ४ वैक्रीय, उपांग ५ आहारक उपांग ६ सुसर नाम ७ निचगोत्र ८॥

सायंच असायं वा । परित्तु३वंगातिग३सुसर१निअं॥३१॥

पेहेले जागे ए ७२ प्रकृति खपावे छेले जागे ।

तेर प्रकृतिनो क्षय करे ते कहे छेः— मनुष्य त्रिक गति १ अनुपूर्वि आयु त्रस १बादर२ पर्याप्त३ जस१आदेय१

विसयरिखवञ्च चरिमे।तेरस मणुअ३तस३तिगजसा१इजं

सुभग१ जिननाम२ उंचगोत्र ३ पंचेंन्द्रि जाति ४।	साता असाता १मांनी जे रही होय, ते एक; ए तेर प्रकृति नो छेद करे ॥

सुभग१ जिणु२च्च३पणिंदिअ४। सायासाएगयरछेउ॥३३॥

मतान्तर कहे छे मनुष्यनी अनुपूर्वि विना।	ते वारे बाकी बार छेला समयमां जे खपावे ॥

नर अणुपुव्विविणावा। बारसचरिम समयंमिजो खविउ॥

एम कर्म रहित थइ पाम्या। सिद्धि मोक्ष गति देवता इ। न्द्रने।	वांदवा योग्य हुं नमुं वीर स्वामी ने कर्म ग्रंथ कर्त्ताए पोतानुं नाम देवेन्द्र सूरि ते सूचव्युं ॥

पत्तो सिद्धि देविंदं। वंदिअं नमह तं वीरं ॥३४॥

॥ इतिश्री विपाक नामे बीजो कर्मग्रन्थ समाप्तः ॥

॥ अथ बन्ध प्रकृति यन्त्र ॥

संख्या	नाम.	मूळ प्रकृति	उत्तर प्रकृति	ज्ञानावर्णी	दर्शनावर्णी	वेदनी ३	मोहनी ४	आयु कर्म	नाम कर्म	गोत्र कर्म	अंतराय ८ म	गुणठाणानी स्थिति
	ओघ	७।८	१२०	५	९	२	२६	४	६७	२	५	
१	मिथ्यातगुणठाणे	७।८	११७	५	९	२	२६	४	६४	२	५	अनंतोकाल
२	सास्वादगुणठाणे	७।८	१०१	५	९	२	२४	३	५१	२	५	आवलि ६
३	मिश्रगुणठाणे	७	७४	५	६	२	१९	०	३६	१	५	अन्तर मुहूर्त्त
४	अविरतिगुण०	७।८	७७	५	६	२	१९	[illegible]	३७	१	५	३३ सागरझाझेरा
५	देशविरतिगुणठाणे	७।८	६७	५	६	२	१५	१	३२	१	५	देशेउणुपुर्वक्रोड
६	प्रमत गुणठाणे	७।८	६३	५	६	२	११	१	३२	१	५	अन्तर मुहूर्त्त
७	अप्रमतगुणठाणे	७।८	५९	५	६	१	९	१	३१	१	५	॥
८	निवृति गु.भाग७											॥
	भाग १	७	५८	५	६	१	९	०	३१	१	५	॥
	भाग २	७	५६	५	४	१	९	०	३१	१	५	॥
	भाग ३	७	५६	५	४	१	९	०	३१	१	५	॥
	भाग ४	७	५६	५	४	१	९	०	३१	१	५	॥
	भाग ५	७	५६	५	४	१	९	०	३१	१	५	॥
	भाग ६	७	५६	५	४	१	९	०	३१	१	५	॥
	भाग ७	७	२६	५	४	१	९	०	१	१	५	॥
९	अनिवृतिगुणठा											॥
	भाग ५											॥
	भाग १	७	२२	५	४	१	५	०	१	१	५	॥
	भाग २	७	२१	५	४	१	४	०	१	१	५	॥
	भाग ३	७	२०	५	४	१	३	०	१	१	५	॥
	भाग ४	७	१९	५	४	१	२	०	१	१	५	॥
	भाग ५	७	१८	५	४	१	१	०	१	१	५	॥
१०	सूक्ष्मसंपराय गु.	६	१७	५	४	१	०	०	१	१	५	॥
११	उपशांतमो.गु.ठा	१	१	०	०	१	०	०	०	०	०	॥
१२	क्षीण मो. गु.ठा	१	१	०	०	१	०	०	०	०	०	॥
१३	सजोगी गु. ठा.	१	१	०	०	१	०	०	०	०	०	देशेउणु पु. क्रो.
१४	अजोगी गु. ठा.	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	अंतर मुहूर्त

॥ अथ उदय प्रकृति यन्त्र ॥

संख्या	नाम.	मूळ प्रकृति	उत्तर प्रकृति	ज्ञानावर्णी	दर्शनावर्णी	वेदनी ३	मोहनी ४	आयु कर्म	नाम कर्म	गोत्र कर्म	अंतराय कर्म
	ओघ	८	१२२	५	९	२	२८	४	६७	२	५
१	मिथ्यातगुणठाणे	८	११७	५	९	२	२६	४	६४	२	५
२	सास्वादगुणठाणे	८	१११	५	९	२	२५	४	५९	२	५
३	मिश्रगुणठाणे	८	१००	५	९	२	२२	४	५१	२	५
४	अविरतिगुण०	८	१०४	५	९	२	२२	४	५५	२	५
५	देशविरतिगुणठाणे	८	८७	५	९	२	१८	२	४४	२	५
६	प्रमत्त गुणठाणे	८	८१	५	९	२	१४	१	४४	१	५
७	अप्रमत्तगुणठाणे	८	७६	५	६	२	१४	१	४२	१	५
८	निवृति गुणठाणे	८	७२	५	६	२	१३	१	३९	१	५
९	अनिवृतिगुणठा	८	६६	५	६	२	७	१	३९	१	५
१०	सूक्ष्मसंपराय गु.	८	६०	५	६	२	१	१	३९	१	५
११	उपसांतमो.गु.ठा	७	५९	५	६	२	०	१	३९	१	५
१२	क्षीण मो. गु.ठा										
	भाग २										
	भाग १	७	५७	५	६	२	०	१	३७	१	५
	भाग २	७	५५	५	४	२	०	१	३७	१	५
१३	सजोगी गु. ठा.	४	४२	०	०	२	०	१	३८	१	०
१४	अजोगी गु. ठा.										
	भाग २										
	भाग १	४	१२	०	०	१	०	१	९	१	०
	भाग २	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

॥ अथ उदिरणा प्रकृतियन्त्र ॥

संख्या	नाम.	मूळ प्रकृति	उत्तर प्रकृति	ज्ञानावर्णी	दर्शनाव०	वेदनी ३	मोहनी ४	आयुकर्म ५	नामकर्म ६	गोत्रकर्म ७	अंतरायक.८
	ओघ.	८	१२२	५	९	२	२८	४	६७	२	५
१	मिथ्यात गु.ठा.	७।८	११७	५	९	२	२६	४	६४	२	५
२	सास्वाद गु.ठा.	७।८	१११	५	९	२	२५	४	५९	२	५

३	मिश्र गुण ठा.	८	१००	५	९	२	२२	४	५१	२	५
४	अविरति गु.ठा	७।८	१०४	५	९	२	२२	४	५५	२	५
५	देशविरतिगु.ठा.	७ ८	८७	५	९	२	१८	२	४४	२	५
६	प्रमत्त गु. ठा.	७।८	८१	५	९	२	१४	१	४४	१	५
७	अप्र. गु. ठाणे.	६	७३	५	६	०	१४	०	४२	१	५
८	निवृत्ति गु. ठा.	६	६९	५	६	०	१३	०	३९	१	५
९	अनिवृतिगु ठा.	६	६३	५	६	०	७	०	३९	१	५
१०	सूक्ष्मसंपरायगु.	६।५	५७	५	६	०	१	०	३९	१	५
११	उपशान्तमोगु.ठा	५	५६	५	६	०	०	०	३९	१	५
१२	क्षीणमो गु. ठा										
	भाग २										
	भाग १	५।२	५४	५	६	०	०	०	३७	१	५
	भाग २	५।२	५२	५	४	०	०	०	३७	१	५
१३	सजोगि गु. ठा.	२	३९	०	०	०	०	०	३८	१	०
१४	अजोगि गु. ठा.										
	भाग २										
	भाग १	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	भाग २	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

अथ सत्ता प्रकृतियन्त्र.

संख्या	नाम.	मूल प्रकृति	उत्तर प्रकृति	उपसम श्रेणी	क्षपकश्रेणी	ज्ञानावर्णी १	दर्शनावर्णी २	वेदनी ३	मोहनि ४	आयु क. ५	नाम क. ६	गोत्र क. ७	अंतराय क. ८
	ओघ.	८	१४८			५	९	२	२८	४	९३	२	५
१	मिथ्यात गु. ठा.	८	१४८			५	९	२	२८	४	९३	२	५
२	सास्वादन गु. ठा.	८	१४७			५	९	२	२८	४	९२	२	५
३	मिश्र गु ठा.	८	१४७			५	९	२	२८	४	९२	२	५
४	अविरति गु. ठा.	८	१४८	१४१	१४५ १३८	५	९	२	२८ २१	४।१	९३	२	५
५	देशविरति गु. ठा.	८	१४८	१४१	१४५ १३८	५	९	२	२८ २१	४।१	९३	२	५
६	प्रमत्त गु. ठा.	८	१४८	१४१	१४५ १३८	५	९	२	२८ २१	४।१	९३	२	५
७	अप्रमत्त गु. ठा.	८	१४८	१४१	१४५ १३८	५	९	२	२८ २१	४।१	९३	२	५

८	निवृत्ति गु. ठा.	८	१४८	१३९	१३८	५	९	२	२८	२१	९३	२	५
			१४२						२४				
९	अनिवृत्ति गु. ठा.								२१				
	भाग ९												
	भाग १	८	१४८	१३९	१३८	५	९	२	२८	२१	९३	२	५
			१४२						२४				
	भाग २	८			१२२	५	६	२	२१		८०	२	५
	भाग ३	८			११४	५	६	२	२१	१	८०	२	५
	भाग ४	८			११३	५	६	२	१३	१	८०	२	५
	भाग ५	८			११२	५	६	२	१२	१	८०	२	५
	भाग ६	८			१०६	५	६	२	११	१	८०	२	५
	भाग ७	८			१०५	५	६	२	५	१	८०	२	५
	भाग ८	८			१०४	५	६	२	४	१	८०	२	५
	भाग ९	८			१०३	५	६	२	३	१	८०	२	५
१०	सूक्ष्मसंपरायगु.ठा	८	१४८		१०२	५	९	२	२	१	८०	२	५
			१४२	१३२			६		२८	२१	९३	२	५
११	उपशान्त मोह गु.	८	१४८	१३९		५	९	२	२४		८०		
			१४२				६		२१	२१४	९३	२	५
१२									२८	२१४			
	क्षीणमोहगु.भाग२								२४				
	भाग १	७			१०१	५	६	२	०	१	८०	२	५
	भाग २	७			९९	५	४	२	०	१	८०	२	५
१३	सजोगि गु. ठा.	४			८५	०	०	२	०	१	८०	२	०
१४	अयोगिगु. भाग२												
	भाग १	४			८५	०	०	२	०	१	८०	२	०
	भाग २	०			१३	०	०	१	०	१	१०	१	०
					१२						९		

॥ सामान्ययन्त्र ॥

संख्या	नाम.	बंध	उदय	उदिरणा	सत्ता	उपशमश्रे	क्षायकश्रे
१	मिथ्यात गु.	११७	११७	११७	१४८		
२	सास्वादन गु.	१०१	१११	१११	१४७		
३	मिश्र गु.	७४	१००	१००	१४७		

४	अविरति गु.	७७	१०४	१०४	१४१	१४५
५	देशविरति गु.	६७	८७	८७	१४१	१४५
६	प्रमत गु. गा.	६३	८१	८१	१४१	१४५
७	अप्रमत्तगु.गा.	५९	७६	७३	१४१	१४५
८	नि.वृ.गु.भा ७	५८				
	भाग १	५८	७२	६९		१३८
	भाग २	५६				
	भाग ३	५६				
	भाग ४	५६				
	भाग ५	५६				
	भाग ६	५६				
	भाग ७	२६				
९	अनिवृत्ति गु. गा. भा.९					
	भाग १	२२	६६	६३	१४२	१३८
	भाग २	२१				१२२
	भाग ३	२०				११४
	भाग ४	१९				११३
	भाग ५	१८				११२
	भाग ६					१०६
	भाग ७					१०५
	भाग ८					१०४
	भाग ९					१०३
१०	सू.संपराय गु.	१७	६०	५७	१४२	१०२
११	उपशान्त मोह गु.	१	५९	५६	१४२	
१२	क्षीणमोह गु. गा. भा.२					

	भाग १	१	५७	५४		१०१
	भाग २		५५	५२		९९
१३	सजो० गु.ठा.	१	४२	३९		७५
१४	अ.जोगीभा२					
	भाग १		१२			८५
	भाग २		अंतखपे			१३-१२

॥ अथ त्रीजो कर्मग्रन्थ लिख्यते ॥

कर्मबन्धना प्रकारथी एवा श्री वर्द्धमान स्वामी प्रत्ये वांदिने मूकाणा। ते केवा छे ? सामान्य जिनरूप, ताराग णमां चन्द्र समान ॥

बंध विहाण विमुक्कं । वंदिय सिरि वद्धमाण जिण चंदं॥

गतिः गमन करवुं; आगतिः आव संक्षेप थकी बन्धना स्वा वुं इत्यादि मार्गणाए भले प्रकारे क मी कोण; जीव केटलीप्र हीशुं। कृति बांधे ॥

गई याई सुवुच्छं । समासउ बंध सामित्तं ॥ १ ॥

हवे प्रथम बासठ मार्गणा गणावे जोग३ वेद३ कषाय४ज्ञान८ छेः—गति४ इन्द्रि५ काय ६ ।

गइ इंदिय काए । जोए वेए कसाय नाणेसु ॥

संजम७ दंसण४ लेसा६ । भव्य१ अभव्य१ समकीत६ संनिउ१ असंनिउ१ आहारी१ अणाहारी१ ॥

संजम दंसण लेसा । भव सम्मे सन्नि आहारे ॥२॥

हवे प्रथम नर्क गतिनी मार्गणा ए कर्म प्रकृतिनो बन्ध कहे छेः- ते नर्कगतिमां पेहलां चार गुण

ठाणां छे तेमां प्रथम उधे १०१
प्रकृति बांधे. ते जिननाम १देव
गति२ देवतानी अनुपूर्वि३ वैक्री देवतानुं आयुखु१ नर्कगति२ न
य सरीर४ वैक्रीय अंगोपांग ५ र्कअनुपूर्वि३ नर्कनुं आयु ४ सू
आहारक सरीर६ आहारक उ क्ष्म५अपर्याप्त६साधारण७बेंद्रि८
पांग७। तेरेंद्रि९ चौरिंद्रि१०[विगल३तिगं

जिण१सुर१विउवा२हार२देउ१। देवाउय१निरय३सुहुम३

एकेंद्रि जाति १थावरनाम२ आ नपुंसकवेद १ मिथ्यात्वमोहनी१
ताप३। हुंडक संस्थान छेवठो संघयण१
एगिंदि थावरा यव। नपुं१ मिछं१ हुंड१छेवठं१॥३॥
अनंतानुबंधीः क्रोध१ मान२ मा
या३ लोभ४ मध्य संस्थानः नि असुभ विहायोगति१ निचगोत्र१
ग्रोध१ सादि२ वामन३ कुज४ स्त्रिवेद१ दुर्भग १ दुस्वर१ अना
संघयणः रिखभनाराच१ नारा देय१ नीद्रानीद्रा१ प्रचलाप्रचला१
च२ अर्धनाराच३ कीलीका४। थीणंद्धि१ एत्रिक॥[थीण३तिगं॥
अण४मझागिइ४संघयण४।कुखगइ१निअ१इत्थि१दुहग३
मनुष्य आयु१ मनुष्य गति१ अ
नुपूर्वि१ उदारिक शरीर१ अंगो
उद्योत नाम१ तिर्यंच गति१ अ पांग १ वज्ररिखभ नाराच संघय
नुपूर्वि१ तिर्यंचनु आयु१। ण ए प्रकारे पंचावनप्रकृतिकही
उद्योय१तिरिदुगं१तिरि१। नराउ१नर१नरल१दुगरिसहं४
एकसो विसनो उधे बन्ध कह्यो
छे. तेमांथी सुरगति आदिक१९
काढवी ते लखे छेः- देवगति १
अनुपूर्वि २ वैक्रिय शरीर१ अं

गोपांग २ आहारक शरीर१ अं
गोपांग देवतानुं आयु १३ नरक
गति१ अनूपूर्वि१ आयु१३ सूक्ष्म
१ अपर्याप्तो१ साधारण नाम१३
बेंद्रि तेंद्रि चोरिंद्रि ३ एकेंद्रि जा
ति१ थावर१ आताप१ ए उग
णीश वर्जिए। बाकी १०१ उघे नारकी बांधे ॥

सुरइ गुणवीसवज्जं। इग सउ उहेण बंधहिं निरया॥

हवे नर्कमां गुणठाणा ४ छे; ते मां प्रथम मिछ्याते १०० बन्ध छे. तीर्थंकर१ विना।

हवे बीजे सास्वादन गुणठाणे ९३ बांधे. नपुंसक वेद १मिथ्यात२ हुंन्डक संस्थान३ छेवठो संघयण४ ए चार वगर छनु बांधे

तित्थ विणा मिच्छिसयं। सासणि नपुचउविणा छनुई ५

हवे त्रिजे मीश्रगुणठाणे ७० नो
बन्ध छे. चार अनन्तानुबंधी क्रो१
मा.२ मा.३ लो. ४ मध्य संस्था
न नि.१ सा.२ वा. ३ कु. ४ सं
घयण रि.१ ना. २ अ,३ की- ४
अशुभ विहायोगति १ निचगो
त्र १ स्त्रीवेद १ दुर्भग १ दुस्वर२
अनादेय३ ३ थीणंद्धि१प्रचलापच
ला२ निद्रानिद्रा३ १ उद्योत: १
तीर्यंच त्रीक गति १ अनुपूर्वि २
आयु३ मनुष्यनोआयु१एछविश॥

हवे चोथे समकित गुणठाणे७२ जिननाम १ मनुष्य आयु ए बे प्रकृति ७० मां भेगी करजो॥

विणुअण छवीस मीसे। बिसयरि सम्मंमि जिण१नराउ१

ए रत्न प्रभा सक्क प्रभा वालुप्रभा सुधी जाणवुं ।

हवे चोथी पंक प्रभा [जुआ ॥ पांचमी धुम प्रभा छठीतम प्रभा त्यां ओघे १०० नो बन्ध तिर्थंकर विना मिथ्याते। सास्वादने ९६ मिश्र ७० समकित७१ मनुष्य आयु भेळववुं ॥

इअ रयणाइसु ओगो । पंकाइसु तिथ्थयर हीणो॥६॥

सातमीए तमतमा प्रभाए। ओघे ९९ नो बन्ध. जिनाम १ मनुष्य आयु १ बे। ए त्रण विना छन्नु बन्ध छे ॥ काढवा ॥

हवे मिथ्यात गुणठाणे सातमीए बन्ध. मनुष्यगति१ अनुपूर्वि १ उंचगोत्र १

अजिण१मणुआउ ओहो सतमिए नरदुगुच्च१विणुमिच्छे

सास्वादन गुणठाणे। तिर्यंचनुं आयुष्य १ नपुंसकवेद २ मिथ्यात ३ हुंडक संस्थान४ छेवठो संघयणं ५ ए पांच जतां ९१ नो बन्ध छे । ९१ नो बन्ध ॥

इग नवई सासाणो । तिरि आउ१ नपुंसअचउ वज्जं ७॥

अनन्तानुबन्धि आदिक २४ काढतां ६७ रहे; तेमां त्रण वधारीए एटले ७० नो बन्ध; ते मिश्र समकिते होय. अनन्तानु ४ मध्य संघयण:४ मध्य संस्थान ४ असुभगति १ निचगोत्र १ स्त्रिवेद१ दुर्भगत्रिक३ थीणंद्धित्रिक३; उद्योत१ त्रीयंचगति १ अनुपूर्वि ए चोवीश ।

मनुष्यगति १ अनुपूर्वि १ उंच गोत्र १ ए त्रणे भेळतां ७० बांधे. त्रीजे चोथे गुणठाणे सातमी नर्कवाला ॥

अण चउवीस विरहिया ।सनरडुगु च्चाय सयरिमीसडुगे

हवे तिर्यंच गति मार्गणाए प्रकृति बन्ध कहे छेः–उघे ११७ नो बन्ध छे मिथ्यात गुणठाणे ११७ ।

पर्याप्ता तिर्यंचने तिर्थंकरना म१ आहारक२ डुग ए त्रण विना ११७ नो ॥

सतरस उ उहिमिछे । पज्ञातिरिया विणुजिणाहारं ॥८॥

हवे मिश्र गु. ठा. ६९ बांधे३२ न बांधे तेनां नामः–देवआयु १ अनन्तानुबन्धि४ क्रो. मा. मा. लो. मध्यसंस्थाननी१ सा.२वा.३ कु.४ मध्यसंघयण रि. १ ना.२ अ.३की.४असुन्न वीहायोगति१ नीचगोत्र१ स्त्रिवेद१डुर्भगत्रिक३ डुर्भग डुसर अनादेय थिणंद्धि१प्र चलाप्रचला२ निद्रानिद्रा३उद्यो त१ तिर्यंचगति १ अनु२ आ.३ उदारिकसरिर१ अंगोपांग२ नर्क गति१ अनुपूर्वि२ आयु३ प्रथम संघयण१ ए बत्रीश मिश्र गुण ठाणे न बांधे माटे ६९ नो ब न्ध होय ॥

हवे सास्वादन गुणठाणे १०१ नो बन्ध; ते सोल काढीने ते क हे छेः–नर्कगति१ अनुपूर्वि२ आ यु३ जातिः–४ थावरः४ हुंमक१ आताप१छेवठु१ संघयण नपुंस कवेद१ मिथ्यातमोहनी१ ए सो ल विना सास्वादने १०१ ।

[मीसे ॥

विणु निरयसोल्लसासणि । सुराउ१अण३१एगतीसविणु

हवे समकीत गुणठाणे७० नो बन्ध छे. देव आयु सहित करते सीत्तेरनो बन्ध ।

हवे पांचमे गुणठाणे ६६ बांधे अप्रत्याख्यानि क्रोध १ मान२ माया३ लोभ४ विना ॥

ससुराउ सयरि७० सम्मे । बीअ कसाए विणादेसे ॥ ए ॥

पण त्रियंच मनुष्यमा एटलो विशेष जे चोथे गुणठाणे जिन नाम सहित मनुष्य ७१ बांधेछे. हवे देसविरतादिक गुणठाणे कहे छेः–बीजि चोकरी रहित ६७ नो देसविरतिए बांधे. छठे गुणठाणे त्रिजी चोकरी न बांधे माटे ६३ इत्यादिक ॥

एम प्रथम गुणठाणाथी चोथा गुणठाणा सुधी मनुष्य तिर्यंच ने तुल्य बन्ध जाणवो ।

इय चउ गुणेसुविनरा । परमजया सजिणउहु देसाई ॥

हवे अपर्याप्ता त्रीयंच तथा नर ने बन्ध कहे छेः–१०ए जिनना मादि ११ न बांधे. जिनना म१ देवद्विक गति२ अनुपूर्वि३ वैकीद्विक सरिर४ अंगोपांग ५ आहारकद्विक सरीर६ अंगोपांग७ देवआयु८ नरकत्रिकगतिए अनुपूर्वि१० आयु११ ए अगिआर विना ।

१०एबांधे गुणठाणुएक मिथ्यात्व होय ए अपर्याप्ता त्रीयंच नरने ॥

जिण इक्कारसहीणं । नवसय अपजत्त तिरिअ नरा १०

नारकोव-नर्कगतिना बन्धनी पे

उघे १०४ मिथ्याते १०३ एकेंद्रि१ थावर२ आताप३ ए त्रण टलतां उघे १०४ नो बन्ध. मिथ्याते जिन नाम काढतां १०३

छे सुरने–देवताने पण बन्ध जा णवो; एटलुं विशेष जेः–

नो बन्ध छे. सा. ए६ मि. ७० स. ७२ ॥

निरयव्व सुरा नवरं । उहे मिछे इगिंदि तिग सहिया ॥

जिन नाम विना जोतिस, ज्ञव नपति, व्यंतरमां उंघे मिथ्याते १०३ नो बन्ध सा. १६ मि. ७० स० ७१ ॥

बे देवलोके सुधर्म इसाने पण एमज ।

कप्पडुगेविश्र एवं । जिण हीणो जोइ ज्ञवण वणे ११

रत्नप्रज्ञानी परे सनतकुमारथी सहस्रार सुधी उघे १०१ नो बन्ध, मिथ्याते १०० सास्वादने १६ मिश्रे ७० नो बन्ध, चोथे ७२ नो बन्ध ॥

आणंतादि जावत् पंच अनुत्तर सुधी उघे १७ नो बन्ध ते के म–उद्योत१ तिर्यंच त्रिकगति २ अनुपूर्वि३ आयु४ ए चार विना १७, मिथ्याते १६ सास्वादने ए२ मिश्रे ७० अविरति ए ७२

रयणव्व सणं कुमाराइ । आणयाई उज्जोअचउरहिआ

एकसो नव केटली मार्गणाए बन्ध होय ते कहे छे एकेंद्रि१ पृथ्वीकाय२ अपकाय३ वनस्पति काय४ बेरंद्रि५ तेरंद्रि६ चोरंद्रि७ एटला मार्गणाए १०९ नो बन्ध

अपर्याप्त तिर्यंचनी परे उघे१०९ मिथ्या ते पण १०९

अपज्जतिरिअव्व नवसय । मिगिंदिपुढविजलतरु विगले १२

सास्वादनेए६ नो बन्ध तेर प्र कृति विना सूक्ष्मत्रिक, ३ विग ल त्रिक,३ एकेंद्रि७ थावर८ आ

तापए नपुंसक १० मिथ्यात्व११
हुंमक१२ छेवठु संघयण १३ ए
तेर विना एद बांधे ।

कोइक आचार्य वली कहे छे
के—सास्वादने छोराणुंनो बंध॥

छनवइ सासणी विणु सुहुमतेर । केइ पुणाबिंति चउनवई

शरीर पर्याप्ति कर्या पेहेलां आ
हार पर्याप्ति सुधी सास्वादने
वर्त्ते—माटे ते बन्धतो पर्याप्ता थ
या पछी बांधे तेथी १४ नो व
न्ध कह्यो ॥

तिर्यंच आयु मनुष्य आयु
न बांधे माटे १४ बांधे ।

तिरिअ नराउहिं विणा । तणु पज्जति न जंति जउ॥१३॥

तेउ वायुकाय गति त्रस कह्या
माटे तेने बन्ध १०५ प्रकृतिनो
छे. १२० मांथी १५ न बांधे.जि
ननाम१ देवद्विक गति२ अनुपू
र्वि३ वैक्रिशरीर ४ अंगोपांग ५
आहारक शरीर६ अंगोपांग७ दे
वायु८ नर्कगति९ अनुपूर्वि१०
आयु११ मनुष्य गति१२ अनुपू
र्वि१३ आयु१४ उंचगोत्र१५ ए
पंदर न बांधे.एक मिथ्यात्व गु
णठाणु छे ॥

उघे पंचेन्द्रिनी तथा त्रसकायनो
मार्गणा ए उघे १२० मिथ्यात्वे
११७ सास्वादने १०१ मिश्रे ।
७४समकीते ७७ देशव्रति६७ ए
आदे प्रकृति बंध पूर्ववत् ।

उहु पणिंदि तसे गइ । तसेजिणिक्कार नरतिगुच्च विणा॥

उदारिक काय योगे मनुष्यनी
पेरे उघे १२० मिथ्याते ११७सा
स्वादने १०१मिश्र ६९ समकी

मन योग, वचन योगनी मार्ग

णाए उघे १२० यावत् गुणठा। ते ७१ देसे ६७इत्यादिक मिश्र
णा १३ छे।   पद आगला पदने जोमजो ॥

मणवय जोगेउहो। उरले नर ज्ञगुत म्मिस्से ॥१४॥

उदारिक मिश्र काय योगे बन्ध
कहे छेः—आहारक शरिर१ अंगो। एकसो ११२ १ मिथ्यात्वे
पांग२ देवायु३ नर्कत्रिक गति४। १०एते लखे छे. तीर्थंकरनाम१
अनुपूर्वि५ आयु६ ए छ प्रकृति। देवगति२ अनुपूर्वि३ वैक्रियजुग
अपर्याप्ता न बांधे माटे उघे बन्ध। शरीर४ अंगोपांग५ ए पांचवि
रह्यो. ते आवता पदमां कहेछेः। ना १०ए बांधे ॥

आहार छग विणोहे। चऊदस सउ मिछिजिणपणगहीणं

एकसोनवनो बन्ध मिथ्यात्वे हु
तो तेमांथी पंदर न बांधे ते वा
रे एष बांधे, सूक्ष्मत्रिक३ वि
गलत्रिक६ एकेंद्रि७ थावर८ आ
ताप ९ नपुंसक वेद १० मिथ्या
सास्वादन गुणठाणे ९४ बांधे। त्व ११ हुंमक १२ छेवठो१३ म
कइ प्रकृति विना ते आगल क। नुष्य आयु १४तिर्यंच आयु१५
हे छेः।   ए पन्नर मिश्र गुणठाणु नथी॥

सासणि चउनवइ विणा। नरतिरिआउ सुहुमतेर॥१५॥

हवे समकीते ७५ नो बन्ध ते
कहे छेः—९४ मांथी २४ काढे
अनन्तानुबन्धि क्रो. १ मा. २
मा.३ लो. ४ मध्य संघयण रि.
५ ना. ६ अ. ७ की. ८ मध्य सं हवे ते ७० मां पांच ज्ञेलवजो
स्थान नि. ए सा.१०वा.११ कु. ते पांचना नाम; जिन नाम१

१२ कुखगइ १३ नीच १४ स्त्रि वेद १५ दुर्भग १६ दुसर १७ थीणंधीत्रिक नीद्रानीद्रा १८प्रचलाप्रचला १९ थीणंधी २० उद्योत २१ त्रिर्यंचत्रिकगति २२ अनुपूर्वि २३ आयु २४ चोराणुमांथी ए चोविस जाय त्यारे ७० रहे। देवगति २ अनुपूर्वि ३ वैक्रिय शरीर ४ अंगोपांग ५ ए पांच बांधे माटे ७५ नो बन्ध; पछी चोथाथी बारमा सुधी न बांधे. तेरमे एक सातानो बन्ध छे. उदारिक मिश्र काय योगमां चार गुणठाणा होय. १. २. ४, १३

अण चउवीसाइ विणा । जिण पणजुअसम्मिजोगिणो [सायं॥

हवे कार्मण काय योगनी मार्गणाए पण उघे ११२ नो बन्ध; मिथ्याते १०७ नो बे प्रकृति न बांधे. ते त्रियंच आयु१ नर आयु२ न बांधे. पेहेले १०७ बीजे ९४ चोथे ७५ सजोगि गुणठाणे सातानो बंध कार्मण काय जोगे ।

हवे आहरक काय योग, आहारक मिश्र काययोग छठे गुणठाणे होय माटे छठे गुणठाणे बन्ध स्थानक ६३ नो होय॥

विणु तिरि नराउ कम्मेवि । एव माहार दुगि उहो॥१६॥

हवे सद्भाविक वैक्रिय योगे बन्ध कहे छेः—उघे १०४ देव नर्क गतिमां छे; माटे देव आयु गवेख्युं देव गतिसम। हवे वैक्रीय मिश्र योगे बन्ध कहे छेः-तिर्यंच आयु१ नर आयु २ विना उघे १०२ नो बन्ध छे. गुणठाणा ३ होय १. २. ४.

सुर उहो वउवे । तिरिअ नराउ रहिउ तम्मिस्से ॥

हवे त्रण वेदनि मार्गणाए पहेली चोकडी, बीजी चोकडी, त्रीजी चोकडी गुणठाणा त्रण वेद गुणठाणा १ प्रथमथी अनंतानुबंधी चोकडिये २ गुणठाणां, बीजी चोकडिये ४ गुणठा

ए बन्ध थानक कहे छे। णा छे. त्रीजी चोकमिये ५ गुणठा णा पेहेलां छे.

वेअतिगा इमबिय तियकसाय। नवडु चउ पंच गुणा१७

संजलन क्रोध १ मान१ माया नी मार्गणाए गुणठाणा बंधथा नक कहे छेः-गुणठाणादि एलो न्ने १०नुघे१२० मिथ्यात्व ११७ सास्वादन १०१ मिश्र ७४ सम कीते ७७ देसे ६७ प्रमत्त ६३ अप्रमत्ते५०निवृत्तिए नाग७ रेहे ले ५८बीजे त्रीजे चोथे पांचमे छठे ५६ सातमे २६अनिवृत्तिए २२ २१ २० १९ १८

संजलन लोन्ने दश गुणठाणा लोन्न छे माटे १७ नो बन्ध ह वे अविरति मार्गणाए गुणठा णा ४ तेनो बन्ध नुघे ११८ पेहे ले ११७ बीजे १०१ त्रीजे ७४ चोथे ७७ मतिश्रुत विन्नंग ए त्रण अज्ञाननी मार्गणाए गुण ठाणा२-३ होय नुघे ११७ मि. ११७ सा. १०१ मिश्र७४

संजलन तिगेनव दस। लोहे१०चउ४अजइडुति अन्ना [णतिगे॥

हवे चक्षु अचक्षुदर्शन; ए बे मा र्गणाए गु. १२ प्रथमथी नुघे १२० मि. ११७ सा. १०१ मि ७४ अ. ७७ देस ६७ प्र. ६३ अ. ५९-५८ नि. ५०-५६-२६ अ. २२-२१-२०-१९-१८सूक्ष्मसं.१७ नपसमे १ क्षीण मोहे १।

हवेयथाख्यातचारित्रनी मार्ग णाए छेला चार गुणठाणां त्यां बन्ध १ साताना त्रण गुणठाणे चनदमे अबन्ध छे. ॥

बारसअचरकु चरकुसु। पढमा अहखाइ चरमचउ॥१८॥

हवे मनपर्यवज्ञाने कहे छेः– गुणठाणा७ प्रमत्तथी क्षीण मो हो सुधी नुघे ६५ प्रमत्ते६३ अ

हवे सामायक छेदोपस्थापन चारित्रनी मार्गणाए गुणठाणा चार छे. ६, ७, ८, ९, परिहार

प्रमत्तेप१।५८निवृत्तिए५८।५६ २६ अनिवृत्ति ए२२ २११७१८ सूक्ष्मे १७ उपशमे१ क्षीणे १।

विशुद्धि चारित्रनी मार्गणाए गु बे ६. ७, त्यां बन्ध उघे ६५ प्र. ६३ अ. ५९ नि. ५८ अ. २२॥

मणनाणिसगजयाई । समईअठअ चउ दुन्नि परिहारे॥

हवे केवल ज्ञान, केवल दर्शन नी मार्गणाए गुणठाणा बे छे १३, १४, त्यां तेरमे एक साता नो बन्ध छे; चउदमे बन्ध नथी

हवे मतिज्ञान, सुतज्ञान, अवधि ज्ञान अवधि दर्शन; ए चार मार्ग णाए समकितथी मांन्डी बारमा गुणठाणा सुधी; नव गुणठाणां त्यां बन्ध पूर्वनी पेठे जाणजो.॥

केवल दुगि दो चरमा ।जयाइनव मइसु उहि दुगे ॥१७॥

उपशम समकीते चोथाथीअ गिआरमा सुधी गु० ८ होय वेदक कहेतां खयोपशम सम कीत कहेवुं. त्यां समकीतथी ४गुणठाणा होय. त्यां उघे ७५ देशे६६प्रमत्ते६३ अप्रमत्ते, ५८

हवे खायक समकीते गु–अगि आर; चोथाथी चौदमा सुधी. मिथ्यातनो मार्गणाए एक मि थ्यात गु० सास्वादननो मार्ग णाए एक सास्वादन गु मि श्रनी मार्गणाए एक मिश्र गुण ठाणु; देश विरतिनी मार्गणाए एक पांचमु गु० बन्ध पूर्वे कह्या तेम गणजो.

अम्हउवसमिचऊवेआगि खइए इक्कार मिछतिगि देसे ॥

हवे सूक्ष्म संपराय चारित्रनी मार्गणाए दशमुं गुणठाणुं ते र गु. आवता पदमां ।

हवे आहारनी मार्गणाए तेरगु णठाणा तेरमा सुधी प्रथम प्र माणे ॥

सुहमि सठाण तेरस । आहारग निअ निअ गुणोहोघ१८

हवे उपशमे फेर छे; ते कहे आयु न बांधे. ते कारण माटे अ

छे, उपशमे वर्त्तता। विरतिए ७७ नो बन्ध हतो ॥

परमुवसमिवट्टंता। आउ न बंधंत तेणअजय गुणे॥

तेमांथी देवतानुं आयु, मनुष्यनुं आयु, न बांधे माटे ७५ नो बन्ध उघे। देसविरति आदे गुणठाणे देवतानो आयु काढो त्यारे ६७ मांथी एक गये ६६ नो बन्ध; प्रमत्ते बासठ बांधे; अप्रमत्ते ५८ एम गणजो ॥

देव मणु आउ हीणो। देसाइसु पुण सुराउ विणा॥११

हवे लेसा उए बन्ध कहे छेः- उघे ११८ नो बन्ध छे; ते शी रीते? ते बतावे छे। आहार शरिर, अंगोपांग ते बेए रहित, ते पेहेली त्रण लेसा कृस्न नील कापोते ॥

उहे अठार सयं। आहार दुगूण माइ लेसतिगे ॥

सास्वादनादिक गुणठाणे पूर्ववत् सा.१०१ मिश्र ७४ स. ७७ देसे ६७ प्रमत्ते ६३ अ

तेमांथीजिन नाम वि। हिंयां जगवति सूत्रे ३१ सतके त्रण आ
ना११७ बांधे मिथ्याते। दि लेसाए विमानिक आयु न बांधे. इ
ति बहु श्रुत गम्यं ॥

तं तित्थोणं मिच्छे। सासणाइसु सव्वहिउहो ॥१२॥

तेजु लेसानी मार्गणाए १११ नो बन्ध; नव न बांधे ते नर्कत्रिक ३ सूक्ष्म ४ अपर्याप्त ५ साधारण ६ बेरंदि ७ तेरंदि ८ चो

हवे सुक्ल लेसानी मार्गणाए उद्योत १ तिर्यंच त्रिकगति २ अनुपूर्वि३ आयु४ नर्कत्रिकग.५ अ.६ आ.७ सूक्ष्म ८ अपर्याप्त ९ साधारण १० बे. ११ ते. १२ चो. १३ विगलत्रिक आताप१४ एकेंदि १५ थावर १६ ए सोल न बांधे माटे१०४ नोबन्ध;

रंदि जाति ९ । गुणठाणा १३ बन्ध पूर्वपरे

तेऊ निरय नवूणा । उज्जोय चउ निरयबार विणुसुका

हवे पद्म लेसानी मार्गणाए १०८ नो बंधे बन्ध छे, ते उपली सोल काढी ते मां उद्योतादि चार प्रक्षेप करतां१०८ थाय; एटले नर्कत्रिकादि बारविना १०८ नो ।

जिननाम १ आहारक दुग २ ए त्रण विना मिथ्याते तेजु १०८ पद्म. १०५ सुक्ल. १०१ए त्रण लेसाए बंध कह्यो, इति लेशा बन्धः ॥

विणु निरय बार पम्हा । अजिणाहारा इमा मिच्छे ॥१३॥

चौदे गुणठाणा होय भव्यनी मार्गणाए सन्नियानि मार्गणा ए बन्ध पूर्वे कह्यो तेम सघले कहेजो ।

हवे अभव्य मार्गणाए; असंनि मार्गणाए१ ए बे मार्गणाए ११७ नो बन्ध बंधे छे. मिथ्यात्वे पण ११७ नो बन्ध ॥

सवगुणभव सन्निसु । उहु अभवाअसन्निमिच्छसमा ॥

हवे अणाहारीनी मार्गणाए, कार्मण शरिर मार्गणानी पेठे बन्ध भांगो जाणवो. बंधे ११२ तेने गुणठाणा पांच छे.मि. १०७ सा. ९४ अवि. ७५ सजोगि १ अजोगि० तेमां मिथ्यात्वे १०७ बांधे. जिन १ देवगति २ अनुपूर्वि ३ वैक्रीय शरिर ४ अंगोपांग ५ ए पांच काढतां १०७ रही. सास्वादने ९४ नो बन्ध; ते तेर काढे छे. सूक्ष्मत्रिक, विगलत्रिक, ए

केंद्रिजाति, ७ थावर ८ आताप ९ नपुंसकवेद १० मिथ्यात्व मोह नी ११हुंडक १२ छेवठु १३ ए तेर विना चोराणुं बांधे. समकित गुणठाणे ७५ चोराणुमांथी चोवीस अनन्तानुबन्धि आदिक काढतां सी त्तेर रहे. तेमां जीननुं पंचक नांखे तेरमे सातानो बन्ध छे; अजोगि ए अबन्ध छे ॥

सास्वादने १०१ नो बन्ध; सनि आनी रीते असंनिने ।

सासणि असन्नि सन्निव । कम्मणभंगो अणाहारे॥२४॥

हवे लेस्या कृष्न, नील, कापोत, ए त्रण लेसाए गु० पहेलां चार छे. ते जो तथा पद्म लेसाए गु० पहेलां सात छे. सुक्ल लेस्याए गु० १३ छे; अजोगि विना ॥

चार, सात, तेर, गुणठाणा लेस्या अनुक्रमे गणज्यो.ब न्ध पूर्ववत् एवं स्वामीत्व त्रि जो कर्मग्रन्थ थयो ॥

तिसु दुसु सुक्काइ गुणा । चउ सगतेर तिवंध सामित्तं ॥

श्री पूज्य देविन्द्र सूरिजी आचार्ये लख्यो कहेतां रच्यो छे ।

जाणजो बीजो कर्मस्तव ते त्रणीपछीत्रीजो जजज्यो; तो विशेष बोध हेतु थशे ॥

देविंद सूरि लिहिअं । नेयं कम्म त्थयं सोउ ॥२५॥

॥ मार्गणादि यन्त्र ॥

संख्या	६२ मार्गणा नाम	१४ जीव स्थानक	१४ गुणठाणा.	१५ योग	१२ उपयोग	६ लेस्या	अल्पाबहुत	
१	देवगति	२	४	११	९	६	असंख्य गु	३
२	मानवगति	३	१४	१५	१२	६	सर्वथीथोडा	१
३	तिर्यंचगति	१४	५	१३	९	६	अनंत गुण	४
४	नारकी	२	४	११	९	३	असंख्यगुण	२
५	एकेंद्रि	४	२	५	३	४	अनंत गु	५
६	बेरिंद्रि	२	२	४	३	३	विशेधिक	४
७	तेरिंद्रि	२	२	४	३	३	वि०धिक	३
८	चोरिंद्रि	२	२	४	४	३	वि०धि०	२
९	पंचेंद्रि	४	१४	१५	१२	६	सर्वथी थोडा	१
१०	पृथ्वीकाय	४	२	३	३	४	विशेषाधिक	३
११	अपकाय	४	२	३	३	४	विशेषाधिक	४
१२	तेउकाय	४	१	३	३	३	असंख्य गु	२
१३	वाउकाय	४	१	५	३	३	विशेषाधिक	५
१४	वनस्पतिका.	४	२	३	३	४	अनंतगुणा	६
१५	त्रसकाय	१०	१४	१५	१२	६	सर्वथी थोडा	१
१६	मनोयोग	१।२	१३	१३	१२	६	सर्वथी थोडा	१
१७	वचनयोग	५।८	१३/२	१५/४	१२/४	६	असंख गु	२
१८	काययोग	१४/४	१३/२	१५/५	१२/३	६	अनंतगु	३
१९	स्त्रीवेद	४	०	१३	१२	६	संख्यातगुणो	२
२०	पुरुषवेद	४	९	१५	१२	६	सर्वथी थोडा	१
२१	नपुंसकवेद	१४	९	१५	१२	६	अनंतगुणा	३
२२	क्रोध	१४	०	१५	१०	६	विशेषाधिक	२
२३	मान	१४	९	१५	१०	६	सर्वथीथोडा	१
२४	माया	१४	९	१५	१०	६	विशेषाधिक	३
२५	लोभ	१४	१०	१५	१०	६	विशेषाधिक	४
२६	मतिज्ञान	२	९	१५	७	६	विशेषाधिक	३
२७	श्रुतज्ञान	२	९	१५	७	६	विशेषाधिक	४
२८	अवधिज्ञान	२	९	१५	७	६	असंख्यातगु	२
२९	मनपर्यवज्ञान	१	७	१३	७	६	सर्वथीथोडा	१
३०	केवलज्ञान	१	२	७	२	१	अनंतगुणा	५

३१	मतिअज्ञान	१४	३।२	१३	५	६	अनंतगुणा	६
३२	श्रुतअज्ञान	१४	३।२	१३	५	६	अनंतगुणा	६
३३	त्रिभंगज्ञान	२	३।२	१३	५	६	असंख्यातगु	४
३४	सामायक	१	४	१३	७	६	संख्यातगु.	५
३५	छेदोपस्थान	१	४	९	७	६	संख्यातगु.	४
३६	परिहार वि	१	२	९	७	६	संख्यातगु.	२
३७	सूक्ष्मसंपराय	१	१	९	७	१	सर्वथीथोडा	१
३८	यथाख्यात	१	४	११	९	१	संख्यात गु.	३
३९	देशविरती	१	१	११	६	६	असंख्यातगु.	६
४०	अविरती	१४	१४	१३	९	६	अनत गुणा	६
४१	चक्षुदर्शन	३।६	१२	१३	१०	६	असंख्यगुणा	२
४२	अचक्षुदर्शन	१४	१२	१५	१०	६	अनंत गुणा	४
४३	अवधिदर्शन	२	९	१५	७	६	सर्वथी थोडा	१
४४	केवलदर्शन	१	२	७	२	१	अनंत गुणा	३
४५	कृष्ण	१४	६	१५	१०	१	विशेषाधिक	६
४६	निल	१४	६	१५	१०	१	विशेषादिक	५
४७	कापोत	१४	६	१५	१०	१	अनंतगुणा	४
४८	तेजु	२	७	१५	१०	१	संख्यातगुणा	३
४९	पद्म	२	७	१५	१०	१	संख्यातगुणा	२
५०	शुक्ल	२	१३	१५	१२	१	सर्वथीथोडा	१
५१	वेदक	२	४	१५	७	६	असंख्यगुणा	४
५२	क्षायक	२	११	१५	९	६	अनंतगुणा	५
५३	उपशम	२	८	१३	७	६	संख्यातगुणा	२
५४	मिश्र	१	१	१०	६	६	संख्यातगुणा	३
५५	सास्वादन	७	१	१३	५	६	सर्वथीथोडा	१
५६	मिथ्यात	१४	१	१३	५	६	अनंतगुणा	६
५७	भव्य	१४	१४	१५	१२	६	अनंतगुणा	२
५८	अभव्य	१४	१	१३	५	६	सर्वथीथोडा	१
५९	संज्ञि	२	१४	१५	१२	६	सर्वथीथोडा	१
६०	असंज्ञि	१२	२	६	४	४	अनंतगुणा	२
६१	आहारी	१४	१३	१५	१५	६	असंख्यातगु.	२
६२	अणहारी	८	५	१	१०	६	सर्वथीथोडा	१

अथ षमशितीकनामा चोथो कर्म्मग्रन्थ लिष्यते ॥

नमस्कार करीने वीतराग प्रत्ये जिवना भेद १४ बासठ मार्गणा भेदे। गुणठाणा १४ उपयोग १२ योग १५ लेसा ६॥[साठ६

नमिअ जिणं जिय१मग्गण२। गुणठाण ३ वउग४ जोग५ले

कर्मबन्ध हेतु मूल४ उत्तर ५७ अल्पाबहुत भावमू ल५ उत्तर५३। संख्यातु, असंख्यातु, अनन्तु; कांइक कहीशुं. ए भेदोनो विवरो आगल चालशे; माटे प्रथम गाथाए संक्षेपलख्यो छे.

बंध७ प्पबहू८ भावे९ । संखिज्जाई१० किम वि वुच्छं॥१॥

हवे प्रथम जिवना चौद भेद कहे छे:-सूक्ष्मएकेन्द्रि १वादर एकेन्द्रि२ बेन्द्रि ३ तेन्द्रि ४ चोरिन्द्रि५ असंज्ञीपंचेन्द्रि६ संज्ञीपंचेन्द्रि७

इह सुहुम बायरे गिंदि । बि ति चउ असन्नि सन्नि पंचिंदि

ए सात अपर्याप्ता; अने सात पर्याप्ता । अनुक्रमे ए चौद जिवनां स्थानक जाणवां ॥

अपज्जत्ता पज्जत्ता । कमेण चउदस जियठाणा ॥ २ ॥

हवे ते चौद जिव स्थानके गुणठाणा किया छे ? ते देखाडे छे:-बादरएकेन्द्रि अपर्याप्त; असंज्ञी पंचेन्द्रि अपर्याप्त; बेन्द्रि अपर्याप्त; तेन्द्रि अपर्याप्त; चोरिन्द्रि अपर्याप्त । पोतानी पर्याप्ति पुरी नहि, ते अपर्याप्त. उपरना पांच भेदमां गुणठाणा बे छे. पहेलां मिथ्यात्व अने सास्वादन ए बे पामिये. संज्ञी पंचेंद्रि अपर्याप्ताने आवते पदे कहेशे ॥

बायर असन्नि विगले। अपज्जि पढम बिअ सन्नि अ पज्जत्ते

अविरति सम्यक सहित त्रण गुणठाणा होय. मो.१ सा. २ अ. ४; हवे संज्ञी पर्याप्ताने आवते पदे सर्वे चउदे गुणठाणा जाणवां; बाकी जीव थानके पहेलुं मिथ्यात्व गु. जाणवुं, (जमणी

दे कहे छे-

बाजुनो नीचेनो यन्त्र तपासि लेवो.)

अजय जुअ सन्नि पज्जे। सबगुणा मिच्छ सेसेसु ॥३॥

॥ यन्त्र ॥

स्थान	नाम.	अपर्याप्तने गु. ठा.	पर्याप्तने गु. ठा.
२	सूक्ष्म	१	१
२	बादर	२	१
२	बेन्द्रि	२	१
२	तेन्द्रि	२	१
२	चोरिन्द्रि	२	१
२	असंज्ञि	२	१
२	संज्ञी	३	१४

हवे चौद जिवस्थानके जोग पंदर कहे छेः—सूक्ष्म अपर्याप्त १ बादर अपर्याप्त २ बेन्डि अपर्याप्त ३ तेंडि अपर्याप्त ४ चोरिंडि अपर्याप्त ५ असंज्ञी पंचेंडि अपर्याप्त ६ ए छ अपर्याप्त जिवस्थानके उदारिक मिश्र १ कारमण काय; ए बे जोग होय।

मिश्र पदनो अर्थ प्रथम पदना अर्थनो छे. ७ सन्नि अपर्याप्तने जोग ३, ४. ॥

अपज्जत छक्कि कम्मुरल। मीसा जोगा अपज्ज सन्निसु॥

कार्मण, १ उदारिक मीश्र, वैक्रीय मीश्र, ३।

ते उदारिककाययोग भेलतां चार योग पण होय मतांतरे ॥

ते स विउवि मीसएसु। तणु पज्जेसु उरल मन्ने ॥४॥

ए सूक्ष्म पर्याप्ताने उदारिक

जोग एक छे. त्राखा सहित चार जिब स्थानके बेइंदिपर्याप्त १० तेन्द्रि पर्याप्त ११ चोरेन्द्रि पर्याप्त १२ असन्निपर्याप्त १३ ने योग बे. उदारिक १ असत्या अमृखा २ होय ॥

८सर्वयोगपंदरे सन्निपर्याप्ताने होय ।

सवे सन्नि पज्जते । उरलं सुहुमे सन्नासु तं चउसु ॥

बादर एकेन्द्रि पर्याप्ताने त्रण योग; उ १ वै २ वैक्रीमीश्र ३ वायुकाय आश्री ।

हवे चौद जिवस्थानके उपयोग बार फेलावे छे १ पर्याप्ता सन्निने बार उपयोग होय ॥

बायरि स विउवि दुगं । पज्ज सन्निसु बार उवउगा ॥५॥

चक्षु अचक्षु मति अज्ञान श्रुत अज्ञान ए चार उपयोग छे. बे दर्शन, बे अज्ञान, ए चार गया पदना अर्थमां गण्या छे. हवे दश जिवस्थानके त्रेगा कहे छेः— सूक्ष्म एकेन्द्रि पर्याप्त ४, अपर्याप्ता ५ बादर एकेन्द्रि पर्याप्त ६ अपर्याप्ता ७ बेन्द्रि पर्याप्त ८ अपर्याप्त ९ तेरेन्द्रि पर्याप्त १० अपर्याप्त ११ चोरिन्द्रि अपर्याप्ता १२ असंज्ञी पंचेन्द्रि अपर्याप्ता १३ ए दशपदे उपयोग;अचक्षु, मतिअज्ञान,श्रुत अज्ञान; ए त्रण्य होय॥

पर्याप्ता चोरिन्द्रिने२ असंज्ञीने ३।

पज्ज चउरिंदिअसन्निसु । दुदंस दुअन्नाण दससु चक्खुविणा ॥

संज्ञी पंचेन्द्रि १४ अपर्याप्ताने आठ उपयोग ते कहे छेः—बार मांथी चार नहि ते; मन पर्यव ज्ञान१ नहि ॥ चक्षु दर्शन नहि; २ केवलज्ञान ३ केवलदर्शन ४ ए नहि; माटे आठ कह्या ॥

सन्नि अपज्जे मण नाण । चखुकेवल दुग विहूणा ॥६॥

हवे चौद जिवस्थानके लेस्या कहे छेः—संज्ञी पंचेंन्द्रि पर्याप्त; अपर्याप्तने छ लेस्या । अपर्याप्ता बादर एकेन्द्रिने लेस्या कृष्न, नील, कापोत, तेजु ए चार, बाकी जिवस्थानक अगिआरे त्रणकृष्ण नीलकापोत॥

सन्नि दुगि छ लेस । अपज्ज बायरे पढम चउ ति सेसेसु

हवे मूलकर्म आठ; ते चौदजिव स्थानके बंध, उदय, उदिरणा, अने सत्ता कहे छेः—सात,आठ, आयु सहित बन्ध तथा उदिरणामां. सत्ता उदय ए बेमा आठज होय; संज्ञीपंचेंन्द्रि पर्याप्ता विना तेर जिव थानके.

सत्त छ बंधुदीरणा । संतु दया अठ तेरससु ॥ ७ ॥

संज्ञीपंचेंन्द्रि पर्याप्ताने बन्धक हेछेः-आठ आयु विना, सात मोहनी आयु विना छ बांधे.साता वेदनी एक बांधे । हवे संज्ञी पंचेंन्द्रि पर्याप्ताने सत्ता, उदय स्थानक कहे छे—सात, आठ, चार, आठ, मोहनी विना सातनी ज्ञानावरणी दर्शना वर्णीमोहनी अंतराय विना चारनी सत्ता ॥

सत्त छ छे ग बंधा । संतु दया सत्त अठ चत्तारि ॥

हवे उदिरणा कहे छेः—सात आठ, पांच, बे, ते केम आठ आयु विना सातनी आयु वेदनी विना छनी आयुवेदनी मोहनी विना पांचनी तेमांथी ज्ञानावर्णी, दर्शनावर्णी, अंतराय विना बेनी उदिरणा जाणवी ।

उदिरणा संज्ञी पर्याप्तने कही॥

सत्त ठ छ पंच दुगं । उदीरणा सन्नि पज्जते ॥८॥

हवे मार्गणा मूल १४ उत्तर६२ तेनां नाम कहे छे; गति१ इंन्द्रि२ कायाः३ ।

जोग४ वेद५ कषाय६ ज्ञान ७

गइ इंदि एय काए । जोए वेए कसाय नाणेसु॥

संजम८ दर्शन९ लेस्या १० ।

भव्य ११ सम्यक्त १२ संज्ञी१३ आहारक १४ ए मूल चौद; उत्तर बासठ थया ॥

संजम दंसण लेसा१० । भव सम्मे सन्नि आहारे ॥९॥

हवे मार्गणा उत्तर बासठनां नाम कहे छेः--चार गतिनां नाम; देवगति, मनुष्यगति. तिर्यंचगति, नर्कगति; ४ ।

हवे इंन्द्रि पांचनानाम-एकेन्द्रि बेन्द्रि, तरन्द्रि, चोरिन्द्रि, पंचेन्द्रि पछी छकाय कहेशे. ॥

सुरनर तिरि नरय गई। इग बिअ तिअ चउ पर्णि दिछकाया

पृथ्वीकाय, अपकाय, तेउकाय, वाउकाय, वनस्पति काय, ।

त्रसकाय; ए छकाय. हवे त्रण जोगनां नामः--मनयोग, वचनयोग, अने काययोग. ३ ॥

भूजल जलणा निल वणा। तसायमण वयण तणुजोगा

हवे त्रण वेदनाम–पुरुष, स्त्री। अने नपुंसक३ ।

चार कषाय नाम-क्रोध, मान, माया, लोभ ॥

वेय नरिठि नपुंसा । कसाय कोह मय माय लोभत्ति॥

हवे आठ ज्ञानना नाम--मति ज्ञान, श्रुतज्ञान, अवधिज्ञान, मनपर्यवज्ञान केवलज्ञान ।

विभंगज्ञान, मतिअज्ञान, श्रुत अज्ञान,८ ए ज्ञान ते साकार उपयोग ॥

मइ सुअ ऽवहिमण केवल।विभंग मइसुअ अन्नाणसागारा

सात संजम गणावे छेः--सामायक, छेदोपस्थान, परिहार विशुद्धि ।

सूक्ष्म संपराय, यथाख्यात, देसविरति अने अविरति,ए सात॥

सामाइअ छेय परिहार। मुहुम अहखाय देसजय अजया

चार दर्शननां नामः--चक्षुदर्शन, अचक्षुदर्शन, अवधिदर्शन ।

केवलदर्शन, ए चार अनाकार॥

चखु अचरकू उही ।केवल दंसण अणागारा ॥१२॥

छ लेस्यानां नामः-कृष्णलेस्या। नीललेस्या, कापोत लेश्या ।

तेजोलेस्या,पद्मलेस्या, शुक्लेस्या,१६भव्यबेभेद;भव्य-अभव्य

किण्हा नीला काऊ । तेऊ पम्हाय सुक्क भविअरा ॥

छ समकित नाम--वेदक वा षयोपसम, समकित क्षायक, उपशम, मिथ्यात्व ।

मिश्र, सास्वादन ए छ; हवे संज्ञीनामः--संज्ञी,१ असंज्ञी; २

वेअग षइ गु वसम मिछ । मीससासाण सन्नि अरे१३

हवे बासठ मार्गणाए चौद जिव स्थानक फलावे छेः–संज्ञी

पंचेंन्द्रिपर्याप्त, अपर्याप्ता, एबे; १३ मार्गणाए होय ते कहे छे:—देवगति, नर्कगति, विभंग ज्ञान, मतिज्ञान, श्रुतज्ञान, अवधिज्ञान, अवधिदर्शन, ७ ॥

आहारिनामः--आहारि, अणाहारि; ।

आहारे अर जेआ । सुरनिरय विभंग मइ सु उहि दुगे

उपशम समकित, क्षायक समकित, क्षयोपसमकित, पद्मलेस्या ११ ।

शुक्ललेस्या, संज्ञी; ए तेर मार्गणाए सन्निपर्याप्त, अपर्याप्त, एबे जिव स्थानक ॥

सम्मत तिगे पम्हा । सुक्का सन्नीसु सन्नि दुगं ॥१४॥

तेजो लेस्यानी मार्गणाए जिव स्थानक-संज्ञी पंचेन्द्रि पर्याप्त, अपर्याप्त, बादर एकेन्द्रि अपर्याप्ता ए त्रण छे देवता चवीने तेजु लेस्याथी एकेन्द्रि थाय छे; माटे गवेष्युं छे. ॥

मनुष्य गति मार्गणाए जिवस्थानक त्रण छे. संज्ञी पंचेन्द्रि पर्याप्त अपर्याप्त, असंज्ञी अपर्याप्ता ३ चौद स्थानके उपजे ते. अपर्याप्तज मरे माटे नरने विषे.

तमसन्नि अपज्ज जुअं । नरे सबायर अपज्ज तेउए ॥

चार गया पदनो संबन्ध छे असंज्ञी मार्गणाए बार जिव स्थानक जाणवां. संज्ञो पर्याप्त, अपर्याप्त, ए बे विना बेन्द्रिनी मार्गणाए बेन्द्रि पर्याप्त, अपर्याप्त, ए बे. तेरन्द्रिनी मार्गणाए तेना बे भेद, चोरिंद्रिनी मार्गणाए तेना बे एम जाणवां ॥

पृथ्वी, अप, तेज, वायु, वनस्पतिकाय, एकेन्द्रि; एछमार्गणाए सूक्ष्म पर्यात, अपर्याप्त, बादर पर्याप्त, अपर्याप्त, ए चारजिव स्थानक छे. हवे— ।

थावर एगिंदि पढमा । चउ बार असन्निदु दुविगले १४

त्रसकायनी मार्गणाए जिव स्थानक दस छेलां ते; बेरंदि, तेरंदि चोरंदि, असंज्ञी, संज्ञी, पर्याप्त, अपर्याप्त अविरति मार्गणादिक १८ मार्गणाए कहे छेः—अविरति मार्गणा, ।

आहारिमा० तिर्यंचमा०काय योगमा०क्रोध,मान,मायालोभ,मतिअज्ञान,श्रुतअज्ञान,१०

दस चरम तसे अजया । हारग तिरि तणु कसायदुअन्नाणे

कृष्णलेस्या, निललेस्या, कापोतलेस्या,भव्य, अभव्य,१५।

अचक्षु दर्शन, नपुंसक, मिथ्यात्व; ए अराढ मार्गणाए सर्व चौद जिव स्थानक होय. ॥

पढम तिलेसा भविअर । अचक्खु नपुं मिच्छि सव्ववि १६

अगिआर मार्गणाए जिव स्थानक एक संज्ञी पर्याप्त छे. मार्गणा नाम केवलज्ञान,केवल दर्शन. २ ।

सामायक चारित्र ३ छेदोप स्थापन,४ परिहार विशुद्धि,५ सूक्ष्म संपराय,६ यथाख्यात,७ मनपर्यव८ देसविरति,९ मनयोग१० मिश्रद्रष्टी११ ए अगिआरमां तएक जीव स्थानक ॥

पज्ज सन्नि केवलदुग । संजम मणनाण देसमण मिसे॥

वचन योग मार्गणाए बेरन्द्रि,तेरंद्रि, चोरन्डि, असंज्ञि, संज्ञी, ए पांच पर्याप्ता आय. पांच भेद पण गवेख्या छे ।

चक्षुदर्शन मार्गणाए जीवस्थानक ३ अथवा ६ होय तेनां नामः-चोरिन्द्रि, असंज्ञी, संज्ञी, पंचेन्डि, ए चक्षु ए पर्याप्ता तथा तेहीज अपर्याप्ता गणतां ७ भेद पण गवेख्या छे ॥

पण चरम पज्ज वयणे । तिअ ठवा पज्जियर चरकुमि १७

हवे स्त्रीवेद, पुरुषवेद, पंचेन्द्रि, ए त्रण मार्गणाए ठेला चारजीवस्थानक ठे.संज्ञीपर्याप्त,अपर्याप्त असंज्ञीपर्याप्त, अपर्याप्त ए चारअसंज्ञीमां स्त्री पुरुषवेद नथी पणी बहु श्रुत गम्य ।

हवे अणाहारिनो मार्गणाए जीवस्थानक संज्ञीपर्याप्त, अपर्याप्त, सूक्ष्म अपर्याप्त, बेरन्द्रि अपर्याप्त, तेरन्द्रि अपर्याप्त, चोरन्द्रि अपर्याप्त, असंज्ञी अपर्याप्त, अने बादर अपर्याप्त, एआठ होय ॥

थी नर पणिंदि चरमा। चउ अणाहारे दुसन्नि ठ अपज्जा

हवे सास्वादन गुणठाणानी मार्गणाए सात जीव स्थानक, ते आठ उपर कह्यां तेमांथी सूक्ष्म अपर्याप्त काढतां बाकी सात होय ।

सास्वादनेए बासठेमार्गणाचौद जीवस्थानके कहीरह्या;हवे मार्गणाबासठेचउदे गुणठाणां कहे ठेः–

ते सुहम अपज्ज विणा । सासणि इत्तो गुणे वुठं ॥१८॥

हवे पांच मार्गणाए चौदे गुणठाणां ठे. ते पांचनां नाम–मनुष्यगति, संज्ञी, पंचेन्द्रि, भव्य, त्रस, ए पांचमां सर्वे गुणठाणां ठे ॥

पेहेलां पांच गुणठाणां त्रियँच गतिनी मार्गणाए ठे. पेलां चार गुणठाणां देवनर्कगतिनी मार्गणाए ठे ।

पण तिरि चउ सुर निरया नरसन्नि पणिंदि भवतासिसव्वे

सात मार्गणाए गुणठाणां कहे ठेः एकेन्द्रि, बेरन्द्रि, तेरन्द्रि, चोरिन्द्रि पृथ्वीकाय, अपकाय, वनस्पतिकाय७ ।

ए सातमां मिथ्यात, सास्वादन, ए बे गुणठाणां ठे. हवे गति त्रस; तेउकाय, वायुकाय,अभव्य ए त्रण मार्गणाए एकमिथ्यात्व गुणठाणु ठे ॥

इग विगल नूदगवणे । उड एगं गइ तस अन्नवे १ए

हवेठ मार्गणाए नवगुणठाणां होय; ते पुरुषवेद, स्त्रीवेद, नपुंसकवेद, क्रोध, मान, माया ए ठमां मिथ्यात्वथी नवमाअनिवृत्ति सुधी होय. ने लोजनी मार्गणाए दश गुणठाणां ठे ।

अविरति मार्गणाए मिथ्यात्वादिक चार गुणठाणां ठे. मति अज्ञान, श्रुत अज्ञान, विनंगज्ञान ए त्रण मार्गणाए मिथ्यात्व, सास्वादन, ए बे अथवा केटलाक त्रण गुणठाणां कहे ठे. मिश्र सहित ॥

वेअतिकसायनव दसलोने। चउअजइडति अन्नाण तिगे

चक्षुदर्शन, अचक्षुदर्शन, ए बे मार्गणाए बार गुणठाणा ।

पेलां हवे यथाख्यात चारित्रनो मार्गणाए ठेलां चार गुणठाणां होय ॥

बारस अचक्कु चक्कुसु । पढमा अहखाइ चरम चउ२०

मनपर्यव ज्ञाननी मार्गणाए ठठु, सातमु, आठमु, नवमु, दशमु, अगिआरमु, बारमु, एसात गुणठाणां ।

सामायक ठेदोपस्थान ए बे चारित्रनी मार्गणाए ठठु, सातमु, आठमु, नवमु, ए चार गुणठाणां ठे. परिहार विशुद्धि चारित्रनी मार्गणाए ठठु, सातमु; ए बे गुणठाणां होय ॥

मण नाणि सग जयाई ।समइअ ठेअ चउ डन्नि परिहारे

केवलज्ञान, केवलदर्शन, ए बे मार्गणाए तेरमु, चौदमु, ए बे ठेलां गुणठाणां ठे.

मतिज्ञान, श्रुतज्ञान, अवधिज्ञान, अवधि दर्शन, ए चार मार्गणाए चोथेथी बारमे सुधी नव गुणठाणा ठे ॥

केवल डुगि दोचरमा । जयाइ नव मइ सुउहि डुगे॥२१॥

खायक समकितनी मार्गणाए चोथाथी अजोगी सुधी अगियार गुणठाणां छे. मिथ्यात्व मारगणाए मिथ्यात गुणठाणुं एक; सास्वादन मार्गणाए बीजुं गुणठाणुं; मिश्रनी मार्गणाए त्रीजुं गुणठाणुं; देसविरतिनी मार्गणाए पांचमुं गुणठाणुं एक छे ॥

उपशम समकितनो मार्गणाए चोथाथी अगियारमा सुधी आठ गुणठाणा छे. वेदक क्षयोपसम समकितनी मार्गणाए चोथाथी सातमा सुधी चार गुणठाणा छे ।

अड उवसमि चउ वेयगि। खइए इक्कार मिछ तिगि देसे

सूक्ष्म संपराय चारित्रनी मार्गणाए दसमु एक गुणठाणुं छे इ. वे तेर गुणठाणा छे ते आवता पदमा कहेशे ।

मनयोग, वचनयोग, काययोग, आहारी, शुक्ललेस्या, ए पांच मार्गणाए मिथ्यातथी ते सजोगी सुधी तेर गुणठाणा छे ॥

सुहुमे अ सठाणं तेर । जोग आहार सुक्काए ॥७७॥

कृष्ण, निल, कापोत, ए त्रण लेस्यानी मार्गणाए मिथ्यातथी प्रमत्त सुधी गुणठाणा छ छे. तेजो पद्म, ए बे लेस्यानी मार्गणाए पेहेलाथी सातमा सुधी सात गुणठाणा छे ॥

असंज्ञीनी मार्गणाए पेहेलांबे गुणठाणां ।

असन्निसु पढम दुगं । पढम तिलेसासु छच्च दुसुसत्त ॥

हवे अणाहारिनी मार्गणाए मिथ्यात,१ सास्वादन,२ सजोगी३ अजोगी चोथुं अवीरति ए पांच गुणठाणा ।

अणहारी मार्गणाए छे समुदघातादिक आश्री जाणवां ए मार्गणाए गुणठाणा समाप्त ॥

पढमं तिम डुग अजया । अणाहारे मग्गणासु गुणा ॥२३॥

मन, वचन साथे ते चार पद जोमतां आठ थाय ते सतमन, असतमन, मिश्रमन, व्यवहार मन, सतवचन, असतवचन, मिश्रवचन, व्यवहार वचन, ए आठ; वैक्रीय काययोग, आहारक काययोग, ॥

हवे पंदर योगनां नाम कहेछेः- सत. असत, मिश्र, असत्या अमृखा ।

सच्चे अरमीस असच्च मोस । मणवय विउवि आहारा

उदारिक काययोग, एत्रणयने मिश्र शब्द जोमतां त्रण वधे; ते उदारिकमिश्र, वैक्रीयमिश्र, आहारक मिश्र, कार्मण काययोग ए पंदर जोग, हवे ते जोग बासठ मार्गणाए फेलावे छे. अणहारीनी मार्गणाए कार्मणकाययोग छे.

उरलं मीसा कम्मण । इय जोगा कम्म अणाहारे ॥२४॥

हवे २६ मार्गणाए पंदर जोग होय. ते मार्गणा अनुक्रमे कहेछेः- मनुष्यगति, पंचेन्द्रि, त्रसकाय, काययोग ४ । अचक्षु दर्शन, पुरुषवेद, नपुंसक वेद, क्रोध, मान, माया, लोभ, खायक समकित, क्षयोपशम समकित. १३ ॥

नर गइ पणिंदि तस तणु। अचक्खुनर नपुकसाय सम्मडुगे

संज्ञी, कृष्ण, निल, कापोत, तेजु, पद्म, शुक्ल, ए छ लेस्या; आहारी २१ । भव्य, मतिज्ञान, श्रुतज्ञान, अवधिज्ञान, अवधिदर्शन ए छविस मार्गणाए सर्व जोग होय ॥

सन्नि छ लेसा हारग । भव मइसु उहि दुगि सब्वे ॥२५॥

मति, श्रुत, विभंग, ए त्रण अ

तिर्यंचगति, स्त्रीवेद, अविरति मा। ज्ञान, उपशम समकित, अज्ञ
र्गणा, सास्वादन समकित; ४ । ज्ञ, मिथ्यात्वने विषे ॥

तिरि इत्थि अजयसासण। अन्नाण उवसम अभव मिच्छेसु

देव गति, नर्क गति, बे मार्गणा
ए अगिआर; जोग उदारिक, उ
एटली मार्गणाए तेर जोग, आ। दारिक मिश्र, आहारक, आहा
हारक, आहारक मिश्र एबेविना। रक मिश्र; ए चार विना ॥

तेरा हार दुगूणा । ते उरल दुगूणा सुरनिर ए ॥२८॥

पृथ्वी, अप, तेउ, वनस्पति; ए। एकेन्द्रि, वायुकाय, ए त्रे मार्गणा
चार कायनी मार्गणाए कार्म्म। ए कार्मण, उदारिक, उदारिक
ण, उदारिक, उदारिक मिश्र, । मिश्र, वैक्रीय, वैक्रीय मिश्र; ए
ए त्रण जोग छे । पांच ॥

कम्मु रल दुगं थावरि। ते सविउव्वि दुग पंच इग पवणे॥

असंज्ञी मार्गणाए उदारिक दु। बेरेन्द्रि, तेरेन्द्रि, चौरिन्द्रि, ए त्र
ग, वैक्रीय दुग कार्मण, अस। ए मार्गणाए उदारिक दुग, का
त्यामृखा, ए छ जोग; पहेला। रमण, असत्या मृखा; ए चार
पांचमां छेलुं वचन जोग्रतां । जोग छे विगलमां ॥

छ असन्नि चरमवयजुय। ते विउव्वि दुगूण चउ विगलेसु

वचन जोग, सामायक, छेदोप
हवे जे मार्गणाए तेर जोग छे, स्थापन, चक्षुदर्शन, मनपर्यवज्ञा
ते कहे छेः-कार्मण, उदारिक मि। न, ए छ मार्गणाए उपर कह्या
श्र, ए बे विना मन जोग । ते तेर जोग छे ॥

कम्मुरल मिस विणु मण। वय समइअ छेअ चक्खु मण नाणे

हवे केवल ज्ञान, केवल दर्शन। अंतिम मन, वचन, सत असत्या
नी मार्गणा ए जोग कहे छे–उ। मृषा; ए सात योग केवलज्ञान,

दारिक डुग । कार्मण प्रथम । केवल दर्शने छे ॥

उरल दुग कम्म पढमं। तिम मण वय केवल दुगंमि२७

परिहार विसुद्धि मार्गणाए सत वचन१ असत वचन२मी श्र वचन ३ व्यवहार ४ मन सत, १ असत, ४ मिश्र, ३ व्यवहार ४ उदारिक; ए नव योग छे।

सूक्ष्म संपराय चारित्रनी मार्गणाए पण मनना; वचनना, ४ उदारिक काय;१ ए नव योग छे. मिश्र समकितनी मार्गणाए मनना, वचनना, उदारिक वैक्रीय ए दश योग छे. ॥

मण वय उरला परिहार।सुहुम नव तेउ मिसि सविक्कवा

देसविरति चारित्र मार्गणाए मनना, वचनना, उदारिक, वैक्रीय, वैक्रीय मिश्र; ए अगिआर जोग छे ।

यथाख्यात चारित्रनी मार्गणाए मन, वचन, उदारिक, उदारिक मिश्र, कारमण; ए अगियार जोग ए रीते बासठ मार्गणाए कह्या ॥

देसे स विउवि दुगा । स कम्मु रल मीस अहखाए२९

हवे बार उपयोग नाम त्रण अज्ञान मति, श्रूत, विभंग; पांचज्ञान- मति, श्रुत, अवधि, मनपर्यव, केवल, चार दर्शन भेद.

चक्षु, अचक्षु अवधि, केवल, ए बार जीवनुं लक्षण उपयोगता॥

तिअनाण नाणपण चउ।दंसणबार जिअलखणु वउगा

हवे बासठ मार्गणाए ते उपयोग कहे छेः-मनपर्यव, केवलज्ञान, केवल दर्शन, ए त्रण विना।

देवगति, नर्कगति, तिर्यंचगति, अविरति, ए चार मार्गणाए नव उपयोग छे. उपर कह्या ते त जी बाकीए रह्या ते छे ॥

विणु मण नाण दुकेवल।नवसुर तिरि नरय अजएसु३०

हवे तेर मार्गणा ए उपयोग क हे छेः-त्रसकाय, मन, वचन,का। ययोग, स्त्री, पुरुष, नपुंसकवेद। शुक्ल लेस्या, ८ आहारी, मनुष्य गति, पंचे न्द्रि, संज्ञी, जव्य; ए तेर मा र्गणाए बार उपयोग छे।

तस जोग वेअ सुक्का ।हार नर पणिंदि सन्नि जवि सवे॥

हवे अगिआर मार्गणाए उपयो ग कहे छेः–चक्षुदर्शन, अचक्षु। दर्शन, कृष्ण, निल, कापोत, ते। जो, पद्मलेस्या। क्रोध, मान, माया, लोज;११ ए मार्गणाए केवलज्ञान, केव ल दर्शन विनादश उपयोगछे॥

नयणे यर पण लेसा। कसाय दस केवल दुगूणा॥३१॥

चक्षुदर्शन, अचक्षुदर्शन, ए चार छे. एकेन्द्रि, बेरन्द्रि, तेरन्द्रि, पृ थ्वी, अप, तेउ, वाउ, अने वन चौरिन्द्रि,असंज्ञी, एबे मार्गणा ए उपयोग–मति अज्ञान, श्रुत अज्ञान। स्पति; ए आठ मार्गणाए उप योग मतिअज्ञान, श्रुत अज्ञान अचक्षुदर्शन; एत्रण उपयोगछे॥

चउरिंदि असन्निउ अनाण।दंसइग बिति थावर अचक्खू

हवे छ मार्गणाए पांच उपयो। ग छे.मतिअज्ञान, श्रुतअज्ञान,। विजंगज्ञान, चक्षुदर्शन, अच। क्षु दर्शन। छ मार्गणानां नामः-मतिअज्ञान, श्रुतअज्ञान, विजंगज्ञान, अजव्य मिथ्यात, सास्वादनमां उपर क ह्या ते पांचे उपयोग छे॥

ति अनाण दंसण डुगं। अनाण तिग अजव मिछ डुगे॥३२॥

केवलज्ञान, केवलदर्शन, ए बे। मार्गणाएकेवलज्ञान,केवलदर्श। खायक समकित, यथाख्यातचा रित्र, ए बे मार्गणामां त्रण अ ज्ञान विना पांच ज्ञान, चार दर्श

न ए बे उपयोग छे ।   न; ए नव उपयोग छे ॥

केवलदुगे निअदुगं । नव तिअनाण विणु खइय अहखाए

चक्खु, अचक्खु, अवधि ए दर्शन त्रणय; मतिश्रुत अवधि ए छ उपयोगदेसविरतिनीमार्गणाएछे।

मिश्र समकितनी मार्गणाए त्रण अज्ञान, मीश्र त्रण दर्शन; ए छ उपयोग छे.

दंसण नाणतिगं देसि । मीसि अन्नाण मीसंतं ॥ ३३ ॥

दस उपयोग अणाहारीए छे. हवे अगिआर मार्गणाए सात उपयोग छे; ते अनुक्रमे कहे छेः–

हवे अणाहारी मार्गणाए मनपर्यवज्ञान, चक्षुदर्शन; ए बे उपयोग विना ।

चक्षुदर्शन, अचक्षुदर्शन. अवधि दर्शन, मति, श्रुत, अवधि मनपर्यव, ए सात ॥

मणनाण चखु वज्जा । अण हारे तिन्नि दंस चउनाणा॥

हवे ते अगिआरनां नाम कहे छेः–चारज्ञान; मति, श्रुत, अवधि, मनपर्यव; चारसंजम–सामायक, छेदोपस्थान, परिहार विशुद्धि, सूक्ष्म संपराय, उपसम समकित ।

क्षयोपशम समकित, अवधिदर्शन;एअगिआर मार्गणाए पूर्वे कह्या ते सात उपयोगजाणवा॥

चउनाण संजमो वसम । वे अगे उहि दंसे अ ॥३४॥

हवे बीजा आचार्यना मतान्तर त्रण योगमां; जीवस्थानक, गुणठाणा, जोग, उपयोग, तेमां भेद छे; ते कहे छे-एमनो अभिप्राय केवल एक, एक जोग संबंधी।

मन शब्द प्रथम लीधो छे. हवे वचन योगे जीव स्थानक आठ गुणठाणा बे, योगचार, उपयोग चार; अनुक्रमे नाम कहे छेः–

छे. अमे प्रथम समुदाये कह्युंछे; तेथी पाठान्तर छे. बाकीतो जिन मतमां भेदपडे नही-मनयोगे जीव स्थानक बेछे; संज्ञी पर्याप्त, अपर्याप्त; गुणठाणा तेर छे. अजोगी विना जोग तेरछे. कार्म्मण, उदारिक मिश्र ए बे विना तेर उपयोग बारछे. मन योगे नाम आवते पदे कहेशे। बेरन्दि, तेरन्दि, चोरन्दि, असंज्ञी ए चार; पर्याप्त, अपर्याप्त ए आठ जीव स्थानक; मिथ्यात्व, सास्वादन; ए बे गुणठाणा छे. कार्मण काय, उदारिक, उदारिक मिश्र, सत्यामृखा ए चार योग छे उपयोग–मतिअज्ञान, श्रुत अज्ञान, चक्षुदर्शन, अचक्षुदर्शन; ए चार उपयोग ॥

दोतेर तेर बारस । मणे कम्मा अठ दु चउ चउवयणे॥

हवे काययोगे जीव स्थानक चार, गुणठाणा बे; योग पांच, उपयोग त्रण, तेनो विवरो अनुक्रमे कहे छेः–सूक्ष्म, बादर, पर्याप्त, अपर्याप्त, ए चार जीव स्थानक छे. मिथ्यात्व, सास्वादन,ए बे गुणठाणा छे. उदारिक उदारिक मिश्र, वैक्रिय वैक्रीय मिश्र कार्मणकाय, ए पांच योग छे. मतिअज्ञान, श्रुतअज्ञान, अचक्षु दर्शन, ए त्रण उपयोग छे. ए काय योगे। ए रीते प्रथम त्रणयोगे जीव स्थानक, गुणठाणा, योग, उपयोग; एटला भेद बीजा आचार्यनी अपेक्षा देखाड्यो ॥

चउ दु पण तिन्नि काये । जिय गुण जोगो वउगन्ने३७

हवे बासठ मार्गणाए छ लेस्या कहे छेः–लेस्या छनी मार्गणाए जे लेस्यानी मार्गणा तेज लेस्या

छे. कृष्णमां कृष्ण, नीलमां नील, कापोतमां कापोत, तेजुमां तेजु, पद्ममां पद्म; अने शुक्लमां शुक्ल।

एकेन्द्रि, असंज्ञी, पृथ्वीकाय, अपकाय वनस्पतिकाय, ए पांच मार्गणाने विषे॥

छसु लेसासु सठाणं। एगिंदि असन्नि नू दग वणेसु॥

पेहेली चार कृष्ण, नील, कापोत, तेजु; लेस्याउ छे. उपरनी पांचे मार्गणाउमां पेहेली कृष्ण, नील, कापोत, ए त्रण्ये ते कहेछेः

नर्कगति, बेरन्द्रि, तेरिन्द्रि, चौरिन्द्रि, तेउकाय, वायुकाय, ए छमां पहेली त्रण लेस्या छे॥

पढमा चउरो तिन्निउ। नारय विगल ग्गि पवणेसु॥३६॥

यथाख्यात चारित्र, सूक्ष्म संपराय, केवलज्ञान, केवलदर्शन।

एडुग, ए चार मार्गणाए शुक्ल लेस्या एक छे; बाकी एकतालिस मार्गणानां नाम–गति ३ पंचेन्द्रि १ त्रस १ योग ३ वेद ३ कषाय ४ ज्ञान ७ संजम ५ दर्शन ३ नव्य २ समकित ६ संज्ञी १ आहार २ ए एकतालिसमां छ लेस्या छे. एवासठ मार्गणाए लेस्या कही॥

अहखाय सुहुमि केवल। डुगि सुक्का छवि सेसठाणेसु॥

हवे अल्पाबहुत कहे छे–प्रथम गति चारनो सर्वथी थोडा मनुष्य संख्याता छे. उत्कृष्टा उगणत्रीस आंक सुधी, तेथी नार्की असंख्यात घणा छे. ते नार्कीथी

देवता असंख्यात घणा छे. देवताथी तिर्यंच सूक्ष्म सुधी अनंत घणा छे; ते आवता पदमां कहेशे–।

थोडा बेनेअसंख्याता; एकनेअनन्ता; उपरकह्यातेनेजाणजो ॥

नर निरय देव तिरिआ। थोवा ङ असंख णंत गुणा॥३७॥

हवे पांच इन्द्रिमार्गणाए अल्पाबहुत पदमां अनुक्रमे कहे छे–थोडा पंचेंन्द्रि, चोरन्द्रि, तेरन्द्रि, बेरन्द्रि, एकेन्द्रि।

ए मार्गणाए थोडाघणा छे, तें आणय, वीसेसा अधिका, एक अनन्तगुणा ॥

पण चउ ति ङ एगिंदि। थोवा तिन्नि अहिया अणंतगुणा

हवे छ काय मार्गणाए थोडाघणा कहेछेः--त्रसकाय थोडा; तेथी अग्निकाय, असंख्यातघणा।

पृथ्वीकाय, अपकाय, वायुकाय; ए त्रणप्रत्येके वीसेसा अधिका वनस्पतिकाय अनन्ता ॥

तस थोव असंषग्गी नूजल निल अहिय वण णंता३८

हवे त्रण योगमार्गणानो अल्पाबहुत मनयोगी, वचनयोगी, काययोगी।

थोडाअसंख्यातगुणा, अनन्तगुणा ॥

मण वयण काय योगी। थोवा असंषगुणा अणंतगुणा

हवे त्रण वेदमार्गणानो अल्पाबहुत पुरुषवेदी थोडा, स्त्री संख्यातगुणी।

संख्यात पद स्त्री पदने कह्युंछे अनंतगुणा नपुंसक छे ॥

पुरिसा थोवा इत्थी। संष गुणा णंत गुण कीवा॥३९॥

हवेकषाय मार्गणानो अल्पाबहुत मानमार्गणा, क्रोधमार्गणा,

लोभमार्गणाए चार एकएकथी वीशेषा अधिका छे. हवे आठ ज्ञानमार्गणाए अल्पाबहुत कहे

मायामार्गणा ।

छे. मनपर्यवज्ञानी थोमा ॥

माणी कोही माई। लोभी अहिअ मणनाणिणो थोवा॥

अवधिज्ञानी असंख्यातगुणा; मतिज्ञानी, श्रुतज्ञानी ।

अधिका अवधिज्ञानीथी मतिश्रुत आपसमां तुल्य छे. तेथी विभंगज्ञानी असंख्यातगुणा ॥

उहि असंषा मइ सुअ। अहिअ समअसंष विभंगा ४०

विभंगज्ञानीथी केवलज्ञाननी मार्गणाए अनन्तगुणा सिद्धि सहिता

तेथी मतिश्रुत अज्ञानो अनन्त गुणा छे मांहोमाह्य तुल्य मतिश्रुतअज्ञानी

केवलिणो णंत गुणा। मइ सुअ अन्नाणि णंत गुणतुल्ला॥

हवे चारित्रनी मार्गणानो अल्पाबहुत सूक्ष्म संपराय चारित्रिया थोमा, तेथी परिहार विशुद्धि संख्यातगुणा ।

संख्यातपद कह्युं तेथी यथाख्यात चारित्रिया संख्यातगुणा ॥

सुहुमा थोवा परिहार। संष अहषा य संष गुणा ॥४१॥

तेथी छेदोपस्थापनी संख्यातगुणा तेथी सामायक चारित्र वन्त संख्यात गुणा ।

तेथी देसविरति असंख्याता छे; तेथी अविरति अनन्त गुणा छे॥

छेअ समईअ संषा। देस असंख गुणणंतगुण अजया॥

हवे चार दर्शननो अल्पा बहुत। थोडा असंख्याता, अनंताअनंता।

अवधि दर्शनी थोमा; तेथी चक्षु दर्शनी असंख्यात गुणा; तेथी केवलदर्शनी अनन्ता; तेथी अचक्षुदर्शनी अनंत गुणा छे ॥

थोव असंष डुणंता उहि नयण केवल अचक्खू ॥४२॥

हवे लेस्या उनो अल्पा बहुत कहे छे--पण पश्चानुपूर्वि लेस्या लेजो ।

शुक्ललेस्यावंत सर्वथी थोडा तेथी पद्मलेस्यावंत असंख्याता; तेथी तेजोलेस्यावंत असंख्याता तेथी कापोतलेस्यावंत अनन्ता; तेथी निललेस्यावंत अधिका; तेथी कृष्णलेस्यावंत अधिका ॥

पच्छाणु पुव्वि लेसा । थोवा दोऽसंख णंत दो अहिया॥

भव्यनी मार्गणानो अल्पाबहुत। अभव्य थोडा भव्य अनन्त गुणा ।

हवे समकित मार्गणानो अल्पा बहुत, सास्वादनसमकिती थोडा; तेथी उपशमसमकिति संख्यात गुणा ॥

अभवि अर थोवणंता । सासण थोवो वसम संखा४३॥

तेथी मिश्र समकिती. संख्यात गुणा; वेदकसमकिती, वेदक क्षयोपशम, ए एकज छे ।

असंख्यात गुणा तेथी क्षायक समकिती; तेथी मिथ्यासमकिती अनन्त गुणा छे ॥

मीसा संखा वेयग। असंख गुण खइअ मिच्छ ऽअणंता॥

हवे संज्ञी मार्गणा कहे छे-संज्ञी थोडा, असंज्ञी अनन्त गुणा छे ।

आहारीनी मार्गणा कहे छे-अणहारी थोडा, आहारी असंख्यात गुणा छे ॥

संन्नि-अर थोवणंता । अणहार थोवे अर [illegible]४४॥

हवे चौद गुणठाणे जीवना चौ

बीजे सास्वादन गुणठाणे जीवना भेद सात छे. बादर, एकेन्द्रि बेरन्द्रि, तेरन्द्रि, चौरिन्द्रि,अ

द भेद फलावे छे--मिथ्यात्व गु णठाणे जीवना भेद चौदे छे। संज्ञी; ए पांच अपर्याप्त, संज्ञी पर्याप्त, अपर्याप्त; ए मलीने सात

सव जिअठाण मिछे। सगसासणि पण अपजसन्निदुगं॥

बाकी गुणठाणां अगियार; ते मिश्र, देस, प्रमत, अप्रमत्त, निवृत्ति, अनिवृत्ति, सूक्ष्म संपराय, उपशान्त, क्षीण मो ह, सजोगी अजोगी ए अगि

समकित गुणठाणे जीवथानक। यारे जीव स्थानक संज्ञी पर्याप्त बे छे; संज्ञीपर्याप्त अपर्याप्त २। एक छे ५

सम्मे सन्नि दु विहो । सेसेसु सन्नि पज्जत्तो ॥ ४५ ॥

हवे गुणठाणे पंदर जोग कहे छे:-मिथ्यात, सास्वादन अने समकित; ए त्रण गुणठाणे जोग तेर होय।

आहारक दुगविना आठमे, नव मे, दशमे, अगियारमे तथा बा रमे ए पांच गुणठाणे जोग क हे छेः--

मिछ दुगि अजइ जोगा । हारदुगूणा अपुव पणगेउ ॥

मनना चार, वचनना चार। अने उदारिक; ए नवयोग उ परनां पांच गुणठाणे छें, वै क्रीय सहित ते कहे छेः--।

मिश्र गुणठाणे मनना, वचनना, उदारिक, वैक्रीय सहित दश जो ग छे; तेज पूर्वना नवने वैक्रीय, वैक्रीय मीश्र ए बे सहित अगि यार जोग पांचमे गुणठाणे छे.॥

मण वय उरल सविउवि मीसि स विउवि दुगदेसे॥४६॥

हवे छठे प्रमत्त गुणठाणे आहा रक, आहारक मीश्र, सहित त था पूर्वना अगिआर सुद्धां तेर । हवे अप्रमत्त गुणठाणे, वैक्रीयमीश्र, आहार

जोग छे. क मीश्र; विना अगिआर जोग छे

साहार दुग पमत्ते। ते विउवा हार मीस विणु इअरे ॥

हवे तेरमे गुणठाणे कहे छे:-;कार्मणकाय, उदारिक, उदारिक मीश्र, सत्यमन, असत्या मृषा, मनयोग, सत्य वचन योग, असत्या मृषा वचन योग, ए सात योग छे। आद्यन्त मन वचन, ते गया पद मां कह्यां छे सजोगी तेरमे. हवे अजोगी गुणठाणे जोगातित छे॥

कम्मु रल दुगंता इम। मण वयण सजोगि न अजोगी ४७ ॥

हवे गुणठाणे उपयोग बार कहे छे:-मिथ्यात्व, सास्वादन; ए बे गुणठाणे मति श्रुत, विभंग अज्ञान, चक्षु, अचक्षु, बे दर्शन; ए पांच उपयोग छे। हवे अविरति अने देसविरति, ए बे गुणठाणे उपयोग-मति श्रुत, अवधिज्ञान, चक्षु, अचक्षु तथा अवधि दर्शन ए छ छे ॥

ति अनाण दुदंसा इम दुगे अजय देसि नाण दंस तिगं ॥

मीश्र गुणठाणे तेज छे उपयोग; पण जेने समकित सबल, तेने ज्ञान सबल जेने मिथ्यात सबल, तेने अज्ञान सबल; पण उपयोग छे. हवे छठा गुणठाणाथी बारमा सुधी सात उपयोग छे-मति, श्रुत, अवधि, मनपर्यव, चक्षु, अचक्षु, अवधि दर्शन ए सात। छठाथी बारमा सुधि "जयाइ" पदनो अर्थ हवे तेरमे तथा चौदमे; ए बे गुणठाणे केवलज्ञान तथा केवल दर्शन; ए बे उपयोग छे ॥

ते मीसि मीस समणा। जयाइ केवल दुगं तदुगे ४८॥

हवे सिद्धान्तने तथा कर्म ग्रन्थने जे फेर छे ते देखाडे छे—सिद्धान्तमां सास्वादने ज्ञानी कह्या छे, अहिंयां अज्ञानी कह्या छे।

वली वैक्रीय तथा आहारक करतां उदारिक मीश्र, सिद्धान्त कार कहे छे; पण ते अहिंयां गवेख्युं नथी. मूल वैक्रीय अपर्याप्ते थाय छे पण उत्तरवैक्रीये अहिंयां गवेख्युं नहि ॥

सासण भावे नाणं । विउव्वगा हारगे उरल मिस्सं ॥

वली सिद्धान्तमां एकन्द्रिने सास्वादन गुणठाणु कह्युं नथी; ने अहिंयां तो कोइ जीव उपशम समकित वमतो एकन्द्रिमां जाय तेने सास्वादन थाय ।

एटला बोल अहिंयां गवेख्या नथी. सिद्धान्ते कह्या छे तो पण अहिंयां पूर्वानु योग छे माटे ॥

नेगिंदिसु सासाणो । नेहा हिगयं सुअ मयंपि ४९ ॥

हवे गुणठाणे छ लेस्या कहे छे—प्रथमथी छठा गुणठाणा सुधी सर्वे लेस्या छे. तेजु, पद्म, शुक्ल।

एक सातमामां त्रण उपर कही ते छे हवे आठमाथी तेरमा सुधी छए गुणठाणे शुक्ल एक लेस्या छे चउदमुं तोअलेसी छे ॥

छसु सव्वा तेउ तिगं । इगि छसु सुक्का अजोगि अल्लेसा॥

हवे बंधनां कारण चार कहे छे—मिथ्यात, अवृत्त।

कसायजोग, अहिंया प्रमाद जोगमां गवेख्यो छे. ए चार मूल बन्ध हेतु छे ॥

बंधस्स मिच्छ अविरइ । कसाय जोगत्ति चउ हेऊ ५०॥

हवे प्रथम मिथ्यातना पांच भेद कहे छे; अभिग्रहिक--गुण अवगुण अजाणे तेज भलुं जाणे

अभिनिवेष-वितराग वचन, जाणीने विपरित प्ररुपे—संशयिक--जिनवचनमां संदेह धरे.

कदाग्रह--अनभिग्रहिक सर्वद। शंन धर्मतुल्य जाणे । अनाभोगिक--जे धर्मकरणीप्र मुख करे ते अव्यक्त पणे ॥

अभिगहियमणभिगहिया।भिनिवेसिअ संसइय मणाभोगा

ए पांच मिथ्यात कह्यां; । हवे अवृत्त बार कहे छेः- मननो अण संवर फरसादि पांच इन्द्रिनो अण संवर, छकाय जी वना वधादिकनो अण संवर, ए बार अवृत्त ॥

पण मिच्छ बारअविरइ। मण करणानियमुछजिअ वहो ५१

हवे कषायबंधस्थानकना उ त्तर भेद कहे छे नवनो कषाय हासादिक छ, स्त्री वेदादि त्रण, मली नव अनन्तानुबंधी.क्रोध, मान, माया,लोभ, अप्रत्याख्या नि प्रत्याख्यानी संजलनाए सो ल मले पचीस भेदे कषाय. हवे पंदर जोग-मन, वचन, काया। ना ए पंदर जोग । ए चारे मूलबन्ध हेतुना उत्तर भेद सत्तावन थया ॥

नव सोल कसाया पनर जोगा इअ उतराउ सगवन्ना ॥

हवे मूलबन्ध हेतु चार, तेने गु णठाणां कहे छ·कीयां गुणठा णां केटलां, कीयां बन्ध स्थान के; ते कहे छे. एक मिथ्यात्व,। चार गुणठाणां. सास्वादन, मी। श्र, समकित, देसविरति; ए चा। र हवे पांच गुणठाणां--प्रमत्त,। पेहेले चारे बंध हेतु छे. मिथ्या त, अवृत्त, कषाय, योग. बे, त्र ण, चार, पांचमे गुणठाणे मि थ्यातविना त्रण बंध हेतु छे. छ,

अप्रमत्त, अपूर्व, अनिवृत्ति, सू। क्ष्मसंपराय; ए पांच. त्रण गु। ठाणां -उपशान्त, क्षीण, सजो। गी केवली; ए त्रण ॥	सात, आठ, नव, दश, कषा य, योग, ए बे छे ११-१२-१३ एक जोग ए प्रतियो बंध छे चौदमे अबंध छे. ॥

इग चउ पण तिगुणेसु चउति दु इग पच्चउ बंधो॥५२॥

हवे एकसो विस प्रकृति, चार बन्धहेतुमां कइ; केटली प्रकृति केटला, किया बन्ध हेतुथी बंधाय ते कहे छेः-साता वेदनि चारे बन्ध हेतुथी बंधाय छे. सोल प्रकृति, मिथ्यात्व एक बन्ध हेतुथी बंधाय छे; तेनां नाम-नर्कत्रिक, जातिचार, स्थावर चोक, हुंडक, छेवठो, आताप, नपुंसक, मिथ्यात्व ए सोल. हवे पांत्रीस प्रकृति मिथ्यात्व, अवृत्त, ए बे बंधहेतुथी बंधाय तेनां नाम-तिर्यंच त्रिक, थीणंधीत्रिक, दुर्भगत्रिक, अनन्तानुबन्धि चोक, मध्यसंघयण, मध्यसंस्थान, कुख गइ, निच गोत्र, उद्योत, स्त्रीवेद, वज्ररिषभनाराच, मनुष्यत्रिक, अप्रत्याख्यानिचोक, उदारिक, ए पांत्रीस छे ते हेतुथी बांधे ॥

चउ मिच्छ मिच्छ अविरइ पच्चईया साय सोलपण तिसा॥

आहारक शरीर, अंगोपांग जिन नाम विना बाकी पांसठ बंधाय तेनां नाम-प्रत्याख्यानि, ४ सोग, अरति, अस्थिर, बे अजस, अशाता, देवायु, नीद्राडुग, देव डुग, पंचेन्द्रि, शुभविहायोगति, त्रसदस वैक्रीय, उपांग समचोरस, निर्माण, वर्णचोक, ४ अगरु लघु, ४ हास, रति, भय.

हवे जोगविना त्रण बन्ध हेतु। कहे छे।

दुगंछा, पुरुषवेद, संजलन चोक, ४ दर्शनावर्णी चोक, ४ ज्ञानावर्णी ५ अन्तराय, ५ उंचगोत्र, शरीर, १ ए पांसठ प्रकृति हवे मिथ्यातविना जिन नाम त्रण हेतु ए बंधाय. आहारक कषायजोग, ए बे प्रति बंधाय. एथी पांसठ प्रकृति बंधाय छे ते। सर्वमली १२० ने बंध हेतु कह्यां ॥

जोग विणु ति पच्चइया। हारग जिण वज्ज से साउ ५३॥

हवे गुणठाणे उत्तर बन्ध हेतु सत्तावन मध्ये कये गुणठाणे केटलो बन्ध हेतु छे; अनुक्रमे पंचावन पचास, तेतालिस, छेतालिस, पेहेले, बीजे, त्रिजे, चोथे।

चालिस पद उपरना पदमां जोडजो. उगणचालिस, छविस, चोविस, बाविस; पांचमे, छठे, सातमे, आठमे ॥

पण पन्न पन्न तियछहिय। चत्त गुण चत्त छ चउ दुगवीसा॥

सोल, दश, नव, नव, सात; नवमें, दशमे अगियारमे, बारमे। तेरमे,

हेतु ए रीते. चौदमे तो बन्ध हेतु एके नथी ॥

सोलस दस नव नव सत्त। हेउणो न अजोगंमि ५४ ॥

हवे उपर गुणठाणे उंधे बन्ध स्थानक कह्यां; पण घटाडयानां नाम कहे छे- मिथ्यात गुणठाणे पंचावन कह्यां ते सत्तावनमांथी आहारक शरीर, मीश्रक दुग, पांच मिथ्यात्व, ए सात विना ॥

ए बेउणा पंचावन छे. हवे सास्वादने पचास हेतु कह्या; ते आहार

पण पन्न मिञ्च हारग। डुगूण सासणि पन्न मिञ्च विणा॥

हवे मिश्र गुणठाणे तेतालिस छे; ते आहारक डुग, मिथ्यात पांच, उदारिक मीश्र वैक्रिय मीश्र कार्म्मण, अनंतानुबंधी चार; ए चौद विना ॥ तेतालिस मीश्रे बंध छे. हवे छेतालिस बंध हेतु कहे छे ॥

मिस्स डुगकम्म अण विणु। तिचत मीसे अहछचत्ता५५

उदारिक मीश्र, वैक्रीय मीश्र, कार्मण, ए त्रण त्रेतालिसमां मेलवीए ते वारे चोथे गुणठाणे छेतालिस बंध हेतु छे। त्रसनी अविरति, कार्म्मण, उदारिक मीश्र, अप्रत्याख्यानि चोक चोथे छेतालिस हता, ते मांथी ए सात

सडु मिस्स कंम अजए।अविरइकंमुरल मीस बि कसाए

मूकी बाकी उगणचालिस बन्धहेतु छे, देसवृत्तिए। छविस बन्धहेतु, आहारक डुग सहित छठे प्रमत्ते छे; ते केम? ते आवता पदमां कहेशे॥

मुत्तु गुण चत्त देसे। छवीस साहार दु प्रमत्ते ५६॥

हवे पांचमे उगणचालिस हती तेमांथी पन्नर काढतां बाकी चोविस रहे; तेमां आहारकडुग मेलतां छविस छे. पन्नरनां नाम–अवृत अगिआर, अने प्रत्याख्यानिचोक मली पन्नर थाय। वर्जवां उपरना छविसमांथी वैक्रिय मिश्र, आहारक मीश्र ए बे रहित सातमां अप्रमत्ते॥

अविरइइगार तिकसाय। वज्ज अपमत्तिमीस डुगरहिया॥

चोविस होय हवे फरी आठमे अपूर्वे। बाविस; वैक्रीय, आहारक, ए बे विना॥

चउ वीस अपुव्वे पुण । दुवीस अविउव्विआहारा५७॥

हवे दसमा सूक्ष्म संपराय गुणठाणे उपरना सोलमांथी छ काढतां दश बन्ध स्थानक छे स्त्री, पुरुष, नपुंसक, संजलन क्रोध, मान, माया ए छ विना ॥

नहि छ बन्ध हेतु हासादिक.। हास, रत, अरत, भय, शोक। दुगंछा; ६ नवमे गुणठाणे । सोल बन्ध हेतु छे ।

अछहास सोल बायरि सुहुमे दस वेअसंजलणति विणा ॥

तेरमा सजोगी गुणठाणे पूर्वे कहेला सात, बंन्ध हेतु छे; जोग प्रति. सतमन, असत्या अमृषा मन, सत्य वचन, असत्या अमृषा वचन, उदारिक, उदारिक मीश्र, अने कार्म्मण ए सात छे ॥

बारमे क्षीणमोह, अगियारमे। उपशान्त मोहे संजलन लो। भ विना नव बन्ध हेतु छे ।

खीणु वसंति अलोभा । सजोगि पुव्वुत्त सग जोगा५८॥

हवे चौद गुणठाणे मूल कर्मनो बन्ध कहे छे. पेहले, बीजे, चोथे, पांचमे, छठे, सातमे; ए छ गुणठाणे आयु वांधतां आठनो बन्ध; आयु न बांधतां सातनो । बन्ध ।

त्रीजे, आठमे, नवमे, आयु बंध नथी सातनो बन्ध छे ॥

अपमत्तंता सत्त छ । मीस अपुव्व बायारा सत्त ॥

दशमे मोहनी क्षयथये मोहनी। आयु विना छनो बन्ध छे. हवे। एकनो बन्ध छे ते कहे छे ।

उपरनां अगिआरमुं, बारमुं, तेरमुं; ए त्रणमां एक वेदनिनो बन्ध छे चौदमे अजोगिये अबन्ध छे

बंधहिं छ सुहुमो एग । मुवरिमा बंधगा जोगी ५९॥

हवे चौद गुणठाणे कर्मनी उद य, सत्ता, कहे छेः—मिथ्यातथी दसमा सुधी दस गुणठाणे सत्ता, उदय ।

आठे होय. मोहनी विना बारमे सातनो उदय सत्ता छे॥

आसुहुमं संतुदए । अठवि मोह विणु सत्त षीणम्मि ॥

तेरमे, चौदमे, चारनो उदय; चारनी सत्ता छे. वेदनि, आयु, नाम, गोत्र, ए चार उपशान्त अगियारमे आठे छे ।

सत्तामां सातनो उदय छे; उपशान्ते ॥

चऊ चरिम दुगे अठउ । संते उवसंति सत्तु दए ६०॥

सात, आठनी छेली आवलिए आयु कर्मनी उदिरणा नथी माटे सात. मीश्र, त्रिजे गुणठाणे सदा आठनी उदिरणा छे. मर्ण नथी माटे हवे वेदनि आयु विना

हवे चौदे गुणठाणे कर्मनी उदिरणा कहे छेः—उदिरणा मिथ्यात्व, सास्वादन, अविरति, देसविरति, प्रमत्त, ए पांच गुणठाणे ।

उयरंति पमत्तंता । सग ठ मीस ठ वेअ आउ विणा ॥

छ कर्म, पांच कर्म, दशमे उदिरे छे; वेदनि आयु विना छ. वेदनि मोहनी आयु विना पांच अगियारमे पांच कर्मनी उदिरणा छे ॥

छनी उदिरणा सातमे, आठमे, नवमे, ए त्रण गुणठाणे छे ।

छग अपमत्ताइ तउ । छ पंच सुहुमो पणु बसंतो ६१ ॥

हवे बारमे क्षिणमोहे पांचनी त

था बे कर्मनी उदिरणा छे प्रथम पांच उदिरे छे. पछी ज्ञानावर्णी, दर्शनावर्णी, अंतराय; ए त्रण कर्म क्षय थयेनाम, गोत्र, ए बे कर्म उदिरे छे; तेरमे पण नाम, गोत्र, एबेनी उदिरणाछे।

अजोगी चौदमे उदिरणा नथी गुणठाणे वर्तता जीव तेनाअल्पाबहुत कहे छेः-उपशान्त अगियारमे वर्तता जीव थोडा उत्कृष्टा ५४ छे माटे ॥

पण दो षीण दु जोगी। णुदीरगु अजोगि थोवउ वसंता॥

तेथी क्षिण मोह बारमे गुणठाणे संख्यात गुणा जे माटे। क्षपक श्रेणिए चढता उत्कृष्टा १०८ होय माटे तेथी सूक्ष्म संपराय दशमाना।

अनिवृत्ति नवमाना आठमा अपूर्वना ए त्रण आपसमां सरखा. बारमाथी अधिका ते केम चोपन उपशमना एकसो आठ, क्षपकना बन्नेना मली एकसो बासठ थाय माटे विशेषा अधिका कह्या छे ॥

संष गुणा षीणसुहुमा। निअट्टिअपुव्व सम अहिया॥

तेथी सजोगी केवली गुणठाणे वर्तता जीव संख्यात गुणा छे. उत्कृष्टा बे कोडथी नव क्रोड छे; माटे हवे तेथी सातमा अप्रमत्त गुणठाणे वर्तता जीव संख्यात गुणा छे. उत्कृष्टा बे हजार कोडथी नव हजार क्रोड छे, माटे तेथी छठा प्रमत्ते संख्यात गुणा; अप्रमत्तथी प्रमत्ते संख्याता होय माटे।

संख्यात गुणा पद प्रथमे उपरना पदमां गण्युं छे, तेथी देसवृत्ति गुणठाणे असंख्यात गुणा जीव छे. तिर्यंच, गर्भज, पंचेन्द्रि पर्याप्ता त्रव्या तेथी सास्वादने वर्तता जीव असंख्यात गुणा पण होय; तेथी मिश्र गुणठाणे असंख्याता सास्वादनथी काल अन्तर मुहूर्त ते मोटो छे ते माटे ॥

जोगि अपमत्त इअरे। संष गुणा देस सासणा मीसा॥

तेथी अविरति समकिती असं।	उपर कह्या देस, सास्वादन, मी
ख्यात गुणा छे. चारे गतिमां।	श्र, अविरति, अजोगी मिथ्या
पामीए माटे तेथी अजोगी अनं।	त्व; तेमां चारने असंख्यात पद
त गुणा छे. सिद्ध जगवान छे,।	अने बे पाछलाने अनन्त पद
तेथी मिथ्याति अनन्त गुणाछ।	जोम्यु छे ॥

अविरय अजोगि मिछा । असंख चउरो छुवेणंता ६३

हवे मूल पांच जाव कहे छे–	परिणामिक, ए पांच जाव. हवे
उपशम, क्षायक, क्षयोपशम,।	तेना उत्तर जेद कहे छे-अनुक्रमे
उदयिक जाव, ४।	गणजो-बे, नव, अढार, एकविश

उवसम षय मीसो दय । परिणामा छु नवठारइग वीसा

त्रणय ए उत्तर जेद त्रेपन स।	उपशमना बे जेद–उपशम सम
न्निपाति ते जेमां बे, त्रणादि।	कित, उपशम चारित्र; ए प्रथम
जाव मले ते सन्नि पाति।	जाव जेद छे ॥

तिअ जेअ संनिवाइय । सम्मं चरणं पढम जावे ॥६४॥

हवे त्रीजा क्षायक जावना नव।	क्षायक समकित, दानादि पांच
जेद कहे छे–केवल ज्ञान, केव।	लब्धि दान, लाज, जोग, उप
ल दर्शन २।	जोग, वीर्य, यथाख्यात चारि
	त्र, ए नव क्षायक जावना
	जेद छे ॥

बीए केवल जुगलं । सम्मं दाणाइ लद्धि पण चरणं ॥

हवे चोथा क्षयोपशम जावना
जेद अढार-शेष उपयोग दश,

चार ज्ञान-मति, श्रुत, अवधि।	पांचलब्धि-दान, लाज, जोग,
मनपर्यव, त्रणअज्ञान–मति,।	उपजोग, वीर्य, समकित, देस
श्रुत, विजंग, त्रणय दर्शन-चक्षु।	विरति, सर्व विरति; ए अराढ

अचक्षु, अवधि; । क्षयोपशम नावना नेद ने ॥

तइए सेसु वनगा । पण लद्धी सम्म विरइ डुगं ॥३५॥

असंजम वा अविरति लेस्या;कृ; नी. का. ते. प. शु. क्रोध, मान, माया, लोन, देवगति, नरगति, तिर्यँचगति, नर्कगति, स्त्री, नपुंसक, पुरुष, २० अने ॥

हवे नदयिक नावना एकविस नेद कहे ने; अज्ञान, असिद्ध संसारी ।

अन्नाण मसिद्धत्ता । संजम लेसा कसाय गइ वेआ ॥

मिथ्यात्व; ए एकविस नदयिक ना नेद. ए चोथाना थया; हवे परिणामिक नावना त्रण नेद। कहे ने-नव्य । अनव्य, जीवत्व; ए त्रण परिणामिकना नेद ॥

मिन्ने तुरिए नवा । नवत्त जीअत्त परिणामे ॥६६॥

परिणामिक नावे जीवपणु, नव्यपणु नदयिक नावे गति, लेस्या, वेद कषाय, ए त्रिक जोगी एक नांगो; ते चारे गतिए गणतां चार नांगा थाय ने. ह

हवे सन्निपातिक नावना भांगा। कहे ने:-चार नांगा चारे गतिए। ते कहे ने; त्रण नाव मिश्रित। मिश्र नावे, इन्द्रिय, ज्ञान, अज्ञा। न दर्शन, लब्धि; चारे गतिए।

वे चतुः संयोगी गणे त्यारे क्षायक नाव सहित चार गतिये चार नांगा ॥

चन चनगईसु मीसग । परिणामुदएहिं चन सु षइएहिं॥

अथवा नपशम सहित गणिये तो पण चारे गतिये चार नांगा थाय ने. ए मूल नांगा त्रण; एम चार; तेरमा चौदमाना के

उत्तर नांगा बार थया नपशम नावे, सम्यक्त मिश्र नावे, इ न्द्रिय ज्ञान दर्शन लब्धि नदयि क नावे गति लेस्या वेद कषा य, प्रणामिक नावे, जीवत्व, नव्यत्व. ए चतुः संयोगी होय। वलीने नाव त्रण होय, बे नहि. घातीकर्म अनाव छे माटे परि णामिक नावे जीवत्व नदयिक० गति लेस्या असिद्ध क्षायक० ज्ञा नादि ए त्रण नाव छे. मूल नां गा चार, नत्तरनांगा तेर थया॥

नवसम जुएहिंवा चउ केवल परिणामु दय खइए ॥१७॥

हवे पंच संजोगी नांगो एक क हे छे–कोइक मनुष्य नपशम श्रेणिए छे; क्षायक समकित छे, तेने नपशम चारित्र छे. तेने पं चसंजोगी नांगो लागे छे–क्षाय क, नपशम, क्षयोपशम, नदयि क अने परिणामिक; ए पांच ॥ हवे सिद्ध नगवन्तने क्षायक नाव, परिणामिक नाव; ए बे नाव छे. मूल नांगा पां च, नत्तर नांगा चौद ।

खय परिणामे सिद्धा । नराण पण जोगु वसम सेढीए

सन्नि पातिकना भांगा छविस छे; तेमां भांगा छ वसता कह्या। ए सन्निपाति भावना मूल भां गा छे, नत्तर पंदर कह्या । बाकी भांगा विश, असंभव छे. कोइ जीवमां लाभे नहि तेणे असंभवी छे ॥

इअ पन्नर सन्निवाइअ । नेया वीसं असंनविणो १८॥

हवे ते भाव कोया कर्मयोगे हो य ते कहे छे–नपशम भाव ए क मोहनी कर्ममां छे;बाकी क र्ममां नहि. हवे क्षयोपशम भा वे कर्म कहे छे । चार घाति कर्ममां छे, बाकी नां कर्ममां नहि. बाकी त्रण नदयिक, परिणामिक, क्षाय क आठ कर्ममां छे ॥

मोहोवसमो मीसो । चउ घाइसु अठ कम्मसु असेसा॥

हवे उए द्रव्यमां भाव कहे छे.

परिणामिक भाव धर्मास्तिका यादि छ एमां छे । पुद्गल खंधमां उदयिक भाव पण होय ॥

धम्माइ पारिणामिअ । भावे षंधा उदयएवि ६ए ॥

हवे चौद गुणठाणे भाव कहे छेः—समकित, देसविरति, प्रमत्त, अप्रत्त; ए चार गुणठाणे जेने क्षयोपशमिक, समकित होय ते। ने मिश्र भावे ज्ञानदर्शन विर। ति—उदयिक भावे गत्यादिके, पा। रिणामिक भावे जीवत्व, भव्या। त्व, ए त्रण संयोगी होय. हवे। चार संजोगी भाव कहे छेः— जे क्षायक समकिति जीव, ते। चारे गुणठाणे छे. तेने चार भा। व छे. क्षायक भावे, समकित। मिश्र भावे, ज्ञानादिक उदयिक। भावे, गत्यादिक परिणामि भा। वे; जीवत्व ए चार. हवे जे जी। व उपशम समकिती छे; तेने उ। पशम भाव, उदयिक; परिणा। मिक, क्षयोपशमिक; ए चार।

हवे उपशम श्रेणिए बे संबंधी भाव कहे छेः—त्यां गुणठाणां त्रण-नवमुं, दसमुं, अगियारमुं ए त्रण छे.उपशम श्रेणिए,उ पशम समकिते, चार भावछे उदयिक,गति, परिणामिकजी वत्व, क्षयोपशमिक इन्द्रिय, उपशामिक समकित चारित्र; हवे क्षायक समकिति उपशम श्रेणि ए पांच भाव छे. क्षाय क भावे समकित, उपशम भावे चारित्र उदायिक भावेग ति, परिणामिक भावे जीव त्व; अने क्षयोपशम भावे इ न्द्रि, एमचार-पांच भाव छे ॥

सम्माइ चउसु तिग चउ । भावाचउ पणु वसामगु वसंते

बारमे क्षीण मोह, आठमे अ। पूर्वकरण; ए बे गुणठाणे चार।

हवे तेरमे, चौदमे गुणठाणे त्र ण भाव छे--उदयिक, परिणामि

ज्ञाव छे-क्षायक, परिणामिक,। उदयिक, क्षयोपशमिक; ए चा। र छे. हवे पेहेलां मिथ्यात, सा। स्वादन, मिश्र ए त्रण गुणठाणे। ज्ञाव त्रण छे—परिणामिक, उद। यीक, क्षयोपशमिक। क, क्षायक. हवे चोथा गुणठाणा थी अगियारमा सुधी पांच ज्ञा व पण छे; पण उपर कह्या ते ज्ञाव एक जीव संबंधी कह्याछे बहु जीव संबंधी बहु ज्ञाव जा णवा ॥

चउ षीणा पुव्व तिन्नि। सेस गुणठाणगे ग जिए ७० ॥

हवे संख्यातादिकनो विचार क। हे छे; प्रथम संख्यातु ते एक ज्ञे। द असंख्यातु तेना त्रण ज्ञेद छे। परित्त, असंख्यातु जुतअसंख्या तु(असंख्यात,असंख्यातु)ए पो ताना पद सहित त्रण बोलजो मतां असंख्याता त्रण ज्ञेदथाय

संषिज्जे ग मसंषं। परित्त जुत्त नित्र्पपय जुयंतिविहं ॥

एम अनन्ताना पण त्रण ज्ञेद। छे. (परित्त, अनंतु) जुत्त, अनं। तु अनन्त, अनंतु। एम संख्यात, असंख्यात, अन न्त, त्रणना मली सात ज्ञेद थ या; ए सातने जघन्य,मध्यम, उत्कृष्ट,त्रणे पदे जोमतां सात तरी एकविश ज्ञेद थया ॥

एव मणंतंपि तिहा। जहन्न मज्झ कसा सव्वे ॥ ७१ ॥

हवे ते ज्ञेदना अर्थ देखाके छे— जघन्य संख्यातु बेना आंकने कहे छे। हवे मध्यम संख्यातु त्रणथीमां मी ज्यां सुधी उत्कृष्टु न थाय त्यां सुधी मध्यम ॥

लहु संषिज्जं दु च्चिअ। अउपर मज्झिमंतु जा गुरुअं ॥

हवे उत्कृष्ट संख्यातु कहे छे— जंबुद्दिप प्रमाणे—। चार प्याला तेनी प्ररुपणादिक ए रीते; ते आगल कहे छे ॥

जंबूद्दीव पमाणय। चउपल्ल परूवणाइ इमं ॥ ७२ ॥

हवे ते चार प्यालानां नाम क हे छे—अनवस्थित, सीलाग । प्रतिसिलाग, महासिलाक, ए चार नाम ॥

पल्लाण वठिय सिल्लाग । पडिसिलाग महासिलागक्खा ॥

वेदिका सहित ते प्यालामे जगति; ते जगति आठ योजन ऊंची नीचे बार योजन, मध्ये आठ योजन, उपर चार योजन, पहोलो ते उपर पांचसे धनुष लांबी—पहोली; बे गाउ ऊंची वेदिका छे. ते प्यालामां शोखर सुधी शरशव भरीए॥

हवे ते प्यालानुं प्रमाण कहे छे- पेहेलानुं प्रमाण लाख योजन लांबो-पहोलो; एक हजार योजन ऊंडो ।

जोयण सहसो गाढा । सवेइ अंता स सिह भरिआ७३

तेवो अनवस्थित प्यालो ते मान सहित कोइ देव उपाडी द्वीप--समुद्र प्रत्येके एक, एक । सरशव नाखतां ते सघला सरशव खाली थाय. पहेलो ॥

तो दीवु दहीसु इक्कि क सरिसवं खिविय निठिए पढमे ।

जे द्वीप वा समुद्रप्रथम प्यालो खाली थयो ते द्वीप वा समुद्र प्रमाणे प्यालो कल्पिए । ते फरी सरशवे भरीए; ते पूर्वनी पेठे द्वीप समुद्र प्रत्येके सर शव नाखतां ज्यां खाली थाय॥

पढमं वतदंत चिअ । पुण भरिए तंमितह षीणे ७४ ॥

ते द्वीप वा समुद्रे बीजीवार खाली थाय; ते द्वीप--समुद्र प्रमाणे प्यालो कल्पे, तेमां फेर शरसव भरे. हवे पेहेलो प्यालो ज्यां खाली थाय त्यां सीलाग

नामना बीजा प्यालामां एक दाणो नाखीए । एम एक, एक, सरशव बीजा प्यालामां नाखतां ॥

षिप्पइ सलाग पल्ले गु। सरिसवो इअ सलागखवणेणं ॥

पूर्वनी पेठे ते उधरीने तेनी रीती नीचे मुजबः-पेहेला प्यालाथी बीजो जरवो. ते नाखता बीजो

जे जे द्वीप-समुद्र पेहेलो प्यालो खाली थाय; ते, ते क्षेत्र तुल्य प्यालो कल्पी ते जरवो. ने बीजामां एक, एक दाणो नाखतां बीजो जराय ते वारे, हवे बीजो प्यालो जरेलो उपाडीने तेमांथी एक, एक दाणो द्वीप-समुद्र नाखतां ते बीजो प्यालो खाली थाय तेवारे त्रिजा पडी सलाक प्यालामां एक, एक सरशव नाखिये; एम पूर्वनी पेठे त्रिजो प्यालो जराय त्यारे ते उपाडीए. ते खाली थये एक दाणो महा शीलाग चोथो प्यालो तेमां प्रक्षेप करतां ते जराय। जे समुद्र वा द्वीपे खाली थाय,त्यारे त्रिजामां दाणो एक नाखे- फेर पेहेलाथी बीजो जरे, वली बीजो उपाडे. ते नाखतां खाली थाय त्यारे एक दाणो त्रीजामां नांखे, ते पछी फेर पेहेलाथी बीजो जरे ते उपाडने खाली थाय त्यारे त्रीजो दाणो त्रीजामां नाखे एन्याये त्रीजो जरे ते त्रीजो जराय त्यारे ते उपाडे ज्यां खाली थाय, ते वारे चोथामां एक दाणो नाखे. पछी फरी वली बीजो जरे, बीजाथी त्रीजो पूर्वना न्याये जरे ने त्रीजाथी पूर्वना न्याये चोथो जरे

पुनो बीउ अतउ । पुवं पिव तंमि उद्धरिए ॥ ७५ ॥

एम क्षीण कहेतां सलाक प्यालो खाली थाय । एम पेहेलाथी बीजो जरीए ॥

षीणे सलाग तइए । एवं पढमेहिं बीयअं जरसु ॥

ते त्रिजाथी चोथो; यावत् प्रग

वळी ते बीजाथी त्रिजो । ट थ्यारे प्याला पूर्ण थया ॥

तेहिश्र तइ श्रं तेहिश्र। तुरिश्रं जाकिर फुम्रा चउरो१६

हवे जे त्रणे प्याले प्रथमे जेस रशव द्वीप–समुद्र नाख्या; ते सरशव उद्धरिये । अने जे थ्यार प्याला नराइ र ह्या छे ते सरशवनी संख्या एकठी करीए ॥

पढम ति पल्लुद्धरिश्रा । दीवु दही पल्ल चउ सरिसवाय॥

ए सघला सरशवना समूहनो ढगलो थाय । ते ढगलामांथी एक सरशव काढी पाछल रहेला सरशवना ढगलाने उत्कृष्ट संख्यातु कहेवुं ॥

सव्वोवि एस रासी । रूवूणो परम संषिज्जं ॥ १७ ॥

प्रथमे ढगलामांथी जे सरशवनो एक दाणो काढ्यो हतो; ते पाछो ढगलामां नाखीए तो ते परित जघन्य असंख्यातु थाय । हवे जे परित असंख्यातानी (रासी लघुने) रासि अभ्यासे करी गुणाकार करे ॥

रूव जुश्रं तु परित्ता । संषं लहुश्रस्स रासि अब्भासे ॥

ए जुत्ता असंख्यातु लघु थयुं । ए असंख्यातानुं मान, एक आवलि कालमां जेटला समय छे तेटला सरशव जुत्ता लघु असंख्यातामां छे ॥

जुत्ता संखिज्जं लहु । आवलिश्रा समय परिमाणं॥१८॥

बि कहेतां बीजुं, मूल भेदनी अपेक्षाए जुक्त असंख्यातु, तेनो राशि अभ्यास करतां, सगासंख कहेतां सातमुं असंख्यातु असंख्यातुं थाय. ति कहेतां मूलनी अपेक्षाए त्रीजुं, जघन असंख्यातु असंख्यातु तेनो राशि अभ्यास करतां पढम कहेतां पेहेलुं जघन प्रत्येक अनंतु थाय; ने मूल भेदनी अपेक्षाए चोथुं प्र

त्येक अनंतु तेनो राशि अभ्यास करतां नव अनंता मांहलुं चोथुं जघन्य युक्त अनंतु थाय. ने मूलनी अपेक्षाए पांचमुं मध्यमयुक्त अनंतु छे, तेनो राशि अभ्यास करतां सत्तणंता कहेतां सातमुं जघन्य अनंता अनंतु होय. रुजुआ कहेतां एक रूपे जुक्त करीये तो मध्यम थाय; एक रूप ऊणुं करिये तो गुरुपच्छा कहेतां पाछलुं उत्कृष्टु थाय ॥

[1]बि ति चउ पंचम गुणणे। कमा सगा संख पढम चउसत्ता
णंताते रूव जुया। मझा रूवूणा गुरु पच्छा ॥ ७९ ॥

ए वात पूर्वे कही ते अनुयोगद्वारमां कह्या प्रमाणे में कही; पण बीजा कोइ आचार्य कहे छे के—चोथे जघन्य जुक्ता असंख्यातु तेने एकवार वर्ग करीए ते वारे सातमुं जे जघन्य असंख्याता असंख्यातु होय, ए जघन्य असंख्याता असंख्यातु तेमां एक नाखीए ते वारे मध्यम थाय ॥

इअ सुत्तत्तं अन्ने वग्गि। आमि कसि चउत्थय मसंखं ॥
होइ असंखा संखं। लहु रूव जुयंतु तं मझं ॥ ८० ॥

जे जघन्य असंख्याता असंख्यातु छे तेमांथी एक ऊणुं करीए ते वारे उत्कृष्ट युक्त असंख्यातु थाय।

रूवूणा माइमं गुरु। तिव ग्गिउ तत्थिमे दस खेवे ॥

तेने त्रणवार वर्ग करीए तेमां दश असंख्या बोल प्रक्षेप करीए; ते दश बोल कहे छे ॥ तेमां वली धर्मास्ती १ अधर्मास्ती काय १ तथा एक जीवना

१ उपर जे संख्यातु असंख्यातु तथा अनंतु तेनो संक्षेपे अर्थ लख्यो छे; विशेष अर्थनी इच्छा होय तेमणे मोटा बालाबोध तथा टीका जोइ लेवी एवी अमारी विनंति छे.

तेमां लोकाकाशना प्रदेस । प्रदेश ४ प्रक्षेप करीए ॥

लोगागास पएसा । धम्मा धम्मेग जिय देसा ॥८१॥

तेमां वली स्थिति बन्धना अध्य वसाय५ । तेमां वली रसनां स्थानक ६ योगना सूक्ष्म भेद ७ जे एकना बे न थाय तेवा ॥

ठिइ बंध ऊ वसाया । अणुभागा जोग भेय पलिभागा

उत्सर्पिणि, अवसर्पिणीना समय ८ । तथा तेमां प्रत्येक जीवना शरीर ए वनस्पतिना, निगोदियानां शरीर १० ए दश असंख्यातां भेलीए ॥

डुन्हय समाण समया । पत्तेअ निगोअ ए षिवसु॥८२॥

तेने वली त्रण वार वर्ग करीए। पेहेलुं परित अनन्तु ऊघन्य थयुं; ते, ऊघन परित अनंतानो रासी॥

पुण तंमिति वग्गिअए । परित्त णंत लहु तसरासीणं ॥

अभ्यास करीए ते वारे चोथुं ऊधन्यजुक्ता अनन्तु थाय । ते अनन्ते अभव्य जिवनुं प्रमाण छे ॥

अब्भासे लहु जुत्ता । णंतं अभव जिय माणं ८३ ॥

ते जुक्ता जघन्य अनन्ताने वर्ग करीए तो । अनन्ता अनन्तु ऊघन्य सातमु थाय. तेनो वली त्रणवार ॥

तव्वग्गे पुण जायइ । णंता णंत लहु तंच तिरकु त्तो ॥

वर्ग करतां पण अनन्तु न होय। ते वारे आगला बोल छ प्रक्षेप करीए ते हवे कहे छे ॥

वगासु तहवि न तं होइ । णंत खेवे षिवसु छ इमे ८४॥

सिद्ध निगोद सूक्ष्म बादर सर्व जीव । वनस्पति कायना जीव, त्रण कालना समय, सर्व पुद्गल परमाणु ॥

सिद्धा निगोअ जीवा । वण स्सई काल पुग्गला चेव ॥

तेने त्रण वार वर्ग करीए तेमां

सर्व अलोकना आकाश प्रदेश, केवलज्ञान, केवल दर्शनना पर्या

ए छ बोल भेलतां जेरासी थाय। य भेलवीए ॥

सव्वमलोग नहं पुण । तिवग्गि उ केवल दुगंमि ८५ ॥

उत्कृष्टु नवमु अनन्तु थाय छे पण

सर्व जगतमां वस्तु आठमे अन

ए सर्वे भेगा कर्ये थके जे आंक न्ते छे, नवमा अनन्ता प्रमाणे व

थयो ते उत्कृष्ट अनन्ता अनन्तु। स्तु नथी ॥

खित्ते णंताणंतं । हवइ जिठंतु ववहरइ मऊं ॥

ए सूक्ष्म अर्थ विचारनामा चो लख्यो–जोड्यो श्री पुज्य देवे

थो कर्म ग्रन्थ समाप्त थयो। न्द्र सूरिजी महाराज जीए ॥

इअ सुहुमत्थ वियारो । लिहिउ देविंद सूरीहिं ८६॥

॥ इति षड् शीतिक नामा चतुर्थः कर्मग्रन्थः समाप्तः ॥

ए प्रकारे चोथो कर्मग्रन्थसमाप्त.

पूर्व
उत्तर
दक्षिण
पश्चिम

पूर्व.
भित्ति पृ. धनु १०० उ.ध.
५०० अंतरं ध. १००० उभय
पार्श्वमीलने क्रोशः स्तवोक्तः
अत्र बहिर्भित्तिर्योजनमध्ये न
गण्यते
भि. पृ. ध. १००
अंतरं १५०० ध.
उभयमीलनेसार्धक्रो
शः स्तवोक्तः संवदती
मणिपीठं ध. १००
पृ. उ.
समभूमेर्मणिपीठयावदुदि
सं १२०० धनुर्माना

॥ अथ पाचमो कर्मग्रन्थ लिष्यते ॥

नमस्कार करी जिन प्रत्ये बन्धादि द्वार ठविस अनुक्रमे कहे छेः—जे प्रथम ग्रन्थादिकमां कर्म प्रकृतियो कही छे, तेना भेद ध्रुव बन्धादिक कहे छे. प्रथम ध्रुवबन्धी, अध्रुवबन्धी, २ ध्रुवउदयी, अध्रुवोदयी, ध्रुव सत्ता, अध्रुवसत्ता, घाती, अघाति. पुन्य पाप, परावृतमान, अपरावृत मान. १२ ॥

नमिअ जिणं धुवबंधो१।दय२संता३घाइ४पुन्न५परिअत्ता६

ए छ अने तेना इतर; ए बार भेद थया. चार विपाक—क्षेत्र जीव, भव अने पुद्गल । कही बन्धविधि. प्रकृति, स्थिति. रस, प्रदेस, प्रकृतिबन्ध स्वामी, स्थितिबन्ध स्वामी, रसबन्ध स्वामी, प्रदेसबन्ध स्वामी, अशब्दथी उपशम श्रेणी, अनेक्षपक श्रेणी; ए छविस.

सेअर१२ चउह विवागा । वुच्छं बंध विह सामीअ १ ॥

हवे प्रथम ध्रुवबन्धनी सुडताळीस वर्णवे छे—वर्णादिचार, ते जस, कार्म्मण, ६ । अगुरुलघु, निर्माण, उपघात, भय, जुगुप्सा; ११ ॥

वन्न चउ तेअ कम्मा । गुरुलहु निमिणो वधाय भयकुच्छा

मिथ्यात्व, १२कसाय सोल, ज्ञानावर्णी पांच, दर्शना वर्णी नव । अन्तराय पांच; ए ध्रुवबन्धी सुडताळीश थइ ॥

मिच्छ कसाया वरणा । विग्घं धुवबंधि सगचत्ता २॥

हवे बीजुं अध्रुवबन्धी द्वार कहे। जाति एकेन्द्रियादिक पांच, गति देवतादिक चार; सुभ विहायोग

छे–उदारिक, वैक्रीय, आहारक ति, असुन्न विहा यो गति, चारे
शरीर त्रणनां उपांगछ, आकृति गतिनी अनुपूर्वि चार, तीर्थंकर
कहेतां संस्थान ७, संघयण ७। नाम, श्वासोश्वास; ३५ ॥

तणु वंगा गिइ संघयणा जाइगइखगइ पुव्वि जिणुसासं॥

त्रसनो दशको, स्थावरनो दश
को, उंचगोत्र, नीचगोत्र, साता
उद्योत, आताप, पराघात; १० वेदनी, असाता वेदनी; ६२ ॥

उजो आयव परघा। तसवीसा गोअ वेअणियं ३ ॥

चार गतिनां आयुखां चार; ए
हास, रति, अरति, शोक स्त्री सर्वमलीतहो तेर प्रकृति अध्रुव
वेद, पुरुषवेद नपुंसक वेद छण। बन्धी होय ॥

हासाइ जुअल दुग वेय। आउ तेवत्तरी अधुवबंधा ॥

हवे न्नांगा चार थाय छे, ते कहे सादि अनन्त, सादिसन्त; ए
छेः–अनादि अनन्त, अनादिसन्त चार ॥

न्नंगा अणाइ साई। अणंत संतु तरा चउरो ४ ॥

हवे ते चार न्नांगाना स्वामीक ध्रुवबन्धी प्रकृतिमां त्रण न्नां
हे छे–पहेलो तथा बीजो; ए बे गा छे. चारमांथी त्रिजो वर्जि
न्नांगा ध्रुव उदयी प्रकृतिमां होय। ये बाकी त्रण रह्या ॥

पढम बिआ धुवउदइसु। धुवबंधिसु तइअ वज्ज न्नंगतिअं ॥

मिथ्यात्वमां त्रण न्नांगा--प्रथम
अन्नव्य, बीजो न्नव्य, अने चो अध्रुवबन्धी, अध्रुव उदयी, एबे
थो न्नांगोश्रेणीथी पमतां हो न्नेदमां सादि सन्तनामे चोथो
य; ए त्रण थया। न्नांगो होय।

मिच्छंमि तिन्निन्नंगा। दुहावि अधुवा तुरिअ न्नंगा ५ ॥

हवे त्रीजुं द्वार ध्रुवउदयी प्रकृति; तेनां सत्ताविस नामनी संख्या कहे छेः--निर्माण, स्थिर, अस्थिर, अगुरु लघु; ए चार । शुभ, अशुभ, तेजस्, कार्म्मण चारवर्णादि मली बार ॥

निमिण थिर अथिर अगुरुअ । सुह असुहं तेअ कम्मचउ [वन्ना

ज्ञानावर्णी पांच, अन्तराय पांच, दर्शनावर्णी चक्षु, अचक्षु, अवधि, केवलावर्णी । अने मिथ्यात्व ए सत्ताविस ध्रुवउदयी होय ॥

नाणं तराय दंसण । मिछं धुव ऊदय सगवीसा ६ ॥

हवे अध्रुवोदयी प्रकृति पंचाणुं ते कहे छेः--स्थिर, अस्थिर, शुभ, अशुभ, ए चार प्रकृति ध्रुवोदयमां गणी छे माटे अध्रुवबन्धी त्रोतेरमांथी काढीए एटले अगणोतेर अध्रुवबन्धी रही. ते अध्रुव उदयमां गणी । मिथ्यात्व विना मोहिनीनी अढार प्रकृति ध्रुवबन्धी ते अहिं यां अध्रुवोदयमां गणीए ८७ ॥

थिर सुभि अर विणु अधुवबंधी मिछ विणुमोह धुवबंधी॥

नीद्रा पांच, उपघात, मिश्रए ९४ अने समकित मोहनीए पंचाणुं अध्रुवोदयी जाणवी ॥

निद्दो वधाय मीसं। सम्मं पण नवइ अधुवुदया ७॥

हवे ध्रुव सत्तानुं द्वार कहे छे; त्रसदश, स्थावर दश, ए बे मली विश; वर्ण पांच, गन्ध बे, रस पांच, फर्स आठ, ए वर्णादि वि ए ध्रुव सत्ता सुडताळिस छे तथा ध्रुवबन्धी प्रकृति सुडतालिस छे तेमांथी वर्णचोक, तथा तेजस् अने कार्मण एछ

श; सात तेजस् कार्म्मण तेनां नाम-तेजस्शरीर तेजस संघातन, तेजस्१ बन्धन, कार्म्मण शरीर;कार्म्मणसंघातन,कार्म्मण १ बन्धन अने तेजस कार्म्मण बन्धन; ए तेजस सप्तक ।

जतां ध्रुवबन्धी एकतालिस प्रकृति रही तेनां नाम-सोलकसाय, जय, जुगुप्सा मिथ्यात्व, पांच ज्ञानावर्णी नव दर्शनावर्णी पांच अंतराय, निर्माण, उपघातअगुरुलघु४१ बे मलीने अठासी वेद॥

तस वन्न वीस सगतेअ कम्म। धुव बंधिसेस वेअ तिगं ॥

हास, रति, अरति, शोकः ए चार; ए बेउने युगलनी संज्ञा छे. हवे सात उदारिक ते कहेछे-उदारिक शरीर, अंगोपांग बन्धन, संघातन, उदारिक तेजस बन्धन उदारिक, कार्म्मण बन्धन, उदारिक तेजस कार्म्मण बन्धन;श्वासोश्वास उद्योत; आताप पराघात; एचारने श्वासचोकसंज्ञा॥

संस्थान ६, संघयण ६, जाति पांच; ए सत्तरने आकृति त्रिकनी संज्ञा छे. वेदनी बे; अने ।

आगिइ तिग वेअणिअं। दुजुअल सगउरल सासचऊ॥

शुभ विहायो गति, अशुभ विहायो गति, तिर्यंच गति,अनुपूर्वि, नीचगोत्र; ए सर्वेमली१३० ध्रुवसत्ता कही ।

हवे अध्रुवसत्ताप्रकृति कहे छेः- समकित मोहनी, मीश्र मोहनी, मनुष्यगति, अनुपूर्वि; ४

खगई तिरिदुगनीअंधुवसत्ता । सम्म मीस मणुअ दुगं॥

वैक्रीय अगियार तेनां नाम--वैक्रीय शरीर, अंगोपांग, बन्धन, संघातन, वैक्रीय तेजस बन्धन,

आहारक सप्तक तेनां नाम-आ

वैक्रीय कार्म्मर्ण बन्धन, वैक्रीय तेजस कार्म्मण बन्धन, देवगति, देवानुपूर्विनर्कगति, नर्कानुपूर्वि, ए अगियार; जिननाम, देवआयु, मनुष्य आयु, त्रीर्यंच आयु, नर्कायु; मली विश ।

हारक शरीर, अंगोपांग, बन्धन संघातन, आहारक तेजस बन्धन, आहारक कार्म्मण बन्धन; आहारक तेजस कार्म्मण बन्धन, ए सप्तनंच गोत्र मली अहाविस अधुव सत्ता कही ॥

विउ विक्कार जिणा ऊ । हारसगु चा अधुव सत्ता ए॥

नीमा होय. चोथे, पांचमे छठे, सातमे, आठमे, नवमे, दशमे, अगियारमे ए आठ गुणठाणे मिथ्यात मोहनीनी जजनाए सत्ता होय ॥

हवे त्रण गाथाए गुणठाणाने विषे ध्रुवसत्ता, अध्रुवसत्ता, प्रकृतिकहे छे; प्रथमे, बीजे, त्रिजे, गुणठाणेमिथ्यातमोहनीय।

पढम तिगुणेसु मीछं । निअमा अजयाइ अठगे जजं॥

मिथ्यात्वथी उपशान्त मोह अगियारमा गुणठाणा सुधी बीजा विना दस गुणठाणे सम्यक्त मोहनीनी सत्ता भजनाए होय ॥

सास्वादन गुणठाणे निश्चे सम्यक्त मोहनी सत्ताए होय।

सासाणे खलु सम्मं । संतं मिछाइ दसगेवा १० ॥

मीश्र मोहनी होय; ने मिथ्यात्वादि नव गुणठाणे यावत् अगियारमा सुधी मीश्र मोहनी जजनाए होय ॥

सास्वादन, मीश्र ए बे गुणठाणे निश्चे ।

सासण मीसेसु धुवं । मीसं मिछाइ नवसु जयणाए ॥

बाकी नव गुणठाणे मीश्रथी

पेहले बीजे गुणठाणे अनन्तानु बन्धिय निश्चे होय । यावत् उपशम मोहनी सुधी अनन्तानु बन्धीय भजनाए होय

आइ दुगे अण नियमा । भइआ मीसाइ नवगंमिं ११॥

आहारक सप्तक विकल्पे । सर्व चौदे गुणठाणे होय. बीजा त्रिजा गुणठाणा विना बार गुणठाणे तीर्थंकर नामनी सत्ता होय ॥

आहार सत्तगंवा । सव्व गुणे बि ति गुणे विणा तित्थ॥

जिननाम. आहारक सप्तक. एबे ने उभय कहीए एबे सत्ता छतां मिथ्यात्व न आवे; अने आवेतो । मिथ्यात्वे आव्या जीव तीर्थंकर नामवन्त अन्तर मुहूर्त्तज रहे॥

नोभय संते मिछो । अंत मुहुतं भवे तित्थे १२ ॥

हवे सर्व घाति प्रकृति कहे छे—

केवल ज्ञानावर्णी केवल दर्शनावर्णी । पांच नीद्रा, पेहेलो, बीजी, त्रिजी, चोकडीना बार कषाय॥

केवल जुअला वरणा पण निद्दा बारसाइ म कसाया॥

मिथ्यात्व ए विश प्रकृति सर्व घाती. हवे देश घाती प्रकृति कहे छे— मति, श्रुत, अवधि, मनपर्यव ए चार ज्ञानावर्णी; चक्षु, अचक्षु, अवधिए त्रण दर्शनावर्णी ॥

मिछंति सव्वघाई । चउनाण तिदंसणा वरणा १३ ॥

पांच अन्तरायनी ए पचीस प्रकृति देशघाती कहि. हवे पंचो

संजलन चोक, नवनो कषाय। तेर प्रकृति अघाति कहे छे ॥

संजलण नोकसाया। विग्धं इअ देसघाइ अघाई ॥

प्रत्येक प्रकृति आठ तनुअष्टकते पांच शरीर, त्रण अंगोपांग; संस्थानछ, संघयण छ, जातिपांच, गतिचार, शुभविहायोगति अशुभविहायोगति चारगतिनी अनुपूर्वि चार, चार गतिनां आयुचार त्रस तथा स्थावर ए बे दसका, उंच, निच, बे गोत्र; साता, असाता, बे वेदनि; वर्णचोक; ए सर्वमली पंचोतेर अघाति।

पत्तेअ तणु ठाडु। तस वीसा गोअ डुग वन्ना १४ ॥

हवे पुन्य प्रकृति बेतालिसनुं द्वार कहे छेः—देवत्रिक, मनुष्यत्रिकगति. अनुपूर्वि आयु मली ए छ उंचगोत्र सातावेदनि। त्रसनो दसको, शरीर पांच; उपांग त्रण वज्ररीषभ, नाराच, संघयण, सम चोरस संस्थान॥

सुर नर तिगु च्च साया। तसदस तणु वंग वइर चउरंसं॥

पराघात, उश्वास, आताप, उद्योत अगुरुलघु, तीर्थंकर निर्माण, ए सप्तक कह्युं; तिरीनुंआयु। शुभवर्णादि चोक, पंचेंद्रि, शुभविहायो गति ॥

परघा सग तिरिआउ वन्नचउ पणिंदि सुभख गई १५ ॥

ए बेतालिस पुन्य प्रकृति कही।

हवे पापप्रकृति ब्यासी; ते कहे छेः—प्रथम संस्थान टाली पांच संस्थान, अशुभविहायो गति; प्रथम संघयण टाली पांच संघयण ॥

बायाल पुन्न पगई। अ पढम संठाण खगइ संघयणा॥

तिर्यंचगति. अनुपूर्वि, असाता वेदनी, निचगोत्र, । उपघात, एकेन्द्रि, बेरन्द्रि, तेरन्द्रि, चोरिन्द्री नर्कत्रिक गति, आयु, अनुपूर्वि ॥

तिरिडुग असायनीऊ । वधाय इग विगल नरय तिगं१६॥

स्थावरनो दसको; अशुन्न वर्ण चोक । बाकी प्रकृति घाति पीस्तालिस सहित गणतां ब्यासि थइ ॥

थावर दस वन्न चउक्क । घाइ पणयाल सहि अबासीई ॥

ए पाप प्रकतिं; वर्ण चोक बे ग मे कह्या बे ते । वर्णादिक लेवा. शुभ, अशुन्न॥

पाव पयमिति दोसुवि । वन्नाइ गहा सुहा असुहा ॥१७॥

हवे अपरावर्त्तमान प्रकृति द्वार कहे बेः—नाम कर्मनी ध्रुव बन्ध प्रकृति नव बे ते-वर्ण,४तेजस ५ कार्मण६ अगुरुलघु७ निर्माण८ उपघात ए । दर्शनावर्ण, ४ ज्ञानावर्ण, ५ अन्तराय, ५ पराघात ॥

नाम धुवबंधि नवगं । दंसण पणनाण विग्ध परधायं ॥

न्नय, जुगुप्सा, मिथ्यात्व, श्वासोश्वास । जिन नाम; ए नुगणत्रिश अपरावर्त्तमान प्रकृति जाणवी ॥

न्नय कुन्न मिन्न सासं । जिण गुणतीसा अपरिअत्ता१८

हवे परावर्त्तमान पकृति कहे बेः--तणु आठ, कहेतां ३३ प्रकृति गणावे बे उदारिक बे, वैक्रीय बे, आहार हिक, संघयण ब, संस्थान बे, गति चार,

जाति पांच, विहायो गति बे, अनुपूर्वि चार, ए तेत्रीशप्रकृति ने तन्वष्टक संज्ञा छे. वेद त्रण, हास, रति, अरति, सोग, ए जुगल ।

कषाय, सोल; उद्योत, आताप, गोत्र बे, वेदनी बे, नीद्रा पांच ॥

तणु अठ वेअ दुजुअला कसाय उज्जोअ गोयदुग निद्दा

त्रस दश, स्थावर दश, आयु चार, ए एकाणुं प्रकृति परावर्त्त मान छे ।

हवे क्षेत्र विपाकी प्रकृति द्वार कहे छेः—चार गतिनी आनुपूर्वि चार ॥

तस वीसा उ परित्ता । खित्त विवागा णुपुव्वीउ ॥ १९॥

हवे जीव विपाकी द्वार देखाडे छे—प्रथम घनघाती प्रकृति सुडतालिस, ज्ञानावर्णी पांच, दर्शनावर्णी नव, मोहनी अठाविस. अन्तराय पांच; ए सुडतालिस. गोत्र बे, वेदनी बे, जिननाम ।

त्रस, बादर, पर्याप्त, स्थावर, सूक्ष्म, अपर्याप्त, सुभग, सुस्वर, आदेय, जस, दुर्भग, दुस्वर, अनादेय, अजस ॥

घण घाइ दुगोअ जिणा।तसि अरतिग सुभग दुभग चउ

श्वासोश्वास; जाति पांच, गति, चार, खगइ बे; ए अगियारने जाति त्रिक संज्ञा छे, ए सर्व मली ७८ प्रकृति जीव विपाकी जाणवी ।

हवे भव विपाकी प्रकृति द्वार कहे छे—चार गतिनां आयु खां चार भव विपाकी ॥

सासंजाइ तिग जिअ विवागा। आऊ चउरो भव विवागा॥२०॥

हवे पुद्गल विपाकी प्रकृतिद्वार कहे छे--नाम ध्रुवोदइ बार, निर्माण, स्थिर, अस्थिर, अगुरु लघु, शुभ, अशुभ, तेजस, कार्मण, वर्णचोक, प्रथम शरीर त्रण, अंगोपांग त्रण, संस्थान छ, संघयण छ, ए अराढने तनुचोक संज्ञा छे। उपघात साधारण, प्रत्येक, उद्योत, आताप, पराघात; ए त्रणने उद्योतत्रिकनी संज्ञा छे॥

नामधुवोदय चउतणु। वधाय साहारणि अरउजोअ तिगं॥

ए छत्रिस प्रकृति पुद्गल विपाकी जाणवी. हवे बन्धद्वार कहे छे। प्रकृति बन्ध, स्थितिबन्ध, रस बन्ध प्रदेश बन्ध ॥

पुग्गल विवागि बंधो। पयई ठिई वस पएसत्ति ११ ॥

हवे बन्ध विधिने विषे भूयस्कार कहे छे--तेमां मूल प्रकृति आश्री भूयस्कार पेहेलो देखाडे छे; मूल प्रकृति आठनो बन्ध, आयु विना सातनो बन्ध। आयु मोहनी विना छनो बन्ध, एक सातानो बन्ध, ए चारबन्धस्थानके त्रण भूयस्कार होय॥

मूल पयडीण अडसत्त। छे ग बंधेसु तिंन्नि भूयगारा ॥

अवस्थित बन्धक जेटली प्रकृति बांधतो होय तेटलीज बांधे; ते अवस्थित बन्ध अथवा बन्धकालना बीजा समयादिके सर्वत्र अवस्थित बन्ध होय. चारे प्रकारे अल्पतर त्रण, एकादिक हुंतुं प्रथम अबन्ध थइ बन्ध थाय. ते

आयु बंधाय छे सप्तबन्धक प्रथम समये. प्रथम अल्पतर बन्ध, छ बंधक प्रथम समये. बीजो अल्पतर बन्ध, एक बन्धक प्रथम समये. त्रीजो अल्पतर बन्ध हवे चार । ने पेहेले समये अव्यक्त बन्धक कहीए. ते मूल प्रकृति विषये नहि. अबन्धक तो अयोगि थइने सिद्धि वरे ते तो फरी कर्म बांधे नहि; माटे मुलने विषे अव्यक्त बंधन नथी ॥

अप्पतरा तिअ चउरो । अवठिआ नहु अवत्तवो॥२२॥

हवे भूयस्कार देखाडे छे—एक थकी अधिको बन्ध स्थानक हो य त्यारे भूयस्कार होय । एकादिक हीण करतो बन्ध करे ते अल्पतर कहीए ॥

एगादहिगे भूउ । एगाई ऊणगंमि अप्पतरो ॥

बीजा समयने विषे तेटलुं बन्ध स्थानक होय त्यारे अवस्थित कहीए । अबन्ध थइ बन्धक थाय. ते पेहेले समये बन्ध करे ते. अवक्तव्य उत्तर प्रकृतिमां मूलमां नहि॥

तं मत्तो वठि अउ । पढमे समए अवत्तव्वो ॥ २३ ॥

हवे उत्तर प्रकृतिने विषे भूयस्कारादिक कहे छे—दर्शनावर्णी नव प्रकृतिने त्रण बन्ध स्थानक छे. भूयस्कार बे छे. हवे बन्ध स्थानक पेहेले तथा बीजे गुणठाणे नवे प्रकृति बन्धाय. ए प्रथम बन्ध स्थानक त्रिजा गुणठाणाथी आठमा गुणठाणाना प्रथम भाग सुधी थिणंधी त्रिकनो बन्ध टले. छनो बन्धक ते बीजुं बन्ध स्थानक. ते उपर बे नीद्रानो बन्ध टले. दशमा गुणठाणा सुधी चारनो बन्धक ते त्रिजुं बन्ध स्थानक. हवे भूयस्कार बे कहे छे—श्रेणीथी पडतो चार बांधी छ बन्ध समये प्रथम भूयस्कार छ बांधतो सास्वादने नवे बांधे, ते बीजो भूयस्कार ।

नव छ चउ दंसेदु ।

हवे अल्पतर बन्ध कहे छे–मिथ्यात्वे नव बांधतो समकिते छ बांधे, ते प्रथम समय प्रथम अल्पतर बन्ध. आठमे छ बांधतो चार बांधे ते प्रथम समये बीजो अल्पतर बन्ध. हवे अवस्थित कहे छे–त्रण बन्ध स्थानकने प्रथम समय पछी बीजा समयादिके त्रण अवस्थित होय. हवे अवक्तव्य त्रण कहे छे–अगियारमे गुणठाणे अबन्ध थइ पछी दशमे चारनो बन्ध करे. ते प्रथम समये प्रथम अवक्तव्य अगियारमे काल करी देवता थाय त्यां छ बांधे; तेवारे प्रथम समये बीजो अवक्तव्य. एटले दर्शनावर्णी कर्मना त्रण बन्ध स्थानक भूयस्कार, २ अल्पतर, २ अवस्थित, ३ अवक्तव्य, २ इति दर्शनावर्णी उत्तर प्रकृति बन्ध स्थानादिक कह्युं; हवे मोहनी अठाविस प्रकृति बन्धादि कहे छेः--बन्ध स्थानक दश छे. मीथ्यात्व गुणठाणे समकित, मीश्र, ए बे विना छविसनो बन्ध छे. तेमां मीथ्यात्वे बाविसनो बन्ध छे; ते वेद बे न बांधे. एक वेद बांधे; गमे ते एकनोज बन्ध माटे. अरति, शोक अथवा रति ने हास ए चारमां बे न बांधे तेवारे छविसमांथी चार जतां बावीस उत्कृष्टी बांधे ते प्रथम बन्ध स्थानक. सास्वादने मीथ्यात्व विना एकविशनुं बीजुं बन्ध स्थानक. मीश्र तथा अविरतिए अनंतानु बन्धी चार विना सत्तरनुं त्रिजुं बन्ध स्थानक ॥

ऊ ति ऊ मोहे ऊ इगवीस सत्तरस

देसविरतिए अप्रत्याख्यान टले. तेरनु चोथु बन्धस्थानक प्रत्याख्यानी टले. प्रमत्तथी अपूर्व कर्ण सुधी नवनुं पांचमु बन्ध स्थानक. हास, रति, भय, कुछा, ए चार टले. अनिवृत्तिने पेहेले भागे पांचनो बन्ध, ते छठुं स्थानक. बीजे भागे पुरुष वेद टले चारनुं बन्ध स्थानक सातमु. त्रीजे भागे संजलन क्रोध टले. त्रणनुं बन्धस्थानक आठमु. चोथे भागे संजलन मान टले बेनो बन्ध, ते नवमुं बन्धस्थानक ।

तेरस नव पण चउ ति डु ।

पांचमे ज्ञागे संजलन माया टले एकनो बन्ध ते दशमुं बन्ध स्थानक इति बन्ध स्थानक. हवे ते दश बन्ध स्थानके नव ज्ञूयस्कार होय. आठ अल्पतर होयः दश अवस्थित होय. बे अवक्तव्य होय. हवे ते ज्ञूयस्कार कहे छे. जे वारे एकनो बन्धक थइ पमतां बेनो बन्धक थाय; तेने पहेले समये प्रथम ज्ञूयस्कार. एम बाविस बन्धक सुधी नव ज्ञूयस्कार थाय. हवे अल्पतर कहे छे—मीथ्यात्व बाविस बन्धक, ते चढतां त्रिजे, चोथे, सत्तरनो बन्धक थाय. ते पेहेलो अ ल्पतर एकविसनो बन्ध, पमतां छे; माटे चढताने गवख्यो नथी एम एक बांधे त्यां सुधी ते आठ अल्पतर होय. हवे दश अवस्थित कहे छे—बीजा समयादिके होय ते पूर्ववत्. हवे अवक्तव्य बे प्र कारे ते कहे छेः--अगियारमे मोहनी अबन्धक थइ पमतां, नवमे संजलन लोज्ञ बांधतां प्रथम समये अवक्तव्य होय ते प्रथम अ वक्तव्य ने अगियारमे मरी देव गतिए चोथे गुणठाणे सत्तरनो ब न्धक थाय ते प्रथम समये बीजो अवक्तव्य होय. ए मोहनोनी अठाविश प्रकृतिना ज्ञेद, बन्ध स्थानक, १० ज्ञूयस्कार नव, अल्प तर आठ, अवस्थित दस, अवक्तव्य बे, ए पांच ज्ञेद कह्या.

इक्को नव अठ दश डुन्नि २४ ॥

हवे नाम कर्मने विषे ज्ञूयस्कारादि देखामे छे. बन्ध स्था नक ते संख्या तेवीस, पचिस, छविस, अठाविश, उगणत्रिस; ह वे प्रथम त्रेविस प्रकृतिनुं पेहेलुं बन्ध स्थानक कहेछे--वर्णचोक, तेजस्, कार्म्मण, अगरु लघु, निर्माण, उपघात, ए नव ध्रुव ब न्धी आठमाना छठा ज्ञाग सुधी सर्वजीव सदा निश्चे बांधे माटे ध्रुव बन्धी तिर्यंचगति, आनुपूर्वि, एकेन्द्रि जाति, उदारिक, हुंमक स्थावर. अपर्याप्त, अस्थीर, अशुज्ञ, डुर्ज्ञग, अनादे, अजस सूक्ष्म

वा बादर, साधारण वा प्रत्येक, अपर्याप्त प्रायोग्य एकेन्द्रियादिक ने ए प्रथम बन्ध स्थानक. त्रेविसनुं कहुं; हवे बीजुं बन्धस्थानक पचिसनुं कहेछेः-त्रेविश पूर्वे कही ते उस्वास, अने पराघात, ए पचिस, पण त्रेविसमां अपर्याप्त, अस्थिर, अशुभ, अने अजस ए चारनो प्रतिपक्षी गणवो, ए बीजुं बन्ध स्थानक. पर्याप्त एकेन्द्रि प्रायोग्य. हवे छविसनुं त्रीजुं बन्ध स्थानक कहे छे-पचिस प्रथमनी मध्ये आताप वा उद्योतमांनो एक मिथ्यात्वे बांधे ते त्रिजुं बन्ध स्थानक हवे अठाविशनुं बन्ध स्थानक कहे छे-देवगति, देवानुपूर्वि, पंचेन्द्रिय जाति, वैक्रीय शरीर वैक्रीय अंगोपांग, सम चोरस, सासोश्वास, पराघात, शुभविहायो गति, त्रस, बादर पर्याप्त, प्रत्येक, स्थिर अस्थिरमांनो एक, शुभ अशुभमांनो एक, जस अजसमांनो एक सुभग, सुस्वर, आदेय, अने ध्रुवबन्धी नव; ए अठाविसनुं चोथुं बन्ध स्थानक; देव योग्य हवे उगणत्रिशनुं पांचमुं बन्धस्थानक कहे छे-पचिस पूर्वनी, खगति, संठाण, संघयण, अने उदारिक अंगोपांग; ए उगणत्रिश एकेन्द्रि ठामे, पंचेन्द्रि स्थावर ठामे, त्रस कहेवी. ए पंचेन्द्रि पर्याप्त, तीर्यंच योग, पांचमुं बन्ध स्थानक विस पदजोडजो ॥

ति पण छ अठ नवहिया वीसा ।

हवे त्रिसनुं छठुं बन्ध स्थान कहेछेः-पूर्वे कहेल अठाविश मध्ये आहारक शरीर, अने अंगोपांग भेलिये एटले त्रिश; अने अठाविशमां अथिर, अजस, अशुभ, ए कह्या छ तेने बदले स्थिर, जस, शुभ कहेवा. देवयोग अप्रमत्त साधु बांधे अथवा अठाविश मां पेहेलुं संघयण जिननाम भेलाय. अने देवद्विक ठामे मनुष्य द्विक कहिये. ए त्रिश मनुष्य योग समकिती देव बांधे. ए छठुं बन्ध स्थानक हवे एकत्रिशनुं सातमुं बन्ध स्थानक कहे छेः-त्रिश पूर्वनां अने तेमां जिननाम भेलतां एकत्रिश, देवयोग्य, अप्रम

त्त अपूर्वकरणे साधु बांधे. ते सातमुं बन्ध स्थानक हवे आठमु बन्ध स्थानक एकनुं कहे छे--आठमे, नवमे दशमे गुणठाणे साधु जस कीर्त्ति बांधे. ए आठमु बन्ध स्थानक; ए नामकर्मनां आठ बन्ध स्थानक कह्यां ॥

तीसे गतीस इग नामे

ए आठ बन्ध स्थाने छ भूयस्कार, सात अल्पतर होय, आठ अवस्थित होय, अवक्तव्य त्रण होय. हवे ते भूयस्कार छ कहे छे--त्रेविस बांधीने विशुद्धिए पचिश बांधतां प्रथम समये प्रथम भूयस्कार. छविश बांधतां बीजो, अठाविश बांधतां त्रिजो, ओगणत्रिश बांधतां चोथो, त्रिश बांधतां पांचमो, एकत्रिशे छठो, पछतां कमती बांधतां भूयस्कार गवेख्यो नथी. हवे सात अल्पतर कहे छे-आठमे २८, २९, ३०, ३१, बांधी श्रेणे चढी एक जस बन्ध प्रथम समये प्रथम अल्पतर. कोइक मनुष्य देव योग. ३१ बांधी देवगतिमां त्रिश. मनुष्य योग बन्ध प्रथम समये. बीजो तेज देव चवी मनुष्य थइ जिननाम सहित देव योग्य. ओगणत्रिश बन्ध प्रथम समये. त्रिजो कोइ मनुष्य त्रिर्यंचगति ओगणत्रिश बांधतो विशुद्धि परिणामे देवयोग अठाविश बांधते प्रथम समये. चोथो कोइ अठाविश बन्धक संक्लिष्ट परिणामे एकेन्द्रि योग्य छविस बांधेते आद्य समये. पांचमो तेज पचिश बांधे ते पण आद्य समये. छठो ते त्रेविश बांधे ते आद्य समये. सातमो हवे अवस्थित आठ कहे छेः--आठ बन्ध स्थानकना द्वितियादि समये आठ अवस्थित होय; इति ॥ हवे त्रण अवक्तव्य कहे छे-उपशान्त मोह (नाम कर्मनो) सर्वथा अबन्ध थइ पछतो एक जस बांधेते प्रथम समय. प्रथम अवक्तव्य उपशान्त मोहे काल करीने अनुत्तरे जाय त्यां प्रथम समये जिननाम सहित मनुष्य गति योग्यत्रिश बांधे त्यारे बीजो अवक्तव्य. तेज कोइक जिननाम विनाओगणत्रि

श बांधे त्यां प्रथम समये त्रिजो अवक्तव्य. भूयस्कार ७, अल्पत र सात, अवस्थित बंध आठ अवक्त त्रण ।

७ स्सग अठ ति बंधा ।

शेषकर्म ज्ञानावर्णी वेदनि, आयु, गोत्र, अन्तराय ए पांच कर्मने विषे एक, एक बन्ध स्थानक होय, तथा ए पांचने विषे भूयस्कार अल्पतर संभवे नहि. बीजा बे अवस्थित अवक्तव्य, ए बेमां जे ज्यां संभवे ते त्यां कहेवो. ए प्रकारे प्रकृतिबन्ध देखाड्यो॥

सेसेसु ठाण मिक्कि कं २५ ॥

नाम गोत्र बेनो सीत्तेर कोडा

हवे स्थिति बन्ध कहे छे--त्रिश कोडी सागरोपमनी स्थिति

सागरोपमकोडाकोडनीस्थिति। मोहनि कर्मनो ॥

वीस यरकोडि कोडी । नामे गोएअ सतरी मोहे ॥

तीस कोडाकोडी सागरोपमनी स्थिति, ज्ञानावर्णी, दर्शनावर्णी अन्तराय वेदनि ए चारेनो ।

नार्की, देवताना आयुनी स्थिति तेत्रिश सागरोपमनी ॥

तीस यर चउ उदही । निरय सुराउंमि तितीसा २६॥

हवे जघन्य स्थितिबन्ध कहे छे:-
अकषाय मूकीने एम कह्युं; ते माटे अगियारमे, बारमे, तेरमे; ए गुणठाणे वेदनीनी स्थिति बे समयनी होय ।

सकषायने बार मुहूर्त जघन्य वेदनीनी स्थिति ॥

मुत्तु अकषाय ठिई । बार मुहुत्ता जहन्न वेअणिए ॥

शेष कहेतां बाकी रह्यां ज्ञानावर्णी दर्शनावर्णी, मोहनी, अन्तराय.

नाम कर्मनी, गोत्रकर्मनी, आठ आठ मुहूर्त्तनो । आयु; ए पांचेनी स्थिति अन्तर मुहूर्त्तनी ॥

अठ्ठ नाम गोएसु । सेसएसु मुहुत्तंतो ९७ ॥

मूल प्रकृति आठनो जघन्य उत्कृष्टो स्थिति बन्ध कह्यो; हवे उत्तर प्रकृतिनो जघनउत्कृष्टो स्थिति बन्ध कहे छेः—पांच अन्तराय, ज्ञानावर्णी पांच, दर्शनावर्णी नव अशातावेदनी, ए विश प्रकृतिनी उत्कृष्ट स्थिति त्रिश कोडाकोड सागरोपमनी; हवे अढार सागरोपमनी स्थिति सूक्ष्म, अपर्याप्त, साधारण. बेइन्द्रि, तेइन्द्रि, चौरिन्द्रि ए छ स्थानके ॥

विग्धा वरण असाए । तीसं अठार सुहुम विगल तिगे॥

प्रथम संस्थान, प्रथम संघयण। दशकोडा कोड सागरोपम एबेने स्थिति बन्ध बीजे संघयणे बीजे संस्थान बार कोडाकोडनी; त्रिजे संघयण संस्थाने चौद कोडाकोडनी; चोथे संघयण संस्थाने सोल कोडाकोडनी, पांचमे संघयण संस्थाने अढार कोडाकोडनी, छठे संघयण संस्थाने विश कोडाकोड सागरोपम स्थिति बन्ध जाणवो ॥

पढमागिइ संघयणे । दस दुसु चरिमेसु दुग वुड्ढी ९८॥

चालिस कोडाकोड सागरोपमनी स्थिति सोले कषायनी॥ मृदु, लघु, स्निग्ध, उष्ण, सुरभि, उज्वल वर्ण, मधुररस, ए सातनी स्थिति ॥

चालीस कसाएसु । मिउ लहु निद्धु एह सुरहिसिअ महुरे ॥

दश कोमाकोम सागरोगमनी पीलो वर्ण, आम्लरस, ए बेनी साडाबारनी; रातोवर्ण, कषायरस, ए बेनी पंदरनी; नीलवर्ण, कटुकरस, ए बेनी साडासत्तरनी; कालो वा श्याम, तीखो रस, ए बेनी विसनी; प्रथमे दश पद छे, तेमां डुगे डुगे अढी अढी वधारवी।

ते हलिद्द वर्ण खाटारस प्रमुखनी स्थिति यावत् विश सुधी गणजो ॥

दसदो सट्ठ समहिया। ते हालिद्दं बिलाईणं ॥३९॥

हवे दश कोमाकोम सागरोपमनी स्थितिनी प्रकृतियो तेर गणावे छे—शुभविहायो गति, उच्च गोत्र।

देवगति, अनुपूर्वि स्थिरछकनाम—स्थिर, शुभ, सुभग, सुस्वर, आदेय, जसकीर्ति; पुरुषवेद, रति, अने हास; ए तेर ॥

दस सुह विहगइउच्चे। सुर दुग थिरछक्क पुरिस रइ हासे॥

मिथ्यात्व मोहनीनी सीत्तेर कोमाकोमी सागरोपमनी स्थिति मनुष्य गति, अनुपूर्वि।

स्त्रीवेद, सातावेदनि; ए चार प्रकृतिनी पंदर कोमाकोम सागरनी स्थिति छे ॥

मिच्छे सत्तरि मणुदुग। इत्थि साएसु पन्नरस ३० ॥

हवे विश कोमाकोम सागरनी स्थितिनी प्रकृति कहे छे-भय डुगंछा, अरति, शोक, एथ चार।

वैक्रीय, शरीर, अंगोपांग, तिर्यंच गति, अनुपूर्वि; उदारिक शरीर, अंगोपांग, नर्कगति, अनुपूर्वि, ए चार डुग, नीच गोत्र; ए तेर थयां ॥

भय, कुच्छ, अरइ, सोए। विउव्वि तिरि उरल नरय दुग निए॥

तेजस् पंचक–तेजस्, कार्मण, अगुरु लघु, निर्माण, उपघात; हवे अस्थिर छक कहे छे–अस्थिर, अशुभ, दुर्भग, दुस्वर, अनादेय, अजस् ए छ; (सर्वमली चोविस)।

हवे त्रस चोक–त्रस, बादर, पर्याप्ता, प्रत्येक; ए अगविस स्थावर, एकेन्द्रि, पंचेन्द्रि;४१॥

तेअ पण अथिर छक्के। तसचऊ थावर इग पणिंदी ३१॥

नपुंसकवेद, अशुभ विहायो गति, ३३ श्वासोश्वास चोक–श्वासोश्वास, उद्योत, आताप, पराघात; ३७।

भारे फर्स, कर्कश, लुखो, शीतल, दुर्गन्ध; ४२ ॥

नपुं कुखगइ सासचउ। गुरु कक्खम रुकसीअ दुग्गंधे॥

ए बेतालिस प्रकृतिनी विश कोमाकोमनी स्थिति छे, तथा ते शरीर भेगां बन्धन संघातन प्रकृति पंदर भेलतां सत्तावन प्रकृतिनी विश कोमाकोम जाणवी. हवे ते पंदरनां नाम कहे छे–वैक्रिय संघातन, वैक्रीय वैक्रीय बन्धन, वैक्रीय तेजस् बन्धन, वैक्रीय कार्मण बन्धन, वैक्रीय तेजस् कार्मण बन्धन, उदारिक संघातन, उदारिक उदारिक बन्धन, उदारिक तेजस् बन्धन, उदारिक कार्मण बन्धन, उदारिक तेजस् कार्मण बन्धन, तेजस् संघातन, कार्मण संघातन, तेजस तेजस बन्धन, कार्मण कार्मण बन्धन, तेजस कार्मण बन्धन; ए पंदर मतान्तरे शरीर संबंधे छे माटे।

वीसं कोमाकोमी।

ए स्थिति जाणवी. हवे तेनो अबाधा काल एक कोमाकोम सागरोपमे एकसो वर्षनी अबाधा गणवो. विश कोमाकोम सा

गरे विसर्से वर्ष अबाधा जाणवी. कर्म प्रदेश विपाक अनुदयअ बाधा काल ॥

एवइ आ बाह वीससया ॥ ३२ ॥

हवे ए आठ प्रकृतिनो अबाधाकाल कहे छे-उत्कृष्ट स्थिति अन्त कोमाकोमी सागरोपमनी होय ।

अ जिननाम, आहारक शरीर, अंगोपांग; ए त्रणनी. तेनी जघन अबाधा अन्तरमुहूर्त्तनी प्रदेशउदे

गुरु कोमिकोमि अंतो । तिछा हाराण भिन्न मुहुबाहा॥

ए त्रणनी जघन्य स्थिति एक कोमाकोम सागरनी संख्यात गुणी उणी अबाधा अन्तर मुहूर्त्तनी ।

मनुष्य त्रियँचनी आयुः स्थिति त्रण पल्योपमनी ॥

लहु ठिइ संख गुणुणा । नर (तिरि आणाउ) पल्लतिगं ३३

पल्योपमनो असंख्यातमो भाग

चारे गतिनां आयु मन रहित एकेन्द्रि, विगलेन्द्रिनी स्थितिआ युनी पूर्वकोमनीआवताभवनी

जे असन्नि पर्याप्ता आवता भव नां बांधे अबाधा त्रिजे भागे ॥

इग विगल पुव्वकोमी । पलिआ संखंस आउचउ अमणा

निरूपक्रर्म आयुवन्त जे देवता, नार्कि, असंख्यात आयुवन्त जुगलीआ मनुष्य; तीरयंच अबाधा छ मासनी जाणवी ।

बीजा संख्यातआयुवन्त नरत्रियंचने अबाधा भवने त्रिजेभागे.

निरूव कमाण छमासा । अबाह सेसाण भव तंसो ३४॥

एक लोभ, पांच अन्तराय, पांच ज्ञानावर्णी, चार दर्शन, एप

हवे जघन्य स्थिति बन्धनसंजलन भरने ॥

लहु ठिइ बंधो संजलण । लोह पण विग्ध नाण दंसेसु ॥

जस, उच्च गोत्र, ए बेनी. हवे बार मुहूर्त्तनी साता वेदनीनी स्थिति ॥

अन्तर मुहूर्त्तनी स्थिति; हवे आठ मुहूर्त्तनी स्थिति ।

भिन्न मुहुत्तंते अठ । जसुच्चे बारस य साए ॥ ३५ ॥

संजलन क्रोध, मान, माया; ए त्रणने उपर कही ते स्थिति अनुक्रमे गणजो. पुरुषवेदनी स्थिति आठ वर्षनी नवमाने प्रथम भागे ॥

बे मास, एक मास, एक पक्ष।

दो इगमासो पक्खो । संजलण तिगे पुम ठ वरिसाणि॥

मिथ्यात्व मोहनीनी सीत्तेर कोडाकोडीनी स्थिति वेंहेचतां जे लाभे ते ।

शेष बाकी पंचासी प्रकृतिनी उत्कृष्टी स्थिति ।

सेसाणु कोसाउ । मिच्छत्त ठिइए जंलद्धं ॥ ३६ ॥

पल्योपमने असंख्यातमे भागे उणो करीए तेवारे एकेन्द्रिने जघन्य स्थिति बन्ध थाय. ए एकेन्द्रिमां पंचासीमांनी बावीश प्रकृति छे ते कहे छे–ज्ञानावर्णी पांच, दर्शनावर्णी चार, अन्तराय पांच, संजलन चार, पुंवेद, सा

हवे पंचासीने जघन्य स्थिति क
हेहे छे--एकेन्द्रिने विषे जे उत्कृ
ष्ट स्थिति छे तेमांथी।

ता, उंचगोत्र, जसकीर्ति, ए
बाविस जघन्य बन्ध एकेन्द्रि
मां छे माटे ॥

अय मुक्कोसो गिंदिसु । पलिया संखंस हीण लहुबंधो ॥

हवे विगलेन्द्रिने उत्कृष्ट स्थिति
बन्ध देखाडे छे. अनुक्रमे एके
न्द्रिना जघन्य बन्धथी पचीस
घणो बेरन्द्रिने उत्कृष्ट स्थितिबन्ध

पचास घणो, सो घणो, ह
जार घणो ॥

कमसो पण वीसाए । पन्ना सय सहस्ससं गुणिउ॥३७॥

तेरन्द्रि, चौरिन्द्रि, असन्नि पंचेन्द्रि
ने; ए त्रणने अनुक्रमे पचास
सो, हजार गुणो उत्कृष्टो ।

जघन्य स्थिति बन्ध पल्योप
मने असंख्यातमे भागे उणो॥

विगल असंनिसु जिठो । कणिठउ पल्लसंख भागूणो॥

हजार वर्ष. शेष मनुष्य त्रियँच

देवता नार्किना आउ जघन्य
स्थिति बन्ध तुल्य दस ।

ने जगन बंध क्षुल्लक भव एट
ले बसे छपन आवलीनो होय ॥

सुर नरया उ समदस।सहस्स सेसाउ खुडु भवं ३८ ॥

अन्तर मुहूर्त्त अबाधा काल आ
युचारे गतिनां उत्कृष्टांनी पण
अबाधा अन्तर मुहूर्त्तनी आयु
अबाधा, जेष्टजेष्ट, जेष्टजघन्य,

सर्व उत्तर प्रकृति एकसोविस
झघन्य बन्धे झघन्य अबाधा॥

जघन्य जेष्ट, जघन्व होय तेना
भांगा चार ॥

सव्वाणवि लहु बंधो। भिन्न मुहु अबाह आउ जिठेवि॥

कोइक आचार्य एम कहे छे के देवताना जघन्य आयु प्रमाणे जिननामनी अबाधा होय तेतो तत्व केवली गम्य ।

अन्तर मुहूर्त आहारक शरीर आहारक अंगोपांग; ए बेने जघन्य बन्ध कहे छे ॥

केइ सुराउ समं जिण । अंतमुहु बिंति आहारं ३ए ॥

हवे क्षुल्लक नवनुं स्वरूप कहे छे—सत्तर नव तुल्य उपर अधिक निश्चे ।

एक श्वासोश्वासमां होय क्षुल्लक नव नीगोदियाने ॥

सत्तरस समहिआ किर। इगाणुपाणंमि हुंति खुड्डुनवा॥

सातरिसे अनेन्योंतेर ३७७३ ।

श्वासोश्वास वली एके मुहूर्त्ते थाय ॥

सग तीससय तिहुत्तर । पाणू पुण इग मुहुत्तंमि ४० ॥

पासठ हजार पांचसे। ६५५०० व पुरा ॥

छत्रिश एक मुहुर्त्तना क्षुल्लक न

पणसठिसहस्सपणमस ।छत्तीसा इग मुहुत्त खुड्डु नवा ॥

हवे क्षुल्लक नवनुं प्रमाण कहे छे—आवलिका बसेंने ।

उपन एक क्षुल्लक नवनो असंख्यात समय एक आवलिआय॥

आवलियाणं दोसय । छप्पन्ना एग खुड्डु नवे ४१ ॥

हवे एटली प्रकृतिने उत्कृष्ट स्थिति बन्धना स्वामी कहे छे-अविरति समकिते कोइ जीव जिन नाम उत्कृष्ट स्थितिनुं बांधे ।

आहारक शरीर, अंगोपांग, देव आयु, सातमे अप्रमत्त उत्कृष्ट स्थिति बांधे पण देवतानुं आयु छठे गुणठाणे आरंनि अप्रमत्त चरूतो बांधे ॥

आविरय सम्मो तित्थं । आहार डुगामराउ अपमत्तो ॥

उत्कृष्टि स्थिति बाकी एकसो

मिथ्या दृष्टि जीव बांधे ते। सोल प्रकृतिनो स्थिति बांधे॥

मिच्छदिठि बंधइ। जिठ ठिई सेस पयमीणं॥ ४२॥

हवे एकसो सोल प्रकृतिनो उत्कृष्टस्थितिबन्ध कहे छे—विगल त्रिक, सूक्ष्मत्रिक, आयुत्रिक—नारकी, तीर्यंच, मनुष्य। गर्भज तीर्यंच, मनुष्य ए बे सुरगति, अनुपूर्वि, बे वैक्रीयशरीर, अंगोपांग बे. नर्कगति, अनुपूर्वि बे; ए पंदर प्रकृति बांधे॥

विगल सुहमाउ तिगं। तिरिमणुआ सुर विउव्विनरय दुगं

एकेन्द्रि, स्थावर, आताप। यावत् इशानदेव उत्कृष्ट स्थिति ए त्रण प्रकृति बन्ध करे॥

एगिंदि थावरा यव। आ ईसाणा सुरुकोसं॥ ४३॥

तिर्यंच गति, अनुपूर्वि बे, उदारिक शरीर, अंगोपांग उद्योत। छेवठुं संघयण ए छ प्रकृति देवतानारकी मिथ्यादृष्टि उत्कृष्टि स्थिति बांधे. बाकी बाणुं प्रकृतिनो उत्कृष्टो स्थिति बन्ध चारे गतिवाला करे॥

तिरि उरल दुगुज्जोअं। छेवठ सुर निरय सेसचउगइआ।

हवे झघन्य स्थिति बन्ध स्वामी कहे छे—आहारक द्विक. जिननाम; ए त्रण अपूर्व गुणठाणाना धणी बांधे। नवमे अनिवृत्ति गुणठाणे संजलन चोक, पुरुषवेद; ए पांच झन्घय स्थिति बन्ध करे॥

आहार जिण मपुव्वो। नियट्टि संजलण पुरिस लहु ४४

हवे दशमे गुणठाणे सत्तर प्रकृतिनो झघन्य स्थिति बन्ध करे अन्तराय पांच, ए सत्तर सूक्ष्म संपराये वैक्रीय षटक्—नारकीय द्विक, वैक्रीय द्विक, देवद्विक

ते कहे छे—सातावेदनि, जसना म उच्चगोत्र, ज्ञानावर्णी पांच, दर्शनावर्णी चार । ए छ प्रकृति असन्नि, त्रियँच, पंचेंद्रि पर्याप्त झघन्य स्थिति बंध करे ।

साय जसु च्चा वरणा । विग्घं सुहुमो विउवि छ असन्नी

चारे गतिनां आयु झघन्य बन्ध स्थिति संज्ञी, असंज्ञी बेने पण होय हवे बादर पदनो अर्थ आवता पदे देखाम्शे । बादर पर्याप्ता एकेन्द्रिने छाकती पंच्यासी प्रकृतिनो झघन्य स्थिति बंध करे ॥

सन्नी वि आउ बायार । पज्जे गंदीउ सेसाणं ४५ ॥

हवे ते स्थिति झघन्य प्रकारे गुणठाणे देखाम्हे छे—उत्कृष्टते तेथी मोटो बन्ध बीजो कोइ नहि ते; एक अनुत्कृष्ट—उत्कृष्टथी समयादिक हीनथी अन्तर मुहूर्त्त यावत् स्थिति बन्ध ते बे झघन्य ते जेथी कोइ स्थिति बन्ध उछो नहि ते ३ अझघन्यते झघन्यथी एक समय अधिक यावत् उत्कृष्ट सुधी ४ । हवे ज्ञांगाचार सादि प्रमुख चार कहे छे—सादिते बन्ध छेदी फरी बांधे ते. अनादिजे बन्ध प्रवाहनी आदि न जाणे ते. ध्रुव-ते बन्ध प्रवाहनो नाश नहि ते. अध्रुव-बंध प्रवाहनो नाश थाय ते ॥

उक्कोस जह णी यर । ज्ञंगा साई अणाइ धुव अधुवा ॥

सादि प्रमुख चारे ज्ञांगा आयु कर्म विना साते कर्मने अझघन्ये बंध स्थानक थाय छे, ते देखाम्हे छे-प्रथम अनादि ज्ञेद मोहनीनो नवमाने अन्त समये ऊघ बीजा त्रण ज्ञांगा; उत्कृष्ट, अनुत्कृष्ट, अनेजघन्य, ए त्रणज्ञेदने तथा आयु कर्म एटला ज्ञे

न्य बन्ध छे. तथा दशमाने अन्त समये मोह, आयु, बे विना छ कर्मनो जघन्य बन्ध छे. ते स्था नक जे जीवे नथी स्पर्श्यां तेने अनादि अजघन भांगो १ लो. हवे बीजो भांगो—सादि; जे जी व उपशम श्रेणी पामी त्यां ज घन्य स्थिति बन्ध करे; अथवा अबन्ध होय. पछी अजघन्य ब न्ध करे ते सादि बीजो. हवे स न्त भांगो—जे जीव भव्य श्रे णीगत थइ जघन्य बन्ध करी सिद्धि वरशे; ते जीवने अजघ न्यनो अन्त थशे; ते संत भांगो त्रिजो. हवे अनन्त भांगो—जे अभव्यने अजघन्यनो छेह नथी माटे अनन्त भांगो चोथो. एचा रे भांगा अजघन्य बंधे फलाव्या। दोने, सादि तथा सात ए बे भांगा लागे छे; ते लखुं छुं—प्र थम उत्कृष्टने संज्ञी, पंचेंद्रिय पर्याप्त, मिथ्यादृष्टि.संक्लिष्ट परि णामे उत्कृष्ट स्थिति बंध बेस मयनो करी त्रिजा समयादिके समयादिक हिन जे अनुत्कृष्ट करे; ते सादि सान्त बे थया.ह वे अनुकृष्टे कहे छे-उत्कृष्ट ब न्धथीसमयादिकेहिनअनुत्कृष्ट बंध करे ते. सादि तथा अनउ त्कृष्टबंधकरीअबंधथायतेअंत हवे जघन्य बंधनवमे, दशमे, अन्त एक समय करी पडीपा छो करे ते सादि सांत. तथा आ युःकर्म भवमां एक वारज बांधे तेचारे भेदेबे भांगा सादि सांत ए चार भांगा मूल कर्मे कह्या॥

चउहा सग अजहन्नो । सेस तिगे आउचउसु दुहा४६॥

हवे उत्तर प्रकतिए चार भेद क हे छे--चार भेद सादि, अनादि, ध्रुव, तथा अध्रुव, अजघन्य बंधे होय. ए चार भेद अराढप्रकृति ने होय ते अराढनां नाम। संजलन चोक, ज्ञानावर्णि पां च, दर्शनावर्णि चोक, अन्तराय पांच, ए अराढने अजघन्य साथे सादि, सान्त, अनादि, अनन्त, ए चारे होय॥

चउ भेयो अजहन्नो। संजलणावरण नवग विग्घाणं ॥

बाकी उत्कृष्ट, अनुत्कृष्ट, जघन्य; ए त्रण भेदे बन्ध स्थानके सादि, अध्रुव सान्त ए बे होय। तेम चार भेद उत्कृष्टादिसादि प्रमुख साथे बाकी प्रकृति एकसो बेने होय ॥

सेस तिगि साइ अधुवो। तह चउहा सेस पयडीणं ॥४७॥

हवे जघन्य स्थिति बंध गुणठाणे कहे छे सास्वादन गुणठाणाथी अपूर्व करण गुणठाणा सुधी। सागरोपम अन्त कोडा कोडीना बंध होय अधिको नहि॥

साणाइ अपुव्वंते। अयरंतो कोडिकोडिउ नहिगो ॥

तेओ ओपण नही मिथ्यात्व गुणठाणे सागरोपम अंत कोडा कोडी बांधे उगे नहि। मिथ्यात्वि भव्य, अभव्य, संज्ञी पंचेन्द्रिने सागरोपम अन्त कोडा कोडी होय ॥

बंधो नहु हीणोनय। मिच्छे भविअरसंनिंमि ॥४८॥

हवे स्थिति बन्ध उभी बोलनो

अल्पा बहुत्व एकेन्द्रियादिक जीव आश्री कहे छे. गाथा त्रण जति जे मुनि सर्वथी थोडो जघन्य स्थिति बन्ध सूक्ष्म संपराय गुणठाणे करे, तेथी बादर। जे एकेंद्रि पर्याप्तो जघन्य स्थिति बंध असंख्यात गुणो करे २ तेथी सूक्ष्म पर्याप्तो एकेंद्रि जघन्य स्थिति बन्ध विसेसा अधिक करे ३ ॥

जइ लहु बंधो बायर। पज्जअसंखगुणा सुहुम पज्जाहिगो

सूक्ष्म एकेंद्रि अपर्याप्तो उत्कृष्ट स्थिति बंध विषेकाधिक छ; ई अरजे बादर अपर्याप्तो उत्कृष्ट स्थिति बंध विषेकाधिक सात; सूक्ष्म एकेंद्रि पर्याप्तो उत्कृष्ट स्थिति बंध विषेकाधिक आठ; बा

तेथी ए जे प्रथमे बादर सूक्ष्म पर्याप्ता कह्या तेना बे अपर्याप्ता बादरअपर्याप्तानो विषेकाधिक

चार; तेथी सूक्ष्म अपर्याप्तानो विषेकाधिक पांच । दर पर्याप्ता उत्कृष्ट स्थिति बंध विषेकाधिक नव ॥

एसि अपज्जाण लहू। सुहमे अरअपज्ज पज्ज गुरू ४९

हवे (बेइंद्रिने) स्थिति बंध कहे छे—लघुस्थिति बंध बे इंद्रि पर्याप्ताने संख्यात गुणोदश; तेथी बे इंद्रि अपर्याप्ताने विषेकाधिक अगियार । तेथी अपर्याप्ता बे इंद्रिने गुरु स्थिति विषेकाधिकबार; तेथी पर्याप्ता बे इंद्रिने गुरु स्थिति विषेकाधिक तेर; ए रीते विशेषाधिक पद जोम्जो ॥

लहु बिअ पज्ज अपज्जे अपज्जिअर बिय गुरुअहिगो ॥

एमज तेरन्द्रि, चौरिन्द्रि, असन्नि पंचेंद्रिने विषे अल्पाबहुतनी विगत-तेरमाथी तेरन्द्रि पर्याप्ताने जघन्य स्थिति बंध विशेषाधिक १४ तेथी अपर्याप्ताने जघन्य विशेषाधिक १५ तेथी अपर्याप्ताने उत्कृष्ट विशेषाधिक १६ तेथी पर्याप्ताने विशेषाधिक १७ तेथी चोरिन्द्रि पर्याप्तानी जघन्य स्थिति विशेषाधिक १८ तेथी अपर्याप्तानी जघन्य विशेषाधिक १९ तेथी एज अपर्याप्तानी उत्कृष्ट स्थिति विशेषाधिक २० तेथी पर्याप्तानी उत्कृष्ट स्थिति विशेषादिक २१ तेथी असन्नि पंचेन्द्रि पर्याप्तानी जघन्य स्थिति बन्ध संख्यातगुणो २२ तेथी अपर्याप्तानी जघन्य स्थिति विशेषाधिक २३ तेथी अपर्याप्तनी उत्कृष्ट स्थिति विशेषाधिक २४ तेथी असन्नि पर्याप्तानी उत्कृष्ट स्थिति विशेषाधिक २५ ॥

एवंति चउ असंनिसु नवरं। संखगुणा बियअमण पज्जे ५०

हवे असंज्ञी पंचेंद्रि पर्याप्ताने उत्कृष्ट स्थिति बंध विशेषाधिक कह्यो छे. तेथी यति जे मुनि; तेमने उत्कृष्टो स्थिति बंध । संख्यातगुणो छविस, तेथीदेशविरतिने जघन्य स्थिति बंध संख्यातगुणो सत्ताविश; तेथी तेनो उत्कृष्टो स्थिति बंध संख्यातगुणो अठाविश ॥

तो जइ बंधो जिठो । संखगुणो देसविरयउस्सि अरो॥

हवे आठ बोलने कहे छे—देशविरतिना उत्कृष्ट स्थिति बंध थकी अविरति सम्यक दृष्टि पर्याप्तानो जघन्य स्थिति बंध २९ तेथी ते अपर्याप्तानो जघन्य स्थिति बंध;३० तेथी तेज अपर्याप्तानो उत्कृष्ट स्थिति बंध; ३१ तेथी पर्याप्तानो उत्कृष्ट स्थिति बंध;३२ तेथी सन्नि पंचेंद्रिपर्याप्ता मिथ्यात्वीनो झघन्य स्थितिबंध; ३३ तेथी तेना अपर्याप्तानो झघन्य स्थिति बंध; ३४ तेथी तेज अपर्याप्तानो उत्कृष्ट स्थिति बंध ३५ तेथी पर्याप्तानो उत्कृष्ट स्थिति बंध ३६ ए आठनो अनुक्रमे संख्यातगुणो बोल कहेवो ॥

सम्म चउ सन्नि चउरो । ठिइ बंधाणु कम संखगुणा ५१

इतर जे बीजी झघन्य स्थिति विशुद्ध परीणामथी उपजे माटे शुभ जाणवी ।

अशुभ जाणवी; कारणके अति सर्व प्रकृतिनी उत्कृष्ट स्थिति संक्लीष्टपरीणामथी थाय माटे॥

सव्वाणवि जिठ ठिई । असुभा जं साइ संकिलेसेण ॥

पण मनुष्य, देवता, तिर्यंच; ए त्रणनां आयुष्य मूकीने. शा माटे तेमने उत्कृष्ट स्थिति बंध करतां विशुद्ध परीणाम होय माटे॥

इअरा विसोहिउ पुण । मुत्तुं नर अमर तिरि आउ५२

हवे एकला कषायथीज स्थिति बंध होय नहि; योग सहितहोय. ते माटे बोल अठ्ठावीशनो सर्व जीवने विषे योग बलनो अल्पाबहुत कहे छे; सूक्ष्म निगोदियो, लब्धि अपर्याप्तो, प्रथमस

तेथी बादर अपर्याप्तो निगोदियो जघन्य योगअसंख्यातगुणो २ तेथी बेइंद्रि अपर्याप्त जघन्य योग ३ तेथी तेरंद्रि अपर्याप्त झघन्य योग ४ तेथी चोरिंद्रि अपर्याप्त झगन्य योग ५ तेथी असंज्ञी अपर्याप्त झघन्य

मये जघन्यो तेनो वीर्य व्यापार ते जघन्य सर्वथा योग । योग ६ तेथी संज्ञी अपर्याप्त जघन्य योग ७ ॥

सुहुम निगो आइ खणप्प जोग । बायर विगल अमण मणा

सूक्ष्म निगोदिया अपर्याप्ता नो उत्कृष्ट योग ८ बादर अपर्याप्त उत्कृष्ट योग ९ ।

सूक्ष्म पर्याप्त जघन्य योग १० बादर पर्याप्त जघन्य योग ११ सूक्ष्म निगोद बे कह्या ते. जघन्य योगेतर कहेतां सूक्ष्म पर्याप्त उत्कृष्ट योग १२ बादर पर्याप्त उत्कृष्ट योग १३ ए सर्व असंख्यात गुणो ए सर्वत्र जाणवो ॥

अपज्ज लहु पढम दुगुरु । पज्ज हस्सि अरो असंखगुणो ॥ ३

बेंद्रि अपर्याप्तानो उत्कृष्ट योग १४ तेंद्रि अपर्याप्तानो उत्कृष्ट योग १५ चोरिंद्रिय अपर्यान्तानो उत्कृष्ट याग १६ असंज्ञी अपर्यान्तानो उत्कृष्ट योग १७ संज्ञी अपर्याप्तानो उत्कृष्ट योगे १८ अपर्याप्ता बेंद्रियादिकनो उत्कृष्ट योग ।

बेंद्रि पर्याप्त जघन्य योग १९ तेंद्रि पर्याप्त जघन्य योग २० चौरिंद्रि पर्याप्त जघन्य योग २१ असंज्ञी पर्याप्त जघन्य योग २२ संज्ञी पर्याप्तो जघन्य योग २३ बेंद्रि पर्याप्त उत्कृष्ट योग २४ तेंद्रि पर्याप्त उत्कृष्ट योग २५ चौरिंद्रि पर्याप्त उत्कृष्ट योग २६ असंज्ञी प्रर्यान्त उत्कृष्ट यागे २७ संज्ञी पर्याप्त उत्कृष्ट योग २८ एणे प्रकारे योगनां स्थिति स्थानक अनुक्रमे एकएकथी असंख्यातगुणां जाणवां ॥

असमत्त तसुकोसो । पज्ज जहन्नि अरएव ठिइ ठाणा ॥

हवे जीवनां चौद स्थानकनेविषे पूर्व रिति संख्यात, असंख्यात गुणा देखाम्हे छे-अपर्याप्त तथा पर्याप्त एक एक समय वृद्धि स्थिति स्थानक संख्यातगुणा। परं केवल अपर्याप्त बेंद्रिने विषे स्थिति स्थानक असंख्यातगुणा होय. हवे सर्वथी थोमा सूक्ष्म अपर्याप्त, तेथी बादर अपर्याप्त, संख्यात गुणा. एम चौद न्नेदे जाणजो ॥

अपज्जे अर संखगुणा। परम पज्ज बिए असंखगुणा५४

क्षण क्षण प्रत्ये असंख्यात गुणी वीर्यवृद्धि योगवृद्धि करी वधता जाणवा । अपर्याप्ता ते स्थिति स्थानक, स्थिति स्थानक प्रत्ये असंख्याता लोकना आकाश प्रदेश ते प्रमाण ॥

पइखणमसंखगुण विरिआ अपज्जपइ ठिइमसंख लोगसमा

प्रथम स्थिति स्थानक कह्यां तेमां अकेकी स्थिति स्थानकने उपजवानां जेटलां अध्यवसाय स्थानक होय ते देखाम्हे छे-सात कर्मने विषे स्थिति विशेषाधिक अध्यवसाय स्थानक अधिक । आयुविना सात कर्मने विषे प्रथम स्थितिना अध्यवसाय स्थानकथी बीजी स्थितिना अध्यवसायनां स्थानक (विषेषाधिक) तेथी आयु कर्मना असंख्यात गुणा अध्यवसाय स्थानक होय ॥

अज्झवसाया अहिआ । सत्तसु आऊसु असंख गुणा५५

हवे मिथ्यात्वमां सास्वादनने विषय विछेद पामी एकतालिस प्रकृतिनो पंचेंद्रिने विषे जेम । मनुष्यना न्नव सहित, चारप

जेटलो उत्कृष्ट स्थितीय बंध काल ते देखाडे छे–तीर्थंचत्रण, नर्कत्रिक,उद्योत, ए सातप्रकृति छयोपम सहित एकसो त्रेसठ सागरोपम अबंध युगलीआने काल जाणवो ॥

तिरि नरयति जोयाणं । नरभवजुअ सचउ पल्ल तेसठं॥

तथा आताप; ए नव प्रकृतिने मनुष्यभव सहित चार पल्योपम अधिक एकसो पंचासी सागरोपम नारकी आदिकभवमां अबंध काल ॥

हवे स्थावरचोक,एकेंद्रिजातीय, विगलेंद्रीय त्रण; ।

थावर चउ इग विगला । यवेसु पणासीइ सयमयरा ५६

प्रथम संघयणविना पांच संघयण, प्रथम संस्थान विना पांच संस्थान । अशुभ विहायो गति, अनंतानुबंधी चोक, मिथ्यात्व, दुर्भगत्रिक, थीणद्धित्रिक ॥

अपढम संघयणा गिइ ।खगईअण मिच्छदुभगथीणतिगं

निच गोत्र, नपुंसक वेद, स्त्रीवेद, ए पचीस प्रकृतिने मनुष्यभव अधिक मुनि भव आदि दे इ एकसो बत्रीश सागरोपम । पंचेंद्रियने विषे अबंध स्थिति उत्कृष्टि होय ॥

निअ नपुं इत्थिदुतीसं । पणिंदिसु अबंध ठिइपरमा ५७

हवे प्रथम एकसो बत्री तथा एकसो त्रेसठ तथा एकसो पंचासी सागरोपमनो अबंध कह्यो तेनां ठाम देखाडे छे–विजयादिक इरेके तेतरी सागरना बे भव तथा त्रण भव वा

रमे बाविस सागरनी करे तो एकसो बत्रीस थाय एम ग्रैवेक ने विषे १६३ ।

एम उठी प्रमुखमां सागरोपम एकसोबत्रीसतथाएकसोत्रेसठ

विजयाइसु गेविज्जे । तमाइ दहि सय डुतीस तेसठं ॥

हवे अध्रुव प्रकृति त्रोतेरनो उत्कृष्ट जघन्य बंध निरंतर बांधवानो काल देखाडे छे-पल्योपम त्रण, सुरद्विक, वैक्रीयद्विक; ए तथा एकसो पंचासी अबंधकाल। चारने ॥

पणसीइ सय यबंधो । पल्लतिगं सुर विउव्विडुगे ॥५८॥

तिर्यंच डुग, निचगोत्र, ए त्रण एक समय स्थिते असंख्यातो काल ।

ने आउषानो बंध सततं अन्तर मूहूर्त्त ॥

समया दसंख कालं । तिरिडुग नीएसु आयु अंतमुहू॥

सातावेदनीनो बंध सततं स्थिति पूर्वकोड नव वर्ष उणो केवली आश्री ॥

उदारिकनो सतत बंध असंख्याता पुद्गल परावर्त्त ।

उरलि असंख परद्दा । सायंठिइ पुव्व कोमूणा ॥५९॥

पराघात, उश्वास, पंचेन्द्री त्रस चोकने विषे सतत बंध होय. उत्कृष्ट एवं ॥

सागरोपम एकसो पंचासी लगी नीरंतर ।

जलहि सयं पण सीयं । परघुस्सासे पणिंदि तसचउगे॥

हवे १३२ सागरनी स्थिति शुभ विहायो गतिनो ।

पुरुषवेद, सुभग त्रिक, उच्चगोत्र, समचोरस संस्थान ए सातने विषे

बंध होय. ११२ सागरोपम ॥

बत्तीसंसुहविह गइ । पुम सुभ्र तिगुच्च चउरंसे ॥ ६०॥

अशुभ्र विहायो गति, अशुभ्र जाति ४ अशुभ्र संस्थान ५। अशुभ्र संघयण ५ आहारकदुग २ नर्कदुग २ उद्योत दुग २

असुख गइ जाइ आगिइ । संघयणा हार नरयजोयदुगं

स्थिर, शुभ्र, यश, स्थावर दशक, । नपुंसकवेद, स्त्रीवेद, हास २ अरति २ ते युगल अशातावेदनि ए एकतालिश प्रकृतिने ॥

थिर सुभ्रजस थावरदस । नपुंइत्थीदुजुअलमसायं ६१

ए एकतालिस प्रकृतिना जघन्य बंध कहे छे-जघन एक समयथी अंतर मुहूर्त्तलगी नीरंतर बंधाय पडे । मनुष्य द्विक, जिन नाम, वज्र रिषभ्रनाराच उदारिक अंगोपांग ए पांचने विषे ॥

समयादंत मुहुत्तं । मणुदुगजिण वइर उरलु वंगेसु ॥

तेत्रीश सागरोपम उत्कृष्ट सतत बंध होय अनुत्तर देवने । ए पांचने अंतर मुहूर्त्त जघन्य बंध तथा आयु कर्म ४ जिन नामने पण बाकी ६८ प्रकृतिने जघन्य बंध एक समय जाणवो. इति स्थिति बंध समाप्तः॥

तित्तिस यरा परमो । अंतमुहु लहु विआउ जिणे ६२

हवे अनुभ्राग जे रस बंध ते देखाडे छे. तीव्ररस अशुभ्र प्रकृति८२ ने संक्लेश परिणामे होय. शुभ्र प्रकृति ४२ ने तीव्र शुभ्र रस विशोधी परिणामे होय. अशुभ्र प्रकृतिनो मंदरस संक्लेसनी मंदताअने शुभ्र परिणामनी वृद्धिए. शुभ्र प्रकृतिनो मंदरस मलीन परिणामे तथा विसुद्धिनी हानीए ॥

तिव्वोअसुह सुहाणं । संकेस विसोहिउ विवज्जयउ ॥

जे वारे अशुभनो तीव्ररस बांधे ते वारे शुभनो मंदरस बांधे. जे वारे शुभनो तीव्ररस बांधे ते वारे अशुभनो मंदरस बांधे. हवे तीव्ररस, मंदरस, शाकारणे थाय ते कहे छे—पर्वतनी रेखा समान १ पृथ्वीनी रेखा समान २ रजनी रेखा सर्खो ३ । जलनी रेखा सर्खो४ ए चार कषाये करी मंदे मंद; तीव्रे तीव्र॥

मंदरसो गिरि महिरय जल । रेहा सरिस कसाएहिं ६३

हवे रसनुं स्वरूप देखाडे छे—ज्यां अशुभनो चोठाणियो; त्यां शुभनो एक ठाणियो. ज्यां अशुभनो त्रिठाणियो. त्यां शुभनो द्विठाणियो, ज्यां अशुभनो बे ठाणियो; त्यां शुभनो त्रिठाणियो. ज्यां अशुभनो एक ठाणियो. त्यां शुभनो चोठाणियो चार, त्रण, बे, एक; स्थानकरस अशुभ प्रकृतिनो अशुभ । शुभ प्रकृतिनो शुभ; हवे जे प्रकृतिना जेवा रस होय ते देखाडे छे-पांच अन्तराय, देशघाती आवरण सात मति, श्रुत, अवधि, मनपर्यव, चक्षु, अचक्षु अवधि ॥

चउ ठाणाइ असुहो । सुहन्नहाविग्ध देस आवरणा ॥

पुरुषवेद, संजलन कषाय ४ ए सत्तर प्रकृतिने एक, बे, त्रण, चारे ठाणिया रस होय । एम बाकी प्रकृति १०३ तेने शुभाशुभ बे त्रण, चार ठाणिया होय ॥

पुम संजलणिग दुतिचउ ठाण रसा सेस दुगमाइ ६४

हवे एक ठाणिया प्रमुखनो द्दष्टान्त–लिंबडानो रस, शेलडिनो रस, स्वन्नाविक ते एक ठाणियो अशुन्न प्रकृतिनो अशुन्न, शुन्ननो शुन्न ॥ बे न्नाग उकालतां एक रह्यो ते बे ठाणियो, त्रण न्नाग उकालतां एक न्नाग रह्यो ते त्रिठाणियो; चार न्नाग उकालतां तेमां एक भाग रह्यो ते चोठाणियो ॥

निंबुछुरसो सहजो । छुतिचउ न्नाग कढिइक्क न्नागंतो ॥

ते एक ठाणियादिक रस अशुन्न रस ते । अशुन्न प्रकृतिनो शुन्न रस, शुन्न प्रकृतिनो निश्चे वली ॥

इग ठाणाई असुहो । असुहाण सुहोसुहाणंतु ६५

हवे उत्कृष्ट रस बंध स्वामी कहे छे:–उत्कृष्ट तिव्र रस एकेन्द्रि, स्थावर, आताप; ए त्रण प्रकृतिनो । देवता मिथ्यादृष्टि बांधे. विकलत्रिक, सूक्ष्मत्रिक, सु० अ० सा० नर्कत्रिक ॥

तिव्व मिग थावरा यव। सुरमिच्छा विगल सुहुम नरयातिगं

तीर्यंच आयु, मनुष्य आयु; ए अगियार प्रकृतिनो तिव्ररस तीर्यंच मनुष्य मिथ्यादृष्टि बांधे तीर्यंच छुग गति, अनुपूर्वि छेवठु, ए त्रण प्रकृति देवता नार्की बांधे ॥

तिरि मणु आउ तिरि नरा । तिरिछुग छेवठ सुर निरया

वैक्रीयछुग, सुरछुग, आहारकछुग शुन्न विहायोगति, शुन्न वर्णचोक, तेजस् चोक–तजस्, कार्मण, अगुरु लघु, निर्माण, जिन नाम, साता ॥

विउवि सुरा हारग छुगं। सुखगइ वन्न चउ तेय जिणसायं

पंचेन्द्रि जाति, श्वासोश्वास, उच्चगोत्र, ए बत्रिस प्रकृति आठ

मावाला, दशमा गुणठाणावा
ला त्रण प्रकृतिनो साता, जस,
उचगोत्र, ए क्षपक श्रेणीवाला
समचउरस,पराघात,त्रसदशक उत्कृष्ट रसे बांधे ॥

समचऊ परघा तसदस । पर्णिदि सासु च खवगाउ॥६७॥

समकित दृष्टि देवता, मनुष्य
सातमी नर्कना नारकी उद्योत दुग, उदारीक दुग, वज्रऋषभ
नाम तिव्र बांधे सम्यक्त सन्मुख नाराच; ए पांच तिव्र रसे बांधे॥

तमतमगा उज्जोअं । समसुरा मणुअ उरल दुग वइरं॥

चारे गतिना मीथ्या दृष्टी थाक
सातमा गुणठाणा वाला देवआ ती रही प्रकृति तिव्र रस बांधे.
यु, उत्कृष्टा रसे बांधे । इति तिव्ररस बंध;

अपमत्तो अमराऊ । चउ गइ मिछाउ सेसाणं ६८॥

हवे जघन्य रस बन्धना स्वामी
कहे छे—थीणंध्दित्रिक, अनन्ता ए आठ प्रकृति मंदरसे संजम
नु बंधी चोक, मिथ्यात्व ॥ सन्मुख मिथ्यात्वी बांधे ॥

थीण तिगं अणमिछं । मंदरसं संजमु म्मुहो मिछो ॥

देसव्रती बांधे. छठा गुणठाणा
बीजी चोकडी अवीरति सम वालो अरति, शोक, ए बेप्रकृ
किती बांधे त्रीजी चोकडी । ति मंदरसे बांधे ॥

बिअ तिअ कसाय अविरइ । देसपमत्तो अरइसोए६९

बे निद्रा कहेतां निद्रा,१ प्रचला,
सातमागुणठाणानेआद्यसम १ अशुभवर्ण चोक हास, रति,
ये आहारक दुगमंदरसे बांधे। दुगंछा ॥

अपमाए हारग दुग । दुनिद्द असुवन्न हास रइ कुछा॥

त्र्य, मोहनी, उपघात; ए अगियार प्रकृति आठमे गुणठाणे जघन्य रसे बांधे ।

नवमे गुणठाणे पुरुषवेद, संजलण चोक, ए पांच मंद रसे बांधे ॥

त्र्य मुवघाय मपुव्वो । अनियट्टि पुरिस संजलणे॥७०॥

अंतराय पांच, आवर्ण नव ए चौद दशमे गुणठाणे क्षपकवन्त मंदरसे बांधे ।

मनुष्य, तिर्यंच, ए बे सूक्ष्मत्रिक, सु० सा० अ० विगलेंद्रित्रिक, चार गतिनां आयु ॥

विग्घावरणे सुहुमो । मणु तिरिआसुहुम विगल तिगआयु

वैक्रीय छक; ए सोल मंदरसे बांधे देवताने ।

नारकी, उद्योत, उदारिक दुग ए त्रण मंदरसे बांधे ॥

वेउव्वि छक ममरा । निरया उज्जोय उरलदुगं ॥ ७१ ॥

तीर्यंचदुग, नीचगोत्र; सातमी नर्क नारकी बांधे, उपशम समकितने सन्मुख थका ।

जिण नामनो मंदरस बांधे अविरति समकीति नर्क विना त्रणे गतिना जीव. स्थावर एकेन्द्रि; ए बे मंदरसे बांधे ॥

तिरिदुग निअंतमतमा। जिणमविरय निरयविणिग थावरयं

यावत् सुधर्मा देवलोक सुधी उपलक्षणथी इसान पण कहेवुं आताप नामनो मंदरस बांधे पडतो हवे समकीती ।

शाता, स्थीर, शुभ, जस; मंद रसे बांधे. ते चारनी इतर जे अशाता, अस्थिर, अशुभ, अजस; समकीती चढतो मंदरसे बांधे॥

आ सुहुमा यव सम्मो। वसाय थिर सुभ जसासिअरा ७२॥

त्रसचोक, शुभवर्णचोक, तेजस् चोक, मनुष्य दुग ।

विहायो गति, बे पंचेन्द्रि, श्वासोश्वास, पराघात, उच्चगोत्र॥

तसवन्न तेअचउ मणु खगइ दुग पणिंदि सास परधुच्चं॥

संघयण छ, संस्थान छ, नपुंसक वेद, स्त्री वेद । सुभगत्रिक, दुर्भगत्रिक, दुर्भग दुस्वर, अनादे ए त्रस चोकादि चालिस प्रकृति चारे गतिना मीथ्या दृष्टि मंदरसे बांधे ॥

संघयणा गिइनपुंथी।।सुभगि अरति मिछ चउगइआ ७३॥

हवे रस बन्धना मूल उत्तर प्रकृति आश्री भांगा कहे छेः—तेजस् चोक—तेजस्, कार्मण, अगुरु लघु, निर्माण, शुभवर्ण चोक, वेदनी२। ए दशनो अनुत्कृष्ट भाग रस बन्ध सादि, अनादि, ध्रुव, अध्रुव, ए चार भेदे बंधाय. शेष ध्रुवबंधी प्रकृति४३नोअने॥

चउ तेय वन्न वेयणिय । नाम णुक्को सं सेस धुवबंधी ॥

घाती कर्म चारनो अजघन्य रस चारे भांगे बांधे । गोत्रकर्मने विषे बे प्रकारे अनुत्कृष्ट अजघन्य रसबंधने वीषे चारे भांगा होय. इतिरस बन्धः समाप्तः ॥

धाइणं अजहन्नो । गोए दुविहो इमो चउहा ७४ ॥

कही प्रकृतिथी शेष बाकी रही जे ६१ प्रकृति आयुषा कर्म जघन्य, अजघन्य उत्कृष्ट, अनुत्कृष्ट, ए चारमां बंध सादि, अध्रुव. ए बे होंय इति ॥ हवे प्रदेस बन्धनुं स्वरूप तेमां प्रथम कर्म वर्गणा कहे छे—एक परमाणुनो समुह ते परमाणु वर्गणा, बे परमाणु ए एम अणयादि जीव अनन्त परमाणु मले अभव्यथी अनन्त गु

कठा मले ते बे प्रदेसी वर्गणा । णा अणुए बंधाया एवा ॥

सेसंमि डुहाइग दुग ।णुगाइ जा अन्नवणंत गुणिंआणू॥

तेम एकथी पाछलनी जे वर्ग

खंध ते उदारिकने नचीत म्र णाउ ते अग्रहणिक छे ए उदारि

हवा योग वर्गणा । क वर्गणा बादर छे ॥

खंधा उरलो चिअ वग्गणाउ। तह अगहणंतरिआ ७५ ॥

चोथी तेजस वर्गणा, पांचमी

भाषा वर्गणा, छठी श्वासोश्वा

एम बीजी वैक्रीय वर्गणा. त्री स वर्गणा, सातमी मनवर्गणा

जी आहारक वर्गणा । आठमी कार्मण वर्गणा; तेमां॥

एमेव विउव्वा हार । तेअ भासा णुपाण मण कम्मे ॥

तेमां अनुक्रमे एक एकथी सूक्ष्म

थाय. तेनी अव गाहना । उछेद आंगुल असंख्यातमो भाग

सुहुमा कमा वग्गहो । ऊणूणंगुल असंखंसो ७६ ॥

अनंतमे भागे उदारिक वर्गणा

ते खंध वैक्रीयादि सातेने अ

एक एक वधतां सिद्धने । ग्राह्य छे

इक्कि हिआ सिद्धा । णंतं सा अंतरेसु अग्गहणा ॥

सघले आप आपणी जघन्य यो आप आपणा अनंत भागे

ग्य वर्गणाथी । साधिक उत्कृष्टी वर्गणा ॥

सव्वउ जहन्न चिआ । निअणंतं साहिआ जेठा ॥७७॥

हवे कर्म पणे जे परमाणुं लेवा

य तेनुं स्वरूप कहे छे—छेला चा

र फर्स–टाढो, उनो,लुखो, चोप्प्यो तेणे सहित बे गन्ध सुरजी, दुर्गि। वर्ण पांच, पांच रस, ए सोल कर्म प्रकृति योग जे खंधनादलीआमां ॥

अंतिम चउ फास दुगंध। पंचवन्न रस कम्म खंध दलं॥

जेमां छे तेवा परमाणुं सहित अनन्ता प्रदेस छे. एवा कर्म द

सर्व जीवथी अनंतगुणो रस। लते ॥

सव्व जीअ णंतगुण रस। अणुजुत्त मणंतय पएसं॥७८॥

पोताना असंख्यात प्रदेसे प्रदे

एक प्रदेसे अवगाह्यो जे कर्मते। जीव ॥

एग पएसो गाढं। निअ सव्व पएस उ गहेइ जिउ ॥

नामकर्म, गोत्रकर्म, आपसमां तुल्य आयुथी अधिक आवते प

तेमां थोडा आउखा कर्मनो जाग दे पण जोडजो ॥

थोवो आऊ तदंसो। नामे गोए समो अहिउ ॥७९॥

नाम गोत्रथी अन्तराय कर्म, ज्ञानावर्णी, दर्शनावर्णी, कर्मनो अधिको जाग; तेथी मोहनी कर्मनो जाग अधिको। सर्वथी अधिक वेदनी कर्मनो जाग. जे कारणथी थोडो वेदनीनो जाग होय तो ॥

विग्घा वरणे मोहे। सव्वोवरि वेअणीइजेणप्पे ॥

स्थिति विशेषे शेष उत्तर प्रकृति

ते प्रगटपणे न होय। भाग कर्म दलमांथी जाणवी।

तस्स फुडत्तं न हवइ। ठिई विसेसेण सेसाणं ८० ॥

उत्तर प्रकृतिने आप आपणी मू

ल प्रकृति तेनीज जाति कहिये ते मूल प्रकृति आठे कर्म वेंहेच तां लाध्यां दलिआं । तेनो जे अनंतमो ज्ञाग सर्वघाती प्रकृतिनो होय विशेषथ्या ख्या वृत्तिथी जाणजो ॥

निअ जाइ लद्ध दलिया । णंतसो होइ सव्व घाईणं ॥

शेष सर्व घाती प्रकृतिनो अनंतमो ज्ञाग तेथी बाकी देस घाती

बध्यमान प्रकृतिनो भाग वेंहेचे पण अबध्यमान प्रकृतिनो ज्ञाग वेंहेचे नही । सर्व घाती प्रकृतिने तो जे पोतानी जातिनी प्रकृति समय १ प्रत्ये बांधे अने वेंहेचे ॥

ब ऊंतीणं विन्नज्जइ । सेसं सेसाण पइ समयं ८१ ॥

हवे ज्ञाग लब्ध जे दलिया गुणठाणानी श्रेणिये रचना देखाडे बे–तेमां प्रथम अगियार गुणनी श्रेणियोनां नाम देखाडे बे– समकितनी श्रेणी, देसविरतिनी श्रेणी, सर्व विरतिनी श्रेणी । अनंतानु बंधिया सत्तामांथी ४ काढवानी चोथी दर्शन मोहनी खपावे ते पांचमी श्रेणी

सम्मदेस सव्व विरइउ । अण विसंजोअ दंस खवगेअ ॥

मोहनी उपशमावा उपशम श्रेणी आठमे, नवमे दशमे गुणठाणे बठी, मोह उपशमी रह्यो ते थी उपशम, अगियारमे गुणठाणे सातमी क्षपक श्रेणी चढतां आठमाथी दशमा गुणठाणा सुधी आठमी बारमे गुणठाणे सर्व मोह खप्यो ते नवमी, तेरमे गुणठाणे दशमी श्रेणी, चौदमे गुणठाणे अजोगी गुणठाणे श्रेणी अगियारमी

मोहसम संत खवगे । खीण सजोगि अरगुण सेढी ८२ ॥

हवे गुणश्रेणी अगियार कही;
तेनो अर्थ अने गुणश्रेणिये रह्या जीव कर्म निर्जरे ते देखाडे छे— उत्तरोत्तर गुणनी प्राप्ति करे पूर्वे जे कर्मदलनी रचना करी तेने। समय २ दीठ कर्मना उदयना समयथी मांही असंख्यात गुणाकारे कर्म निर्जरे ॥

गुण सेढी दल रयणा। णु समय मुदया दसंख गुणणाए॥

एणे गुणाकारे वली अनुक्रमे प्रथमे कह्या गुण स्थानक तेने। असंख्यात गुणाकारे कर्मनी निर्जरा करे ते जीव ॥

एअ गुणा पुण कमसो। असंष गुण निज्जरा जीवा ८३॥

हवे गुणठाणानां जघन्य उत्कृष्टां आंतरा देखाडे छे. पल्योपमनो असंख्यातमो भाग आंतरु पडेवा अंतर मुहूर्त्तनुं पडे कोने?। सास्वादन वालाने जो बीजां गुणठाणां फरसी आवे तो अंतरमुहूर्त्त पूर्वे कह्युं तेज; ए बे जघन्य आंतरां. इतर, कहेतां बीजा दस गुणठाणे जघनथी अंतर मुहूर्त्तनुं आंतरु ॥

पलिआ संखं तमुऊ। सासण इअर गुणअंत रहस्सं ॥

उत्कृष्ट आंतरु मिथ्यात्वने विषे बे छासठ सागरोपमनुं। बीजा गुणठाणाने विषे उत्कृष्ट आंतरु अर्द्धपुद्गल मांही अन्तनां बारमे तेरमे चौदमे अंतर नथी॥

गुरु मिछे बे छ सठी। इअर गुणे पुग्गलद्धंतो ८४॥

हवे पुद्गल परावर्त्तनुं स्वरूप देखाडवा पल्योपम सागरोपमादिक मान कहे छेः—उद्धार पल्योपम, अद्धा पल्योपम, क्षेत्र पल्योपम; एक योजन लांबो पहोलो उंडो कुवो तेमां जुगलियानां वाले करीने ठांसीने कुवो भरिये, तेमांथी समये समये अकेको वाल काढतां कुवो खाली थाय त्यारे उद्धार बादर पल्योपम थाय;

ने ते उपर कहेला वालने असंख्यात घणा कल्पीने समये, सम
ये अकेको काढतां कुवो खाली थाय त्यारे सूक्ष्म उद्धार पल्योपम
थाय. तथा पूर्वे जे कुवो वाले भरेलो छे; ते सो, सो, वर्षे अकेको
वाल काढतां खाली थाय त्यारे बादर अद्धा पल्योपम थाय, ने ते
वाल असंख्यात घणा कल्पीने सो, सो, वर्षे अकेको काढतां अ
द्धा सूक्ष्म पल्योपम थाय उपर कहेलो कुवो जे वालाग्रे भरेलो
छे तेने जे आकाश प्रदेश फरशेला छे. तेमांथी अकेको आकाश प्र
देश काढतां जे वारे सर्व वालाग्रने फरसेला आकाश प्रदेश निर्ले
प थाय, तेवारे बादरथी क्षेत्र पल्योपम थाय उपर कहेला जे वा
लाग्रने स्पर्शा तथा अणस्पर्शा एवा समस्त आकाश प्रदेशने सम
य, समय, काढतां जे वारे समस्त आकाश प्रदेश निर्लेप थाय
ते वारे क्षेत्र थकी सूक्ष्म पल्योपम थाय. जे उपर सूक्ष्म उद्धार
पल्योपम कह्यो छे, तेवा पचिस कोडाकोडी पल्योपमना जेटला
समय थाय, तेटला द्वीप समुद्र छे. आउखांनी स्थिति प्रमु
ख सूक्ष्म अद्धा पल्योपमे छे त्रसादिक जीवनुं परिमाण सूक्ष्म
क्षेत्र पल्योपमे छे तेज भेदे सागरोपम छे ॥

उद्धार अद्ध खित्तं पलिय तिहा समय वास सय समए।
केस वहारो दीवो दहि आउ तसाइ परिमाणं ॥ ८५॥

ते चार भेदने बे गुणा करतां आठ थाय बादर चार, तेनानो काल थोडो माटे सूक्ष्म चार, ते मोटो काल घणो माटे ए आठ

हवे पुद्गल परावर्त्तना भेद आठ; द्रव्य पुद्गल, परावर्त क्षेत्र, काल, भाव ।

दव्वे खित्ते काले भावे । चउह दुह बायरो सुहुमो ॥

होय अनंती, उत्सर्पिणी. अवसर्पिणी ।

पुद्गल, परावर्त कालनुं प्रमाण॥

होइ अणंतु स्सप्पिणि। परिमाणो पुग्गल परिट्टो ८६॥

हवे द्रव्य पुद्गल परावृतनुं मान कहे छे—उदारिकादिक सात वर्गणा आहारक विना। एक जीव मके फरसीने ए साते वर्गणाना सर्व परमाणु प्रत्ये अनानुक्रमे तेम॥

उरलाइसत्त गेणं। एग जीउ मुअइ फुसिअसव्व अणु॥

द्रव्यथी जाणवुं. हवे द्रव्य सूक्ष्म कहे छे—सात वर्गणामांथी अनुक्रमे एक वर्गणाना परमाणु फरसे वच्चे बीजी फरसे ते लेखे नहि. एम फरसतां जे काल थाय ते द्रव्य सूक्ष्म पुद्गल परावृत जाणवुं॥ जेटलो काल थाय तेटलो काल स्थुल जे बादर पुद्गल परावृत।

जतिअ कालि सथूलो। दव्वे सुहुमो सगन्नयरा॥८७॥

हवे क्षेत्रादिक त्रण, पुद्गल परावृत बादर तथा सूक्ष्म देखाडे छे—चउद राजलोकना आकाश प्रदेश, अनुक्रमविना जन्म, मरण करी सर्व फरसे ते बादर क्षेत्र पुद्गल परावृत तेज आकाश प्रदेश अनुक्रमे फरसे; ते सूक्ष्म क्षेत्र पुद्गल परावृत उत्सर्पिणी, अवसर्पिणी, कालना जेटला समय, अनानुक्रमे फरसे ते बादर काल पुद्गल परावृत तेज समय अनुक्रमे फरसे ते सूक्ष्म समया पदनोअर्थ उपरना पद भेगो कह्योछे. हवे भावपुद्गल परावृत बे भेदे कहे छे-अनुभागवा रसबन्धनां जेटलाअध्यवसायना स्थानक छे, ते सर्व

काल पुद्गल पराव्रत। स्थानक ॥

लोग पएसो सप्पिणी। समया अणुभागबंधठाणाय॥

ते प्रत्ये जेम तेम अनानुक्रमे फरसी मरे ते बादर रस बन्ध पुद्गल पराव्रत तेज स्थानक. अनुक्रमे मरणे करी समस्त फरसो मरे ते सूक्ष्म रस बंध; वा एमफरसी मरे ते.क्षेत्रादिपुद्गल भाव पुद्गल पराव्रत। परावर्त स्थूल, सूक्ष्म, जाणवा

जह तह कम मरणेणं। पुठाखित्ताइ थुयियरा ॥ ८८ ॥

हवे जीव उत्कृष्ट जघन्य प्रदेश बंध करे तेना स्वामी देखाडे छे उत्कृष्टा योगनो धणी संज्ञी थोडामां थोडी प्रकृति बांधनार। पर्याप्तो ॥

अप्पयर पयडि बंधि। उक्कड जोगी असंनि पज्जत्तो॥

जघन्य योगनो धणी असन्नि अपर्याप्तो जीव जघन्य प्रदेश बंध करे। करे-प्रदेश बंध उत्कृष्टो

कुणइ पएसु क्कोसं। जहन्नयं तस्स वच्चासे ॥ ८९ ॥

हवे मूल उत्तर प्रकृति आश्री उत्कृष्ट प्रदेश बंधना स्वामी देखाडे छे-मीथ्यात, अविरती सम्यक्त, देसविरती, प्रमत्त, अप्रमत्त, ए पांच गुणठाणे प्रवर्त्ततो आयु कर्मनो उत्कृष्ट प्रदेश बंध करे। बीजा, त्रिजा गुणठाणा विना मोहनी कर्मनो उत्कृष्टो प्रदेश बंध करे. सात गुणठाणावाला मीथ्यातथी नवमा अनिवृति वाला सुधी सात ॥

मिछ अजयचउआउ। बितिगुणविणु मोहिसत्तमिछाइ

उमूल प्रकृति मोहनी आयु वि
ना तथा उत्तर प्रकृति सत्तर ते
नां नाम–ज्ञानावर्णी पांच, दर्श
नावर्णी चार, अन्तराय पांच,
साता, जस, उंच गोत्र; ए सत्त
रनो उत्कृष्ट प्रदेश बंध दशमा
गुणठाणावालो बांधे ।

चोथा गुणठाणा वालो बीजी
चोकमीनो उत्कृष्ट प्रदेश बंध
करे. देशविरती गुणठाणावा
लो त्रिजी चोकमीनो उत्कृष्ट
प्रदेश बंध करे ॥

उन्हं सत्तरस सुहुमो । अजया देसा बिति कसाए॥एण॥

पांच प्रकृति--पुरुषवेद, संजलन
चोक ए पांच उत्कृष्ट प्रदेश बंध
अनिवृत्ति गुणठाणानो धणी क
रे शुन्न विहायो गति ।

नरनुं आयु, देवत्रिक, सुन्नग
त्रिक, वैक्रीयडुग; ॥

पण अनियट्टि सुखगइ। नराउसुर सुन्नगतिगविउविडुगं॥

समचोरस संस्थान, असाता
वेदनी;

वज्रऋषन्न नाराच संघयण, ए
तेर प्रकृतिनो उत्कृष्ट प्रदेश बंध
मीथ्या दृष्टि अथवा सम्यग् दृ
ष्टि गुणठाणे करे ॥

समचउरंस मसायं । वइरंमिच्छो व संमोवा ॥ ए१ ॥

नीडा, प्रचला, बे जुगल ते.
हास्य, रति, अरति, शोक; ।

न्नय मोहनी, डुगंछामोहनी,
तीर्थंकरनाम कर्म; ए नव प्रकृ
तिनों उत्कृष्टो प्रदेश बंध सम्य
क् दृष्टि बांधे ॥

निद्दा पयला डुजुअल । न्नय कुछा तिछ सम्मगो ॥

न्नलो मुनि जे अपूर्वकरणवालो
तथा अप्रमत्तवालो आहारक डु

गनो उत्कृष्ट प्रदेश बंध करे.

शेष जे बीजी बासठ प्रकृति र उत्कृष्टो प्रदेश बंध मिथ्या ही तेनो। दृष्टि बांधे ॥

सुजइ आहार डुगं सेसा । उक्कोस पएसगा मिच्छो ए१

हवे ऊघन्य प्रदेश बंध बांधे ते ना स्वामी कहे छे--ज्ञलोमुनि

जे अप्रमादी आहारक डुगनो झघन्य प्रदेश बंध करे असंज्ञी पर्याप्तोजोगऊघन्य वीर्यवर्ततो। नर्कनुंत्रिक,तथा देवतानुं आयु ए चार प्रकृति झघन्य प्रदेशबंध करे. देवद्विक, वैक्रीय द्विक॥

सुमुणी डुन्नि असन्नी। नरय तिग सुराउ सुरविउव्विडुगं

सम्यक दृष्टि जिन नाम स हित पांच प्रकृति झघन्य प्र देश बंध करे। सूक्ष्म निगोदियो ज्ञवने आद्य समये अपर्याप्तो ऊघन्य योग माटे बाकी १०ए प्रकृतिनो झघन्य प्रदेश बंध करे ॥

संमो जिणं जहन्नं । सुहुम निगोआइ खणि सेसा ए३॥

हवे मूल प्रकृति तथा उत्तर प्र कृतिना ज्ञांगा चार प्रकारे दे खाके छे--दर्शन छक; चक्षु दर्श ना वर्णादि चार-नीडा, प्रच ला, ज्ञय, कुछा। बीजी चोकमी, त्रिजी चोकमी चोथी चोकमी, अन्तराय पांच ज्ञानावर्णी पांच ॥

दंसण छग ज्ञय कुच्छा । बितितुरिय कसाय विग्घ नाणाणं॥

मूल प्रकृति छ मोहनी आयु वि ना उत्तर त्रिश; मूल छ मली ए छत्रिश प्रकृतिने अनुत्कृष्टप्रदेश सादि, १ अनादि, २ ध्रुव, ३ अध्रुव, ४ सादि अध्रुव; एबे प्रकारे शेष जे प्रकृति मूल बे उत्तर

बंध चारे भांगे होय, ते भांगा नां नाम कहे छे ।

तेहने चार प्रकारे. बे भांगाहोय

मूल छगेगु कोसो । चउह दुहा सेसि सवछ ॥८४॥

हवे सात स्थानकनो अल्पाबहुत देखाडे छे. घनीकृत लोकनी एक प्रदेशनी श्रेणिमां जे आकाश प्रदेश तेने असंख्यातमे भागे आकाश प्रदेश तेटलां ।

जोग स्थानक छे तेथी प्रकृति बन्धनां स्थानक असंख्यात गुणाछे. तेथी स्थिति बन्धनां स्थानक असंख्यात गुणा छे

सेढि असंखिजं से । जोग ठाणाणि पयडिठिइ भेया ॥

स्थिति बन्ध स्थानकथी जीवना अध्यवसाय स्थानक तिव्र मंदता रुप असंख्यात गुणा छे ।

तेथी रस बन्ध स्थानक असंख्यात गुणा छे. उपरनां पदोने जोडजो ॥

ठिइ बंध ऊवसाया । णु भाग ठाणा असंषगुणा ८५

तेथी कर्मना प्रदेश ।

अनन्त गुणा तेथी रसना भाग कषाय प्रति जे कारणे सर्वजीवथी अनंत गुणा रस छे माटे ॥

तत्तो कंम पएसा । अनंत गुणीआ तउरसछेआ ॥

जोगथी प्रकृति बन्ध, प्रदेश बंध; ए बे बंधाय ।

स्थिति बन्ध, रसबन्ध, ए बे कषायथी बन्धाय, मिथ्यात, अविरति ए बे तो हढिकरण हेतु छे॥

जोगा पयडि पएसं । ठिइ अणुभागं कसायाउ ॥९६॥

हवे लोकना घन श्रेणी परतर स्वरुप कहे छे—चउदराज प्रमाण लोक कह्यो छे ।

बुद्धिथी कल्पनाए करी तेनो घन करीए तो सात राज आय ॥

चउदस रज्जु लोगो । बुद्धि कउ होइ सत्त रज्जुघणो ॥

ते घन रज्जुमांना दीर्घ एक प्रदेशनी ।

श्रेणी कही ते श्रेणो वर्ग करीए ते वारें परतर होय; तेनो वर्ग करीए त्यारे घन थाय. प्रदेश बन्ध समाप्तः ॥

तह्नीहेग पएसा । सेढीपयरोअ तव्वगो ॥ ९७ ॥

हवे उपशम श्रेणी स्वरूप देखाम्डे छे—प्रथम अनन्तानुबन्धी चोकने उपशमावे पछी दर्शन मोहत्रिक जे सम्यक्त,मीश्र मिथ्यात मोहनी; उपशमावे पछी नपुंसक वेद, उपशमावे; पछी स्त्रीवेद उपशमावे ।

वेद पद पाछल पदने अर्थे छे. पछी हास्यादिक छ उपशमावे; वली पुरुषवेद, उपशमावे. एसर्व

अणदंस नपुंसित्थी । वेय छक्कं च पुरिस वेयंच ॥

अप्रत्याख्यान क्रोध, प्रत्याख्यान क्रोध; उपशमावे; पछो संज्वलन क्रोध उपशमावे; पछो अप्रत्याख्यान, प्रत्याख्यान मान उपशमावे, पछी संज्वलन मान उपशमावे, पछी अप्रत्याख्यान, प्रत्याख्यान माया उपशमावे. पछी संज्वलननो माया उपसमावे पछी अप्रत्याख्यान, प्रत्याख्यान लोभ उपशमावे,पछी स्वंजलनना लोभनी कीटी

क्रोधे क्रोध, माने मान, मायाये माया, लोभेलोभ; एम बीजी, त्रीजी, चोकडीना सर्वे सर्खा जोडा तेना वच्चे वच्चे संजल

करे ते दशमे गुणठाणे उपशमावे । नी एक, एक उपशथावे. इति उपशम श्रेणी

दो दो एगंतरिए । सरिसे सरिसं उवसमेइ॥ए७॥

हवे क्षपक श्रेणीनुं स्वरुप कहे छे-प्रथम अनन्तानुबन्धीचोक, खपावे. पछी मिथ्यात मिश्र, सम्यक्त मोहनी खपावे । त्रणनां आयु-देव, तीर्यंच,नर्कनां खपावे;एकेंद्रि जातिपणुं विगलेंद्रि त्रिक खपावे; पछी थीणंधी त्रिक,खपावे;उद्योतनाम खपावे॥

अण मिछ मीस सम्मं। तिआउ इग विगलथीण तिगुजोयं

तीर्यंच दुग, नर्क दुग, स्थावर दुग; । साधारण, आताप, पछी प्रत्याख्यानी, अप्रत्याख्यानी; बेना आठ कषाय खपावे पछी नपुंसक वेद अने पछी स्त्रीवेद खपावे॥

तिरि नरय थावर दुगं । साहारा यव अठनपुंछी ए९

एछी हास्यादिक छक खपावे, पुरुष वेद खपावे, पछी संज्वलन चोक खपावे, नीद्राद्दुग-नीद्रा, प्रचला, । नीद्रा पदनो अर्थ पूर्व पदमां कह्यो छे. अन्तराय,५ ज्ञानावर्णी, ५ दर्शनावर्णी,४ ए सर्व खपावे क्षपक श्रेणी पुरी थइ. केवल ज्ञान उपजे ॥

छग पुम संजलणा दो । निद्दा विग्ध वरणखएनाणी ॥

ए रीते पुज्यश्री देवेन्द्र सूरिजीए लख्यो वा रच्यो । शतक नामा पांचमो कर्मग्रन्थ एम आत्माने संज्ञारवार्थे इति॥

देविंद सूरि लिहियं । सयग मिणंआय सरणठा॥१००॥

॥ इति टबार्थ सहित पाचमो कर्मग्रन्थ समाप्त थयो ॥

॥ सप्ततिकानामा षष्ठः कर्मग्रन्थः ॥

हवे सप्ततिका नामे छठो कर्मग्रन्थ लखुं छुं.

सिद्ध अचल पद वा सिद्धप्रसिद्धपद कर्म प्रकृति आदिथकी घणा अर्थे सहित एवो । बन्ध प्रकृति, उदय प्रकृति, सत्ता प्रकृति, तेनां स्थानक; तेनो समुदाय बे त्रणयादि ॥

सिद्ध पएहिं महत्थं । बंधोदय संत पयडि ठाणाणं ॥

कहु छुं; ते सांभल. किंचित् वा संक्षेप अर्थ प्रत्ये । रच्यो एवो अर्थ दृष्टिवादना निजरणा रूप मध्येथी ॥

वुच्छं सुण संखेवं । नीसंदं दिठि वायस्स १ ॥

केटली प्रकृति बांधतो केटली प्रकृति वेदे । केटली, केटली अथवा सत्ता प्रकृतिनां स्थानक होय ॥

कइ बंधंतो वेअइ । कइ कइ वा संत पयडि ठाणाणं ॥

मूल प्रकृति उत्तर प्रकृतिनेविषे । भांगा तेना जे विकल्प वा भेद, बन्ध, उदय सत्ता संबंधी अन्योन्य थाय ते जाणवा आठ बांधे आठ उदय सत्ता आयु विना सातनो बंधक, आठ उदय सत्ता मोह आयु विना छनो बंधक. आठनी उदय सत्ता ॥

मूलुत्तर पगइसु । भंग विगप्पा मुणे अव्वा २ ॥

तेमां मूल प्रकृति संबंधी भांगा आठना बन्धे आठनो उदय, आठनी सत्ता, ए भांगो मिथ्यात्वथी अप्रमत्त सुधी छे. सातना बंधकने आठ उदे, सत्ता नवमा

देखाडे छे—आठ प्रकारे बांधता सात बांधता, छ बांधता थका। सुधी; तना बंधके आठ उदे सत्ता दशमे गुणठाणे ॥

अठ विह सत्त छ ब्बंधएसु। अठेव उदय संतंसा ॥

साता एक विधे बंधकना त्रण विकल्प छे. अगियारमे, बारमे, तेरमे। एक विकल्प अबंधो चौदमा वालाने ॥

एग विविहे तिविगप्पो। एग विगप्पो अबंधंमि ३ ॥

हवे जीव स्थानके मूल प्रकृति ना ज्ञांगा देखाडे छे सात कर्म नो वा आठ कर्मनो बंध होय तेने आठनो उदयने। आठनी सत्ता होय. तेर जीव स्थानकने विषे होय ॥

सत्त ठबंध अठुदय। संत तेरससु जीव ठाणेसु ॥

हवे एकजे चउदमा जीव स्थान कने विषे एटले संज्ञी, पंचेन्द्रि पर्याप्ताने विषे पांच भांगा होय। बे भांगाहोयकेवलीज्ञगवानने॥

एगंमि पंचज्ञंगा। दो ज्ञंगा हुंति केवलिणो ४ ॥

हवे गुणठाणा चौदमां सात ज्ञां गाना विकल्प कहे छेः—आठ गुणठाणाने विषे एक विकल्प. त्रण, आठ, नव, दश, अगियार, बार, तेर, चौद; ए आठ। हवे छ गुणठाणे पण बेबे विकल्प पामे एक, बे, चार, पांच छ, सात; ए छए गुणठाणे ॥

अठेसु एग विगप्पो। छस्सुवि गुणसन्निएसुडुविगप्पा ॥

प्रत्येके प्रत्येके। बंध उदय सत्तापणे कर्मप्रत्ये ॥

पत्तेयं पत्तेयं। बंधोदय संत कम्माणं ५ ॥

हवे उत्तर प्रकृति आश्रित कहे छे—ज्ञानावर्णी पांच, दर्शनावर्णी नव वेदनी बे, मोहनी अठाविश।

आयुनी चार, तेमज नाम कर्मनी बेतालिश ॥

पंच नव दुन्नि अठावीसा । चउरो तहेव बायाला ॥

गोत्र कर्मनी बे, अन्तराय कर्मनो पांच कही

एवी जे प्रकृतिउ; ते मूल कर्मना अनुक्रमे जाणवी ॥

दुन्निय पंचय जणिया । पयमीउ आणु पुव्वीए ६ ॥

हवे उत्तर जे प्रकृतियोनां बन्ध स्थानक, ते कहे छे—बन्धमां,उदयमां, सत्तामां ।

ज्ञानावर्णी तथा अन्तरायने विषे बन्धकाले ए बेनी दश प्रकृति बन्ध उदय सत्ता पांच, पांच, प्रत्येकनी होय ॥

बंधोदय संतंसा । नाणा वरणं तराइए पंच ॥

ते बेनी दशे प्रकृतिनो बन्ध टले पण तेमज ।

उदयमां, सत्तामां, होय. ते बेनी पांच, पांच ॥

बंधो वरमे वितहा । उदय संता हुं ति पंचेव ७ ॥

प्र ृतिनां स्थानक त्रणये तुल्य छे. नव,छ, चार सर्वे नव थीणं

हवे दर्शनावर्णीने कहे छे—बन्धने विषे, सत्ताने विषे।

द्धि त्रिक गये छ, नीद्रा, प्रचला, ढीने चार ॥

बंधस्सय संतस्सय । पगइ ठाणाणि तिनि तुल्लाणि ॥

उदय स्थानक बे होय, चार, पांच ॥

चारनुं, पांचनुं, ए बे दर्शनावर्णी कर्मने विषे ॥

उदय ठाणाणि दुवे । चउ पणग दंसणा वरणो ८ ॥

बीजुं जे दर्शनावर्णी कर्मनान।

चार पांचनो उदय होय; नवनी

वना बंधने विषे। सत्ता होय ॥

बीआ वरणे नव बंधएसु। चउ पंच उदय नव संता॥

छ प्रकृतिनो बन्ध, चार प्रकृति नो बन्ध होय; त्यां पण एम जाणवुं। चारनो बन्ध,चारनोउदय,त्यां छनी सत्ता होय; क्षपक श्रेणी॥

छ चउ बंधे चेवं। चउ बंधु दए छ लंसाय ९ ॥

बन्ध थकी वीरमे थके चार नो अने पांचनो उदय. ने। नवनी सत्ता होय. पांचना उद यमां नवनी सत्ता. चारनो उद य त्यां छनी सत्ता. चारनो उद य त्यां चारनी सत्ता पण होय॥

उवरय बंधे चउ पण। नवंस चउरुदय छ चउ वसंता॥

हवे वेदनि आयु गोत्रने विषे। भांगानी वेंहेचण करे छे–मोह नीय कर्मना भांगा तो आगल वा पछी कहीशुं॥

वेयणि आउअ गोए। विभज्ज मोहं परं वुच्छं १० ॥

गोत्र कर्मने विषे सात भांगा। आठ भांगा छे वेदनि कर्मनेविषे॥

गोअंमि सत्त भंगा। अठयभंगा हवंतिवेअणिए॥

पांच, नव, नव, पांच, भांगा। आयुखां चारने पण अनुक्रमे॥

पण नव नव पण भंगा। आउचउक्केविकमसोउ ॥११॥

हवे मोहनीनां बन्ध स्थानक दश कहे छे बाविस. एकविस। सत्तर, तेर, नव, पांच. ॥

बावीस इक्कबीसा। सत्तरसं तेरसेव नव पंच ॥

चार, त्रण, बे वली एक;ए दश। बन्धनां स्थानक मोहनी कर्मनां

चउ तिगं दुगं च इक्कं। बंध ठाणाणि मोहस्स ॥१२॥

हवे मोहनी कर्मनां उदय स्थानक कहे छे-एक वली बे, चार । एहथी एकेक अधिक दश उत्कृष्टा ॥

एगंच दोव चउरो । इत्तो एगाहिआ दसुक्कोसा ॥

उघे वा सामान्ये मोहनीय कर्मने विषे । उदय स्थानक नव होय॥

उहेण मोहणिज्जे । उदय ठाणाणि नवहुंति ॥१३॥

हवे मोहनी कर्मनां सत्ता स्थानक कहे छे. बीजा पदने अन्ते वीस पद कह्युं छे. ते प्रथम पदादिमां कह्या आंकने जोडवुं. अठाविस, सत्ताविस छविस, चोविस, । त्रेविस, बाविस, एकविस, पदमां कहेला आंकमां अधिकाइ य विस ।

अठय सत्तय छ चउ । तिग दुग एगा हिआ जवेवीसा॥

तेर, बार, अगियार, । एथी आगल पांचथी मांडी एक, एक, उणा करे; पांच, चार त्रण, बे, एक; ए पांच ॥

तेरस बारिक्कारसँ । इत्तो पंचाइ एगूणा ॥ १४ ॥

ए सत्तानां प्रकृति स्थानक । तेज मोहनी कर्मनां होय पन्नर होय ॥

संतस्स पयडि ठाणाणि । ताणि मोहस्स हुंतिपन्नरस ॥

बन्धनां, उदयनां, सत्ताने विषे। मोहनी कर्मना भांगाना विकल्प वा भेद घणा जाणवा ॥

बंधोदय संते पुण । भंग विगप्पाबहुं जाण ॥१५॥

हवे मोहनी कर्मनां बंध स्थानकने विषे यथायोग्य भांगा कहे

छे-छ भांगा बाविसना बन्ध स्थानकमां चार भांगा एकविसना बंध स्थानकने विषे । सत्तरना, तेरना; ए बे बंध स्थानकने विषे बे, बे, भांगा प्रत्येके

छब्बावीसे चउ इगवीसे । सत्तरस तेरसे दोदो ॥

नवना बन्ध स्थानकने विषे पण बे भांगा ॥ ते पछी जे बन्ध स्थानक छे; पांच प्रमुख तेने विषे प्रत्येके एक, एक भांगो छे ॥

नवबंधगेवि दुन्निउ । इकि कमउ परं भंगा ॥ १६ ॥

हवे एटलां बंध स्थानक मध्ये केटलां उदय स्थानक होय ते कहे छे—सात आदि लइने दश पर्यन्त चार उदय स्थानक होय, बाविसना बंधने विषे सात, आठ, नव, दश, एकविसना बन्ध स्थानकने विषे । सात आदि लइ नव पर्यन्त उदय कर्मना भांगा होय ॥

दस बावीसे नवइग वीसे । सत्ताइ उदय कम्मंसा ॥

छ आदि लइ नव पर्यन्त सत्तरना बंध स्थानकने विषे. छ सात, आठ नव । तेरना बंध स्थानकने विषे पांचथी मांडी आठ सुधी उदय स्थानक होय. पांच छ, सात, आठ॥

छाई नव सत्तरसे । तेरे पंचाइ अठेव ॥ १७ ॥

चार आदि देइ नवना बंध स्थानकने विषे चार, पांच, छ, सात। उत्कृष्टो सात पर्यन्त उदय स्थानक होय ॥

चत्तारि आइ नवबंधएसु । उक्कोस सत्त मुदयंसा ॥

पंच विध बंधकने विषे वली । उदय स्थानक बेनो जाणवो ॥

पंच विह बंधगे पुण । उदउ दुएहं मुणो अव्वो ॥ १८ ॥

ए थकी एटले पंचविध बंधक पछी चतुरविध बंधकादिक देइ चार, त्रण, बे, एक । एक, एक, उदय स्थानक होय सघले पण ॥

इत्तो चउ बंधाई । इक्किक्कु दया हवंति सव्वेवि ॥

बंध मटे वा टले पण तेमज । उदय स्थानक होय तेमज उदय स्थानकने अन्नावे पण जे उपशान्त कषायने विषे सत्ता स्थानक एक होय ॥

बंधो वरमे वि तहा । उदयान्नावे विवाहुज्जा ॥ १ए ॥

हवे दस आदे देइ एक सुधी जेटला न्नांगा उपजे तेज कहे छे. दसना उदयने विषे एक चोविसि छचोविसी नवोदयने विषे अगियार चोविसी आठना उदयने विषे । सातना उदयने विषे दस चोविसी, छना उदयने विषे सात चोविसी, पांचना उदयने विषे चार चोविसि, चारना उदयने विषे एक चोविसी नीश्चे ॥

इक्कग छक्कि क्कारस । दससत्त चउक्कइक्कगं चेव ॥

ए ते पूर्वे सात बोल मलीने चालिस चोविसीउ थइ । बार न्नांगा बेना उदयने विषे छे. एकना उदय स्थानकने विषे अगियार न्नांगा ॥

एए चउवीस गया । बार डुगि क्कमिइक्कारा ॥ २० ॥

हवे तेज न्नांगानी संख्या अने पदनी संख्या बीजे मते कहे छे यतः चउबीस डुगति बेने उदये एक चोविसी. एटलो स्वमते पर मते पाठान्तर छे. स्वमते चालिस चोविसीना नवसो साठ न्नांगा बेना उदयमां बार न्नांगा एकना उदयमां अगियार न्नांगा, ए सर्व मली नवसो त्यासि न्नांगा थाय छे. बीजे मते एकतालिस

चोविसीना नवसो चोरासी ज्ञांगा, ने एकना उदयमां अगियार ज्ञांगा, ते मेलवतां नवसो पंचाणुं ज्ञांगा थाय ।

नव पंचाणउअसए ।

उदय स्थानक नव विकल्पमां ज्ञांगा वा विकल्प नवसो पंचाणु वा नवसो त्यासिमां मोह्या वा मुझाणा जे जीव॥

॥मोहनीय कर्मना उदय चोविसी विकल्प पद संख्या॥

उदयस्था.	१०	९	८	७	६	५	४	२	१	९	९
चोविसी.	१	६	११	१०	७	४	१	१		४१	४०
विकल्प.	२४	१४४	२६४	२४०	१६८	९६	२४	२४ / १२ / ४८	११	९९५	९८३
पदछेद.	२४०	१२९६	२११२	१६८०	१००८	४८०	९६	२४	११	६९७१	६९४७

अगणोतेरसेने इकोतेर पदना समूहे सो पद उपर जोड्युं तेणे करी सहित आंक जाणवो ए मतान्तरेण ॥

उदय विगप्पेहिं मोहिया जीवा ॥

अउणात्तरिएगुत्तरि । पयविंद सएहिंविन्नेआ ॥२१॥

हवे स्वमतने अभिप्राये उदयना पद उदयने विकल्पे वा ज्ञेदेनी संख्या कहे छे-नवसेने त्र्यासी वा ज्ञांगे मुझाया जीव॥

नव तेसीइ सएहिं । उदय विगप्पेहिं मोहिआ जीवा ॥

हवे नवसे त्र्यासीना पदछेद कहे छे पूर्वे बंध स्थानके जे चोविसीउ कही, ते स्थानक साथे चोविसीउ गणे पदछेद थाय; अगणयोतेरसें सुम्तालिस छे. अगनोतेरसें सुम्तालिस पूर्व यन्त्रथी जाणजो ।

पदना समूहे सूत्रमां "सय" पद छे, ते गया पदमां आंक कहेवा. ग्रहुं छे जाणवा ॥

अनणत्तरि सीयाला । पयविंद सणहिंविन्नेआ ॥११॥

हवे सत्ता स्थानक साथे बन्ध देखाडे छे:—त्रण सत्ता स्थानक बाविसना बन्धने विषे होय.ते जअठाविस, सत्ताविस, छविस। एकविसना बन्ध स्थानकने विषे अठाविसनु एकज सत्ता स्थानक होय. सत्तरना बन्ध स्थानकने विषे तो ॥

तिन्नेवय बावीसे । इगवीसे अठविस सत्तरसे ॥

छ सत्ता स्थानक होय. निश्चे तेरना बन्ध स्थानकने विषे तथा नवना बन्ध स्थानकने विषे आवते पदे कहे छे:—। पांचज सत्ता स्थानक होय॥

छच्चेव तेर नव बंध एसु । पंचेव ठाणाणि ॥ १३ ॥

पांच तथा चार ए बे बन्ध स्थानकने विषे तो ॥ छ, छ, सत्ता स्थानक होय. बाकी रह्यां जे बन्ध स्थानक, ते मां पांच, पांच, सत्ता स्थानक होय ॥

पंचविह चउविहेसु । छ छक सेसेसु जाण पंचेव ॥

प्रत्येके, प्रत्येके; । चार सत्ता स्थानक होय बन्ध टलेथी ॥

पत्तेअं पत्तेअं । चत्तारिअ बंध वुछेए ॥ १४ ॥

दस, नव, पन्नर, आदि लइने । बन्ध,उदयनेसत्ता प्रकृतिस्थानक

दस नव पन्नर साई । बंधोदय संत पयडि ठाणाणि ॥

मोहनी कर्मने विषे कह्यां । हवे पछी नामकर्मनां बन्ध, उदय अने सत्ता प्रकृति स्थानक कहेशे ॥

भणिआणि मोहणिज्जे । इत्तो नामं परं वुछं ॥१५॥

हवे नाम कर्मने विषे प्रथम ब न्ध स्थानक प्रत्ये त्रेविस, बीजे बन्ध स्थानके पचिश बन्ध स्थानक ॥ त्रीजे छविस, चोथे अठाविस, पांचमे उगणत्रिस,बन्धस्थानक

तेवीस पन्न वीसा । छव्वीसा अठवीसा गुणतीसा ॥

छठे त्रीस, सातमे एकत्रिस,आ ठमे एक । ए रीते बन्धनां स्थानक नाम कर्मनां ॥

तीसे गतीस मेगं। बंध ठाणाणी नामस्स ॥ २६ ॥

हवे कीया बन्ध स्थानकने विषे केटला भांगा ते सर्व संख्या क हे छे–चार भांगा त्रेविसना ब न्ध स्थानकमां, पचिस भांगा प चिसना बन्ध स्थानकने विषे, सोल भांगा छविसना बन्ध स्था नकने विषे । नव भांगा अठाविसना बन्ध स्थानकने विषे नव हजार बसो अरुतालिस भांगा उगणत्रिस ना बन्ध स्थानकने विषे छे ॥

चउ पणवीसा सोलस । नव बाणउई सयाय अम्याला

एकतालिस उत्तर छैतालिसें एटला भांगा त्रीसना बन्ध स्थान कने विषे छे। एक, एक, भांगो एकत्रिसना ब न्ध स्थानकमां तथा एकना ब न्ध स्थानकमां छे. सर्व भांगा १३०४५ थया. बन्ध स्थानक आठनां मलीने २३, २५, २६, २८, २९, ३०, ३१, १ सर्व ८,ना ४, २५, १६, ९, ९२४८, ४६४१, १, १, १३९४५; ॥

एयालुत्तर छायाल सया । इक्कि बंधविही ॥ २७ ॥

हवे नाम कर्मनां उदय स्थानक कहे छे—विसनुं उदय स्थानक विस; एकविसनुं उदय स्थानक एकविस; चोविसनुं उदय स्थानक चोविस; ते पछी । एक, एक, आंक अधिक करतां यावत् एकत्रिश लगी. २०, २१, २४, २५, २६, २७, २८, २९, ३०, ३१, ए दस

वीसि गविसा चउवीस गाउ । एगा हियाय इगतीसा ॥

एटलां उदय स्थानक होय । नवनुं उदय स्थानक ११ आठनुं उदय स्थानक १२ होय. ए बार उदय स्थानक नाम कर्मनां ॥

उदय ठाणाणि नवे । नव अठय हुंति नामस्स ॥२८॥

हवे कीया उदय स्थानकने विषे केटला भांगा होय ते देखाडे छे—एक भांगो विसना उदय स्थानकने विषे छे. बेतालिस भांगा २१ ना उदय स्थानकने विषे छे. अगियार भांगा चोविसना उदय स्थानकमां छे । तेत्रिस भांगा पचिसना उदय स्थानकमां छे. छसें भांगा छविसना उदय स्थानकमां छे. तेत्रिस भांगा सत्ताविसना उदय स्थानकमां छे ॥

इक बीयालि इक्कारस्स । तित्तीसा छस्सयाणि तित्तीसा॥

बारसेंने बे भांगा अठाविसना उदय स्थानकमां, सतरसेंने पंचासी भांगा २९ ना उदय स्थानकमां। अधिक पद उपर पदमां बारसें, सतरसें, बे आंक कह्या, ते उपर वधारवा अर्थे छे. बे पंचासी सहित करवा ते प्रथमे कह्या छे॥

बारस सत्तरस सयाण । हिगाणि बि पंचसीई हिं ॥२९॥

छगणत्रीससें अने सतर भांगा त्रीसना उदय स्थानकमां अगियारसेंने पांसठ भांगा एकत्रिसना उदय स्थानकमां ए बे प

दनो भेगो अर्थ छे।

अडण तीसिक्कारस।

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
उदय	२०	२१	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	९	८	कुल.
भांगा	१	४२	११	३३	६००	३३	१२०२	१७८५	२९१७	११६५	१	१	७७९१

सयाणि हिय सत्तर पंच सठीहिं ॥

हवे एक, एक, भांगो नवना तथा आठना उदय स्थानक मां वीसना उदयथी ते।

आठना उदय स्थानकना प्रकार जाणवा तेने विषे भांगानी संख्या ७७९१ जाणवा (तेनो यंत्र उपरनो) ॥

इक्किक गंच वीसा। दहुदयं तेसु उदय विही ॥३०॥

हवे नामकर्मनां सत्ता स्थानक कहे छे त्रण, बे, ए आंकने ने उना आगल धरजो त्राणुं, बाणुं नव्यासी।

अठ्यासी, छ्यासी, एंसी, अगण्यासी

तिडुनउई गुणनउई। अठ छलसी असीइ गुणसीइ॥

अठ्योतेर छोहोतेर, पंच्योतेर; ए आठ छ, पांच, ने सीत्तेर पद साथे मेलवजो।

नव, आठ, ए बार नाम कर्मनां सत्ता स्थानक जाणवां ॥

अठछपन्नत्तरि। नव अठय नाम संताणि ॥३१॥

हवे नाम कर्मना संवेध कहेवा माटे नाम कर्मना बन्ध, उदय, सत्ता स्थानकनी संख्या देखाडे छे-आठ बंध स्थानक, बार उदय स्थानक, बार सत्ता स्था

नक; ए त्रण प्रकारे प्रकृति स्था
नक. बे पदनो त्रेगो अर्थ ल
ख्यो छे।

अठय बारस बारस। बंधोदय संत पयम्मि ठाणाणि॥
उघे वा सामान्ये ए जे बन्धा दि तेने। हवे विशेष प्रकारे जेने जेम संत्रवे तेम त्रागा उपजाववा॥

उहेणा एसेणाय। जत्रजहा संत्रवं विन्नजे॥३५॥
हवे प्रथम सामान्य प्रकारे संवेध देखाम्मे छे-नाम कर्मनां नव उदय स्थानक, ने पांच सत्ता स्थानक। त्रेविसना बंध स्थानकने विषे तथा तेमज पचिसना तथा छविसना बंध स्थानकने विषे पण जाणवी॥

नव पणगोदय संता। तेवीसे पन्नवीस छवीसें॥
नव उदय स्थानक; ने सात सत्ता स्थानक. उगणत्रीश तथा त्रीशना बन्ध स्थानकने विषे छे
आठ उदय स्थानकने चार सत्ता स्थानक; अठाविशना बंधने विषे।

अठ चउर छवीसे। नव सत्ति गुणतीस तीसंमि ३३
एक उदय स्थानक, अने एक सत्ता स्थानक हवे एकत्रिशना बंध स्थानकने विषे छे। तथा एकना बंध स्थानकने विषे एक उदय स्थानक, आठ सत्ता स्थानक।

एगेग मेगतीसे। एगे एगुदय अठ संतंमि॥
वीरमे वा अबन्धे वा बन्ध टळ्ये दस, दस। वेदक वा उदय स्थानक, सत्ता स्थानक होय॥

उवरय बंधे दस दस। वेयग संतंमि ठाणाणि॥ ३४॥
हवे एटला त्रांगा जीव स्थानक

तथा गुण स्थानक आश्री स्वामी देखाडे छे–त्रण विकल्प, बन्ध, उदय, सत्तारुप जे विकल्प तेनां प्रकृति स्थानक तेणे करी।

चऊद जीव स्थानकने चउद गुण स्थानक; तेने विषे पूर्वोक्त हवे कहे छे–॥

तिविगप्प पगइ ठाणेहिं । जीव गुण संनिएसु ठाणेसु॥

तेम भांगाना प्रयोग करवा । ज्यां जेम संभव होय त्यां तेम॥

भंगा पउंजियव्वा । जथ्थ जहा संभवो भवई ३७ ॥

हवे जीवस्थानक आश्री कहे छे–तेर जीवस्थानकने विषे संक्षेप शब्द स्थानक वाची छे एक संज्ञी पर्याप्तो वर्जीने ।

ज्ञानावर्णी, अन्तराय, एबे कर्मना त्रण विकल्प जे बन्ध, उदय, सत्तारुप पामिये ते केम ? ते कहे छे–पांचनो बन्ध, पांचनो उदय, पांचनी सत्ता होय ॥

तेरससु जीवसंखेव एसु। नाणंतराय ति विगप्पो ॥

एक जीवस्थानक संज्ञी पंचेन्द्रि ने विषे त्रण विकल्प होय; बे विकल्प पण होय ।

केवली प्रत्ये एके भांगो नहि ते कारणथी ज्ञानावरणी अन्तराय कर्म न होय ॥

इक्कंमिंति दुवि गप्पो। करणं पइ इत्थ अवि गप्पो ३६॥

हवे दर्शनावर्णी कर्म जीवस्थानके कहे छे–प्रथम तेर जीवस्थानके नवनो बन्ध, चारनो तथा पांचनो उदय पण होय ।

नवनो सत्ता होय, एक संज्ञी पंचेन्द्रिने विषे अगियार भांगा उपजे, प्रथम कह्या छे तेम ॥

तेर नव चउ पणगं । नव सत्ते गम्मि भंग मिक्कारा ॥

हवे वेदनी कर्म, आयुकर्म, गोत्र कर्मने विषे ॥

भांगा कहीने मोहनीय कर्मना पछे कहेशे ॥

वे आणिअ आउ गोए । विन्नऊ मोहं परं वुन्नं ३७ ॥

ए त्रणना भांगा देखाम्वा अंतर भाष्य गाथा कहे वे—पर्याप्त सन्निन विषे इतर तेर जीवस्थानकने विषे । एकने आठ भांगाउपजे बीजाने चार भांगा उपजे. ए वेदनीय कर्मना भांगा ॥

पज्जत्तग सन्नि अरे । अठचउकंच वेअणिअ भंगा॥

हवे गोत्रकर्मना देखाम्हे छे-पर्याप्त संज्ञीने विषे सात भांगा; बाकी तेर स्थानकने विषे त्रण भांगा गोत्र कर्मना । प्रत्येके जीव स्थानकने विषे भांगा होय ॥

सत्तय तिगंचगोए । पत्तेअंजीवठाणेसु ॥ ३८ ॥

हवे आयु कर्मना भांगा देखाम्वा अंतर भाष्य गाथा कहे वे मन सहितवालाने पर्याप्त अपर्याप्त संज्ञीने विषे, अपर्याप्त संज्ञीने विषे। विषेशेषु-शेष अगियार स्थानकने विषे ॥

पज्जता पज्जत्तग । समणे पज्जत्त अमणसेसेमु ॥

प्रथमने अठाविश भांगा बीजाने दश भांगा । त्रीजाने नव भांगा, चोथाने पांच भांगा समस्त आयु कर्मना जाणवा ।

अठावीसं दसगं । नवगं. पणगं च आउस्स ३९

हवे जीव स्थानकनेविषे मोहनीय कर्मना बन्ध, उदय, सत्ता स्थानक देखाम्हे वे--आठ जीव स्थानके; पांच जीव स्थानकने विषे; एक जीव स्थानके । आठने एक, पांचने बे, बंध स्थानक होय. दश बन्ध स्थानक; एक जीव स्थानकेमोहबंध

८	५	१ स्थानक १४
१	२	१० बंधस्थानक

अठसु पचसुं एगे । एग डुगं दसय मोहबंधगए॥

पूर्वोक्त अनुक्रमे त्रण; चार, नव, उदय स्थानक; एटले आठ जीव स्थानके त्रण, पांचे चार एके नव । त्रण, त्रण, सत्ता स्थानक मोहनीनां आठ जीव स्थानके त्रण, पांचे त्रण, एके पंदर, एम पूर्व रीते अनुक्रमे

८	५	१	जीव०
३	४	९	उदय०

८	५	१	जी०
३	३	१५	स०

तिग चउ नव उदय गए । तिग तिग पन्नरस संतंमि॥४०

हवे जीव स्थानके नाम कर्म, बंध, उदय, सत्ता स्थानक विचारे छे-पांच बंध स्थानक, बे उदय स्थानक, पांच सत्ता स्थानक पांच बंधस्थानक चार उदय स्थानक । पांच सत्तास्थानकअने पांचनो बंध, पांचनो उदय, पाचनी सत्ता ए होय. त्रणे भेद पांच, पांच लाधे ॥

पण दुग पणगं पण चउ । पणगं पणगा हवंति तिन्नेव

पांच बन्ध स्थानक, छ उदय स्थानक, पांच सत्ता स्थानक, छ बन्ध स्थानक; छ उदय स्थानक; पांच सत्ता स्थानक । आठ बन्ध स्थानक, आठ उदय स्थानक, दस सत्ता स्थानक;ए त्रण छ ए जीव स्थानकना छ विकल्प फेलाववा हवे कहे छे॥

पण छ प्पणगं छछ पणगं । अठ ठ दसगं ति. ४१ ॥

ए प्रथम स्वामी १ हवे सूक्ष्म पर्याप्तानो बीजो भेद तेने बन्ध पांच उदय चार, सत्ता पांच, २ बादर पर्याप्तानो त्रीजो भेद बन्ध पांच, उदय पांच, सत्ता पांच, ३ नोथे एम ॥

सात अपर्याप्तानो प्रथम भेद तेने बन्ध, उदय, सत्ता पूर्वे कहेलां जोमजो ।

सत्तेवय अपजता । सामी सुहुमाय बायरा चेव ॥

विगलेन्द्रि त्रणनो चोथो ज्ञेद, तेने बन्ध, उदय, सत्ता, ४ ब न्ध पांच, उदय ७, सत्तापांच। तेमज असंज्ञीनो पांचमो ज्ञेद बन्ध ७, उदय ७, सत्ता पांच,५ सन्निनो ७ठो ज्ञेद बन्ध आठ, उदय आठ, सत्ता दस; ६ ॥

विगलिंदि याय तिन्निउ। तहय असन्नीअ सन्नीय ४२ ॥

॥ यन्त्र ॥

नाम.	बन्ध	उदय.	सत्ता
अपर्याप्त ७	५	३	५
सूक्ष्मपर्याप्त१	५	४	५
बादर पर्याप्त१	५	५	५
वीअंदी ३	५	६	५
असन्नी १	६	६	५
सन्नी १	८	८	१०

हवे गुणठाणा आश्री कहेछे ज्ञानावर्णी कर्म. अन्तराय कर्म, त्रण प्रकारे, पांचनो बन्ध, पांचनो उदय, पांचनी सत्ता तेमज वानीश्रे प्रथम दशगुणठाणाने विषे. हवे बे प्रकार जे उदय अने सत्ता अगियारमे, बारमे गुणठाणे होय ॥

नाणंतराय तिविह । मवि दससु दोहुंति दोसु ठाणेसु ॥

हवे मीथ्यात्व गुणठाणुं, सास्वादन गुणठाणुं, बीजुं दर्शनावरणी कर्म कहे छे । नवनो बन्ध, चार, पांचनो उदय, नवनी सत्ता होय ॥

मिछा सासणे बीए । नव चउ पण नवय संतंसा ४३॥

मीश्र जे त्रीजुं गुणठाणुं त्यांथी ते आठमा गुणठाणाना प्रथम ज्ञाग सुधी । ७नो बंध, चार वा पांचनो उदय, नवनी सत्ता कर्मना अंश होय

मीसाइ निअट्टि । ठ चउ पण नवयसंत कम्मंसा ॥

नवनी सत्ता; हवे बे जुगल जे जोडो चारनो क्षपक श्रेणीने

अपूर्व ८ अनिवृति ९ सूक्ष्म संपराय ए त्रण गुणठाणे चार नो बन्ध, चार.पांचनो उदय।

विषे नवमे, दसमे, गुणठाणे चारनो बन्ध, चारनो उदय, ठ नी सत्ता ॥

चउ बंध तिगे चउ पण । नवंस दु सुजुअल ठस्संता ४४

उपशान्त जे अगियारमे चार नो वा पांचनो उदय, नवनी सता ।

क्षीण मोहे चारनो उदय ठनी सत्ता प्रथम भागे चारनो उदय, चारनी सत्ता बीजे भागे ॥

उवसंते चउ पण नव । खीणे चउ रुदय ठच्चचउसंता ॥

हवे वेदनी. आयु, गोत्र, ए त्रण कर्मना ।

भांगा वेहेचीने मोहनी कर्म थ ठी कहेशे ॥

वेअणिअ आउ गोए । विभज्ज मोह परंवुछं ॥४५॥

हवे वेदनीय कर्म, गोत्र कर्मना भांगा जाणवा भाष्यनी गाथा देखाडे छे-चार भांगा पेहेला वेदनीना ठगुणठाणाने विषे. बे भांगा त्रीजा, चोथा, आगला सात गुणठाणाने विषे जाणवा

एक चउदमाने विषे चार वेदनीना भांगा जाणवा ॥

चउ ठस्सु दुन्नि सत्तसु । एगे चउ गुणिसु वेअणियभंगा

गोत्र कर्मने विषे पांच भांगा, मीथ्यादृष्टि गुणठाणाने विषे चार भांगा, सास्वादन गुणठा

एक भांगो; आगल्यां आठ गु

णाने विषे बे ज्ञांगा; त्रीजे, चो थे, पांचमे गुणगाणे ॥ णगाणांने विषे बे ज्ञांगा, एक चउदमे गुणठाणे ॥

गोए पण चउ दोतिसु । एग ठसुउन्नि इक्कंमि ४६

हवे आउखाना ज्ञांगा जाणवाने काजे अन्तर भाष्य गाथा कहे ठे-आठ, ठ, साथे अधिक पद विस जोमवुं; एटले अठाविस ठविस, प्रथम गुणगाणे, बीजे गुणगाणे ज्ञांगा। सोल भांगा मीश्र गुणगाणे, वीस ज्ञांगा वली चोथे गुणगाणे जाणवा. बार ज्ञांगा पांचमे गुणगाणे, ठज्ञांगा बे गुणठाणे ठठे सातमे ॥

अठठा हिग वीसा । सोलस वीसंच बार ठदोसु ॥

बे ज्ञांगा बार गुणगाणे पामिये आठ, नव, दश, अगियार; त्रण गुणगाणे एक ज्ञांगो बार, तेर, चौद; ॥ ए मीथ्यात्वादिक अजोगी सुधी आयु कर्मना ज्ञांगा जाणवा॥

दोचउसु तीसुइक्कं । मिच्छाइसु आउए ज्ञंगा ॥ ४७ ॥

हवे मोहनीय कर्मनां बन्ध स्थानक गुणगाणे कहे ठे-गुणठाणां प्रथम आठने विषे । अकेकुं मोहनीय कर्मनुं बन्ध स्थानक होय, वली ।

गुणठाणगेसु अठसु । इक्किक्कं मोहबंध ठाणंतु ॥

पांच, बन्ध स्थानक अनिवृत्ति गुणगाणे पांच, चार, त्रण बे एक । बंधवीरमे ते उपर दसमा आदि गुणगाणे, त्यार पठी ॥

पंचा नियट्टिठाणे । बंधो वरमो परंतत्तो ॥४८॥

हवे मोहनीय कर्मनां उदय स्था

नक कहे छे-सातथी मांमी दश लगी उदय स्थानक होय; मी थ्यात गुणठाणे । सास्वादन मीश्र ए बे गुणठाणे उदय सातथी मांमी नवनो उत्कृष्टो होय ॥

सत्ताइ दसउ मिछे । सासायण मीसए नउक्कोसो ॥

छ आदि नव लगी उदय स्थानक चोथे गुणठाणे होय । देशवृत्ति गुणठाणे पांचथी मांमी आठ पर्यन्त उदय स्थानक होय ॥

छाई नवउ अविरइ । देसे पंचाइ अठेव ॥४९॥

विरति छठे गुणठाणे, क्षयोपसम जे सातमे गुणठाणे । चारथी मांमी सात सुधी उदय स्थानक होय, चारथी मांमी छ सुधी आठमा गुणठाणे ॥

विरए खउसमिए । चउराई सत्त छच्च पुव्वंमि ॥

नवमे अनिवृत्ति बादर गुणठाणे वली । एक अथवा बे उदयना भांगा होय ॥

अनियट्टि बायरे पुण । इक्कोव दुवेव उदयंसा ॥५०॥

एक उदय स्थानक सूक्ष्म संपराय जे दशमु गुणठाणु तेने विषे होय । एम वेदे वा भोगवे मोहनीनो उदय अवेदक बाकी चार गुणठाणांने विषे ॥

एगं सुहुम सरागो । वेएइ अवेअगा भवे सेसा ॥

भांगानुं वली प्रमाण वा संखा पूर्वे देखाड्या छे तेम जाणवा॥

भंगाणं च पमाणं । पुव्वु द्दिठेणनायव्वं ॥ ५१ ॥

हवे उदयने विषे चोविसि देखाडे छे-एक चोविस दसना उदयने विषे. छ चोविसी नवना अगियार चोविस सातने उदये अगियार चोविसी छने उदये,

उदयने विषे, अगियार चोविसी आठने उदये। नव चोविसी पांचने उदये, त्रण चोवसी चारना उदयने विषे॥

इक्कगं छक्किक्कारि। क्कारसेव इक्कार सेव नवतिन्नि॥

ए जे कही चोविसियो ५२ होय। बार भांगा बेना उदयमां, पांच भांगा एकना उदयमां होय॥

एए चउवीस गया। बार दुगे पंच इक्कंमि॥५१॥

हवे उदयनी सर्व संख्या देखाडे छे बारसें अने पांसठ १२६५। उदयना विकल्प वा भेदे मोह्या वा मुझाया जीवो॥

बारस पण सठिसया। उदयविगप्पे हिं मोहिआजीवा

आठ हजार चारसें सीत्योतेर ८४७७। पदना वृंदे वा समूहे सोपद उपरना आंकमां कह्युं तेने अर्थे छे, ते जाणवुं॥

॥ उदय यन्त्र ॥

नाम	१	२	३	४	५	६	७	८	९	सर्व
उदय	१०	९	८	७	६	५	४	२	१	९
चौविसी	१	६	११	११	११	९	३	०	०	५२
भांगा	२४	१४४	२६४	२६४	२६४	२१६	७२	१२	५	१२६५
पदवृंद	२४०	१२९६	२११२	१८४८	१५८४	१०८०	२८८	२४	५	८४७७

चुलसीइ सत्तसत्तरि। पयविंद सएहिं विन्नेआ॥५२॥

हवे मीथ्या दृष्टयादिक गुणठाणाने विषे उदय भांगा प्ररुपवानी अन्तर भाष्य गाथा कहे छे-आठ चौविसी, चार चौविसी, चार चौविसी, ४, ५, ६, ७, चार गुणठाणे प्रत्येके। आठ चौविसी, होय, आठमे चार चौविसी होय॥

अठ१चउ२चउ३चउर। ठगाय चउरोअहुंति चउवीसा

बार भांगा तथा पांच भांगा अनिवृत्ति गुणठाणे जाणवा. च शब्दथी अनिवृत्ति बादरे चार भांगा होय ने पांचमो भांगो सूक्ष्म संपराय गुणठाणे एक उदयने विषे होय ॥

मीथ्यात्वादिक आठमा गुणठाणा सुधी जाणवी ।

मिछाइ अपुव्वंता । बारस पणगंच अनियट्टि ॥५४॥

हवे पद समूह योग्य गति देखाडे छे—तेमां उदय पद देखाडवाने भाष्य गाथा कहे छे—मिथ्यात्वने विषे अडसठ उदय पद होय. सास्वादनने विषे बत्रिश उदय पद होय ।

मीश्रने विषे बत्रीश उदय पद होय. अविरति सम्यक्ते साठ उदय पदज होय. देसविरतिने विषे बावन उदय पद होय ॥

अठठी बत्तीसं । बत्तीसं सठि मेव बावन्ना ॥

चुंआलिस उदय पद बे गुणठाणाने विषे, छठे, सातमे; आठमे गुणठाणे वीस उदय पद।

मीथ्यात्वादिक अपूर्वलगी उदय पद सामान्य प्रकारे जाणवां॥

चोआल दोसु वीसा । मिछा माइसु सामन्नं ५५ ॥

जोग, उपयोग, लेस्या ।

दिकने गुणाकारे गुण्या थका करवा ॥

जोगो वउग लेसा । इए हिं मुणीआ हवंति कायवा॥

जे जोगादिक ज्यां गुणठाणाने विषे होय ।

ते त्यां होय गुणाकार कर्ये ॥

जे जत्र गुणठाणे । ते तत्र हवंति गुणाकारा ५६ ॥

त्रण सत्ता स्थानक मीश्र गुण

हवे मोहनीनां सत्ता स्थानक कहे छे—प्रथम गुणठाणे त्रण सत्ता स्थानक होय. बीजे गुणठाणे एक सत्ता स्थानक होय। ठाणे होय. पांच सत्ता स्थानक चोथे, पांचमे, छठे, सातमे गुणठाणे त्रण सत्ता स्थानक. आठमे गुणठाणे ॥

तिन्ने गे एगेगं । तिग मीसे पंच चउसु तिग पुव्वे ॥

अगियार सत्ता स्थानक नवमे गुणठाणे। दसमे गुणठाणे चार सत्ता स्थानक; त्रण सत्ता स्थानक उपशान्त जे अगियारमे गुणठाणे ॥

इक्कार बायरंमी । सुहुमे चउ तिन्नि उवसंते ५७ ॥

हवे नाम कर्मने विषे बंध, उदय, सत्ता स्थानक, गुणठाणाने विषे देखाडे छे-प्रथम गुणठाणे छनो बंध, नवनो उदय, छनी सत्ता; बीजे गुणठाणे त्रणनो बंध, सातनो उदय। बेनी सत्ता. मीश्र गुणठाणे बे बन्ध, त्रण उदय स्थानक, बे सत्ता स्थानक चोथे गुणठाणे त्रण, बंध,आठ उदय चार सत्ता स्थानक

छन्नव छक्क तिग सत्त । दुगं दुगं तिगदुगं तिअट्ठ चऊ॥

पांचमे गुणठाणे बे बंध स्थानक, छ उदय स्थानक, चार सत्ता स्थानक छठे गुणठाणे बे बंध स्थानक, पांच उदय स्थानक। चार सत्ता छ सातमे गुणठाणे चार बन्ध स्थानक,बे उदय स्थानक, चार सत्ता स्थानक, आठमे गुणठाणे पांच बन्ध स्थानक, एक उदय स्थानक, चार सत्ता स्थानक ॥

दुगछचऊदुगपण चऊ। चऊदुगचऊपणगएगचऊ ५८ ॥

नवमे गुणठाणे एक बंध स्थानक, एक उदय स्थानक, आठ सत्ता स्थानक, १० छदमस्त ते अगियारमुं, बारमुं, गुणठाणुं

सत्ता स्थानक, ए दश मे गुण ठाणे एक बंध स्थानक, एक उदय स्थानक ।

केवली ते तेरमे, चौदमे गुणठाणे वर्त्तता जिन रागद्वेष क्षय थएला ॥

एगेग मठ एगेग । मठ ठऊ मछ केवलि जिणाणं ॥

एक उदय स्थानक, चार सता स्थानक, ११ बारमे एकउदय, चार सत्ता. १२ ॥

तेरमे गुणठाणे आठ उदय स्थानक, चार सत्ता स्थानक, १३ चौदमे गुणठाणे बे उदय स्थानक, अने अंस कहेतां सत्ता स्थानक ठ जाणवां. १४ ॥

एग चऊ एग चउ । अठ चउ डुठक मुदयंसा ५ए ॥

हवे मीथ्यात्व गुणठाणे त्रेविस आदिबंध स्थानकने विषे अनुक्रमे भांगा प्ररूपवाने भाष्य गाथा कहे ठे—चार भांगा त्रेविशना बन्ध स्थानके, पचिस भांगा पचिसना बन्ध स्थानके, सोल भांगा ठविसना बन्ध स्थानकने विषे ।

नव भांगाअठाविशना बन्धने विषे, चालिससेंनेबाणुं भांगाउगणत्रिसना बंध स्थानक विषे॥

चउ पण वीसा सोलस । नव चत्ताला सयाय बाणउई॥

बत्रिश आगला ठेंतालिससेंभांगा त्रिसना बन्धस्थानकनेविषे।

सो पदनो अर्थ बेतालिसना आंकमां कह्यो ठे—ए ठ बंध विधि मीथ्यात्व गुणठाणाने विषे कही॥

बत्ती सुत्तर छायाल । सया मिछस्स बंधविही ६० ॥

एकतालिस भांगा चोविसना उदय स्थानके, अगियार भांगा पचिसने उदये, बत्रीश भांगा ठविसने उदये, ठसें भांगास

त्ताविशने उदये, एकत्रिश भांगा अठाविशने उदये, अगियारसेंने नवाणु भांगा उगणत्रीशने उदये, सत्तरसेंने एकाशी भांगा उप जे त्रीशने उदये, उगणत्रोसेंने चौद भांगा एकत्रिसने उदय स्था नके, अगियारसेंने चोसठ भांगा उपजे मिथ्यात्व गुणठाणे (७ ७७३) भांगा होय ॥

एग चत्तिगार बत्ती स छसय इग तिसिगार नव नउइ।
सत्तरिगं सिगुत्तिस चउद इगार चउसठि मिच्छुदया॥६१॥

हवे सास्वादन गुणठाणे अठाविस प्रमुख बंध स्थानके त्रण अर्थ अंतर भाष्य गाथा आठ भांगा अठाविसना बंध स्थानकने विषे. चौसठसें भांगा उगणत्रिसना बंध स्थानकने विषे। त्रीसना बन्धने विषे बत्रिसें भांगा, १० ए सास्वादन गुणठाणे भांगा जाणवा ॥

अठसया चउ सठी। बत्तीस सयाइं सासणे भेआ॥
अठाविस, उगणत्रिस, त्रीस, ए त्रण बन्ध स्थानकना मली। सर्व आठे अधिक छंनुसे एटले ९६०८ थया ॥

अठावीसाईसु। सव्वाण ठाहिय छंनउइ ॥ ६२ ॥

हवे सास्वादने गुणठाणे एकविस आदि उदय स्थानक सात, तेना भांगा प्ररुपवा भाष्य गाथा--बत्रिश भांगा एकविसना उदय स्थानकमां, बे भांगा चोविसना उदयमां, आठ भांगा पचिसना उदयमां। ब्यासिसेंने पांच भांगा, छविसना उदय स्थानकमां नव उगणत्रिसना उदयमां ॥

बत्तीस दुन्नि अठय। बासीय सयाय पंचनव ऊदया॥

त्रेविसेंने बार भांगा, त्रिसना उदयमां । बावन अधिक अगियारसेंएटले ११५२भांगा एकत्रिसना उदयमां

बार ह्रिया तेवीसं । बावन्निकारससयाय ॥ ६३ ॥

हवे चार गतिए अनुक्रमे बन्ध, उदय, सत्ता, स्थानक कहे छे- प्रथम बे बन्ध स्थानक, नर्कगतिए छ बन्ध स्थानक तिर्यंच गति ए. आठ बन्ध स्थानक मनुष्य गतिए चार बन्ध स्थानक देव गतिए ।

हवे उदय कहे छे-नारकीने विषे पांच उदय स्थानक, तीर्यंच गतिने विषे नव उदय स्थानक मनुष्य गतिने विषे अगियार उदय स्थानक, देव गतिने विषे छ उदय स्थानक छे ॥

दोछकेछचक्कं । पण नव इक्कार छक्कगं उदया ॥

नर्कगति आदि नीश्रे सत्ता स्थानक अनुक्रमे कहे छेः-

त्रण सत्ता स्थानक नारकीने विषे, पांच सत्ता स्थानक तीर्यंचने विषे अगियार सत्ता स्थानक मनुष्यने विषे, चार सत्ता स्थानक देव गतिने विषे ॥

नेरइया इसु सत्ता । तीपंच इक्कारसचउक्कं ॥६४॥

हवे इन्द्रिआश्री कहे छे-प्रथम बंध स्थानक-एकन्द्रि बेरन्द्रि, तेरन्द्रि. चौरिन्द्रिने विषे, पंचेन्द्रिने विषे; आवता पदमां अनुक्रमे कहेशे तेम ।

पांच बन्धस्थानकएकेन्द्रिमां पांच बन्ध स्थानकविलेन्द्रिमां आठ बंध स्थानक पंचेन्द्रिने विषे,ए बंधस्थानक पद कह्युं ने॥

इग विगलिंदिय सगले । पण पंचय अठ बंधठाणाणि

हवे उदय स्थानक तेज अनुक्रमे कहे छे पांच उदय स्थानक

हवे सत्ता स्थानक एज त्रणने कहेछे-पांच सत्ता स्थानकएके

एकेन्द्रिमां, ७ उदयस्थानक विकलेन्द्रिमां, अगियार उदय स्थानक पंचेन्द्रिने विषे, उदयपद त्रणेने जोम्युं ते ।

न्द्रिने विषे, पांच सत्तास्थानक विकलेन्द्रिने विषे. बार सत्तास्थानक पंचेन्द्रिने विषे; सत्तास्थानक पद प्रत्ये कह्युं ते ॥

पण ठक्किकारुदया । पण पण बारसय संताणि ॥६५॥

ए प्रकारे कर्म प्रकृतिनां स्थानक

। जले प्रकारे बंध, उदय, सत्ता कर्मनां ॥

इय कम्म पयम्ठिाणाणि । सुठु बंधुदय संत कम्माणं ॥

गति आदिक चउद मार्गणा स्थानके सत्पद प्ररुपणादिक आ आठ द्वारने विषे ।

चार प्रकारे करीने जाणवा, ते कीयां चार-प्रकृति बन्ध.१ स्थिति बन्ध, २ रस बन्ध, ३ प्रदेश बंध ४ ए चार ॥

गई आएहिं अठसु । चउ प्पयारेण नेयाणि ॥६६॥

हवे गति आदिक चउद मार्गणा नामनी गाथा गति, ४ इन्द्रि ५ काय ६ ।

योग, वेद, कषाय, ४ ज्ञानाज्ञान, ८ ॥

गइ इंदिएअ काए । जोए वेए कसाय नाणेय ॥

संयम, ७ दर्शन, ४लेश्या, ६

जव्य, अजव्य, सम्यक्त ६ संज्ञी असंज्ञी, आहारी, अणाहारी, ॥

संजम दंसण लेसा । जव संमे संनि आहारे ॥ ६७॥

हवे संत पदादि आठ द्वारनाम गाथा छता पदनी प्ररुपणा द्वारे।

ड्व्यना प्रमाणनुं द्वार, वली क्षेत्र द्वार, स्पर्शना द्वार ॥

संत पय परूवणाया । दव्व पमाणं च खित्त फुसणाय ॥

कालद्वार, अन्तर द्वार, जावद्वार।

अद्पा बहुत ध्वार, समस्त ए द्वार जाणवां ॥

कालं तरंच न्नावो । अप्पा बहुयं च दाराइं ॥ ६८ ॥

स्वामी पणाथी नथी वर्ततुं आं उदयने विषे उदीरणा साथे तरुं ॥

उदयस्सुदीरणाए । सामित्ताउ नविज्जइ विसेसो ॥

मूकीने एकतालिस प्रकृतिप्रत्ये। शेष प्रकृति एंसी समस्तने ॥

मुत्तुणय इग आलं । सेसाणं सव्व पयमीणं ॥६९ ॥

प्रथम उगणचालिस वा एकतालिस प्रकृति टालीने देखाम्हे छे ज्ञानावर्णी पांच, अन्तराय पांच, बेनी दश प्रकृति । दर्शनावर्णी कर्मनी नव प्रकृति, वेदनी कर्मनी बे प्रकृति मीथ्यात्व मोहनी ॥

नाणं तराय दसगं । दंसण नव वेअणिज्ज मिच्छत्तं ॥

सम्यक्त मोहनी, लोभ मोहनी वेद त्रएय । चार गतिनां आयुखां चार, नव प्रकृतिनां नाम कर्मनी उच्च गोत्र वली ।

सम्मत्त लोभ वेअं । आउणि नव नाम उच्चंच ॥७०॥

हवे नाम कर्मनी नव कही हती तेनां नाम कहे छे-मनुष्यनी गति, पंचेन्द्रि जाति, त्रसपणुं.३। बादर नाम, पर्याप्त नाम सुभग नाम, आदे नाम; ७॥

मणुअ गइ जाइ तस। बायरं च पज्जत शुभग आइज्जं॥

जस कीर्ति नाम, तीर्थंकर नाम; ए । नाम कर्मना होय नव ए नाम कह्या ते इति प्रकृति ४१ ॥

जस कित्ती तित्थवरं । नामस्स हवंति नव एआ ॥७१॥

हवे कीये गुणठाणे कइ प्रकृति बांधे ते देखाम्हे छे-तीर्थंकर ना

म, आहारक शरीर, अंगोपां ग, ए त्रण प्रकृति विना । उपार्जे वा बांधे बीजी सर्व ११७ प्रकृतिउ कोण ते कहे छे ॥

तिव्ययरा१ हारग विरहिआउ । अजेइ सव्व पयमिउ ॥

मीथ्यादृष्टि गुणठाणानो वेदक ते १ हवे सास्वादन गुणठाणानो धणी विण । उगणीस प्रकृति नर्क त्रिकादिक विना शेष जे बाकी प्रकृति १०१ बांधे ॥

मिछत्त वेयगो सासाणोवि । इगुण वीस सेसाउ ॥३३॥

छेतालिस प्रकृति टाली बाकी च्युउतेर प्रकृति मीश्र गुणठाणे बांधे ॥ अविरति जे चोथुं गुणठाणुं ते गुणठाणाने वर्त्ततो तेंतालिस विना बाकी सीत्योतेर प्रकृति बांधे

छायाल सेस मीसो । अविरय सम्मो तिआलपरिसेसा॥

त्रेपन प्रकृति टालीने देसविरति गुणठाणे सम्सठ प्रकृति बांधे । विरतिजे छठे गुणठाणे सत्तावन पकृति विना शेष त्रेंसठ प्रकृति बाधे ॥

तेवन्न देशविरउ । विरउ सगवन्न सेसाउ ॥ ३३ ॥

बांधे; देवगतिनुं आयखुवली. इतरजे प्रमत्त गुणठाणे ते वारे

उगणसाठ प्रकृति सातमा गुणठाणानो धणी । अठावन प्रकृतिनो बंध करे अप्रमत्त गुणठाणानो धणी ॥

दगुण सठि मप्पमत्तो । बंधइ देवाउयं च इय रावी ॥

अठावन प्रकृति अपूर्व करणजे आठमे गुणठाणे । छपन वा छविस पण बांधे ॥

अठावन्नमपुव्वो । छप्पन्नं वा वि छव्वीस ॥ ३४ ॥

बाविसथी मांम्ही एक, एक, उ बांधे अराम्ह सुधी नवमा गुणठा

णी वा छठी । | णानो धणी ॥
बावीसाएगूणं । बंधइ अठार संतअनियट्टी ॥
एक साता वेदनी प्रकृति अमो
सत्तर प्रकृति बांधे दसमा गुण | हीजे अगियारमे, बारमे, सजो
ठाणानो धणी । | गी तेरमे गुणठाणे बांधे ॥
सत्तरस सुहुम सरागो । सायममोहो सजोगित्ति ॥७५॥
छघे वा सामान्य प्रकारे गति
आदिक मार्गणा स्थानकने वि
ए सर्व बंध स्वामीपणुं । | षे कह्युं तेम जाणवुं ॥
ए सोउ बंध सामित्तं । छहु गइ आइएसुवितहेव ॥
प्रथम सामान्य प्रकारे कह्युं छे | ज्यां जेम प्रकृति छती होय छ
तेथी कहेवो । | ता पणे ॥
उहाउ साहिज्जइ । जत्र जहा पयमि सद्यावो ॥७६॥
आउखु वली त्रण त्रण गति
मां जाणवुं ते कहे छे-तीर्थंकर
नाम, देव, मनुष्य नर्कगतिमां
हवे जे गतिमां जे प्रकृति पामे | होय देव आयु, देवगति, मनु
ते प्रकृति कहे छे-तीर्थंकर नाम | ष्यगति, तीर्यंच गतिमां होय.
कर्म. देवतानुं आयु, नारकीनुं | नारकीनुं आयु, मनुष्यगति, ती
आयखु, । | र्यंचगति. नर्क गतिमां होय ॥
तित्तयर देव निरया । उयंच तिसु तिसुगईसु बोधवं ॥
बाकी ११७ प्रकृति एकसो सत्त
र बन्धनी । | होय सर्वे पण गतियोने विषे ॥
अवसेसा पयमीउ । हवंति सवासु विगईसु ॥७७॥

हवे उपशम श्रेणी कहे छे-प्रथम चार कषाय, अनन्तानुबन्धी क्रोध, मान, माया. लोभ, ते चारने । दर्शन त्रिकने सम्यक्त मोहनी, मीथ्यात मोहनी, मीश्र मोहनी, एवं सात विण उपशमावे

पढम कसाय चउक्कं । दंसणतिग सतगावि उवसंता ॥

अविरति सम्यक्त गुणठाणाथी मांडीने । यावत् निवृत्ति गुणठाणुं आठमुं त्यां सुधी जाणवी ॥

अविरयसम्मत्ताउ । जावनिअट्टि त्तिनायवा ॥ ७८॥

हवे अनिवृत्ति बादर जे नवमेथी मांडीने, सात प्रकृतिथी मांडीने पचीस प्रकृति सुधी उपशान्त प्रकृति पामीये एवुं देखाडे छे-सप्तक उपशम्ये-सातनपुसक वेद उपशम्ये आठ, पछे स्त्रीवेद उपशम्ये, नव; पछे हास्यादि छ उपशम्ये पन्नर, पछे पुरुषवेद उपशम्ये सोल प्रत्याख्यान, अप्रत्याख्यान, बेनो क्रोध उपशम्ये, अढार, संज्वलन क्रोध उपशम्ये उगणीस ॥

सत्तठनवय पनरस । सोलस अठारसेव इगुणवीसा ॥

प्रत्याख्यानी, अप्रत्याख्यानी मान बे उपशम्ये एकविस, संज्वलन मान उपशम्ये बाविस; प्रत्याख्यान अप्रत्याख्यान, माया बे उपशम्ये चोविस; एक, बे, चार पदने वीस पद जोडजो । संज्वलन मायाउपशम्ये पचीस नवमे गुणठाणे जाणजो॥

एगाहि दु चउ वीसा । पणवीसा बायरेजाण ॥७९॥

हवे दशमे प्रत्याख्यान, अप्रत्या ख्यान लोभ बे दसमे उपशम्ये सत्तावीस। तेज दशमे संज्वलन लोभ उपशम्ये अठाविस; ए अठा विस मोहनीनी प्रकृतिउ

सत्तावीसं सुहुमे। अठावीसंच मोह पयमीउ॥

उपशान्त वितराग अगियारमे गुणठाणे। उपशान्त होय एवुं जाणवुं॥

उवसंत वीयरागे। उवसंताहुंति नायवा॥ ८०॥

हवे क्षपकश्रेणी देखाम्हे ले–प्र थमे प्रथम जे अनन्तानुबन्धी चोक क्रो० मा० मा० लो० ख पावे। ए पले मीथ्यात्व मोहनी, मी श्र मोहनी, सम्यक्त मोहनी॥

पढम कसाय चउक्कं। इत्तो मिछत मीस सम्मत्तं॥

चोथे गुणठाणे तथा देसविरति गुणठाणे। छठे प्रमत्ते, सातमे अप्रमत्ते ख पावे॥

अविरय सम्मे देसे। पमत्त अपमत्त खीयंति॥ ८१॥

थीणंद्धि त्रिक, ते–नीद्रा नीद्रा, प्रचला प्रचला, थीणंद्धी; ए त्र ण आदि १६ प्रकृति खपावे ते कहे छे–नर्कगति चार, नर्कनी अनुपूर्वि पांच, तिर्यंचगति छ, तिर्यंच अनुपूर्वि सात, एकेन्द्रि आठ, बेरन्द्रि नव, तेरन्द्रि दश, चौरिन्द्रि जाति अगियार, स्था वर बार, आताप तेर, उद्योत

हवे अनिवृत्ति बादर गुणठाणे चौद, सूक्ष्म पंदर, साधारण; ए

नवमे पण । सोल प्रकृति प्रत्ये ॥

अनिअट्टि बायरेवी । थीणगिद्धि तिग निरय तिरिय नामाउ

एअनिवृत्ति गुणठाणानो संख्या तमो नाग थाकतो होयते वारे

तेने योग्य उपर कही ते प्रकृति सोले खपवे ॥

संखिज्जइमे सेसे । तप्पाउ गाउ खीयंति ॥ ८१ ॥

त्यार पछे क्षय करे आठ कषाय जे प्रत्याख्यानी अप्रत्याख्यानि या क्रोधादि चार, चार मलीने ।

आठ पण पछी नपुंसक वेद खपावे, पछे स्त्री वेद खपावे॥

इत्तो हणइ कसाय । ठगंपि पच्छा नपुंसगं इत्थी ॥

त्यार पछीना कषायनुं छक जे हास्यादिक छ खपावे ।

बुज्झइ कहेतां बुझवे-होलवे-खपावे वा संज्वलन क्रोधने विषे॥

तोनो कसाय छक्कं । बुज्झइ संजलण कोहंमि ॥ ८२ ॥

आगल पुरुषवेद आश्री कहेछे—पुरुषवेद बंधादि छेदे थके गुण संक्रमे करी संज्वलन क्रोधे संक्रमे क्रोध पण बंधादिकथी क्षय थये थके ते क्रोध ।

संज्वलन माने संक्रमे पछे वली संज्वलन मायाये संक्रमे॥

पुरिसं कोहे कोहं । माणे माणंच बुहइ मायाए ।

मायाथी वली करण विशेषे संज्वलन लोभे संक्रमे ।

लोभ सूक्ष्म पण नोश्चे हणे त्यार पछे हणे स्थिति घातादि नाश पमाम्ये ते नाश थये थके क्षीण कषाइ थाय ॥

मायंच बुहइ लोहे । लोहं सुहुमंमितो हणइ ॥ ८४ ॥

पछे खीण कषायना छेला बे समयने विषे ।

नीद्रा, प्रचला, ए बे प्रत्ये हणे वा क्षय करे छदमस्त थको॥

खीण कसाय ड चरिमे । निद्दं पयलंच हणइ ठउ मच्छो

पछे आवरण चौद ते ज्ञानावर्णी पांच, दर्शनावर्णी चार मलीने नव तथा अंतराय पांच ।

एम छदमस्त थको छेला समयने विषे हणे ॥

आवरण मंतराए । ठउमच्छो चरम समयंमि ॥ ८१॥

पछे देव गति सहचारिणी वैक्रीय शरीर, आहारक शरीर, ए बेनां बंधन, संघातन, अंगोपांग, देव गति, देवानुपूर्वि ए समस्त प्रकृति ।

छेला बे समयने विषे जव्य प्राणी खपावे ॥

देव गइ सह गयाउ । डुचरम समयंमि जविअखीयंति

सविपाक उदय इतर अनुदयी प्रकृति नामकर्मनी तेनां नाम–संख्या–उदारिक, तेजस, कार्मण, ए त्रण शरीर, बन्धनत्रण, संघातन त्रण; संस्थान छ, संघयण छ, वर्ण चोक, मनुष्यनी अनुपूर्विं, पराघात, अगुरु लघु, उदारिकअंगोपांग; ए उगणत्रिश. गतिद्विक, प्रत्येक अपर्याप्त, श्वासोश्वास, स्थिर, अस्थिर, शुज, सुस्वर, डुस्वर, डुर्जग, पराघात, अनादेय, अजसकीर्ति, निर्माण, ए पीस्तालिस ।

नीचगोत्र प्रकृति पण त्यां ते छेला समये खपावे ॥

सविवागे अरनामा । नीया गोअंपि तच्छेव ॥ ८६ ॥

हवे चौदमे गुणठाणे केटली अने केइ प्रकृतिनो उदय होय ते कहे छे—अन्यत्रवेदनी एटले साता असातामांनी एक ।

मनुष्यनुं आयु, उच्चगोत्र, अने नवप्रकृति नाम कर्मनी एटली

अन्नयर वेयणिज्ज। मणु आउअ उच्चगोअ नव नामे॥

बार प्रकृति वेदे वा भोगवे वा उदय अयोगी केवली जिन ।

तेमां उत्कृष्टी वेदे तो बार, ज्ञघन वेदे तो अगियार, तिर्थंकर नाम कर्म विना ॥

वेएइ अजोगि जिणो । उक्कोस जहन्न मिक्कारे ८१

हवे उपरनी गाथामां नाम कर्मनी नव प्रकृति कही छे ते जुदी, जुदी कहे छे—मनुष्यगति, पंचेन्द्रि जाति, त्रसपणु,

बादरपणु वली पर्याप्तपणु, सुभगपणु, आदेयपणु ॥

मणुअ गइ जाइ तस । बायरंच पज्जत्त सुभग आइज्जं

जस कीर्त्ति, तिर्थंकर नाम, ।

नाम कर्मनी होय नव प्रकृति एज ॥

जसकित्ती तित्थयरं । नामस्स हवंति नवएआ ॥८८॥

हवे चौदमा गुणठाणाने विषे कह्या भेदथी मतान्तर छे ते देखाडे छे-पूर्वे जे बार प्रकृति कही छे तेमां मनुष्यगति कहीते

साथे मनुष्यनी अनुपूर्वि पण। तेर प्रकृति भवसिद्धिआ जीवने छेला समयने विषे ॥

तच्चाणु पुव्वि सहिआ । तेरस भव सिद्धि अस्सचरमंमि

छतां कर्म उत्कृष्टां होय वा छती तेर प्रकृति उत्कृष्टि होय ।

अने जघयन्य बार प्रकृति होय तीर्थंकरनाम कर्मविना ॥

संतंसग मुक्कोसं । जहन्नयं बारसहवंति ॥ ८९ ॥

भव विपाकी मनुष्यनुं आयु, क्षेत्रविपाकी मनुष्यानुपूर्वि, जीव विपाकी सात तेनां नाम

मनुष्यगति सहचारिणी, मनुष्यगति पंचेन्द्रि जाति, । त्रस, बादर, पर्याप्त, सुभग, आदे, जसकीर्ति, तीर्थंकर नाम, ॥

मणुअगइ सह गयाउ । भवखित्त विवागजिअविवागाउ

साता, असाता, ए बे वेदनीमांनी अन्यत्र वेदनी साता वा असाता, उच्च गोत्र, वली. एटली प्रकृति तेर । चौदमा गुणठाणाने छेले समये खपावे ॥

वेअणिअन्नयरुच्चंच । चरम समयंमि खीअंति ॥९०॥

हवे कर्मरहित थये जे फल थयुं ते देखाडे छे—चौदमे गुणठाणे सर्व कर्म प्रकृति क्षय करी पछी निर्दोष समस्त लोकनेसीषरे वा मस्तके वा अग्रे । रोगरहित उपमारहित जे स्वभाव छे, जेने एवुं मोक्ष सुख॥

अहसु इअ सयल जगसिहर ।मरुअ निरुव सहाव सिद्धि सुहं

नथी कोइथी वा कोइवारे हणनार एवो बाध जे भीडाभीडनी पीडा तेथी रहित । त्रण जे रत्न ज्ञानदर्शन चारित्र ए रत्नमय सार फल प्रत्ये भोगवे वा अनुभवे ॥

अनिहण मव्वाबाहं । तिरयण सारं अणुहवंति ॥९१॥

दुःखे वा कष्टे समजाय एवो अने सूक्ष्म बुद्धिना धणी जाणे परमार्थ सहित । रुचिर बहु भांगानी जाल छे; ज्यां एवा दृष्टिवादनामा बार अंग मध्येथी ॥

उरहि गम निउण परमउ । रुइर बहु नंग दिठिवायाउ

थाकता अर्थ जाणवा । बन्ध, उदय, सत्ता कर्मनी ॥

अत्था अणु सरियव्वा । बंधोदय संतकम्माणं ॥ ८१ ॥

अर्थ मारा थोमा जाण्या माटे

हवे कर्त्ता पुरुष आपनी लघुता कहे ठे–जे ज्यां न पुरो होय। बांध्या होय वा लख्या होय, वारच्या होय ॥

जोअत्त अपमि पुन्नो । अत्तो अप्पागमेण बंधोत्ति ॥

ते मारो अपराध खमीने बहु श्रूत । पुरो अर्थ करीने आगल कहेजो

तं खमिउण बहु सुया । पूरेऊण परि कहंतु ॥ ९३ ॥

हवे ठठा कर्मग्रन्थनी समाप्तिनी संख्या केटली गाथाए ते कहे ठे–गाथाउ सत्तरीनामा ठठा कर्मग्रन्थमां । चन्द्र महत्तर पूर्वाचार्यना मतने अनुसारे ॥

गाहग्गं सयरीए । चंद महत्तर मयाणु सारीए ॥

टीकाकारे प्रक्षेप करेली गाथा सहित । एकेउणी नेउ गाथा होय एटले नव्यासी ॥

टीगाइ निअमि आणं । एगूणा होइ नउईउ ॥ ८४ ॥

॥ इतिश्री कर्मग्रन्थ सत्तरीनामे ठठो समाप्त ॥